

GLASNIK
**1 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

siječanj 1986. god. 77. cijena 65 d

POKLON KRALJEVA
(Naslikao: G. TIEPOLO)

ZIMSKA VEČER
(Naslikao: F. VUJČEC)

Božićna noć

Božićna zvona pjevaju nad zemljom. Prenose veliku vijest, prenose glas koji tješi i smiruje. Oživljavaju čudo svete noći. Otajstvo našega spasenja silazi na naše tvrde puteve. Isus se rodio! Kralj vječnosti, a ipak čovjek, kao što smo i mi; siromah, kao što smo sirotani i mi mnogi. Gospodar života i smrti, a sada maleno Dijete na slamici, nepoznato bogatim i moćima, ali Ga pozdravljaju Andeli i pastiri. Veliki je Bog među nama; i nebo i zemlja slave Njegovo rođenje. Ispunjene su prošnje samotnih, uslišani zazivi nevoljnih. Betlehemska štalica svjetli suncem najvećega milosrđa, koje je otkupilo čovjeka.

Ovo je svetkovina radosti, kad srce sluša andeoski pozdrav Božjem Djetu. Ovo je svetkovina mira, kad i mi prinosimo darove, svoja srca, nebeskom Kralju.

Božićna zvona pjevaju nad zemljom.

Pjesma ulazi u srca, uzdiže umorne, raduje rastužene. Prenosi veliku vijest o Ljubavi i o sreći. Prenosi glas o Isusovu rođenju. Radujmo se i veselimo se, Spasitelj je došao!

(Zbornik »Svjetlo Božićne noći«, str. 97. Rijeka 1975.)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izдаје: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Guslić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Martjan Šteiner. - Tehnički urednici: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmoticeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinačnog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštارina plaćena u gotovini. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. SIJEČANJ 1986. BR. 1

S A D R Z A J

HVALA NA PISMU	— — —	4
BOŽJE UTJELOVLJENJE ZA NASE PREPOROĐENJE, V.	Miklobušec	6
SVJEDOČANSTVO ZA JEDINSTVO, J.	Antolović	8
DA SE RODE ZAČETI ŽIVOTI, IVNA	— — —	9
VRATITE NAM NAŠU NADU, R.	Grgec	10
BOŽJI ODGOVOR COVJEKU, R.	Brajić	11
OBITELJ — JEZGRA ZA PREOBRAZBU DRUŠTVA, M. K.	—	12
NAJMLADI SVEĆENIK I ŽRTVA ŽIVOTA, S.	Bošnjak	13
SLUŽBENI POČECI IZ MARIJINE CRKVE, A.	Katalinić	14
ISUS JE DOŠAO DA MI BUDEM CRKVA, F.	Kuharić	16
GLAS IZ LIBANONSKIH RUŠEVINA, S.	Bošnjak	17
»ŠOVINIZAM«, SID	— — —	20
AFRIČKA REDOVNICA MUČENIŠTВOM OBRANILA DJEVIČanstvo, S.	Bošnjak	21
TRPLJENJE — BLAGOSLOV ZA DRUGE, S.	Kuzmić	22
SINKO, KOJI JE DANAS DAN?, A.	Vidovečki	24
PAPINSKA MISIJSKA DJELA, M.	Rusan	26
EMICA ČESTITA BOŽIĆ DOBROČINITELJIMA, E.	Verlić	27
BIO SAM U GRADU AGRI, A.	Gabić	28
OTVOГENJE NOVE CRKVE, I.	Dilber	30
VRATILA SAM SE U GAIBIRU, S.	Mužić	31
NAŠLA JE SMISAO ŽIVOTA, M.	Steiner	32

Kad budete dobili u ruke prvi broj Glasnika za 1986. godinu, vaši će domovi, dragi čitaoci, već zračiti božićnom radošću. Glasnik vam je želi uvećati i oplemeniti, želi vam pomoći da je bolje osmislite. U tu svrhu pročitajte razmatranja na str. 6, 10. i 16. koja su izravno vezana za tajnu utjelovljenja i rođenja Sina Božjega, i što to otajstvo znači za čovjeka. Na tom neiscrpljivom vrelu možemo uvijek crpsti nadu i snagu za život. Siječanj je značajan i po »Molitvenoj osmini« za sjedinjenje kršćanskih crkvi, a o tome se govori u nakani Apostolata molitve. Ivna se zamislila nad strahotom ubijanja nerođene djece i moli Dijete Isusa za njihov život. Prvi petak dan je zadovoljštine Srcu Isusovu. Prigodna razmišljanja ove godine pisat će o. R. Brajić. Božić je blagdan obitelji. Sin Božji došao je preobraziti svijet, a ta preobrazba može s Njegovom milošću najuspješnija biti upravo preko obitelji koja je jezgra društva. Život za Krista uvijek je bio povezan sa žrtvom ljubavi, ali žrtvom. To je najbolje osjetila Njegova Majka i Njegov Poočim, zatim nevina dječica pobijena zbog Isusa, i dalje svj kroz povijest koji su se istrošili u službi ljubavi. Takvu ljubav zasvјedočio je i najmladi svećenik koji je svoj život prikazao za Krista, djevojka iz Libanona koja se nije odrekla kršćanske vjere, a danas je zato bogalj, i afrička redovnica koja je za djevičanstvo dala svoj život. Trpljenje iz ljubavi uvijek je blagoslov za druge, a najveću nagradu postizava sam junak ljubavi. Crkva u Hrvata raduje se što su njezini službeni počeci potekli iz Marijine crkve, a s Marijom je ostala usko povezana kroz sva stoljeća svoga života do danas. O tome će pisati o. A. Katalinić. Za Božić ne zaboravim nipošto misiju, jer tada ni misionari ne zaboravljaju nas. Oni često žive u siromaštvu betlehemske štalice, a mi pomozimo da zrače betlehemskom ljubavlju. To možemo naročito preko Papinskih misijskih djebla koja u nama bude svijest našeg poslanja. Sve nas to vodi sretnom i vječnom Božiću.

Hvala na pismu

STIVO SLATKO KAO MED

Već je prošla godina dana kako redovito dobivam vaš Glasnik kao poklon za moj zlatni jubilej misništva, što sam ga proslavio na Petruševske godine. Zareden sam za svećenika 29. 6. 1934.

Kao mnogi, ili bolje rečeno, svi njegovi čitaoci, tako i ja nalazim u Glasniku jedno od najdražih svojih štiva. Ponajprije, Glasnik u meni budi uspomenu na moje rano djetinjstvo u očinskoj kući, jer već tada, to jest za vrijeme prvog svjetskog rata, moj je otac bio pretpisnik Glasnika Srca Isusova, i ja sam ga počeo čitati od drugog ili trećeg razreda pučke škole. Prestao sam ga čitati kad su naši otoci Cres i Lošinj pali pod Italiju, prema Rapalskom ugovoru između Italije i tadašnje Jugoslavije, jer od tada više nismo smjeli dobivati hrvatskih listova. Od tada pa sve do svršetka drugog svjetskog rata vladala je u Istri samo talijanska kultura. Svi mi dje-

ca morali smo naučiti talijanski jezik, a zaboraviti svoj hrvatski materinski jezik. Zato sada kad mogu opet nešto primiti iz svog starog kraja i u svojem materinskom jeziku osjećam veliko veselje i kao da sam obnovljen u svojem duhu. Starost mi prestaje smetati, jer mi se čini da proživljavam svoje djetinjske godine.

Osim tih sentimentalnih razloga, Glasnik mi se svida i radi sadržaja. Glasnik je za mene pobožno štivo, slatko kao med u ustima i sitost u želucu.

Ali ja ne držim samo za sebe ovo tako vrijedno i obilato blago. Kad svršim čitanje pojedinog broja vašeg Glasnika, pošaljem ga dvojici svojih rođaka u Čikago, da se i oni okoriste tako krasnim štivom. Moja je namjera, ne samo da im pružim priku za ugodno štivo, nego da bi preko Glasnika obnovili i produbili svoju staru vjeru. Uvjeren sam da će jednoga dana dobiti od njih teško radosnu vijest. Ali, da se što prije to i ostvari, preporučujem njih i mojoj mnogobrojnoj rodbini koja živi u Sjedinjenim Državama Amerike, a život ih je pomalo udaljio od vjere.

Imate li sličica s nakładom Apostolata Molitve za novu godinu 1986? Veoma bi me obradovalo ako mi ih pošaljete desetak. Prigodom slanja božićnih čestitaka umetnuo bih te sličice u svoja čestitarska pisma, da bi one koji ih prime potaknule na molitvu.

Napose vama, urednicima Glasnika, od srca zahvaljujem

na ovom dragocjenom daru, u nadi da ćete mi ga i u novoj godini točno slati. Ja ću nastojati da vam uzvratim molitvama za vas i za vaš Glasnik, da bi se što više širio i što većem broju duša donosio svjetlost vjere i ražario njihova srca plamenom ljubavi prema Srcu Isusovu i Marijinu. Vaš odani u Kristu i Mariji zahvalni.

O. Nikola MUŽIĆ, Dalmatinski misionar u Brazilu

U SAMOSTAN ZBOG ZAVJETA

Dubravko se javio dugačkim pismom, predugačkim da ga objavimo. Sada mu je 28 godina, zaposlen je. Bio je teško bolestan i u tom je stanju obećao Bogu da će, ozdravi li, stupiti u samostan. Kad je ozdravio, na obećanje je pomalo zaboravio. No, ono ga je pomalo počelo progoniti, i on se pita, nije li dužan da pode u samostan, makar i u toj dobi. Na nešporazume nallazi i u svojoj najbližoj okolini. Njemu odgovara doktor psihologije M. Szentháromi koji se posebno bavio i pitanjem zvanja.

Poštovani Dubravko!
Hvala na pismu i svjedočanstvu tvojeg patničkog života. Uistinu, Bog je onaj koji nas čuva i u danima zastranjenja. On ti je dao snagu da se možeš vratiti na put njegovih zapovijedi. Po njegovoju promisli ti si ostao na životu unatoč teškoj bolesti i s pravom si pun zahvalnosti. Sad se pitaš, ne bi li najprikladniji izraz tvoje zahvalnosti bio da stupiš u

samostan i tako se sav posvetiš Njemu. Tim više, što osjećaš da te na to obvezuje obećanje (zavjet) što si ga učinio u teškoj bolesti. Time si se dotakao jednoga načelnog pitanja: koliko takva obećanja obvezuju pa će najprije odgovoriti na to pitanje.

Redovničko se zvanje uvjek smatra Božjim darom. Bog poziva, a čovjek daje svoj pristanak. Jasno, taj poziv obično ne dolazi kao izravan glas s neba (kao kod sv. Pavla), nego se u većini slučajeva javlja kao sklonost, privlačnost duhovnom i molitvenom životu. Taj se prvočini osjećaj zatim sve više pročišćuje i čovjek se pita za vlastite pobude, zbog kojih želi stupiti u samostan. Tako se, ispitujući, polako dolazi do spoznaje, da redovnički poziv nije samo dar koji mu se daje, nego je ujedno i poslanje. Drugim riječima: redovničko posvećenje ima nužno apostolski smisao. To je suradnja s Isusom na spasenju svijeta. Stoga nikako ne može biti dovoljan razlog da netko uđe u samostan samo želja da se osigura vlastito spasenje, da se lakše posveti, da pobegne ispred napasti ovoga svijeta, pa čak ni osjećaj zahvalnosti zbog ozdravljenja. I redovnici najstrože odijeljeni od svijeta pozvani su da suraduju na spasenju svijeta, da svojim životom i radom svjedoče za Isusa.

Dobro je promotriti ovo: Liječnici i oni koji dvore teške bolesnike kažu, da se gotovo kod svih takvih bolesnika javlja jedna pojava: u određenoj fazi bolesti, kad im se smrt već učini gotovo neizbjegnom, počinju se cjenkati sa »sudbinom« i tra-

žiti odgodu konačnog ishoda. Kod mnogih se to javlja u obliku obećanja i zavjeta Božu da će sve učiniti, samo da im spasi život. Očito, takva obećanja i zavjeti nisu plod istinskog vjerskog iskustva i doživljaja, nego radije izraz paničnog straha od smrti. Mogu ponekad biti povod i početak razmišljanja o duhovnom zvanju, ali s manje pouzdanosti treba primati takve odluke. Zato takva obećanja ne mogu biti temelj za redovnički život. Stoga će Crkva takve slučajeve uvijek dugo i pomno ispitivati.

A sad bih se vratio na tvoj konkretni slučaj. Bit će iskren i reći, da iz tvojog pisma ne dobivam uvjerenje, da bi imao pravo redovničko zvanje. Dvije su okolnosti koje govore protiv toga. Prva je upravo gore spomenuto stanje: zavjet učinjen na samrти. Postavlja se opravdano pitanje, nije li to obećanje bilo izraz cjenkanja sa »sudbinom«? Druga je okolnost tvoga osamlijenost i nesporazumi s okolinom. Kažeš da nisi bio, a niti sada nisi, istomišljenik sa svojom rođinom i okolinom te uvijek naletiš na oporost i led. Nije li stoga

tvoja želja za samostanom želja da pobegneš iz te ledene stvarnosti u jedan ljepši život?

Nek te ovo pismo ipak ne obeshrabri. Gospodin svakog čovjeka osobno ljubi, u što si se ti mogao uvjeriti i u svojem mukotrpnom životu, pa te sigurno ni u budućnosti neće pustiti da se izgubiš. Kažeš da rado čitaš Svetu Pismo. Sjeti se onog bolesnika koga je Gospodin izlijecio i koji je odmah htioći za Njim, a Isus ipak nije prihvatio tu njegovu ponudu, bez sumnje velikodušnu, nego ga je poslao »u svijet«, kako bi se to danas reklo, da onđe posvjedoči za Božju dobrotu (Mk 5,18—19; Lk 8,38—39). Promisli, nije li možda to i tvoje poslanje: da svjedočiš kršćanskim životom u onoj sredini u kojoj živiš, javljajući im što ti je sve učinio Gospodin u svome milosrđu?

Bude li te želja za redovništvo ipak i nadalje pratila, morat ćeš o njoj govoriti s iskusnim svećenikom da ti pomogne zrelo prosudit o čemu se radi.

M. SZENTMÁRTONI

BOŽJE UTJELOVLJENJE ZA NAŠE PREPOROĐENJE

Božić je blagdan Božjeg utjelovljenja i rođenja, ili kako danas neki to vole reći — Božjeg učovječenja. Tim novim izrazom žele istaknuti da je druga Božanska osoba preuzela svu čovjekovu stvarnost osim one koja je protiv samog čovjeka i koja ga razčovječe, a to je grijeh. Kako god mi taj blagdan nazivam, on će nam ostati pun tajni, i samo odgrtavanjem tog velikog tajni naslućujemo kamo nas vodi Božje učovječenje: našem pravzivo-

ru i prauzoru, našem ostvarenju i osmišljenju po prepoređenju koje nam donosi Isusovo rođenje.

ČOVJEK JE SAM SEBI ZAGONETKA

Antropologija u službi medicine prodrla je u mnoge tajne o nastajanju i razvitku ljudskog tijela, ali nam još ništa nije rekla kako nastaje čovjek kao osoba, živo, razumno i slobodno biće koje je svjesno da nije od sebe, da

ne može živjeti samo za sebe, biće kojemu govore da je kovač svoje sreće, a mnoge životne situacije nadilaze ga i ne nalazi im rješenja. Naše nastajanje i naš razvoj tekao je bez našeg utjecaja. O ranim trenucima našeg života ne nosimo nikakvu svijest iako je Izvor svijesti već bio na djelu i od početka zacrtao razvoj našeg tijela i cijele naše osobnosti.

Opstanku našeg JA ne mogu nem niti reći ni naši roditelji premda su bili djehotvorno uključeni u čin našeg rađanja. Naš početak i naš svršetak, naše rađanje za vrijeme kao i naše rada- nje za vječnost izmišlu na- šem iskustvu i našoj sadašnjoj svijesti, te ih prekriva- veo tajni.

NAJVEĆE ROĐENJE NAJVEĆA JE TAJNA

Tajna ovija i najveće rođenje koje se ikad zabilo, rođenje Bogocvječka Krista Isusa od Djevice Marije. Kako je Marija začela Sina Božjega i kako je došlo do njezinog Bogomaterinstva, daleko je neshvatljivo nego ma- terinstvo bilo koje druge majke, premda je očevidno. To nam govori da je u svakom rođenju čovjeka osim čovjeka i Bog na djelu, a pogoto- vo je bio na djelu u rađanju Bogocvječka Krista Isusa.

Isus je Sin zemaljske Majke i Nebeskog Oca. Onaj koji se kao Bog vječno rada od Boga Oca i s kojim je iste biti, rodio se od Marije kao Čovjek i postao iste ljudske biti kakvu ima i njegova Majka. U krilu Bezgrješne Dje- vice Bog od Boga stvara se- bi ljudsko tijelo od tijela Marijina, da bi mogao biti čo- vjek i roditi se kao što se

rađa svaki čovjek. To je novi stvarateljski čin kada Bog u punini ostvaruje svoj vječni naum: »Načinimo Čovjeka!« Gledajući sve ljudе rođene prije i poslije, svi su uključeni u rađanje Boga i čovjeka kao u svoju puninu, svoje savršeno ostvarenje pred kojim će stati sva zemaljska moć i vlast i priznati: »Evo Čovjeka!«

ISUSOVO RODENJE ZA NAŠE PREPOROĐENJE

Isusovo rođenje od Djevice u Betlehemu nosi preporođenje svima rođenima od žene. Rodivši se kao Bog i Čovjek, Isus Krist je podvukao zaključnu crtu ispod svih rođenja, zbrojio sva rođoslavlјa i svima dao za izvor iz kojeg polaze i za ocean u koji ulaze — Boga. On je na ulasku u svijet svojim rođenjem rekao ono što će ponoviti kad bude dolazio kao Vječni Sudac: »Evo, sve člним novi!« U Njemu je savršeno zemaljski Čovjek napokon savršeno sjedinjen s Božanstvom — »Novo Nebo i nova Zemlja!« Po Njegovom rođenju vraća se dostojanstvo svakom materinstvu, postizava se sadržaj čovjeka, i mi ljudi postajemo dijconi Božanske naravi. Bog je sebe združio s čovjekom, da bi čovjeka savršeno združio sa sobom, i dioba tu više nije moguća. Ako je čovjek i Izvede, onda je to njegov pakao.

BLAGDAN IZMIRENJA

Kao što svako rođenje čovjeka na naravni život proizlazi iz naravne ljubavi roditelja, tako i svako milosno preporođenje na nadnaravni život proizlazi iz nadnaravne

ljubavi Božje. Kada Bog podiže čovjeka u naravni red opstanka, nije to mala i beznačajna stvar. A kad ga potom diže i u vrhunaravni život, onda je to istinski poljubac kojim čovjek dobiva udjela u božanskome životu.

Bog se nikad ne zaustavlja kod neke prosječne mjeere. Kad daje, samog sebe daje, a kad prima, posvema prima. Po davanju samog sebe ljudskoj naravi, On zapravo našu ljudsku narav uvlači u svoj božanski život, u svoju božansku ljubav. A kako ljudske naravi nema izvan čovjeka ostvarenog kao pojedinka, On svoju ljubav daje čovjeku kao pojedinu i prima ga u svoj zagrijaj kao pojedinca. Prima, dakle, svakog od nas konkretno, a ne u nekoj neodređenoj naravi. U svakom od nas pojedinačno nastanjuje se Bog. Zato

i sv. Pavao dovikuje: »Zar ne znate, hram ste Duha Svetoga!«

A kako je Bog u svima isti, povezuje nas jednog s drugim premošćujući sve bezdane našeg individualizma. Zato, kad nam pripada Bog, pripadaju nam i svi drugi ljudi, i kad mi pripadamo Bogu, pripadamo i svim drugim ljudima. Tu je odgovor na pitanje: Kako sveci mogu svakoga primiti i svima pripadati? Jer su dopustili da se u njima Bog potpuno nastani!

Božić je, dakle, ne samo blagdan Božjeg učovječenja, nego i blagdan ljudskog izmirenja. Nisu Andeli kod Isusovog rođenja slučajno pjevali: »Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima miljenicima njegovim!«

Valentin MIKLOBUŠEC

DA KRŠĆANI PRIDONOSE JEDINSTVU CRKVE SVJEDOČANSTVOM VJERE I ŽIVOTA

Svjedočanstvo za jedinstvo

Dvadeseta obljetnica II. vatikanskog sabora, te izvanredna Sinoda biskupa daju nam povoda za ispit savjesti o ostvarivanju smjernica onoga Sabora koji je uz drugo progovorio i o ekumenizmu, tj. o nastojanju oko jedinstva svih kršćanskih crkava. Naša nakana poklapa se s općom temom ovogodišnje Svjetske molitvene osmene (18. — 25. siječnja) za jedinstvo kršćana.

Dekret II. vatikanskog sabora o ekumenizmu dao je jasne smjernice o zbijavanju kršćanskih crkava, bio je dobro prihvacen od onih koji se ne nalaze u katoličkom zajedništvu i veoma poboljšao ekumensku klimu, no ipak smo uza sve to još pričično daleko od potpunog kršćanskog jedinstva, oko kojega moramo nastojati vlastitim obraćenjem te svjedočenjem vjere i života.

Sjedinjeni, dakle, sa svim crkvama, koje ovaj mjesec posebno mole za jedinstvo kršćana, mi članovi Apostolata molitve žarko ćemo moliti na ovu opću nakanu preporučenu od Svetog Oca. Molit ćemo da svi kršćani budu svjedoci vjere, da prihvacišu svu od Boga objavljenu istinu, da ona sve više, dublje i jače postaje dio njihova životnog uvjerenja i opredjeljenja. Molit ćemo is-

to tako da svjedoče primjerom kršćanskog života, tj. da jedni druge uzajamno potiču primjerom kršćanskog života, da jedni druge uzajamno potiču primjerom pravednosti i ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Ako već svi ljudi moraju nastojati oko pravednosti i djelotvorne ljubavi, koliko više moraju to oni koji su kršteni, koji su prihvatili isto

lako je jasno što bi valjalo činiti, ipak moramo priznati da je veoma teško pružati svjedočanstvo »zajedničke kršćanske vjere«, ako kršćane dijele različita shvaćanja u nekim veoma važnim istinama Božje objave. I dok se o tim istinama među raznim kršćenskim crkvama vodi teološki dijalog, valja u isto vrijeme isticati i naglašavati ono što nam je u vjeri zajedničko, a toga je više nego onog u čemu se razilazimo. Valja zatim vjerovati u stvarnu i aktivnu Božju spasiteljsku prisutnost u svijetu. Valja priznati da postoji sila oslobođiteljica uskrslog Krista, koja nas je kadra oslobođiti od uskogrudnosti, od neispravnih pogleda, od svega onoga što sprečava jedinstvo. Napokon, valja vjerovati i u prisutnost Duha Svetoga, koji svim kršćanima dobre volje, otvorenima prema Njemu daje radost, mir, ljubav i nadu.

Radeći i moleći za jedinstvo kršćana budimo otvoreni da Isusova jesno Izražena želja za jedinstvom nije utopija, već zapovijed, koju mora ostvarivati svaki kršćanin. Isus je u velikosvećeničkoj molitvi molio za savršeno jedinstvo: »Da svi budu jedno. Kao što si Ti, Oče, u meni i ja u Tebi, tako neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje, da si me Ti poslao.« (Iv 17,21).

Kristovo Evanelje i ojačani su milošću Duha Svetoga. Taj dvostruki temeljni kršćanski stav pravednosti i ljubavi već je sam po sebi najveći radosni vlijest. Svjedočenje vjere, pa prema tome i najbolji ekumenski apostolat, koji ide i preko granice kršćanskih crkava otvarači se prema svim ljudima dobre volje.

I sveti Pavao je veoma jasno shvatio jedinstvo Crkve, kad je ovako pisao: »Jedno tijelo i jedna vjera i jedno krštenje« (Ef 4,4—5).

Stoga ima pravo i II. vatikanski sabor, kad odmah na početku dekreta o ekumenizmu ovako naučava: »Krist je Gospodin utemeljio jednu i jedincatu Crkvu, no više se kršćanskih zajednica ljudima predstavlja kao istinska baština Isusa Krista. Doduše, svi izjavljuju da su Gospodinovi učenici, ali misle različito i različitim putovima hode, kao da je sam Krist pobijeden. Ta se razdijeljenost očito otvoreno protivi Kristovoj volji; ona je sablazan svijetu, a najsvetijsoj zadaći, — propovijedanju evanđelja svakom stvoru — nanosi štetu«. Tu veliku sablazan valja svakako otkloniti. A kako? — Moleći i radeći, da svi kršćani budu primjer vjere i pravednosti; da se među sobom poštivaju i ljube; da produbljuju zajednički istine naše vjere, da u njihovu konkretnom životu raste i očituje se pristajanje uz Isusa Krista.

Nakana je naših biskupa za ovaj mjesec: DA NAŠA CRKVA RASTE U ISTINI, LJUBAVI I PONIZNOSTI. Na ovom stjecištu vjera, kultura i naroda uvijek su mogući sukobi. Zato je u ovim područjima potrebno jače no i nače ukazivati na put prema rješenju, a to je Kristov primjer i nauk istine, jer svaka oholost odaleće srca. Zatajenje istine, odbacivanje ljubavi i prezir poniznosti, uz isticanje samo sebe i soga, najkraći je put u produbljenje razdora.

Josip ANTOLOVIĆ

DA SE RODE ZAČETI ŽIVOTI

Prijatelju malenih,
molim Te za populje začetih života
kojima prijeti mraz smrti
sklupčan u krvavi ujed,
i cinično im se smije očiju hladnih kao led.

Molim Te, Prijatelju malenih,
jer užegle misli nevinih
tope se pred naletom smrti
u teške, debele suze i žele pobjeći
od vulkanski vrele stvarnosti,
od piskutavih krikova jave, ali su nemoćni.

Suze roneći izvode pjesmu o životu,
očiju uprtih u Tvoj pogled,
očekujući da im san postane životom.
Nade su im vitke i zvjezdane,
želje goruće kao smola na vatri...
Bjelina njihove nevinosti želi da osvane...

Prijatelju malenih,
i sam udišeš zrak ljepljiv od krvi
tolikih nevinih, a ubijenih;
ne dozvoli da uvenu začeti populci!

Nad njima visi noć, a žele da im svane jutro;
niz lice klizi im bol.

Prijatelju malenih,
ne trebam Ti govoriti
jer Ti znadeš i bez mojih riječi:
Primi iz mojih očiju
njihove kljne poglede i vapaje,
i molim Te, radošcu prožmi
svaku poru kojom dišu,
i pokloni im životno svitanje.

IVNA

Vratite nam našu nadu

Piše: prof. Radovan GRGEC

Kad se nađemo u teškim životnim situacijama, žalimo za prošlim vremenima i želimo da se vratimo u djetinjstvo, koje često mašta i pamćenje ukrašuju čarobnim cvijećem radosti i nade. Koliki su od nas poželjeli da se vrate »zlatni danci« i Božići, o kojima je pisala Jagoda Truhelka!

Zelenilo božićnog drvca, sjaj njegova nakita i ozračje jaslica ostaje u sjećanju kao znak nade, svjetlosti i topline što nas uzdiže, prosvjetljuje i grije u časovima klonuća, mraka i hladnoće. Iako su u božićnim danima obilnih darova i zimskih radošti za bogate mnogi siromasi znali još gorče osjetiti žalac nejednakosti, bijede, glada i studeni, Božić je bio i ostao domaće ognjište i zelena oaza u sivilu i pustoši svagdašnjice.

Čini nam se kao da božićne uspomene što drijemaju u srcima odraslih, probuđene ujedom ledene zbilje, govore i vase: »Vratite nam Božić, vratite nam radost nedužne djece, vratite nam našu nadu!«

Nažalost, ti lijepi i topli Božići našega djetinjstva, kao ni sâmo djetinjstvo, ne mogu se više vratiti. Ostala je samo idila i čežnja u srcu.

Medutim, nada što ju je svjetu donijelo betleemsко Dijete na prvi Božić, kada je Bog ušao u ljudsku povijest i kao čovjek, nije tlapnja ni varka. Poruka mira, ljubavi i pravde aktualna je upravo danas kad toliki plaču i stenu pod udarcima mržnje, nepravde i diskriminacije. Svi ti nesretnici, kao da viču: »Vratite nam Božiće, nade i radosti, koje smo izgubili!«

Svi mi kršćani, a i mnogi nekršćani, prilazimo u ove dane jaslicama i upravljamo pogled prema malom Djetu, koje je donijelo poruku nade svima a naročito onima koji su najpotrebniji. Poruka malog Isusa bit će uvijek aktualna usprkos kritičkom promatranju i skepsičkim stavovima suvremenih bezvjeraca (pa i nekih suvremenih bibličara) prema toj poruci i prema evandeoskim izvještajima o djetinjstvu Isusovu.

Ta poruka bit će uvijek sablazan i ludost bogatim i »mudrim« sinovima ovog svijeta, a utjeha i snaga za one koji grciju pod udarcima sudbine, koji trpe progonstva i nepravde. Crkva se nikad neće odreći poruke maloga i siromašnoga Dje-

teta u betleemskoj štali premda bi je mnogi od nje htjeli udaljiti. Mnogi moćnici i bogataši željeli bi da Crkva služi njihovim ciljevima i probitku. Čak bi, kako reče Victor Hugo, i mnogi od onih koji je zovu majkom htjeli da ona bude njihova sluškinja.

Kao sinovi Crkve, dolazimo pred betleemsko Dijete da mu se zajedno sa siromašnim pastirima i trima mudracima poklonimo i zahvalimo. Poruka Božića radost je i nada svijeta.

»Radost i nada« zove se ključni dokumenat II. vaticanskog koncila, kojim je započeo novi dijalog sa suvremenim svijetom. Danas, dvadeset godina nakon Koncila, ulazeći u 1986. godinu i približavajući se ulasku u treće tisućljeće poslije Kristova rođenja, pitamo se tjeskobno što nam donosi budućnost. Iskustvo prošlosti i putovi suvremene povijesti ispunjavaju nam srce bolom i strepnjom.

Klečeći skršena i skrušena srca pred jaslicama zajedno sa svojim suputnicima supatnicima, molimo Isusa: »Vrati nam naše dječje srce, vratи nam našu radost, vrati nam našu nadu!«

Božji odgovor čovjeku

Privedo: Rudolf BRAJČIĆ

»Nastavite uvijek novim i obnovljenim zalaganjem preporučljati pobožnu vježbu prvih petaka: pomirenje s Bogom, s Crkvom i braćom, u sakramantu pokore, vjernik se sjedinjuje hraneći se sakramentom Euharistije, s Isusovim Srcem i sudjeluje u Njegovu prikazanju i naknadi.« (Iz govora Ivana Pavla II. nacionalnim tajnicima Apostolata molitve 13. travnja 1985.)

ČOVJEKOV JE POLOŽAJ BEZIZLAZAN

U kakvom se to položaju nalazi čovjek da mu je potreban Božji odgovor?

Čovjek živi, ali ne uspijeva biti sretan. Ne može tako ljubiti da bi ljubav vladala među svima. Još nikada u povijesti nije izgradio civilizaciju ljubavi. Razdijeljen je u samome sebi. Podijeljen, ne nalazi mira. Uznemiruju ga posljednja pitanja: Kamo sve to konačno vodi? Zašto postoji bol i smrt?

Zašta narodi ne mogu živjeti u miru? Od 3.400 godina, koje su nam poznate iz pisanih spomenika, 3.166 godina ispunjali su ratovi, a ostale 234 godine utrošilo se na naoružavanje i spremanje na rat. Državica Sparta u staroj Grčkoj nije ništa drugo ni radila. Čovjek u stvari živi neljudskim životom, i kao pojedinac i kao društvo. Tko

će donijeti mir? Spasenje? Izlazak iz toga stanja? Izmirenje i pomirenje svih sa svima?

ČOVJEK SE IPAK NADA

Nisu to nestvarna pitanja. Čovjek ih postavlja od kada ga znamo i pokušava dati odgovor. Čovjek jest, doduše, nemoćno biće, ali je i biće nade.

Čemu se čovjek nada? Svaki svome raju! Stari Grk eleuzinskim poljanama, Indianac — crvenokožac vječnim lovištima, stari Grenlandan moru s puno riba, čitači Apokalipse Onome koji će otrti svaku suzu s njihovih očiju. (Rim 2,4—5)

Sv. Pavao uza sve to piše: »Jadan ti sam ja! Tko će me izbaviti iz ovoga smrtnog tijela? (Rim 7,24).

ODGOVOR U ČOVJEKU IZ NAZARETA

Zato siđe čovjek iz Nazareta, u Galileji, koji će se poslije izjasniti da je Bog, i objaviti: »Vrijeme čekanja se ispunilo... Došlo vam je kraljevstvo Božje.« (Mk 1,14).

Krist postaje Osloboditelj čovječanstva propovijedajući i uspostavljajući Božje kraljevstvo među nama. Božje kraljevstvo je duhovna revolucija, posvemašnja, duboka i sustavna preobrazba svega, čovjeka i svijeta, očišćenje

od zla i prožimanje Bogom. Božje kraljevstvo ne dokida ovaj svijet, nego ga samo preobražava na novi život.

Knjiga Izlaska (23, 10—12) donosi zakon da se svaka sedma godina mora slaviti kao »Godina Gospodnja«. Te su se godine svi morali osjećati djecom Božjom: i sluškinja i pridošlica i narodna sirotinja. Svaka pak pedesetna godina trebala je biti jubilejska godina, kada se oslobođalo sve robe i se na vraćala otudena imovina. Taj se poredak nikada nije ostvario u idealnom smislu. Jubilarna godina nije nikada postala normalan ljudski život. Sebičnost i gramzljivost bili su uvijek jači.

Isus, upirući u svoje Srce, puno milosti i praštanja, hoće da po ljubavi ipak radimo na ostvarenju takvog svijeta i potiče nas da molimo: »Dodi kraljevstvo Tvoje!« Potiče nas da ljubimo i da tako čovjeku donešemo Njegov odgovor na sva bolna pitanja života. Zato uviđek, a osobito na Prvi petak kao dan osobite Isusove ljubavi, valja moliti: SRCE ISUSOVO, DODI KRALJEVSTVO TVOJE!

Obitelj - jezgra za preobrazbu društva

Djeca koja su se tada rađala danas prerastaju u zrele ljudе, a sutra će se suočiti s problemima s kojima su se prije dvadeset godina suočavali njihovi roditelji, a papa Pavao VI. govorio je o njima u Nazaretu 5. siječnja 1964. godine. Papa je tada naglasio: »Nazaret neka bude škola u kojoj ćemo učiti kako nam je razumjeti život Isusov kao i čitavo Evanelje. Nazaret nas poučava o domaćinskom životu, o značenju obitelji, o njezinom ujedinjavanju u ljubavi, u čemu je njezina jedinstvena, priprosta, a opet udjavitljena vrijedna krasota...«

ČINJENICE NE ODGOVARAJU POZIVU

Čudo Nazaretskog doma ponavlja se na neki način u svakoj kršćanskoj kući, u svakoj obitelji, ako ona na bilo koji način »rada« ljudi na lik Isusa Krista. Svuda uočavamo da mlade obuzima duh odbojnosti prema starijima, pravo otuđenje od roditelja. Izkusni duhovno-odgojni pisac naših dana Giordani, vidi razlog toj pojavi u pomanjkanju prikladna i dostatna odgoja. Čini se da odgoj više nije takav da bi nosio i zanosio. Uzori koji su mlađima svakodnevno pred očima, ne oduševljavaju mlađog čovjeka. Djeca gledaju svoje roditelje. Vide da su očevi upravo opsjednuti

radom, a sve u želji da se po bogatstvu svrstaju u višu klasu ljudi. Majke također rade, premda ima i takvih koje po cijele dane časkaju i gube vrijeme. Danas, kad je život zahvaćen teškom gospodarskom krizom kojoj se ne vidi ni izlaz ni kraj, mlađi sumnjuju i u vrijednost rada i ustrojstva. Roditelji za njih nisu stvorili nikakve sigurnosti za budućnost, pa su prema tome išli za pogrešnim idealima.

U isto vrijeme dok sumnjuju u ideale svojih roditelja, djeca su velikim dijelom prepustena ulici, vršnjacima, lakin zabavama, terevenkama, drogi, i — ako samo zaželete — slobodnom seksualnom užitku. Prigodom raznih slavlja priređuju se prave orgije čak i po obiteljskim domovima odakle se roditelji maknu, samo da mlađi budu slobodni. Žalosna je sloboda koju pospješuje roditeljska zabluda.

ISUSOV PRIMJER GOVORI DRUGAČIJE

Što bi na prilike u današnjim kućama rekla Nazaretska obitelj? Bi li tako postupao sv. Josip? Bi li tako postupala Marija? Veliki Sin Nazaretskog doma pruža mlađima prav primjer. Evanelje nas izvješće o Njegovoj poslušnosti Mariji i Josipu. O godinama Njegova prerstanja iz dječaka u

mladića pa sve do zrele muževne dobi, Evanelje ima samo jednu rečenicu: »I bio im je poslušan!«

»Tko kome?« pitao se već sv. Bernard pa i odgovara: »Bog se podložio čovjeku, onaj Bog kojemu su Inače i anđeli podložni, kojemu se pokoravaju gospodstva, sile i vlasti. On se podložio Mariji, a radi Marije i Josipu. Divi se, dakle, objema stvarima i odaberi ono što zaslužuje veće udjavitljivo: dragovoljno Sinovljevo podvrgavanje ili izvanredno dostojanstvo Majke... To, da se Bog pokorava jednoj ženi, poniznost je bez premca. To pak da jedna žena zapovijeda Božu, uzvišenost je kojoj nema ravne!« Gdje god je u obitelji istinska ljubav, a ne pretvaranje i nadmudrivanje, tamo djeca slušaju roditelje, a roditelji vode brigu o dječići na pravi način.

CRKVI JE POVJERENO TUMAČENJE

Crkva je više puta na razne načine ponavljala svoja odgojna načela utemeljena na Sv. Pismu kao Božjoj objavi. U novija vremena o tome je progovorio Pijo XI. svojom papinskom enciklikom »Divini illius Magistri« 1929. godine. U njoj nas podsjeća da je bit odgoja u stvaranju i oblikovanju čovjeka, za što je bezuvjetno potreban i uredan vjerski život. »I to ne samo za pojedine osobe nego i za obitelji i sveukupni ljudski život. Da bi, naime, odvijanje cjeline života bilo što savršenije, moraju biti što savršenije i pojedine sastavnice života.«

U svom govoru u Nazaretu, Pavao VI. navodi poznatu rečenicu iz Knjige Mudrosti:

»Upućuj dijete njegovim putem, pa i kad ostarli, neće od stupiti od njega. (Izr 22,6). Tu u obitelji se sije, a u životu čemo žeti.« Zatim dodaje: »Nema tih riječi koje bi nam mogle do kraja razotkriti veličinu, ljepotu i nadnaravnu uzvišenost kršćanskog odgoja, imajući pred očima uzvišenu privlačnost ljubavi kojom se Isus, naš Gospodin, poistovjećuje s djecom kad ono tumači: »Tko radi mene primi jedno od ovakvih malenih, mene prima!« (Mk 9, 37) Misli pape Ivana Pavla II. o odgoju zasluzuju veliku pozornost i ne bi smjelo biti obitelji, barem kršćanske, koju ne bi zanimalo što uči onaj koji je Petar — Stijena danas. Poneki zlobnici, puni sebe, spočitavaju mu da želi vratiti stara vremena. To je laž! Papa želi čovjekov pogled, osobito mladih, svrati na stare, a vječno mlađe vrednote koje se ničim ne mogu nadoknaditi.

RADOST OBITELJSKOG DOMA

U svojoj pobudnici »Radjajte se u Gospodinu« (svi-

banj 1975.) Pavao VI. piše: »Nije dovoljno da apstraktno mislimo o narodu Božjem. Svoj pogled moramo prije svega usmjeriti na svijet mladih. Dokle god djeca uživaju ljubav onih koji su im bliski, oni osjećaju sigurnost koja im je potrebna. Tako dugo kadri su i zauzimati se, čuditi se, povjeravati se, slobodno se darivati. Djeca su veoma pogodna za evanđeosku radost. Tko želi uči u Kraljevstvo Božje, uči Isus, mora se ugledati u djecu i, naravski, mora usvojiti njihov mentalitet. Sva ta svojstva usaduju se i razvijaju u obitelji, i obitelj je prva kojoj se radosna djeca vraćaju kao dar radosti, koja omogućuje suživot, odnosi gorčinu tegoba, zasladjuje teški život svakidašnjice. Život nas nepobitno uvjerava da radost ima samo u onoj obitelji koja je primila dječu i strpljivo od njih stvara dobre ljudi. Obitelj u kojoj ima radosti zbog dara djece, najsigurnija je jezgra za preobrazbu društva. Sigurnija od svih ideologija i prisila, jer znači uvijek novi život.

M. K.

Najmladi svećenik i žrtva života

Don Cesare Bisognino za-ređen je za svećenika u svojoj 19. godini života, a već nakon 25 dana umro je iscrpljen od raka na nozi. Uz žrtvu Isusa Krista prikazao je i žrtvu svoga života za spasenje svoje i svega svijeta.

Nakon položene gimnazijalne mature nastavlja studij teologije na teološkom fakultetu u Torinu.

Samo jedno je želio prije smrti: postati svećenik! Torinski nadbiskup kardinal Pellegrino osobno je molio papu Pavla VI. da dopusti ređenje mladog studenta. Papa je spremno dozvatio. Redio ga je sam kardinal u bolesničkoj sobi bolnice. Kod redenja mu je govorio: »Ako zrno žita ne padne na zemlju i ako ne umre, ne donosi roda. Isus je ispunio svoje spasenosno poslanje ne samo propovijedajući, liječeći bolesnike, čineći čudesna, navješćujući Kraljevstvo Božje, nego posebno svojim trpljenjem, mukom i smrću. Dragi Cesare, Isus je spasenje svijeta dovršio na križu. Ti u Kristovom svećeništvu posebno sudjeluješ svojim trpljenjem. Ti navješćuješ Isusa i sudjeluješ u Njegovim mukama u svojim

(nastavak na str. 15.)

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Lik Presvete Bogorodice Marije duboko je urezan u dušu hrvatskog naroda i u njevoj povijesti. Izbilo je to na vidjelo u danima onih velikih i zanosnih marijanskih slavlja kojih se s radošću sjećamo: Na Mariji Bistrici 1971., u Solinu god. 1976., i opet u Mariji Bistrici god. 1984. Nastojat ćemo u ovoj rubrići iznositi konkretnе podatke Marijine prisutnosti u našoj povijesti. Iznositi ćemo to u nevezanom, slobodnom obliku, pa smo zbog toga i upotrijebili riječ »mozaik«.

Službeni počeci iz Marijine crkve

Piše: Ante KATALINIĆ

Kad je grčko-bizantski car Heraklij godine 626. pred Carigradom porazio Avare i njima podložne slavenske čete, pozvao je Hrvate koji su tada živjeli u krajevima današnje južne Poljske, da dođu u Dalmaciju, u današnje naše krajeve i da iz tih područja potisnu Avere. Kad su Hrvati svladali Avera, Heraklij je zamolio papu da posalje Hrvatima kršćanske vjetrovjesnike. Papa je poslao u Split jednog nadbiskupa, nekoliko svećenika i đakona. Za nadbiskupa izabran je i od pape konsekiran svećenik Ivan iz Ravnene. Odatile mu ime Ivan Ravenjanin. Njega je po svoj prilici posvetio papa Severin, ali kad je Ivan Ravenjanin počeo u Splitu vršiti svoju misiju, bio je na papinskoj stolici već novi papa Ivan

IV. (640—642) rodom iz Dalmacije.

Novog nadbiskupa Ivana Revenjanina čekao je težak posao: organizirati nadbiskupiju i privesti Kristovoj vjeri Hrvate. Stari Solin ležao je u ruševinama, a sjedište nadbiskupa prenijeto je u tvrde zidine bivše Dioklecijanove palače, koja se počela razvijati u grad Split. Izvan zidina goleme palače nastalo se hrvatsko stanovništvo. Ivan Ravenjanin je za katedralnu crkvu odabrao Dioklecijanov mauzolej, inače Jupiterov hram. Očistio ga je, uredio i posvetio Uznesenju Marijinu, Velikoj Gospici. Nama je to nadasve draga činjenica: pokrštenje Hrvata službeno je započelo iz Marijine crkve. Sve ove podatke preuzeli smo iz članka »Le culte marital en Croatie-

-Dalmatie medieval«, što ga je naš poznati učenjak orijentalist Stjepan Sakač objavio u zborniku »Maria«, Hubert Du Manoir, tome V, Pariz, 1958. Sakač se oslanja na Izvještaje cara Konstantina Porfirogeneta iz 10. stoljeća i Tome Arhidakona iz 13. stoljeća.

Ivan Ravenjanin je svoju splitsku katedralu posvetio Uznesenju Marijinu oko god. 642. Prema tome, tu bismo godinu mogli uzeti kao početnu godinu pokrštenja Hrvata. U svakom slučaju Ivan Ravenjanin započeo je te godine u Splitu s organiziranjem nadbiskupije i s pokrštenjem Hrvata.

Čujmo što nam o tome pišu sami Izvori. U Porfirogenetovu djelu »De administrando imperio« (gl. 31.) čitamo: »Car Heraklij poslao je u

Rim tražiti svećenike od kojih je odredio nadbiskupa i biskupa, te svećenike i dake, i pokrstio je Hrvate; a imali su Hrvati u to doba kneza Porgu». Toma Arhiđakon, koji je doduše živio u 13. stoljeću, ali je pred sobom imao solidne izvore, piše: »Papa je, međutim, poslao nekog poslanika imenom Ivana rodom Ravenjanina... Pošto ga je gospodin Papa posvetio, došao je on kao dobar pastir svojim ovcama... On je preuređio ovaj hram u crkvu i posvetio ga s mnogo pobožnosti i u prisutnosti mnoštva naroda na čast Božu i slavnoj Djevici Mariji» (Historia salonianata, gl. 11).

Uzveši u obzir sve dostupne izvore i njihove komentare, sa sigurnošću možemo zaključiti da je krštenje Hrvata započelo tamo negdje oko polovice 7. stoljeća, i to iz romanskih gradova na jadranskoj obali, u prvom redu iz Splita. Onda se pomalo širilo u unutrašnjost. Ma-

rijina crkva, splitska katedrala, prvi je i glavni izvor službenog pokrštenja Hrvata.

Dobro je i ovo zabilježiti: Svi koji su imali važnu ulogu u privođenju Hrvata Kristovoj Crkvi, bili su pobožni prema Gospoj. Car Heraklij, kad god je išao u vojne pojede protiv najrazličitijih napadača na Bizant, uvijek je sobom nosio ikonu Majke Božje. Sve je pouzdanje polagao u Mariju. O pobožnosti pape Ivana IV. prema Gospoj svjedoči veličanstveni mozaik koji je dao napraviti u kapeli sv. Venancija u Rimu. Na tom mozaiku ističe se Gospin lik Virgo orans. A da je Ivan Ravenjanin bio pobožan prema Gospoj, dosta nam govori činjenica da je svoju katedralnu crkvu posvetio njoj u čast.

Važnost splitske katedrale za Hrvate vidimo i u tome što u njoj, tri stoljeća kasnije, tj. u 10. stoljeću, susrećemo hrvatskoga kralja Tomislava gdje sudjeluje u radu poznatog splitskog crkvenog sabora godine 925.

Velikom radošću ispunja naše srce činjenicom da službeni počeci pokrštenja Hrvata niču iz Marijine crkve. Naša draga Gospa postavila se na početak formiranja hrvatskog naroda u novoj domovini, njegova kršćanskog i kulturnog života. Pod Gospinom zaštitom započeo je naš narodni život, pod njezinom će se zaštitom razvijati i u sljedećim vjekovima tako, da će u 17. stoljeću remetski pavlin Andrija Eggerer tu činjenicu sažeti u kratki izraz: »Regnum Croatiae — vere Marianum», tj. da je »Hrvatsko kraljevstvo — uistinu Marijansko».

NAJMLADI SVEĆENIK I ŽRTVA ŽIVOTA

(nastavak sa str. 13.)

mukama i bolima. Sigurno je, da će tvoja muka donijeti mnogo roda...*

Nakon manje od mjesec dana liječnici ga otpustiše iz bolnice, i patnički mladomisnik umire u roditeljskoj kući. Prije nego je izdahnuo, rekao je svećeniku svoje župe: »Iako se još osjećam kao dječak, ipak sam svećenik. Svećeništvo je veliki Božji dar...*

Umro je smirenno. Kardinal Pellegrino rekao je nakon mladićeve smrti: »Zahvaljujući Svetom Ocu, Cesare je veoma mlađ zareden za svećenika, jer nije bilo nade da bi mogao preživjeti, dovršiti studije i da onda bude s kolegama zareden, a žarko je želio postati svećenik. Ovih 25 dana njegove svećeničke muke i žrtve što ih je on prikazivao ne samo za svoje spasenje nego i za svu svoju domovinu i za sav svijet, nadam se da će donijeti koristi posebno onima koji su izgubili vjeru...*

Milljuni Talijana imali su prilike čuti mladomisnikovu poruku, mladomisnikov kratki testament: »Nada i pouzdanje!« U vjeri, nadi i ljubavi prikazao je svoj kratki svećenički život kao dar Božu i ljudima. Sprovod je vodio osobno kardinal Pellegrino uz veliko mnoštvo mladeži, ostalih vjernika, svećenika i studenata. Mnogi su se tada zamislili u riječi svetog Župnika Arskog: »Svećenik je čovjek obdarjen velikim Božjim darovima. Tek u nebu će se moći shvatiti što je svećenik!«

Srećko BOŠNJAK

Isus je došao da mi budemo Crkva

U čovjeku i u njegovoj povijesti postoje duhovne dubine koje se ne mogu svestri na gole prirodne i društvene zakone; u tim se dubinama odlučuje dalekosežnja sudbina nego što je opstojnost u samim granicama vremena i prostorima svijeta.

«U početku stvoril Bog nebo i zemlju... Na svoju sliku stvoril Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvoril...» (Post. 1, 1,27).

Stvaranjem je Bog ponudio čovjeku savezništvo ljubavi. Stavio ga je u vrijeme — kao u predvorje vječnosti, a vjernost ljubavi imala je obavljati srce čovjekovo i njegovu povijest. Na ljudskoj je slobodi bilo da tu ponudu prihvati. Neshvatljiva je i tragedična činjenica da je ljudska sloboda odbila dar Božjeg života. Čovjeka je na to zavio Napasnik — ubojica ljudi od početka (Iv 8,44). Otvorili su se izvori zla, mržnje, nevolje umiranja. U duši čovjeka ugašen je Božji život. Savez ljubavi je prekinut. Ali Bog ostaje ljubav (1 Iv 4,16).

I govori Bog sotoni: »Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezinog: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu« (Post 3,15).

U povijest će biti utkana povijest spasenja. Božje obećanje postaje izvor ljudske nade.

Proroci Starog Saveza, u snažnim bljeskovima Duha

Svetoga, kroz svu povijest izabranog naroda naviještaju onoga koji je obećan u smilovanju i očekivanju u nadi. Izajia govori: »Evo, začet će djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel« (Iz 7,14). Isti prorok, sedam stoljeća prije rođenja Isusova, kao da drže od božićne radosti i klječe: »Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo: na plećima mu je vlast. Ime mu je Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni...« (Iz 9,5).

Mihaj naviješta: »A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelem; njegov je Iskon od davnina, od vječnih vremena.« (Mih 5,1).

Bilo je očevidno da Bog dolazi, da to obećaje. I Bog je došao. To je istina Božića. Dijete u jaslama jest Bog koji je čovjekom postao. Došao je uspostaviti Novi Savez ljubavi s čovjekom. Objavilo nam se čovjekoljublje Boga našega (Tit 3,4).

Ovaj izmučeni naraštaj mora se vratiti u svjetlo božične istine.

Čovjek je na zemlji ovisan o svjetlu sunca, o korici kruha, o snazi zemlje. Ovisan je već i o tehničkim uređajima, o žicama i cijevima. Ako se išta poremeti u toj mreži snabdijevanja, potresa se sav ljudski život. Zaustave li se generatori električnih centrala, ostajemo u tami. A šta se događa kad se pre-

kinu veze s Bogom? Šta se događa u mislima, srcima, savjestima? Šta se događa među ljudima kad se čovjek otkine od Boga ljubavi?

»Atomska bomba ne može proizvesti ni gram ljubavi. Moramo se učiti ljubiti u blizini Božjeg Srca«, kaže kardinal Léger.

Isus je najčistija škola ljubavi. Nema u toj školi nikakve demagogije, nikakve prijevare ni sebičnosti.

Isus postavlja najtočniju diagnozu čovjeka i povijesti i sam je najsavršeniji lijek. Uspostavlja životni odnos ljudi s Bogom, a Bog jest i ostaje izvor i cilj čovjeka. Čim je uspostavljena ta veza s Bogom u ljubavi, uspostavljaju se i pravedni i pravčni odnosi među ljudima. Bog je došao da bude prisutan u nama, da mi u njemu, po njemu i s njim budemo zajednica istine i ljubavi, da budemo Crkva.

Taj je zakon života objavljen u pjesmi anđela svete božićne noći: »Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim.« (Lk 2,14).

»O, da si pazio na zapovijedi moje, kao rijeka sreda bi tvoja bila, a pravda tvoja kao morski valovi.« (Iz 48,18).

Isus Krist, Bog i Čovjek, neka bude svjetlo naših misli i savjesti, neka bude naš mir u ovoj Svetoj godini pomirenja. Primio ga iz nevinih ruku Djevice-Majke kao najljepši Dar.

Naša božićna čestitka jedno je i molitva: »Dodi, Gospodine Isuse!« (Otkr. 22,20).

Franjo KUHARIĆ, kardinal

Glas iz libanonskih ruševina

Mansour Labaky, župnik iz Beyroutha, u svojoj knjizi »Kfar Sama — Libanonsko selo« iznosi grozote, koje su se sručile na libanonske kršćane tijekom deset godina građanskog rata.

Prije desetak godina libanonski mladić Mansour Labaky reče jednog dana svojoj majci: »Odlučio sam postati svećenik!« Od tog dana njegova majka svaki je dan molila za svog sina, ali je također svaki dan u malu vrećicu stavljala jedno zrno pšenice. Kad je mladić svršio svećeničke škole, u vrećici bijaše dosta pšenice, koju je njegova majka samljela i dala ispeći hostije za svog sina mladomisničku.

Svećenik Labaky postao je župnikom u malom selu Damour. Tada je selo Damour bilo u miru. Nakon deset ratnih godina selo je srađeno sa zemljom kao i mnoga druga kršćanska sela i gradići. Kuće su uništene bombama, a preživjeli kršćani pobijeni sje-kirama...

Jednog dana neprijateljski su vojnici uhvatili kršćansku djevojku i silili je, da se odrekne svoje katoličke vjere. Unatoč uperene puščane cijevi, djevojka bijaše toliko hrabra, te reče naoružanim vojni-

cima: »Isus Krist nikad mi nije ništa zla učinio. Vi možete slobodno pucati i oduzeti moj život, ali ja nikad neću zanijekati svojeg najvećeg prijatelja, Isusa moga Boga!« Neprijateljski je vojnik opalio iz puške izravno u hrabru djevojku, ali je nije ubio. Od tog časa ostala je samo teško sakata. Ni takva nije izgubila hrabrosti. Naučila je svojim ustima slikati i svijetliti svojom vjerom! Ona reče župniku Labakyu: »Neprestano molim za onog neprijateljskog vojnika, koji mi je ovo učinio. Isto tako molim za onoga, koji je ubio mojega oca. Molim i za onoga, koji je ubio moju majku...«

Tijekom deset krvavih godina ubijeno je u Libanonu 55 000 kršćana. Među njima ih je mnogo koji su poginuli za svoju vjeru, za Krista Spasitelja! Preživjeli kršćani u Libanonu, stalno pod vatrom bombi, mole za svoje neprijatelje. Vjerni su Kristu i dok se bombe rasprskavaju, oni sudjeluju sa svojim svećenicima prikazujući svete Mise za sebe, za svoje žive i mrtve, ali i za svoje mrzitelje i ubojice! Dok eksplodiraju bombe, oni popravljaju svoje oštećene i porušene crkve! Prije ovog rata »koji nije rat Libanonaca«, Libanon bijaše jedina arapska zemlja, u kojoj su kršćani, židovi i muslimani imali ista prava i živjeli su u miru!

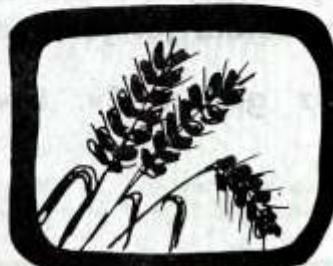
Nakon što je Labaky postao župnik jedne župe u Beyroutu koji je stalno pod vatrom, okupio je 350 djece kršćanske, židovske i muslimanske da zajedno pjevaju o ljubavi i miru. Pjevaju dok bombe eksplodiraju, znajući da nisu u paklu, i ne mogu doći u pakao jer se ljube... Labaky je u svojoj knjizi sve opširno

opisao s mnogo ljubavi i poezije... Knjiga mu je predložena za Nobelovu nagradu za književnost 1985. Nedavno je proveo nekoliko dana u Francuskoj. Molio je u sjetištu svete Terezije u Lisieuxu i na grobu sv. Ljudevita Grignion de Monforta...

Libanonski kršćani stalno mole Srce Isusovo i Marijino, da ih sačuva od istrebljenja. Ako sada moraju glnuti, nakon teške agonijske opet će uskrsnuti kao i Krist Spasitelj. Međutim, libanonski kršćani traže od Francuza, da postanu dobri Samaritanci. Zašto traže to baš od Francuza? Zato jer mnogi Libanoni govore francuskim jezikom, imaju istu vjeru s Francuzima, jer su Libanoni poučeni u kršćanskoj vjeri iz francuskih knjiga i u životu su slijedili primjer francuskih svetaca i svetica. Međutim, svećenik Labaky reče nekim u Francuskoj, kako je žalosno, što samo 8% Francuza živi po vjeri. Upotrijebio je riječi Ivana Pavla II. koji je upitao Francuze i Francusku prigodom posjeta toj zemlji: »Francuska, što si uradila od svojega krštenja?!«

Danas je na životu još jedan milijun libanonskih katolika s 1200 svećenika. U Libanonu nema krize za svećenička zvanja kao u Evropi...

Priredio: Srećko BOŠNJAK

*Prijateljima
„Glasnika“*

*Srećan
Božić*

*i
Novu
godinu*

želi

*Uredništvo
i Uprava*

Predragi, radujmo se, jer nam se danas rodio naš Spasitelj. I ne smijemo biti žalosni danas kad slavimo rođendan Života. Gospodin je uništio strah od smrти i obradovao nas obećanjem da će nam dati vječni život.

I neka se nitko ne izvlači od ove radosti. Svi imamo jedan jedini razlog općeg veselja: Naš je Gospodin uništio grijeh i smrt. I kao što nikoga nije našao bez grijeha, tako je došao da nas sve spasi. Neka se raduje pravednik jer se približuje pobjedi. Neka se veseli grješnik jer je pozvan na oproštenje. Neka kliče od radosti i nekršteni jer je i on pozvan na život.

(Iz govora Sv. Lava Velikog, pape)

»Šovinizam«

Kada čujemo riječ »šovinizam«, uvijek nam je u podsvijesti da se radi o nečemu što »nije u redu«. — I stvarno je tako!

KATASTROFA

Na padinama gorja Anda u Južnoj Americi, 13. studenog 1985. — u noći od srijede na četvrtak — »Bilo je užasno, užasno — rekao je novinarima preživjeli Edilberto Nieto. — Moja supruga je poginula. I majka. Moja djevojčica, koja je sutra imala napuniti četiri godine, nestala je pod muljem. Jedna od mojih seskara također je stradala, i moj nećak...« — »Bijeli grad« Kolumbije, Armero, leži pod morem mulja i pepela. U sloju od dvadesetak metara visokog mulja pokopano je dvadesetak tisuća naše braće Kolumbijaca; još više je ranjeno, a dvostruko više ostalo je bez krova nad glavom usred strahovitog nevremena. Preko naših mas-medija o tome znamo još mnogo strahovitih i jezivih detalja.

»ŠOVINISTIČKO« PITANJE

Sada nam se nameće jedno »šovinističko« pitanje: Kako to da je tej jedni kolumbijski narod, koji nama Hrvatima nije ni do gležnja s obzirom na psovku, kako da je njega pogodila ova strahovita katastrofa, a mi u našem »bijelom Zagrebu« pod-

no snježnog Sljemensa, još smo svi na broju, i nadamo se, uz Božju pomoć da ćemo doživjeti i Univerzijadu.

Mi Hrvati dičimo se i ponosimo svojom 1300-godišnjom kršćanskim kulturom. Gospodin nam je na svim poljima davao »šakom i kapom« naravne i nadnaravne darove. Jedva koja i veća zemlja ima tako krasnu obalu, kakva je naša jadranska sa svojim »biserima«. Pa ni Plitvice nisu baš naodmet!

No nemojmo samo gledati na materijalne Božje darove! Kroz ovih 13 stoljeća Gospodin nam je s krštenjem udjelio i toliku duhovnu i kulturnu dobra, da se sa svojom prošlošću mirne duše možemo staviti uz bok i malo većim evropskim nacijama.

Istina, nisu ni Hrvati vječito bili psovači. Naši su djedovi kroz više vjekova za sv. vjeru proljevali svoju vlastitu krv, a s najvećim poštivanjem častili su Predragocjenu Krv Isusovu. Koliko puta smo znali iz petnih žila pjevati: »Hrvat za križ bojak bije sveti!« — No danas bi bilo mnogo suvremenije kada bismo uz rok-talambase zauriali: »Nitko ne zna kao Hrvat kleti!«

DVA PLAĆA

Isuse, Ti si plakao nad Jeruzalemom i nad svojim dragim narodom. A taj Tvoj »zločesti« narod znao bi po ko-

jeg svoga sina kamenjem dotuči, ako bi se drznuo da povrijedi sveto Božje Ime. I Ti si ipak nad svojim narodom plakao.

I od nas Hrvata bilo bi pošteno da udarimo u jedan veliki kolektivni plač. Ne ćemo se moći dosta naplakati, pa makar svojim suzama do vrha napunili sva naša akumulaciona jezera. Znamo, istina, da sve naše suze ne vrijede koliko jedna kap Tvoje Predragocjene Krv, koju mi tako drsko psujemo.

ANTINO RAZOČARANJE

O. Ante Gabrić poslije nekoliko decenija dolazi u svoju dragu domovinu, da čuje lijepu hrvatsku riječ. I čuo ju je! No draže bi mu bilo da ga je netko nogom udario, nego što je morao čuti tu prvu hrvatsku riječ. Biла је то ријеч aerodromskог радника, који је, најалост, »spomenuo« Ime Božje.

KRALJICA HRVATA

Ni »Kraljici Hrvata« nije svejedno kada vidi kuda slijaju mnogi narodi, pa i »Njezin« hrvatski narod. Badava Ona govori da će neki psovački narodi biti zbrisani sa zemljina lica; a među šačicom psovačkih naroda mi smo naјalost među prvima. — Kad je Gospa vidjela da ne koristi govoriti, Ona je u Sirakuzi proplakala nad budućnošću ove suzne doline. Tko zna, možda Gospodin, radi Njezinih suza, odstupi od svoje pravedne kazne.

PARADOKS

Na pomolu je čak i jedan paradoks: Ako je istina ono, radi čega deseci tisuća ho-

dočasnika iz čitavog svijeta »upražnjavaju« svoj pobožni turizam po bespućima našeg hercegovačkog kamenjara, onda nama »šovinistima« neće preostati ništa drugo nego da se i mi razmilimo po cijelom svijetu tražeći što zabitiju mišju rupu da se sakrijemo zbog naših psovačko-narodnih kvaliteta i zbog sramote što je neprestano nvlačimo na svoj narod svojim promišljenim i nepromišljenim psovjkama.

MIRINI PROBLEMI

»Mama, kako to? — pita mala Mira — kako to može biti? — Na križu piše: Isus Nazarećanin Kralj židovski. Mama, kako Isus može biti Kralj Židovski, a Njegova je Mama Kraljica Hrvata?! — »A, dijete dragoo, i meni je to malo čudno! — »A, mama, hoće li draga Gospa i dalje ostanati Kraljica Hrvata? Onaj naš zločesti susjed Hrvoslav kune dragu Gospu; on je, zbilja, jako zločest! — »Mira, ti si još mala, pa ne znaš pravo kako je biti mama. I tvoja seka Biserka je jako zločesta, a ja ću i dalje ostati njezina mama.«

»POŠTEDI ME, GOSPODINE!«

Kažu da je sv. Jeronim govorio: »Parce mihi, Domine, quia Dalmata sum! — Pošteli me, Gospodine, jer sam Dalmatinac! Ima nas dosta koji bismo poput ovog našeg svetog »Zemljaka« u svome »šovinizmu« morali zavapiti: »Pošteli me, Gospodine, jer sam Hrvat!«

S I D

Afrička redovnica mučeništvo obranila djevičanstvo

Prije dvadeset godina u tadašnjem Belgijском Kongu, danas Zair, plamtilo je rat, vladao je teror. Pobunjenici Simba ubijali su, silovali i pljačkali svuda, dokle su dopirali. Narod je bježao u šume. Rijeke su nosile mrtva, iznakažena ljudska tjelesa. Posebno su stradale kršćanske misijske postaje. U samostanu Bafwabaka, blizu Wambe, u ekvatorijalnoj šumi, zairske su redovnice bile za objedom. Iznenada stiže pred kuću kamion. Skupina naoružanih vojničina nahrupila je u blagovaonicu, razbijajući i rušeci sve redom. Šef pobunjenika, Justin Sebbande strpa redovnice u kamion, da ih odvede u Wambu. Bilo je 18 sestara, 9 novakinja i 7 postulantica. Među njima je bila i sestra Anuarité, u 25. godini života. Sestre su odvedene pred »višeg oficira« po imenu Olumbe, koji je urlao kao bijesan: »Bacajte križeve i te krunice! Naš bog nije bijel. Bog crnaca, Patricije Lumumba je crn!« U svojem bijesu uperi prst u sestru Anuarité i reče starješici: »Dat ćete meni tu sestruru. Anuarité hrabo reče: »Ako moram poginuti za svoje djevičanstvo, umri-

jet ću, poginut ću.« Odbila je poći s nasilnikom. Usljedili su udarci i ona je pala na zemlju. Udarci su padali dale, a hrabra redovnica govorila: »Ja vam oprštiam. Vi ne znaćete što činite!« Pobjeđjeli zlikovac zarine svoju bajonetu u utrobu izmlačene redovnice. Ona umire ujutro 1. prosinca 1964. Razbojnici bacaju njezino mučeničko tijelo u zajedničku jamu s drugima, koje su poubljali. Samo za nekoliko mjeseci poginulo je 127 misionara!

Prigodom svojeg ovogodišnjeg posjeta Africi, papa Ivan Pavao II. dana 15. kolovoza 1985. u Kinšasi, glavnom gradu Zaira, proglašuje crnu Afrikanku, redovnicu sestru Anuarité blaženom, jer je radije pretrpjela mučeništvo, nego da se odrekne djevičanske čistoće.

Djevica i mučenica Anuarité afrička je Marija Goretti! Papa je veličao vjernost mlađe redovnice-crnkinja, koja je u svojoj 25. godini ostala vjerna svojem zavjetu čistoće. Zairski tisak mnogo je objavljivao o ovom slučaju. Zairske djevojke imaju sada svoj uzor, svoju zaštitnicu i zagovornicu u nebu.

Snagom vjere

Trpljenje - blagoslov za druge

Piše: Stjepan KUZMIĆ

U rubrici »Snagom vjere« Glasnik će ove godine donositi žive primjere ljudi koji su još među nama, a snagom žive vjere nadvladali su mnoge poteškoće i u svom životu ostvaruju plan što ga Bog ima s njima. Takve osobe imaju nam što reći i za svakoga imaju snažnu životnu poruku. Bez obzira na dob i zvanje, nizat će se pred nama 12 takvih primjera. Prvi je primjer baka Marija Blažek. Živi u Zagrebu.

POSJET NIJE BIO SLUČAJAN

Jedne nedjelje poslije Miša pošao sam s prijateljem pohoditi bolesnicu, koja zbog teške bolesti već punih deset godina nije napušтala svoju sobicu, i odavno leži posve nepomična u krevetu. Naš je posjet i nama izgledao sasvim slučajan, ali smo se uvjernili da to nije tako. Kako baka Marija Blažek nije kadra ništa drugo raditi, trajno moli. Moli po cijeli dan, a nerijetko i noću kad se probudi. I upravo tog dana osjetila je potrebu da još

za nekoga molii. Činilo joj se da bi mogla i više moliti. Ujutro je tako rekla svojoj kćerki Danici, koja s velikom ljubavlju dvori majku, mada je i sama teško bolesna, a na brizi ima još i bolesnog muža i bolesnu kćer. Bili smo uistinu duboko digrnuti.

U podne eto nas k njoj s novim preporukama. Preporučio sam joj u molitve jednu osobu kojoj se u duši sve slomilo. Ne vidi nikakva smisla svome životu. Zatim sam bolesnici preporučio nakon koja je meni uvijek osobito na srcu: da se molii svoje patnje prikazuje za sjeničarce i sva duhovna zvanja, osobito u našem gradu. Veoma rado i s velikom ljubavlju prihtvatila je moju molbu.

Vraćajući se s tog posjeta osjetio sam da bi bilo vrijedno o baki nešto napisati, pa sam je nakon nekoliko tjedana opet pohodio i razgovarao s njom i s njezinom kćerkom. I odmah sam se uvjeroj da nije zaboravila na moje nakane i preporuke. Zadivila me njezina vjera. Za-

divit će i vas, dragi čitatelji, premda je ovo što čitate samo mali dio njezina velikog duhovnog iskustva.

KRŠĆANSKI ODGOJ TEMELJ ŽIVOTA

Marija je rođena 1905. u Peterancu kod Koprivnice. Primila je zdrav kršćanski odgoj o kojem njezina kćerka Danica upravo sa zanosom pripovijeda. Redovito je išla na Misu, a kad su uvedene i večernje svete Mise, išla je i po dva puta dnevno. Svakog je dan primila sv. Prijest. Imala je pravi mučenički život. Već u njezinoj 38. godini života (1943.) ubili su joj muža. Od tada ostaje udovica posve vjerna Bogu i svojem pokojnom mužu. Svremenom se otkrilo da ima tumor na plućima. Srećom nije bio zločudan, ali je bila trideset i pet puta na zračenju. Prije 10 godina, isto zbog tumora koji se pojavio na obadvije strane nosa i na usnicu, morala se podvrći istoj terapiji. Dokle god je mogla posluživala se sama. Ipak je jednom u kući pala zbog pomanjkanja trombocita u krvi. Ostala je ležati dok se nije vratila njezina kćerka. Za to vrijeme, kaže ona: »Spopevala sam sve svezte pjesme na ležečki.« Puno puta je pala i znala se teško izudarati, i samo brižnim zauzimanjem č. s. Magdalene iz Družbe Kćeri Božje Ljubavi, koprivnički liječnik profesor Oberhoffer uvijek joj je iznova pomogao.

S. Magdalenu sam upravo zatekao kod bake kad sam došao s njom razgovarati.

Ona je često posjeti. Ali ne samo ona. Posjećuju je i drugi. Njezina kći kaže: »Ona je prava žena, prava vjernica. Dolazimo joj, volimo je, jer ona svakoga voli.« S. Magdalena njezino je duhovno dijete. Pisma što joj ih baka piše, veliko su duhovno blago, i sestri su često poslužila za osobno razmatranje. Suosjećajući s patnjom brata s. Magdalene i čitave njezine obitelji, ona piše: »Izdržat ćemo. Nismo sami. Isus je s nama. Uključimo naše trpljenje u Njegovo. Neka naše trpljenje bude blagoslov za druge, da bi se spasili oni koji su se udaljili od svjetla i hodaju kao duhovni mrtvaci...« Sa s. Magdalenum baka se poznala već punih 16 godina.

SVE UKLJUČUJE U MOLITVU

Baka dnevno izmoli bar 12 krunica. Čini se da u molitvama nikoga ne zaboravi. Moli za Papu, za biskupe, za svećenike, za putnike na moru, kopnu i u zraku, za one za koje nema tko moliti, za one koji nenađano umru, za one koji su u tamnici. Dnevno joj je na srcu u molitvama preko 20 obitelji, a najviše moli za one koji »Imaju gubu na duši«, koji trajno žive u stanju grijeha. Nikad ne zaboravlja pokojnike. Za njih se moli Isusu koji je čuvan mrtvih na svim grobljima, jer na svakom kršćanskem groblju nalazi se Raspolo. U svojim molitvama rado se sjeća članova svoje obitelji i rodbine, a osobito onih članova koji su se udaljili od Boga. Oni su najteža rana njezina srca.

Sve ovo vrijeme otkako čuva svoju sobicu baka je iskoristila i za čitanje vrijed-

nih i poučnih knjiga. Pročitača je preko 200 knjiga. Znaće se ponekad potužiti na nestreljivost i boji se da je svojoj kćerci i drugima na teret. No, takvoj ženi svi radi i s ljubavlju pomažu.

PORUKA MLADIMA

Proslavili smo godinu mlađih. Zapitao sam je što bi poručila mlađima danas. Njezin odgovor bio je kratak i jasan: »Neka lijepo pošteno kršćanski žive! Neka idu Isusovim stopama, a ne onako raskalašeno! Tko ne vjeruje u Boga, nema se za što prihvativi!«.

Najviše žali što nije imala prilike osobno se sresti s misionarom p. Gabrićem kad je bio u domovini, za kojega se također mnogo molii žrtvuje. Htio sam je utješiti, pa sam joj rekao: »Budite bez brige, bako, doći će p. Gabrić opet u domovinu, pa će vam ga dovesti u kuću!« A ona će na to: »Samo vi mene u novu domovinu, tam bude lijepše!«.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U prvoj polovici 1986. godine u Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se tri tečaja duhovnih vježbi za odrasle osobe, i to:

- od 14. do 16. veljače 1986.
- od 21. do 23. ožujka 1986.
- od 23. do 25. svibnja 1986.

Svaki tečaj duhovnih vježbi počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pansiona po osobi iznosi 3.000 dinara.

DUHOVNE VJEŽBE ZA MLADIĆE I DJEĆAKE

U sjemeništu »Augustin Bea«, Fratrovac 38, Zagreb, organiziramo u siječnju za vrijeme zimskih praznika duhovne vježbe za mladiće i dječake.

Za mladiće srednjih škola i za radničku mladež, kao i za studente, duhovne vježbe počinju u petak 17. siječnja u 18 sati a završavaju u nedjelju 19. siječnja navečer.

Za dječake sedmog i osmog razreda osnovne škole duhovne vježbe počinju u ponедjeljak 20. siječnja u 18 sati, a završavaju u petak 24. siječnja ujutro. Drugi tečaj za dečke sedmog i osmog razreda počinje u ponedjeljak 27. siječnja u 18 sati, a završava u petak 31. siječnja ujutro.

Cijena punog pansiona po osobi iznosi 2.000 dinara

Za sudjelovanje u bilo kojoj skupini duhovnih vježbi potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB. III na telefon (041) 222-363.

Sinke, koji je danas dan?

Piše: Aco VIDOVEČKI

va se u daljinu kao da pogledom želi prodrijeti kroz zid zgrade, nekamo poći, nešto dokučiti. U jednom trenutku ona više nije mogla izdržati. Progutala je zalogaj pa ga upita:

— Čujte, kolega! Danas ste nešto zamišljeni i kao da vam se ne radi, a sada kao da vam se ne jede. Što vam se dogodilo?

Na njezin upit teško podigne glavu, a oči upravi u njezine. Njegove su oči bile pune tuge, umora i nekog razočaranja. Trajalo je tako koji trenutak, a onda izusti:

— Pustite to, kolege! Prokrvarila mi je nutrina i u njoj moja duša. Danas je godišnjica od ukopa moje majke, i ne znam zašto, ali sva mi je nutrina zagrmjela tolikom žestinom, digla se u meni tolika bura i oluja, da mi se više ne radi, ne jede, pa i ne živi. Najradije bih pobjegao nekamo gdje me nitko ne poznaje gdje ni s kim ne bih morao razgovarati, već bih bio sam, posve sam. Sva se moja prošlost u meni toliko razbudiла da se bojim sam za sebe.

— Nemojte tako! Svi smo mi već koješta proživjeli, ali nikada ne zaboravljamo da netko nad nama uvijek bude. Ja, doduše, ne znam da li vi imate vjeru, ali ja sam doživjela i uvjerenja sam da me Bog nikad nije napustio. Njegovom pomoći uvijek sam se izvukla iz poteškoča koje mi je donosio život. Bio je tuge, zlovolje, neugodnosti i nepravdi koje su mi ljudi učinili, ali sam po molitvi uvijek dobila snage da

sve podnesem, a podnijet ću i dalje s Božjom pomoći. Sretna sam što vjerujem! A vi...?

Primjećivalo se na njemu da je vidno uzbuden. Saslušao je njezinu kratku ispovjed i svjedočanstvo, a govorila je sa zanosom. Ipak nije mogao podnijeti njezin pogled, a još je i pitanje tražilo odgovor. Počeo je drhtavim glasom:

— Kolege, vi ne znate tko sam ja. Svaki dan u meni vidite običnog čovjeka i činovnika, ali ja sam još nešto više. Ja sam svećenik!

Na taj odgovor njoj je zadrhtala ruka, a viljuška, kojom je prinosila hranu ustima, pala joj je na tanjur. Zazvoniла je kao zvonce na uzbunu. Svratio je to pogled nekolicine sa susjednih stolova. Društvo ih je pogledalo i jamačno ljudski površno zaključilo: — Udvaraju si! Bilo im sretno! — Nakon stanke on je nastavio:

— Vidim i osjećam, čestita ste majka obitelji, vjernici ste, pa ću vam reći istinu. Možda će tada i meni biti lakše. Rekoh vam da sam svećenik. Da, ja sam svećenik. Nakon Mlade Mise bio sam kapelan. Uz pomoći dobrog župnika obavljao sam svoje dužnosti i pripremao se da, danas-sutra, samostalno preuzmem neku župu i samostalno obavljam svoje poslanje. Uskoro mi je i dodijeljena župa i dobio sam samostalnost. Župa mi je bila raštrkana u zabitnom kraju, ali posao baš za mlada i poljetna čovjeka. Dao sam se na posao svim marom. Ispočetka bilašće sa mnom mo-

On i ona sjedili su za malenim stolom. Već dulje vrijeme znaju se zbog zajedničkog posla koji rade u jednom našem poduzeću. Ovaj put su i za zajedničkim stolom u menzi. Blaguju svoj »gabec«. Ona je majka dvoje djece. Dobra je vjernica. Redovito je na Misi i na drugim sakramentima. On je otac obitelji. Nešto drugo o njojmu nije znala, pogotovo ne iz njegove prošlosti. Na random mjestu izgledao je danas upadno snužden i zamišljen. Čas bi radio, čas bi se opet zagledavao na ulicu gdje nije mogao vidjeti ništa drugo nego posivljene prozore susjedne zgrade. Bio je tako i sada kad su užinali. Jede, šuti, zagleda-

ja majka. Ali kad je oboljela, morala se vratiti kući jer se ja nisam bio kadar za nju brinuti. Tada sam ostao sam u brizi za duše i za kućanstvo. Sam sam si kupovao, sam kuhao, sam prao. Sam sam uviјek i jeo, a samoća veoma dotuži. Istina, ponekad bi me neki župljeni pozvali da se kod njih okriješim, ali to bila je prelijetko, a da ne osjetim svu briagu oko samog sebe. U takvima prilikama upoznao sam se s jednom djevojkom. Poznanstvo je polako prerastalo u prijateljstvo, a prijateljstvo u ljubav. Jednog dana odlučih napustiti svećeništvo i živjeti dalje kao što živi većina ljudi. Ostavih župu. Nakon dugih traganja za poslom, dobih ovo mjesto čionika.

Tu predahnu kao da ima reči nešto još teže, daleko teže.

— Bio sam time jako udaljen od svog rodnog mjeseta. O svom stanju obavijestio sam jednim pismom svoje domaće, ali nikoga više. I domaćima sam zabranio da to otkriju bolesnoj majci. Poslušali su me. Kad sam je jedne nedjelje došao posjetiti, pitala me tko me zamjenjuje na župi. Ne brini se, majko, to su moji kolege, susjedni župnici. Nisam joj otkrio kobni korak svog života. No, ono što mene danas muči, jeste to što sam joj i na samrtnoj postelji lagao. Bila je na samrti, i ja sam saznao da su joj satovi odbrojeni. Opet stigoh kući nedjeljom. Svi su u kući bili utučeni jer majka je bila na zadnjim izdisajima. Pristupio sam krevetu na kojem je ležala ona, moja majka. Kost

i koža! Više nije govorila. Nešto me steglo. Želio sam još jednom na zemlji čuti njezinu riječ, sresti njezin blagi pogled koji je uviјek nosila u svojim očima. Želio sam tog časa otkriti svojoj majci tajnu koju nije znala. Želio sam da ona stiša oluju koja se digla u mojoj duši. Želio sam od nje čuti riječ oproštenja za sve svoje laži, ne bih li ubuduće mogao lakše nositi križ koji sam sâm natovario na svoja ledra nepromišljenošću i bijegom od križa koji je bio skopčan s mojim poslanjem. Sagnuh se prema njezinom blijedom licu i zatvorenim očima te progovorih: — Mama, ja sam. Čuješ li me?

Napetošću svih razočaranih ljudi zagledah se u zatvorene oči u čežnji da se otvore. Oko mene ukućani puni isčekivanja i pitanja, hoće li naša draga mama još jednom otvoriti oči i pogledati svoga sina svećenika. Međutim, oči se nisu otvarale, bile su preumorne. Samo se usta napola otvorile i puna umora izgovorile pitanje:

— Ti si, sinko? Koji je danas dan?

— Nedjelja, mama!

— Pa ... kako si mogao ... ostaviti župu? Tko te zamjenjuje?

— Užas je zahvatilo moju dušu, nutrina mi se uzbukala kao more. Što joj odgovoriti? A to je zadnje pitanje! Zadnje riječi! Kao okorjeli grešnik otpuhnul težak zrak svojih pluća i odgovorih materi uobičajeno: — Susjedni župnici...! U grlu mi zape najslada riječ sve dice, i ne mogoh je više izgovoriti: Mama. Moje grlo je zanijemilo.

— Umrla je one noći, i popasmo je. U zraku i u dušama ostalo je teško pitanje: — Zašto na sprovod ne dodoše drugi svećenici, nego samo moj župnik i ja u civilnom odijelu?

Kasnije se sve polako saznalo, jer se zakle zemlja, raju da se tajne sve doznaaju. U svoje rodno mjesto ja se više nisam navraćao. Živim tu gdje i radim. Mnogo sam prepatio, ali najviše od svega peče me laž koju sam izrekao majci na samrti. Mjesto vijenca sinovske odanosti, nabacih na njezin ljes laž i tako otpratih svoju majku u vječnost. A sada je sve prekasno!

Nisam u svojoj duši vjerovao u onu nelzbrisivu istinu: »Davao ne spava!« Ni sam poslušao Krista koji mi je toliko puta ponavljao kad god sam narodu čitao Njegove riječi: »Budni budite...!«

U hodniku kojim smo se iz menze vraćali na posao, dobra majka i vjernica počala me ohrabriti:

— Da, učinili ste veliku vredu Bogu i svojoj majci, ali nikad ne gubite pouzdanje u Onoga koji nam objavi: »Ako te i rođena majka ostavi, ja te neću ostaviti!« Uzdajte se, molite se Majci Božjoj koja je utočište greješnika.

S nekim čudnim olakšanjem sjeo je natrag za svoj radni stol. Po razbacanim papirima prosula se sunčana zraka koja se neprimjetno ušljala kroz rešku na roleti, prostrla svjetlo i topilnu. U njegovoju duši kao da je bljesnulo svjetlo, svjetlo milosti Božje, znak da Bog čovjeka ne napušta nikada.

Je li to bio Betlehem?! Novo rođenje...?

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Papinska misija djela

Prvog mjeseca ove godine poziva nas Sv. Otac da obnovimo svoju misijsku svijest i suradnju. Upravo to je svrha Papinskih misijskih djela (PMD), da kod vjernika njeguju duh suodgovornosti i suradnje u širenju Kraljevstva Kristova. Četiri su takva PMD.

Djelo za širenje vjere — nastoji kod naroda Božjega pobuditi zanimanje za evangelizaciju svijeta, usaditi svijest da smo svi kao kršćani pozvani da duhovno i materijalno pridonosimo širenju vjere.

Djelo sv. Petra apostola — nastoji kršćane potaknuti te pridonose molitvom, žrtvom i novčanim prilozima za odgoj domaćeg klera u misijama.

Djelo svetog djetinjstva — razvija misijsku svijest kod djece i mladeži, te ih navodi da duhovno i materijalno pomažu djecu u misijama.

Papinska misijska unija — budi misijsku svijest kod svećenika, redovnika, redovnice i njihovih kandidata; dakle, kod onih koji treba da nadahnjuju sav Božji narod.

Misijska nakana Apostolata molitve poziva nas ovaj mjesec da cijenimo ta PMD i surađujemo u njima. Tako Apostolat molitve očituje svoju zauzetost za sveopću Crkvu. Prva tri Djela pozivaju vjernike laike da duhovno i materijalno suraduju u rastu Crkve. A četvrto Djelo poziva one koji su u duhovnom staležu. Tako smo svi članovi Crkve pozvani da kao aktivni i živi članovi Crkve proživljavamo teme i probleme koje nam najodgovorniji za Crkvu, Papa, preporučuje u molitve kroz pojedine mjesecu u godini.

Sedam je posebnih dana-slavljenja kroz godinu, koji nas pozivaju na misijsku suradnju te u nama obnavljaju i razbuduju misijsku svijest i žar. Prva tri slave se kod nas svagdje, ostali tek ponegdje. To su:

Misijska nedjelja u listopadu. Tada se po svim crkvama kupe prilozi za misije. Biće slavljenje misijske nedjelje odviše jedno da ga svedemo samo na davanje nešto novca. Važnije je obnoviti svijest da smo svi pozvani pridonositi širenju vjere. Onda ćemo i davaći novčane priloge (što je važno i potrebno) i prikazivati molitve i žrtve (što je važnije i potrebni) i odgajati za misije. Misijska nedjelja je prigoda da se ispitamo koliko pridonosimo rješenjima problema koje nam Papa u misijskim nakanama Apostolata molitve (AM) preporučuje u molitve; koliko je naše svagdanje jutarnje prikazanje stvarno, dio našega života, ili su to samo izgovorene riječi. I tu podsjećamo: AM nas odgaja i izgradije u potpunije kršćane, proširujući nam vidike i zanimanje za najraznovrsnije potrebe Crkve.

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana jest vrijeme jače molitve da svi kršćani i svi ljudi budu Kristovi. Na Svjetski molitveni dan za zvanja obnavljamo se u dužnosti da pomažemo buđenje i rast duhovnih zvaničnika.

Još samo spomenimo ostale dane koji u nama bude misijsku svijest: Svjetski dan mira, Dan misijskog djetinjstva, Dan bolesnika, Dan misionarske duhovnosti.

Molimo da svi kršćani spoznaju kako su odgovorni za poboljšanje i spasenje svijeta. I da prema toj dužnosti pomažu PMD: molite, žrtvujte, darujte, odgajajte za misije.

Mato RUSAN

Emica čestita Božić dobročiniteljima

Emica Verlić na vrijeme nam je poslala pismo u kojem svim prijateljima i dobročiniteljima misija čestita Božić i Novu godinu. Uz čestitku piše nam i o sve većoj skupoći te o tome kako su ona i časni brat Ilija Dilber razveselili patnike u naselju invalida.

Preko Glasnika želim svim prijateljima i dobročiniteljima sretan Božić i blagoslovljenu novu 1986. godinu! Neka vam Spasitelj, koji je radi nas sišao s neba i postao čovjekom, udijeli obilje milosti, utjehe i radosti, te vam svima bogato uzvratiti za svu dobrotu koja vas je potakla da pomognete nama i preko nas našim patnicima.

Po svoj prilici neću moći čestitati te svete blagdane svim pojedinačno, budući da je teško doći do čestitaka. Ovdje ih sve teže izrađuju zbog pomanjkanja materijala. No ako se gdje i nađu čestitke, brzo budu razgrabljenе. K tome je poštarnina veoma poskupjela. Osim toga, mi koji smo daleko od grada, moramo poštu nositi u grad, a prijevoz je veoma skup. Ovdje, naime, poštu ne raznosi i nesklaplja poštar, nego svaki mora sam doći i podići ili pak predati na pošti svoje pošiljke. Prošlog tijedna (pismo pisano 20. listopada) poskupio je benzin. Od 1,40 kwača skočila je oljena litri benzina na 2,84 kwača, dakle više nego dvostruko. Ako, dakle, ja idem u grad, za benzin mi treba bar 40 do 50 kwača. A to ipak nadilazi moje mogućnosti.

Kad idu u grad bolnička kola, natrpa nas se u njih i do 20, a službeno u njima ima mesta za deset osoba. Natrpani smo kao sardine u limenki. Tad možeš samo u banci podići plaću, no da nešto kupim, to je nemoguće, jer u autu nema mesta za nabavljene stvari. Za neophodne potrebe, kao što su živežne namirnice; sol, šećer, ulje, kukuruzno brašno, moram ići u grad svojim autom.

Takovm zgodom onda predajem i podižem poštu koja me čeka u pretincu ako mi je nije netko drugi donio. No na našem bolničkom pretincu nije samo bolnička pošta, nego i pošta za sva okolna sela.

Kad sam došla ovamo u Litetu, onda su bolnička kola išla u grad Kabwe svaki dan, a sad smo sretni ako idu jednom na tjeđan da podignu poštu. I brzojav nas čeka u pretincu dok dodemo da sami podignemo poštu.

Cijene namirnica skaču vrtoglavo. Lani je u ovo doba 25 kg kukuruznog brašna stajalo 11 kwača, a sad stoji 25 kwača. 5 litra ulja stajalo je 14 kwača, a sad stoji 29 kwača. Kilogram šećera stajao je pola kwača, a sad stoji 1,10 kwača...

U petak, 18. listopada, pohodio nas je ministar zdravlja pa smo imali ovdje u Liteti veliki miting. On nam je tom zgodom tu mačio zašto cijene toliko skaču. Rekao je da će cijene još rasti, a oni da međutim nisu u mogućnosti povisiti plaće. Upravo je očlinski govorio narodu da što više obraduju zemlju, da sađe kukuruz i povrće, jer će se na taj način spasiti od gladi.

Zambija veoma malo proizvodi. Nema tvornica, sve moraju uvoziti, a za to su potrebne devize, a njih država nema. Izvoze samo bakar, a on je na svjetskom tržištu sve jeftiniji. K tome, u Zambiji se nalazi oko tri milijuna izbjeglica iz Mozambika, Angole i Ugande. A to još više otežava i tako već teško ekonomsko stanje.

13. listopada posjetio me je naš dobitnik Ilija Dilber. Po svom običaju on ne može doći a da ne donese neki dar. Donio mi je dvije kokoši, 10 kg mesa, 15 kg šećera za najpotrebnije. Ja sam k tome dodala još 15 kg šećera, pa sam sve to podijelila našim patnicima invalidima u naselju. Svaki je dobio jedan kilogram šećera i malo mesa. Bože moj, kako su bili veseli i zahvalni! Bože, blagoslovi Iliju! On je i meni rekao da mu javim ako se nadem u stiscu. To je uistinu prava ljubav prema bližnjemu!

Ovdje je sada nesnosna vrućina. Temperatura se penje do +40 stupnjeva u hladu. Svi željno očekujemo kišu. Ja u svoje slobodno vrijeme zalijevam u svom vrtu povrće i voćke da to imam kod kuće i da ne moram bar na to trošiti novac.

Srdačno pozdravljam sve! U Gospodinu i Gospici odana

Emica VERLIĆ

Bio sam u gradu Agri

Vlasnik tvornice cipela »Bata« gospodin Tomaž Bata pozvao je na sastanak u Agri, glavnom gradu indijske države Bihar, sve suradnike svog velikog poduzeća. Na taj sastanak bili su pozvani i otac Gabrić i Majka Terezija. No kako Majka Terezija u to vrijeme nije bila u Indiji, to je otac Gabrić posao tamo u svoje i njezino ime. Što se tu događalo, o tome nam piše otac Gabrić iz samog grada Agre.

NA SASTANKU BATINIH SURADNIKA U AGRI

Ovih nekoliko redaka pišem u sjevero-indijskom gradu Agri. To je historijski grad u kojem su nekoć vladali glasoviti šahovi, kraljevi iz Moghulske dinastije. Tu se nalazi također po cijelom svijetu poznati mauzolej »Tad-Mahal« i velika tvrđava od crvenog kamena.

No to je i grad cipela, papuča i opačaka, i to najveći u Indiji, a po svoj prilici i u čitavom svijetu. Tu je Batina tvornica cipela i oko pet tisuća malih radionica cipela. Tu se godišnje izradi oko 30 milijuna pari cipela.

U POSTOLARSKOJ RADIONICI U MARIA POLLIU. SJEVA JE MAJSTOR KOJI MLADE POUČAVA U POSTOLARSKOM ZANATU.

OTAC GABRIC ZAHVALJUJE GOSPODINU TOMI BATI NA PRIMLJENOM PISMENOM PRIZNANJU ZA USPJESEN RAD RADIONICE U MARIA POLLIU

Eto, i mene su cipele dovele u Agru. I ne samo mene, nego i gospodina Tomu Batu, sina glasovitog Tome Bate, osnivača tog najvećeg poduzeća na svijetu za izradu cipela.

Kao što sam već prije pisao, uz njegovu pomoć, započeli smo mi radionicu cipela u Maria Polliu. Sad je u Indiji lozinka: »Iz grada opet u selo!« A Indija je skoro 90 posto u selima. Poduzeće »Bata« nastoji da se ta lozinka i ostvari.

U ovom postolarskom gradu bio je sastanak raznih malih poduzeća, a ujedno i izložba raznovrsnih modela cipela i sandala, koji se lako mogu izrađivati i po selima. I naše malo »poduzeće« u Maria Polliu bilo je posebno pozvano, i to kao jedno od prvih i dragih suradnika u tom nastojanju da se po selima počne s ovom malom industrijom. Bila je pozvana i Majka Terezija, no kako se ona u to vrijeme nalazila u Australiji, ja sam zastupao i nju u Maria Polli.

Gospodin Bata imao je veoma lijep nagovor. U njemu je posebno pohvalio naše nastojanje. Rekao je da je sretan što se u tako kratko vrijeme toliko toga učinilo. Drago mu je da se uz brigu za gubavce, bolesnike i bijednike radi i oko priprave mladih za budući život po raznim zanatima. Zahvalio se na suradnji, molitvama i blagoslovu Majke Terezije i čitave naše zajednice.

Ja sam se pak njemu zahvalio na krasnoj spomen-plaketi i na pohvalnoj svjedodžbi, na tollkom zanljmanju i na pomoći u na-

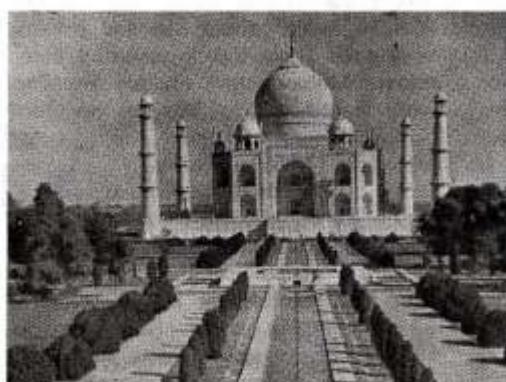
šem pothvatu. Osim njemu također sam se zahvalio i tolikim malim poduzećima u gradu Agri koja nam pomažu. Na koncu sam spomenuo i da svi mi možemo biti suradnici u nastojanju oko poboljšanja ovoga svijeta, prema onoj lijepoj lozinci Majke Terezije: »Činiti nešto lijepo za Boga!« A to ćemo učiniti ako učinimo nešto lijepo za brata čovjeka, osobito za one koji trebaju najviše naše ljubavi, za one najsromičnije i najzaušnije.

U Agri Majka Terezija ima obdanište za zaostalu djecu i prihvatalište za nemoćne starce. Mnogi od prisutnih zastupnika brojnih poduzeća odmah su uredili da uz pomoć danu nama pomogne se također i svu našu braću koja su zaboravljena, te da ih se pohodi i utješi i da im se pomogne. Dolsa ima još puno dobrote u svijetu...

»TAD-MAHAL« — MRAMORNO ČUDO SVIJETA

»Tad-Mahal« — to mramorno čudo svijeta, pjesma je i priča o ljubavi u bijelom mramoru. Spomenik, golemi mauzolej, podignut na obalama rijeke Mamne, koja je, uz Ganges, u Indiji najsvetija rijeka. Podignut je od muslimanskog vladara — šaha Dehana (»Kralja svijeta«). On je taj mauzolej podigao svojoj ženi Mumtazu (»Izabranoj, Vrijednoj«).

Tristotine i pedeset godina puni mjesec bajoslovno odsiljeva. I goleme mramorne kupole. Tijekom ovih stoljeća došli su milijuni

GLASOVITI MAUZOLEJ »TAD MAHAL« U AGRI

ni da vide — može se reći — to čudo svijeta. Ne zna se tko je bio arhitekt. Ne zna se točno ni za radnike. No zna se da je mnogo krvi i znoja proliveno nad ovim mramorom i ukopano u temelje ovog spomenika. I kad čovjek zapanjen promatra taj mramor, svu tu umjetnost, onda s bolom misli na svu tu nepravdu, na svu tu tiraniju.

No tu je tajna ljubavi. Počelo je to već godine 1618., kad je mladi princ Kurram, nasljednik velikog mogulskog carstva u Indiji susreo na jednoj vojnoj mlađu ljepoticu Mangolkinju Arđurand. Protiv volje svog oca on je uzima za svoju drugu ženu. Zbog toga ga je otac potjerao s dvora, te je oboje živjelo u progonstvu. Godine 1627. umro je stari šah, a Kurram se vraća u prijestolnicu Agru i uzima si ime Dehan — Kralj svijeta, a ženi promijeni ime u Mumtaz-Mahal — Izabrana, vrijedna palače».

Na obalama rijeke Damne sazidali su mramornu palaču. Njihova ljubav i vjernost postala je nešto legendarno u cijeloj Indiji. Ali sreća na ovom svijetu nije vječna. Godine 1631. umire Mumtaz u porodajnim mukama.

Šah Dehan, satren od bola, izvršuje svoje obećanje dano ženi da će joj, ako ona prva umre, podići grobnicu kojoj će se svjet diviti. Punih 14 godina gradio se taj spomenik. Tu je i on pokopan nakon svoje smrti uz svoju ženu. A umro je od gladi zarobljen od svoje rodbine u svojoj palači.

Prode ljubav, prode i slava, ostade tek mramor, hladni mramor. I dolaze i prolaze milijuni, gledaju i dive se toj građevini. Što sve to koristi i šahu Dehanu — Kralju svijeta — i Mumtazu — Izabranoj? Što koristi milijunima ovaj mramorni mauzolej, ove, kroz stoljeća tolikim nogama gažene i istrošene ploče? Sve, sve prolazi!

Bacajući zadnji pogled na te bajoslovne kupole i minarete pred mnom, pričinilo mi se kao da su prolazile kolone onih čijim je žuljevima i krvlju sve to podignuto. Tad sam se molio za njih, molio sam se za sve nas da blještavilo mramora ne zavara nas i ne udalji nas od ljubavi prema onima najbjednjima i najpotrebnijima...

O. Ante GABRIĆ

Otvorenje nove crkve

Naš zambijski misionar brat Ilija Dilber nekoliko nam je puta javljao da gradi i četvrtu crkvu u mjestu Mulungushi. To su mu omogućili prijatelji misija u domovini svojim darovima. U svom pismu od 1. rujna 1985. opisuje nam svečanost blagoslova i otvorenja te nove crkve u nedjelju, 25. kolovoza 1985.

Već prije sam vam nekoliko puta pisao da gradimo novu crkvu u mjestu Mulungushi. Taj pothvat omogućili su nam naši dobročinitelji i prijatelji misija u domovini. Crkva je napokon izgrađena i u nedjelju, 25. kolovoza, svečano ju je blagoslovio i otvorio naš lusački nadbiskup Andrijan Mugandhu. Crkva je posvećena Presvetom Oltarskom Sakramenu.

Za tu zgodu naručio sam veliki autobus koji će iz Chelstona povesti u mjesto Mulungushi moje radnike i naše isusovačke novake. Premda je od Chelstona do Mulungusha 240 km, putovanje ipak nije bilo dosadno jer se cijelim putem orila pjesma.

Obred blagoslova crkve započeo je u devet sati prije podne i trajao je sve do 13 1/2 po. Pod svetom misom nadbiskup je podijelio sakramenat svete potvrde, koji je primilo 116 vjernika mlađih i starijih. Crkva, koja je 30 metara duga i 12 metara široka, bila je dupkom puna. Tijekom cijele te svečanosti vjernici su davali oduška svojoj ra-

BRAT ILIJA RADO POHADA OBITELJI SVOJIH RADNIKA. TI NJEGOVI POHODI UVJEĐAKI IH VEOMA VESELE

dost; bubnjanjem, klincanjem i pjesmom. Iako je nadbiskup propovijedao preko sat vremena, na vjernicima se vidjelo da im to nije predugo. Sve je bilo na domaćem čibembu jeziku.

Za vrijeme molitava pod misom i nadbiskup i župnik poticali su vjernike da se ne samo sada mole za dobročinitelje koji su im omogućili da dobiju tu lijepu crkvu, nego da se za njih mole i ubuduće.

Kod prinošenja darova najvredniji dar bio je jedna živa koza. Tu kozu smo na povratak kući stavili u naš autobus. Na putu se njezino blejanje miješalo s pjevanjem naših radnika i novaka.

Oko kilometar daleko od naše nove crkve u šumi se nalaze veoma moderne zgrade Visoke političke škole. To je poklon Savezne Republike Njemačke Zambiji. U toj školi u jednoj velikoj dvorani priređen je ručak za sve uzvanike. Sve ovo organizirali su i podmirili troškove katolički studenti i profesori te škole. Za vrijeme ručka razni su govornici izricali svoju radost što sad i katolici iz te Visoke škole i drugi vjernici katolici iz mesta Mulungushi i okolice konačno imaju svoju vlastitu crkvu gdje će moći dolaziti na molitvu i primati svete sakramente. I kod svečanosti otvaranja crkve i kod svečanog ručka bili su prisutni i mjesni uglednici, kao što su poglavica ovoga kraja i poglavica mesta Mulungushi. Svi su ti ljudi čestitali meni i preko mene zahvaljivali su svim našim dobročiniteljima koji su nam omogućili izgradnju te crkve. Nadbiskup je tom prilikom rekao: »Ova lijepa crkva uz cestu, veliku prometnicu od juga prema sjeveru, kao da poziva putnike i vozače da se

NOVA CRKVA U MJESTU MULUNGUSHI KOJU JE PODIGAO BRAT ILIJA SA SVOJIM RADNICIMA

tu za koji čas zaustave i pomole Gospodinu...»

Župnik otac Ladislav Gongolski, poljski Isusovac, reče mi da je ovo mjesto »veoma tvrd orah«. U tom kraju Katolička Crkva tek se počela usađivati. Tu su katolici još malobrojni. No zato su dvije krčme u mjestu pune gostiju od jutra do noći. U tom mjestu i njegovoj okolini događaju se razna bezakonja. Nadbiskup je dodao da mu je baš drago što smo izabrali upravo ovo mjesto za izgradnju nove crkve. Župnik i njegovi malobrojni vjernici moraju svim silama nastojati raditi za duhovni napredak ovoga svoga kraja.

Na kraju je nadbiskup od svega srca zahvalio svim našim prijateljima i dobročiniteljima koji su pomogli da se izgradi ova lijepa crkva. I ja se osobno od srca zahvaljujem svima onima koji su svojim prilozima suradivali da mogućno podići tu crkvu. Ujedno preporučujem svima vama u molitve i žrtve tu malobrojnu katoličku zajednicu u mjestu Mulumbushi da bude uistinu apostolska zajednica i svojim primjerom i riječju pa da uz njihovu pomoć poraste broj vjernika.

Na kraju dodajem još ovu vijest: Predsjednik Zambije dr Kenneth Kaunda odlikovao je najvećim državnim odlikovanjem za sve ono što su učinili za zambijski narod, čak šestoricu poljskih Isusovaca misionara: blvšeg lusačkog nadbiskupa Adama Kozłowieckog, zatim trojicu Isusovačkih svećenika i dvojicu Isusovačke časne braće pomoćnika. Ta odlikovanja podijelit će im na godišnjici nezavisnosti Zambije, 24. listopada 1985. godine.

IIIJA DILBER

BRAT IIIJA PODIGAO JE I NEKOLIKO KUĆICA ZA SVOJE RADNIKE KOJIMA JE TO BILO NAJPOTREBNIJE

Vratila sam se u Gaibiru

U prošlom broju Glasnika objavili smo pismo sestre Silvine Mužić u kojem piše kako je započela raditi u dispanzeru u novoj misijskoj postaji Phalsi. No već u pismu od 8. listopada 1985. javlja nam da se vratila u Gaibiru jer je na toj novoj postaji veoma oslabila zbog slabe hrane i zbog Iscrpljenosti od mnogih poslova počevši od vođenja izgradnje te nove postaje pa do neprestanog rada u dispanzeru.

Ja se ponovo nalazim u Gaibiri. U Gaibiru sam se vratila još 22. rujna. U našoj novoj misijskoj postaji Phalsi sve smo lijepo uredile i započele smo svoj misionarski posao. Međutim, ja sam moralostaviti Phalsu i sav posao prepustiti mlađim sestrama. Bilo mi je teško ostaviti ovu lijepu misijsku postaju i tamošnju sirotinju. Baš sam među njima lijepo počela raditi. Koliki od njih su mi kazali: »Još nitko se u našem životu nije tako brinuo za naš narod. Od nikoga dosad nismo ništa dobili!«

Međutim, naša Provincijalka je smatrala da moje zdravlje naglo slabilo, a posao je mnogo, pa se pobojala da ja neću moći dugi ustrajati, budući da je tamo hrana slaba, a posao koji iscrpljuje sile, traži jaču hranu. Tako sam se, eto moralostaviti u svoju staru postaju Galbiru. Ovdje naše sestre naстоje oko toga da se što prije oporavim, pa mi stoga daju puno mlijeka i druge hrane. Kako vidite, dragi Bog se brine za nas.

Sestra Emerika Šumak već dva mjeseca nalazi se u Kalkuti. Operirana je na usnicu. ne znam ništa kako se osjeća nakon te operacije, jer se ništa ne javlja.

Zeljela sam poslati fotografiju naše nove postaje, ali tamo nema fotografa, a nisam mogla nikoga naći da mi to slika.

Zahvaljujem svim dobročiniteljima na njihovoj velikodušnoj pomoći. Neka Gospodin svima obilno naplati tu njihovu velikodušnost!

Od srca pozdravljam sve prijatelje misije! U Isusu i Mariji odana

S. SILVINA MUŽIĆ

Našla je smisao života

Piše: Marijan STEINER

Dr Marija Rojc (1898—1976) je suvremena hrvatska obraćenica. Rodila se u Zagrebu i gotovo cijeli svoj život proživila u blizini svetoga Majke Božje od Kamenitih vrata na Gornjem gradu. U roditeljskom je domu primila religiozni odgoj zajedno sa svojim dvjema sestrama, ali je vjeru izgubila u mладенаčkim godinama. Oko tri desetljeća tražila je smisao života na raznim stranama, dok ga nije napokon našla u Isusu Kristu.

TRIDESET GODINA TRAŽENJA

Kad je bila pri kraju liceja (imala je oko 18 godina), Marija je sve više tonula u vjersku ravnodušnost. Tome je pridonio štetan utjecaj okoline, čitanje svakakvih knjiga i nedostatak duhovne hrane. Piše: »Mladi svijet oko mene, s kojim sam bila u neposrednom poznanstvu, po razno je utjecao na mene; malo-pomalo me je trovalo nevjeron, obaranjem sviju vjerskih istina, ruganjem i dokazivanjima kojih je puna

protuvjerska literatura, a ona ide svjesno za tim da u ljudima ubije vjeru i da na najrazličitije načine sruši auktoritet Crkve. A nisu bila isključena ni svjesna iskrivljavanja istine.« Razdoblje o kojem piše Marija je su dvadesete godine našeg stoljeća kada je zavladao duh liberalizma i kritičnosti prema svemu što je religiozno. Nije li i naše vrijeme slično ondašnjem? Nisu li i današnji mlađi u teškoj situaciji kad im se sve vjersko želi prikazati kao zaostalo?

Premda je Marija u tim godinama naoko prekinula sve veze s Bogom, čini se da je u dubinama njezina srca tijela iskrica vjere koja će se nakon trideset godina pretvoriti u pravi plamen. »Poštene, dobrota, ljubav, sve što čovjeka čini čovjekom, što je u meni duboko ukorijenjeno, bez čega ne bi bilo vrijedno živjeti ni jedan čas, sve je to ostalo — visjeti u zraku. Kako da razumski opravdamo ono što je moralno i duboko zasadeno u našem biću, što je jedino vrijedno, što se nikada ne može odbaciti? To pitanje je bilo bolno i teško. To mi pitanje nije dopustilo da posve propadnem u materijalizmu, jer ga filozofija materijalizma ne može protumačiti. Želja i upravo očajna potreba da sve što je u čovjeku plemenito ima svoj sigurni smisao i svoju određenu svrhu, ta moja želja i ta potreba ostadoče bez odgovora. Jedini odgovor je bila slutnja da ipak postoji neki Bog.«

Marija je bila prava idealistkinja, pa je zbog toga po-

čela studirati medicinu. Humani razlozi doveli su je do toga studija: željela je pomoci ljudima koji pate. Studirala je medicinu većim dijelom u Zagrebu, a onda u Grazu i Beču. Postala je specijalist za plućne bolesti.

Udaljila se od Boga, ali neprestano traži smisao života. Počela se baviti spiritizmom i astrologijom. Razočaranja koja je doživjela na tom području, ne našavši istine, dovela su je do ozbiljnog studija: vrlo marljivo čita mnoga znanstvena i druga dobra djela (npr., M. Planck: »Znanost i vjera«, J. Jeans: »Tajne svemira«). Čeznula je da otkrije istinu o sebi, o drugima, o svijetu.

U njezinu traženju mnogo joj je pomogao jedan profesor, koji je inače bio evangelik. On ju je polako uvodio u kršćansku vjeru i učio moliti. Mnogo su joj pomogle na njezinu putu i časne sestre sv. Križa s kojima je radila u bolnici. Počela je zalaziti u njihovu kapelicu. Postupno je osjećala da se približava pravome smislu svoga života. »Jednog jutra kad sam se tiho uspinjala stepenicama, dopirali su do mene zvuci divne pjesme: 'Srce božansko Isusa mogu, daj da sve više ljubim te ja.' O, kako me je božansko Srce dozivalo! Kako su me potresli zvuci ove pjesme! Sva mi je duša čeznula za Njim...«

U POSJEDU ISTINE

Iskrenim nastojanjem da pomogne ljudima i odlučnim traženjem, Marija je napokon našla istinu svoga živo-

ta. Nakon nekoliko desetaka godina ispjedila se i pričestila. S vremenom je shvatila važnost liturgijskog i sakramentalnog života. Redovito prisustvuje sv. misi i pričeće se. Mnogo čita knjige duhovnog sadržaja, a iskrenom pobožnošću hrani izglednjelu dušu. Osobito se u svojim molitvama utječe bl. Djevici Mariji. Gospa je u njezinu životu odigrala veliku ulogu. Nije to neobično: ta svaki je dan mogla iz svoje kuće gledati prema Kamenitim vratima gdje se nalazi Zagrepčanima tako draga čudotvorna slika Majke Božje. Bila joj je mila i pobožnost križnog puta.

Hranu za svoju dušu Maria je napose crplja iz dviju knjižica: »Naslijeduj Krista« i »Cvjetići iz života sv. Franje Asiškoga«. »Franjevaštvo se sve više počelo približavati mojoj duši. Osvajalo ju je neprimjetno, podsvjesno, dok jednoga dana nije nenadano iskršlo na površini i neodoljivom me snagom privuklo k sebi.« Razmišljala je i o tome da ode u neki samostan, no shvatila je da Bog želi njezinu djelovanje u svijetu kao kršćanski izgrađene lječnice. Ostvarila je svoju misao o redovničkom zvanju barem djelomično: postala je članicom Trećeg reda sv. Franje. Zapisala je: »Postala sam redovnicom! Cijeli svijet mi je samostan! U njemu treba da živim evandeoskim životom!«

Svoje lječničko zvanje Maria je uistinu živjela u punom idealizmu. Još i prije svoga obraćenja imala je veliko srce prema svima koji su bolesni ili pate na bilo

koji način. No otkada je svoj život posve predala Kristu, osjećala je još veću potrebu da pomaže i služi gdje god je potrebno. Čitav je svoj dan pretvorila u rad za druge. Nakon radnog vremena u bolnici neumorno je obilazila siromašne i zapuštene bolesnike ili ih primila u vlastitoj kući. Svoje djelovanje pretvorila je zapravo u molitvu. »Stvorila sam odluku da će se spremno odazvati svemu što mi donosi život i da će nastojati kako bi sve što radim bilo pod likom: ljubavi, žrtve, slobode i istine.«

Zivotopisac dr Marije Rojc o. Damjan Damjanović ovačko crta njezin lik: »Njezin kršćanski život — izvanredno bogat krepostima, snažno obilježen evandeoskom metafizicom, upravo krcat djelima samozataje, dragovoljna trpljenja i velikodušne dobrotvornosti — izdiže se među nama u Hrvatskoj poput kakvog svjetionika koji svima nama, a napose našim intelektualkama i intelektualcima, nepogrešivom sigurnošću pokazuje put u luku vječnog spasenja, blaženstva i mira.«

Raspored emisija na hrvatskom jeziku

Radio Vatikan svaki dan u 19 sati emitira 15-minutni program na hrvatskom jeziku.

RASPORED EMISIJA:

Nedjelja: Papin podnevni nagovor. Svjedočanstva kršćanskog života. S bolesnicima i osamljenima. Iz pisama slušatelja. Vječni Grad.

Ponedjeljak: Nedjeljna aktivnost Svetog Oca. Vijesti. Osvrt na važnija zbivanja prošlog tjedna.

Utorak: Vijesti. Iz života Crkve u Hrvata u domovini i izvan nje.

Srijeda: Susret sa Svetim Ocem na generalnoj audijenciji. Vijesti.

Cetvrtak: Vijesti. Emisija za mlade u međunarodnoj Godini mlađih.

Petak: Vijesti. Upoznajmo svoju vjeru.

Subota: Vijesti. Uvod u nedjeljno bogoslužje.

Večernji program se ponovo emitira sljedećeg dana ujutro u pet sati. Emisije se mogu primati na srednjem valu: 196 m (1530 kHz) i na kratkim valovima: 41 m (7250 kHz i 7450 kHz) i 49 m (6190 kHz i 6210 kHz).

KNJIGE

Na adresi Kršćanska sadašnjost, 41001 Zagreb, Marulićev trg 14, pp 434, možete naručiti slijedeće:

BIBLIA U STRIPU — NOVI ZAVJET, brojevi od 30 do 36 koji prikazuju Isusovo javno nastupanje, smrt i uskrsnuće. Cijena pojedinačnom primjerku 100 d.

MIRNI AMERIKANAC, napisao Graham Greene. Roman. Cijena 960 d.

MOĆ I SLAVA, napisao Graham Greene. Roman. Cijena 1200 d.

POVIJEST ISUSOVA I/II, napisao Augustin Augustinović. Niz »Volumina theologica«. Tvrđi uvez. Cijena 4800 d.

ZIVJETI JE RADOST, napisao Phil Bosmans. Vitaminzi za srce. Niz »Metanoja«. Dvobojno. Bogato ilustrirano. Cijena 420 d.

SPASONOSNO TRPLJENJE, apostolsko pismo Ivana Pavla II. Niz »Dokumenti«. Ponovljena naklada. Cijena 140 d.

DOKUMENTI O SV. ĆIRILU I METODU. Od pape Lave XIII do Ivana Pavla II. Niz »Dokumenti«. Cijena 360 d.

NOVI ZAVJET. S grčkog izvornika preveli dr. B. Duda i dr. J. Fučak. Deveto, revidirano izdanje. Broširano. Cijena 960 d.

DUH I REALNOST. Autor Nikolaj Berdajev. Niz »Eseji«. Cijena 660 d.

NAJPRIJE ČOVJEK, napisao Ivan Golub. Niz »Spectrum«. Cijena 420 d.

SLOVARICA. Tvrđi talijanski uvez. Sve u boji. Cijena 900 d.

NARODNI NAKIT HRVATSKE, priredila Ivanka Vrtovec. Tvrđi uvez, četverobojni ovitak, format 24x24. Verzije: hrv., engl., njem. Cijena 3500 d.

SVITANJE IZA GOLGOTE, napisao Antun Kresina. Razmišljanja nad Evaneljem. Cijena 560 d.

REDOVNICKA PRAVILA. Velika klasična redovnička pravila od Pahomija do sv. Franje Asiškog. Priredio Hadrijan Bošnjak. Niz »Kršćanski klasići«. Cijena 2400 d.

ISUS KRIST, napisao Rudolf Vimer. Život našeg Spasitelja u jednom svesku na blizu 900 strana. Reprint. U tisku, izlazi do Božića. Tvrđi uvez s ovitkom u koloru. Tko odmah uplati 3000 dobit će knjigu 30% jeftinije.

SAKRALNO TURISTIČKI VOĐIC — SLAVONIJA I BARANJA, J. Lončarević. Omot u koloru, veći format, mnoštvo ilustracija. Cijena 800 d.

POSTOJI NOVO RODENJE — MI SMO GA DOZIVJELI, I. Zirdum. — Ispovijesti alkoholičara koji su prestali piti, te već godinama uspješno apstiniraju. Jedinstvena knjiga u nas. Cijena 500 d.

ODGOVORITE ODMAH, Ch. Meves. Knjiga sadrži odgovore autorice na pisma mnogih koji traže njezinu pomoć u životnim teškoćama. — Cijena 400 d.

BEZ OČIJU I BEZ RUKU, J. Leberton. Autobiografija. Svjedoči o velikoj snazi ljudskog duha u jednom teškom invalidu. — Cijena 600 d.

ZELIS LI OZDRAVITI? W. Wanner. Pozdrav i liječenje u dušobršnicičkoj terapiji — Primjeri iz Isusove prakse. Jedinstvena knjiga u nas. Cijena 500 d.

Sve ove knjige mogu se naručiti na adresu: Knjižica U PRAVI TRENUTAK — 54415 Đakovački Selci

ZIVOT DOSTOJAN ZIVOTA, Valentin Požaić. Eutanazija u prosudbi medicinske etike. — Cijena: 600 d. — Narudžbe: Rudolf Koprek, Palmotićeva 31 41001 ZAGREB, pp. 699

PISMA MLADIMA, Petar Ribinski. Knjiga ima tri dijela: 1. Put k osobnoj kršćanskoj zrelosti. — 2. Duhovno zvanje — 3. Ti i on — Ti i ona. — Cijena 600 d. — Narudžbe: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31, pp. 699 — 41001 ZAGREB

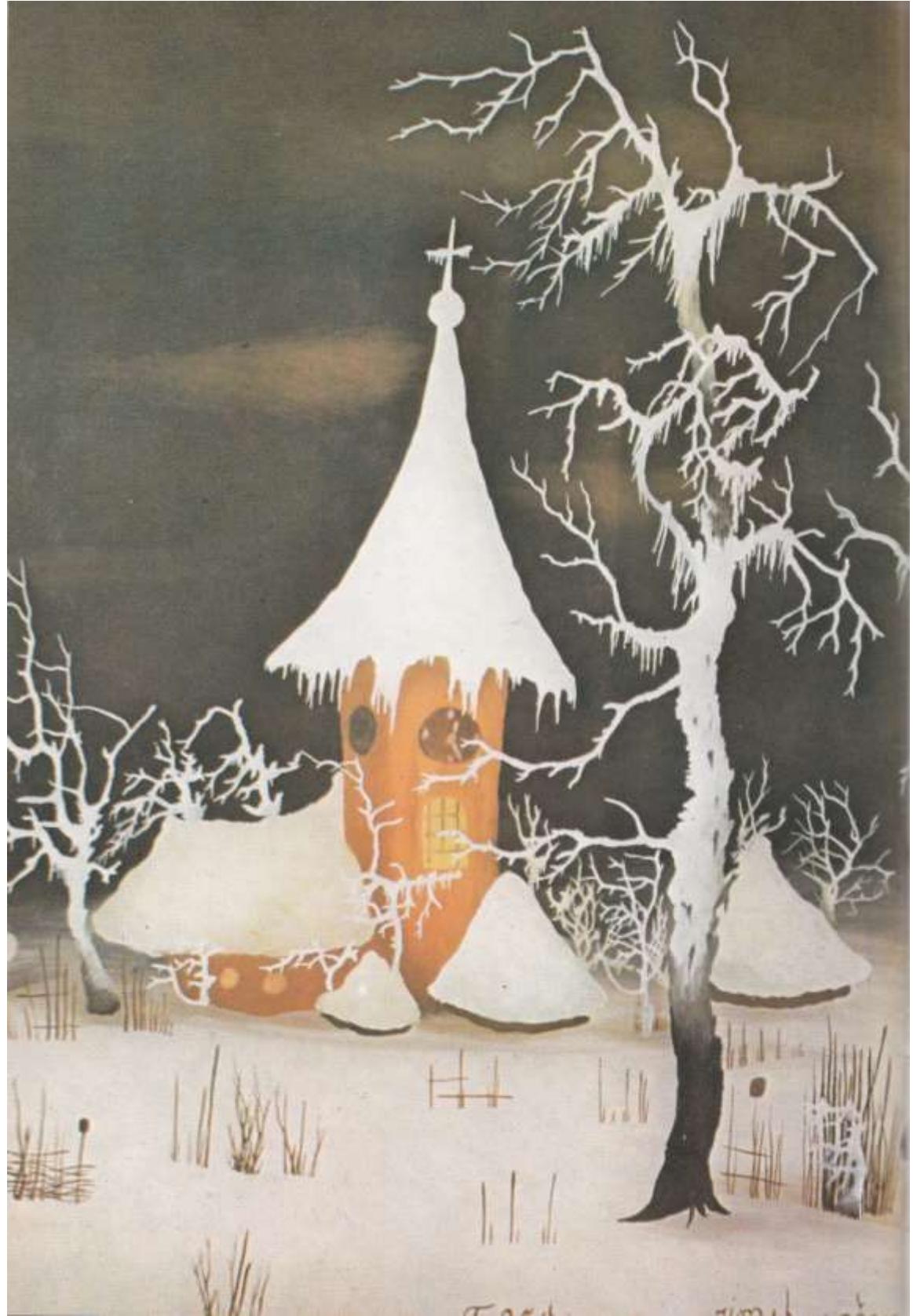
SLIČICE S NAKANAMA AM ZA 1986. Izlele su iz tiska sličice Bezgr. Srca Marijina s općim i misijskim molitvenim nakanama Sv. Oca za sve mjesecu u 1986. godini. Cijena je 7 d po komadu. Za narudžbe od 100 i više komada 10% popusta. Naručuju se na adresu: Vladimir Pribanić, Fratrovac 38. — 41000 Zagreb. (tel 041/222-363). — Sličice mogu poslužiti za blagoslov kuća Iza Božića.

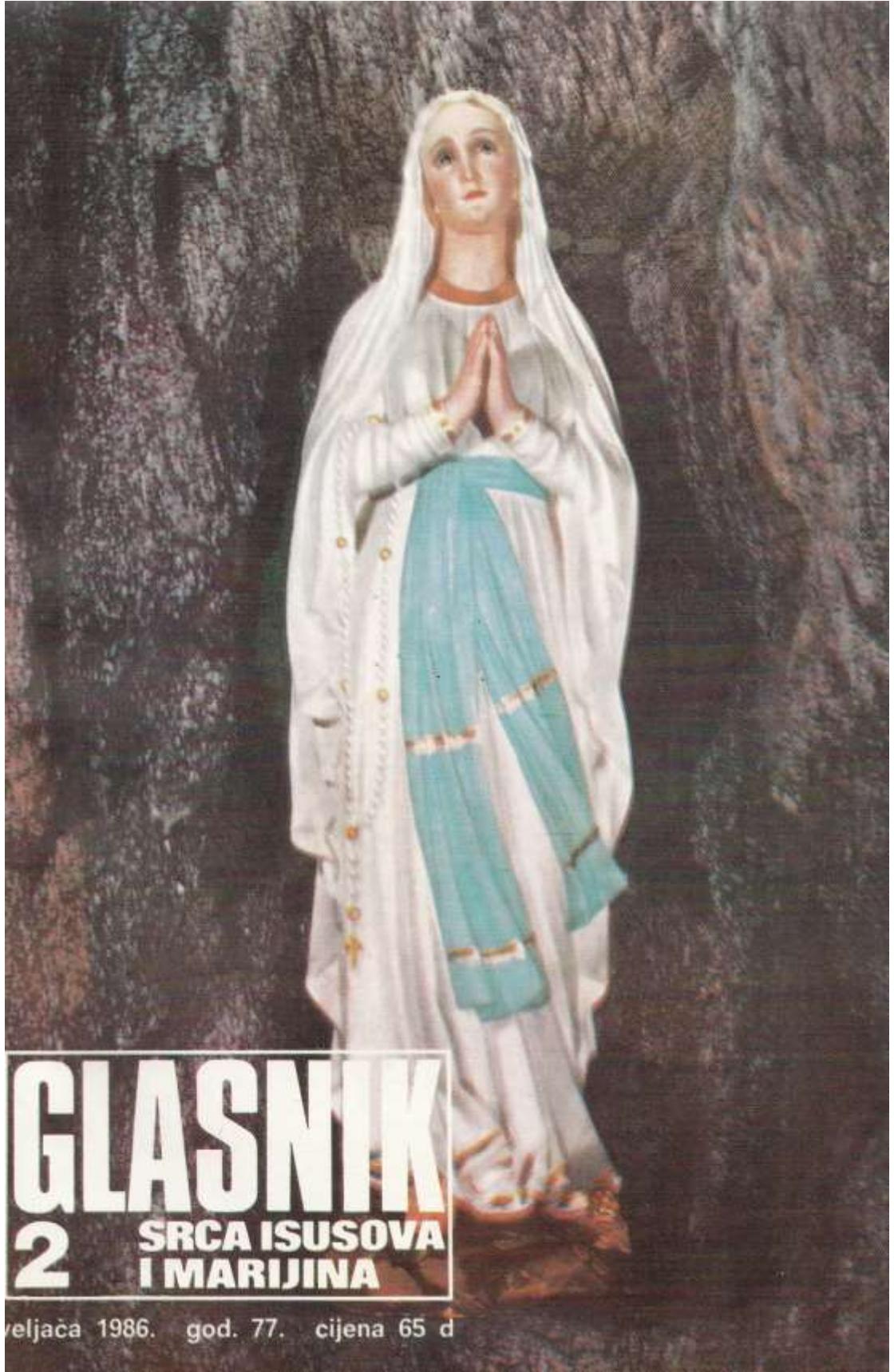
Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ...za sretno položene ispite i za mnoge druge milosti. — B. S., Sarajevo
...i sv. Ani što mi je kćerka imala sretan porod. — A. M., Mrkopalj
...i sv. Leopoldu za suprugovo ozdravljenje. — A. L.
...i m. Klaudiji za uslišani zagovor. — M. B., Zagreb
...i Gospu od brze pomoći za primljene milosti. — Majka iz Garčina
...sv. Leopoldu i sv. Antu za sve primljene milosti i za uslišane molitve. — Ivan i Marija Komarić, Osijek
...sv. Antunu i sv. Maloj Tereziji na uslišanoj molitvi. — A. O.
...na primljenim milostima. — M. Z. K.
...i sv. Leopoldu što mi je sin sretno položio ispit. — M. C. iz Slavonije
...Duhu Svetomu, Kraljici mira i ostalim zaštitnicima za obraćenje, ozdravljenje i za mnoge druge milosti. — Dubravko, Drinovci
...i Gospu od brze pomoći što je sretno uspjela operacija. — Marija, S. Požega
...i Gospu od brze pomoći za bratovu sretnu operaciju. — Mato Mamulić, Tramošnica
...i Majci Božjoj od kamenitih vrata za uslišane molitve. — Marija, Zagreb
...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Tereziji i sv. Leopoldu što mi je unuka dobila zaposlenje. — Jula, Višnjevac
...i sv. Leopoldu za dobiveni posao i za druge milosti. — Kata i djeca, D. Miholjac
...i sv. Josipu za primljene milosti. — Anka, Zagreb
...za sve milosti primljene kroz 85 godina života. — Rozalija Balić, Kraljeva Velika
...i sv. Leopoldu na svim primljenim milostima. — G. M., Rijeka
...sv. Obitelji, sv. Ivanu Krstitelju i ostalim zaštitnicima na svim primljenim milostima. — Drina, Vareš
...i m. Klaudiji što u nezgodi nisam doživjela veću nesreću. — S. Anastazija
...i Mariji Pomoćnici i sv. Antunu za mnoge milosti. — Baka iz Podравine
...sv. Ani i sv. Leopoldu za sretan porod moje kćerke. — Majka iz Podравine
...sv. Ivanu Krstitelju, sv. Maloj Tereziji i svima svetima na svim milostima kroz sedamdeset godina života
...i sv. eLeopoldu što su mi sačuvali sina u teškoj prometnoj nesreći. — Celija Šarić, Livno
...i m. Klaudiji za zdravlje. — Jela Hohnjec, Zagreb
...i sv. Leopoldu što mi je muž, nakon teške bolesti i operacije, ozdravio. — Marija Miloš ž. Jure, Gata
...i m. Klaudiji na primljenoj milosti. — Zora Kraljić, Zagreb
...na svim primjenim milostima. — Danka Mandarić, Cista Velika
...Gospu Lurdskoj, sv. Katarini i ostalim zaštitnicima na sretnoj operaciji kao i za ostale primljene milosti. — Katica Jakupec, Mosti
...za poboljšanje sinova i unukova zdravlja. — J.K., Omiš
...sv. Josipu, sv. Antunu i nebeskim zaštitnicima na uslišanim molitvama, uz preporuku za zdravlje u obitelji. — Vlatka Janeš, Gerovo
...Presv. Trojstvu i ostalim zaštitnicima za tri uslišane molitve. — M. V., Obrovica
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu za ozdravljenje i za druge milosti. — Andelka Kovačević, Marčani
...sv. Josipu i sv. Antunu za ozdravljenje našega sina i za mnoge druge milosti. — Marija i Mirko, Podr. Moslavina
...Ranama Isusovim i Gospu Žalosnoj za primljene milosti uz preporuku za obitelj. — N. N., Podr. Sesvete
...i sv. Josipu za uspjeh djece u školi i za druge primljene milosti. — Majka, Đakovo
...Gospu od zdravlja, sv. Nikoli i ostalim zaštitnicima što sam zdravo došla s teškoga puta kući. — Manda Popović, Podgradina

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

**2 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

veljača 1986. god. 77. cijena 65 d

»SRED TE SE PEĆINE MARIJA
JAVI...« (Gospa Lurdska, 11.
veljače)

PRIRODA JE HRAM. NJENI
»TORNJEVI« POKAZUJU NE-
BO. NJENA JE BJEJLINA PRO-
POVIJED O NEVINOSTI

Dodir neba sa zemljom

Lurd je prodor neba na zemlju, poziv na molitvu, pokoru i obraćenje. Gospa se za izvršenje svoje poruke poslužila siromašnom i neukom mlinarevom kćerkom. Da smo mi birali, možda bismo za to izabrali koga drugoga. Ali, Gospodinovi su putovi i misli drugačiji od naših. On, a tako i Majka Božja izabiru malene i ponizne. U njihovim očima povlašteno mjesto mogu imati samo ponizne duše. I to je jedna velika poruka i pouka Lurda.

Neraspadnuto Bernardićino tijelo u Neversu svjedoči i danas kako su Gospodinu mile djevičanske, ponizne i patničke duše. Lurdska ukazanja Crkvu potiču na čistoću, skromnost, spremnost na žrtvu te na molitvu i ljubav prema bolesnima i siromasima. Svi smo mi kršćani ta Crkva, pa smo stoga mi pozvani da se odazovemo i tome velikom poticaju koji nam je došao Gospinim ukazanjima u Lardu.

(J. Antolović, »S duhovnim velikanima kroz veljaču«, str. 99)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izдаје: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentín Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentín Miklobušec, Mato Rusač i Marijan Steiner. - Tehnički urednici: Ignac Belak i Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamene«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Škupne narudžbine od deset primjeraka naviđe dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarsku plaćenu u gotovini. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Korak po korak izlazimo iz duboke zime, a pokladni zabavljaci razbijaju sivu jednoličnost. Bili bi oni i bučniji da su dani toplijii a džepovi puniji. Svijet je uvijek spremjan da se preda sajamskom veselju pa bi se predao i sad da ga svako malo ne zgrče nova poskupljenja. Nas pokušavaju utješiti vijestima da je drugdje i gore, ali nam je to slaba utjeha. Sigurno je da svaki kutak svijeta ima svoje brige i probleme, a jedno je goruće pitanje svima zajedničko: Kako sačuvati mir? Mira zapravo i nema jer se stalno ponegdje ratuje, ali kako spriječiti taj požar da se ne raširi po cijelome svijetu? Kako ga utrnuti tamo gdje bukti? Tek kad su nam brda na Jadranu ostala bez šume, vidimo da je upropasteno zajedničko dobro. I mir je zajedničko dobro, ali ne mir utihnuлог bojišta na kojem se gavranovi goste, nego mir i razigranost, rad i pomaganje, suživot i sudjelovanje ljudi s ljudima i čovjeka s Bogom. Kako stvoriti i očuvati to dobro bez granica, kad ga stalno ugrožava ljudska ograničenost? O tom pitanju čitat ćete u ovom broju Glasnika i u nekoliko slijedećih. Glasnik Srca Isusova nije propagandistički nego vjerski list. Zato i ukazuje gdje su korijeni nemira, a odakle niče mir: Jedino iz Srca Kneza mira. Isus je jedini učitelj koji govori: »Ako te tko udari po jednom obrazu, pruži mu i drugi!« To je mir kakav svijet ne daje. Samo Božja snaga kakra je prekinuti lanac zloće na zloču, pokazati da je mir u praštanju a ne u osveti. To je vještina koja se ne uči ni na poligonu, ni u kakvoj političkoj školi, nego samo u školi Srca koje sve ljubi i svima se daje, i koje samo onda pati kad Ga ljudi odbacuju, jer time sami sebe osuđuju.

Sredinom veljače dolazi vrijeme Korizme. Posut ćemo se pepelom, prihvatićemo post, dat ćemo se na molitvu, u živoj vjeri da Bog može i hoće preobraziti naše srce za ljudskiji svakidanji život. Živjeti s drugima i živjeti za druge, to mora biti naša kršćanska deviza, naša propovijed i naša praksa. Mi svijetu ne možemo ništa bolje ponuditi, a ništa drugo mu i ne treba. To je božanski dar! Dajući taj dar ništa ne gubimo a sve dobivamo, ništa nemamo a sve uživamo, nitko smo i ništa u očima svijeta a sinovi smo Božji.

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. VELJAČA 1986. BR. 2

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — —	40
MIR JE POTREBA, NEMIR JE STVARNOST, V. Miklobušec	—	42
POMIRENJE U CRKVI I MEDU LJUDIMA, J. Antolović	— —	44
GANDHI JE MOLIO, F. Višnjić	—	45
OBRAĆENJE, R. Grgec	— — —	46
KRALJEVSTVO SRCA ISUSOVA JE NOVI POREDAK, R. Brajčić	—	47
PRAH I PEPEO PREOBRAZBE, GAL	—	48
BRANIMIROVA I MUTIMIROVA O-DANOST GOSPI, A. Katalinić	—	50
POST I NEMRS, V. Miklobušec	—	52
VRIJEDNOST BEZ GRANICA	—	55
PRIMILI SMO 60-ERO DJECE, J. Brajša	— — — —	56
MOLITVA AUTOVOZAČA, M. H.	—	57
ISPOVIJEST U JEDAN DAH, S. Kuzmić	— — — —	58
SJEĆANJE NA VLATKU, A. Ćurlić	—	59
POD BOŽJIM OKRILJEM, A. Vido-večki	— — — —	60
KONTEMPLATIVCI U MISIJAMA, M. Rusan	— — — —	62
NOVE MISIONARKE OTIŠLE U BRAZIL, I. Belak	— — —	63
GLASI IZ MISIJE BULE, Z. Ravnjak	—	64
MONIKINI PROBLEMI, M. Okruglić	—	66
STRAŠNA OLUJA, A. Gabrić	—	67
ZIVOT ZA DRUGE, M. Steiner	—	69
OGLASI	— — — —	70
ZAHVALNICE	— — — —	71

Hvala na pismu

PROBLEM SVIH GENERACIJA

Poštovana redakcijo! Učenica sam 3. razreda srednje škole. Pripadam kršćanskoj obitelji koja nedjeljom i blagdanom ide sv. Misi i svakodnevno se molit. Ja sam veoma zahvalna svojim roditeljima što su me kršćanski odgojili, ali im ne mogu oprostiti što mi ne dopuštaju da izadem sa svojim društvom, i što mi stalno govore: »Čuvaj se lošeg društva!« Ja ne vidim da bi moje društvo bilo loše. Šutim jer ne volim svadu od koje obično nemam nikakve koristi. Ipak, dalje ovako ne mogu. Vječno sam u svojoj sobici, dok svi moći kolege i kolegice odlaze u kino, na zabavu i drugamo. Uredniče voljela bih čuti vaše mišljenje i savjet kako da se vladam. Unaprijed zahvaljujem!

BERNARDA

U međuvremenu dok si čekala na odgovor u Glasniku (tvoje pismo stiglo je 15. 2. 1985.) postala si maturantica i možda si već rješila taj »bolan« problem mlađih. Budući da on nije samo tvoj, odgovorit ću za osnovnu orientaciju svima koji se takvim problemom muče, bilo roditelji bilo mlađi.

Ponajprije to nije trajan problem iste osobe, ali se uvjek iznova javlja u svakoj generaciji. Stjecanjem životne zrelosti i samostalnosti tog problema nestaje, osim ako je zaostao kao patološka pojava kod roditelja koji s odrasлом djecom postupaju kao s nedoraslom, odnosno kad odrasla djece nemaju samostalnosti jer je nisu stekla. Čovjek je, naime, uvjek ono što po rođenju baštini i po odgoju stekne.

Pitanju društva i korištenju slobodnog vremena roditelji svakako drukčije prilaze nego mlađi. Roditelji mu prilaze u svjetu stečenog iskustva, staleških zadataka i roditeljske odgovornosti, dok mlađi imaju potrebu za odmorom, provodom, stjecanjem spoznaja i poznanstava. Jedni i drugi su u pravu. Problem nastaje kad se zaboravi mjeđu i obzir, kad se prihvati metoda slamanja ili prkosa da se pobliđi. Tada tvrdo postaje još tvrde, slomljeno trajno krvari, a šteta je oboustrana.

Kad roditelji upozoravaju djecu na loše društvo, ne čine to bez temelja. Loših društava ima i neiskusnimima nаносе nepopravljivu štetu. Ipak roditelji pretjeruju ako svuda vide samo loše društvo pa svoju djecu drže u izolaciji. Od roditelja se traži velika odgojiteljska mudrost i razboritost. Bez toga neće pogoditi ni mjeru ni način odgoja, niti će doživjeti poštovanje od svoje djece. Pretjeranom tvrdočom mogu djecu od sebe trajno odbiti i duboko ojaditi. Mogu ih silom i slomiti, ali ih silom neće predobiti. U duši će biti razočarani jer su im dječa ipak »izmakla«. Ljubav se ne može nametnuti. Kasnije će se možda i zastiditi svojih tvrdih postupaka, ali neće smoci snage da štetu poprave. Između njih i njihove djece podići će se zid šutnje, prolomiti se jaz otudena. Oni neće jedni s drugima nikada stvoriti MI, niti će ikada moći zajedno moliti Oče NAŠ.

U tim sukobima, nazovimo ih tako, mlađa je generacija ipak u boljoj situaciji. Njih život vodi k samostalnosti i neovisnosti od roditelja. To ih može navesti da prema svojim »starcima« budu prkosni i neposlušni. Oni nemaju vlastitog iskustva po kojem bi znali koliko to roditelje boli, kako duboko ih ranjava. Djeca moraju znati da ih roditelji vole i žele im dobro, da su se za njih mnogo žrtvovali i još se uvjek žele žrtvovati jer ih s djecom veže neraskidiv vez ljubavi; tako snažan vez da roditelji u dobru djece gledaju svoje dobro, kao što i djeca u svojim roditeljima gledaju svoju prošlost, svoje porijeklo. Ljubav uzvraćena nezahvalnošću postaje vatrica koja žeže, kao što je prije bila toplina koja nosi.

Što se izlazaka tiče, razboriti će roditelji svoje kćerke na zgodan način pomoći da se izlascima čak okoriste, jer samo među ljudima čovjek se uči životu s ljudima. Pametni sinovi i kćeri isto će tako znati da izlasci nisu toliko vrijedni da bi ih trebalo platiti svakom cijenom. Strpljivošć i poštovanjem stjeće se povjerenje roditelja i osvaja željena sloboda. Gdje su mlađi otvoreni svojim roditeljima, otvoreno im je srce roditelja; ako nemaju povjerenja u svoje roditelje, neće ni sami stići povjerenje svojih roditelja. Život je dugotrajna škola, ali mudrost donosi samo onima koji ne žele biti uvljek u svemu prepametni. Roditelji i dječa moraju znati da su jedni i drugi i odgojitelji i odgajanci!

UREDNIK

MOĆ MOLITVE

Stalna sam čitateljica Glasnika i već dulje vrijeme razmišljam da li da vam se javim ili ne. Mene ne muči nikakav problem. Želim samo čitaocima Glasnika iznijeti jedno svoje iskustvo, iako mi je tek 15 godina. Možda će moje iskustvo i drugima pomoći. Radi se o moći molitve, u mom slučaju Krunice. Na kraju prošle godine našla sam se pred velikim problemom: da li ću sretno završiti školu ili ću pasti. Za nekoga to možda i ne bi bio problem. Ovisi o tome u kakvim okolnostima

živi. Pred ispit potkraj 8. mjeseca Imala sam veliku tremu. Imala sam osjećaj da me nitko ne voli: ni nastavnici, ni roditelji, ni prijatelji. Već sam pomisljala kako da se ubijem. U moru briga, suza i obeshrabrenosti, postala sam rob zlog duha. Vjerno sam mu služila kroz svadu, mržnju, navođenje drugih na grijeh, čitanjem bestidnog štiva, odbacivanjem molitve itd. Prestala sam ići na Prcest, a na Misu išla sam iz pukog običaja. Jednom sam pod Misom ipak slušala propovijed o čudesnoj moći molitve. Čula sam da treba naučiti moliti. Čula sam riječi: »Kucajte i otvorite vam se! Molite i dat će vam se!« Počela sam razmišljati o tim riječima i pitala sam samu sebe: »Zar ne bi i ti mogla kucati? Zar ne bi mogla moliti? I opet sam počela moliti. Izmolila sam sva otajstva Gospine Krunice i rekla sam: »Gospo, od sada dijelim s Tobom svoju tugu i bol. Molim Te za Tvoj sveti zagovor, da bih mogla s Tobom podijeliti i svoje veselje i uspjeh!« I zbiljal Ne samo da sam uspješno završila razred, nego mi se vratio i veselje. Sada pred svima javno zahvaljujem Majci Božjoj za zagovor, i Njezinom Sinu za udijeljene milosti Zahvaljujem i župniku Željku S. čija me je propovijed otrijeznila i dovela na pravi put. Od sada više ne sumnjam da je dragi Bog u vijek s čovjekom i da je moć molitve čudesna.

Čitateljica iz K.

Djevojko, hvala ti za svjeđočanstvo vlastite iskrenosti. Sigurno je da ljudi snalaze i

mnogo teži problemi nego što je tvoj, premda ni tvoj za tebe nije bio lagan. Jedno si ipak u svojem opisu izostavila, a to je sigurno činjenica da si ipak učila, jer ne možemo očekivati da će Bog pomagati našu lijenos. To da se tebi vratila volja za molitvu i rad, milosni je dar koji si primila po poticaju iz propovijedi, ali Iskustvo što ga radosno priopćuješ drugima, ni sama ne zaboravi ako te u životu snadu mnogo teži problemi od tih koje si preživjela, a vjeruj mi, bit će ih! Tada ni ti ne izgubi vjeru da je Bog s čovjekom i da nam bez Njega ne pada ni jedna vlas s glave.

UREDNIK

Mir je potreba, nemir je stvarnost

ŠTO JE TO MIR?

Zna li itko odgovor na to pitanje? Neki mir smatraju utopijom, neostvarivom čežnjom. Pogledajte samo život, govore: »Ljudi jedni druge izrabljaju, preziru, mrze, svađaju se i napadaju. Iako nikad nitko tim putem nije došao do sreće, ipak bezbrojni opet kreću njime jer nisu ništa naučili od života! Tako je među pojedincima, pa ne može biti drugačije niči među narodima.«

Neki mir suprotstavljaju samo ratu, a neki ga traže u dubini srca. Aristotel je govorio da je cilj svakog rata mir, a danas bi mu postavili pitanje: »U čiju korist?« Tit Livilje je naučavao da je bolji i kakav-takav mir negoli rat, a Tacit opet tvrdi da je podmukao mir gorj nego rat. Amerikanac B. Franklin je rekao da nema nikadni dobrog rata ni lošeg mira, a tankočutni Indijac veli da smirena duša u svakom selu nalazi blagdansko raspoloženje.

Spomenimo još i sv. Jakova koji u svojoj poslanici razlikuje onu mudrost koja dolazi odozgo od one zemaljske: »A mudrost koja dolazi odozgo jest prije svega čista, zatim mirovorna, blaga, dobrohotna, puna milosrđa i dobrih plodova, postojana i iskrena. U miru se sije plod,

to jest pravednost, za one koji tvore mir.« (3,17—18) Po njemu, dakle, mir dolazi, po mudrosti koja je odozgo, i u miru se postizava pravednost što je biblijski isto što i svest.

MIR JE DAR KOJI TREBA PRIMITI

»Mir ljudima dobre volje!« Tim riječima Nebo je u Betlehemu pozdravilo Zemlju i navijestilo dolazak Spasitelja kojega Biblija naziva upravo »Knezom mira«. Tom je viješću obećan mir svekolikom svijetu, a osobito onima koji imaju srce spremno da primi mir i da se založi za mir kako kod sebe tako i oko sebe.

Mir je dakle mogući! Premda je kao vrijednost stalno ugrožen, Biblija na mnogo mjeseta zahtijeva da za mirom težimo i na miru radimo, a Krist obećaje blaženstvo mirotvorcima jer će se zvati sinovi Božji (Mt 5,9). Ima bezbroj primjera kako se dobrom voljom može izbjegći sukob u svakodnevnom životu ljudi kao pojedinaca, ali i na onoj visokoj razini međunarodnih napetosti, kada se diplomatskim putem izbjegnu ili okončaju ratovi. Pomanjkanje dobre volje najveći je neprijatelj mira. Morat će netko tko će započeti mir, kao što je netko za-

počeo rat. Krist bi to izrazil zahtjevom da na nečiji udarac kamenom odgovorimo kruhom.

Francuski državnik Briand stalno je nakon 2. svjetskog rata isticao: »Da bismo imali mir i sačuvali ga, treba ga htjeti, ne uvijek o njemu samo sumnjati i stalno misliti samo na opasnosti.«

MIR JE VOLJA BOŽJA

Božja je volja da čovjek živi u miru i da bez zapreka ispunjava povjereni mu zadatak. Zato na rastanku od svojih učenika Isus govoril nima, a time i svima nama: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem!« (Iv 14, 27)

Isus u više navrata upozrava na mir, i njegov je pozdrav uvijek pozdrav mira koji je i Crkva preuzela u svoju liturgiju: »Mir vama!« Dapače, svjesna da je sam proslavljeni Spasitelj taj mir, ona je uvela pozdrav: »Gospodin s vama!«

Ako danas postoji bilo kakva internacionalna solidarnost u dobru i za dobro (jer ima i ona u zlu i za zlo!), onda je ona ponikla samo na preobrazbi koju malo pomalo kao kvasac u tjestu stvara sam Isus koji je sve lude primio za svoje prijatelje i braću, učinivši ih djecom Božjom. »Djeca se Božja zovemo i jesmo», piše sv. Ivan.

Božja je volja da se svatko osjeća odgovornim za drugoga, i da svatko živi sa svakim u miru kao djeca jednog Oca.

STVARNOST JE DALEKO OD IDEALA

Mir i sklad među ljudima nije lako postići, jer svaki

je pojedinac na svoj način čovjek, i svaki ima svoju osobnost različitu od svih drugih. Svatko ima svoja svojstva i svoje navike, svoje težnje i svoje interese. Svatko ima i svoje slabosti, i nitko se ne može promjeniti od danas do sutra. Proces prilagodivanja sporo teče, i s tim se moramo pomiriti ako želimo druge poboljšati ili bar živjeti s njima u miru. Roditelji i dušobrižnici često se puno trude da one koji su im povjereni uvjere o nekom trajnom i općem dobru, da od njih naprave ljudе, a ipak su im nastojanja tako često bezuspješna. Dobre je stoga imati na pameti istinu da, posljednje razloge tuge srca nitko ne može vidjeti pa ni vlastiti razum.

Zapreka miru i skladu često su predrasude koje imamo o drugima. Tvrda i hrappa kora obično skriva sočnu i slatku jezgru, a u najgoričenjem protivniku obično ćemo naći više dobra nego smo ga očekivali. Upravo zato potrebno je strpljivo prilagodivanje i uživljavanje.

Za mir s drugima potrebna je i kritičnost prema samome sebi. Naša nespremnost da se pomirimo s tudem sitnim nedostacima jednako je štetna za mir kao i njegova komotnost iz koje ti nedostaci izviru. Ne zahtijevajmo od drugih nikada ono što sami ne možemo, jer onda na njihova ramena vežemo nesnosna bremena koja sami nismo kadri nositi.

PUTEVI PREMA MIRU

Ima li gotovih recepta ili sigurnih puteva koji bi vodili prema miru? Dobro ko-

je Bog pred nas postavlja kao naš zadatak i cilj, sigurno se može postići. Mir polazi uvljek od pojedinca. Tko želi mir s drugima, mora ga najprije sam posjedovati. Nitko ne može dati drugome ono čega sam nema. Mir se uvjek začinje u skrovitosti i u malim stvarima, i tek onda može krenuti u javnost i na velike pothvate. Put koji vodi k miru uvljek je put križa, a njime je teško ići. No, zato je širok i lagan put koji vodi u propast. Mir se nikad ne postizava time što smo ušli u tude dvorište, nego samo tako što dopustimo drugome da uđe u naše srce i da tamu ostane. Zato je potrebno veliko samosvadavanje i herojsko zalaganje, i nesmijemo klonuti kad izgleda da je poziv tvorca mira bezizgledan. Mnoge supruge to dobro znaju kad desetljećima uspijevaju očuvati mir s mužem pijancem, ali zato njihovu patnju znade samo Bog koji će ih jedini i nigraditi. One su shvatile sv. Pavla koji govorи: »Podniste breme jedan drugog!« To je najčešće i jedini put mira.

ODGOJ ZA MIR OD MALIH NOGU

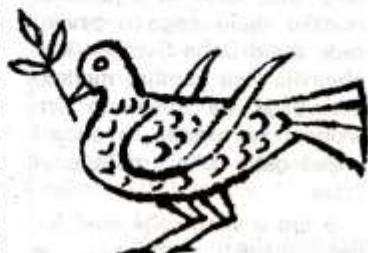
Budući da je mir jedno od najvrednijih čovjekovih dobara, mora se u čovjeku što ranije probudit smisao za mir. Preduvjet toga smisla za mir ima samo onaj čovjek koji je u miru rođen i u miru odgajan. Kod svog ulaska u svijet dijete bi moralno zateći skladan i ljubavljivo prožet obiteljski život. Stalne prepirke ili trajan razdor između oca i majke, ili između starijih ukućana, stvara u nežnom ljudskom biću strah

i tjeskobu, te prijeći pravilan razvoj svih naravnih karakternih svojstava. Roditelji su jedva svjesni da svojim ne-skladom odgajaju budućeg strašljivca ili silnika, podmuklicu ili dvoličnika.

Dode li ipak ponekad do razmirica između oca i majke, ili među odraslim ukućanim, mora doći i do izmirenja i ponovnog uspostavljanja ljubavi. Tada će dijete zapaziti da se narušen mir može ponovo sagraditi, makar uz cijenu žrtve, pa ni njemu danas-sutra neće to biti strano. Dijete koje je odraslo u ozračju mira i ljubavi, neće biti sklono svadama i zluradim razdorima, neće biti sklono trajnim sumnjičenjima. Kao odrastao čovjek lako će uspostaviti povjerenje i zadana će mu rijeći biti svetinja.

Nema mira u vlastitoj okolini ni među državama, ako ga nema u srcu ljudi i političara. Ali mir srca ne može dati nikakva sila svijeta. On dolazi od Boga, a mi ćemo ga dobiti ako svoje srce i savjest uskladimo s voljom Božjom. To vrijedi jednakoz za male ljudе kao i za one koji su na velikim i odgovornim položajima. Tko ima Božja, taj će iskusiti što je mir, jer Bog jedini ispunja sve želje našega bića. On je naš mir, a bez njega zahvaća nas nemir u kojem potpaljujemo rat.

Valentin MIKLOBUŠEC

Nakana Apostolata molitve

DA SE ŠTO VIŠE OSTVARUJE POMIRENJE U CRKVI I MEĐU LJUDIMA

Pomirenje u Crkvi i među ljudima

Nakon generalne sinode biskupa, Sveti Otac je 2. prosinca 1984. objavio Apostolsku pobudnicu »Reconciliatio et pænitentia — Pomirenje i pokora«, kao plod rada generalne sinode održane u godini 1983. Ta je sinoda upravo raspravljala o toj problematici u životu Crkve. Važnost pitanja kojim se sinoda bavila, Papa je naglasio kanonizacijom bl. Leopolda Bogdana Mandića, velikog apostola kršćanskog sjedinjenja i djelitelja pomirenja čovjeka s Bogom po sakramenu pokore. Toga dana slavila se i peta obljetnica plodnog pontifikata Ivana Pavla II. koji svim silama promiče i pomirenje u Crkvi i među narodima. Spomenuta Apostolska pobudnica veoma je važna za život Crkve i morala bi ući u sve pore života Crkve.

Papa nas poziva da se ovog mjeseca naročito molimo na tu nakanu. Kad bi se to ostvarilo, odnosno, u onoj mjeri u kojoj se to ostvani, Crkva i svijet bit će bolji. No, kako to nije često ljudsko djelo nego u prvom redu djelo Duha Svetoga koji obnavlja lice zemlje, molimo ponajprije da shvatimo vrijednost te nakane, a onda i vrijednost naše molitve i žrtve.

S tim u vezu, valja nam dobro shvatiti: Pomirenje je

moguće, jer se zbog njega i Sin Božji utjelovio. Sv. Pavao izričito piše: »Sve dolazi od Boga koji nas je u Kristu pomirio sa sobom i povjerio nam službu pomirenja, kao što je sigurno da Bog bijaše onaj koji je u Kristu pomirio svijet sa sobom, koji nije uračunavao ljudima njihove prekršaje i koji je stavio u nas riječ pomire-

svima potrebno jer svi smo grješnici. To valja naglašavati, jer smo, kako je pisao već Pijo XII., mi danas »izgubili osjećaj da postoji grijeh, i to je najveći grijeh našeg stoljeća«. Naša je savjest strašno otupjela. Naše je srce gluho te više ne čuje što se smije a što ne smije, što je moralno dopušteno a što zabranjeno. U svojoj pobudnici i pomirenju papa Ivan Pavao II. s pravom se pita: »Ne živi li suvremenii čovjek u opasnosti od pomrćine savjesti, izobličenja svijesti, obamrosti, neosjetljivosti savjesti?«

Svaki grijeh, osim osobne ima i društvenu dimenziju, jer su njegove posljedice mnogo šire od same osobe grješnika. Ako danas postoje nepravedne društvene i političke strukture, onda one proizlaze iz grijeha pojedinačica ili malih skupina koje se nameću milijunima ljudi samo da očuvaju vlast i svoje interese, a sve druge potrobljavaju i nišavaju slobode.

Pomirenje valja započeti čišćenjem srca i pojedinačnim, osobnim obraćenjem. Za taj čin sakramenat pokore ima presudnu ulogu, jer u njemu dobivamo oproštenje naših grijeha. Bez toga se ne može ukloniti ono zlo koje stvara razdor, nepravdu i tlačenje. U tom smislu Ivan

nja. Prema tome vršimo poslaničku službu u ime Krista — kao da Bog opominje po nama. U ime Krista molimo: Pominite se s Bogom! Njega koji je bez ikakva grijeha Bog učini mjesto nas grijehom, da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom. (2 Kor 5,18-21).

Pomirenje nam je, nadalje,

Pavao II. jasno uči da zajedničko odrješenje, za koje se neki u Crkvi mnogo zažažu, ne može biti dostatno da svakog pojedinačnog čovjeka vrati u zdravo duhovno i ljudsko stanje.

Ivan Pavao II. preporučuje konkretni program pomirenja u tri točke:

— Promicati dijalog koji je neophodan za one koji bi se htjeli pomiriti. »Pastoralni dijalog u vidu pomirenja ostaje temeljna obveza Crkve u svim sredinama i na svim razinama« (R P br. 25) unutar i izvan Crkve, s drugim krčanskim i nekrčanskim zajednicama, sa svijetom.

— U zdravoj katehezi valja ljudi poučavati o pomirenju, o nužnosti obraćanja, o ispravnom odgoju savjesti, o smislu i potrebi pomirenja s Bogom, sa samim sobom i s drugima, o pokorničkoj praksi u Crkvi.

— Valja primjenjivati mudru odgojnju metodu u dijeljenju pojedinih sakramenata, jer svaki od njih na svoj specifičan način pridonosi krčanskom pomirenju. Krštenje nas čini djecom Božjom, Potvrda nam daje snagu jedinstva u Duhu, Euharistija nas čini jednim Tijelom, Svećenički red daje nam posrednike pomirenja u sakramentu, ženidba uspostavlja jedinstvo obitelji, a sveto pomazanje nas priprema na ono konačno obraćanje i prijanjanje uz Boga. A pokora? ona je osobiti put pomirenja i istinskog obraćanja. Zato valja promicati praksu što češće osobne ispovijedi, koja mora biti dobro pripremljena, te iskreno i skrušeno obavljena. Takve ispovijedi na žalost, i po broju i po kvaliteti postale su sve rjeđe.

Korizmeno vrijeme koje ove godine počinje na Pepelnici 12. veljače, osobito je prikladno vrijeme pomirenja. Sam obred pepeljenja uvođi nas u obraćanje, kad uz posipanje pepelom čujemo i poziv: »Obrati se i vjeruj Evanđelju!« Nastojmo iskoristiti to prikladno vrijeme i valjanom ispovijedu pripravimo se na slavno i pobjedičko uskrsnuće Kristovo u svojim srcima.

Nakana naših biskupa: DA
PRIPREMANJE BISKUPSKIH
SINODA PO NAŠIM BISKU-
PIJAMA BUDE ŠTO TEME-
LJITIJE I SVESTRANIJE U
DUHU SLUŽENJA CRKVI.

Nedavna 20. obljetnica završetka II. vatikanskog sabora, i tom zgodom održana izvanredna sinoda biskupa, opet nas je podsjetila na obvezu provodenja sabora u djelu. Dakako, radi se o njezovom oživotvorenju u pravome duhu, a ne prema tumačenjima samozvanih tumača. Duh Božji ne sudjeluje u samovolji! U želji da potakne svestranu obnovu Crkve, Sabor je preporučio i bliskupijske sinode, kako bi se koncilска obnova pretakala i u pojedine mjesne Crkve u skladu s njihovim konkretnim prilikama i potrebama. Naše se biskupije baš ne mogu pohvaliti da su već održale takve sinode, ili da je bar priprema dobrano uznapredovala. Jasno je da ima velikih poteškoća, ali se sinoda ne može odgađati u nedogled, jer ima i u našoj Crkvi pitanja i problema koji vape za rješenjima. Pomozimo svojom molitvom da Duh Božji ukloni zapreke koje postavlja ljudska slabost ili nesklonost širih prilika.

Josip ANTOLOVIĆ

Gandhi je molio

Veliki vođa i učitelj indijskog naroda u borbi za nezavisnost puno se zalagao za mirno rješavanje međunarodnih napetosti i bio je odlučno protiv svakog nasilja. Taj čovjek, koji nikad nije postao kršćanin, jer se u životu susretao s kršćanima koji su to bili samo po imenu, a ne i životom, duboko je usvojio vrijednosti Evanđelja i ovako je molio:

Gospodine Bože, očuvaj me da ne gledam stvari koje po- buduju zle misli. Bolje bi mi bilo da sam slijep, nego da gledam sramotne stvari i da o njima razmišljam.

Gospodine Bože, čuvalj me da ne bih prljavim riječima uprljao svoja usta. Bolje bi mi bilo da sam nijem.

Gospodine Bože, čuvalj me da ne slušam klevetničkih riječi, ocrnjivanja ili psovke. Bolje bi mi bilo da sam gluhi.

Gospodine Bože, sačuvaj me od požudnih pogleda za ženskim osobama. Bolje bi mi bilo da sam mrtav!

Zar se može reći da nije nikad čitao Isusove riječi:

»Ako te tvoje desno oko sablažnjava, iskopaj ga i bac od sebe. Bolje ti je da ti propadne jedan dio tijela, nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao!«

Ako te tvoja desna ruka sablažnjava, odslijeci je i bac od sebe. Bolje ti je da ti propadne jedan od udova nego da ti cijelo tijelo ode u pakao. (Mt 5, 28—30)

Privedlo: Felix VIŠNJIĆ

Obraćenje

glas datih i zbor bilježi
čestitke i želje za blagdan
svih svetih. Uz to, učili su
čitateljima da se obraćenje
čini u svim vremenskim
oblikovima, odnosno
činjenicama.

Piše: prof. Radovan GRGEC

Na početku korizme postavlja se pred nas kao nastojanje i zadatak jedna riječ: obraćenje. Što za nas kršćane znači ta riječ koja treba da bude naša neprestana težnja i da se »utjelovi«, tj. da postane djelo? Obraćenje označuje preokret u mišljenju i ponašanju, duhovnu obnovu i povratak mladosti srca. Prolazeći kroz život i noseći svagdanji križ, kršćanin u svojoj borbi podiže oči prema golgotском križu, u kojem je njegova nada i spas, stalno obraćanje i konačno obraćenje. Padajući i dižući se pod svojim bremenom, kažući se i čineći pokoru, on se prodišće i obraća dok se kroz golgotsku tamu naziru prvi zraci uskrsne zore.

U posljednje se vrijeme često čuje izraz »kopernikanski obrat« (i tamo gdje treba i tamo gdje ne treba). U ovom je slučaju, čini se, taj izraz vrlo umjestan. Obraćenje je, naime, korijeniti obrat i promjena životnog puta od egocentričnog do »kristocentričnog« usmjerenja i mentaliteta, od prizemnih razina do sunčanih visina, »od gnijezda do zvijezda«.

Obraćenje je djelo ljubavi, i tek u tom svjetlu dobivaju svoje puno značenje djela koja nam se u korizmi posebno preporučuju: molitva, post i milostinja. Nije obraćenje nikakva apstraktna »životna filozofija« nego sam život, život sa svojim suputnicima i supatnicama. Pravo je rekao Sidney Harris: »Ne bi trebalo vjerovati onome tko drži propovijed ili predavanje o svojoj »životnoj filozofiji« dok se ne dozna kako on postupa sa svojom ženom, svojom djecom, susjedima, prijateljima i neprijateljima.«

Obraćenje srca ne može se zamisliti bez razumijevanja i sučuti prema boli i patnji naših suputnika i supatnika, naših prijatelja i protivnika. Riječi su Pasteurove: »Ne pitam te koja je tvoja rasa, tvoja boja ili tvoj jezik, nego koja je tvoja patnja.« Na svijetu ima toliko boli i patnje, toliko muka i križeva! Iako imamo pravo ublažavati i izbjegavati bol, moramo priznati da su one sastavni dio našega života. Nema života bez boli, ni boli bez života, kako reče Janko Polić Kamov.

U Kristovoj muci i križu naše boli i patnje dobivaju svoj smisao i postaju poticaj na obraćenje, kojega nema bez ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tajna pravog obraćenja sastoji se u tom da zaboravimo na sebe i da mislimo na drugoga. Zaboraviti na sebe, bar načas, uputiti svoju misao i pomoći prema drugome, naročito prema onome koji nam je najbliži, koji nam je »na dohvat ruke!« Eto, to bi trebalo da bude osnovni smjer kršćanskog obraćanja i obraćenja. Kad otiremo tuđe suze, postajemo slični Bogu, koji nas je stvorio na svoju sliku i podliku, postajemo slični Isusu Kristu, koji je žrtvovao sebe za nas.

Čežnja za obraćenjem nalazi se u našim srcima kao i čežnja za spasenjem i uskrsnućem. Stoga obraćenje predstavlja odgovor naših najdubljih ljudskih i kršćanskih težnji, odgovor na našu čežnju prema visinama.

Valja se obratiti! Drugim riječima, valja »izaći iz svoje kože«. Je li to moguće? Uz Božju pomoć, uz Božju milost, jest!

Prvi petak

Kraljevstvo Srca Isusova je novi poredak

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

»Ti pohodi zemlju i Ti je natopi, obogati nju veoma« (Ps 65,10).

Razmišljajući o Isusovim čudesima obično se zaustavljamo na mišljenju da je Isus njima objavljivao i potvrđivao svoje božanstvo, i kod toga se zaustavljamo. Naša misao ne ide dalje, i mi ostajemo u shvaćanju poruke siromašniji. Isus svojim čudesima pokazuje da je s Njime već prisutno kraljevstvo njegova Srca u našem ostarjelom svijetu, i da se njima ostvaruje davni čovjekov san i težnja: potpuno oslobođenje. »Ako li ja Božjim prstom izgonim zle duhove, znači da je došlo k vama kraljevstvo Božje.« (Lk 11,20) Isus je onaj jači koji svladava jakog. »Nitko ne može ući u kuću jaka čovjeka i oteti mu pokućstvo ako ga prije ne sveže.« (Mk 3,27) Isus je došao da sveže Sonu.

S Isusovim dolaskom započela je gozba spasenja. On je novo vino i novi plašt obnovljenog svemira. Prisutnost Njegove ljubavi preobražava svijet i ljudе. Bolesti su izlijecene (Mt 8, 16), žalost se pretvara u radoš (Lk 7,11), priroda se pokorava (Mt 8,27),

smrt postaje san (Mk 5,35), razilaze se tmurni oblači grijeha, duše obuzima vedrina (Mk 2,5), nastaje sutan vragova i oni se povlače, a njihovo mjesto počinje zauzimati Božji duh (Mt 12,28).

Vrijeme je radosti, a ne snuđene pokore, vrijeme je blaženstva i sreće. »Blago vama siromasi, jer vaše je kraljevstvo Božje! Blago vama koji sada gladujete jer ćete se nastititi! Blago vama koji sada plaćete jer ćete se smijati!« (Lk 6,20)

S Isusovim Srcem »zapочinje godina milosti Gospodnje«, koja više ne pozna zalaža. Kraljevstvo Njegova Srca nije oslobođenje od ovoga ili onoga zla, od rimskog Jarma ili Heroda, a ni samo od grijeha. Njegova se ljubav ne može svesti na ovo, a ono drugo da ostane po strani, ne može zahvatiti čovjeka pojedinca, a da ne zahvata i društvo, ne može se protegnuti na jedno društvo, a da se ne protegne na cijelo čovječanstvo i na sav čovjekov okoliš i onaj najbliži i onaj najdalji. Njegova ljubav svuda prodire i sve prožima. Za nju se ne može reći: »Evo je ovdje ili eno je ondje.« Ona je među nama (Lk

17,21) i u nama, a to znači posvuda tamu gdje smo mi, gdje su ljudi, gdje je čovjek i makar samo trun njegova interesa. Ne treba u apostolskoj »revnosti« trčati amo ili tamo da Ga se ižaruje. Tamo gdje jeste, budite dinamizam Isusove ljubavi, pokretna moć koja uspostavlja novi poredak Njegove ljubavi, poredak koji je Isus započeo, a po nama ga izvodi dok ga u nama i ne dovrši.

Dovršenje tog poretka izvodi se ovako: Vrijeme grijeha treba pokopati (Mt 19,28), duhovna razornost tripljenja mora iščezavati (Mt 11,5), radost spasenja mora brisati suze zemaljske žalosti (Mk 2,19), smrt treba pobijediti po susretu s Kristom (Lk 20,36). Treba prodrmati temelje staroga svijeta kao što je Samson prodrmao stope dvora filistejskog kneza: da posljednji budu prvi (Mk 10,31), da mali budu veliki (Mt 18,4), da ponizni budu učitelji (Mt 5,5), da gluhi čuju (Mt 11,5), da tlačeni budu oslobođeni (Lk 4,18), da se raštrkana djeca Božja, ispresjecana suprotstavljenim sistemima i ideologijama, okupe u jedno Kraljevstvo, u Isusovo Kraljevstvo ljubavi.

Prah i pepeo preobrazbe

Opet se nalazimo na pragu nove Korizme, neposredne priprave na Uskrs. U to razdoblje liturgijske godine Crkva nas uvođe simboličkim obredom pepeljenja. To razdoblje traje četrdeset dana, a Božji ga narod po tradiciji shvaća kao vrijeme dragovoljnog prihvatanja pokore, pojačane i dublje molitve, a sve poradi preobrazbe života.

PRIPRAVA, OBNOVA, POTVRĐIVANJE

U starini, Korizma je bila vrijeme neposredne priprave odraslih kandidata (katekumenata) na krštenje. Taj sakramenat primali su u noći Gospodinova uskrsnuća koja je tako i za njih značila prijelaz iz smrti u život. Tada je svaka kršćanska zajednica imala lijep broj takvih kandidata, kao što ih i danas imaju mlade Crkve po Aziji i Africi.

Danas korizmena liturgija poziva nas vjernike koji smo po krštenju već urasli u Oktajstvo Isusa Krista, ali možda ne rodimo rodom svetosti kakvu od nas očekuje Bog, da se i mi duhovno raspoložimo kako bismo svoju pripadnost Kristu obnovili, osježili i oživjeli u noći Gospodinova uskrsnuća. Crkva to ne traži da sačuva neku staru tradiciju, nego da se u to prikladno vrijeme, vrijeme milosti, uistinu rasplamsa život tamo gdje je pod utjecajem svijeta i životnih briga već zamro, gdje se nadila sjena vječne smrti.

ZNAKOVITOST I PORUKA PEPELJENJA

Pepeljenje je blagoslovina. To je od Crkve ustanovljen obred koji po vjerovanju Crkve proizvodi odredene duhovne učinke u onima nad kojima se obred obavlja. Slični obredi u znak pokore i obraćanja poznati su već u Starom Zavjetu. Obred pepeljenja uvođi nas u neka bitna pitanja ljudskog i kršćanskog života.

U kršćanskoj tradiciji, svećenik kao predstavnik Crkve posipa nam glavu pepelom ili nam njime pravi znak križa na čelu. Ne čini to bilo kojim pepelom, nego onim koji je dobiven od maslinovih grančica kojima smo na lanjsku Cvjetnicu pozdravljali Isusa, Kralja mira kada je ulazio u Jeruzalem da položi svoj život kako bismo mi živjeli. U svojoj smrti pomirio nas je s Ocem.

Čin pepeljenja svećenik poprati riječima koje označuju smisao čina. Prije koncilskih reformi liturgije upotrebljavale su se riječi: »Spomeni se da si prah i da ćeš se u prah obratiti!« Tim riječima dozivala nam se u pamet velika i potresna istina o smrtnosti našeg tijela i o kratkotrajanosti zemaljskog života. Dalje se čovjek morao sam zadubiti u tu istinu i povući potrebne zaključke za život. U obnovljenoj liturgiji upotrebljavaju se riječi koje izravnije govore što treba činiti: »Obrati se i vjeruj Evandelju!« Nije dosta Evandelje samo

zнати, nego valja živjeti u skladu s njime, u skladu s Isusom.

Razdoblje od četrdeset dana podsjeća nas također na Isusov četrdesetnevni post u pustinji, koji je prihvatio kao neposrednu pripravu pred svoj javni mesijanski nastup. Njegovo mesijansko djelovanje vodit će ga u slavu uskrsnuća ali preko križa i smrti. Time se nama otkriva put i metoda spasenja. Za svog boravka u pustinji Isus je svladao tri najteže napasti koje mogu čovjeka teško i smrtonosno zarobiti: Briga za tjelesni život koji na koncu ipak svršava rasulom tijela, pretjerana briga za ugled među ljudima koja svršava otpadom od Boga živoga, i neuredna želja za vlašću koja u Bogu vidi svog suparnika pa mu se radikalno protivi umjesto da mu se spasonosno podoži.

NASA DUHOVNA POVIJEST OD PEPELNICE DO PEPELNICE

U velika i bitna otajstva naše vjere Crkva nas uvođi obredom pepeljenja po kojem je i dan dobio ime Pepeonica. Mnoga i raznolika sjećanja povezuju sve te naše Pepeonice koje se iz godine u godinu nižu u našem životu. Možda je već daleko podmakao trenutak kada smo kao djeca prvi puta saznali glavu pred svećenikom i nakon toga radoznalo se pogledavali i usporedivali na kojoj je glavici ostalo više pepela i kako se taj pepeo rasuo po čuperčima kose. Jedva da smo tada i slutili značenje i poruku tog obreda. Slijedom godina ipak smo ulazili sve du-

bije u smisao te blagoslovine. I ne jedanput tej nas je obred potaknuo da ozbiljno razmišljamo o životu. Osjetili smo da se po ovom vajanskom znaku nešto zbiva u dubinama našeg srca i naše savjesti. Počeli smo dublje proživljavati prolaznost ovo-ga svijeta i njegove taštine, srce nam se sve više otvaralo zovu na obraćenje, i s novim smo povjerenjem i novom otvorenosću pristupali Evanelju. U tom nizu Pepelnica, koje kao prstenasti godovi hrasta označavaju našu dob, ima nekih koje se izdvajaju između ostalih ili po Božjem zahvalu u naš život ili po onim nurnarnim doživljajima koji sačinjavaju našu duhovnu povijest.

JEDNA PEPELNICA U SRCU AFRIKE

Jedna takva Pepelnica, »crna Pepelnica«, duboko mi se usjekla u pamet, i neću je moći nikada zaboraviti. Ni je to ni bilo davno. Nalazio sam se u srcu afričkog kontinenta, u Zambiji, na misijskoj postaji Iteshi-teshi, koja je pričinio udaljena od svakog kulturnog centra. Na putu do nje treba računati i na susrete sa slonovima, majmuni, lavovima i drugim ne baš pitomim stanovnicima tih predjela. Sretno smo stigli na cilj. U obližnjoj riječi na kojoj je sagradena hidrocentrala, ima podosta krokodila, posebno u večernje sate. Tako je to bilo i te večeri kad je upravo počela liturgija Pepelnice u župnoj crkvi.

Obred pepeljenja privukao je lijep broj vjernika te mlađe afričke Crkve. Župnik je prošle godine zaboravio spremiti maslinove i palmine

grančice od Cvjetnice. Na jednoj misijskoj postaji bez tradicije to se lako dogodi. U zadnji čas je počeo praviti pepeo od ne baš suhih palminih grana. Bio je to pepeo koji nije duduše ostavlja posebnih tragova na crnim glavama i čelima domorodaca, ali je zato župnik, inače bijelac, bio u velikoj neprilici kada je nakon pepeljenja htio oprati ruke. Druge vode nije bilo nego da si de na rijeku, a tamo su krokovali. Te je večeri prinio Euharistijsku žrtvu »afričkim« rukama. Srce mu je ionako već dawno afrikanizirano. Inače ne bi mogao izdržati u onoj osami, vrlo daleko od svake druge misijske postaje.

SVJEŽA SVIJEST PRIPADNOSTI KRISTU

No, nije baš ta mala župnikova neprilika razlog da među svojim životnim pepelnicama ovu posebno ističem. Razlog je puno dublji. Trajno sam ostao pod dojmom vjernika te mlađe kršćanske zajednice. Mnogi od njih tek su nedavno kršteni. Obraćenje za njih je još svježe i kao riječ i kao čin. Oni su još pod jakim dojmom prvog susreta s Evaneljem i duboko doživljavaju oslobođiteljsku moć evandeoske poruke koju su primili. Zato i tako zanosno stupaju obredu pepeljenja. Donedavno su se još bojali duhova i smrti. Sada im je to otajstvo rasvijetljeno, i oni se više ne boje pepela koji označuje prolaznost. Susreli su Krista koji im pokazuje put u vječnost posut pepelom umiranja, ali to nije pepeo smrti nego pepeo preobrazbe za vječni život. Nije bilo mo-

gućnosti za neke opširne i duboke liturgijske pouke. Oni otajstva doživljavaju žarkim srcem mlade Crkve. Otuda ona svježina i radost na licima djece i odraslih koji se znaju radovati poput djece, otuda i onaj zanos u molitvi i pjesmi, i ono ponizno sagibanje glave pred svećenicom kad ih je pepelio. Otuda i onaj radosni pristup Kristu u pričesti. Sudeći po zanosu njihove liturgijske molitve i pjesme, nećemo pogriješiti ako zaključimo da je u tim mlađim zajednicama Crkve Krist prisutniji nego na našim uhodanim skupovima koje često više nose dobrili starci običaji nego pravo, osobno uvjerenje.

MNOGO JE PEPELNICA PROŠLO, ALI...

Mnogo je već Pepelnica prošlo iznad naših glava: deset, dvadeset, pedeset, sedamdeset... Nisu sve bile iste, ali sve ih povezuje jedna zajednička nit: poruka o prolaznosti ljudskog života, poziv, na obraćenje i obnavljanje vjernosti Evanelju. I ovogodišnja Pepelnica donosi nam istu poruku Duha koji je vječan i istinit. Otvorimo svoje srce toj poruci jednostavnosću i poniznosću djeteta. Pristupimo pepeljenju s radošću i zanosom mlađe afričke Crkve, da nanovo i sve dublje doživimo Božji poziv. U uskrsnoj noći obnovljenim srcem potvrdimo svoju pri-padnost Kristu, pri-padnost dosljednu i isključivu. Tako nam ove godine pepeo Čiste srijede ili Pepelnice neće pasti na čelo kao znak smrti, nego kao simbol i poticaj preobrazbe na vječni život u Kristu.

GAL

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

U 9. stoljeću kroz vlast domaćih knezova, Mislav (835-845) i Trpimir (845-864), uključujući i Branislava i Mutimira, došlo je do velikog razvoja hrvatske crkvene i kulturne baštine. U tom razdoblju, hrvatski knezovi su postigli nevjerojatan uspjeh u oblasti crkvene i kulturne politike, te su tako stvorili temelje za buduće hrvatsko kulturno i crkveno podrijetlo.

Način na koji su hrvatski knezovi uključivali Mariju u svoje vjerske i kulturne aktivnosti je bio raznolik. Neki su organizirali marijanske procesije i blagovne obrede, dok su drugi organizirali marijanske misije i skupove. Neke crkve su posvećene Mariji, a u nekim je Marija bila predstavljena u liku djevice, a u drugim u liku majke Božje. Marija je bila često uzimana u obzir pri izgradnji crkava i monastira, a njezini simboli su često pojavljeni na freskama i kipovima u hrvatskim crkvama.

U 10. stoljeću, nakon pada Bizantskog Carstva, hrvatski knezovi su nastavili Mariju u svoje vjerske i kulturne aktivnosti. Branislav I (910-925) je organizirao marijansku procesiju u Splitu, a njegov sin, knez Trpimir (910-961), je učestvovao u marijanskim blagovnim obredima. Način na koji su hrvatski knezovi uključivali Mariju u svoje vjerske i kulturne aktivnosti je bio raznolik.

Način na koji su hrvatski knezovi uključivali Mariju u svoje vjerske i kulturne aktivnosti je bio raznolik. Neki su organizirali marijanske procesije i blagovne obrede, dok su drugi organizirali marijanske misije i skupove. Neke crkve su posvećene Mariji, a u nekim je Marija bila predstavljena u liku djevice, a u drugim u liku majke Božje. Marija je bila često uzimana u obzir pri izgradnji crkava i monastira, a njezini simboli su često pojavljeni na freskama i kipovima u hrvatskim crkvama.

Branimirova i Mutimirova odanost Gospu

Piše: Ante KATALINIĆ

U 9. stoljeću Hrvatskom samostalno vladaju domaći knezovi. MISLAV (835-845) stoluje u Klisu iznad Splita. On dariva splitskoj katedrali, crkvi Gospina uznesenja, desetinu od plodova i životinja sa svog kliškog posjeda. TRPIMIR (845-864) u ispravi koju izdaje u Bijačima, u današnjem Kaštelanskom polju, sebe zove »po milosti Božjoj knez Hrvata«. Koliko nam je do sada poznato, to je prvi put zapisano име »Hrvat« u novoj domovini u koju su se Hrvati dovezili sa sjevera. Inače, neki izvori iz tadašnjeg vremena Trpimira zovu i »kraljem« Hrvata. I Trpimir, kao prije njega Mislav, dariva splitskoj katedrali oveći komad zemljišta. Njega je na prijestolju naslijedio DOMAGOJ (864-876) koji je potjecao iz jedne druge moćne i ugledne obitelji. Domagoj je u ratu nadvladao Franke i postigao potpunu nezavisnost hrvatske države.

Zašto je došlo do promjene dinastije? Po svoj prilici

zbog nemira koji su nastali poslije Focijevog crkvenog rasoka. U tim nemirnim vremenima bizantsko — dalmatinski gradovi pristali su uz Carigrad, a Hrvati su odlučno stali uz Rim.

Trpimirov sin ZDESLAV (878-879), potpomognut Bizantom, potjerao je Domagojeve sinove i vratio prijestolje svojoj obitelji Trpimirovića priznavajući vrhovnu vlast Bizanta. Međutim, Hrvati to nikako nisu mogli podnijeti. Protiv Zdeslava planula je buna u kojoj je on i ubijen, a vladao je samo godinu dana. Vlast preuzeo knez Branimir.

BRANIMIR (879-892) je odlučan pristaša zapadnog, rimske smjera, i on postaje osnivač potpune hrvatske državne nezavisnosti. Najjaču pomoć u tome pružio mu je rimski Papa. Branimir posješuje vraćanje dalmatinskih gradova pod papinu crkvenu vlast. Čim je postao knezem, Branimir piše papi Ivanu VIII. (872-882) pismo u kojem mu

izjavljuje svoju odanost, po svoj prilici smjerajući time na nevjernost kneza Zdeslava. Pismo piše skupa s Teodozijem koji je do tada bio ninski biskup, a sada postaje splitski nadbiskup.

Papa odgovara Branimiru i kaže kako je na Spasovo (god. 879) služio sv. Misu na oltaru sv. Petra i blagoslavlju njega (Branimir) i sav hrvatski narod. U drugom pismu (god. 881 ili 882) isti papa Ivan VIII. izražava radoš skupa s hrvatskim narodom zbog toga što su postigli potpunu političku nezavisnost pa piše »uzvišenom knezu Branimiru, milom našem sinu«, te njega, kler i cijeli hrvatski narod potiče da ostanu mili sinovi sv. Crkve pod zaštitom i obranom sv. Petra i Rimske Stolice koja će vazda, uz pomoć Božju i svih svetih apostola, činiti sve na spas i dobrobit Hrvata.

Zanimljivo: U tim velikim časovima naše nacionalne povijesti, vezanih uz kneza Bra-

nimira, susrećemo lik Bl. Dj. Marije. Kad god nas zadesi nešto lijepo i veliko, prisutna je Marija. Tako je to od prvih početaka u novoj domovini!

Knez Branimir posebno štuje Gospu. U čemu se to pokazalo? U jednoj veoma važnoj stvari, u službenoj formuli naznačivanja datuma!

U Gornjem Muču, nedaleko od Splita, nadjeni su ostaci crkve koju je Branimir podigao 888. godine na čast Gospa. Na jednom kamenu, a na latinskom jeziku, čitamo posvetu i datum, što bi na hrvatskom jeziku glasilo ovako: »Za vrijeme kneza Branimira, godine 888. šeste indioklje, otkako je Krist uzeo svoje sveto tijelo od svete Djevice.«

Ovaj Branimirov natpis značajan je iz dva razloga: Prvo zato što je to prvi zapisani slučaj da se i u Hrvata godine broje od Kristova utjelovljenja; a drugi, nama ovog časa još zanimljiviji razlog je u tome, što je to uopće prvi slučaj da se u službenu formulu naznačivanja godine unosi marijanski element, tj. formula kojom se ističe dostojanstvo i svetost Marijina

djevičanskog materinstva. Toga ne nalazimo ni kod jednog suverena onog vremena. To je posebni hrvatski prilog marijanskem kultu, doprinos našeg velikog Branimira. S Branimirom se Hrvatska visoko uzdigla, a u tom uzdignuću bila je prisutna Marija. Dobro je pripomenuti i to da se Branimirova žena zvala Maruša, što očito dolazi od imena Marija.

Godine 892-910. na prijestolju je knez MUTIMIR iz loze Trpimičevića, sin Trpimira koji je sebe zvao »po milosti Božjoj knez Hrvata«, a otac kralja Tomislava. Za Mutimira znamo da je kao knez sudio u sporu splitskog nadbiskupa i ninskog biskupa. A kad je sporni posjed Putalj dosudio splitskoj crkvi, pošao je Mutimir sa svojom pratnjom u Split, ušao u katedralnu crkvu posvećenu Gospi u uznesenju i prema običaju onoga vremena, na glavni oltar sv. Dujma položio ispravu s presudom. Mutimir je pokazao sličnu odanost Mariji kao i njegov predčasnici na vlasti, knez Branimir. Prva poznata Mutimirova isprava koja nam se sačuvala, izdana 28. rujna 892. započinje riječima: »U

ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Godine 892. otkako je Krist uzeo sveto tijelo od Djevice...« Kako vidimo, i Mutimir, poput Branimira, ističe dostojanstvo Marijina djevičanskog materinstva. Branimir na kamenu, Mutimir u ispravi, ali obojica su dala službeno svjedočanstvo.

Ovu praksu hrvatskih vladara prihvatali su i privatnići. Godine 1145. u Splitu, neki svećenik Črnota napisao je oporuku u korist splitskih benediktinki. A budući da je u splitskom metropolitanskom arhivu naišao na ispravu — darovnicu kneza Mutimira, Črnota, kad naznačuje datum, jednostavno u potpunosti upotrebljava Mutimirovu marijansku formulu. U ostalom kršćanskom svijetu onoga doba, takve marijanske formule ni kod privatnika nisu poznate, kao što nisu bile poznate ni kod suverena.

Očito je da su hrvatski knezovi Branimir i Mutimir bili osobito odani Mariji i da su na marijanske staze usmjeravali sav hrvatski narod od tih ranih početaka njegove povijesti u novoj domovini, na jugu, gdje su primili i kršćanstvo.

ULOMAK KAMENE GREDE SA CRKVENE PREGRADE U MUCU GORNJEM S NATPISOM: »ZA VRIJEME KNEZA BRANIMIRA, GODINE 888. ŠESTE INDIKCIJE, OTKAKO JE KRIST UZEO SVETO TIJELO OD SVETE DJEVICE.«

Post i nemrs

ŠTO JE POST, A ŠTO NEMRS?

Za čovjeka koji nema što jesti obično ne kažemo da posti, nego da oskudijeva ili gladuje. Isto tako oni koji odbijanjem hrane žele na silu izboriti neko pravo, ne poste nego štrajkaju gladi. To je izraz krajnjeg ogorčenja i prosvjeda protiv stanja u kojem se netko nepravedno nalazi.

Pod postom danas podrazumijevamo dragovoljno uskrćivanje svake hrane samome sebi, bilo u cijelosti bilo djelomično, na dulji ili na kraći rok, ali tako da se glad ipak osjeti i podnese. Nekada se post uzimao mnogo šire pa je uključivao i odričanje od pića, pušenja pa i spolnog općenja. Danas se ipak misli samo na uzdržavanje od jela.

Nemrs, kako se danas općenito shvaća, znači dragovoljno odričanje od mesa i mesnatih proizvoda, trajno ili na određeno vrijeme.

Post i nemrs dva su različita odričanja i ne može ih se zamjenjivati. Mnogi ih ne razlikuju, jer su u praksi često povezani, a i propisani u neke dane. Sada su ti dani samo Pepelnica i Veliki petak. Ono što je za post i nemrs bitno, jest upravo to odričanje od nečega što nam godi, tako da to odričanje i osjetimo. Ciljevi posta i nemrsa mogu biti različiti, ali nās ovdje zanima taj čin samo ukoliko je izvršen iz vjerskih pobuda pa je kao takav i moralno zaslužan. Ljudi inače sasvim pravo shvaćaju da se radi o dragovoljnem odričanju od nečega što čovjeku godi, pa se ponekad čuju izrazi poput ovih: Pos-

tim od cigarete, postim od kina, postim od automobila... Uz riječ mrs valja napomenuti da u narodu ne znači samo životinjsku mast i meso nego i šire shvaćene krepke jestvine: sir, maslac, ulje, jaja... To ovisi o životnim prilikama ljudi i o posebnosti tradicija. Zato i nemrs ponekad ima šire značenje, iako se danas svodi uglavnom na uzdržavanje od mesa toplokrvnih životinja, ali ne i od raznih njihovih masti.

SVRHA ODRICANJA

Danas u svijetu zapadne civilizacije post kao odričanje i trapnja, pa nitj radi postizavanja nekog duhovnog dobra, nije u cijeni. Racionalistički nastrojenim zapadnjacima to izgleda neuvjerljivo, pa radije naglašavaju umjerenost kao vrlinu. U tom se Zapad uvelike razlikuje od kršćanskog Istoka i svih drugih religija, jer je gotovo kod svih post u većoj cijeni kao metoda trapljenja, očišćenja od grijeha, okajanja, žalovanja, prošnje itd. No, uvek ostaje pitanje: Zašto? Zašto prihvaćam bilo umjerenost bilo veliko odričanje? Odgovor otkriva pravu vrijednost čina odričanja.

Bez obzira kojoj kulturnoj tradiciji pripadaju, kod kršćana post vuče svoje porijeklo iz Biblije, a Biblija ima jasno utvrđen smisao i posta i svakog drugog odričanja. Može, nalme, post prerasti i u manu kad rada neželenim učincima. Post, molitva i milostinja izražavaju poniznost pred Bogom, nadu u Njegovu dobrotu i ljubav prema Njemu kao Ocu. U Bibliji se nikada ne preporučuje post radi posta, radi sti-

Nikad nitko nije tako mudar i junačan kao naš svijet kad je sit i ponapit. Sve zna i sve može — dok se ne otrijezeni. Tada mu ishlape svi ideali. U to sam se uvjedio pred Božić. U jednom društvu uz mirisno pečenje i obilno vino zaretnuo se razgovor o postu i nemrsu. Divota je bila čuti toliko mudrilih. Evo samo nekih: »Ja postim kad nemam!« »Ja sam petkom meso jeo, pa nije naškodilo ni meni ni petku!« »Lud tko posti, fukara tko prosi!« »Ja bih petkom i dobru ribu boljom šunkom zamjenio!« I sve tako redom, biser na biser.

anja ugleda među ljudima, radi isticanja samog sebe. Gladovati a mrziti, postiti a prezirati, ne jesti a biti ohol — protivi se Bogu. Je- lo se u Bibliji Izričito smatra Božjim darom, a postom se želi pokazati kako bismo jedni bili bez tog dara. I kao što smo za jelo ovlašni o Božjoj dobroti, tako smo ovlašni i u svim drugim potreba- maa. Svrha je dakle posta da se čovjek kao tjelesno i duhovno biće raspoloži za dodir s Gospodinom, da se prepusti Njegovoj mudrosti i dobroti. Zato se u Starom Zavjetu posti prije nego se poduzme neka teška i odgovorna zadaća koja nadilazi ljudske sile, da se izmoli oproštenje za prijestupe pojedinca ili cijelog naroda koje može dati samo Bog, da se zadobije ozdravljenje tamo gdje su sva ljudska nastoja- nja zakazala, da narod ili pojedinca mimoide velika ne- sreća ravna uništenju od koje može sačuvati samo Bog, i tome slično.

ISUS POSTI, ALI NE PRETJERUJE

Prigoda i poticaj za post može biti različitih, ali je to kao odricanje samo onda zaslužan vjerski čin kad ga se vrši radi utvrđivanja u dobru i u spremnosti da izvršimo volju Božju. Takav primjer posta dao nam je Gospodin Isus pred svoj javni mesijanski nastup kad je postio četrdeset dana poput Mojsija i Ilike. Dvije stvari želio je time pokazati: Potpuno prepuštanje volji Oče- voj i neograničeno povjere- nje u Njegovu ljubav, a osim toga nije došao dokliniti ni Zakon ni Proroke, nego da ih na pravi način ispunii. Zato

i kori farizeje koji poste čak dvaput u sedmici od zalaza do zalaza sunca, a puni su grabeži i lukavstva; kad posete namrgodenii su, jer poseti ne lak, a oni žele da ih ljudi zbog toga hvale: »Primili su svoju plaću!« Opravdanje za kojim su postom čeznuli oni ne žele primiti kao Očevo dar nego kao zasluzenu nagradu za svoj post. Boga se ni na što ne može prisiliti, pa ni postom ni žrtvom vlastita života, nego možemo samo sebe raspoložiti da ponizno primimo Božji dar. Glavni poticaj za post mora biti ljubav, i valja ga popratiti dje- lima ljubavi. Vršiti ga valja tako da samo Bogu bude po- znat.

CRKVENI PROPISI O POSTU I NEMRSU

Crkva, dakle, post veoma cijeni, dapače ga i propisuje, ali nije kruta jer to nije bio ni njezin osnivač Isus Krist. Vodi računa i o čovjekovim prilikama i o njegovim mogućnostima. Ona jasno ističe da Bog od svakog vjernika traži pokorу jer smo svi grješnici. Pemda te pokore mogu biti različite, neke su ipak svima zajedničke jer je Crkva jedno Tijelo. Dani pokore moraju u prvom redu biti dani molitve, djelotvorne ljubavi, vlastitog odricanja i vjernijeg vršenja povjerenih dužnosti. Na sve to dodaje se post i nemrs kako slijedi:

Post i nemrs obvezuje vjernike na Pepešnicu i na Veliki petak, ali tako da post počinje obvezivati od navršene 18. godine života do 60. započete, a nemrs od navršene 14. godine pa do konca života. Osim u spomenuta dva dana, njednom dru-

gom prigodom Crkva nas ne obvezuje na post, dok nas na nemrs obvezuje i na sve petke tokom godine, osim ako u petak nadode zapovedani blagdan. U petke izvan korizme mogu vjernici obvezni nemrs zamjeniti nekim drugim pokorničkim djelom ili djelom ljubavi kao što su: posjetiti bolesnika, dati milostinju siromahu, odreći se nekog dopuštenog užitka i slično. Za svećenike, redovnike i redovnice ostaje obveza nemrsa svakim petkom ako su kod kuće i nemaju gosta. Kad su sami u gostima smiju jesti čime ih se poludi.

Služeći se ovlašću koju mu daje Crkveni zakonik (kanon 1244, §2), Zagrebački je nadbiskup za područje svoje nadbiskupije podijelio oprost od nemrsa u 1986. za slijedeće slučajevi: kad je petkom vjenčanje ili sprovod — svim članovima obitelji i uzvanicima.

Ublažavajući zakon posta i nemrsa kakav stariji vjernici još pamte, Crkva nipošto nije porekla vrijednost i potrebu pokore jer bez pokore, bez kriza i odricanja kršćanstvo je nezamislivo, nego je radi okolnosti života ostavila vjernicima da sami odaberu najprikladniji oblik pokore. Ono što Izričito traži Izričito je rekla, a ono što je ostavila na izbor nije po- rekla.

Valentin MIKLOBUŠEC

VRIJEDNOST BEZ GRANICA

Dva vrhunska svjetska autoriteta: sv. Otac kac vidičivi zamjenik Isusa »Knez mira«, i Ujedinjene Nacije kao izraz čežnje svega čovječanstva za mirom, proglašila su ovu godinu (1986.) »Godinom mira«. To je znak da je mir u velikoj opasnosti. Tako i jest, pa se za mir treba istinski zalagati. Nema mira bez slobode! Nema slobode bez pravde! Pravda je samo onda istinska, ako djeluje u ljubavi, jer jedino je ljubav kadra premostiti sve ponore i razdore, ukloniti sve zaprke, otvoriti puteve koji vode do svih srdaca. Zato se poruka sv. Oca sažima riječima: »Mir je vrijednost bez granica! I naši su biskupi za Novu godinu koja je Svjetski dan mira uputili svojim vjernicima prigodnu poruku i poticaj da rade za mir u svojim srcima i u sredini gdje se odvija njihov život. Evo izvata iz prigodne poslanice zagrebačkog nadbiskupa kardinala Franje Kuharića:

»Svijetu prijeti najstrašniji rat u povijesti čovječanstva. Znanstvena otkrića omogućila su nezamislive razorne snage. Ova je civilizacija prepuna samohvale o svom napretku, ali ipak nešto nije u redu ni s razumom, ni sa srcem, ni sa savješću

ako se sva tehnička dostignuća najprije ugrađuju u ratne svrhe...

Suvremeni svijet zapravo je svijet ratne ekonomije. Da li je to onda svijet mira? Svjetskog rata, doduše, nema već četrdeset godina, ali lokalni ratovi i gerile s određenim ideoološkim predznacima, stalno plame na raznim područjima svijeta. Ti su ratovi kroz četrdeset godina progutali desetke milijuna ljudskih života. Iz domova i domovine protjerali su desetke milijuna ljudi koji su postali izbjeglice, izloženi progonima, gladi i epidemijama. U nekim zemljama stvaraju se grupe i pokreti s raznim imenima i motivima, koji sebi prisvajaju pravo da ubiju svakoga na koga priliže etike i protivnika...

U mračno tkanje suvremenih nemira ulaze i teški socijalni problemi. Siromašni su sve siromašniji, a bogati sve bogatiji. Pošto su prezreni moralni principi, razaraju se osobe, obitelji i cijeli narodi. Civilizaciju koja ubila na desetke milijuna nerodenih godišnje i trguje začetim ljudskim bićima za proizvodnju kozmetičkih sredstava, ne možemo smatrati civilizacijom pravoga mira. To je civilizacija smrti!

Osim toga, koliko ima malih nemira i velikih tjeskoba

u dnevnim ljudskim odnosima: u obitelji, na radnim mjestima i u javnom životu. Kada čovjek čovjeku kopa jamu da bi njega onemogućio a sebe uzdigao, također ispunjava ljudski život nemirom. Postoje duboka nezadovoljstva u ljudima. Sve se to slijeva u veliku tjeskobu suvremenog svijeta.

A ipak, u srcu svakog čovjeka dobre volje živi velika težnja za mirom, pravim mirom, sveobuhvatnim mirom. Mir nije samo šutnja oružja. Mir je život u pravednosti, slobodi, poštovanju i sigurnosti. Mir je pružena mogućnost svakoj osobи da živi u svom dostojanstvu, pošteno radeći i izgradjući bolji svijet. Mir isključuje svaki strah, nasilje i nepravdu...

Mi vjernici znamo da je Bog izvor tih vrijednosti. Bog se utjelovio i čovjekom postao da bude naš mir. Davno je već upućena riječ Božja o čovjeku: »O čovječe, ljubiš li život? Zeliš li dane mnoge uživati dobra? Jezik svoj odà zla suspreži i usne od riječi prijevarnih! Zla se kloni i čini dobro, traži mir i za njim idil!« (Ps 34, 13—5)

(iz prigodnog pisma Franje Kard. Kuharića u Zagrebu, 16. prosinca 1985.)

Primili smo 60-ero djece

Uredništvo Glasnika primili je neposredno pred Božić pismo zagrebačkog »Caritasa« koje vam, dragi čitaoci, prenosimo u cijelosti, jer ste i vi svojim darovima pomogli da se čine dobra djela kakva samo Gospodin može nagraditi.

Dragi naši dobročinitelji!
Opet je prošlo nekoliko mjeseci otako se nismo čuli, otako vam nismo rekli u ime cijelog Caritasa hvala za vaša dobročinstva koja preko nas činite.

Ova kalendarska godina za nas je bila prilično burna. Danomice nam stižu molbe svih vrsta. Osjećamo da je našem narodu mnogo teže i da sve teže dolazi do onog najosnovnijeg. Imali smo mogućnost mnogim brojnim obiteljima priteći u pomoć novcem, odjećom i obućom. Dirljivo je čitati njihove zahvale i obrazloženja u što su utrošili novac: kupili su 20 kg masti, vreću brašna, 10 kg šećera, itd. Neka vam ne bude žao što ste pomogli najpotrebnijima, a oni su vam duboko zahvalni.

I ove smo godine primili veliki broj djece: 60-ero. Držimo se starog pravila da

nećemo odbiti ni jedno dijete. Žalosno je po raznim našim novinama čitati teške sudbine djece, čedomorstva, ubojstva vlastitog djeteta u najranijoj dobi. A da je svaka ta majka znala za nas, možda ipak ne bi ubila to svoje dijete, nego bi ga dala u Caritas. Recite svima da primamo svako neželjeno dijete.

Uvjereni smo da biste i vi pozitivno odgovorili na sljedeće pismo koje smo primili početkom lipnja: »Za nj do sada nitko nije tražio rođnog lista, tako mu je već 9 godina. Nije čudo što nije znao ni datum vlastitog rođenja, a niti svoje pravo prezime. Od odlaska njegovog starijeg brata on se posve uvukao u se, na njegovom licu nema ni crte radosti. Sada je više nego ikada gladan. Susjedi mu ponekad pruže nešto jela. On šuteći uzima i povlači se, sjedne u šljivik ispred kuće i jede. Dok mu je bio brat kod kuće, imao se s kim igrati, pa se na jedno moglo zaboraviti. Taj brat se mogao bolje snaći: ako nije mogao tražiti, on je napisao papirlić, dao djecl od susjeda, oni svojim roditelji

ma, i tako bi im donijeli nešto hrane. A ovaj mladi brat ne traži, često neće ni uteći, već čeka da mu se ostavi. Ako ga glad baš jako izmuči, ode k susjedima u bašču po koji krumpir...»

Tako je taj dječak živio gotovo dvije godine, od dana kad je majka »utekla ciganima«. Mama ga nije mazila, »čak je i noževe bacala na njega i brata mu«. Danas, nakon dva mjeseca boravka tog mališana u našem prihvatištu, koga vidite na slici, on govori: »Meni je ovde lijepo, imam mnogo prijatelja, imamo dosta jesti, nikada nisam gladan, imamo televiziju, u školu idem uređan, imam torbu i knjige. A čovjek koji me je doveo u Caritas jako je dobar, vidio je da sam sâm, pa me je želio spasiti.« Taj čovjek je bio milosrdni Samarijanac, nije mogao ovo dijete pustiti da i dalje gladuje.

Evo i drugog slučaja iz naše dječje obitelji. Sredinom svibnja o. g. umrla je majka jedne brojne obitelji. Ostale su dvije malodobne djevojčice za koje se praktički nije imao tko brinuti. O tac je više bolestan nego zdrav, gotovo ne može raditi, na žalost alkohol je ostavio svoje posljedice. Starija braća nekako su se snašla i krenula već svojim životnim putem. Ove dvije djevojčice, koje vidite na slici, prihvatile smo odmah nakon sprovođa majke. Majka im nije dugo bolovala, srce joj je neglo otkazalo. Kad je došla hitna pomoć, liječnici su čak posumnjali da je ona sama pomogla svojoj brzoj smrti. Ove dvije djevojčice toliko su razborite, pa razmišljaju o svojoj budućnosti kako će se probiti kroz život bez maj-

ke. Tješe se da sada imaju dobre tete koje će im pomoći. Starlja često misli na mamu i ne može povjerovati da je mama htijela umrijeti dok su one još male. Djeca, na žalost, ne razumiju da njihovi roditelji često drukčije misle, nego njihove male glavice. Oni nisu mislili na budućnost te djece, na školovanje, na razvoj, nego su samo gledali svoj ugodan život. Da je tim djevojčicama bilo dobro i lijepo, da su u vijek bile obučene i site, ne bi im sadašnji njihov život donio toliko promjena i radošti. Sada idu redovno u školu, nikada nisu gladne i imaju sve što trebaju. Kako su to bolne riječi nejake djece u današnje doba tolikog napretka i razvoja. Tehnika nam napreduje, kompjuteri nas nadvladavaju, a naša djeca ovdje pokraj nas gladuju, vase za toplim obrokom. Ove godine smo primili 12-ero odraslije djece iz takvih teških socijalnih prilika. Na žalost, niko od odgovornih osoba za njih do sada nije znao.

Jelena BRAJŠA

Molitva autovezača

Bože,

koji si uvijek prisutan
kao suputnik svakog čovjeka,
Tvoja ljubav oplođuje naše svagdanje čine!
Hvala Ti za život i zdravlje;
budi hvaljen svakim našim djelom!
Svrni svoj pogled na mene;
budi sa mnom na svakom putovanju;
budi sa mnom uvijek!

Pomozi mi,

da se pametno služim svojom slobodom,
da sačvam smisao za odgovornost,
da savjesno poštujem cestovne propise,
da poštujem život koji si mi dao,
da poštujem život drugih koje susrećem,
makar me to koliko god stajalo,
jer život je najveća svetinja.

Ne dopusti,

da ikada svoj auto pretvaram
u vozilo za juriš,
u čelični oklop suludog natjecanja,
u sredstvo kojim bi upravljale moje nagonske sile.
Neka mi služi samo
kao pomoć za obavljanje posla,
za zadovoljstvo na odmoru.

Pomozi mi,

da kao milosrdni Samaritanac
priteknem u pomoć svakome u potrebi,
da se zaustavim kad treba pomoći susjedu.

Daj mi strpljivost,

da ostanem miran u zaprekama i nezgodama!
Daj mi dar divljenja,
da u lijepom krajoliku prepoznam Tvoje djelo.
Daj mi poniznosti,
da prihvatom vlastite ograničenosti.
Daj mi umjerenosti,
kad me netko pozove da me počasti.
Podsjeti me da sam siromašni putnik
koji stalno vozi prema posljednjem susretu
— s Tobom,
ali ne daj da požurujem taj susret
— nepripravan!

M. H.

Ispovijest u jedan dah

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Za vrijeme duhovnih vježbi za odrasle osobe koje se nekoliko puta godišnje održavaju u Zagrebu na Fratrovcu 38, imam prilike susresti osobe pred kojima se moram trenutak zaustaviti, izraziti Im svoje poštovanje i pokloniti se tajnovitom zahvalu Božje milosti u dotičnoj duši. Ono što sam otkrio u osobi koja želi ostati nepoznata, a koja sebe u evandeoskom duhu naziva beskorisnom, može svima biti lijep uvod u razmišljanje baš ove korizme. Primjer te osobe svjedoči da Gospodin one koje ljubi počeda i veoma teškim križevima, ulijevajući im u dno duše neizrecivu radost »što su dostojni podnosititi patnje zbog Isusa«.

»Bila sam sedmo i nežljeno dijete oca alkoholičara. Jednog dana otac je došao kući pijan. Mati me je držala na grudima. Otac je zametnuo silnu svadu. Izvukao je velik nož da će njime zaklati i mene i majku jer da, tobože, nisam njegova.

Kako sam rasla, rastao je i moj križ. Razne bolesti pratile su me cijelog života. Ipak, najteže su mi bile česte i teške svade koje su se ponekad pretvarale u pravipakao. Meni je bilo tek jednaest godina kad je otac iznenada obollo i umro. Ni sam za njim prolila ni jedne

suze. Bojim se da sam time teško sagriješila, jer sam se udala već sa sedamnaest godina i dobila muža sasvim slična mome ocu. Živjeti s plijancem, to je moj najveći križ koji nosim već četrdeset godina. Pogažena kao crv i mrav, popljuvana, bačena u velike tjeskobe, nikad nisam očajavala.

Najteži sam podnosila kletvu. Voljela bih da su me bicevali nego što sam to morala slušati, ali izlaza mi nije bilo. Nagovarali su me da ga ostavim, ali ja sam uviđek mislila na trenutak kada sam mu pred oltarom zadala riječ doživotne vjernosti.

U svim nevoljama moja duhovna hrana bila je molitva, ispunjavač, pričest, post. Neizmjerno veliku snagu crplila sam iz oslonca na Blaženu Djevicu Mariju. Osjećala sam kako me ona korak po korak vodi bliže svome ljubljenom Sinu. Dolazili su preteški križevi od kojih sam se znala i prepasti, ali sam se potpuno predavao Božjoj Provinosti i s lakoćom sam ih podnosila. Križ sam doživljavala kao zagrljaj s Kristom raspetim u kojem se stapa ljubav i bol. Tu vrijednost zna samo onaj tko ju je iskusio na vlastitoj koži. Velika je stvar biti Kristov ljubimac. Ali Krist svoje ljubimce nagradjuje križem.

Kad sada u duhu vratim svoj pogled unazad, silno se radujem. Svaka moja bolest i sve druge patnje bile su biseri na mojem životnom putu, biseri koje sam s Božjom pomoću sakupila, blago koje neće ni rda ni moljac nagrasti. A moga dragog supruga koga sam u svom životu smatrala najvećom nesrećom, sada smatram klesarom moje duše. Da sam se uz valjana muža našla u dobru, tko zna, možda bih krenula širokim putem propasti. Sada se osjećam kao dojenče na rukama svoje majke, jer sav teret moga života nosi Onaj koga silno ljubim i koji me ljubi, naš ljubljeni Isus. Na svemu zahvaljujemo Trojedinom Bogu koji me pomilovao svojim milosrdnjim pogledom, mene, tako beskorisnu.

Još ču nešto nadodati što smatram veoma važnim: U današnjoj strci i zbroji života, skoro bih se usudila reći da čovjek jedino u bolesti ima dovoljno vremena da razmišlja o sebi. Zato je vrijeme bolesti dragocjeno ...

Prema sebi treba biti strog, a prema drugima blag. Nužno je iskusiti slast molitve koja i nije drugo nego kruh duše, kao što je post lijek za zadobivanje zdravlja na duši i tijelu. Sveta Misa i Pričest ulijevaju čovjeku nevjerojatnu snagu. U svemu tome potrebna je živa vjera, o kojoj govoril Spasitelj u Evanđelju ...«

Ovim riječima žene patnici ne treba nikakvog komentara. Citeoci neka se nad njima zamisle i uberu »dragocjeni biser« za svoj život.

Sjećanje na Vlatku

20. svibnja o.g. oprostili smo se na gradskom groblju u Slavonskom Brodu od posmrtnih ostataka Vlatke Stojanović. Umrla je 19. 5. u 24-toj godini života. Čini se preranо. Voljela je život. Zašto baš ona?

«A prayednik ako i umre prijevremeno, naći će mir, jer duljina dana ne čini starost časnom, niti se ona mjeri brojem godina.»

Ovim riječima iz Knjige mudrosti počeo je sprovodni obred župnik vlač. Marko. «Stekavši savršenstvo u malo vremena, dugo je živjela» najljepše su riječi iz Knjige mudrosti koje do posljednjeg trenutka oslikavaju Vlatkin život.

Vlatka je rođena u svibnju, u svibnju se preselila i u vječnost. Bila je jedna od osmoro braće i sestara. Kao djevojčica bila je nježna i osjećajna prema svima. Odgajana u vjeri, bila je prava radost u kući i izvan nje. No, dogodilo se ono što ju je zaustavilo na njenom životnom putu. U 14-toj godini Vlatka se razboljela od raka limfnih žlijezda. Sjećam se kako je tada još bila djetinjasto vesela, ali otac i majka znali su što to znači i za nju i za njih. Za to mlado, dragو i lijepo stvorene po-

čele su nevjerojatne patnje. Najprije joj je operacijom odstranjena slezena, zatim je slijedilo 30 zračenja prsnog koša i 30 zračenja trbuha s preponama. Teško joj je bilo otkrivati svoje tijelo, znala je da neće moći imati djece, ali poslušala je roditelje i podvrila se liječenju. Primili smo je u našu obitelj da ne bi morala ostajati u bolnici za vrijeme terapije, koju je zaista teško podnosiла. Nakon toga činilo se da će sve biti dobro. Vlatka se vratila kući, položila 8. raz. gimnazije i maturirala. Upsilonala se na filozofski fakultet, ali već u 1. godini nije mogla dalje. Bolest je ponovo napredovala i morala je primati citostatike. Njena lijepta duga kosa je otpala. Povukla se u kuću, teško je bilo podnositi dobacivanja onih koji nisu znali za njenu tešku bolest. Organizam joj je slabio, ali njen duh je jačao. Jednom je rekla majci: «Ja znam zašto mi je Bog dao ovu bolest. Počela sam se razvijati u ljepotu, ali Bog zna gdje bih završila. Ljepota prolazi, a duša je vječna.» Dok je još mogla hodati, odlazila je na pobožnosti u svibnju. Tako je jednom krenula i po velikoj kiši. Majka je zaustavljala, ali ona joj je odgovorila: «Objećala sam Gospu.»

Vlatka je dobro poznavala engleski jezik, pa je davala instrukcije, ne primajući nikakve naknade za to. Posjete svojih prijateljica i časnih sestara rado je primała. Požrtvovni o. Rupert gotovo svakodnevno donosio joj je Sv. Prica.

Neobično strpljiva, nije opterećivala svoju obitelj. Svjesna da joj se život bliži kraju, željela je ostati kod

kuće, da ne bude smještена u bolnicu. U patnji je osjećala Božju blizinu. «Čak joj je lice postalo neobično lijepo», primjetila je sestra koja ju je njegovala. Vlatka se svjesno spremala za vječnost. Još godinu dana prije smrti zamolila je da novac namijenjen za cvijeće na njenom sprovodu bude podijeljen siromašnima, a na sprovodu da se pjevaju crkvene pjesme. Posljednjih dana bila je toliko slaba da nije mogla niti govoriti, niti jesti. Trebala je uzeti lijek protiv bolova — nije mogla. Uspjela je tek kada joj je majka rekla da je to za obraćenje grešnika. Njegovala ju je cijela obitelj, a u vječnost je prešla u trenutku kada je pored nje bio najstariji brat.

Vlatkina želja je ispunjena. Pjevajući u pogrebnoj povorci »Kriste u Tvoje ime« ispratio ju je pored brojne obitelji veliki broj sugrađana, posebno mladih. Poznavajući Vlatku nismo posumnjali u istinitost riječi vlač. Marka: »Kada podete kući, ne budite žalosni. Ona vas je dovela u predvorje Neba.«

Ana ĆURLIN

Pod Božjim okriljem

Piše: Aco VIDOVEČKI

Zimska noć promrzlog siječnja davno je zagrlila zemlju davši joj poljubac mira u susretu. Plaštem magle pogasila je svemirska svjetla kako baš nitko ne bi bio svjedokom njihova prijateljskog zagrljaja. Kroz spuštene zavjesu ili rolete na prozorima naziralo se svjetlo žarulja, odavajući da mještani ne spavaju, nego gledaju program na televiziji, prikrájući tako predug zimski počinak od kojeg ponekad i kosti zbole.

Ni ja nisam otišao na počinak, nego sam u toploj sobi čitao neku veoma zanimljivu knjigu. Najednom me iz mog mira trgne zvonce na vratima i prekine noćnu tišinu moga stana. Podigao oči s knjige i pričekah koji čas uz primisao da sam se možda prevario. Ali ne, nisam se prevario, jer me zvonce ponovo zovnulo. Ustadoh i podoh prema vratima. Stupih u hodnik govoreći sam u sebi: — Jamačno nešto napalo; isповijed bolesnika ili možda hitno bolesničko pomazanje nekome tko umire.

Otvorih vrata i na pragu kuće ugledah dvoje nepoznatih ljudi. Mlada djevojka i mlad dečko — stranci.

— Izvolite, izgovorih, puštajući ih da uđu. Zaključao sam vrata i pošao pred njima u osvijetljenu sobu gdje sam čitao. Ponudih im sto-

lice, a oni učitivo zahvalivši, sjedoše. Nakon pogleda oči u oči, zapitah:

— Koje vas dobro dovodi k meni u ovo kasno doba?

— Ne poznate me? Uzvratiti djevojka sada već zažarena od topline.

Vi ste upravljali našom župom, i ja sam se kod vas više puta isповjedila, primila svetu pričest... Pa i moje roditelje sigurno dobro poznajete. Još kao djevojčica zapamtila sam kako su o vama često razgovarali.

Na te njezine riječi spustih glavu nešto niže, a misli mi poletješe ulicama, zadose u kuće kuda sam prije dosta godina hodao, blagoslovljao stanove, pratilo mrtve na groblje. A tada mi se jedno oko iznenada podiže na to mlado stvorene puno iskrenosti i dobrote. I ne razmišljajući dalje upitah je:

— Jesi li ti kćerka onih...?

— Da! Odvrati ona veselo i odvažno. Bilo joj je vidljivo dragoo što sam je prepoznao sjećajući se njezinih roditelja.

— U redu. Sad nešto znam. Ali koje vas dobro donosi k meni?

— Ništa nećemo okolišati. Ovo je moj zaručnik, i htjeli bismo se kod vas vjenčati. Ali, poteškoća je u tome što on nije primio Prvu sv. pričest. Željeli bismo da sve to bude potajno jer on je u takvoj službi. Tek je, takorekuć, počeo, pa se pribojavamo da mu se što zla ne dogodi. Mi ćemo izvršiti sve što ćete od nas tražiti jer znamo da za crkveno vjenčanje moramo ispuniti sve uvjete koje Crkva postavlja.

U kratkoj šutnji koja je nakon tih riječi nastala, razmišljam:

— Bože moj, tako dobra, Tebi vjerna djevojka, a užima mladića tako strašljivog vjernika, bez vjerske prakse... Uto me pokosi druga misao:

— Jamačno je pozvana da spasi »izgubljeno«.

— Sve je to lijepo, uzvratiti s blagim podsmjehom. A jeste li bili kod vašeg župnika? Morate znati da bez znanja i dopuštenja vašeg župnika ja ne mogu ništa poduzeti. To je zahtjev crkvenog zakona kojemu se moramo podložiti!

— S te strane nema problema jer smo mi s našim župnikom već sve uređili. Evo i dokumenata koje nam je dao da možemo kod vas sve uređiti po našoj želji.

Sve sam pregledao, i sve bijaše u najboljem redu.

— Dokumenti su u redu, rekoh. Sada slijedi ono najvažnije: Vjerska pouka, i to ne samo o ženidbi, nego o svemu što zaručnici moraju znati o našoj svetoj vjeri, isповijedi, pričesti, to jest o svemu što je vjerniku potrebno da bi mogao svoju vjeru isповjedati i po njoj živjeti. To će dulje potrajati, i vi ćete morati dolaziti k meni na pouku, a kako po ovoj zimi...?

— Mi smo o svemu razmišljali, osmijeli se mladić, i doći ćemo kada i kako nam vi kažete.

Dogovorismo se da dodu tri puta tjedno dok sve ne obavimo, a nju kao zaručnicu i poučenu u vjeri zadužio sam da pomogne svome budućem mužu. Na oprošta-

ju stisnusamo si ruke prijateljski i toplo, i oni odoše u tamnu noć biciklima koji su prislonjeni uza zid, jedva dočekali da se pokrenu s one studenj.

Na dogovoren program zbilja su vjerno dolazili i po smrzavici, i po snijegu, i po kiši koja se u padu ledila. Nekad autobusom, nekad biciklima, nekad pješice, no vazda raspoloženi i vedri. Tačko je to potrajalo punih mjesec dana. Kako je bilo divno kad je došla noć zadnjeg sastanka, kad se sve obavljalo kao kruna njihovih želja i naporu. S nekim strahom, ali s velikim poštovanjem klekao je zaručnik prvi put pred svećenika da mu iznese prljavštine kojih se ipak naku-pilo, i da mu grijesi budu na-pokon oprošteni. S kolikom je uzbudnjem prvi put primio Tijelo Kristovo! Zracakliše mu se oči, a obraz mu podhr-tavahu. Je li taj čas osjetio da je k njemu došao Prijatelj koji će od sada pratiti, savjetovati, jačati njega i njegovu suprugu u svim odgo-vornim i napornim zadacima obiteljskog života? To zna samo on i Isus koji se na-stanio u dubini njegove du-še. Pa vjenčanje: s kolikom li je toplinom i veseljom na-kon obreda utisnuo poljubac njoj, sada već svojoj ženi! Ni-kada neću zaboraviti taj tre-nutak koji je ganuo i mene i svjedoke koji su prisustvo-vali činu vjenčanja.

Svi se na rastanku ruko-vasmo. Zaželjeh im puninu Božjeg blagoslova, a vrata svoje kuće zatvorih polako s pitanjem koje mi se rodilo ne-đe u duši: — Hoće li vršiti svoje vjerske dužnosti bar toliko koliko se bude odupirao strahu pred ljudima zbog posla?

Odgovor sam dobio nakon više od godinu dana. Našao sam se u gradu gdje su njih dvoje službovali. Stajao sam nedaleko od autobusne stanicice čekajući ugovoreno vo-zilo da me odveze kući. Gle-dah mnoštvo: stari, mladi, djeca. Gledam staricu kako se odupire štapom idući iz bolnice; i nekog starca ko-jeg dovedoše u bolnicu na pretrage; i mladića koji je djevojci utisnuo zadnji polju-bac i požurio se Bog zna ka-mo. Gledah i lica koja se skameniše zajedno s mojim kad se mala djevojčica otrgnu majci iz ruke i otrča pravo pred kotače auto-busa koji je ulazio na svoju zadnju stanicu. Sre-ća, kretao se lagano i vozač je na vrijeme uočio opasnost. Da nije prisebno zaustavio autobus, samljeo bi dijete velikim kotaćima. Okrenuh glavu da ne vidim stravičan prizor koji se mogao desiti, kad gle, mlađa majka me po-zdravi:

— O, vi ste! Što radite ovdje? Zar i vi u kupovinu?

— Da, odvratih, ali i drugi poslovi. A čije je ovo ma-lo u koticima, upitah ipak u nadi...

— To je naš mali sinek, odvratih mlađa majka i ra-dosno se zagleda u dijete koje je mirno spavalo pod majčinom budnošću. Volečas-ni, baš dobro što smo se našli. Ovo je krasna prilika da vas upitam kad bismo ga mogli kod vas krstiti? Vi ste nas vjenčali, pa neka se to duhovno prijateljstvo nastavi...

— Kad god zaželite, od-vratih, a ona bez okolišanja predloži ponudjeljak.

Dogovorimo se za sat, i opet navečer. Preko dana su u poslu. Krštenje je bilo o-

bavljen, i jedna je mlađa obitelj nastavila svoj život još radosnije. A kad se na-kon podulje vremena opet sretosmo, pitanje koje me podišlo nakon njihova vjen-čanja do kraja sam riješio. Mlađa mama mi je otkrila da ona i muž od časa vjenčanja nastoje što vjernije vršiti vo-lju Božju, da redovito pola-ze na ispunjaj i pričest, a dijete dadoše na čuvanje časnim sestrama dok su oni na poslu.

— Oho, imate smjelost! Zar se više ne bojite?

— Ne, pa tim nikoga ne vrijedamo, zakon ne kršimo... A s nama je i pomoć Božja. Mogu vam reći da je osjeća-mo sve do sada, a nadam se da će tako biti i ubuduće.

— Hoće, sigurno hoće! Sa-mo oboje vršite što Bog od nas traži, pa će se i na vama ispuniti Izreka: »Bog svojih ne ostavlja!« Rastadosmo se uz pozdrav mužu, blagoslov malom dječaku. Bijah rado-stan zbog sreće jedne mla-de obitelji koja je prinijela žrtvu za njezino valjano os-nivanje, i tako isprosila mil-ost i blagoslov za svoju bu-dućnost.

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Kontemplativci u misijama

Radi se o jednom bitnom području u životu Crkve. Svi redovnici i redovnice moraju provoditi intenzivan život molitve kao temelj i zalog njihova apostolskog djelovanja. Neke redovničke zajednice provode život odijeljene od svijeta, a vrlo malo ili ništa izravnog apostolskog rada, uglavnom u molitvi i žrtvi. Za takve, a njih zovemo kontemplativne zajednice, molimo kroz ovaj mjesec na poziv Kristova Namjesnika. I to u prvom redu za one u misijama.

Barem od pape Pija XII. ističe Crkva jače i češće važnost i potrebu kontemplativnih redova u misijskim zemljama. Papa Ivan Pavao II. naglasio je karmeličankama u Keniji (Afrika) važnost i uspješnost njihova kontemplativnog života (7. svibnja 1980.): »Svojim klauzurnim životom vi djecu vodite Kristu, jačate bolesne, pomažete potrebne,

Izmirujete ljudska srca i siromašnima propovijedate Evandelje.« To jest: i bez izravnog rada s djecom, bolesnima i drugima, samim svojim životom posvećenim Bogu, one pomažu ljudi, šire Evandelje, spašavaju svijest.

Koncil poziva kontemplativne redove, »da otvore svoje kuće u misijskim područjima, da... prilagodivši se religioznim predajama onih naroda daju među nekršćanima sjajno svjedočanstvo Božjeg veličanstva i ljubavi kao i jedinstva u Kristu.« (AG 40). Dakle: ne samo da žive među kršćanima, nego neka također pronalaze nove načine života, koji izražavaju vjerske predaje onih naroda i kultura među kojima borave.

Papa smatra važnim da kontemplativci u misijama svojim životom očituju i izaruju to svjedočanstvo za Boga i Krista. Tako reče kontemplativnim redovnicima u Kanadi (19. svibnja 1984.): »Crkva smatra vaše mjesto u cjelini Otajstvenog Kristova Tijela kao bitno za život Crkve, za njezin potpun razvoj, osobito kod mladih Crkava.«

Molimo da se to svjedočanstvo očituje na svim područjima života kontemplativaca. Najprije u molitvi. Ona je bitan i najvažniji posao u njihovu životu. Bog daje milost i otvara srca ljudi da prihvate Evandelje, ali molitelji utječu da Bog tu milost dijeli obilnije.

Zatim da se odražava po životu žrtve i trpljenja. Neka sve tegobe koje proistječu iz svakodnevne vjernosti, prikazuju Bogu, neka svaki posao, umor, kušnju, sav svoj dan u jedinstvu s Kristom pretvaraju u neprestanu molitvu za spas svijeta.

Sam pontifikalni život, sama njihova opstojnost među nekršćanima treba svjedočiti — veli Sv. Otac. »da Gospodin zaslužuje da ga tražimo i ljubimo radi njega samoga, da kraljevstvo Božje... zaslužuje da mu se posveti život.«

Evo još jedan od načina svjedočenja. U novije vrijeme neki, osobito mladi, žele provesti neko vrijeme u kojoj redovničkoj zajednici, izbliza pratiti I., koliko mogu, sudjelovati u njihovu životu. »Tim tražiteljima Boga — veli Papa — svjedočite da vas pripadnost Kristu čini slobodnima i da vas iskustvo Božje ispunja.«

Molimo, dakle, s kontemplativnim redovima i za njih, da sve više odražavaju i izaruju među ljudi svjetlo Kristovo.

Mato RUSAN

Nove misionarke otisle u Brazil

Biskup Eusebio Oskar Scheid s radošću je prihvatio da hrvatske sestre Karmeličanke Božanskog Srca Isusova u njegovoj nedavno osnovanoj (1981.) biskupiji São José dos Campos utemelje prvu kuću svoje družbe. Tako se ispunila i davnina želja njihove ute-meljiteljice Marije Terezije von Tauscher ko-ja je još prije prvog svjetskog rata namje-rawala osnovati kuću svoje družbe i u Bra-zilu. Odabранe su i pripremane 4 sestre: se-stra Marija Andreja od sv. Križa (Ana Ma-rić) iz župe Drežnica u Mostarskoj biskupiji, sestra Marija Celestina od presv. Trojstva (Ivka Gavrić) iz župe Pećine kod Travnika u Sarajevskoj nadbiskupiji, sestra Marija Ven-delina od Bezgrješnog Srca Marijina (Šima Kvesić) iz župe Rasno u Mostarskoj biskupiji i sestra Marija Karmela od Malog Isusa (Ana Naglić) iz župe Gornja Jelenska kod Popovače u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Kad je sve bilo spremno, počelo se o-praštanjem u rodnoj kući. Odazak u misije daleko preko Oceana najbolje su razumjele i najjače suosjetile majke. Četiri su majke na oproštaju izrazile svu bol i ujedno pre-danje nošeno jakom vjerom. Jedna je rekla svojoj kćeri: »S bolom ti dajem blagoslov, ali neka bude!« Druga: »Idi kćeri, kad si već odlučila. Neka te Bog blagoslovi! Kada umrem još ču ti biti bliže.« Treća: »Kad do-deš tamo, u svakoj ženi gledaj svoju majku.« Četvrta: »Pratim te molitvama već od tvoga stupanja u samostan, ali ču sada još više.«

Primanje misljiskih križeva bilo je prve nedjelje došašća (1. XII. 1985.) u Zagrebu na Vrhovcu br. 29. Velika samostanska kape-la napuniла se rođblinom, prijateljima, sestra-ma i pripravnicama. Svečanost je predvodio biskup Dr. Duro Kokša uz sudjelovanje sedmorice svećenika. Zbor sestara je tu sve-čanost pratilo pjesmom. Riječi pripjevnog psal-ma — Kristove riječi: »Idite po svem svije-tu, učite sve narode!« — odjekivali su snaž-no ne samo prostranom kapelom, nego još više srcima prisutnih. Biskup je propovijedao o otvorenosti srca i iščekivanju koje prera-sta u ljubav, u spremnost ne samo da se prima, nego i da se daje. Rekao je: »Veče-ras... osjećamo svečanost ovog časa, odla-

NOVE MISIONARKE S UPALJENIM SVIJECAMA I MI-SIJSKIM KRIŽEVIMA ZA VRIJEME OPROSTAJNE SVE-CANOSTI. S LIJEVA NA DESNO: S. ANDREJA, S. CE-LESTINA, S. VENDELINA I S. KARAMELA

zak četiriju sestara u misije, u tudi dalek svijet, koji danas možda i nije tako tud kao što je nekad bio... Četiri sestre 'brodom vla-stite vjere' kreću spremno, velikodušno i vjerno putem beskraja... onamo kamo ih Bog vodi. Čas je to velik za ovu zajednicu. Čas je to rijetko važan za svu našu Crkvu, ko-ja time ispunjava zadatak primljen od Gos-podina: 'Idite i naučavajte, krstite i širite Božje kraljevstvo!' U ovom trenutku osjeća-mo sve tajanstvo Božjeg poziva, naslućujemo sve bogatstvo Božje milosti i naslućujemo i osjećamo širinu srdaca onih koje su se dale Bogu neopozivno, do kraja, da ldu i nose nje-gov križ na obale zemlje.«

Tada je biskup za misionarke blagoslovio 4 križa i predavao im uz riječi: »Onaj ko-ji te po križu otkupio, neka ti bude jakost i obrana u životu!«

Sestre su zatim — klečeći sa zapaljenim svijećama — obnovile zavjet svojeg posve-mašnjeg predanja Bogu. I zbor se pridružio pjesmom: »Primi me, Gospodine, po riječi svojoj i živjet ču; i ne ostavi me u vri-me kušnje!«

Na svršetku mise u srcima svih je od-zvanjala misionarska pjesma pape Ivana Pav-la II:

— Krist jednom stade na žalu
tražeć ljudi za velika djela:
Da love srca božanskom riječi.
— O Bože, zar si pozvao mene?
Tvoje usne moje rekoše ime?
Svoju lадu sada ostavljam žalu.
Odsad idem kamo šalješ me Ti!«

Sutradan (2. prosinca) sestre misionarke su otišle u Rim gdje su bile na papinoj misi, a 6. prosinca, na spomendan sv. Nikole, avionom su odletjele u brazilski grad São Paulo.

Bio je to prvi susret s Brazilom. Ta prostrana tropska zemlja bujnog rastinja, najveća u Južnoj Americi a u svijetu peta po veličini, postala im je novom domovinom. Stanovništvo Brazila (123 milijuna) vrlo je šaroliko: 62% bijelci, 27% mulati (mješanci), 11% crnci, ostatak su Indijci i Azijci. Broj mješanaca brzo raste. Službeni jezik je portugalski, jer je to bila portugalska kolonija (od 1494—1822). Većinom su katolici. Više od 40% stanovništva bavi se poljoprivredom. Veleposjedi i rudna bogatstva vlasništvo su manjine, dok većina naroda živi siromašno, oskudjevajući ne samo u kruhu nego i u znanju, jer ih je više od polovice nepismeno.

Cilj putovanja bilo je mjesto Jacareí (č. žakarei) 80 km istočno od São Paula na putu prema Rio de Janeiru. Budući da je to uz samu južnu sunčevu obratnicu, o Božiću, dok su kod nas dani najkraći, a sunce nisko na jugu, ondje je sunce tako visoko da im se u podne nade točno iznad glave, dok im se u ostala doba godine kreće sjevernom stranom neba. Ondje su naše sestre našle novi zavičaj.

Tako je Crkva u Hrvata Crkvi u Brazilu poklonila »buket od četiri ruže« i s njime dio svoga srca.

Ignacije BELAK

JUGOISTOCNI DIO BRAZILA. STRELICA POKAZUJE MJESTO JACAREI U KOJEM SU HRV. KARMELECIKE BOZ. SRCA ISUSOVA OTVORILE PRVU BRAZILSKU KUCU SVOJE DRUZBE

Glasi iz misije Bule

Iz mjeseta Bule u afričkoj državi Bisau javila se naša misionarka sestra Zrinka Katarina Ravnjak iz družbe Klanjateljica Krvi Kristove. Pismo je pisala još 20. listopada 1985., ali do nas je stiglo tek pred Božić. U njemu sestra opisuje što sve radi kao misionarka i ujedno zahvaljuje svim dobročiniteljima koji su joj na bilo koji način pomogli u njenu radu.

Pod žarkim ekvatorskim nebom crnog kontinenta budna sam u noći misijske nedjelje. Pred mojim duhom kao film odvijaju se slike moga djetinjstva i iz dragih krajeva domovine i mijesaju se sa slikama širokih prostranstava Afrike u kojima Krist još nije poznat.

U duši, u uhu i u srcu odzvanja mi Kristova riječ koja me je ovamo dovela: »Podite po svem svijetu, propovijedajte E-vangelje svemu stvorenenju!« Te su me riječi mnogo godina salijetale i sve više su doble na značenju. »Podite, propovijedajte!« Konačno sam shvatila da ih treba doslovno shvatiti, da treba u doslovnom smislu »otići«. I napokon sam se našla u dalekoj Africi. Pošto sam ostvarila prvi dio Gospodinove poruke, sve više vidim i osjećam da moram E-vangelje propovijedati ne samo riječima. Ovdje mnogo više vrijedi da E-vangelje utjelovim, uprslutnim ovim toliko potrebnim dušama. Oni moraju na sebi osjetiti dostoјanstvo života, njihove duše moraju okusiti Kristovu ljubav.

O kako sam u ovoj svojoj situaciji vađila mnogima u domovini i izvan nje za pomoći! I vi ste, dragi prijatelji misije, čuli vajaj što ga preko mene upućuju vama moja mala i velika crna braća i sestre.

U ovoj noći misijske nedjelje odlučih se svima zahvaliti. Hvala vam za vaše molitve, žrtve i darove! Hvala vam za sve ono čime ste ublažili naše potrebe, a meni time pomogli da mogu drugima iskazati Kristovu ljubav, koja vas je potakla na darivanje. Hvala

SESTRA ZRINKA KATARINA MEĐU SVOJIM DRAŽIM MLADIM I STARIJIM CRNIM PRIJATELJIMA

za darove preko Misijske centrale! Hvala za ljubav koju ste nam iskazali preko sestara Klanjateljica Krvi Kristove iz domovine, Austrije i Njemačke! Hvala za bogate pošiljke iz Australije, bilo da je poslano na mene osobno, bilo na naš misijski centar.

Kako da ne osjetim kujače vaših srdaca dok sam čitala ohrabrenja i poticaje za rad, pozdrave, pa one tople riječi na unutrašnjim naljepnicama paketa. Izgledaju možda sitnice, ali kako često su prave infuzije radosti i ljubavi. Hvala vam na svemu tome!

Dok u noćnim satima u tišini kapelice, umorne vjede držim budne, a groznička me pomalo trese, iznosim pred Gospodina vaše potrebe, vašu ljubav. Ovog misijskog dana znam da smo svi povezani duhom u molitvi i u odricanjima. Ujedno vruće molim da me i nadalje ne zaboravite u svojim molitvama i žrtvama da bi se uistinu preko mene ispunila Božja volja.

Mnoge zanima što radim. Moja glavna dužnost je da poučavam žene, djevojke i djevojčice u šivanju i ručnom radu, da si same mogu pomoći u najosnovnijim stvarima. Uz taj posao veoma često vršim i službu bolničarke i katehistice. U svemu tome želimo mi misionarke biti svjedoci Kristova Evangelija.

Neki dan vratila sam se kući sa sestrom u tri sata ujutro iz bolnice. Morale smo prevesti u grad u bolnicu jednu djevojčicu koja je izgubila mnogo krvi. Spasili su je davši joj transfuziju.

Ovdje su vrlo česti i ujedi zmija, kao i ubodi škorion. Tako sam već više puta imala prilike pružiti hitnu pomoć stradalima.

U poučavanju u šivanju potrebna je velika strpljivost. Nije, najme, dosta da nešto

pokažem cijeloj jednoj skupini, nego treba poučavati pojedinačno. Ovdašnje žene i djevojke nisu navikle na točnost niti na ustrajnost u radu, pa se događa da kod pouke veoma brzo gube strpljivost i odustaju od daljnje pouke. Stoga moram izmišljati razne načine kako bi ih zadržala. Tu je velik događaj kad koja od njih nešto nauči.

One su naučene da nose rublje ili haljine tako dugo dok se na njima ne raspade. Da nešto zakrpaju, za to nemaju ni igle ni konca. Nemaju sapuna da se one same operu, a niti da operu rublje. Treba ih, dakle, svemu tome privikavati, no zato nam je potrebno da imamo igle i konca i sapuna. Stoga ćete razumjeti da sam zahvalna za svaku iglu i konac i sapun i drugi materijal. I iznošena roba dobro nam dode. Želim te srose načiti da znadu sve iskoristiti, da nauče prekrojiti pojedine odjevne predmete. Ovdje, naime, nema da se nešto takvo kupi, a ljudi i nemaju novca da si nabave potrebne stvari.

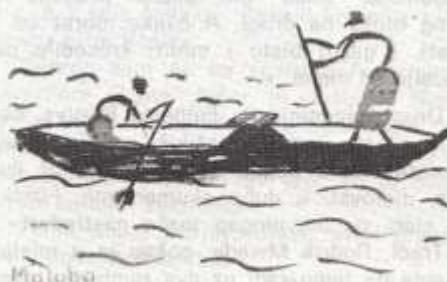
Prošlog ponедjeljka bila sam u glavnom gradu Bissau. Upravo tada je u jednu trgovinu stigla veća količina šećera i margarina. Trebalо je vidjeti i čuti koliko je tu bilo galame, koliko guranja da se dobije kilogram šećera ili pola kilograma margarina. Slično je i s ostalim namirnicama, kao s rižom...

Ove godine kiša je malo zakašnila, ali je zato obilno pala. Stoga se nadamo da će urod biti dobar. Međutim, poslije kiše navalili su razni insekti pa su pojeli rižu, dok se rezigrani majmuni goste kikirikijem.

Molimo Gospodina da nam bude milostiv te nam podari svagdanji kruh.

Na kraju od srca želim sretnu novu 1986. godinu svim prijateljima i dobročiniteljima!

S. Zrinka Katarina RAVNJAK

Monikini problemi

U svom pismu od 29. rujna 1985. piše nam naša zambijska misionarka Monika O-krugić ukratko o redenju trećeg domaćeg svećenika u biskupiji Mansa, zatim o prvoj službi te trojice novih svećenika, da onda progovori o problemima s kojima se susreće u svojoj novoj službi koju joj je povjerio biskup da pomaže jednom svećeniku u duhovnoj izgradnji mlađeži.

Moram vam napisati nekoliko riječi o redenju našeg trećeg mladomisnika da ne biste misili da smo ove godine imali samo dva mladomisnika. Taj treći mladomisnik se zove Stephen Malama. Redenje je bilo prvi rujna u njegovoj rodnoj župi Kasaba. Organizacija te svečanosti bila je mnogo bolja ovdje nego što je bila prošli put u župi Samfya. No ni tu nije nedostajalo bubenjeva i plesa, a na gozbi năime (žganaca) ni mesta.

Sad su već sva trojica dobila prve apostolske dužnosti. Stjepan Malama radi u župi Samfya uz dva Bijela oca. On kaže: »Mislio sam da sam već sve naučio, no sad sam upoznao da moram još mnogo toga učiti.« Ta je naime župa puna močvara pa se kroz njih mora probijati do pojedinih otočića. Govori: »Kad bih se bar mogao sprijateljiti s krokodilima, imao bih idealan prijevoz iz jednog otoka na drugi. A ovako morat ću i veslati, i gaziti blato i moliti krokodile da se udalje od mene...«

Drugi mladomisnik, Fulberto Bwalya, dobio je mjesto u misiji Kašikiši u kojoj je više protestanata negoli katolika. »Morat ću, dakle, djelovati u duhu ekumenizma. Fizički sam slab, pa bih mogao inače nastradati.«

Treći, Rodrik Mwade, pošao je u misiju Kabunda da tamо radi uz dva zambijska sve-

ćenika. On mi je rekao da bi za početak radio s Bijelim ocima. No odmah je dodao da mora naučiti slušati biskupa.

A moj novi posao ide tako kao da su se protiv njega digle sve paklene sile i nastoje sprječiti bilo kakav uspjeh. Tek što sam ja u toj novoj službi počela raditi, biskup nam je dodijelio još jednu bijelu sestruru. A ona tek što je došla k nama naglo je oboljela i vratila se u Kanadu da se tamo liječi. Nije prošlo mnogo vremena i svećenik, koji se toliko trudio da mu biskup dodijeli mene za pomoćnicu u radu s mlađima, također je naglo obolio i otišao u Kanadu da se tamo liječi. Tako eto sad imam ja toliko posla da ga ne mogu svladati ni uz najbolju volju. Radim koliko mogu.

S mlađima je uistinu lijepo raditi. Ti mlađi i djevojke upravo su gladni znanja o vjeri, o životu s Kristom i za Krista. Za njih nastojimo organizirati male duhovne vježbe od petka poslije podne do nedjelje poslije podne. Odziv na te duhovne vježbe upravo je odličan. No problem nam je dobiti svećenika koji bi za njih služio svetu misu u nedjelju. Zbog toga moramo svršiti duhovne vježbe već u nedjelju prije podne da onda oni mogu stići na svetu misu u katedrali.

Biskup mi je povjerio još jednu dužnost, da naime vodim jednu karizmatičku skupinu. Ja međutim nemam pojma kako to treba s njima raditi. Rekla sam biskupu: »Pa što ste mene odredili za tu dužnost?« A on mi reče: »Pa moram nekoga odrediti. To je neki ostatak od biskupa Milinga, pa se to počelo sad sve više širiti.« Naš biskup ne da da se to dalje širi kako oni hoće, nego da to bude pod njegovim nadzorom. Zabranio im je izgoniti zloduge. Ujedno im je odredio da se mogu sastajati samo u crkvenoj dvorani, a ne po privatnim kućama. Da mi je sad ovdje sestra Elekta, bilo bi mi mnogo lakše. Ti ljudi ne vole da sam ja prisutna kod njihovih sastanaka. Govore da sam ja biskupov špijun. Zamjeraju mi što neću da plešem po njihovu i da s njima podokujem. Ja se pak branim da me još Duh Sveti nije pokrenuo. O Bože, nauči nas pravilno moliti!

Sve prijatelje misija od srca pozdravljam i preporučujem u njihove molitve taj svoj rad s mlađima!

Monika OKRUGIĆ

Strašna oluja

U studenom prošle godine poslao nam je otac Gabrić članak u kojem opisuje strašnu oluju i veliku poplavu od koje su stradala mnoga sela. Uništena su polja i na njima ljetina riže, razrušene su nebrojene kolibe, narod je preko noći ostao bez igdje ičega. I tko će im prvi pomoći ako ne misionar i sestre misionarke. No neka o svemu tome pripovijeda sam otac Ante.

Nisu prošle ni dvije godine od one strašne ciklonске oluje nad deltom rijeke Gangea u Bengalijsu. Računali su da je u samom Bangladešu nestalo oko dvije stotine tisuća ljudi. Mali otoci na ušću rijeke Gangea jednostavno su nestali.

I pred desetak dana usred tamne noći mlađaka, baš nekako poslije ponoći za najviše godišnje plime, ciklonска oluja iz Bengalskog zaljeva podiže more oko tri metra više i svom snagom se sruči na naše jedne zemljane nasipe. Nasipi jedan za drugim počeće pucati i kao kakve aveti počeće se razlijevati valovi slane vode po rižnim poljima ipo selima i po ribnjacima. Male kolibe onih najsiromašnijih, izgradene sve od blata, popadaše kao igračke. Zapomaganje je odjevkivalo sa svih strana, a noć je tamna, kiša pljušti tako jako da se čovjek jedva drži na nogama. Sve se nastoji spasiti: i ljudi i krase i koze, a i zmije. Dječaci su velika briga. Majke ih drže, njih, to svoje blago, no i one slabe padaju. Sestre Majke Terezije bile su prve koje su pohitale u pomoć.

Kliko smo mogli, prenijeli smo ljudu na našu misiju postaju. Blatni, mokri, zaprpašteni. I mledo i staro plače. Ostatiti svoje selo, svoj dom. Nisu to, doduše, paleče, nego kolibe podignute od blata, no to je nihov dom, a uza njih su im srca priraslila. I već prije zore nekoliko starijih muškaraca otišlo je da vide što je ostalo od sela. Imali su nekoliko krava i koza, pa žele vidjeti jesu li još na životu. Hoće li im tko dati trave ili sijena?! A i nekoliko pilica bilo je pod košarom u kolibi udovice Daši.

Zene su čekale na povratak svojih muževa da čuju zadnje vijesti. O rodna gruda, kako si draga i slatka svima! I, naravno, misli su mi letjele u dragu domovinu Hrvatsku.

BOLESNICI I NEVOLJNIKI DOLAZE TRAŽITI POMOC KOD SESTARA MAJKE TEREZIJE

na obale Neretve, na žale nezaboravnog Jadranu, na dalmatinski krš i šume, koje ovih dana gore i gore. I svaka vlijest iz domovine — i nakon 50 godina! — tako je sveta, tako draga.

Dobra Majka Terezija — a tko će drugi? — odmah je poslala pun kamion hrane i odjeće. To smo razdijelili u dvadeset sela koja su najviše stradala. Ljudi su bili tako sretni i zahvalni. Radio i novine dnevno sujavljali sve tužnije vijesti, no dok se službeno organizira pomoć potrebno je dosta vremena, dottle agencije srca i ljubavi odmah se odazivaju, odmah rade.

Budite i vi uz nas svojim molitvama i žrtvama!

Na kraju dodajmo nekoliko redaka iz pisma od 3. prosinca 1985.

Baš sam danas svršio osamnevne vježbe novakinjama Majke Terezije prije njihovih prvih zavjeta. U toj jednoj skupini bilo je 80 novakinja. Kod Majke Terezije ima ovog Božjeg dara kao adventske rose...

Još moram davati trodnevne duhovne vježbe studentima Kolegija sv. Franje Ksaver-skog. A i sela čekaju... Čekaju krštenja katekumena prije Božića.

Susreo sam se sa sestrom Franciskom Ksaverijom Orzes. Jučer je došla iz Rima. Još ne zna da li će natrag u Santinagar, koloniju gubavaca, jer se i ona sama mora liječiti od gube. Junački se drži. To je divan primjer ostalim sestrama.

Zelim obilje Božjih milosti svim prijateljima i dobročiniteljima!

O. Ante GABRIĆ

Život za druge

Piše: Marijan STEINER

Godine 1974. započeo je informativni proces za proglašenje blaženim Egidija Bulešića. Možda većina od vas, dragi čitatelji, nije niti čula za ovog uzornog mladića. Stoga ćemo pokušati barem u glavnim crtama opisati ovog izuzetnog mladog čovjeka.

ISTOVREMENI RADNIK I UČENIK

Egidije Bulešić rodio se u Puli 1905. godine. Već s trinaest godina započinje raditi u pulskom brodogradilištu. Morao je tako rano na posao jer ih je u kući bilo jedanaestero, a radio je samo otac i brat Ivan. Nakon tri godine rada dobiva dopuštenje da se upiše u večernju školu. Tako Egidije s nepunih 16 godina radi po cto dan kao radnik, a navečer pohada školu. Uspio je završiti Višu školu za konstruktore. Mnogo čita, jer osjeća potrebu da ispuni dušu. Egidije je radio sedam godina najprije kao brodograditelj, a zatim kao crtač u konstrukcijskom odelju. Svojim radom i ponasanjem vrlo pozitivno je djelovao na okolinu.

Već kao mladić od 15 godina Egidije je postao član kluba sv. Franje. Zauzet je i radin. Kad se god. 1921. slavila u Rimu 50. obljetnica osnutka Katoličke mladiži, Egidije je bio predstavnik mladih Puljana. Vratio se oduševljen iz Vječnoga grada i prenosi program Katoličke mlađeži u svoju Pulu. Skuplja djecu i poučava ih vjeronauk, želi organizirati mlađe na vjerskom i karitativnom planu. Veže se uz Katoličku akciju za koju želi pridobiti svoje vršnjake. Oduševljava se laičkim apostolatom.

U RATNOJ MORNARICI

God. 1925. pozvan je na odsluženje vojnog roka u talijansku mornaricu (Istra je u to vrijeme pod Italijom). U početku mu je teško. Ne podnosi prljave riječi i nepristojnosti drugova. S vremenom se polako snalazi, pa opet postaje vedar i nasmijesen. Postaje uzor svojim ponasanjem. Djeluje tiho i nemetljivo. Egidije je shvatio da svako vrijeme koje Bog daje čovjeku treba posvetiti dobrim življenjem. Iz početka su ga većinom ismijavali zbog njegovih stavova i ponasanja, jer je zbilja bio drukčiji od ostalih. No uskoro su mornari počeli uvidati njegovu dobronamjernost, iskrenost i poštjenje. Sve su ga više voljeli.

Egidije organizira na brodu zajedničko čitanje dobrih knjiga. Nastoji pomoći drugovima da se ispune vedrinom i da ih odvrti od nepristojnih razgovora. Mnogi mu se povjeravaju, a on ih potiče na bor-

bu protiv strasti i zlih požuda. Egidije jednostavno živi za druge. Shvatio je da kao kršćanin mora oko sebe širiti radost i da se mora žrtvovati za druge, suočavati s njima, misliti na njih, pomagati im. Susretljiv je i pažljiv prema svima na kstarici s 1000 mornara.

OPET U GRADANSKOM ODIJELU

Nakon 25 mjeseci Egidije se vraća iz mornarice u rodnu Pulu. Ima mnogo planova. Želi naći životnu suputnicu i dobro se spremiti za budući obiteljski život. Ali nadolaze teškoće. U Puli ne može dobiti posao pa odlazi u Monfalcone u tamošnje brodogradilište.

Upisuje se u »Društvo svetog Vinka« i tako se na poseban način želi posvetiti radu sa siromasima. Mnogo im pomaže u materijalnom i duhovnom pogledu. Kupuje bicikl da može obići što više sirotinje. Pronalazi nekrštenu djecu i spremi ih na primanje sakramenata, a nevjenčane supruge dovodi u crkvu na vjenčanje. Egidije je prodoran, uporan i neobično izdržljiv. Ali on ima i izuzetan smisao za postupanje s ljudima. Zato brzo osvaja mnoge.

Za svoje neumorno djelovanje Egidije dobiva snagu od Krista s kojim je duboko povezan. Vodi intenzivan duhovni život. Noću dugo ostaje u molitvi kao član pokreta »Apostolata molitve«. Dok je još bio u vojsci pisao je u jednom pismu: »Vjerujem i čeznem uvijek za višim. Ne-

ograničeno se pouzdajem. Potpuno se predajem volji Božjoj. Živim duhovnim životom i žarkom ljubavi prema Majci Božjoj. Svom sam dušom spremam raditi.»

U svom radu na poseban način nastoji oduševiti mlađe za Krista. U dnevnik je zapisaо оve riječi: »Osjećam kako je za životne zadatke potrebno mlade upaliti i oduševiti molitvom i Euharistijom, tj. sjećajući ih na Krista i na žrtvu Njegova života. Htio bih da ih Krist zahvatí kao orkan i da mlađe povede tím putem... Potrebno je postati jedno tijelo i jedna duša s Njime, Učiteljem, Sve-mogućim, Kristom. I onda, što je nemoguće? Ništa!... Apostolat, zadatak života, znači umom i srcem, svim silama raditi za druge, za naše bližnje. Znači žrtvovati se, odricati se, poniziti se, moliti i drhtati, plakati i žalostiti se za sve duše i voditi ih Kristu. Znači još i više: živjeti s Kristom...»

SMRTNA BOLEST

Egidijevo zdravlje nije u redu. Zbog teške bolesti na plućima враћа se u Pulu. Isprva je tužan i boji se. Ali uskoro uspijeva uspostaviti ravnotežu u svojoj nutrini i opet postaje onaj »pravilni« Egidije: raspoložen je, nasmijan, pun dosjetaka i šale. Bolest je neizlječiva. Svi su svjesni, pa i on sam, da je kraj blizu. Pred smrt je ovako govorio: »Rado sam prihvatio volju Božiju. Trpio sam zbog mojih koji se veoma žaloste. Sada, kad ste mi govorili o smrti, osjetio sam neizmjernu radost. Mislio sam da će stići u pravu Domovinu. Osjetio sam ujedno i veliku žalost sjećajući se

roditelja i braće. Sada sam opet tako miran i zadovoljan. Tako sam sretan... Kako sam zadovoljan u ove trenutke... da sam proživio jedan čist, dobar život... Dragi, dragi Isuse! Koliko Te ljubim. Uvjek sam Te mnogo ljubio.»

U Egidijskom životopisu pod naslovom »Život za druge« pisac Marijan Jelenić piše: »Egidije Bulešić je smogao nadljudsku hrabrost. Preputio se Kristu. Doživio je ono neizrecivo iskustvo kad se čovjek otkine od sebe, od grijeha, od robijanja... Uvijek drag, uvijek veseo, nasmijan. Uvijek u Kristu... On naliči neumornom pilotu koji hrabro pilotira avionom života da shvatimo kako je sve lako u Kristu.»

Egidije je umro 25. travnja 1929. a još nije navršio ni 24 godine života. Sahranjen je u Pulli, ali su god. 1973. njegovi posmrtni ostaci ekshumirani po želji rodbine koja živi u Italiji, među njima su i dva Egidijska brata svećenika, i preneseni u svište Mlake Božje na otočić Brabana kod Grada.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U prvoj polovici 1986. godine u Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se tri tečaja duhovnih vježbi za odrasle osobe i to:

- od 14. do 16. veljače 1986.
- od 21. do 23. ožujka 1986.
- od 23. do 25. svibnja 1986.

Svaki tečaj duhovnih vježbi počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pensiona po osobi iznosi 3.000 dinara.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI — 1986.

VELJAČA: 3. — 6. (tri dana)
Voditelj o. Miljenko Bellić
17. — 22. (tri dana)

TRAVANJ: 7. — 11. (četiri dana)

Voditelj o. Miljenko Bellić

SVIBANJ: 19. — 22. (tri dana)
za umirovljene svećenike.

Kroz mjesec siječanj, rujan i prosinac pružamo priliku svećenicima da obave individualne duhovne vježbe; bilo da to čine posve sami, bilo pod vodstvom jednog od patara.

Svaki tečaj počinje i svršava na večer naznačenog datuma. Adresa: ISUSOVCI — Rakovčeva 12 — 51410 Opatija (tel. 051/712-830)

Oglas

KNIGE

Na vrijeme si nabavite knjižicu **S ISUSOM NA GOLGOTU** od Jurja Guslića. To je zbirka od 11 raznih križnih puteva koja se može upotrijebiti za pojedinačno ili zajedničko obavljanje križnog puta. I ovo treće izdanje bliži se kraju, pa se požurite s naružbom. Cijena pojediničnom primjerku je 260 dinara, a narudžbe od deset primjera naviše dobivaju popust od 10 posto. Naručuje se na adresu: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb pp 699.

SRCE ISUSOV SPASENJE SVIJETA, niz meditacija poznatog teologa B. Häringa. Cijena 300 d. — Naružbe: Glasnik, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Na adresi: Uprava Veritasa, Miškinina 31., 41000 ZAGREB, možete naručiti ove knjige:

PRAVOSLAVNI, Juraj Kolaric. Novo, 212 stranica. Cijena 500 d.

KRŠĆANI NA DRUGI NACIN, Juraj Kolaric. Knjiga o evangeličima, kalvinima, baptistima, metodistima, adventistima, jehovinim svjedocima, pentekostalcima, mormonima i starokatolicima. Cijena 500 d.

Na adresi: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 — 41001 ZAGREB, pp. 434 možete naručiti slijedeće knjige:

PRSTEN, Juraj B. Marušić. Pripovijest iz sredine šestoljetnog života Poljičke seljačke republike (sudbina Mile Gojsalić). — Cijena 980 d.

HIGIJENA DUŠE, Ignace Lepp. Rasprava o duševnoj ravnoteži od djetinjstva do starosti. — Cijena 860 d.

TRINAESTI UCENIK, Ivan Golub. Tekst: Ivan Golub. Slike: Ivan Lacković — Croata. Cijena 980 d.

ZA JOŠ JEDNU LJUBAV, Dragan Čuturić. Pripovijest iz »gastarbajterskog« života. Cijena 640 d.

SLAVENSKI APOSTOLI I PROSVJETITELJI CIRIL I METOD (strip). — SVEŠĆIC 1: **SOFIJA I SOKOL**. Tekst: Dubravko Horvatić; crtež: Radovan Devljić; kolor: Ivan Kordej; komentar: Mihal Lacko. — Cijena 350 d.

U pripravi svećiči 2. — 5.

MATER ET MAGISTRA, Papa Ivan XXIII. Socijalna enciklika o suvremenom razvoju socijalnog plananja koje valja uskladiti s kršćanskim načelima. Cijena 360 d.

POLJIČKA MISA u čast sv. Bogdana Leopolda Mandića i **KANTATA** Mile Gojsalić po stihovima istomene Šenoine pjesme s popratnom knjižicom **POLJICA** svome Bogdanu i stihovi kantate. Kazeta i knjižica. — Cijena s uključenom poštarinom 800 d. — Naružbe na adresu: Svetište Gospe od Dobrića — Zrinjska 14 — 58000 SPLIT, pp. 142.

NAŠ BOGDAN LEOPOLD MANDIĆ, igrokaš sa ženskim ulogama. Napisao J. Marinov. Cijena s uključenom poštarinom 150 d. — Adresa ista kao za KANTATU.

KROZ IGLENE USI, Jozo Ančić. — Izdaje: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18 — 88000 MOSTAR.

OD SRCA K SRCU, napisao o. fra Ante Sekelez. Zbirka propovijedi za nedjelje i najveće blagdane za godinu C. Razumljivim i jednostavnim riječima na temelju nedjeljnog evangelija izlaže se riječ Božja. Prvenstveno je namijenjena pastoralnom svećenstvu, a dobro će doći svakome. — Cijena je 1500 d. a naručuje se na adresu: FRA ANTE SEKELEZ — 58265 STUDENCI.

PREBIVAO JE MEDU NAMA, tri drame-misterija koje je napisao o. Rajmund Kupareo. — Cijena 500 d. — Naručuje se na adresu: Dominikanski provincijalat — Kon takova 1 — 41000 ZAGREB.

POČELA, Origen (preveo dr Marijan Mandec) — Symposium knjiga XXVIII. Ovo velabno djelo velikog filozofa i teologa staroga vijeka govori o prvim počelima: o Bogu, o svijetu i o čovjeku, motreći sve u ovisnosti od Vrhovnog Bića i nalazeći u ljubavi smisao svega stvorenočja. — Imo 430 stranica a cijena s poštarinom je 1.900 d. — Naružbe: Samostan sv. Klare, Končareva 29 — 58000 SPLIT.

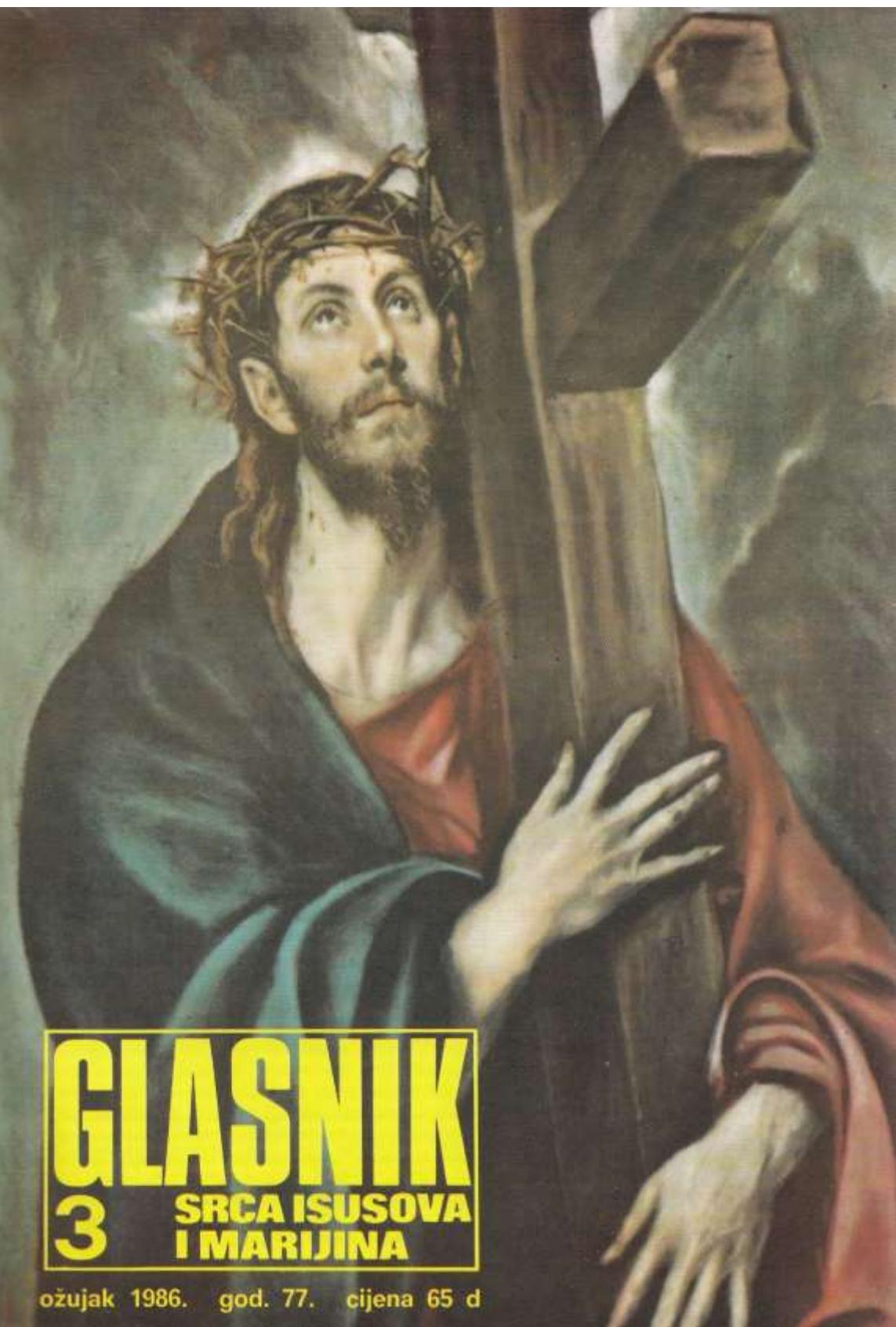
Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ... za kćerkin porod i za sve ostale milosti.
— Baka, Nedelišće
- ... Gospo od brze pomoći i sv. Ani za sretne porođaje mojih kćerkki. — Milica Arapović, Skradno
- ... Gospo od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Leopoldu za uspješnu operaciju naše kćerke. — Ana Ružić, Otok
- ... Gospo Karmelskoj i sv. Leopoldu za zdravlje i za druge milosti. — Draga Medven
- ... i sv. Leopoldu za sretnu operaciju moje kćerke. — Lj. S., Bapska
- ... Okrunjenom Isusu i Žalosnoj Gospo za primljene milosti. — Marija Dimić
- ... za primljene milosti. — Jela Radnić, Split
- ... i Petru Barbariću za kćerkino ozdravljenje i za druge osobite milosti. — J. Vranješević, Vrbica M.
- ... za primljene milosti. — R. B., Valpovo
- ... i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. — D. Lj.
- ... za sretno završeni ispit unuka. — Kata Krkavčić, Illok
- ... Gospo od brze pomoći, dušama u čistilištu i Kardinalu što mi je muž preživio tešku operaciju. — A. Damjanović, Vinčkovci
- ... sv. Obitelji i sv. Josipu za ozdravljenje moga oca. — Anda, Rajić
- ... i sv. Leopoldu na primljenim milostima. — Slavonka, Dakovački Selci
- ... sv. Leopoldu i sv. Josipu Štadleru za unukino ozdravljenje. — J. i S. iz Zenice
- ... sv. Antunu i Petru Barbariću za ozdravljenje djeteta. — Obitelj iz Zenice
- ... Gospo od zdravlja i sv. Ivanu Krstitelju za više primljenih milosti. — Ivan Adamović, Kratečko
- ... sv. Antunu, sv. Leopoldu i sv. Veronicu što su mi pomogli na operaciji i da položim ispite, a napose se snadem i postignem uspjeh u novoj sredini. — Studentica iz T.
- ... Gospo Trsatskoj, sv. Leopoldu i svima svetima što mi je kćerka sretno položila ispit, za zdravlje i za pronašetak izgubljene stvari. — Ljubica Makarun, Lun
- ... Gospo Žalosnoj i ostalim zaštitnicima za sretno položeni ispit moje unuke. — Baka iz Slavonije
- ... Majci Božjoj od sedam žalosti i sv. Josipu za primljene milosti. — Anka Alimpjević, Karlovac
- ... Gospo od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu za zdravlje i za druge primljene milosti. — M. M., Zagreb
- ... i Gospo od Ružarja za uslišane molitve. — Slava Mandarić, Cista Velika
- ... i Gospo od brze pomoći za poboljšanje muževa zdravlja. — M. Š., Pleternica
- ... i Gospo Lurdskoj što mi je kćerka sretno položila ispit kao i za neke druge primljene milosti. — Ljubica Horvat, Ulijanik
- ... za sretno rođenje i krštenje djeteta zahvaljuju se: Gregur Jelka i Ivan, kao i obitelj Miljenka i Sanje, Vaška
- ... Duhu Svetome, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na sretnom porodaju nevjeste kao i na mnogim drugim primljenim milostima. — Katica, Hvar
- ... za sretan završetak kćerkina školovanja i brzo zaposlenje te za ozdravljenje prounuka. — Obitelj M. Bajtela, D. Vijaka
- ... za ozdravljenje noge. — Čitateljica iz Drenovaca
- ... Gospo od zdravlja i sv. Leopoldu za zdravlje pri liječenju zubi. — Obitelj V. Bilić, Stobreč
- ... sv. Anti, sv. Roku i svima svetima na primljenim milostima. — Iva Mandarić, Cista Velika
- ... Dana jedanaestog studenog 1985. bila mi je ugrožena čast i sam život. Pomoći od ljudi niotkuda. Zavapila sam: »Gospo od brze pomoći, pomoži mi!« Nakon drugog zaziva, nasilnik je ustuknuo. — Izražavam svoju zahvalnost Majci Božjoj na njevoj čudesnoj zaštiti i pomoći. — U Tavankutu, 4. prosinca 1985. — Klara Vučković

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

3 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

ožujak 1986. god. 77. cijena 65 d

ZDRAVO KRIŽU, NADO JE-DINA! (Naslikao: EL GRECO)

„OĆE, U RUKE TVOJE PRE-DAJEM DUH SVOJ!“ Lk 24, 46 (Raspelo iz Jaskanskog kraja)

Pravda svijeta

»Što da učinim s Isusom zvanim Mesija?«

»Raspni ga!« više svjetina.

»Kakvo je zlo učinio?« pita dalje Pilat.

»Raspni ga! Raspni ga!« vikali su glavari i svjetina još jače.

Kad Pilat vidje da mu ništa ne polazi za rukom i da buka biva još veća, uze vodu te opra ruke pred svjetinom, govoreći: »Nevin sam od krvi ovog pravednika. To je vaša stvar!« Nato sva svjetina povika: »Krv nje-gova neka padne na nas i na djecu našu!« Tada im pusti Barabu, a Isusa, pošto ga bičeva, predade da ga razapnu.

Pranjem ruku Pilat otklanja od sebe svaku odgovornost za smrt nevina čovjeka, iako kao vrhovni sudac to ne može učiniti. Ne smije popustiti pred pritiskom, i bavda je svako bježanje od odgovornosti. On javno priznaje i potvrđuje da je to politički proces protiv nevina čovjeka. Takvih osuda ima bezbroj u povijesti čovječanstva, ali se nijedan sudac-kukavac ne može opravdati ni pred poviješću ni pred savješću, a sa svakim se čovjekom ponovi ono što je slijedilo i s Isusom:

Noseći križ svoj Isus uziđe na mjesto Golgotu. Tu Ga razapeše, a Pilat napis i natpis Isusove krvice: »Isus Nazarećanin, kralj židovski.« Politički proces i pravda svijeta koju će Isus suditi — i osuditi!

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izдаје: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Stelner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmoticeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka navješte dobivaju 10 posto popusta. - Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštارina plaćena u gotovini. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Mnogi ljudi misle da su se u životu našli na krivom putu jer su na križnom putu. Križni put doista nije krivi put za onog tko ga prihvati, jer njemu je to tada put spasenja. Nama je to teško prihvatići, makar je Isus prije nas to učinio za nas, jer se mi ne želimo poistovjetiti s Njime kao s patnikom čak ni onda kad s Njime duboko suosjećamo. Mi žalimo Njega, a žaliti moramo samo sebe. Mi smo uvijek spremni moliti: »Isuse, hvala Ti što si za mene prošao put križa!« — ali se ne usuđujemo moliti: »Isuse, uzmi me za svoga suputnika na putu križa, ali ne kao promatrača nego kao supatnika!« Da križni put nije nikakva igrarija, nego istinska patnja, pokazuje nam sam Isus kad na križu moli: »Bože moj, zašto si me ostavio?« Da bi došao do kraja križnog puta, nije mu dosta ljudska snaga, nego mu je potrebna upravo božanska. Isus je kao čovjek vapio za takvom snagom i dobio ju je. Kad bismo mi vapili za takvom snagom, i mi bismo je zadobili. Isus čovjek istinski je sluga Božji i predaje se Onome s kojim je iste naravi kao Bog, zato svoju patnju svršava činom predanja: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj!« Bez takvog sinovskog predanja Bogu, svome Ocu, Isus bi kao čovjek klonuo, i mi ne bismo bili njegovom mukom spašeni. Sinovski odnos prema Bogu Ocu u patnji, vodi Ga kraljevskoj jednakosti s Ocem u slavi.

I sv. Josipu se pričinilo da je dospio na krivi put, a to je bio samo njegov križni put, na kojem ga je Andeo okrijepio da ne sustane. I roditeljima se pričini da je rađanje i odgajanje djece krivi put, a to je samo križni put. I narodu, koji stoljećima trpi radi vjere, pričini se da je na krivom povijesnom putu, a on je samo na križnom putu. I bolesnicima se pričini da su na krivom putu, a oni su na križnom putu, a križni put kraljevski je put, premda svijet više voli igrati ulogu dvorske lude.

S A D R Ţ A J

HVALA NA PISMU	— — —	76
SKROVITA VELIČINA, F. Pšeničnjak	— — — —	78
POŠTIVANJE LJUDSKOG ŽIVOTA, J. Antolović	— — — —	80
TEMELJ ŽIVOTA, P. Bosmans	—	81
TRNOVIT PUT DO CILJA, R. Grgec	— — — —	82
NUTARNJA PREOBRAZBA, R. Brajčić	— — — —	83
OBNOVA RASPELA, OBNOVA VJEРЕ, M. Grozaj	— — — —	84
SUSRET ŽEDAN DA POTRAJE, IVNA	— — — —	85
KRALJICA JELENA GRADI GOSPI CRKVU, A. Katalinić	— — —	86
ZEMAN GRADI, ZEMAN RUŠI, TINO	— — — —	90
BUDUĆNOST JE PITANJE SAVJESTI, V. Miklobušec	— — —	92
PRIMJERNA STRPLJIVOST, S. Kuzmić	— — — —	94
HOSTIJA ŽARI SNAGOM, S. Bošnjak	— — — —	95
CVIJET ZA NAPUŠTENE, M. Cvitkušić	— — — —	96
CRKVA U ŠRI LANKI, M. Rusan	—	98
HAMIRPURU, MJESTO MOLITVE, S. Mužić	— — — —	99
MONIKA I KARIZMATICI, M. O-kruglić	— — — —	100
PRIJETI NAM GLAD, S. Novotny	—	101
VATOMIKA, F. Weiser	— —	102
ODGOJITELJICA ŽENSKE MLAĐE-ZI, M. Steiner	— — —	104
VITAK TORANJ	— — —	105
OGLASI	— — — —	106
ZAHVALNICE	— — — —	107

Hvala na pismu

NAŠLA SE NA KRIVOM PUTU

Uredniče, ne tražim materijalnu pomoć, nego savjet i molitvu. Odrasla sam u dobroj, ali ne sasvim kršćanskoj obitelji. Roditelji su mi samo ponekad išli u crkvu, ali mene su slali redovito na Misu i na vjeronauk. Tako sam navikla, i u crkvu idem svake nedjelje i blagdana i danas kad sam već u trećem deceniju života.

Poslije završene osnovne škole htjela sam nastaviti školovanje, a ozbiljno sam pomicala i na samostan. Roditelji mi nisu dopustili ni jedno ni drugo jer imaju samo mene. Udaljala sam se sa 17 godina za mladića kojega sam prvi put vidjela mjesec dana prije vjenčanja, a s kojim je i počela moja "kalvarija". Da ne živimo kod mojih roditelja, davno bih otišla od njega.

Muž mi se od samog početka braka drži kao stranc: samovoljan, uvredljiv, neposlušan, a takav je ostao i dan-danas. Iz početka je nekoliko puta išao u crkvu, a onda više nikada, osim na Božić i na Novu godinu, ako bih ga natjerala. Na ispitnici nije bio više od osam godina. Strašno psuje, i to najteže psovke protiv Boga i Majke Božje. Psuje i mene, pa se zbog toga često svadamo. Uvijek smo kao dvije suprotstavljenе sablje.

Videći naše trajno neslaganje i roditelji postaju sve

lošiji, pa i tata psuje. Molim se Majci Božjoj, Srcu Isusovu i Krvi Kristovoj za obraćanje psovača, osobito grešnika. Molim i za svoju majku koja već nekoliko godina ne može hodati, pa je sav teret briga u kući i u polju pao na mene, ali to nije ono najgore.

Sa svojim mužem nemam i ne mogu imati djece, pa mi se zbog toga lomi srce i duša. Više puta osjećam kao da mi se mozak okreće kad pomislim da nemam ni s kim ni za koga proživjeti svoj tako težak život. Hvala Bogu što još nisam sasvim izgubila pouzdanje u Njega, jer bih tada pala u očaj.

Budući da sada znate moj težak život, molim vas, odgovorite mi jasno na moje slijedeće pitanje: Da li bi mi bio težak grijeh da s jednim drugim oženjenim muškarcom imam dijete, ali tako da to ne sazna ni moj muž niti žena toga muškarca? I meni samoj ta je posao grozna, ali ne vidim drugog izlaza. Za živo i zdravo dijete dala bih sve što imam. Dolaskom djeteta možda bi se i moj muž obratio, jer i on jako voli djecu. Usput ovdje poručujem svim majkama kojima je teško imati jedno dijete više, neka budu Bogu zahvalne što imaju djecu. One i ne slute kolika je bol u duši i u srcu one žene koja bi htjela imati djecu, a ne može, pa još uz ovakvog muža!

Najnesretnija Jadranka

Poštovana Jadranka! Tvoj život je uistinu težak, ali ti moram reći da takve muke doživljavaju i mnoge druge žene. Ti nipošto nisi iznimka. Druga je stvar što tebe najviše boli tvoja muka, ali svaki je ljudski život jedna drama s mnogo zapleta kojima samo Bog vidi rasplet.

Gledajući tvoj slučaj, uočava se cijeli niz promašaja, i veoma lijepo se vidi kako jedno zlo povlači drugo, a posljedice su uvijek dalekozežne. Zato se i kaže da se jedan promašaj ne ispravlja drugim promašajem. To mi svi znamo, ali nam muke ili strasti znaju oduzeti pamet baš kada nam je najpotrebnija. Roditelji su te slali na Misu i na vjeronauk, iako sami baš nisu tamo išli prečesto. Zašto nisu išli? Nije li odgovor na to pitanje upravo u činjenici što su imali samo tebe — jedno dijete? Radili su sve i sva, samo da zataškaju svoju savjest. Bježali su i od crkve gdje bi im savjest sigurno proradila, a oni nisu bili spremni da mijenjaju svoj stav, možda iz sebičnih interesa ili sličnih razloga. Iz jednog zla što su imali samo jedno dijete, proizašlo je drugo i treće zlo. Drugo je bilo to što te nisu pustili na daljnje školovanje, jer bi tada bila slobodnija i samostalnija u biranju svog životnog pravca, niti su te pustili u samostan što je možda i bio tvoj životni poziv — iako sada to više nije. Treće je zlo što su te udali tako mlađu, pa još za

nepoznata mladića, samo da te zadrže uza se. No, roditeljima je sada badava bilo što predbacivati. Tebi to ne bi ništa pomoglo, a njima bi samo još više zagončilo život. Da su tvoji roditelji kojom srećom imali više djece, ne bi bili taklio vezani na tebe. Imali bi pod stare dane kod koga ostati, a ti bi mogla slijediti svoj poziv. Zapamtimo dobro: Tko je u životu pozvan da zapali mnoga sunca, na jednome se neće ogrijati!

Vratimo se više tebi. Udati se sa 17 godina, pa još za nepoznata mladića, previše je opasno, a da ne krene put »Kalvarije«. Idući na to brdo muke, ti ćeš posrtati i padati kao što svj posrćemo i padamo u svojim mukama, ali se nemoj vraćati. Idući prema gore, do vrha, pred tobom će se sve više otvarati nebeska vedrina, jer te i na tom putu Bog sigurno prati. Ako li se staneš vraćati, dolje te čeka samo tamna provalija iz koje ćeš još teže izaći. Na tom putu prema gore, na kojem si se našla i bez svoje prave volje, Bog te pomaže i ti nisi izgubila vjeru. Probudi tu vjeru još i više. Moli za svoje mučitelje koji će možda baš tvojom mukom biti spašeni, i kroz svu vječnost bit će ti za to zahvalni. Put kojim sada ideš bio bi samo onda beznadan da je Bogu nepoznat. Sreća nije u onome gdje je ti vidiš nego tamo gdje Boga nadeš, a On nije nikad daleko od križa.

Ti i tvoj muž ne možete imati djece, a djecu biste oboje voljeli. Da li samo jedno dijete u kojem bi se ponovila tvoja tragedija, ili više djece? Na što su vaša srca spremna? Da li ste potražili

savjeta na specijalnoj klinici? Medicina je i u službi braka, a ne samo u službi polomljenih nogu! Ipak, i nakon svih kliničkih intervencija ostaje vam da prihvate svoj život onakav kakav vas snade. Ako niste i ne kante zatražiti pomoći na specijalnoj klinici, zašto ne pokušate posvojiti »jedno živo i zdravo dijete« za kakvim čeznete? O tome u narodu vladaju velike predrasude, ali ih život sve opovrgava. Uostalom, ne valja izgubiti svaku nadu ni nakon 13 go-

dina braka, premda vrijeme nezaustavljivo prolazi. To i ti sama ispravno slutiš kad čak s tri pisma moliš savjet.

Rješenje kojemu si skloništa ne bi riješilo, nego bi te samo iz zla bacilo u goru. Zato ti na tvoje pitanje odgovaram jasno: »Imati dijete s tudim mužem, višestruko je težak grijeh protiv šeste i devete Božje zavojide, a iz grijeha nikad ne očekuj blagoslov! O tome toliko, jer ti samo to i pitaš: »Da li bi mi bio težak grijeh...?« Takvo rješe-

nje neće ti savjetovati nijedna pametna i poštena žena već iz običnih ljudskih razloga. Pogledaj samo:

— Ako ne možeš začeti zbog vlastita nedostatka, nećeš začeti ni s tudim mužem.

— Ako ne možeš začeti zbog muževljevog nedostatka (a on to zna ili može saznati!), znat će da si začela s drugim muškarcem. A posljedice? Tko će ih snositi ako ne ti, a u budućnosti i dijete?

Ti čezneš za »živim i zdravim djetetom«:

— Tko ti jamči da ćeš s bilo kojim muškarcem začeti baš takvo dijete, da ćeš ga sretno roditi i othraniti?

— Što ako tvoj muž sazna da si mu »donijela« tude dijete, pa još bolesno?

»Zaklela se zemlja raju da se tajne sve doznaju!«

— Što ako tvoj muž iz bilo kojeg razloga ipak ne zavoli dijete pa ga jednog dana stane tući, a ti u svom povrijedenom majčinskom osjećaju vikneš: »Stani, nije tovoje!«

— Što ako se onaj drugi jednog dana, možda pri vunu, stane rugati i tebi i tvoje mužu: »Napravio sam vam dijete!«

— Kako možeš imati povjerenja u tudeg muža kad on ni svog braka ne poštuje jer ide s tudom ženom? Misliš da će šutjeti? Zar zbilja tako malo poznaješ život?

Samo kad strast ili jad čovjeku pomute pamet vidi izlaz tamo gdje ga nema! Ti si se u svom životu možda i našla na krivom putu, ali kad si njime krenula, Bog te prihvatio i na tom putu. Izdrži do kraja. Bog će ti pomoći, a Glasnikovi čitaoci će i za tebe moliti.

UREDNIK

Skrovita veličina

SVETI — JER SU BLIZI ISUSU KRISTU

Značenje i mjesto pojedinih svetaca možemo mjeriti po tom koliko su oni vezani uz osobu Isusa Krista. To ponajprije vrijedi za prvu među svetima, za Blaženu Djevicu Mariju, a onda i za ostale, pa tako i za svetog Josipa. Evangelja nam u prvom redu slikaju Isusov lik i ulogu, a ostale likove stavljuju uz Isusa s velikim osjećajem i smislim za mjeru: Blaženu Djevicu Mariju, svetog Ivana Krstitelja, svetog Josipa, apostole, žene koje

se javljaju u Isusovoј pratnji, ostale učenike. Isus je Sin Božji, a ostali su tek ili »službenica Gospodnja«, ili »glas vapijućeg u pustinji«, ili »sluge Riječi«, »sluge Kristove«, »sluge Evandelja«, »sluge Božje« (apostoli) ili pak skupina žena »koje su ga pratile«.

Svaki od ovih svetih likova ima svoju posebnu ulogu, neponovljivu, ima svoje određeno mjesto u okviru Kristova misterija. **Blažena Djevica** rada Isusa, odgaja ga u ljudskoj obitelji, služi mu u ljudskim potrebama, blizu mu je od rođenja pa kroz skroviti život, prati ga i u javnom djelovanju i u dñima odbačenja, muke i smrti. Pridružuje se tako njegovu djelu. Bliza je i kruku učenika poslije uskrsnuća. Iz vjere Crkve znamo da je zbog majčinske blizine uz Isusa Krista obdarena od Božja posebnim povlasticama: bila je djevičanska majka, unaprijed je otkupljena (bezgrešna, puna milosti), već sada je potpuno otkupljena (uznesena na nebo), a njen majčinstvo s obzirom na naše spasenje traje od časa pristanka kod navještenja sve do trajnog proslavljenja svih odabralih (LG 62).

Ivan Krstitelj imao je ulogu da Isusa predstavi i prvi ga ljudima pokaže. Dobro je shvatiti svoju ulogu i bio je njom zadovoljan, premda je ona bila u tome da bude tek smjerokaz prema drugome, prema Isusu, a ne da sebi stvori »karijeru«: »On mora rasti, a ja (priatelj zaručnikov) moram se umanjivati.« **Apostoli** imaju stalniju ulogu: s Isusom su kroz tri godine, svjedoci su ukazanja Uskrsloga, odlaze u sav svijet da ga propovijedaju, ali znaju: kad sve učine, oni ostaju samo »sluge beskorisne«. Isus ima biti prvi poslužen: bilo osobno u zemaljskoj egzistenciji, bilo u »mističnom tijelu«, tj. u Crkvi. Slična je uloga žena što su Isusa pratile te Isusa i učenike »pomagale svojim dobrima«.

Blizina ovih svetih osoba Isusu Kristu nije bila tek izvanska i fizička, nego je bila i duhovna, što je Isus za učenike izrazio riječima »Nazvao sam vas prijateljima«. Prijateljskim odnosom Isus mijenja egzistenciju onih oko sebe. Nije li prirodno zaključiti da je tako i sa svetim Josipom?

JOSIP — U SLUŽBI ISUSA I NJEGOVE MAJKE

Sveti Josip u Svetom pismu i u životu Crkve spominje se u vezi s Kristovim misterijem. To je Josipovo mjesto i njegova veličina. To pak znači da Josip nije u prvom planu ni na prvom mjestu, nego služi onome koji je »prvorodenac prije svakog stvorenja«, »koji je prije svega i u kojem sve stoji« (Kol 1), kako prva Crkva naziva Isusa Krista. Josip je bio i u službi Isusove Majke koja je po svojoj ulozi najbliža Isusu Kristu. On je dakle drugi i s obzirom na nju. Svi događaji iz Isusova djetinjstva u kojima se Josip spominje vežu ga uz Isusa i njegovu Majku. Ništa drugo o njemu nije poznato. Kao da se time željelo istaći da je on bio samo za njih i radi njih: po ženidbi s Marijom on pred zakonom postaje Isusov otac; budući da je »iz doma i loze

Davidove» osigurao je Isusu i sa svoje strane naziv »Sin Davidov«; kad je saznao da je Marija trudna, sluteći da je tu Božja ruka na djelu, nakanio ju je tajno otpustiti, jer se sam nije osjećao pozvanim da sudjeluje u tom Božjem djelu; odlazi s Marijom u Betlehem da izvrši propis o popisu stanovništva; bio je prisutan kod Isusova rođenja; susreo se s pastirima koji su došli pokloniti se Isusu; prisutan je kod obrezanja gdje Isusu nadijeva ime; prikazuje ga u hramu; sigurno nije bez bolu čuo proročke riječi starca Šimuna upućene Mariji; susreo se s mudracima; na poticaj anđelov odlazi u Egipt i opet se na njegov poticaj vraća u Nazaret; s dvanaest godišnjim Isusom odlazi u hram, a nakon toga Isus mu je podložan u Nazaretu. Josip potom iščezava iz Isusova života. Usredotočeni na Isusa Krista evangelisti nisu smatrali potrebnim zabilježiti ništa više o Josipu, pa ni o njegovoj smrti (to nisu učinili ni za Isusovu Majku). O Josipu je dakle malo rečeno, no dovoljno da imamo uvid u njegovu osobnost i duhovni život. Vanjska prisutnost Isusovu misteriju rođila je bogatim duhovnim životom.

Isus će kasnije reći i za svoju majku da nije tjelesna veza ona najdublja koja ju je vezala uz Njega. »Tko je moja majka i braća moja?... Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka« (Mk 3). Tako je i Josip još nekom dubljom vezom bio uključen u Isusov misterij. Evandelje to izražava opisujući Josipa kao »pravednika« (Mt 1), a za pravednika Sve-

to pismo veli da »živi od svoje vjere« (Hab 2,4).

Za vjernog je Židova najveća utjeha bila činjenica da Bog govori, a najveća tegoba mu je bila Božja šutnja, jer u njoj se nebo kao zatvorilo za nj. Josip je bio vjernik koji je čuo Božju riječ i poslušao je. Bog mu je govorio kao nekad patrijarsima »u snovima«. Kroz tu je riječ primio poslanje koje je dalo sadržaj njegovu životu. Josip je bio — **čovjek od Riječi**. Premda Sveti pismo nije zaobilježilo nijednu njegovu riječ, ono pokazuje da je on bio — od Božje Riječi. Bez riječi je poslušao Riječ, od nje i za nju živio. Dopustio je da Riječ daje sadržaj njegovu životu. Nije htio sam graditi svoj život, nego je i tu bio **drugotan**, a Riječ je bila prva. Nakon primljenog poslanja Josip nema, svog »privatnog« života. Evandelje nam ga pokazuje kako vjerno, bez skanjivanja, spremno i čitavim bićem izvršava povjerenu zadaću. I nije se osjećao manje vrijednim što on nije bio središte oko kojeg se drugi kreću, nego je bez osjećaja prikraćenosti bio sav za Isusa, Mariju i Božju riječ. Naslućujemo da su se u Josipu ispunile kasnije Isusove riječi: »Tko hoće svoj život spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi svoj život poradi mene i Evandela, spasit će ga (Mk 8). Tako je Josip bio čovjek Evandela i prije nego je ono bilo posvećeno.

UZOR CRKVI DANAS

U početku je Crkva spominjala sv. Josipa ponavljajući podatke iz Evandela. Kasnije su se javljale šire

rasprave o njemu. Štovanje svetog Josipa snažno se razvilo na poticaj papâ u posljednjih stotinjak godina. Pijo IX. je, na molbu biskupa, Josipa proglašio zaštitnikom opće Crkve i blagdan mu podigao na višu razinu. Leon XIII. je protumačio vjerske temelje štovanja svetog Josipa i njegovo poslanje u Crkvi. Pijo XI. je govorio o Josipu kao o duhovnom uzoru radnika i supružnika te kao o brani protiv bojovnog bezboštva. Pijo XII. ustanovio je blagdan Josipa Radnika, a Ivan XXIII. stavlja II. Vatikanski sabor pod njegovu zaštitu.

Crkva svojim vjerskim osjećajem razaznaje da sveti Josip ima ulogu u Crkvi sličnu onoj koju je imao u svetoj obitelji, toj najsavršenijoj Crkvi. U njemu otkriva i crte vjernika koje se imaju u Crkvi uvijek ostvarivati, makar u različitim povijesnim okolnostima. Poput Josipa svaki vjernik ima biti sposoban čuti i poslušati Božji govor u svom životu. Kao sveti Josip bit će bliz Isusu Kristu i svakodnevno će o Njemu duboko razmišljati. Bit će bliz i Njegovoj Majci. Vjerno će i ustrajno ljubiti Crkvu radostan što smije biti u njezinoj zajednici i što smije »izgubiti svoj život« služeći Isusu Kristu i Njegovom kraljevstvu. Tako će uvijek nanovo usvajati duhovnost koja je izvorna i koja je potrebna za neprekidno obnavljanje Crkve. Skroviti i šutljivi sveti Josip otkriva u čemu je prava evandeoska veličina.

Franjo PŠENIČNJAK

DA SE POSVUDA POŠTUJE LJUDSKI ŽIVOT

Poštivanje ljudskog života

Danas je ljudski život načinito ugrožen mnogim opasnostima. Neke su od tih opasnosti izvan ljudske moći, kao na pr. velike prirodne katastrofe, dok su druge, kao genetsko manipuliranje, pobačaj i eutanazija, u čovjekovoj moći.

GENETSKO MANIPULIRANJE

Današnja je biologija toliko uznapredovala, da čovjek može intervenirati i u najdelelikatnijoj stvari, tj. u začeću novog ljudskog bića. Prije nekog vremena o tome smo na televiziji pratili »okrugli stol«, oko kojega su se okupili i raspravljali ginekolozi, psiholozi, sociolozi i možda još po koji stručnjak. Kako je ljudski život najveća naravna svetinja, valja ga poštovati u svim njegovim oblicima, počev od nastajanja. To nas uči naravna i vrhnaravna etika, koja je naročito potrebna baš na području nastajanja života. Ako je ljudski život svet i nepovrediv, onda to mora biti u nastaja-

nju, na svojim prirodnim izvorima, u trajanju i svom gašenju. Ne poštivati prirodne i čudoredne zakone u stvaranju ljudskog života, znači s njima samovoljno manipulirati, dakako uz veliku

maju sve značajniju ulogu, i zakonodavce koji donose zakone za ljudske osobe i društvo.

POBAČAJ

To je nasilni prekid trudnoće, što po kršćanskome moralu znači ubojstvo pravoga čovjeka. Nema razlike između ubojstva rođenoga ili nerđenoga čovjeka. Iako su danas mnoge države zakonom predviđele mogućnost i slobodu pobačaja ako postoji neki tobožnji uvjeti za njegovo izvršenje, za kršćansku je savjest to nemoralno djelo, zločin ubojstva s kojim se kršćanin ne može i ne smije pomiriti.

Crkva je kao čuvar objavljenog morala u tome nemoljiva. Stoga ona i u svojem novom Zakoniku, kanon 1398. kaznom izopćenja udara one koji vrše pobačaj. Kako je to zlo danas veoma prošireno i u kršćanskim sredinama, znak je da je savjest u mnogima strašno otupjela. Kad se radi o poštivanju

opasnost da dođe do teških i nesagledivih posljedica. Zato je potrebno formirati za odgovornost kod prenošenja ljudskog života. I. one koji kane sklopiti brak, i liječnike koji danas u rađanju i-

Ijudskog života, bio on u početnoj fazi razvoja ili posve razvijen, onda nema šale. Tu je svaka lakovislenost pravi zločin.

Pobačaj je veoma raširen u najbogatijim zemljama svijeta, što je znak da je tim zemljama zavladao kruti materializam, hedonizam i laksizam. Ugodnost, užitak, komotnost stavljeni su na prvo mjesto, a na štetu pravih vrijednosti ljudskog života. Statistike su u tom pogledu zastrašujuće.

Na tisuću žive djece: u Danskoj ima 431 pobačaj, u Italiji 405, u Francuskoj 241, u Saveznoj Republici Njemačkoj 140. Što se tiče Hrvatske, ona također izumire i zbog veoma raširene prakse pobačaja, koja krajnje zabrinjava ne samo Crkvu nego i sve poštene i nepristrane ljudi.

Svaki kršćanin, ne samo papa, biskupi i svećenici, morao bi imati vjere i hrabrosti da prosvjetljuje savjest ljudi i odgaja ih za poštivanje svakog pa i nerodenog ljudskog života.

EUTANAZIJA

Kao što ne možemo nijeći pravo na život čovjeku koji se tek začeo, tako ga ne možemo zanijekati ni onome koji je ostario, oslabio ili teško obolio. Stoga nije dopušteno ni na koji način i ni pod kojom izlikom ubrzati posljednji čas čovjekova zemaljskog života. Bog je jedini apsolutni gospodar ljudskog života, i nitko ga nema pravo dirati ili prekidati. Stoga nasuprot nekulturnoj smrti, valja razvijati kulturu života. Ako se ta kultura zanemari ili povrijeđi na bilo kojem području,

to nikad ne ostaje bez teških posljedica. Zato je tu kršćanski moral beskompromisian. Mi propovijedamo i branimo ljudski život od časa začeća do nepredvidivog trenutka smrti. Činimo to, jer čvrsto stojimo u uvjerenju da iza takvog stava stoji sam Bog, koji je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku i koji je jedini apsolutni gospodar njegova života.

Nakana naših biskupa: DA
U MJEŠOVITIM BRAKOVIMA
NE STRADA VJERA I ODGOJ
DJECE PO NAČELIMA KATO-
LIČKE CRKVE.

Iako Crkva daje, iz opravdanih razloga, dopuštenje da netko može stupiti u brak i s nekatoličkim partnerom, ona ipak želi i traži da dječa rođena u tom braku budu krštena i odgojena po načelima katoličke Crkve. Ne čini to ni iz kakvih sebičnih motiva, već iz čiste svijesti svoga poslanja koje joj dolazi od Krista.

Najidealnije je, dakako, ako katolik uzima za ženu samo katolkinju i obratno. Zašto je to najidealnije? Zato, jer i zajedničko vjersko uvjerenje, zajednički pogled na svijet veoma pomaže jedinstvu srdaca, pa stoga i bračnoj ljubavi. Oko toga idealja valja što više nastojati. No, jer srce može imati i svoje zakone, može se dogoditi da se netko zaljubi u osobu druge vjere te s njom sklopi i brak. Crkva to ne brani, ali traži da katolička stranka nesmetano može živjeti po svojoj vjeri te da u toj vjeri može odgajati i svoje potomstvo. Načela su jasna, samo ih u životu valja dosljedno i ostvarivati.

Josip ANTOLOVIĆ

Temelj života

Ne možeš živjeti ako ne maš nekoga tko te voli, tko se za tebe brine, tko za tebe nešto osjeća, nekoga kome se povremeno možeš povjeriti i koji se uvijek raduje tvojem dolasku. U životu dolazi u dodir s mnogim ljudima, ali samo neki od njih ulaze u tvoj život, samo su neki srasli s tvojim vlastitim životom unutarnje povjerljivo kao u jednoj dobroj obitelji. Kažem ti: milost je i blagoslov biti uz tako dobre ljudi. Uz njih si zaštićen i osjećaš se kao kod kuće. Bez njih život postaje neizdrživ. Shvaćaš li kako je neugodno u životu ne susresti ni jednog čovjeka koji bi te prihvatio, spontano, otvorenih ruku? A nebrojeni su koji danas nikoga nemaju, nikoga tko bi se htio njima baviti, nikoga tko bi im htio dati komadić srca. Ta i njihovo srce ima svojih briga, ta i njihovo srce treba malo nježnosti, naklonosti i topline: jedan par ruku da se u njih skloni tražeći zaštitu. U prvom redu djeca kojima ovo nedostaje obilježena su za čitav život. Takva djeца napunjaju domove a dobrim dijelom i zatvore.

P. BOSMANS

Trnovit put do cilja

Piše: prof. Radovan GRGEC

Uz pomoć Božje milosti, kako rekosmo prošli put, možemo se obratiti i ponovno rodit. Težak je to i naporan put jer nam valja na neki način »izaći iz svoje kože«. Valja nam patiti i boriti se, padati pod teretom križa i dizati se, krenuti hrabro i ići postojano kroz tamu noći prema svjetlu uskrsne zore.

Trnovit je put do zvijezda, kaže stara latinska izreka (Per aspera ad astra). Taj težak i trnovit put udes je ljudi na zemlji. Ako želimo nešto postići i doći do cilja, moramo poći tim putem, zalijevajući ga vlastitim znojem i krvljvu. Tek tako, penjući se strmim stazama, ulazi-mo kroz »usku vrata« u cilj i dolazimo do zvjezdanih vlosova.

Taj jedini put do cilja ima svoje ime: križni put. Njime je pošao i Spasitelj svijeta, pokazavši nam kako, kuda i kamo moramo i mi ići. To je put našeg osobnog očišćenja i obraćenja. Kršćanin, vjerujući u Spasiteljevo Uskrsnuće, koje je zalog njegova osobnog uskrsnuća, zna da se na kraju toga puta ne nalazi smrt.

Vjekovno ljudsko iskustvo i naša vjera upućuju nas kako se kroz mrak dolazi do svjetlosti, a kroz muku Velikog petka do slave uskrsne nedjelje. Shvatila je to i Majka Isusova i Marija Magdalena, shvatile su i pobožne žene koje nisu napustile Isusa ni pod križem. To je iskustvo obilježilo djelovanje apostola i prve Crkve.

Teško je to shvatiti svijetu koji toliko cijeni aktivnost pod svaku cijenu, znanje i imanje, osobni i društveni uspjeh, čast i vlast. Stoga je put muke i križa za svijet put »pasivnosti« i bijega iz borbe ili čak sramote i kukavičluka. Naravno da takav svijet ne može poštivati misterij križa i uskrsnuća, misterij Crkve Kristove.

Nedavno je na izvanrednoj biskupskoj sinodi u Rimu govorio kardinal Tomašek kao predstavnik Crkve koja svoje poslanje ne može vršiti nekakvim javnim djelatnostima i manifestacijama. Govoreći razborito i oprezno, u nekoliko riječi rekao je ono što je za Crkvu raspetoga Krista i za njezin put do koначnog cilja najvažnije i naj-

bolje. Rekao je: »Za Crkvu je dobro kad može raditi, još bolje kad moliti, a najbolje kad trpi jer u tome je sve.«

Kao što bez mračne betlehemske štale ne bi bilo božićnog sjaja, tako ni bez Velikog petka ne bi bilo Uskrsa, ni Duhova, ni Crkve, ni konačne pobjede nad silama mraka. Kroz tamu noći trnovitim stazama patnje i borbe, čovjek prevaljuje svoj put »od glijedza do zvijezda«. Zaista, o muci, kako kaže naš narod, »grozdovi vise«.

Naum Stvoritelja i Spasitelja, međutim, nije patnja radi patnje, ali je misterij križa tajna ljudske slobode i božanskog spasenja, konačne sreće i blaženstva. U povijesti spasenja križ jest i ostaje znak pobjede i navještaj Uskrsnuća. Teologija križa je teologija nade i pravog oslobođenja, tj. očišćenja i obraćenja.

Za svakoga od nas križni put je nadvladavanje i izmirenje naših napetosti i grešnosti, putokaz i zaokret prema »zvjezdanom« cilju, prema nadilaženju vlastite sudbine i potpunom preporodu, prema Uskrsnuću.

Nutarnja preobrazba

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

U židovskoj vjeri Isusova vremena sve je bilo propisano do u tančine određeno, a prije svega su bili točno određeni odnosi prema Bogu i odnosi prema ljudima. Tko se je strogo držao tih propisa, smatrao se pravednikom. Isus je krenuo drugim putem. On je htio dušu do dna razbudit za Boga i svu je prožeti Bogom da bude ono prema Bogu i bližnjemu, što se nijednim zakonom ne da izraziti, ni životom po zakonu iskusiti.

»CISTO SRCE STVORI MI, BOŽE!« (Ps 51,12)

Isus započinje svoje propovijedanje ovako: »Obratite se, jer je blizu kraljevstvo Božje!« (Mt 2,3) Ne kaže: »Budite pobožni!« Obratiti se ne znači obaviti neku pobožnost, nego započeti biti drugačiji pred Bogom i pred njegovim Evandeljem. Obraćenje uvijek znači prekid s dosadašnjim stanjem uz pomoć mača koji je donio Isus: »Nisam došao donijeti mir nego mač.« (Lk 12,51). Ako nas Evandelje ne uzinemiruje, onda ne čitamo Evangelije nego nešto drugo.

NAJAVAŽNIJA JE SPREMNOST NA OBRAĆENJE

Isusovo Srce ne interesira prije svega to da li netko obdržava sve zapovijedi, da li je dao obiteljske priloge, da li je izvršio sve molitve i propise. Njega prije svega zanima da li je čovjek spreman prodati sve što ima da kupi polje u kojem se nalazi skriveno blago (Mt 13,43) i da li je hrabar i život izložiti za kraljevstvo Božje (Lk 13,3). Većina je zagušena svojim poslovima pa odbacuje poziv na svadbu (Lk 14,16). Nadasve su zagušeni bogataši. (Mk 10,25).

Put k Srcu Isusovu je užak. Bez utroška snaga k njemu se ne dolazi, niti se ravnodušno, bez žara, može pred njim stajati. U jednom nekanonskom spisu piše, a dobri tumaći sv. Pisma to prihvataju, da je Isus rekao: »Tko stoji blizu mene, stoji blizu ognja, a tko stoji daleko od mene, stoji daleko od kraljevstva Božjega.« Mora u nama izgorjeti stari svijet i zažariti se novi, ili nam je priznati da smo daleko od Božjega kraljevstva.

POTPUNO PREDANJE — KAO U DJETETA

Ona Isusova riječ: »Ako ponovno ne postanete kao

mala djeca, sigurno nećete unići u kraljevstvo nebesko. (Mt 18,3) ne želi istaći naravnu nevinost djece. Isus nije romantični zanesenjak. Glavno težište prispolobe treba gledati u nečem drugom. Djete potpuno ovisi o brizi roditelja i samo od sebe ne može ništa. Tako neka se čovjek osjeća pred zahtjevima Božanskog Srca, pred kraljevstvom Božjim. Neka mu se preda posve, kao dijete skrbí svojih roditelja, ne bojeći se prevrata po kojem će Bog u njemu prevrnuti stari poredak i izgraditi novi.

Obraćenje je kao svadbeno svečano odijelo, kao namirisana glava i brižno dotjerano lice (Mt 6,17), kao urešena zaručnica, kao svirka iigranka (Lk 15,25), kao radost sina koji se vraća doma (Lk 15,32), kao zadovoljstvo koje se doživi kad se nade izgubljeni novac (Lk 15,8). Koliko se tako u svojoj nutarnjosti osjećamo, toliko smo obraćeni. Ako se tako uopće ne osjećamo, još nismo počeli kršćanski živjeti.

Obnova raspela, obnova vjere

Bilo je to u lijepom našem Zagorju punom zelenih bregova, plavih potoka i sunčem obasjanih livada. Miris bujnog cvijeća dizao se s tih livada prema nebu kao miris tamjana u veličanstvenoj katedrali. Na raskršću cesta od kojih jedna vodi prema Zagrebu, druga u Krapinu, a treća prema Krapinskim Toplicama, skupilo se mnoštvo

vjerničkog naroda, a zvuci lumenje glazbe stupali su se s bijelim oblacima nad tamnim šumama.

Tu na raskršću puteva već više od jednog stoljeća stajalo je raspelo, svetinja cijelog kraja. Podigao ga je barun Konstantin Rukavina iz obližnjeg dvorca Trnovca. Pred tim raspelom sklapali su ruke umorni seljaci idući

»RASPELO DANAS OPET SJA KAO SVJEDOK NEIZMERNJE BOZJE LJU BAVI PREMA NAMA.« GOVORIO JE ŽUPNIK DRAGUTIN KUCAN

sa svojih polja. Tuda su prolazili trgovci i zaustavljali se u molitvi. Pred raspelom bi vojnici i časnici skidali svoje kape i molili da se živi vrati iz boja. Djevojke su se tu molile da im se mladići živi i zdravi vrati s daleke fronte. Žene su molile za muževe, majke za djecu — i svi su tu pred križem nalažili utjehu. Raspelo su poštovala i dva svjetska rata, i tek u naše kulturno vrijeme našla se nekulturna i drska ruka koja ga je obeščastila.

Dogodilo se to jedne hladne zimske noći 1983. Drznik je razbio lik raspetog Spasitelja. Ostao je stršati križ bez Isusa, a ljudi su se osjećali kao izgubljeni bez svog Spasitelja. Učinio je to netko tko je u duši imao led, a u srcu smrt. Taj svetogrdni čin potresao je ljude cijelog kraja, ali su znali da tuga ništa ne gradi nego samo vjera i sloga. Zajedno s našim župnikom župe Sv. Križ—Začretje, odlučili smo raspelo obnoviti. U Zagrebu smo pronašli kalup i novo

FOTOGRAF AMATER SNIMIO JE SAMO DIO VELIKOG MNOSTVA VJERNIKA KOJE JE DOSLO NA POSVETU OBNOVLJENOG RASPELA I NA OBNOVU SVOJE VJERE. OSOBITO SU SE ISTICALI MLADI JER NI ONI NE MOGU BEZ BOGA

tijelo dalj odliti u bronci da bude trajno. U tom su se najviše istakli vjernici sela Pačetine. Raspedo danas opet sja kao svjedok neizmjerne Božje ljubavi prema nama, i naše nepokolebive ljubavi i vjere u Boga. Ljubiti Boga i bližnjega svoga do predanja samog sebe — to je nauk križa!

Radovi na obnovi bili su dovršeni krajem travnja 1985. godine. Svečani blagoslov novog raspela obavio je naš vlc. župnik Dragutin Kučan 9. svibnja 1985. Na svečanosti se skupilo mnoštvo vjernika iz domaće župe, a bilo ih je i iz susjednih župa. Razdragano i pobožno pjevali smo uz pratnju lime-ne glazbe iz Začretja. »Mužikaši« su se rado odazvali da uzveličaju slavlje križa. Radnici službe javne sigurnosti održavali su red u prometu na cestama, da sve protekne mirno i dostoјanstveno, kako to znaju biti samo vjernički zborovi.

Za obnovu razbijenog križa u Pačetini najviše se uzimala jedna majka šestero djece i već devetero unučadi, a ime joj je Barbara. Ona je sve križeve svoga života podnijela gledajući Onoga na križu i moleći Ga da joj pomogne nositi njezine križeve. I pomogao je. Zato mu je trajno zahvalna, pa i sada često ode pred križ moliti se, zaliti cvijeće i zapaliti svjeće. Moja mama!

Kad se po drugim selima prostrane župe pročulo kako smo mi obnovili svoj križ, krenuše i oni da po raskršćima svojih putova i staza obnove svoja raspela, a u srcima da rasplamsaju vjeru u Gospodina — jedinog Spasitelja.

Marija GROZAJ

Susret žedan da potraje

Vidici cvatu na sve strane,
žedan pogled moje duše upućen je
sjaju križa s kojega me gledaš — Isuse!
Govoriš mi svojim očima,
množiš sunca na poljani moje duše.
Riječ me Tvojim Duhom obuzela,
dodir sreće zalelujao mi dušu.
Pogled mi je Tvojim pogledom procvjetao,
proklasao u susret koji žeda da potraje.

Gledajući Tebe,
mirno ću čekati uskrsono jutro života,
makar i s mirisom patnje,
jer s Tobom ne osjećam očaj ništavila,
niti se bojam smrtne raspukline srca.
S Tobom — usne pjesmu radaju,
a život je rajske zasladden daškom,
jer uvijek iznova uskrisuješ nade.

Kako je slatko biti s Tobom!
Ti znaš kako je kad zazorí zora,
kad pjev duše opojno se glasa,
kad pupoljak ispod latica prosuzi,
s ruba oka radosni se otme krik.

Gledajući Tebe, oslonjena sam na sreću,
plamtim, rastem gore u visinu
ovjenčana kapljama krvi s tvoga čela.
Gledam Te. Ti si vječan,
najviša iskra života, sunce što se diže
nad vrtlogom mijene i povijesti rijekom,
kao najuzvišeniji znak vremenâ
kao nada vječnoga proljeća,
u kojem susret trajno ostaje sreća.

IVNA

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Kraljica Jelena gradi Gospinu crkvu

Piše: Ante KATALINIĆ

Već smo spomenuli da godine 925. susrećemo hrvatskoga kralja Tomislava u splitskoj katedrali gdje sudjeluje u radu crkvenog sabora. Ta Marijina crkva pružila nam je priliku da saznamo dragocjeni podatak iz života prvog hrvatskoga kralja koji je živio u dalekom desetom stoljeću.

Međutim, dobro znamo da su zgradu, koja će poslije postati splitskom katedrom posvećenom Marijinu Uznesenju, sagradili još stari Rimljani, pogani. Međutim, Gospa kao da je htjela da baš netko od hrvatskih narodnih vladara sagradi crkvu njoj u čast. Htjela je da se na početku našeg narodnog života u novoorganiziranoj državi na jedan vidljiv i izrazit način postavi pred hrvatski narod kao njegova zaštitnica i voditeljica. Providnost je za to izabrala dobru našu kraljicu Jelenu. Ona će Gospo sagraditi crkvu, koja će postati Gospino svetište i prošenište, utočište hrvatskog naroda od onih dalekih vremena pa sve do naših dana. Punih tisuću godina. Ta je Gospina crkva u naše vrijeme odlikovana naslovom HRVATSKO GOSPOINO PRAŠVETIŠTE.

Kraljica Jelena potjecala je iz zadarske patricijske obitelji Madljevaca. Njen otac Madije bio je prior grada Zadra i carski strateg za cijeli onaj dio Dalmacije koji se nalazio pod bizantskom vlašću. Bio je po ocu Roman, ali po majci i baki tekla je u njegovim žilama hrvatska

bio je pobijeden, a između Hrvata i Romana u dalmatinskim gradovima zavladala je sloga, tako da se Jelenin sin Stjepan Držislav koji je naslijedio hrvatsko prijestolje od svojeg oca i vladao od 969. godine do 997. prvi od svih hrvatskih vladara mogao nazvati »kraljem čitave Hrvatske i Dalmacije«. Kao takav bio je i okrunjen. Sve te rafne okolnosti za Hrvatsku bile su uvelike djelo dobre kraljice Jelene, kojoj je velika potpora bio njezin rođeni otac.

Jelena je uistinu Hrvatskoj donijela sretne dane. Mogli bismo se i ovako izraziti: Gospa se poslužila kraljicom Jelenom da Hrvatskoj udjeli sretne dane. Znamo, naime, da je kraljica Jelena žarko štovala Gospu pa je Njoj u čast sagradila i velebnu crkvu u Solinu. Sagradila je Jelena zapravo dvije crkve u Solinu: crkvu sv. Stjepana koja je postala mauzolej ili grobnica hrvatske kraljevske obitelji, i veličanstvenu crkvu sv. Marije. Ta je crkva sv. Marije služila kao kružidbena bazilika hrvatskih kraljeva. Postala je također Gospino svetište, prošenište.

Jelena je umrla 8. X. 975, a 10. III. 976. bilo je njezino

Kraljica Jelena

tijelo preneseno i ukopano u atriju te Gospine crkve.

U splitskome muzeju hrvatskih starina nalazi se glasovita nadgrobna ploča kraljice Jelene, koju je u Solinu, na Gospinu otočiću, 25. i 26. kolovoza god. 1898. otvorio naš veliki arheolog Don Frane Bulić. Latinski natpis na ploči, preveden na hrvatski, glasi:

»U ovom grobu počiva slavna Jelena. Ona je bila žena kralja Mihajla, a majka kralja Stjepana, i vladala je kraljevstvom. Preminula je u miru 8. listopada. Ovdje je bila sahranjena 976. godine od Utjelovljenja Gospodnjega, 4. indikcije, 5. mjeseca cikla, 17. epakte, 5. sunčeva cikla, 5. dana koji pada sa 6. Za života majka kraljevstva postade i majkom sirota i zaštitnicom udovica. Ovamo pog-

ledaj, čovječe, pa reci: Bože, smiluj se njezinoj duši.«

Gospinu crkvu, koju je sagradila Jelena, rušili su i Tatari i Turci i požar, ali su naši stari na tom istome mjestu uvijek dizali Gospinu crkvu, pa su podigli konačno i onu koja se tamo nalazi danas.

Na Jeleninoj nadgrobnoj ploči jasno čitamo da je Jelena »vladala kraljevstvom« i da je bila »majka kraljevstva«. A kad je postala udovicom, općenito se pretpostavlja da je prema tadašnjem običaju postala redovnicom. Kao redovnica mogla se još intenzivnije baviti djelima milosrđa prema bližnjemu. Da se u tome odlikovala govori nam ista nadgrobna ploča koja kaže za Jelenu da je bila »majka sirota i zaštitnica udovica«.

Povjesničar Ferdo Šišić u svojoj »Povijesti Hrvata« kaže za kraljicu Jelenu da je bila i pobožna i imućna (str. 436—7) Svoje bogatstvo upotrijebila je najbolje što je uopće mogla: sagradila je dvije crkve, a za sirote i udovice brinula se i potpmagala ih majčinskom ljubavlju.

Sama Božja providnost udijelila nam je dobru kraljicu Jelenu, da ona kao član hrvatske kraljevske obitelji, stavi službeno čitav hrvatski narod u počecima njegova egzistiranja pod Gospinu zaštitu. Jelena je to izvršila svojim velikim djelom: u sjedištu hrvatskih kraljeva, u upravnom središtu hrvatskog naroda, u Solinu, u dalekom desetom stoljeću, podigla je Mariji na čast velebnu crkvu, nama dragu prasvetište i proštenište Gospe od Otoka.

NADGROBNA PLOČA KRALJICE JELENE JE ZDROBLJENA, I KAO ZDROBLJENA SIMBOL JE MUKOTRPE POVIJESTI HRVATSKOG NARODA. ALI JE USPOMENA NA »MAJKU SIROTA I ZASITNICU UDOVICA« PREZVJELA SVA ZATIRANJA JER SU DOBRA DJELA UCINJENA S BOGOM I OSTAJU NEUNISTIVA

Mladež traži Krista

ZNAK PLODNE LJUBAVI

•Pogledajte što češće na čovjeka probodena Srca! — tako je govorio Ivan Pavao II. francuskoj mlađeži. Slično je govorio i švicarskoj mlađeži. To je smisao svih njegovih govorova mladima: •Što češće pogledajte prema Isusu Kristu, na križu raspetome! On će vas naučiti, koji je smisao života! Od njega ćete čuti riječi: 'Dodite k meni svi, koji ste umorni, i ja ću vas okrijepiti!' Krist na križu znak je plodne ljubavi prema svim ljudima!•

Kristovo Srce smilovalo se razbojniku koji se, raspet na križu, kajao za svoja nedjela! Krist sve poziva na klanjanje, na obraćenje. On sve poziva k sebi, jer oprašta skrušenim bijednicima. Papa je izdao svoje veliko Pismo o vrijednosti Pokore, o vrijednosti isповijedi, koja grešnike povezuje sa Srcem Isusovim!

Papa neprestano poziva i potiče na razmišljanje o Kristovoj Žrtvi na križu. Da se duhom prenesemo na Kalvariju, da s Isusovom Majkom

i Isusovim dragim učenikom Ivanom promatramo Isusa s probodenim Srcem, s raširenim rukama, ranjenim od čavala, s ranjenim nogama, koje su koracale u životu stalno tražeći grešnike. Isus sve poziva na svoju Žrtvu slike Mise. Poziva na božansku gozbu, na kojoj blagujemo Tijelo Kristovo!

MLADEŽ ŽALI ZA IZGUBLJENIM GODINAMA

U zadnje vrijeme opaža se, kako mlađež i Istoka i Zapada ne nalazi sreće u alkoholu, u drogi, u seksualnom iživljavanju, u nemoralnim zabavama i ludim plesovima, nego traži nešto više, traži smirenje kod Boga... Jedan londonski novinar proputovao je po zemljama istočne i južne Evrope i ustanovio, kako se, unatoč ateističkom odgoju, mlađež vraća Bogu. Poput Ruskinje Tatjane Goričeve ta mlađež otvara Boga, kaje se, ispovijeda se, moli se i žali za uzalud proživljenim godinama bez Boga...

Indijska misionarska Majka Terezija svjedoči, kako sa Zapada mlađež dolazi čak u Indiju, da okajava svakakve grijeha svoje mladosti: predbračna iskustva, grijeha kontracepcije, pobačaja... Mlađež gladuje za Bogom, koji jedini daje sreću u životu i u vječnosti. Bez Boga nema sreće! Krist, Čovjek proboden Srca ljubi sve i nastoji sve spasiti!

SLUČAJ PARIŠKE STUDENTICE

Majka Terezija, pripovijeda, kako sa Zapada stiže k njoj u Indiju na stotine mla-

denačkih grupa, koje promatraju djelovanje misionarki ljubavi u kućama umirućih, pa se i sami uposle na djelu milosrda prema nevoljnici ma. Tako iznosi slučaj jedne studentice sa sveučilišta u Parizu. Kad je stigla u Kalkutu, izgledala je jedno i kuvano, umorno, iscrpljeno, bez imalo radosti, očiju zaplakanih... Majka Terezija pozvala ju je u kapelicu, da s misionarkama bude na dnevnoj adoraciji, na klanjanju Isusu Kristu u Euharistiji i da nastoji razmišljati. Djevojka je strpljivo sudjelovala. Sudjelovala je i u radu oko umirućih. I jednog dana, nakon desetak posjeta umirućima, baci se oko vrata Majke Tereziji i reče: »Majko Terezijo, našla sam Isusa!« Kad ju je misionarka upitata: »Gdje ste ga našli?«, odgovorila je: »U kući umirućih!« Zatim je misionarka postavila pitanje: »Pa, što ste učinili, kad ste našli Isusa?« Parižanka je odgovorila: »Otišla sam se ispunjavati i primiti Isusa u Pričesti. Zatim sam poslala telegram svojim roditeljima i javila im, kako sam našla Isusa!« Eto, veli majka Terezija, Parižanka je pristupila k ispunjavi sa svojim grijesima, grešnica s grijesima, a Izašla je iz ispunjivaonice kao obraćenica, bez grijeha! Bijaše puna radosti i veselja. Prvi put je ugledah sa slijedeškom! Treba mlađeži pokazati put prema Kristu, prema Bogu! Mlađež gladuje za Bogom, samo Ga ne zna naci. Treba joj kazati, kako će Ga naći. Čim mlađež nađe Krista, nalazi s Njim i Njegov mir, radost i ljubav...

Srećko BOŠNJAK

• čemu pričaš!

U ambulanti je gužva i galama kakvu može stvoriti samo jedan razred osamnaest godišnjaka kad dođu na obvezno cijepljenje. Nije se spuštao glas, ali je čuo samo onaj koji je pratio:

— Ne, ja se neću cijepiti!

— Pa dobro, da li si ti normalna! A što ako se razboleš?

— Baš me briga! Neću se cijepiti i gotovo! Uostalom, nisam ponjela ni zdravstvenu knjižicu.

— Lako zato. Liječnica je donijela kartone i u njih će upisati sve što treba i bez tvoje knjižice.

— Neću, i basta!

— Ne glupiraj se, molim te. Uči ćeš sa mnom i basta!

— Neću, neka umrem. Dosta mi je svega!

— Ma nemoj! Reci mi samo jesu li ti sve koze na broju kad tako govorиш? Ne-moj mi samo bubati da ti je ovih 18 godina života dosta. Ana, molim te, ne izvodi mi te gluposti!

— Nisu to gluposti. Glupost je ovaj glup život. Glu-

post je što se već nisam ubila.

— Pa tebi stvarno nije sva-ka na mjestu.

— Ako baš hoćeš znati, pokušala sam već tri puta samo mi nije uspjelo. U osmom kad sam još bila klinika, u drugom srednje i prošlog ljeta. Morala bih popiti cijelu apoteku tableta kad su glupo slabe.

— Baš mi je milo što ti nije upalilo, i molim te, ne čini više te gluposti, i ne govor o tom!

— Ma vidi ti nje, ona mi ne vjeruje. Stvamo, kad ti kažem! Popila sam razne tablete za srce, za bubrege, andole... sve što sam našla u kući. Onda sam se naliла i alkohola, i zamisli, samo me je mučilo u stomaku i ništa više, a baš sam htjela...

— Ana, pa ti si u neku ruku fenomen. Ti se nikako ne možeš riješiti života, pa sad ne bi išla na cijepljenje, samo da ti uspije.

Medicinska sestra otvorila je vrata čekaonice i pozvala nas u ambulantu. Moja su-govornica neće pa neće. Kao tvrdoglavu mačku kliznula je

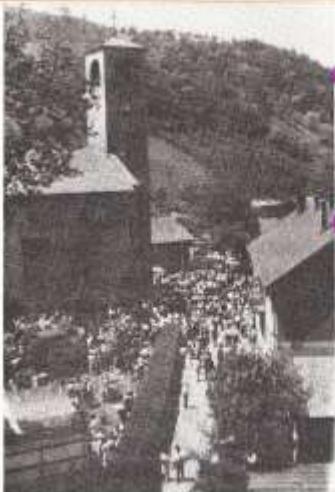
kroz sve nas i pobegla van. Neki su iz razreda pošli da je vratre, ali ih je prije igle u ambulanti zapekla zaušnica u dvorištu zgrade, pa su se vratili neobavljeni posla.

Kasnije sam se zanimala da saznam istinu. Ana se zbog nesrećenih odnosa u o-bitelji doista pokušala ubiti, ali ne znam točno na koji način, da li baš samo table-tarna kako je govorila. Ja i dalje s njom drugujem, te joj nastojim misli svratići prema svijetlim stazama i odvratiti je od crnih misli. To je moj ljudski i kršćanski zadatok. A često se za nju i molim:

— Bože, smiluj se očajnim i beznadnim kojima se zamračilo nebo života, magla im polegla preko razuma, a dušom im se valjaju oblaci crnih misli kao bijesni valovi zimskog mora. Spasi duševne utopljenike kojima očaj proždire i zadnji tračak nade, koji u svom bezumlju dozivaju uragan da učini puštoš. Bože, smiluj se svima takvima u gluhim trenucima, i ne dozvoli da postanu sažgani meteori, mrtve zvijezde! Amen.

IVNA

VJERNICKI NAROD NE MOZE NE-DJELJOM BEZ MISE, BEZ SVOGA ZAJEDNISTVA, JER ZUPA JE VE-LIKA OBITELJ KOJA SE OKUPLJA NA GOZBU GOSPODNU

Ta istočnjačka poslovica, s tužnim prizvukom nemoći pred usudom, u Bosni je svuda gotovo opipljiva. S čovjekom prapovijesti u grob je sahranjeno i njegovo oružje, oruđe i nakit od jaspisa, aha-ta i kalcedona, kao i glineni lonci i jantarske ogrlice. Pro-našavši broncu, taj je čovjek kovao britke mačeve i oštре sulice, a i trebalо mu je! Liko-vi idola pokazuju da se i

ZUPA SV. JOSIPA JEDNA JE OD PET DANAŠNJIH ZENICKIH ZUPA. CRKVA SV. JOSIPA PODIGNUTA JE NA RUSEVINAMA BIVSE ZUPNE CRKVE SV. ILIJE. NEKADA JE BILA POSTRANI, A DANAS JE MEDU NEBODERIMA KAO BARKA MEDU VALOVIMA

ZEMAN GRADI

on molio, štovao bogove, pamatio pretke. Ono što je kroz milenije s mukom stvarao u znaku ilirske zmije, nestajalo je pod naletom rim-skih orlova. Ali i oni su do-letjeli s vrhunca svoje moći, i pad im je bio posve blizu. Svitalo je sunce spasenja. Križ će uskoro zasjati na crkvama i bazilikama. Život će procvasti, novi čovjek stvarat će u miru pod znakom križa. Okružen svojim planinama, nije ni slutio zatorni plamen što ga sa sjevera nosi vihor seobe naroda. Kri-ževi će biti srušeni u prah, od vila i bazilika ostat će samo temelji, a i njih će pre-kriti trava i zaborav. Nakon stoljeća mraka, svjetlo će se opet vratiti. Gradić će se no-ve crkve, a oltare će resiti hrvatski troplet. Život će bu-jati, dizat će se kraljevski gradovi. I kad se već činilo da će snaga Bobovca i Jajca

pod jedno žezlo okupiti sve suplemenike da ih povede u sigurnu budućnost, nad Bos-nu se nadvila duga noć sr-pastog polujeseca s istoka. Sjajna ostvarenja opet pada-ju u prah, čuva se samo u-spomena. »Zeman gradi, ze-man ruši!« Takva je Bosna! Prisutna a nepoznata, bliska, a daleka, srodnja, a tuda, pu-na pitanja i puna nadanja. Danas bi htjela da budućnost samo gradi i nikad više ne ruši. To joj i ja želim gleda-jući iz vlaka kako se izmje-njuju tornjevi, minareti i dim-njaci, dok mi mrak rane zimske večeri otima pogled u daljinu. Kad stigoh u Sa-rajevo, bila je noć. K cilju svoga putovanja, sv. Josipu u Zenicu, krenuh tek sutra-dan.

Nakon Sarajeva, Zenica i-ma najbrojniju katoličku za-jednicu u Bosni i pet župa. Župa sv. Josipa proslavila je lani pedesetu obljetnicu svoga postojanja. Danas ima po redu 8. župnika u osobi vlč. Josipa Konopke, i 17. kapelana u osobi vlč. Bože Markotića. Kroz prošlost u župi su djelovale sestre Slu-žavke Malog Isusa, zatim Kćeri Božje ljubavi, a danas uz župsku kuću imaju svoj samostan sestre uršulinke. U 50 godina postojanja župa je imala 7470 krštenja, 1594 vjenčanja i 1620 katoličkih sprovoda. Samo prošle godi-ne bilo je podijeljeno oko 40 tisuća Pričesti. Zaista je o-snivanje župe sv. Josipa u

- ZEMAN RUŠI

Gornjoj Zenici bilo opravdano, iako nije bilo lako.

Davne 1858. godine osnovana je u Zenici župa sv. Ilije, a vrijedni ujaci podigloše crkvu nakon 12 godina. Podigloše je gdje su im turske vlasti odobrile: postrani i među muslimanskim kućama. U ono vrijeme Bosna je bila "bure baruta", pa su i ujaci i katolički vjernici trebali biti vlastima na oku. Ipak je to bilo uz put kojim su katolički radnici iz Čajdraša i ostalih sela silazili prema rudnicima.

Nakon dolaska austrijskih vlasti (1878.) izgrađena je i pruga Bos. Brod — Zenica — Sarajevo. Rudnici su se počeli još više razvijati, a dizala se i nova industrija. Za radnike koji su dolazili sa svih strana i velikim dijelom bili katolici, osnovana je nova kolonija — Novi Šeher, da budu bliže rudnicima i dimnjacima. To je bilo dobro, ali je crkva bila podaleko. Ujaci odlučiše da u novoj koloniji podignu novu crkvu za sjedište župe, a staru crkvu da napuste. Tako i učinše. U staroj crkvi sv. Ilije posljednja je Misa odslužena na sam blagdan sv. Josipa 1910. Nakon toga crkva je napuštena, pa se s vremenom i urušila. "Zeman gradi, zeman ruši!" Bilo je to na veliku žalost svih koji su desetljećima dolazili u tu crkvu. Tako je to potrajalo do godine 1935. Te godine sarajevski nadbiskup dr. Ivan Šarić osniva u Ze-

nici drugu župu pod zaštitom i naslovom sv. Josipa, a za crkvu odredi da se obnovi stara crkva sv. Ilije koja je bila urušena.

Župa sv. Josipa broji danas oko 1500 svjesnih katoličkih obitelji, mahom radničkih. Milina je nedjeljom vidjeti cvijet mlađih u crkvi, a može se reći da dolazi i do oživljavanja vjere, osobito među mlađima, kojih na vjerouauk dolazi skoro pet stotina. Dva crkvena zbora vodi s. Cecilia. Nikad nema problema za čitača i ministra, a i župski je »Kartas« poznat u cijelome gradu jer pomaže svima u nevolji, ne gledajući na vjeru ili narodnost. Čovjek je svuda čovjek, i čovjek je vrednota o kojoj se ljudi najviše kupljaju, iako sprovodi pokazuju da se poštuje svačije uvjerenje. Čast i muslimanima, čuo sam za njih da su

OVAJ KIP. SV. JOSIPA DONESEN JE IZ SARAJEVSKE DJECENZANSKE BOGOSLOVije. NAROD GA VOLI JER IM PREDOCUJE ZASTITNIKA ŽUPE I CIJELE CRKVE

iskreno religiozni! Od katolika se gube samo oni koji zaboravljaju Isusovu opomenu: »Ne živi čovjek samo od kruha...! Samo njihova dječa gube se na razne načine, pa i kroz mješovite brakove, što ima za posljedicu traume, kad više nema izlaza. Sveti Josipe, štiti svoju župu, sve vjernike Zenice, grad i rad poštenih ljudi!

TINO

PJEVACKIM ZBOROM DJECE I ODRASLIH RAVNA S. CECILIA. URŠULINKE SU DOSLE IZ VARAŽDINA. IMA IH 6, A OD VELIKOG SU ZNACENJA ZA ŽIVOT ŽUPE

Budućnost je pitanje savjesti

O TOME PIŠU I NOVINE

Zagrebački tjednik »Danas« od 8. listopada 1985. na 21. stranicu ima jedan veoma zanimljiv naslov: »Brzo starimo sporo se radamo«. Jasno je da pisac članka Željko Krušelj nije članak objavio iz vjerskih motiva, niti poziva na ispit savjesti u vjerničkom smislu, ali nam pruža podatke pred kojima nijedna ljudska savjest ne može ostati ravnodušna: »Zbog demografskoga starenja danas u Hrvatskoj u 85 općina ima više starnovnika u dobi iznad 60 godina nego onih između 0 i 10, a u svih 113 općina više je »praroditelja« nego »djeca«.

(Tu se pod »praroditeljima« misli na osobe starije od 50 godina, a pod »djecom« se misli na mlađe od 14 godina).

KAMO?

Kamo nas to vodi? Pametnime ne treba tumačiti. Pravo je pitanje zašto se ništa ne poduzima da se stanje promijeni! Ako se ovako nastavi, u dječje vrtiće uskoro će odlaziti starci i starice, ako bude unučadi da ih povedu i prevedu preko opasnih cesta.

Mi kao vjernici ne promatramo taj problem u prvom redu pod socijalnim, ekonomskim

demografskim, rodoljubnim, političkim i drugim vidovima, premda su i za nas ti oblici života veoma važni, nego im prilazimo u prvom redu zbog savjesti, a ona je u javnosti posve zanemarena. Kao vjernici, mi u neradaju djece ne gledamo samo demografsko stanje, ili možda izumiranje nacije, nego u prvom redu povredu Božjeg zakona o braku i obitelji, onog naime zakona po kojem je radađe djece i uzajamna ljubev bračnih drugova prvotna dužnost, svrha i cilj braka. Samo po sebi se razumije da mi nismo za nekontrolirano radađe, nego za odgovorno radađe, a odgovornost u tom imaju sami bračni drugovi. Uvjeti koje im pruža šire društvo mogu ih u toj zadaći ozbiljno onemogućiti, a onda se to osvećuje i roditeljima i tom širem društvu.

RAZLOGA JE PUNO, ALI SAVJEST OSTAJE BITNA

Puno je razloga koji su narod doveli u takvo stanje, a iseljavanje bez stvarne šanse da se u domovinu vrati djeca koja se radeju u tudišti, sigurno nije na zadnjem mjestu. Mladi roditelji veoma lako se ispričavaju i mnogim drugim razlozima. Oni pak koji su prešli u dob kad više ne mogu radati djecu, nerijetko se kaju što nisu imali još bar jedno, ali se tada vlaže ništa ne da popraviti. To je znak da su u mlađim godinama kojećime zaškavali svoju savjest, ali se ona ne da ugušiti, jer se radi o svijesti ispunjenih ili besmisleno proživljenih godina ili cijelog života. To bi morala biti ozbiljna opomena mlađim roditeljima. Co-

vjek koji se ne obazire na savjest, niti se trudi da je pravilno formira, veoma lako se sklizne sa svoga dobrostanstva, ali ga zato ne mogu ispričati nikakve parole o slobodi. Slobodan je samo onaj koji ima mirnu savjest zbog ispunjenog životnog zadatka.

NI KAP NA SUHU ZEMLJU

To što se o demografskim kretanjima ponekad nešto rečne na televiziji ili se napiše u novinama, nije ni kap na suhu zemlju krivih mišljenja i stavova. Smisljene, akcije za obnovu naroda nema, a odgovorni bježe od tih problema. Takvi nezainteresirani stavovi za narod imaju teške posljedice koje se i u povijesti rijetko susreću, aobično su uvod u sasvim nove prilike. To je slično kao kad požar uništi šumu. Na istom tlu porast će novi život, ali stare šume neće biti. Trebat će mnogo godina da iz kojekakvog šipražja opet naraste korisna šuma. Ni rimski carevi nisu se brinuli za priroštaj stanovništva u carstvu, nego su narod primirivali i zavaravali dajući mu »kruha i igara«, dok nisu napokon pod udarcima barbara izgubili zemlju i kruh, narod i carstvo, i tako je svršila njihova luda igra. Dakako da careve nitko nije pozvao na odgovornost za propast carstva, ali su očevi i majke odgovarali svojoj savjeti za propast njihovih obitelji.

Ulijudbu stare civilizacije nisu novonadošlim narodima prenijeli mrtvi uživači života, nego kršćanske obitelji koje su, poštivajući Božji zakon o braku i obitelji, imale dovoljno djece za suživot s novim ljudima u novim pri-

likama. Ti isti prenijeli su novodoseljenima i Evangelje, uveli ih u Crkvu, učinili ih Božjim narodom. Nema više sumnje da će se to na svoj način ponoviti. U treći milenij Crkve uči će samo obitelji koje imaju djece, i samo takve obitelji produžit će život naroda.

MIŠLJENJE I SVJEDOČANSTVO JEDNOG FRANCUZA

Francuz Claude Fondeur piše: »Živimo u društvu koje se zove potrošačko. To društvo želi imati sve što mu padne na pamet, i to odmah. To društvo svoju sreću vidi samo u uživanju, i u tom je sebično i bezobzirno. Takvi sebičnjaci stalno govore: 'Čemu dužnost i brige?' Po njima, djeca su okovi i verige roditelja, a takve okove ne treba prihvataći. Da bi mogli što više uživati, takvi se odriču i svoje budućnosti i budućnosti domovine, a ne misle da u pitanje dovode i svoje vječno spasenje.

Tko ne želi biti otac, odnosno majka, zbog sebičnog užitka, taj nije nikakav rođaju. Takvi prije ili kasnije postaju paraziti i žive na teret onih koji su radali djecu i tako stvarali budućnost. Mjesto da se odluče dati život brojnijoj djeci, oni odbijaju tu glavnu svrhu svoga braka. A što onda postizavaju? Žive bez sadržaja, starost im je u samoći, smrt u očajavanju. To su oni koji žele odmah imati sve: automobil, kuću, televizor, bezbrižne praznike, skupa putovanja, provod... Žele živjeti na visokoj nozi. Bijednici!

Treba žaliti roditelje koji nisu mogli imati djece, kao i one koji djecu izgube u raznim nesrećama. Ali tko će

žaliti one koji nisu htjeli imati nijednog djeteta, ili možda samo jedno pa su ostali i bez njega? Tko će žaliti egoiste koji su ostali sami kao suha debla?» (Krist i za njih ima smilovanja, samo je pitanje hoće li oni smoci snage da prihvate Krista kojeg se toliko puta odrekoše ne primajući one najmanje — dječu koja su ih molila da im poklone život. Opaska V. M.)

Isti Francuz dalje nastavlja: »Zahvaljujem Bogu što sam rođen u brojnoj obitelji. Moji su roditelji imali desetero djece i doživjeli su četrdesetero unučadi. Zahvaljivali su Bogu što im je davao toliku djecu koju su spremno primali i odgajali kao Božji dar. Mučili su se s djecom, ali su bili stalno svjesni da vrše odgovornu službu, i da tako služe Bogu i domovini. Unatoč svim napornima sačuvali su dobro zdravlje i dug život. Bog ih je nagradio. Djeca i unučadne daju da im starost bude samotna i čemerna. Neće to nikada ni dopustiti!

Ja i moja žena imamo šestero djece i već troje unučadi. Tu službu Bogu i domovini želimo nastaviti. Ni mi nismo poštedeni od životnih poteškoća, ali smo ponosni što živimo po savjeti i u skladu s Božjim zakonom. Žena mi radi u domaćinstvu i odgaja djecu, a ja se brinem da svojim radom uzdržavam obitelj. Osudujem sebičnost onih koji gaje Božje zakone. Roditelji s brojnom djecom dolaze k Bogu s velikim kapitalom. Primili su djecu kao Krista, i Otac će njih primiti kao svoju djecu!*

Valentin MIKLOBUŠEC

Primjerna strpljivost

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Poslije božićnih blagdana našao sam se u Splitu. Želio sam se okoristiti dugogodišnjim poznanstvom s voditeljem splitskoga »Caritasa« tetom Vinkom Luković. Zamolio sam je da me uputi ili povede invalidima ili drugim bolesnicima, čiji bi primjer mogao nešto značiti i čitateljima Glasnika.

PET GODINA U RANAMA

Gotovo u najužem središtu grada uđosmo u stan Jakova Milakovića. Ležao je u krevetu. Nakon našega kršćanskog pozdrava i uobičajenog pitanja »Kako ste?« — bez malo predomišljanja, lica vedra i svjetlih očiju, odgovorio je uvjerljivo: »Kako Bog hoće, te dobri i plemeniti ljudi.«

Jakov je rođen 1946. godine u samom Splitu, a od osamnaeste godine svojeg života boluje od teške bolesti »sclerosis multiplex«. Posljednjih pet-šest godina rane gotovo nikako ne zacjeljuju, a već pet mjeseci stalno leži u krevetu, nepomičan, u vijek na boku, jer mu uz teške rane ni kateter ne omogućuje drugačiji položaj. Ne znaš da li se treba više diviti njegovoj jobovskoj strpljivosti ili brizi i ljubavi koju mu iskazuju njegovi ukućani, a najviše majka, koja je gotovo stalno kod kuće, dok mu supruga radi. Ono što na žalost mnogim bolesnicima manjka, Jakov ipak ima: pažnju svojih ukućana! On se ne doživljava odbačenim, nego, naprotiv, uvjerava nas, iz dana u dan osjeća se ravnopravan član obitelji, i to mu znatno olakšava ponkad nepodnosive boli.

U SRCU TRAJNO ZAHVALAN

Njegova izjava »Kako Bog hoće, te dobri i plemeniti ljudi« nije uobičajena fraza. Uz ukućane za nj se mnogo brine teta Vinka i ostali suradnici Caritasa. Jakov nosi trajno u srcu osjećaje zahvalnosti prema svima. I mnogi liječnici su u kontaktu s Caritasom, i puno učine. I Jakovu su često pomogli, osobito kad su rane znale žestoko peći. Neke liječnike izričito spominje, kao npr. dr. Suića, pa doktoricu Marković. Teta Vinka se može pozdati u mnoge liječnike i može računati na njih kad god ustreba. Tko će kome ako ne svoj svome, pa Caritas i njima užvratiti. Jedan je liječnik npr. tražio invalidska kolica za svoju punicu. Gdje ih nabaviti? Kod Caritasa! Teta Vinka to ovako obrazlaže: »Učiniš dobro, pa ti se vrati.«

DA SAM KAO SV. IVAN VIANNEY!

Ne posjećuju ga često, ali zahvaljujući dobrim ukućanima, potrebna mu pomoć nikad nije uskraćena! On je zadovoljan. Biti strpljiv u tako teškoj bolesti — nije lako! On je svjestan da je to velika Božja milost. On je pravi svjedok Evandelja. Ima veliku vjeru. Samo snagom vjere može sve to izdržati i ostati vedar i raspoložen. Radi se moli. Kad može sjediti, čita. Mnogo je već pročitao, uglavnom duhovne literature, a najviše mu je ostao u sjećanju životopis sv. Ivana Vianneya, uzornog žup-

nika iz francuskoga gradića Arsa. »Da sam ja kao on! Uskliknuo je. Uz veliku ljubav i pravu pobožnost prema Isusu Kristu Jakov posebno štuje Blaženu Gospu i sv. Josipa. Sv. Josipa možda i zato što mu je i djed i otac Josip. Uključio se u pobožno društvo »Dobrovoljaca patnje« koji svoje patnje sjeđinju s Isusovima u molitvi za spas duša. To društvo već desetljećima djeluje širom svijeta, a nastalo je u Italiji. Osnovao ga je svećenik-patnik mons. Novarese, za kojeg je ubrzo nakon smrti pokrenut proces za proglašenje blaženim. Na taj način i naš Jakov osmisljava svoju patnju. Zanimalo me na koje sve nakane se moli i prikazuje svoje patnje. Evo redom: ponedjeljak je za duše u čistilištu, utorak na čast sv. Anti, srijeda na čast sv. Josipu, četvrtak kao zahvala za svete sakramente, petak na čast muke Isusove, subota za svećenička i redovnička zvanja, a nedjelja za sve potrebe Crkve i svih ljudi. Tako smo svi uključeni u njegove molitve, pa molim sve čitatelje Glasnika da se i oni pomole za svojeg dobročinitelja pred Gospodinom Jakova Milakovića.

Hostija žari snagom

Zupnik Karl Maria Harrer priopovjeda kako je u svim župama gdje je djelovao tražio osobe koje bi bile spremne da kao članovi Marijine legije djeluju kao laički apostoli. Tako je radio i kad je postao župnikom u Münchenu. Zapazio je jednu mladu ženu kako svaki dan dolazi u crkvu i posebno se pobožno moli za vrijeme Mise. Jednom ju je pozvao i ponudio joj da se učlani u Marijinu legiju. Na svoje veliko začuđenje saznao je da ona uopće nije katolkinja, da čak nije ni krštena, a roditelji joj pripadaju jednoj protestantskoj sekti u kojoj se krste samo odrasli. Zbog ratnih neprilika ona se nije krstila ni kao odrasla. Iznenaden tim saznanjem, župnik ju je upitao:

— Kako to da ipak dolazite u našu crkvu na službu Božju?

— Jer osjećam da je Bog u katoličkoj crkvi. Da, katoličke su crkve pune Boga. Protestantske, naprotiv, hladne su i prazne. Kad svećenik u katoličkoj crkvi podigne Hostiju na oltaru, ja osjećam da iz Hostije žari posebna snaga.

— Kad tako osjećate, zašto onda ne postanete katolki-

nja, pa biste mogli primati Boga u sv. Pricesti?

Zena nato smjerno odgovori:

— Ja nisam dostoјna primiti Boga!

Zupnik joj je onda tumačio kako nitko od nas nije dostojan primiti Boga u Pricesti, i zato prije Pricesti i priznaje-mo: »Gospodine, nisam dostojan da unideš pod krov moj...« Nadalje joj je protumačio kako se katolici za-tot ćešće ispolijedaju da bi mogli dostoјno primiti Isusa. Isus Krist sve poziva i potiče na kajanje, na obraćenje, da bi bili dostojni primiti Ga, jer sv. Pricest ih čuva od novih grijeha.

Nakon osam dana žena je ponovo došla i izrazila želju da postane katolkinja. Župnik ju je dulje vrijeme poučavao u kršćanskom nauku. Napokon se i krstila i pristupila sv. Pricesti. Uskoro je primila i sv. Krizmu, sakramenat u kojem nam Duh Sveti da-je snagu da mognemo po Božjem zakonu živjeti i apostolski djelovati. Nastavila je dolaziti svaki dan na sv. Misu i često se pričećivala, dje lujući kao pravi apostol u sredini koja je raskršćanjena materijalizmom.

Srećko BOŠNJAK

Cvijet za napuštenе

mo djeca iz doma za koju je živjela i radila. Svako dijete položilo je na ljes dobre tete crvenu ružu kao posljednji pozdrav i znak zahvalnosti. Stari župnik koji ju je dobro poznavao, u nadgrobnom govoru je rekao: »Iako je bila malena stasom, bila je velika duhom. Prošla je ovom dolinom suza sijući dobro na svakom koraku, noseći u sebi čvrstu vjeru u Provinost. Zato je i mogla izdržati sve mučnine tamnih trenutaka koji su je sustizali na stazi kojom je prolazila...«

Dr. Anita A. se zaposlila u domu za napuštenu djecu preteči godine. Svako jutro išla je istim putem na posao noseći u ruci po jedan cvijet koji je darivala djeci kao znak osobne predanosti tim malenim, napuštenim ljudskim bićima. Na desnoj ruci nosila je zlatan prsten, ali nikada nije u dom došla s mužem iako je to željela i na to imala pravo. Rastali su se u drugoj godini braka, krenuvši svatko svojim putem, nošen svojim idealima.

Njih dvoje su se upoznali još u studentskim danima na medicinskom fakultetu. On je studirao ginekologiju, a ona pedijatriju. Po završetku studija pred oltarom su rekli jedno drugome neopoziv: »Da« za cijeli život, kako u dobrim tako i u lošim danima. Navečer uoči vjenčanja dok su se divili vjenčanom prstenu, Anita je s nekom melankolijom u glasu ponovila riječi starog rektora koje je izrekao završenim studentima pri podjeli diploma: »Ne dopustimo nikada da nam savjest postane cr-

na pod bijelim ogrtačem. Budimo svjesni što smo odabrali. Nemojmo se nikada pojigravati s ljudskim životima... naša je odgovornost velika pred vlastitom savješću i pred savješću čovječanstva. Jednoga će dana povijest i čovječanstvo izreći sud i o našem djelovanju.« Anita je to ponovila svjesno i odmjereni, kao da je željela te riječi poput svetog zavjeta utisnuti u dno bića sebi i Branku.

Nakon vjenčanja zaposlili su se u gradskoj bolnici; on na ženskom odjelu, a Anita na dječjoj klinici. Veselili su se rađanju svakog novog dana. Zajedno su odlazili na posao i skupa se vraćali. Tako je to potrajalio više od godinu dana, sve do onoga trenutka kad se Branko počeo tužiti na umor i preposlenost. Ostajao je do kasna na radu, malo je pričao, a previše šutio. Nekadašnji veselo, nasmijan Branko pretvorio se u šutljiva i ukočena gospodina. Glavni sadržaj njegovog škrtog govora odravao se riječima »imati i posjedovati«. Tko ima novaca taj je netko, taj je čovjek, taj je viđen u društvu. Od onog trenutka kada se neka čudna šutnja uvukla u njegovu nutrinu počeo je izostajati i od nedjeljne Mise, i posve prestao ići na sakramente. Za izostanke je uvijek pred Anatom nalazio neka opravdanja, a često se tužio na glavobolju i premorenost.

Jednog jutra Anita je slučajno naišla pored njegove ordinacije gdje je već u jutarnjim satima čekalo nekoliko mlađih ženskih osoba.

Piše: Marko CVITKUŠIĆ

Novinska vijest u gradskoj kronici tog proljetnog jutra bila je kratka, ali potresna. Pripit vozač osobnog automobila pokosio je na pješačkom prijelazu mladi život dr. Anite A. Unesrećena je hitno prevezena u bolnicu, ali su povrede bile teže od njezine snažne želje za životom. Nekoliko sati nakon nesreće zauvijek je prešla cestu života. Bile su joj samo 32 godine, a već bijaše neočekivano stigla na cilj. Jedan život koji se tek rascvjetao i koji je mnogo obećavao bijaše nasilno pogažen poput cvijeta negdje pored uskog poljskog puteljka.

Pokopana je na groblju svojeg rodnog mjesta tihom i skromno, kao što je tihom i skromnom živjela. Na posljednji oproštaj došla su joj sa-

Kad je došla do njih, zastala je za trenutak; u tom času jedna joj dama povjerljivo prišapne: »Gospodo, ako vam je potreban ginekolog radi »čišćenja« dr. Branko je za to najbolji specijalist u našem gradu...« Anita je na te riječi ponestalo daha u grudima, a okolni zidovi primili su žarku boju i u jednom se ritmu počeli gubiti prema izlaznim vratima dok je čitav jedan svijet nestajao u njezinoj svijesti. Došavši kući pala je u fotelju, a bijelim je dlanovima prekrila uplakano lice, na kojem se jasno crtavala nutarnja bol. Kao da sa svih strana sluša jeku: »Ne dopustimo nikada da nam savjest postane crna pod bijelim ogrtićem. Nemojmo se poigravati ljudskim životima. Povijest i čovječanstvo će jednoga dana i o nama i o našem dje-lovanju izreći sud...« Ostala je tako nijema ne znajući da vrijeme prolazi.

U hodniku su se začuli teški Brankovi koraci. Ušao je u sobu i našao Anitu svu zaplakanu u fotelji.

— Anita, što je, što se desilo...?

Ona je bez riječi otrla suze s bolnog lica, gledajući nijemo u daljinu.

— Što je, što se desilo? Zašto plačeš?

Spontano je kleknuo pred njezin ukočeni lik hoteći joj staviti ruke oko vrata, no ona ga ljutito odgurnu rekavši mu:

— Ne stavljam mi ruke oko vrata... Ne mogu ih podnijeti jer su okrvavljeni tko zna kolikim pobačajima... Zar si zaboravio da je pobačaj umorstvo... ubojstvo...? — prodorno su odzvanjale njezine riječi među debelim zldovima primaće sobe, poput grm-

ljavine koja potresa koljena. Oborivši pogled u pod, Branku kao da je neka čudna draž sišla niz grlo, smiri se na trenutak pa reče:

— Nije to baš tako kako ti veliš! U tom se pitanju razilaze mišljenja medicinskih stručnjaka. Nemoj me tako lako osudit! Uostalom, ne zaboravi, tu je dobra lova, a pacijentica svaki dan koliko hoćeš!

Branko, bijednič, nisko si pao. Dao si se u lošu radbu samo da bi ostvario svoje snove o bogatstvu i prestižu. Zeliš li preko zgnječenih nevinih kostiju lici u sretnu budućnost? Crna je to budućnost o kojoj ti sanjaš! Zar se ne bojiš Boga...?

U tom trenutku njegovim žilama jače poteče krv, a lice koje mu se već žarilo, sada je poprimilo poseban izražaj. Širom otvorenih očiju je počeo urlati:

— Ne, Anita, ne treba mi Bog. On mi, dapače, smeta. I ti mi smetaš. Ne mogu te više gledati pored sebe s tim glupim i zastarjelim pogledima na život i svijet. Ne trebaš mi ni ti ni tvoj Bog... Želim raditi onako kako mi pamet veli... a ti možeš lici. Idi, kupi se, ne mogu te više gledati...

Uzela je nešto malo svojih stvari te izašla tiho i neprimjetno, bacivši još jednom tužan pogled na Brankovo lice trzano nekim čudnim nemirom. Dvije krupne suze bola skotrljaše se niz njezino lice, u kojem je osjećala žar, dok ju je nešto gušilo u grlu.

Dan je bio kišovit, a grad obaviti maglom i jesenjim silvom. Anita se polako zaputila uskim gradskim ulicama ne primjećujući prolaznike, vrevu i žamor. Pošla je

u dom za napuštenu djecu da tamo potraži novo zapošlenje i novi svijet. I našla ga je!

Još iste večeri zapisala je u svoj dnevnik: Znam da će me mnogi osuditi zbog ovakvog moga ponašanja. To nije važno. Bitno je ostati do sljeden svojoj savjesti, pa makar čitav svijet bio protiv mene. Kako je Branko mogao pasti tako nisko radi prljava dobitka? To će sigurno jednoga dana oplakati. Daj Bože, da ne bude kasno! Žrtvovat će se za nje ga da se vrati onoj djetinjoj, nepomučenoj savjesti koju je uvijek nosio sve dok nije uplovio u vode profita i egolzma. Želim da se jednoga dana vrati mojem i svom Bogu jer je samo u njemu moguć iskreni mir i pravo bogatstvo...*

Dnevnik je ostao otvoren i nedovršen. Anita je napustila pozornicu života tiho i neprimjetno, onako kako je i živjela, ne rekavši na rasタンku ni jednu riječ, ta i onako nikada nije mnogo govorila. Mnogo je rekla svojim življenjem.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u Šri Lanki

Papina molitvena nakana ovog mjeseca očit je primjer, kako nas Apostolat molitve izgrađuje, kako u nama širi vidike i srce da ono obuhvati — kao i Srce Isusovo — sve ljudе i sav svijet. Zemlja Šri Lanka (otok Ceylon) jest daleko, tamo iza Indije. A Kristov Namjesnik nas poziva na molitvu za nju, za rješenje njezinih problema.

Danas je to država. Ima 15 milijuna stanovnika — s mnogo različitih narodnosti i jezika, vjera i kultura. Po vjerskoj pripadnosti su 69% budisti, 15,5% hindusi, 8% kršćani i 7,5% muslimani.

Zadnjih je godina češće, osobito u srpnju 1983., došlo do oružanih sukoba i građanskog rata. Plod svega toga: stotine pogubljenih ljudi; tisuće spaljenih i uništenih kuća, tvornica, vozila; preko 100 tisuća izbjeglica; pljačke, razaranja, ubojstva...

Četiri spomenute vjerske zajednice ustanovile su u travnju 1984. godine »Organizaciju ujedinjenih religija« sa svrhom da se sprječe tragična zblivanja. Ta je Organizacija proglašila i »Godinu religije«, kojoj je bila svrha: poticati da svaki građanin živi po svojoj vjeri, promicati narodnosnu i vjersku slogu stanovništva, iskorjenjivati zločine, suzbijati drogu. Taj su pothvat hvalile i državne i katoličke novine. Sada se osjeća u zemlji da vjere stvaraju most među narodima države.

U lipnju iste 1984. godine izdali su biskupi Šri Lanke (ima ih 10) Pastoralno pismo — sa željom da ono bude »poruka razumijevanja, pomirenja i nade«. Ističu da su svi ljudi članovi iste Božje obitelji; Isus Krist traži ljubav svih prema svima. Kažu, a to vrijedi ne samo za Šri Lanku. »Raspadanje ljudskih vrijednosti jest rezultat naše nevjernosti našim vjerskim predanjima.« I: »Poslanje religija i veza osoba na temelju vjerskih vrijednosti može biti jedno od najboljih sredstava za naš moralni, društveni i ljudski razvitak.«

Iste 1984. godine u srpnju Papa je u Rimu naglasio biskupima Šri Lanke kako je važno da Crkva naglašuje ljudsko dostojanstvo i prava sviju, s njihovim jezicima i kulturnom baštinom, da promiče jedinstvo nacije, mir, poštivanje ljudske osobe; da suzbija društvene nerede, droge, nasilja itd. — jer i sve to spada na navještanje Isusa Krista.

U Pastoralnom pismu vele biskupi: »Molitva osobna i zajednička može pripomoći da se rodi ujedinjujuća moć ljubavi koja može svaldati snage zla — koja vodi nepouzdanju, mržnji i diobi.« Zato molimo za svjetlo s neba, da se te mnoge teškoće sretno riješe. Nadahnuće za molitvu su nam i ove zaključne riječi njihovih biskupa: »Neka nas vodi Duh Sveti da razaberemo što treba svatko od nas i svi mi zajedno činiti da danas ponovo izgradimo naciju Šri Lanke.« Molimo s Papom: »Nek ona (Crkva) ima snage proglašiti, i usred problema i teškoća, nadu Evangelja.«

Mato RUSAN

Hamirpur - mjesto molitve

Sestra Silvina Mužić proboravila je niz godina u mjestu Hamirpuru i zavolila ga, pa se i sad rado tamo navraća. Ovaj je put tako stigla da obavi svoje godišnje duhovne vježbe. Tom zgodom piše nam o svojim utisциma u pismu od 25. listopada 1985.

Hamirpur je mjesto molitve i pobožnosti. Nalazi se na kraju grada Rourkele. Tu je sjedište biskupije i katedrala, zatim župski ured, te dva samostana: samostan sestara Apostolskih karmeličanki i samostan sestara Kćeri sv. Križa. Tu se nalazi i velika škola sa šest zgrada koju vodeoci Duha Svetoga. Osim tih otaca u toj školi poučavaju i biskupijski svećenici te spomenute sestre apostolske karmeličanke i sestre iz Družbe Kćeri sv. Križa. Školu pohađa oko 15 tisuća učenika počevši od vrtića pa sve do dvanaestog razreda.

Ovdje je mjesec listopad mjesec duhovnih vježbi. Duhovne se vježbe obavljaju na sve strane za mladiće i za djevojke, a obavljaju ih i redovnice. Tu se skupilo na duhovne vježbe nas 35 redovnica, a vodi ih jedan mlađi isusovac, ali se vjerno drži svetoga Ignacija. Ne pravi nikakve pokuse s nama, nego nas vodi sigurnim putem k Isusu. Uistinu nam je krasno prikazao Isusov život, njegovo djelo i njegovu žrtvu.

U to isto vrijeme ovđe su i hindusi slavili blagdan svoje božice Durge zvani Puda. Njoj u čast mole se i pjevaju njezini štovatelji. Svečanost završava procesijom u kojoj nose božični lik do rijeke gdje ga onda bacaju u vodu. Taj lik je napravljen od slame.

Na kraju vam želim ispričati dve crticice iz ovdašnjeg života.

Jedna naša sestra morala je poći liječniku. On ju je pregledao i propisao joj lijek. A onda joj rekao da mu ponovo dode sutra. No ona mu reče da je sutra nedjelja, pa ga upita da li je njegova ordinacija otvorena i u nedjelju. On joj odgovori: »Ljudi su boles-

SESTRA SILVINA JE KROZ DVJU GODINE SNOSILA SVE TROŠKOVE ZA SKOLOVANJE OVIH DVJU DJEVOJICA

ni i umiru i u nedjelju, pa im treba pomoći. Ta nije li i Isus liječio bolesnike u subotu, koja je bila ono što je danas nedjelja?!« Taj liječnik inače je po vjeri hindu.

Ovaj drugi primjer pokazuje nam kako ovđe ljudi gledaju na redovnice.

Jedna redovnica putovala je vlakom iz južnoindijske države Kerale, ali ne u redovničkom odijelu, nego u sariju, i to modernom. Cijelim putem uznenimirala su je dva mladića, koji nisu znali da je ona redovnica. Kad je vlak stigao na neku veću stanicu gdje je malo dulje stajao, dotična sestra opazila je kroz prozor vlaka nekog policijaca. Sišla je s vlaka i uputila se do tog policijaca da mu se potuži na spomenute mladiće. Policijcu je kazala da je ona redovnica. Tad je on upita: »Sestro, a po čemu ste prepoznali da sam ja policijac?« Ona mu odgovori: »Pa po vašoj uniformi!« Tad joj on reče: »Sestro, podite u svoj samostan i obucite redovničko odijelo da svi vide da ste redovnica i nitko vas neće napastovati. Svi će vas ostaviti na miru!«

Lijepa pouka za sve one redovnike koje se stide i svog redovničkog odijela i svog redovničkog zvanja...

Na kraju od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima na poslanim darovima!

S. Silvina MUŽIĆ

Monika i karizmatici

U svom pismu od 15. prosinca 1985. naša zambijska misionarka Monika Okrugić piše nam opširno o svom radu s karizmatcima i o poteškoćama na koje nailazi u tom poslu.

Već sam pisala da sam promijenila posao. Sad, naime, moram raditi s karizmaticima. Uz rad s mladima biskup mi je povjerio brigu i za ovdašnje karizmatike.

Dragi nam je Bog dao različite načine kako da se molimo, no način kako se mole karizmatici nešto je sasvim posebno. Ja sam bila na dva ili tri sastanka karizmatika u Kanadi, pa sam osjetila da taj njihov način moljenja nije za mene. Bila sam jedne godine i ovdje u Zambiji u gradu Lusaki na jednom tečaju karizmatika koji je trajao pet dana. Tu nije bilo loše. Tu se, naime, molio na razne načine, a najviše je bilo radosnih i raspjevanih načina. To mi se pričljivo svidjelo.

Međutim, kako se to odvija ovdje u našoj biskupiji Mansi skrenulo se s pravog puta. A čujem da se nešto slično događa i u ostalim zambijskim biskupijama. Stoga su neki biskupi taj pokret zabranili u svojim biskupijama. Ovdje u Mansi karizmatici su odmah pošli do biskupa i zamolili dopuštenje da smiju i dalje moliti na svoj karizmatički način. A biskup ih je poslao k nama dvjema misionarkama. No mi smo im kazale da smo u tim stvarima nevjeste, nego neka čekaju dok se vrati jedan svećenik sa svog odmora. On će ih voditi pravim putem. Taj je svećenik obolio pa se kroz dvije godine liječio u Kanadi, a kad je ozdravio, poglavari su ga poslali u Tanzaniju, a ne u Zambiju.

Kad su karizmatici vidjeli da se dotični svećenik ne vraća, počeli su sami voditi svoje molitvene sastanke. Kako to obično

MONIKA S DVOJICOM ZAMBIJSKIH RADNIKA KRAJ JEZERA BWANGALU

biva, ovce su se razišle i krenule putem koji im se svidao. Kad je biskup video da to s njima ide svakako samo ne onako kako treba, pozvao nas je k sebi i reče nam: »Čujte, ovo ne može tako ići dalje. Mora se uvesti neki red!« Onda jedan svećenik doda: »Hajde, Monika, pokušaj ih uputiti pravim putem!« No nije baš lako nekoga skrenuti na pravi put, kad je on sam uvjeren da ide pravim putem.

Nakon šest mjeseci što se nalazim među njima i nastojim ih uputiti pravim putem, ipak se nešto osjeća. Ide to na njihovim molitvenim sastancima veselo i svaki sastanak traje da mu čovjek ne može znati kad će doći kraj. Kad to traje dulje od dva i po sata, onda ja odem.

Naš biskup im je zabranio da se mole nad bolesnicima. Oni, naime, smatraju da svaki bolesnik ima u sebi nečistog duha, a onda tvrde da oni sami imaju vlast da tjeraju davle. Govore da im je tu vlast dao bivši lusački biskup Millingo. Trebalо nam je mnogo vremena da ih uvjerimo da imaju slušati svoga biskupa.

Prije tjedan dana zaželjeli su da obave duhovne vježbe. Moja je dužnost bila da im nadem svećenika koji će im davati duhovne vježbe. Poručila sam po jednom misionaru

Bijelom ocu da mi pošalje jednog mladog zambijskog svećenika koji je bio zareden prije godinu dana. To je veoma dobar svećenik. No rekla sam misionaru da ne kaže tom svećeniku kome će davati duhovne vježbe. Dotični svećenik je doista došao. No kad smo se dogovorili o samim duhovnim vježbama, on me upita kome će zapravo davati duhovne vježbe. Kad sam mu rekla da su to karizmatici, odgovorio mi je: »Da sam znao da su to karizmatici, za njih ne bih došao!« Da se nekako pred njim opravdam, kažem mu: »Pa čemu ste tolike godine proboravili u sjemeništu i bogosloviji, a zaboravili ste za onu: 'Petre, dok si bio mlađi opasivao si se sam, ali kad ostariš, drugi će te opasivati i voditi će te kamo ti nećeš!« On se nasmije i reče mi: »Ali znaš na lijep način čovjeka predobititi!«

Duhovne vježbe su lijepo uspjele pa se nadam da će biskup biti zadovoljan kad to čuje. I svećenik i karizmatici bili su veoma zadovoljni tim duhovnim vježbama.

Srdačno pozdravljam sve prijatelje misija i želim im obilje Božjeg blaoslova.

Monika OKRUGIĆ

Prijeti nam glad

Iz Zaira nam se javila sestra Sofija Novotny sredinom prosinca 1985. No do nas je pismo putovalo skoro mjesec dana. U tom svom pismu sestra Sofija piše o nevolji koja je pohodila misiju Malembu i okolna mješta, zbog čega im prijeti opasnost gladi.

Ovdje u Malembi nekako životarimo. Problem su nam cijene koje iz dana u dan sve više rastu. Ćijene u trgovinama tako su visoke da nadilaze mogućnosti naših seljaka. No ni oni koji imaju neku plaću ne mogu od nje živjeti. Da bi, naime, od nje mogli živjeti, morala bi biti deset puta veća nego što jest.

No ove godine pohodila nas je još jedna kušnja. Na polja su navalili neki kukci koji jedu lišće manioke. Kad pojedu sve lišće manioke, onda stabiljka pada i biljka se osuši. Nastavi li se tako dalje, Malembi prijeti glad. Da manioka ponovo naraste i da donese plod treba dvije godine, a i kroz te dvije godine treba jesti.

U susjednim selima pojavili su se veliki skakavci. Ja sam svojim očima vidjela kako u rojevima dolijeću ti skakavci. Nakon njihova prolaska na palmama su ostale samo gole grane, oni su pojeli sve lišće. Oni pojedu i sve zeleno na zemlji, tako da iza njih ostaje samo gola zemlja. Nitko ne zna kako će se protiv njih braniti.

Kao i svake godine, tako smo i ove godine pred Božić učinile u našoj domaćinskoj školi proslavu Božića. Htjele smo poučiti majke kako se taj blagdan slavi u obitelji. Pojedine su žene pred jaslicama recitirale neke tekstove ili su čitale iz Evandjela odломke u kojima se govori o Isusovu rođenju. A sve smo popratile božićnim pjesmama. Svaka od prisutnih žena donosila je prema svojim mogućnostima svoj dar i stavljala ga u košaru koja se nalazila kraj jaslica. To su bili njihovi prinosi za siromaše.

To ugodno poslijepodne završile smo uz šalicu čaja i komad kruha. Kruh je za naše ljude ono što je za ljudе u Evropi kolač.

Na kraju želimo sestra Miriam i ja svim prijateljima i dobročiniteljima misija obilje milosti i blagoslova od Gospodina.

S. Sofija NOVOTNY

UVODNA RIJEĆ

Karl May u svom romanu »Vinnetou« ocrtao je lik indijanskog poglavice, koji odusvjava svakog pravog mladića: plemenit, hrabar, iskren, junak u boju, glasnik mira, vjeran prijatelji, čist, odan, vjeran sluga Velikoga Duha, kojemu u molitvi podiže svoju dušu...

I sama Vinnetouova smrt, uza svu tragediju, nešto je veliko i užvišeno. Smrtonosno tane pogodilo je mladog poglavica i on umire u prijateljevu naručju. Posljednja mu je želja: neka stari Hiler sa svojom družinom zapjeva večernju pjesmu na čast velike nebeske Kraljice, Majke Božje Marije. I dok se u tihoj noći razliježe jeka Marijine pjesme, smrtna tama obavlja najvećeg sina crvenog plemena.

Vinnetou umire kao kršćanin: Svjetlo njegova života već se gasi, dolinom već pada smrtna tama. Duša evo širi krila, umrijeti se sada mora. Tebi stavljam ja u ruke zadnju molbu, Majko slave: izmoli mi vjeran konac, uskrnuće! Ave Maria!

Silno neodoljivo djeluje Vinnetouov lik na mladog čitatelja. Pa ipak, cijeloj pripovijesti nešto nedostaje, što ne možemo prežaliti: sve to je izmišljeno. Vinnetou, kako ga opisuje Karl May, nažalost, nije nikada postojao...

No doista su živjeli Indijanci koji su bili onakvi kakve ih opisuje Karl May u liku Vinnetoua, poglavice Apaša. Stoviše, oni su ga i prestigli. Stvarni živi Vinnetou! Jedan od njih je Vatomika, mladi poglavica plemena Delavara. Na ovih nekoliko stranica ocratćemo njegovu zanimljivu povijest. Nije to izmišljena pripovijest, nego potpuna istina. Opis dogadaja uzet je iz bilježaka samog Vatomike i njegovih drugova.

Vatomika se rodio u prašumi Muskagoli u ljeti godine 1823.. Otac mu je bio hrabri poglavica indijanskog plemena Delvara. Dječak je odrastao kao poganin u kolibama svog plemena. Umro je u San Franciscu kao svećenik isusovac i upravitelj velike Marijine kongregacije (Marijina društva) za mlade i

Kongregacije muževa, koju je on sam osnovao.

Vatomika je ostao pravi Indijanac i onda kad je već postao isusovac. Njegova plemenita pojava u mnogome podsjeća na Vinnetoua, kako ga opisuje Karl May. Vatomika ima djetinje čisto srce, istinoljubiv je, veoma voli prirodu, nježan je, osobito se odlikovao svojim velikim srcem, kojim je uistinu iskreno ljubio sve ljudе.

Kad je Vatomika stupio u isusovački red, napisao je svojim Delavarcima oproštajno pismo, kojim započinjemo naše pripovijedanje.

VATOMIKOV OPROSTAJ

Mojoj braći Delavarimal

Ne pjevajte tužaljke, premda tako naglo odlazim. Radite se veselite što čujete glas svoga udaljenog brata.

Ne žalostite se zbog dugog i teškog rastanka. Neka vam je na pameti Veliki Duh i vječno veselje. A kad umrem, dodite svi i zasadite drvo na mojoj grobu i zapjevajte hvalospjev.

Kao što večernje sunce tone, kad se zlačani dan gubi za gorom, tako će i ja jednom poći s ovog svijeta. Obradujte se tada što umirem kao večernje sunce, i divljih mi ruža zasadite na grob!

U nebeskim domovima čekat će vas!

Vatominka, D. I.

BIJELA GAZELA

Početkom prošlog stoljeća bila je sadašnja američka država Teksaš Španjolska na seobina. Po prostranim nenaseljenim prerijskim klatarili su se bijeli pustolovi. Bili su to većinom drski i okrutni ljudi, spremni na najgora razbojstva, pohlepni za blagom. Gore pak u gorama obitavalo je indijansko pleme Komanča. Skitali su se oko manjih skupina po visoravnima i po stepama i lovili su bivole i drugu divljač. Teško bijelcu koji bi im pao u ruke.

Na pritoku Gold Rivera, zvanom Kuecesa (Mrzla rijeka), stajala je u zabitoj dolini

priprosta koliba, okružena vrtom i njivama. Pokraj kolibe žuborio je potočić. Po livadama su pasle krave i čvrsti planinski konji.

To je bilo jedino naselje u tom kraju, dok cijele dane hoda unaokolo nije bilo ni kuće ni kolibe. U toj kolibi stanovao je Francuz imenom Bouchard (Bušar) sa svojom ženom i dvoje djece — s dječakom od deset godina, koji se zvao Louis (Luj), i šestogodišnjom djevojčicom Marijom. Kad je Bouchard doselio u Teksas, odvražno je pošao u naselje Komanča, kojih su se svi bijelci silno bojali, donio im darova i zamolio da ga odvedu pred poglavicom. Držeći malog Louisa u naruču, zamolio je poglavicu da se smije naseliti u njegovu području. Kao odštetu obećao je da će s Indijancima dijeliti plodove i pomagati im u svemu svojim znanjem i vještinom.

Nakon kratkog savjetovanja Komanči su prihvatali prijedlog. Bouchard je smio ostati kod njih na njihovu zemljištu. Bio je jedini bijelac, kojemu divljaci nisu činili ništa nažao. A on je vjerno izvršavao svoje obećanje i davao im što god je samo mogao. Tako se među njima razvilo iskreno prijateljstvo, pa su ga često posjećivali kao prijatelja i svog čovjeka.

No nakon osam godina završio se miran i spokojan obiteljski život bijelca Boucharda. Jednog dana dode u naselje Komanča vijest da je skupina pustolovnih bijelaca napala u dolini rijeke Rio Grande skupinu Komanča i poklala ih. Strahovito bljesni urlik za osvetom razlijegao se naseljima Komanča. Mahnito su bacali uvini tomahavke i zaklinjali se da će se grozno osvetiti bijelcima. Prvi je bio na udaru Francuz Bouchard. Sva njegova dobročinstva, prijateljstvo, pa i zakletvu vjernosti, sve su to zaboravili u velikom bijesu i u želji za osvremenom.

Po noći četa Komanča došuljala se u dolinu Gold Rivera i opkolila kolibu. Ne služeći ništa zla, obitelj je unutra mirno spavala. Odjednom sa svih strana zaori bojni poklik. Divljaci navale na kolibu, svežu stanovnike, pokupe što se dalo odnijeti, zapale kolibu, a Boucharda zajedno sa ženom i djeecom odvedu svezane u selo Komanča.

Još iste noći stavili su divljaci nedužnog Boucharda i njegovu ženu na rastezaljku i kroz nekoliko jih sati strahovito mučili, a onda ih na laganoj vatri pržili, dok nisu u

najvećim mukama izdahnuli. Mali Louis i Marija stajali su kraj kolca, za koji su bili svezani i prženi njihovi roditelji. Bili su prisiljeni da gledaju njihovu groznu smrt. Na svoju sreću sami su umakli isto sudbini. Kod Indijanaca je, nalme, običaj da poglavice plemena smiju uzeti djecu ubijenih neprijatelja za svoju. To se i ovom prilikom dogodilo. Kad su im otac i majka bili već mrtvi, pristupila su dva poglavice, svaki k jednom djetetu, i proglašili ih za svoje. Jedan uze dječaka i izjavlji: »To je moj sin!« A drugi uze za ruku djevojčicu i reče: »A ova je moja kći!«

Dječa su tako dobila nove skrbnike i morala su poći s njima u njihova sela.. Okrutna se igra svršila, divljaci su se razišli po svojim selima. Louis je morao sa svojim novim ocem poći u jedan kraj, a Marija je sa svojim ocem ostala u glavnoj naseobini kod Nuecesa. Brat i sestra nisu se više nikad vidjeli.

Malu sedamgodišnju Mariju odgojili su Indijanci u svojim kolibama po indijanskom običaju. Njezin otac, poglavica glavne naseobine, silno se ponosio svojom bijelom kćerkom. Imala je postati biserom indijanskih žena. A djevojčica se pomalo sasvim privikla na nov način života. Naučila je indijanski jezik i zaboravila francuski. Nazvali su je Monotavan, to jest Bijela Gazela.

Djevojče je rođeno i odraslo u divljem kraju. Nikad još nije vidjela bilo koji grad. Zato nije mnogo trebalo da se razvije u pravu Indijanku. Jahala je s indijanskim dječacima, gađala iz luka i puške, bacala tomahawk i vješto se služila velikim bojnim nožem. Na jakom suncu i oštrom zraku boja lica pomalo je požutjela i postala je slična rođenim Indijancima.

Stari je poglavica s radošću i veseljem promatrao kako mu se kćerka lijepo razvija. Bila je najljepša, najžilavija i najdivlja među svim indijanskim djevojkama cijelog njegova roda.

Od doživljaja iz ranog djetinjstva ostala joj je jedino uspomena na bijele roditelje, koji su bili prema njoj veoma dobri, koji su molili i morali u groznim mukama izgorjeti na kolcu, jer su bijelci dolje u preriji poubijali skupinu Komanča. Zato je silno mrzila bijelce, te je i u tom pogledu postala prava Indijanka.

(Nastavlja se)

Odgojiteljica ženske mladeži

Piše: Marijan STEINER

«Pokaži mi, Bože, što hošć da učinim za tebel!» Ovakvo je često molila djevojka Andela Merici. Bog joj je uistinu pokazao što treba raditi, pa je tako postala jedna od najpoduzetnijih žena Crkve u prvoj polovini 16. stoljeća.

U RODITELJSKOM DOMU

Andela se rodila 1474. u mjestu Desenzano (sjeverna Italija). Tri starija brata su joj umrla, pa je tako ostala sama s mlađom sestrom. Djetinjstvo je za Andelu ostalo čitavog života uspomena puna sunca, sreće i ljubavi. Nježna roditeljska ljubav ispunjala je srca djevojčicama. Nakon napornog dnevnog rada u polju otac je svojima čitao Sveti pismo ili životopise svetaca. Zarana se osjećalo da Andela posjeduje religiozni talent i smisao za duhovne vrijednosti. Već oko dvanaeste godine imala je živu, toplu i bogatu vjeru.

Zivotopisci ističu da je Andela bila vrlo lijepa djevojka. Znanci su joj govorili da će se prosci nadmetati da je osvoje. Ali Andela je osjećala da je Bog ne zove u brak, nego u jedan drugi način života.

U kratkom vremenskom razdoblju umiru joj otac i majka. Odlazi sa sestrom k ujaku u čijoj kući proživljava-

va bučni i šaren i život talijanske renesanse. No takav život nimalo je ne privlači. Bila je vrlo povezana sa svojom sestrom, jer su imale slične duhovne ideale. Kad je, međutim, Andela imala 23 godine, umrla joj je sestra i tako je ostala posve sama.

ZIVOT U SKROMNOSTI

Vrativši se na nekadašnje očevo imanje Andela je razdijelila sav posjed i započela živjeti u potpunom siromaštvo. Provodila je dan u molitvi i pokori. Sve je više traže ojađeni i slomljeni, jer je imala dar ohrabrivanja i tješenja. Andela je osjećala da ne spada u samostan, ali ni svijet je nije privlačio. Pa što da onda učini? Vjerovala je da je Gospodin zove u svoju službu, ali kako da to ostvari? Obuzeo ju je neki nemir, nesigurnost, očekivanje. Napokon joj je u jednom videnju postalo jasno da Bog želi od nje nešto posebno: osnivanje družbe koja će služiti Crkvi. Andela je bila skromna i povučena djevojka, ali ipak sposobna da postane voda. Počela je sa skupinom djevojaka činiti djela milosrda. Nije to još bio neki strogo organizirani posao, ali djela su već bila brojna.

Andela se osobito zauzimala za djecu, prije svega

za onu bez roditelja. Hranila ih je, odijevala, učila kućanskim poslovima, odgajala u kršćanskom duhu. Napose je nastojala naučiti tu djecu čitati i pisati. Sama Andela nije pohadala škole, ali je voljela čitati. Postupno joj je postajalo sve jasnije da se mora posvetiti odgoju i obrazovanju ženske mladeži.

U PONOSNOM GRADU BRESCI

Uz jedan je grad sjeverne Italije Andela posebno bila povezana — uz Bresciu. Nakon nemira i sukoba u tom ponosnom lombardijskom gradu Andela je došla pomagati i tješiti. Bresciu je zahvatila kuga, siromaštvo, glad. Andela je služila svima kojima je potrebna pomoć. Gradeni su je neobično cijenili, jer su osjetili da ona u njihovu posvjetovnjačenu sredinu unosi duhovne vrijednosti.

Andela je počela skupljati oko sebe djevojke istomišljenice s kojima će napokon osnovati družbu za odgoj ženske mladeži. Ostavila je te svoje družice u vlastitim obiteljima iz kojih su apostolski djelovale. Shvatila je da je njezino poslanje u tome da radi na obnovi vjerskog života u obiteljima. Željela je da se njezina družba brije u prvom redu za siromašne djevojke. Cijelu svoju zajednicu stavila je pod zaštitu sv. Uršule (otuda kasniji naziv za članice: uršulinke).

Tek god. 1535. Andela daje odredeniji oblik svojoj ustanovi, prigodom prve skupštine nove zajednice. Družba

se u početku sastojala od 72 djevojke i četiri udovice. Pravila su propisivala članicama da sudjeluju kod sv. mise nedjeljom u vlastitoj župnoj crkvi, po mogućnosti sa svojom rodbinom. Nisu nosile neko posebno odijelo, samo je neprozirni bijeli veo na glavi bio znak njihove posvete Bogu. Članice družbe morale su provoditi u svojoj obitelji što savršeniji kršćanski život. Njihov apostolat nije bio vezan samo za vlastite roditelje, braću i sestre nego i za okolinu. Glavna im je bila dužnost da djecu, osobito djevojčice, poučavaju u vjeri i čudoredu Katoličke Crkve.

Tako je Andela Merici osnovala družbu koja je trebala duhovno ojačati obitelj. Način kako da se to postigne bio je nov i vrlo uspješan. Usudili bismo se reći: jednako vrijedan i za naše vrijeme. Osnovna misao koja je vodila Andelu pri osnivanju zajednice jest ova: žena mora kao djevojka i majka biti moć u životu svijeta! Zato je uložila sve sile da kršćanski odgoji buduće žene i majke.

UZORNA ODGOJITELJICA

Iz spisa Andele Merici vidimo njezin smisao za odgoj djece. Članicama svoje družbe poručuje: »Molim vas usrdno da uvijek budete svesne odgovornosti što je imate za svoje kćeri; neka vam bude duboko u srce zapisano ne samo ime svake pojedine, nego i njezin karakter, njezine okolnosti i cijelo njezino biće... Upotrijebite svu marljivost da svoje podanke vodite u ljubavi, blagom i ljubaznom rukom, ne zapovijedajući i grubo, nego ljubazno... Osobito pa-

zite da ne pokušate ništa postići silom; Bog je naime svakomu dao slobodnu volju i neće nikoga siliti; On samo kaže, poziva i svjetuje. U svoje vrijeme i na pravom mjestu ora se i u svoj ozbiljnosti opominjati, ali budimo na to potaknuti svagda iz ljubavi i gorljivosti za duše... Nastojte svoje kćeri voditi s ljubavlju, blagošću i suzdržljivošću, a ne strogošću. Budite dobre svima. Upamtite riječ Gospodinovu: 'Učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca'...*

Nakon smrti Andele Merici (1540), njezina je družba doživljavala mnoge promjene. Ustanova koju je osnovala postala je crkveni red uršulinki, koje su počele živjeti u samostanskoj klauzuri, a ne više u obiteljima iz kojih su potekle. No njihova odgojna načela i vjerska pouka ostale su i dalje glavne oznake zajednice Andele Merici koja je proglašena sveticom Crkve god. 1807. Svojim vjersko-odgojnim radom po uzoru na svoju osnivačicu uršulinke zadužuju i naš hrvatski narod već gotovo tri stoljeća.

Vitak toranj

Prije nego su tvornički dimnjaci i neboderi izmjenili izgled grada, nad Varaždinom su se isticali samo crkveni tornjevi. Jedan od njih veoma je vitak, i ljudi su govorili: »Tamo su uršulinke.« Uršulinke su došle u Varaždin iz Bratislave davne 1703. godine. Dovela ih je grofica Magdalena Drašković, da bi odgajale žensku mladež. Kćerka te grofice sama je bila uršulinka u Bratislavi, majka Ana Julijana Drašković, i ona je utemeljiteljica varaždinskog samostana. Sestre su držale velike i značajne škole za žensku mladež. Poslije rata te su im zgrade oduzete i danas je u njima »Škola za odgoj medicinskog kadra«, a sestre se bave pretežno katehizacijom, organiziranjem duhovnih vježbi i karitasom. Hrvatska provincija uršulinki ima danas 8 samostana s 91 sestrom i nekoliko pripravnica.

Oglas

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U prvoj polovici 1986. godine u Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se još dva tečaja duhovnih vježbi za odrasle i to:

- od 21. do 23. ožujka 1986.
- od 23. do 25. svibnja 1986.

Svaki tečaj duhovnih vježbi počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pensiona po osobi iznosi 3.000 dinara. Za sudjelovanje potrebno je pretodno se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 Z A G R E B
(tel. 041/222-363)

14. HRVATSKO BOLESNIČKO HODOČAŠCE U LURD: LI- PANJ 1986.

Samostan dominikanaca (o. Ivan-Iko Mateljan), Kontakova 1, Zagreb, vodi hodočašće VLAKOM (spavača kola) u PADOVU I LURD od 15. do 23. lipnja 1986. — Mogu se pridružiti i zdravi hodočasnici.

Obavijesti i prijave: »DALMACIJATURIST«, Zrinjevac 16 — 41000 Zagreb; tel. 427-911, 427-611, 427-612 (pozivni za Zagreb: 041)

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVE- ĆENIKE U OPATIJI — 1986.

TRAVANJ: 7. — 11. (4 dana)
Voditelj: o. Miljenko Belić
SVIBANJ: 19. — 22. (tri dana)

Kroz mjesec rujan i prosinac pružamo priliku svećenicima da obave individualne duhovne vježbe; bilo da to čine posve sami, bilo pod vodstvom jednog od patara.

Svaki tečaj počinje i svršava na večer naznačenog datuma. — Za sudjelovanje potrebno je prethodno se javiti na adresu: ISUSOVCI — Rakovčeva 12 — 51410 Opatija (tel. 051/712-830)

da ima mnogo nezgrapnih kontura koje smo sami povukli. Pravi sjaj mozaika imat će samo onaj koji ga je stvarao zajedno s Bogom, odnosno onaj koji je dopustio da ga sam Bog stvara u njegovoj duši. Takav je bio sv. Ivan apostol i evangelista.

Dr. Mato Zovkić, profesor na dijecezanskoj bogosloviji u Sarajevu, pokušava egzegezom odabranih mjesta iz Ivanova evangelija preslikati sliku što ju je Bog utisnuo u njegovu dušu. Ta slika o Bogu nije nevažna, jer Ivan je kao apostol i evangelista imao zadatku da nama pomogne naći Boga i zavoljeti Ga. Njegovo svjedočanstvo o Bogu je autentično. Zato nam ova Zovkićeva knjižica s 12 razmatranja može biti od velike koristi da i mi Boga prepoznamo u osobi Isusa Krista, i da Ga zavolimo kako Ga je zavolio Ivan, jer ćemo tada i mi moći svjedočiti o Njemu Ivanovskim žarom i taktom. Knjižica je džepnog formata, ima 140 stranica, cijena joj je 550 dinara, a naručuje se na adresi Glasnika.

ISUS — OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI

Kakvu sliku o Bogu nosi u fuši suvremeniji čovjek? Bilo bi zanimljivo to istražiti. Ponajprije, to nije nipošto u svih neka jednaka fotografija. To bi prije bio mozaik sazdan od kamenčića raznih informacija koje smo o Bogu primili od drugih, zatim od našeg vlastitog (filozofskog) razmišljanja, te od osobnog doživljavanja. Taj mozaik možda ima mnogo crnih rupa nastalih lošim informacijama jer je i to nekome stalo. Mož-

Na adresi: Franjo Ereiz, Palmotičeva 31 — 41001 Zagreb, pp 699 možete nabaviti slijedeće knjige:

KRIŽNI PUT — knjižica klasičnog križnog puta sa slikama i većim masno tiskanim slovima. Cijena 70 d.

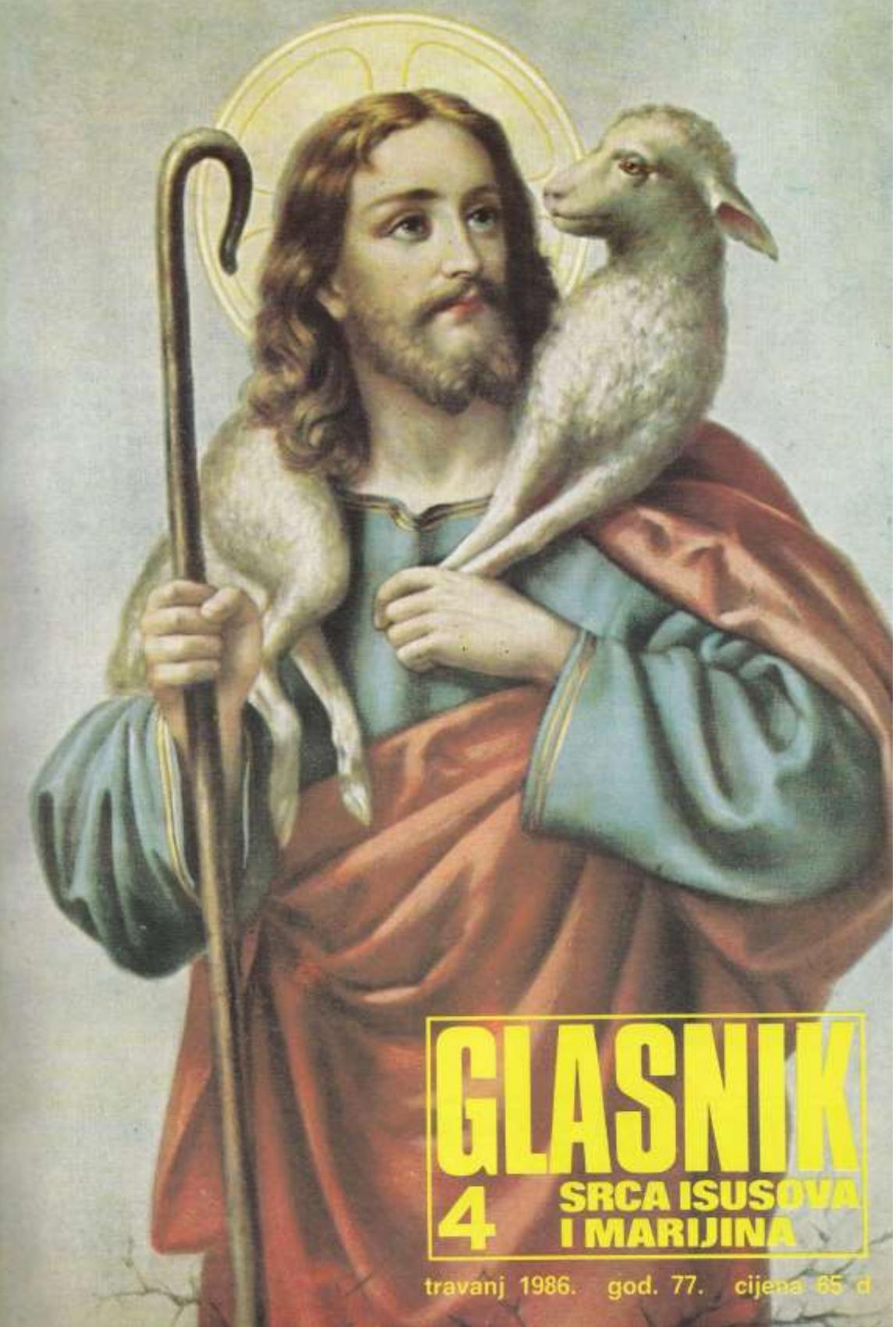
S ISUSOM NA GOLGOTU, zbirka od 11 raznih križnih puteva za pojedinačno i zajedničko obavljanje križnoga puta. — Cijena 260 d.

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ... sv. Antunu i hrvatskim svećima za uspjeh unuka u školi, uz preporuku za zdravlje. — Kata, Osijek
- ... i svima svetima za ozdravljenje. — Zdenka Sertić, Zagreb
- ... i sv. Leopoldu na primljenim milostima u 1985. godini. — Ruža Jerbić s obitelji
- ... sv. Leopoldu i sv. Antunu za primljene milosti. — Marija Jakobić, Murska Sobota
- ... za primljene milosti. — Eva G., Bošnjaci
- ... na udijeljenim velikim milostima. — Andra Šitum, Cista Provo
- ... Kraljici Mira i sv. Josipu na ponovno sretno uspjeloj operaciji. — Marica Peraš
- ... i Gospu od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Čitateljica, Bellišće
- ... i m. Klaudiji što mi je zarasla slomljena ruka. — Marija
- ... i Gospu od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Vjerna čitateljica
- ... sv. Josipu i sv. Antu za primljene milosti. — Ranka Holaček, Bos. Novi
- ... sv. Josipu i m. Klaudiji za sve milosti kroz 76 godina života, a napose za sretno riješene velike probleme u obitelji. — Baka, Međimurje
- ... za zdravlje i za Božji blagoslov. — Eva Grgić, Otok
- ... Gospu od brze pomoći i sv. Leopoldu za mnoga uslišanja i za pomoć u liječenju. — Ivka Kolarčić, Sračinec
- ... Presv. Trojstvu i Gospu od brze pomoći za pomoć u bolesti. — Stanko Pavlović, Pjeveševac
- ... za sretan porod kćerke i za mnoge druge milosti. — Lenka Vidović, Zagreb
- ... sv. Josipu i ostalim zaštitnicima za ozdravljenje noge i za druge milosti. — Čitateljica, Šišljević
- ... sv. Josipu i sv. Antu za mnoge milosti, a napose za ozdravljenje noge. — Marija L., Rijeka
- ... Presv. Trojstvu i svim mojim zaštitnicima za sve primljene milosti. — J. S. S.
- ... sv. Josipu, sv. Leopoldu i Ivanu Merzu za sve primljene milosti. »Nebeska mi Majka mila — U pomoći vazda bila!« — Katica Perić, Gorjani
- ... za primljene milosti. — Melanija Nevjetić, Bugojno
- ... i sv. Leopoldu što mi je kćerka ozdravila i što mi sin i zet nisu stradali u prometnoj nesreći. — Majka H. M.
- ... Predr. Krvi Isusovoj u Ludbregu i Kraljici Mira za zdravlje. — Andelka Logožar, Međimurje
- ... i Gospu od brze pomoći za sinovo ozdravljenje i što su mi unuci sretno primili svete sakramente Pričesti i Krizme. — Čitateljica iz Čazme
- ... i sv. Leopoldu za zdravlje i za druge milosti. — Obitelj J. Š., Novalja
- ... sv. Leopoldu, sv. Roku i svim nebeskim zaštitnicima za sinovo zdravlje i za mnoge druge milosti. — Vlatka Janeš, Gerovo
- ... što su me sačuvali u prometnoj nesreći. — Mirjana
- ... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Leopoldu i svima nebeskim zaštitnicima za mnoge milosti u mom životu i u životu moje obitelji. Na poseban način zahvaljujem na mnogostrukoj pomoći i na uslišanim molitvama za zdravlje. — Barica Bek, Dubrava
- ... Predr. Krvi Isusovoj, Kraljici Mira i svim zaštitnicima na uspjeloj operaciji oka, te na poboljšanju moga i unukova zdravlja. — Čitateljica iz St. Louis-a
- ... i Gospu Vočinskoj na velikoj milosti. — Marija
- ... i svima svetima što su mi pomogli da strpljivo podnesem teški križ. — V. R., Samobor
- ... Duhu Svetome i sv. Vidu za primljene milosti, a napose za sretan porod moje kćerke i za zdravo dijete. — Majka, Lovrečina
- ... Gospu od brze pomoći, i sv. Leopoldu za sinovu operaciju. — Majka, Kobaš
- ... Gospu od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu za velike milosti — Brehelmaher, Slav. Brod

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠТИTI

GLASNIK

4 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

travanj 1986. god. 77. cijena 65 d

Radost zbog obraćenja

„JA SAM PASTIR DOBRI.
PASTIR DOBRI DAJE SVOJ
ZIVOT ZA SVOJE OVCE“ (Iv
10, 11)

„BLAGOSLOVI BOZE, PO-
LJA, NJIVE, VINOGRADE NA-
ŠE I SAV TRUD NAŠ!“

Farizejima koji su mrmljali protiv Isusa što jede s carinicima i grješnicima, Isus je iznio usporedbu:

„Tko od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu, ne ostavi u pustinji devedeset i devet i ne ide za izgubljenom dok je ne nade? A kad je nade, stavi je, pun veselja, na svoja ramena te, čim dođe kući, pozove prijatelje i susjede pa im rekne: 'Radujte se sa mnom, jer sam našao svoju izgubljenu ovcu!' Kažem vam, tako će biti veće veselje na nebu zbog jednog grješnika koji se obrati nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja.“

Farizeji koji su se smatrali pravednicima nisu se osjećali počašćeni tom usporedbom. Oni bi sigurno postupili drugačije. Isus im je mogao ponoviti: »Moje misli nisu vaše misli, i moji puti nisu vaši puti. Kao što je nebo visoko nad zemljom, tako su i moje misli uzvišene nad vašim mislima!«

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajinska Družba Isusova. - Glavni i odgovorni urednik: Valentín Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuznić, Valentín Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Tehnički urednici: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmoničeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Škupne narudžbe od deset primjeraka navješte dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarnina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. TRAVANJ 1986. BR. 4

Ove godine Uskrs nam kalendarski dolazi ranije nego inače. Sve nas vuče van iz učmalosti u potragu za novim životom: proljeće i dužnosti. Jednostavna je pjesma »Polje«, ali Ana Rosandić tako lijepo kaže: »...nadi opet svoje mjesto na livadi života, budi cvijet, uljepšaj svijet, budi svet!« Isus je najljepši cvijet. Procva je uskrsnućem! Da, On i nas oslobada pravdom i ljubavlju, i mi nemamo ljepše pjesme od one psalmistove: »Ljubim Te, Gospodine, kreposti moja!«

U pouskrsno vrijeme, kad gledamo kako je Isus opet okupio svoje apostole i učenike da ih pošalje svim narodima s viješću spasenja, Crkva razmišlja o duhovnim zvanjima. Ona moli za velikodušne mlade ljude koje Isus i danas poziva u svoju službu, da se spremno odazovu. Na to nas potiče i Isus kad govori: »Molite gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetu!« Budenju te svijesti u zagrebačkoj Crkvi želi pridonijeti i okupljanje mlađih i zrelih na drugu nedjelju svakog mjeseca u crkvi sv. Katarine na Griču.

Mladima je život uvijek izazov, ali oni moraju i otkriti kojim putem valja im poći da se životu ne iznevjeri. Yvonne Poncelet je to našla na svoj način (Svjetli likovi), Marijan na svoj (Glasnikova priča), o. Ante Gabrić na svoj, itd. Svi moramo živjeti za ljubav, a Isus nam je svima uzor Ljubavi.

Nalazimo se u Godini mira. Osim prigodnog razmišljanja profesora Grgeca, nači ćete i zgodnih aforizama uz položene puške. Tko pak ne želi da mu brak bude trajno »ratno stanje«, neka posegne za stranicom 130. i 131. Ljubitelji Marije (A tko to nije?) doći će na svoje u Marijanskog mozaiku hrvatske povijesti. Svima pak, bez razlike, želimo SRETAN USKRS!

S A D R Z A J

HVALA NA PISMU	— — —	112
POLJE, A. Rosandić	— — —	113
KRIST USKRSNU, PRVENAC U-SNULIH, A. Schneider	— —	114
OSLOBODENJE PRAVDOM I LJUBAVLJU, J. Antolović	— —	116
UZ GODINU MIRA, R. Grgec	— —	118
SRCE ISUSOVOG OSLOBODILOVANJA, R. Brajčić	— — — — —	119
SUSRETI ZA DUHOVNA ZVANJA, V. i M.	— — — — —	120
KRALJ PETAR KRESIMIR IV. OB-DARIO SAMOSTAN SV. MARIJE, A. Katalinić	— — — — —	122
ŽIVOT JE IZAZOV, MARKO	— —	124
BLAGO VAMA MLADIMA, S. Bošnjak	— — — — —	125
DO GROBA I OD GROBA, TINO	— —	126
RAT — MIR, AFORISTA	— —	128
ISUS — UZOR LJUBAVI, A. Staudt	— — — — —	129
BRAK S BOŽJIM BLAGOSLOVOM, S. Kuzmić	— — — — —	130
NA DAN VJENČANJA, S. Emmauelle - F. Višnjić	— — — — —	131
RUZE ZA LJUBICU, J. Kropak	— —	132
MLADI — ZA TREĆI SVIJET, M. Rusan	— — — — —	134
JUNAK DHIREN, A. Gabrić	— —	135
POMAŽEMO SIROMASIMA, S. Mužić	— — — — —	136
BOG SE BRINE ZA NAS, E. Verlić	— — — — —	137
VATOMIKA, F. Weiser	— —	139
LET U VISINE, M. Stelner	— —	140
OČE, SPASI ME!, SANJA	— —	141
OGLASI	— — — — —	142
ZAHVALNICE	— — — — —	143

Hvala na pismu

CIJENJENO UREDNISTVO!

Hvaljen Isus i Marija! Molim vas da mi Glasnik više ne šaljete na adresu D. R. Križevci, već na adresu Š. M. Markuševac, Zagreb. Tamo gdje sam bila nema više tko čitati, jer to je pravoslavno selo, a ja ovdje ne mogu bez njega. Mogu vam reći da me Glasnik vratio u život, retplatnica sam drugu godinu. Ja nemam nikakve plaće i od djetinjstva sam u bijedi. Kako god sam sama bila u bijedi, othranila sam petero djece. Nije me stid ni pred Bogom ni pred narodom. Djeca, kako su odrastala, morala su poći svako za svojim kruhom. Otac im je bio veliki pijanica i sve je zatrajao. Meni je dosta da mi se djeca od vremena do vremena jave da znam da su živa i zdrava, jer sam se i ja borila za njihov život i zdravlje u najvećoj tuzi i bijedi. Imala sam i oca i mater i sestru i brata i muža i svekrvu, ali za me i za moju djecu nisu marili, a ja sam i sama povremeno bila čak nepokretna. Milošcu Božjom sve sam podnijela, a Bog me krije i sada, te idem bez štapa premda mi je nogu, iščašena već dvadeset godina, počela trunuti i sušiti se. Meni je škola bila predaleko da bih je pohadala, pa sam sama naučila čitati i pisati koliko sam mogla, a zarana su me roditelji i udali samo da me se riješe.

MARIJA

Marija, vaše je pismo trebalo veoma malo dotjeriva-

ti. Ako tako dobro čitate kao što pišete, nadvisila ste mnoge koji su dugo nosili školske torbe. Za bolju informaciju mogu vam reći da Glasnik ide i pravoslavcima koji ga sa zadovoljstvom čitaju: vjernici, monasi i svećenici, jer ne gledaju tko piše nego što piše. Zahvalite Bogu što vas krije da moguete sve podnijeti, ali liječničku pomoć ne odbacujte govoreći da vam je Gospodin liječnik. On želi da se i preko liječnika brinemo za tjelesno zdravlje, umjerenio i razborito, a da ne očekujemo od Njega čudesna tamo gdje sami o sebi ne vodimo potrebnu brigu.

UREDNIK

DRAGI ČITAOCI GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINAI

Ja čitam ovaj list imade već duže vremena. Prvo otvaram onu stranu gdje čitaoци traže savjeta od uredništva. Dobro je što traže, ali je žalosno što traže prekasno, kad su već napravili promasaj. Tko želi biti u milosti Božjoj, tko želi imati živu vjeru, mora stalno imati pred očima Isusa Krista i Majku Božju. Oni su nama uvijek prisutni i ja se njima preporučim svaki dan. Evo, ovako ja radim: Ujutro ustanem, skupim prste i prikrstim se tri puta, zatin izmolim jutarnju molitvu. Priko dana izmolim četiri ružarja, a navečer prima spavanja izmolim večernju molitvu, skupim prste u krštenu vodu i opet se prikr-

tin tri puta. Nediljon i zapovedanim blagdanom idem na sv. Misu. Mjesечно na ispred i sv. Prijest. Čitam osam primjeraka vjerski novina. Posljednji godina pročitao sam 40 knjiga, a sve dobri, i što se može mnogo dobra iz nji naučit. I ovi mi list davo mnogo dobri savjeta. Pomažem starcima i bolesnima, gladnim i golim. Kada nešto molite da postignete od Majke Božje i Isusa Krista, i osjetite da ste dobili milost, pa ako će biti i manja, pomolite se i zahvalite za primljenu milost svaki put. To nikada ne zaboravite! Svako dobro što se postigne, sve je od Boga. Radi naši grijaju može dragi Bog nas ne uslišati odma, već držati nas na kušnji očemo li biti čvrsti u vjeri. Zato ne smimo kloniti već čvrsto vjerovati. Tako ćemo postići što molimo. Bog svojih ne napušta. Kad bi vi od ovoga činili pola, osjećali biste se sretni, veseli i zadovoljni. Dragi čitaoći, uvijek se pomolite Majki Božjoj da vas čuva od opakih grijaha i od onoga što je ružno gledati, što je ružno govoriti. Vidi ćete da ćete zamrziti sve ono što je sramotno, a proti naše duše je i dijela.

Poštovano uredništvo, ne mojte po rukopisu suditi da ništa ne znadem. Ja sam u školu odijo jedva dvije godine. Više nisan moga zbog teške bolesti. Počudu sam i osta živ. Molim vas da ovo uvažite i smatram da će biti nešto od koristi za čitaoce. Unaprijed vam se zahvaljujem uz pozdrav.

IVAN

Ivane, iako čitaoci neće moći provjeravati izvornost tvoga pisma, ti ćeš sam vidjeti da nismo ništa mijenjali, osim što smo tek ponegdje stavili točku. Ovakvo tvoje pismo je najljepše. Ono svjedoči tvoju iskrenost u vjeri, pa se nadamo da će i čitaocima biti drago. Osobito im preporučujemo što veliš i ti: Moliti svaki dan! Inače, kad nije bilo pameti prije, dobro ju je steći barem nakon promašaja, da se opet ne promašuje. Život je škola!

UREDNIK

IVANKA LIVNJANKA

Tebi je od svega najpotrebnija strpljivost i ustrajnost u onom što i sama spoznaješ da je dobro. Niti sebe usporeduj s babinom mladošću, niti svoju mladost čini babinom starošću, nego u sve mu idи za pravom životnom mudrošću koja se pomalo i pak stekne kroz život.

Veliš da si uz mamu sretna. A bi li bila sretna da te baba raspustila? Razmišljaš li o tome da ćeš i ti morati nekoga usrećivati ili će biti uistinu nesretan?

Nadalje, veliš da te otac mrzi. To moraš provjeriti, a ne tek olako povjerovati! Mržnja ima uvijek izvor samo u onome koji mrzi. Drugi su tu samo zato da imamo koga ljubiti, i da nas ima tko ljubiti. Ljubeći druge ljubimo Boga, i u ljubavi drugih ljubi nas Bog.

Što se molitve i učenja tiče, zapamti ovo: Slatki plodovi trajne vrijednosti moraju dugo sazrijevati!

UREDNIK

POLJE

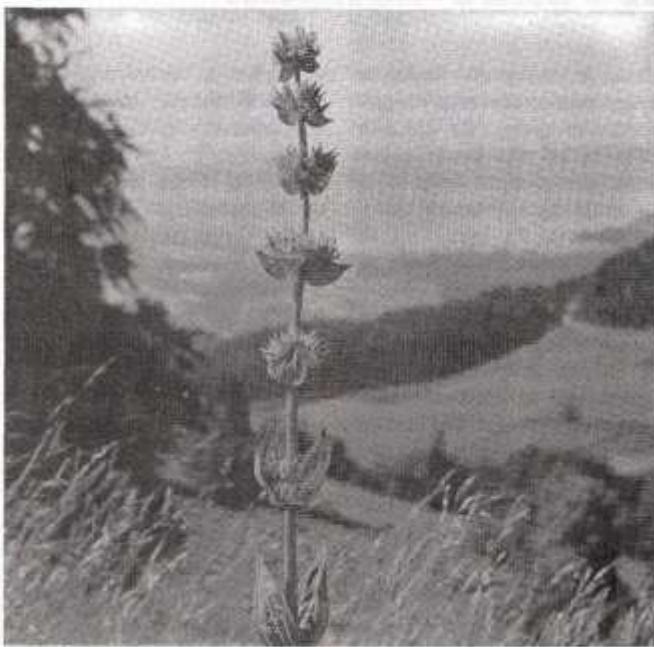
Polje mi vraća život,
odvodi me od zla svijeta,
vraća mi izgubljenu snagu,
oživjava tihu nadu,
budi mi vjeru u spas.

O polje! Darovao sâm te Bog!
Želio je da u cijelom svijetu
Život sigurno buja kao u mirnom polju,
različiti ljudi zajedno da žive
u miru jedan uz drugoga kao cvijet do cvijeta

O ljudi! Vi Boga ne poslušaste!
Umjesto dobra rala, zaboste u zemlju nož:
oštrica bljesnu u tamni, posija crnu smrt,
krviju zaliste cvijeće — oh nesreće!

Zašto, čovječe, pred čovjekom strepiš?
Dodi! Dodi u ovo polje, upoznaj mir!
Izbriši grijeh, ukloni tamu iz duše,
poslušaj cvijeće koje o Lijepome pjeva,
o Dobromu koji nam dariva polje.
Vjeruj da je lijep, dobar i drag, nadasve blag!
Probudi vjeru, vrati se, obrati se,
nadi opet svoje mjesto na livadi života,
budi cvijet, uljepšaj svijet, budi svet!

Ana ROSANDIĆ

Krist uskrsnu, prvenac usnulih

Isus je uskrsnuo. Radujmo se, jer uskrsnuće nije njegov privatni događaj. Za ljudske oči ništa se nije promijenilo. Svet je postao bolji. Ljudi i dalje pate i umiru, ratuju i krvare. Pa ipak, nakon Isusova uskrsnuća sve je drukčije. S nama su se dogodile velike stvari, promjenila se struktura svijeta u kojem živimo. Prepoznajmo promjenu! Tek je vjerom naslućujemo, a i vjera se teško probija kroz privid, koji nas odasvud okružuje, vara nas i zarobljuje. Pa što nam vjera kaže o velikoj promjeni nastaloj Isusovim uskrsnućem?

Po Isusovu uskrsnuću među nama je već prisutan svršetak svijeta, cilj svih njego-

vih gibanja, ostvarenja svih njegovih težnja. Naši su koraci postali drukčiji. Kamo teče povijest, kamo idu naši životi? O tome su ljudi odvijek razmišljali, a svoja su razmišljanja odjevali u različite predodžbe, u njima nalazili nadahnute i polet, utjehu i smisao života. Te predodžbe pomalo i u nama žive.

RAZMIŠLJANJA U STARINI

Stari su Grci promatrajući ritam prirode govorili: svjet se vrti u krugu. Etape se našeg putovanja neprestano ponavljaju kao što se izmjenjuju godišnje dobi. Priroda umire, da bi se na godinu pred

našim očima ista ponovo rodila. Ništa se nova ne događa, ništa nova pod suncem. Sve se vraća na staro, i to neka ti, čovječe, bude dosta! Uklopil se u tu vječnu vrtnjnu u krugu, umri i ponovo se rađaj s prirodom. To je tvoja šansa. Budи djelić kozmosa.

Stari su Židovi nošeni riječima Boga Abrahama, Iza-kova i Jakovljeva posve drukčije gledati tijek povijesti. Za njih se svijet ne vrti u krugu, nego putuje u pravcu, u smjeru obećanja, uspinje se sve više prema dalekom cilju, prema punini i konačnom blagostanju. Tu konačnu puninu svakojako su zamišljali pojedinci i stoljeća, maštali su o njoj i u ta maštanja unosili svoje želje, često vrlo zemaljske i sebične. Umirali su vjerujući u daleku stvarnost onoga što im Jahve obećava, a da je nisu očima vidjeli. Tako su mislili stari Židovi.

MÓDERNA RAZMIŠLJANJA

Danas ljudi gledaju drukčije slike, a te su nam slike bliže jer smo djeca svoga vremena. Čovjek dvadesetog stoljeća promatra svijet oko sebe onako, kako mu ga pokazuju prirodne znanosti. A što mu kažu prirodne znanosti? One govore o usponu života, o sve savršenijim biološkim oblicima. Svijet se razvija. Evolucija je čarobna riječ i veliki okvir novovjekih snova o kretanjima u kozmosu. Ali kamo nas ta evolucija vodi? To nitko ne zna. Svakako u pravcu nepoznato-ga. Možda će se jednom, ne-sretnim slučajem, polet kozmosa vratiti na svoj početak i sve će opet početi iznova. Bolje o tome i ne misliti. Uživajmo opojenost zbog po-

bjedničkog pohoda života i dalje ne pitajmo.

Egzistencijalistička varijanta novovjeke misli dosljednija je, pa kaže: svijet putuje u pravcu smrti. Sva su gibanja i nastojanja, radanja i umiranja u krajnjoj liniji besmislena. Čovjek je bačen u taj besmisao i sva je mudrost u tome, da hrabro gledaš smrti u oči, da izdržiš besmisao do kraja. Tako umiju egzistencijalisti.

Još jedan je san danas u modi kojega ljudi rado sanjaju, a proroci toga sna naročito su grlati. To je humanističko-ateistička vjera u sreću, koju će čovjek ostvariti naporom svojih vlastitih sila, razvojem mogućnosti koje u njemu leže. Čovjek je sam sebi dosta. Raj mu je na dohvati ruke. Vjeruj samo u to, ako možeš.

SREDIŠTE SVEGA JE NEPROLAZNA NOVOST — USKRSNI ISUS

Ove nas slike i snovi, predodžbe i maštanja odasvud zapljuškuju, ulaze u nas, stvaraju rasploženje nade i beznada, vedrine i tjeskobe. Pitamo se, tko uistinu ima pravo, a onda opet puštamo da nas sad ova sad ona slika jače nosi i prožima. A sve su ove slike i snovi nakon Isusova uskrsnuća ostali prazni, bez smisla i sadržaja, puška su tlapnja. Svijet se ne vrti u krugu, jer je nakon Isusova uskrsnuća nemoguć povratak na staro. Godišnja doba se i dalje izmjenjuju, no to je rub zbivanja. U središtu je neprolazna novost: uskrsnuli Isus. Više ne vrijedi stara poslovica: »Ništa novo pod suncem.« Sada je sve novo! Ni snovi starih Zidova više nisu aktualni, jer je obe-

čanje ispunjeno. Nema neizvjesnosti o tome kako će izgledati buduća punina. Više ne može svatko po želji u nju stavljati svoje zamisli kao nepoznanice u jednadžbu. Punina je Isus, pobjednik nad smrću. Ljudske oči su ga vidjele. Dok čitamo Evanelje Njegova uskrsnuća, mi već gledamo, kako ćemo jednom izgledati. Strah od besmisla izgubio je oštricu. Smrt više nije »u svesilju sila najača«, kako je opjeva naš pjesnik Preradović, jer je Isusovim uskrsnućem definitivno pobijedena. Svemu što opстоje u sadena je klica vječnog života, jača od klice smrti s kojom se rađamo. Kraj je i humanističkim maštanjima o raju po narudžbi, o sreći iz vlastitih sila. Uskrsnuće se ne nalazi na repertoaru osovjetskih mogućnosti, nego je dar neba. Bog ga ne može povući, jer Isus više ne može umrijeti.

USKRSNI ISUS BUDUĆNOST JE SVIJETA

Uskrsnuli Isus budućnost je svijeta i njegovih gibanja. On je najdublji smisao svih naših koraka. Kamo god mi ljudi gledali dok hodamo zemljom, u biti je svejedno. Bio naš pogled kratkovidan i umoran, zanosan i poletan, zadnji je cilj svih naših kretanja i napora, svega rađanja i umiranja, uskrsnuće i vječni život, već sada prisutan po Isusu koji zauvijek živi. Drugog cilja nema i nitko ga ne može postaviti. To je stvarnost, i nije važno koliko je svijet toga svjestan. Budućnost je upisana u njegovo tkivo. To neka nam bude dosta. Vjerujem u Isusa Krista, koji je umro i uskrsnuo za nas. Vjerujem u uskrsnuće

mrtvih i život vječni. Ove riječi, dok ih srcem i ustima izgovaramo i u njima počivamo, kadre su unjeti pobjednički mir u sve naše tjeskobe, svi latati okus smrti u našem životu. Natapajmo srce njihovom snagom, dajmo je svima, dajte mir jedni drugima!

BUDIMO PRONICAVI SNGOM VJERE

Pa ipak! Taj naš neizbjevi »ipak!« Ipak nas smeta, što je ovo sjajno svjetlo tako slabo prisutno u svijesti našeg svijeta. Skoro je posve odsutno. Tako nam se čini. No gledajmo dublje. Budimo pronicavi. Pronicav pogled dan je onima koji vjeruju u uskrsnuće Isusovo. Prodriamo pogledom u nevidljive slojeve savjesti svega svijeta. Vjera u uskrsnuće Isusa Krista nije posve odutsna. Sakrivena je. Prisutna je na način slutnje i čežnje, u obliku suze i uzdaha i predanog osmijeha. Pomalo prodire u dušu svijeta. Svuda gdje dozrijeva vjera da ima smisla živjeti, gdje gori svijest o vrijednosti žrtve i predanja, gdje je ljubav jača od sebičnosti, gdje tinja pouzdanje u pobjedu pravde usred mora nepravde..., tamo tih, bez riječi, ali sigurno i ustrajno ulazi u srca ljudi vjera u uskrsnulog Isusa. Svijet počinje shvaćati, da ne-ma druge nade osim one, koja mu je uskrsnućem Isusovim otvorena, a ovu doista ima i ne može je izgubiti. Krist uskrsnu od mrtvih, prvi od usnulih i više ne umire (v. 1 Kor 15,20), a s njime smo i mi već spašeni i uskrišeni (v. Ef 2,6).

Alferd SCHNEIDER

Nakana Apostolata molitve

DA SVI VJERNICI PROMIČU KRŠĆANSKO OSLOBOĐENJE

Oslobodenje pravdom i ljubavlju

Danas se s nekim zanosom govorи o »oslobоđenju«, pogotovo u zemljama gdje nema prave slobode. Govori se dakako više potajno nego javno, jer diktature ne trpe takav govor smatrajući svoju vladavinu slobodom. Naša nakana govorи o kršćanskom oslobodenju koje se ostvaruju promicanjem pravde i ljubavi, i za takvo oslobodenje čovjeka, naroda i čitavog čovječanstva mi molimo i radimo.

KRŠĆANSTVO — VJERA OSLOBODENJA

Jedan od važnih pokonciljskih dokumenata Crkve, apostolska pobudnica Pavla VI. »Evangelii nuntiandi« — O naviještanju Evandelja, kaže otvoreno i jasno: »Crkva ima pravo naviještati oslobodenje milijunima ljudskih bića, budуći da su mnogi među njima njezina vlastita djeca. Crkva je dužna pomagati da se rada to oslobodenje, dužna je svjedočiti za nj te raditi oko toga da ono bude posvećenje. Sve to spada u naviještanje Evandelja« (br. 30). Zatim (u br. 31) nastavlja ovako: »Između evangelizacije i promicanja čovjeka

naznačili mi sami (govor na postoje duboke veze. To smo otvorenju biskupske sinode g. 1974.) dozivajući u svijest kako je nemoguće prihvati da djelo evangelizacije zanemaruje veoma teška pitanja što danas toliko uzbuduju duhove, a tiču se pravde, oslobodenja, razvoja i mira u svijetu. Kad bi se to dogodilo, onda bi to značilo da se zanemaruje nauk Evandelja o Ljubavi prema bližnjemu koji trpi ili je u velikoj potrebi.

Kad bi Crkvi, koja živi i radi u jednom narodu, bilo svejedno kako je tome narodu, da li on uživa sva prava, osobito pravo na pravedno društveno uređenje, na

slobodu i suverenost, onda bi ona izdala svoju misiju. Tko Crkvi osporava to pravo, taj ne oslobađa, već podjarmljuje narode. Uistinu demokratska, tj. od naroda slobodno izabrana vlast, radit će skupa s Crkvom na sveopćem unapređenju čitavog čovjeka i naroda.

Sadašnji papa Ivan Pavao II. govoreći na otvorenju sabora Biskupske konferencije Latinske Amerike u Pueblu g. 1979. u istom je smislu rekao ovo: Djelovanje Crkve na područjima kao što su promicanje čovjeka, razvoj, pravda, čovjekova prava, želi u vijek biti u službi čovjeka, i to čovjeka kako ga ona pro-

matra u svojoj kršćanskoj vizi antropologije koja joj je vlastita. Da bi mogla ljubiti čovjeka, braniti ga i suraditi na njegovu oslobođenju, ona se ne mora utjecati sistemima i ideologijama. Ona u samom srcu poruke kojom raspolaže i koju širi nalazi nadahnuće kako će raditi za bratstvo, pravdu i mir, protiv dominacije, porobljavanja, diskriminacije, protiv agresije na čovjeka, protiv svega što se protivi samome njegovu životu.*

Crkva istu nauku propovijeda i u važnom saborskem dokumentu »Gaudium et spes«, pastoralnoj konstituciji o njezinu mjestu i ulozi u suvremenom svijetu. Ta je uloga u prvom redu naviještanje i promicanje potpunog oslobođanja čovjeka po Isusu Kristu, jedinom otkupitelju čovjeka.

STO, DAKLE, MOLIMO?

Ono što se nalazi u dokumentu »Neki oblici teologije oslobođenja«. Taj dokument crkvenog učiteljstva objavila je Kongregacija za nauk vjere 6. kolovoza 1984. po nalogu sv. Oca. U njemu se uz pozitivne oblike tog teološkog gibanja iznose i neke njegove opasne tendencije. U našoj molitvi na opću nakazu Apostolata molitve moramo imati pred očima sve te oblike. Molit ćemo ponajprije za milost da današnji čovjek postane osjetljiv za razne oblike porobljavanja koji mu prijete. To je u prvom redu ropsstvo što dolazi od raznih strasti zbog manjka ekonomskih i političkih neovisnosti, zbog manjka potpune vjerske slobode, zbog pomanjkanja neophodnih uvjeta za svestrani razvoj,

ropsstvo zasljepljenosti u kojoj ljudi uopće ne vide da imaju pravo na slobodu, kad se pasivno mire s nepravednim društvenim i političkim poretkom, kad se dadnu manipulirati i izrabljivati, kad postaju »korisne budale«.

Zatim ćemo moliti da ljudi zadobiju duboku spoznaju Evandelja, jer je »Evangelije Isusa Krista poruka slobode i sna oslobodenja. Ono je temeljna istina«, govori se u uvedu dokumenta o teologiji oslobođenja. Tko pravo spozna Evangelije spoznat će i što je prava sloboda, prostat će pravo slobodan i neće se nikad dati zavesti ni manipulirati. O, kako nam je danas potrebna evandeoska sloboda, koju je Krist donio na svijet, koju je naviještao i za koju je poginuo.

Molit ćemo, dakle, da svi kršćani spoznaju kako je ta snaga evandeoskog oslobođenja na dnu svih težnja porobljenih naroda, kako je ona jedna od najizrazitijih znakova koje Crkva u svjetlu Evandelja mora neprestano istraživati i otkriti, jer ona je Crkva koja mora biti uvijek budna i aktivna, Crkva koja ne spava i ne daje se uspavljivati, pogotovo ne od onih koji bi, da uguše njezin glas, bili spremni dati joj razne povlastice i darove, samo da je potkupe. Težnja za evandeoskim oslobođenjem zapravo je vapaj čovjekove pravdivosti za dostojanstvo koje proizlazi iz činjenice da je stvoren na Božju sliku i priliku. Taj je vapaj tim jači što se čovjek više osjeća povrijeden, popljuvan i ranjen u svojem ljudskom dostojanstvu, raznim oblicima kulturnog, političkog, rasnog, društvenog, ekonomskog i svakog drugog ugnjetavanja.

Napokon ćemo moliti za najodgovornije u Crkvi, pogotovo za biskupe, da budu uvijek i hrabri i neustrašivi u borbi za dostojanstvo jednog čovjeka, jednog naroda, jedne skupine. Neka tada budu hrabri poput proroka Ilike pred Ahabom, poput Ambrozijs pred Teodozijem, poput Grgura VII. pred Henrikom IV. i tolikih drugih proraka i biskupa sve do naših dana, koji nisu šutjeli na bezkonje, već su podigli svoj glas da ga žigošu i nazovu pravim imenom.

Nakana naših biskupa: DA ODGOJ DUHOVNIH ZVANJA URODI PLODOVIMA.

20. travnja slavit ćemo Dan duhovnih zvanja. To nas sve potiče da obnovimo svoju svijest brige i odgovornosti za duhovna zvanja. Ona se tiče sviju nas, ne samo biskupa i svećenika, redovnika i redovnica. Briga su cjele kupnog Božjeg naroda, naročito naših obitelji, koje su prva sjemeništa.

Ne možemo se baš pohvaliti da obilujemo duhovnim zvanjima. Štoviše, moramo ustanoviti bolnu činjenicu, da je i našu mjesnu Crkvu pogodila kriza zvanja koju još uvijek proživiljava. Istina je da je nekoliko zadnjih godina nešto više duhovnih zvanja nego prije, ali to je još veoma daleko od potreba naše domaće Crkve, a kamoli da bismo mogli obilnije pomoći i drugima, koji se nalaze u još većoj nestaćici klera i pastoralnih radnika. Molitva za duhovna zvanja morala bi postati naša svagdašnja nakana i briga. Mislim da naši biskupi to od nas opravdano i očekuju.

Josip ANTOLOVIĆ

Uz Godinu mira

Piše: prof. Radovan GRGEC

Covjek nije jednostavno biće. Sastavljen iz različitih dijelova, podložan različitim silama i utjecajima, razdiran napetostima i suprotivštinama, on teži i čezne za skladom i jedinstvom. On želi da sloga i mir zavlada u srcima i među ljudima.

Doista, ljudi žele slogu i mir, ali se ne prestaju svadati, ne prestaju ratovati. I tako će biti uvijek, dokle god bude mržnje, zavisti i ljubomore u srcu pojedinaca, dokle god ne bude pravde, pravednosti i poštivanja ljudskih prava u međusobnim odnosima.

Iako već četrdesetak godina nema sukoba svjetskih razmjeri, rat zapravo nikada nije prestao. Nasilje, kriminal i kršenje ljudskih prava zauzimaju sve više maha. Sve je više onih koji žive, životare i umiru bez kruha, bez slobode i bez ljubavi. Dok jedni uživaju u izobilju, drugi gladuju; dok jedni prigabište svu vlast, drugi su lišeni osnovnih prava samo zato što misle drugačije nego vlastodršci. Nepravda i nasilje nadvijaju se kao zlobna sablast nad sudbinom suvremenog čovječanstva.

Sjetimo se samo nekih čijenica, o kojima vode računa i razne političke i karitativne ustanove u svijetu: utrka u naoružavanju, glad u raznim nerazvijenim zemljama, zatvorenicu u totalitarnim državama, sve veći broj nevinih žrtava ratova, bratoublačkih pokolja, terorističkih divljanja, atentata, otmica itd. Sjetimo se Iraka, Irana, Etiopije, Južne Afrike, Latinske Amerike, Jemena, Ugande, Kambodže, Libanona, Čada, Afganistana..!

Pitamo se ima li izlaza iz takve situacije. Nažalost, politička i diplomatska nastojanja oko uspostavljanja mira i pravednog poretka ne dovode do pravih i trajnih rezultata. Tajna pravoga mira nalazi se u srcu čovjeka. Ako se ono ne popravi i ne obrati, zaludu su sve naše mirovine konferencije, proklamacije i rezolucije. Mir nije prevenstveno plod političkih nagodbi, istaknuo je Ivan Pavao II. u svojoj novogodišnjoj poruci diplomatskim predstavnicima kod Svetе Stolice. Mir je sveopća vrednota. Čovjeka valja odgajati za kulturu mira i za civilizaciju ljubavi.

Na sve to nas podsjeća ova Međunarodna godina mira. Pitanje mira ili rata usko je vezano uz sudbinu ljudskog roda. Kako će se složiti i ljubiti narodi i države ako se svadaju i mrze rođena braća, članovi iste obitelji i najbliži susjedi?! S odgojem za mir valja početi od samoga sebe, imajući na pamet da mir nije samo odsutnost rata.

Posebnu odgovornost u tom imaju kršćani, čije ponašanje treba da bude u skladu s evandeoskim načelima ljubavi i pravde, u skladu s porukom križa, s porukom Isusa Krista.

Samo tako možemo iščupati korijene zla, mržnje i rata iz ove krvlju natopljene zemlje; samo tako možemo izaći iz ukletoga kruga i spirale nasilja, osvete i odmazde; samo tako možemo obraćenjem srca postići promjenu i preokret situacije u kojoj se našlo čovječanstvo.

«Zlatna vremena» bez oskudice, borbe i napora pripadaju idiličnoj mitologiji, pradavnoj prošlosti. Budućnost čovječanstva, kako reče Franz Liszt, nalazi se u «mudrosti križa», u evandeoskom kršćanstvu.

Srce Isusovo oslobada

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

«Ljubim Te, Gospodine, kreposti moja!» (Ps 18, 2)

U Mojsijevu Zakonu sve je do u tančina određeno kako se čovjek treba vladati prema Bogu, kako prema ljudima. Sve je to istaknuto kao volja Božja, pa je Mojsijev Zakon postao apsolutno nepovrediv. Neki židovski teolozi čak su govorili da i sam Bog po više sati dnevno proučava taj Zakon. Svim tim slijedićim propisima savjest je bila sa svih strana sputana i pritisnuta.

Isus izbavlja čovjekovu savjest iz tog ropstva: «Subota je radi čovjeka, a ne čovjek radi subote!» dovikuje farizejima (Mk 2,27). Za Židove, obdržavanje subote je bio znak za raspoznavanje tko pripada i tko ne pripada Izabranom narodu. Isus koji veli da je došao ispuniti Zakon, a ne dokinuti ga, prihvata subotu samo ako mu omogućuje činiti djela ljubavi. Ako to brani, On je zabacuje. Sloboda za djela ljubavi srž je morala Isusova Srca. Tako On sa Zakona skida veo mističnosti. Volja Božja ne očituje se samo po Zakonu, nego još više u znalostima vremena,

a Židovi ne raspoznaju Isusovo vrijeme, premda čini velike znakove po kojima bi mogli razabrati da On uistinu dolazi od Oca. Sto im koristi da znaju napamet sve što piše u Zakonu, kad ne prihvataju Njega koji je Zakonodavac koji svoje zakone upisuje u ljudska srca, a ne na papiruse i pergamente.

Nemojmo iz takvog Isusova stava zaključiti da je On bio nekakav slobodar. Baš obratno! On čovjeka još više obvezuje nego Zakon, ali ne na poštivanje slova, nego na djela ljubavi prema svima u svaku dobu.

Isusovo vladanje pred Zakonom treba dobro shvatiti. U jednoj kritičkoj napomeni uz Lukino Evanelje (6, 5 u kodeksu D) čitamo zanimljive riječi. Njima Isus komentira svoje držanje prema Mojsijevu Zakonu. Evo te napomene: «Jedne subote naide Isus na čovjeka koji je radio u polju, što je po Zakonu bilo strogo zabranjeno. Isus mu reče: 'Ako, čovječe, znaš što radiš, sretan si. Ako li ne znaš, proklet si i prestupnik si Zakona.'»

Isus ne želi dokinuti blagane i subote. On želi reći samo ovo: »Ako, čovječe, znaš zašto u subotu radiš kao što sam ja znao kad sam u subotu izlijječio čovjeka usahle ruke (Mk 3, 1), zgrčenu ženu (Lk 13, 10), onoga od vodene bolesti (Lk 14, 1), ako znaš da je ljubav i pomoć drugima veća od propisa, sretan si!«

Tko, dakle, radi u subotu samo da prkosí, tko uživa u tom da krši subotnji zakon i tim se zatvara ljubavi i darežljivosti prema drugima, taj je proklet jer krši subotu. Sloboda pred propisima dobra je samo onda kad znači dobra djela u korist potrebnih, a ne kad je izraz slobodarstva koje odbacuje zakone. Isus u svome Srcu nije ni protiv koga i ni protiv čega. On je samo za ljubav, spontanost, za otvorenost dobriju, jer što ovako ili onako ne dolazi od ljubavi, grijeh je.

Srce Isusovo, osloboди našu savjest od robovanja i otvori je za dobra djela u ljubavi prema svakom čovjeku, uvijek!

Susreti za duhovna zvanja

Nekadašnja isusovačka crkva sv. Katarine na Gornjem gradu u Zagrebu ponovno ulazi u svijest ljudi. Nekima, doduše, samo kao remek-djelo baroka, a mnogima i kao mjesto molitve i vjerničkog okupljanja mlađih. Obnovljen je njezin krov, unutrašnjost opet zadobila prvočitni sjaj, crkva se vraća životu. I vrijeme je! Njezinog upravitelja Vlč. Vladimira Magića zatekao sam na sličnom poslu od krupnog značenja. Dolijevao je vodu u posudice nad toplim radijatorima da bi se u crkvi održala potrebna vlažnost. Previše suh zrak naškodio bi drvenom inventaru, a pamet kaže da se obnavljanjem jednog ne smije oštećivati drugo. Vlč. Magić je i-

nače bibliotekar u »Metropolitari« (knjižnica Zagrebačke nadbiskupije, danas smještena u prostorijama Nacionalne i sveučilišne biblioteke na Marulićevu trgu 21). Naš je razgovor krenuo posve spontano:

Valent — Kako smognete snage i vremena i za takav posao?

Magić — Ovo što činim tek je ono najnužnije. Moramo čuvati vjersko i kulturno blago.

V — Ovu crkvu može čuvati samo netko tko je voli. Treba biti u nju zaljubljen.

M — Točno je tako! A bila bi šteta, i za Zagreb sramota, da mu propadne »akademска crkva«.

V — Nije li to ipak Sizifov posao kad je crkva inače mrtva?

M — Nije točno da je ova crkva mrtva. U njoj se svaki dan slavi Euharistija, svake subote navečer okupljaju se mlađi iz Zagreba na svoju Misu, tu se održava mjeseca adoracija pred Presvetim kao zadovoljština za grijehе psovke... Točno je da bi se svi ti vjerski sadržaji mogli ostvarivati i u nekoj drugoj crkvi, ali ova je ipak veoma prikladna. Trebalo bi je samo više koristiti.

V — A imate li koju sasvim iznimnu zamisao za njezino oživljavanje?

M — Pokušavam činiti nešto i za duhovna zvanja na nivou grada. To je briga svakog svećenika, pa i moja, bez obzira što mi je povjeren jedan sasvim naročit posao unutar Zagrebačke nadbiskupije.

V — I kako to ide?

M — U Zagrebu danas živi i radi mnogo različitih katoličkih vjerskih zajednica. Mislim da je za te zajednice veoma važno da se ponekad okupe i mole jedne za druge. Na tim molitvenim susretima one se i pobliže upoznaju, što je od koristi za njihov pastoralni i drugi rad, jer se često nadu na istom poslu, a jedne o drugima veoma malo znaju.

V — Zamisao je svakako osebujna, a da li je uspijete ostvariti?

M — Za sada se jedrom mješeno okupljaju svećenički i redovnički kandidati i redovničke kandidatice, časne sestre, a bude i ponešto laika. Svaki takav susret znači novi poticaj za ostvarenje duhovnog zvanja onima koji su ga već odabrali, a na svoj način i onima koji se još odlučuju. Kad jednom dožive da nisu sami, lakše im je ustrajati.

V — I kako se odazivaju pojedine zajednice?

M — Jasno je da nema nikakve senzacije... To je tek početnički rad, a senzacije nema, niti je poželjna, niti potrebna. Neki plodovi nama ljudima slobodno ostanu nepoznati. Dosta je da za njih znade Gospodin. Ako ide teško, to je stoga što je to još sasvim novo nastojanje, a nije ni pojedinim zajednicama lako uskladiti svoje redovite poslove s premanjem takvog skupa. Ipak ide. Zahtjev nije prevelik. Kad bi sva-

ka zajednica preuzela brigu za pripremanje samo jednog takvog susreta, bio bi organizator osiguran za dvije i pol godine, a koristi imaju u vijek svi sudionici.

V - Kako izgleda jedan takav susret? Kakav je program?

M - U pripremanju susreta svaka je zajednica sa svim slobodna da dade ono što ona može dati. Prema izvornoj zamisli velik je naglasak na upoznavanju. Svaka se zajednica drugima predstavi. Svima predoči svoj specifičan rad, duhovnost, ideale i praksu. Veoma je zanimljivo vidjeti kako Duh Sveti različitim putovima vodi pojedince i zajednice u službi Crkve i ljudi, a sve ih vodi prema istom cilju. Osim toga, središte svakog našeg vjerničkog okupljanja je Euharistija. Bez Euharistije ne ostvaruje se Crkva ni duhovno zvanje.

V - Što je s laicima vjernicima na takvom skupu? Jesu li oni uopće pozvani i dobro došli?

M - Rekao sam već da su ovi susreti zamišljeni kao trenuci molitve i poticaja najprije unutar postojećih duhovnih zajednica. To nipošto ne znači da su laici vjernici nepoželjni. Naprotiv! No, »reklama« nam nije potrebna. Uostalom, sv. Katarina na Griču ima samo jedno malo zvono, a ni ono ne zvoni. Jedno bi i pak bilo potrebno: Osvojiti Crkvu u Zagrebu da njoj danas treba najviše duhovnih zvanja, pa da ih čak i dobiva daleko

više nego što ih daje. Vjernici laici o tome možda ne razmišljaju. Koliko je zagrebačkih očeva koji bi svoju djecu tako odgajali da bi mogla izabrati duhovno zvanje? Koliko je zagrebačkih majki koje bi molile da im djeca budu pozvana u službu Boga i Crkve? Sigurno je da takvih očeva i majki ima, ali su duhovna zvanja iz Zagreba prava rijetkost. Zato bi i te kako dobro bilo da na ovakvim susretima kod sv. Katarine budu zastupljeni i laici iz svih župa, očevi i majke, mlađići i djevojke koji su pred izborom životnog puta. U tom smislu poslao sam i dopis zagrebačkim župnicima da obavijeste svoje župljane i pošalju ih na ovakav susret. Dao Bog, da se vjernici grada Zagreba pokrenu na molitvu za duhovna zvanja. Time bi Zagreb u potpunjem smislu postao duhovni centar Crkve u Hrvata.

V - Kakve su za sada reakcije na te susrete?

M - I duhovne i svjetovne osobe ocjenjuju ih kao veoma korisne, kao jedno osvježenje u pastoralnom nastojanju grada. Naročite pohvale čuju se o onom dijelu susreta kad pojedinci iznose razloge zbog kojih su odlučili svoj život provesti u određenom duhovnom zvanju. Mnogi pitaju zašto se takvo što češće ne organizira i žale što se o tim susretima kod sv. Katarine u gradu premalo znade.

V - Kada se, napokon, ti susreti održavaju?

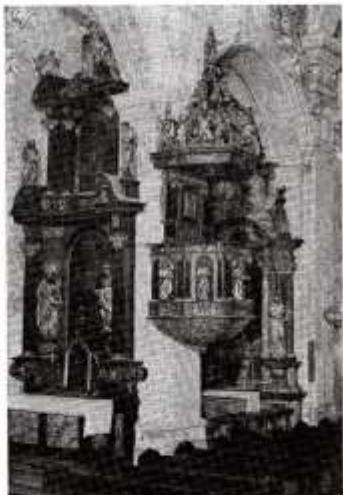
M - Uvijek u drugu nedjelju u mjesecu, u 11 sati!

V - Je li to vrijeme prikladno?

M - Nade li se prikladnije, rado ćemo ga mijenjati. Vrijeme je važno, ali nije bitno. Bitno je da poslušamo Gospodinovu zapovijed: »Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetu!« Zamislite samo: Možda ćemo jednom zaželjeti da nas njeguje časna sestra, a nikad se nismo molili da bude časnih sestara. Možda ćemo se htjeti isporučiti kod dobra i sveta svećenika, a nikad se nismo molili da bude takvih svećenika. Možda ćemo htjeti vidjeti autentično življene Evangelja, a nikad nismo molili da bude redovnika, itd.

Naš je razgovor završio, mladi su dolazili na svoj susret.

Razgovor vodio
urednik Glasnika

REMEK DJELO BAROKNE UMETNOSTI U CRKVI SV. KATARINE JE I PROPOVJEDAONICA

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Kralj Petar Krešimir IV. obdario samostan sv. Marije

Piše: Ante KATALINIĆ

Hrvatski kralj Petar Krešimir IV. (1058—1074), iz roda Trpimirovića, bio je veoma moćan kralj. Raširio je svoju vlast od Jadrana do Drave, pripojio je Hrvatskoj dalmatinske gradove i otoke. U raznim ispravama ponosno se naziva »kraljem Hrvatske i Dalmacije«. Kad je god. 1069. Petar Krešimir IV. sajedao sa svojim saborom u gradu Ninu, dao je napisati povelju kojom obdaruje samostan sv. Krešvana u Zadru. Prisutni su bili kraljevi župani, knezovi, banovi dvorski svećenici. Kralj u ispravi ističe: »Svemogući Bog raširio je naše kraljevstvo na kopnu i rasprostranio po moru.« Između ostaloga kralj samostanu dariva Maon otok koji se prostire u našem dalmatinskom moru. Bio je Petar Krešimir IV. prapra-nuk dobre hrvatske kraljice Jelene.

I taj veliki i moćni hrvatski kralj htio je iskazati svoju pobožnost prema Gospu. Pružila se prilika.

U Zadru je živjela veoma ugledna patricijska obitelj Madijevaca. Ista obitelj iz koje je potjecala kraljica Jelena. Čika, kojoj je majka bila

mostan i u njemu se kao redovnica posvetiti Bogu. Opet zadarskog benediktanskog sa-iz obitelji Madi, udala se za Andriju, ali su joj muž ubili, pa je ostala udovicom. Tada je Čika odlučila sagraditi sa-

starijom kćerkom Domnanom. Mlađa Čikina kćerka Vekene-ga, udala se. Na zemljištu-koje je dobila, Čika će umje-sto male crkve sagraditi veliku baziliku sv. Marije. Čika je postala prvom poglavari-com, opaticom samostana sv. Marije.

Godine 1066, pred Božić, nalazio se kralj Krešimir IV. u Šibeniku. Po svoj prilici da se vijećalo o vrlo važnim crkvenim stvarima, jer su oko kralja bili sakupljeni svi biskupi, i oni iz Hrvatske, i oni iz dalmatinskih gradova. Bio je nazočan splitski nadbiskup Lovro, prvak Crkve u hrvatskom kraljevstvu, onda zadarski biskup Stjepan, hrvatski biskup Rajnerije, tigorski biskup Ivan, biogradski Dabro, rapski Drago i osorski biskup Stjepan. Dok je kralj u društvu tih duhovnih pastira slavio Božić, dove pred nj njegova daljnja rođakinja Čika iz grada Zadra. Zamolila je kralja Petra Krešimira da njezinu novosagrađenom samostanu prizna razne pogodnosti i povlastice. Kralj Krešimir je »svoju sestrę« dočekao raskriljenih ruku i u suglasnosti sa svojim sinovcem, hercegom Stjepa-

POGLED S FORUMA NA CRKVU SV. MARIJE, »KOLOMANOV ZVONIK« I DIO SAMOSTANA

mostana sv. Krešvana, Pe-tar, poklonio je u tu svrhu Čiki crkvicu sv. Marije s pri-padnim zemljištem. Čika je prodala sva svoja dobra i podigla samostan sv. Marije, u koji je ušla ona sa svojom

PIETA U CRKVI SV. MARIJE, DRVENI KIP IZ 15. STOLJEĆA. U PROSLOM RATU BOMBE SU PORUSLE CRKVU, ALI NISU OSTETILE NI KIPA NI OLTARA ZALOSNE GOSPE KOJA SE TU STUJE OD DAVNINE

nom i s nadbiskupom splitskim Lovorom, udijelio novom samostanu sve što je Ćika tražila. Isprava o tome izdana je malo kasnije u Zadru. U ispravi Krešimir naziva Ćiku »svojom sestrom«, jer mu je uistinu bila daljnja rodakinja (kraljica Jelena, Krešimirova pra-prabaka, bila je sestra Ćikina djeda). Krešimir je, kako vidimo u ispravi, Ćikinu samostanu udijelio »kraljevsku slobodu« (»regiam libertatem«), a time mu je u prvom redu pružio jamstvo da će mirno i sigurno, te bez daće i poreza, uživati posjede koje je imao i koje će dobiti na hrvatskom državnom teritoriju. I doista, malo kasnije Krešimir je obdario novi samostan s više kraljevskih posjeda.

Ćika je upravljala samostanom sv. Marije sve do svoje smrti, god. 1091. Ćikina mlada kćerka Vekenega ostala je god. 1086. udovicom i onda ušla u samostan sv. Marije. Poslije smrti svoje

majke Ćike, poglavicom samostana postala je Vekenega.

Zadarski samostan sv. Marije sa svojom Marijinom crkvom, postao je u svojoj tisućogodišnjoj prošlosti pravim biserom hrvatske kulturne povijesti. Dobivao je brojne i različite ostavštine koji su ga učinili kulturno najbogatijim i najuglednijim ženskim samostanom u Hrvatskoj. U njemu se zgrnulo neprocjenjivo blago prastarih pergameni i kodeksa, što predstavlja dragocjeni materijal za proučavanje hrvatske povijesti. Sačuvalo se u tom samostanu mnoštvo zlatnih i srebrnih umjetnina, zavjetnih darova, koje su naši stari darivali samostanu i zadarskim crkvama.

Iz ovog samostana potječe glasoviti Ćikin molitvenik ili »Officia et preces« (tzv. Oxfordski časoslov) i Vekenegina časoslov ili »Breviarium« (tzv. Budimpeštanski časoslov), koji su najstariji sačuvani osobni časoslovi uopće. Osobita im je rijetkost što sadržavaju pet raznih na-

čina oficija bl. Djevice Marije. U tim oficijima skupljeno je mnogo Gospinih himana kojih nigdje drugdje ne nalazimo i koji se nižu jedan za drugim bez opetovanja, u vijek su novi.

Benediktinke sv. Marije čuvale su i sačuvale to blago kroz burna stoljeća, osobito u teškim razaranjima prošlog rata. Crkva i samostan bili su potpuno porušeni, ali je sada sve obnovljeno tako da redovnice ponovo nastavljaju svoj duhovni i kulturni rad pod zaštitom presvete Bogorodice.

Kad je veliki hrvatski kralj Petar Krešimir IV. obilno nadario samostan i crkvu sv. Marije u Zadru, tim svojim činom ne samo da je onog časa iskazao veliku čast blaženoj Djevici, nego je također u velikoj mjeri uvjetovao, skupa s ostatim narodnim knezovima i kraljevima, prožetost hrvatskog naroda Marijinom osobnošću i usmjerenošću njegova življenga prema Bogorodici i pod zaštitom presvete Bogorodice.

IZVANREDAN SKLAD I LJEPOTA, HIMAN BOGU I GOSPI JE CRKVA SV. MARIJE IZNUTRA

Život je izazov

»MLADOST NAM JE PONEŠTO PRIKRAĆENA, ALI JE ISPUNJA ŽAR I LJEPOTA, IS-
PUNJA JE ŽELJA ZA STVARANJEM I POŽRTVOVNOŠĆU!«

Napokon imam malo slobodna vremena. Za mene, to je premija! Baš će mi dobro doći da malo prošetam gradom. Idem tako trgom, kad onđe baš uredili izlog sportske robe. »Kako li je samo lijepa ova trenirka! Baš bi mi pristajala!« Očima je mjerim i sve u sebi brojim, kad opazih na njoj veliku mrlju. Cijena! Poderala bi moj plitki dački džep. »Okani se, Markane«, rekoh sam sebi i podoh prema katedrali.

— Markane, gdje si, Markane? Nisam te video već godinu i pol! Kako si mi? Gdje si? Kud si?

— Dobro sam ja, Ivane. Tamo sam gdje sam i bio, samo nisam što sam bio. Ja narastao, a trenirka mi mala, pa sve gledam i vidim da cijene rastu i brže od mene! A kako ti, Ivo?

— Pa eto, ide naprijed! Gura se!

— Kako to 'ide naprijed, gura se'? Pojasni to malo bez uvijanja!

— Cuješ, gura se. Borim se da u školi prodem s odličnim. Matura sjela za vrat, a ja bih želio osigurati upis na faks. Poslje upisa vojska, a kad se vratim, treba studirati. Privlači me medicina. Liječnički život mi je izazov.

— Vidi ti njega! Ti bi medicinu, i to ti je izazov. Kud baš?

— Što ćeš bolje, Marko? Zar ima što lijepše i humanije od toga da liječiš ljude?

— Ma, znam te ja, Ivo, ali nije to lagani faks. Imam jednu prijateljicu koja se lani upisala, i nakon toga kao da je ishlapila. Nisam je vidoval do Nove godine, a nakon toga opet nikako. Zatvorila se u svoju sobu te uči, uči. A osim toga, odakle ti novac? Tvoji su na selu kao i moji. Odakle će smoci da ti plate stan, hranu, knjige... Gledaj samo koliko stoji ona trenirka!

— Slušaj, Marko, ne znam ni ja već sada kako će, ali moram. Život je izazov, i moram ga prihvatići! A što kaniš ti? Ti mene izazivaš, a o sebi šutiš kao riba!

— Ne šutim ja kao riba, nego ja shvatio da sam u Zagrebu, pa, biva kulturan čovjek, šuti dok drugi govori.

On je šutio, ali je sav bio napet. Vidoval sam da ga tako zanima što ja kanim nakon mature, a i dužan sam mu reći.

— Kod mene je situacija slična tvojoj.

— Kako? Ne kaniš valjda i ti na medicinu?

— Nisam rekao ista, nego slična! — Rekoh mu to povišenim glasom, a on se trgnu i izusti:

— E pa pričaj, a ne mudruj!

— Ništa neću mudrovati, ali ti vjeruj ako hoćeš. Ja odlučio poći u bogosloviju! Rekoh mu to i popratih sa smiješkom.

— Ti nisi normalan! Znaš li ti, kakvoj se danas odgovornosti izlažeš kao svećenik?

— Nešto znam, nešto ne znam, ali meni ti je, vidiš taj život izazov! Vjerujem da će moći ispuniti taj poziv.

— Ti nisi normalan. To ti ne mogu vjerovati!

— Ni ja nisam nekad na to ni pomisljavao, a onda me to počelo privlačiti. Ja ne znam sve o budućnosti kao ni ti, ali otkako sam čitao: »Božji su putevi iznad vaših puteva«, ne gubim pouzdanja. Bog će mi pomoći! Uostalom, ako mi ne vjeruješ, viđet ćeš! Uostalom, zar nije lijepo da radimo kao prijatelji: ti liječiš tijelo, a ja dušu. I tebi i meni je do čovjeka.

Lice mu se preobrazi, blago se nasmija i reče:

— Kad bi tako bilo, ja bih bio sretan.

— A što da ne bude? Ne sumnjaj u svoje ideale! Na-ma mladima život je uvijek izazov, svakome na svoj način. Nego, kad se već tako dugo nismo vidjeli, a sad znamo tko će što biti, hajdemo nešto popiti!

— Ne, Marko, hvala ti. Ja ne pijem alkohol!

— Pa tko te zvao na alkohol? Za nas mlade je pravilo: Skok na sok!

— To može.

Naš razgovor nije dugo trajao. Kao da je svakome od nas bilo puno ono što je saznao od svog prijatelja s kojim se dugo nije vidoval. Ispisemo čašu voćnog soka, iskreno si stisnusmo ruke na pozdrav i krenusmo svaki drugim putem, ali obojica s istom mišlju: »Mladost nam je ponešto prikraćena, ali je ispunja žar i ljepota, ispunja je želja za stvaranjem i požrtvovnošću. Nama je život izazov!«

MARKO

Blago vama mladima

Blago vama mladima, ako imate hrabrosti da ostanete na visini kad na vas natovare laži i sramote — istina će vas osloboediti!

Blago vama mladima, ako svoju mladost izgradujete poštjući život, poštjući u ovom bolesnom i nemirnom svijetu, svakog čovjeka stvorena na sliku Božju — jer tada ste proroci nade!

Blago vama mladima, ako u ovom društvu gdje svatko misli samo na sebe, znadete biti susretljivi i ljubezni, načito prema onima koji su u nevolji — tada ste graditelji boljeg svijeta!

Blago vama mladima, ako znadete učiniti prvi korak u razumijevanju starijih — vama će se uzvratiti dobrotom i plemenitošću!

Blago vama mladima, ako znadete zasukati rukave u bolima, bijedi i malodušnosti koja je oko vas — tada ste djeca Marijina!

Blago vama mladima, ako se ne bojite poštano i uporno tražiti vrednote koje daju smisao životu — tada će vam Gospodin biti pomoći!

Blago vama mladima, ako imate hrabrosti živjeti prema naući Krista koji vas uči po Crkvi — tada ste sol zemlje i svjetlo svijeta!

Blago vama mladima, ako imate snage reći u svojoj obitelji, u školi, među prijateljima, svuda gdje živate, da je Isus Krist Put, Istina i Život — tada ste živi svjedoci vječne sreće koju ćete i vi zadobiti!

Srećko BOŠNJAK

DO GROBA I OD

Isusov križni put ima dva razdoblja. Prvo je ono tamno koje vodi do groba, a drugo je ono svjetlo koje počinje od groba. To isto vrijedi i za naš životni put, naš križni put. A kako nema sjene gdje nema svjetla, znak je da je i pred nama svjetlo. I mi u svom životu doživljavamo tamno razdoblje. To je onaj dio puta koji nam valja prevaliti idući prema slavi, a zasjenjen je zaprekama grijeha,

ha, muka i smrti. Ipak, tim putem i nikojim drugim valja nam proći, da bi križ kao mučilo sramote postao prijesto slave, a grob kao osuda smrti sjeme novog života.

Tim putem iz sjene u svjetlo nitko ne ide sam. Njime je krenuo Isus, ali je poveo i sve nas, i ta se povorka više ne zaustavlja. U Njemu su svi ljudi prošlosti, sadašnjosti i budućnosti umrli i uskrsnuli. Zadivljen otajstvom

spasenja, apostol Pavao je pišao:

»Bog koji je bogat milosrđem — iz svoje velike ljubavi kojom nas je ljubio — nas, koji smo bili mrtvi zbog grijeha, s Kristom oživi — milošću ste spašeni! — s njim nas i uskrisi i s njim postavi na nebesima, u Kristu Isusu, da vjekovima koji nadolaze pokaže izvanredno bogatstvo svoje milosti dobrotom prema nama u Kristu Isusu.

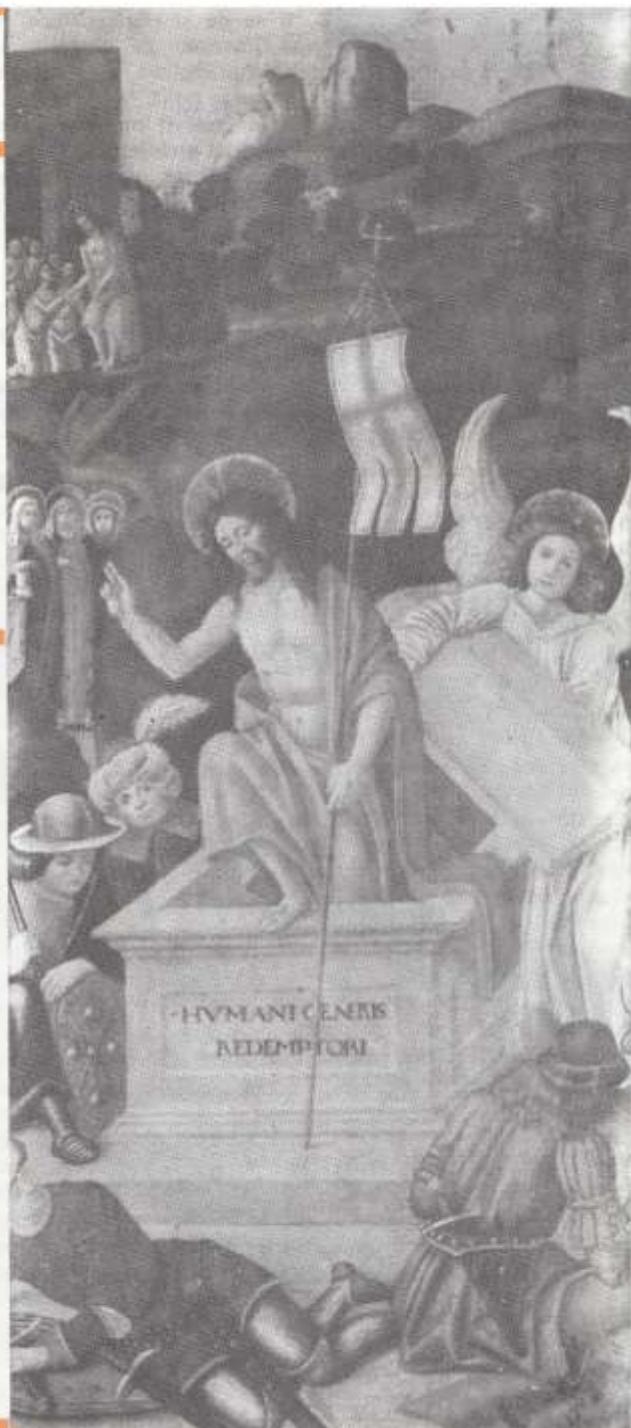
GROBA

Da, milošću ste spašeni —
po vjeri!» (Ef 2, 4—8)

Nakon Kristove smrti i uskršnja ništa više nije izvan dohvata tog misterija. On je u sebi sve okupio: pojedince, narode i cijeli svijet. Svojim je prinosom sve prinio, svojim darivanjem sve dario, prešavši sam, preveo nas je u sebi sve iz smrти u život. Sve je uskršnulo!

TINO

*Svim
priateljima
„Glasnika“
SRETAN
USKRS
želi Uredništvo
i Uprava*

Rat

Ratno stanje počinje u čovjeku, a završava na fronti.

Bolje je ratovati riječima nego bombarna.

Gdje nema kruha — ima ratova.

Bolje je pomalo vjerovati nego krvavo ratovati.

Ako je čovjek rob, sam si poželi grob.

Na račun naoružanja mnogi su narodi goli i gladni.

Kada postaneš vladar, sjeti se da si i ti bio rob.

Glasajmo za okršaje oko zelenih stolova, a ne za kravu ratna polja.

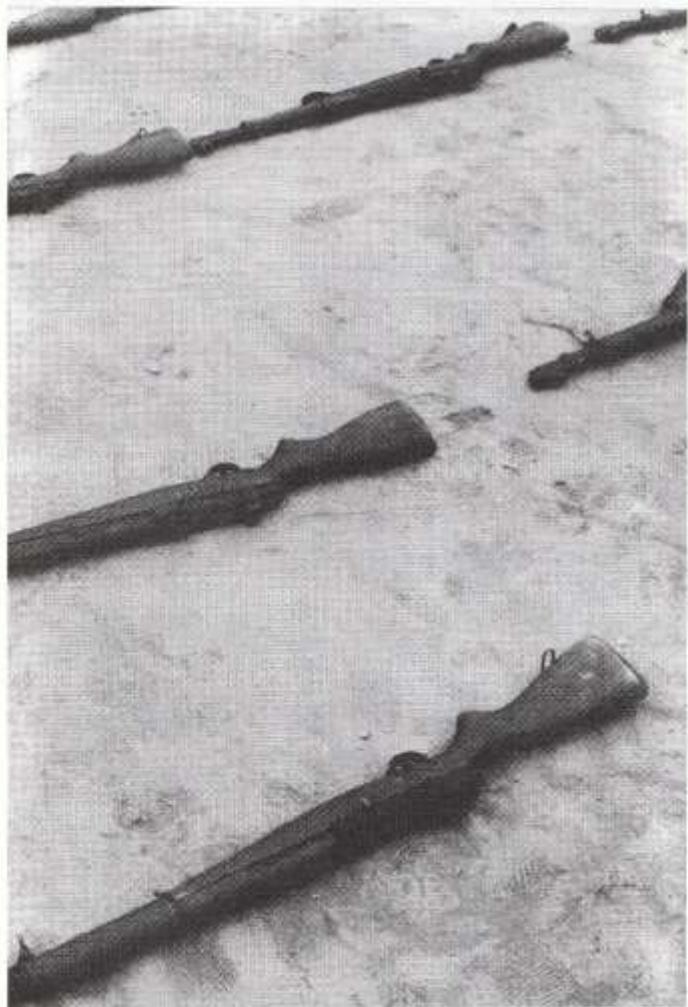
Svi ratovi imaju svoje zajedničko groblje.

Kad brak postaje fronta, na pomolu je gorki okus rata.

Terorizam je naručeno i plaćeno ratovanje.

Već dugo se obećava raj na zemlji — nije rečeno kojoj generaciji.

Majke nikada ne radaju svoju djecu za tude ratovanje.

Mir

Prekasno je govoriti o miru, kad već bombe padaju.

Raja umire — nema mira.

Tko nema snage ljubiti bližnjega — neka ga barem pusti na miru.

U borbi za mir narodi se krivo naoružavaju.

Prije grijeha bilo je mnogo više mira.

Sve nacije neka pod hitno podignu zajednički spomenik — palmi mira.

Gdje pravda vlada — tamo se mirno spava.

Kako ću se smijati kad su svi naoružani.

Bušmani radije umiru nego da drugoga liše života.

Kad bi svi narodi razoruzali svoje armije, čitavim bi svijetom zavladao mir.

U borbi za svjetski mir lako se odigra sudnji dan.

Radnik uvijek glasa protiv ratnika.

Krvava koljena kršćana donose više mira nego krvavi ratovi.

Kad bi revolucije svršavale poljupcem mira, svi bi se našli u zemaljskom raju.

Gandhi se borio za mir bez nasilja i dobio je metak u glavu.

Aforista

Isus - uzor ljubavi

Izraziti Boga kao ljubav, mislim da to otvara srce današnjeg čovjeka (kao i uviјek) i daje dobru mogućnost da se uhvati 'okrajak Božjeg ogrtača'. Ljubav nije apstraktna, ona je uviјek konkretna. Ljubav nije anonimna, ona uviјek ima lice. Ljubav nije daleko, ona je uviјek blizu. Tako nas ovo zajedničko sri canje vodi Božjoj ljubavi koja je postala čovjekom, Isusu, kojega mi kršćani nazivamo Kristom. Poštivanje čovjeka, prihvatanje čovjeka, prihvatanje čovjeka, stajanje uz čovjeka, konkretna ljubav, darivanje slobode, давање orijentacije: sve to mi ljudi nalazimo još i danas kod Isusa iz Nazareta. Riječ hebrejske Biblije da Bog ne gleda čovjeka po ugledu, Isus je to u životu dosljedno provodio. On nije trčao za moćnicima svoga vremena da im se dođovi. On ne juri ni k rubnim skupinama društva, da ih poхvali kao prave ljudi. Isus želi da u svim svojim suvremenicima vidi čovjeka, ma kakvo lice taj čovjek imao. Čovjek je čovjek — to vrijedi kod Isusa. I tako on ostvaruje praksu svojeg nebeskog Oca, »koji daje da sunce izlazi nad zlima i dobrima, i kiša pada pravednicima i nepravednicima« (Mt 5,45).

On poziva da ljudi jedni drugima dobrovoljno pripadaju. Priča im usporedbe o milosrdnom Samarijancu, koji svjedoči da onomu što je upao među razbojnike mora dati svoje vrijeme, svoju životinju i svoja dobra, jer mu pripadaju. Isus pripada svojim učenicima i na koncu svoga života, kada kaže: »Ako mene tražite, pustite ove da idu« (Iv 18, 8). Stoviše, na križu pripada on ljudima, i to onima koji mu čine nepravdu: »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine« (Lk 23,34). Isus ne napušta nikoga tko traži njegovu pomoć, ni stotnika iz Kafarnauma ni ženu Feničanku.

Budući da Isusa njegov O-tac ljubi, on ne mora biti zabrinut za sebe, i može ljudi ovaj svijet sa svim njegovim stvorenjima i sve ljudi bez iznimke. Tajna Isusove osobe u biti jest spoznaja da ga njegov nebeski O-tac ljubi. I zato on može pripadati svim ljudima, i odbaćenima, bez straha da će izgubiti svoj dobar glas. Zato se navraća grešnicima i carinicima kad ga pozovu. Zato može dopustiti da mu grešnica suzama moći noge a kosom ih briše, jer ne želi ništa za sebe, nego je potpuno

okrenut ljudima. I zato može ostavljen od ljudi, umrijeti na križu. Zar sve to ne dira i srca ljudi, bilo starih, bilo mlađih, tako da se uz pomoć Isusa može uspostaviti most prema čovjeku danas? Isusa danas izreći znači zajednički čitati njegovu riječ, promišljati i dati odgovor ljubavi riječju i djelom.

Gdje i kako susresti tog Isusa iz Nazareta, to vodi slijedećem koraku, k zajedniči onih koji vjeruju u Isusa kao Krista; to vodi k Crkvi. Izraziti tu stvarnost danas vrlo je teško, jer je u kritici institucija u mnogih suvremenika Crkva sad manje, sad više meta uvreda.

Pa ipak vrijedi: Bog, Isus kao Krist i Crkva tri su riječi koje se moraju iznova sročiti. Kakvi će se oblici života iz toga razviti, danas to jedva možemo znati. Da se pri tome objava Božja neće umanjiti, da se polog vjere neće okrnjiti, možemo to s povjerenjem prihvati ako se u procesu novog srikanja Crkve u njenim službama objava ne ostavi po strani, nego bude uviјek u središtu.

Alois STAUDT

Brak s Božjim blagoslovom

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Prije nepunu godinu dana upoznao sam jedan stariji bračni par, za koji sam čuo da su našem narodu poklonili petnaestero djece od kojih osmoro još živi i radi. Kad sam čuo za njih, odmah sam

POTJEĆU IZ HERCEGOVINE, A ŽIVE U ZAGREBU

Ilija i Kata potječu iz Hercegovine. On se rodio u Grlijevićima 1913., a ona je sedam godina mlađa i potječe iz Gruda. U braku su već 47 godina, a po mužu im je prezime Zadro. Dirljivo je slušati njihove životne priče. Ilija je bio još dijete za prvi svjetski rat. Otac bi se povremeno vraćao s bojišta i donio bi kući po koji komad kruha. Bilo je to za sve njih pravo veselje. Teško se živjelo za vrijeme rata, a ni poslije nije bilo moglo lakše. Glad je bila stalna gošća pod krovom njihove kuće. Ipak se nekako išlo naprijed, a roditelji su nastojali djeci dati bar vjerski odgoj, da i bijedu lakše podnesu s Bogom kojega su uvek poštivali kao jedinog Oca. Naučili su poštovati Božje i crkvene zakone, pa im nije bilo teško poštivati i državne. Ništa drugačije nije bilo ni u Katinoj kući, samo što je ona mlađa. Tako su oboje bili odgojeni da dalje odgajaju podižući čestit porod od svoje krvi i ljubavi.

PONOSNI SVOJOM DJECOM

Od petnaestero djece osmero je živih. Svi su već u braku i dobro smješteni. Žive i rade u Zagrebu, o čemu Ilija i Kata u svom djetinjstvu nisu mogli ni sanjati. Pratila ih je Božja Providnost. Nedavno su se svi okupili, ženio im se najmlađi sin Dragi. Bilo je to 31. siječnja, na tatin 73. rođendan. Ovo je valjda u nas jedinstven slučaj: Ni jednom djetetu nisu otkazali poziv u život, a četiri puta rodište im se bližanci. Jest da se i umiralo, ali kod njih se vidjelo: Količevka je jača od tenka, od smrti. Oni kao roditelji nisu se bojali budućnosti jer su imali djece. To vrijedi i za narod koji ima djece. Ne mora se bojati za svoj opstanak, za budućnost. Zemlja pripada onima koji vole život.

KAKO JE ZAPRAVO ISLO?

Htio sam čuti konkretniji odgovor. Znam da je danas roditeljima teško prehraniti dvoje djece s dvije plaće, bar se tako tuže. Pomiclio sam da su Ilija i Kata imali puno zemlje pa je išlo, ali ni to. Živjelo se skromno. Djeca nisu imala sve ono što djeca danas imaju. Za mnoge stvari nisu znala ni da

postoje, a ni kako se zovu. Ipak, gladovali nisu kao njihov otac. Vjerovali su u Božeg, u život, i išlo se iz dana u dan. I danas oni svaki vjeruju. Ipak, Ilija mi je otkrio jednu tajnu, koju do tada nije znala ni njegova Kata.

«Kad sam prije 47 godina stupao u brak, zavapio sam: 'Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se'!» Ja sam uvjeren da mi je ta molitva pomogla. U bezbrojnim prilikama osjetio sam prst Božji. Bilo nam je teško, ali se nikada jedno drugome nismo potužili. Pogotovo nismo svoje nevolje iznosili pred susjede. Nitko nikada nije saznao da je medu nama došlo do nekog nesporazuma. Moju baku je isposljednik jednom upitao: 'Kako ti muž? Da li pije?' 'Bogu hvala, odgovorila je ona, otako smo u braku nikada se nije opio!' 'Vi ste sretna žena' rekao joj je isposljednik.»

Tako nam je djed Ilija priopovjedao u punoj jednostavnosti. Uvijek su rado čitali vjerski tisak, a to čine i danas. Najradije čitaju «Svetu baštinu», list iz njihova kraja. Djed iznosi i jedan primjer koji je tamo pročito: «Svećenik upitao jedan bračni par prigodom 60. godišnjice braka: 'Kako ste sve to izdržali?' 'Lijepo, moj svećenike. Ja nisam imao kad misliti da mi je sa ženom teško'!»

ZIVOTNE SU POTEŠKOĆE NEMINOVNE, ALI NEKAD JE BILO VIŠE RADOSTI

Pitao sam ga, da li je po njegovu mišljenju danas roditeljima ipak teže nego ne-

kad? Djed mi je odgovorio:
»Danas, u današnjim prilikama, teže je roditeljima s dvoje djece nego nama s petnaestero. Mi smo dobili komadić kruha, možda malo slanine, otišli smo s ovčama ili kozama, i divota! Znali smo se veseliti, i bili smo zadovoljni. Danas se djeца i mlađin ne znaju veseliti, bar se tako nama starijima čini, premda imaju sve što zažele. Nas čudi, kako nisu zadovoljni! Druga su danas vremena. Gledam ovog svog malog unučića: Čim se rodio, dočekala ga je šprica. On neće biti nikad slobodan kao nekad mi. Ja ne kažem da su danas roditelji krivi. Danas je nemoguće drukčije. Danas oni ne mogu imati više djece kad žive po nebođerima kao u krletkama. Pred nama je bilo sve slobodno. Išli smo kamo smo htjeli. Tko će danas čuvati djecu ako oboje roditelja rade?«

Pitam ih još:

»Postoji li ipak neki način, da se današnjim mlađima život učini lijepšim, veselijim?«

Moji sugovornici su uvjereni da je glavni problem u pomanjkanju vjere, i vjerskog doživljavanja. Tko živo vjeruje i želi svoj život uskladiti s vjerom, ništa mu neće biti teško. On će pronaći način da i s brojnijom djecom stvori lijep život, jer nisu samo njegova nego i Božja. Uostalom, nigdje toliko tuge kao u kući bez djece, a moglo ih je biti. Poteškoće su neminovne, ali ih svladati ne mogu samo oni koji ne prihvataju život kakav jest, nego se bune protiv svega i protiv Boga. Njih Bog ne može blagosloviti.

Na dan vjenčanja

Gospodine Isuse,

Tebi povjeravamo svoju ljubav
s molbom da nikad ne umre.
Učini da njezin izvor bude u Tebi,
da nijedno od nas ne bude sebično,
nego da uvijek ljubi drugoga:
da svatko od nas želi
više darivati nego primati;
da u danima radosti ne postanemo
ravnodušni prema drugima;
da nas dani patnje ne bi oslabilo
nego da utvrde našu ljubav.

Gospodine Isuse, Ti si ŽIVOT:
ne daj da ikada odbijemo život
koji bi se imao rodit
iz naše ljubavi!

Gospodine Isuse, Ti si ISTINA:
ne daj da ikad odbacimo istinu,
nego da ostanemo svjetlo
jedno drugome!

Gospodine Isuse, Ti si PUT:
ne daj da ikada otežavamo hod
jedno drugome,
nego da s rukom u ruci
zajedno idemo naprijed!

Gospodine Isuse,
Ti si nam dao Mariju, svoju Majku,
koja uvijek bijaše vjerna,
jaka i nježna:
molimo Te, da Ona bude
čuvarica naše obitelji
koju danas osnivamo.
Neka nas Njezina vjernost,
jakost i nježnost čuva,
da budemo vjerni, jaki i nježni
među sobom i prema drugima. Amen.

S. EMMANUELLE
Preveo: Felix VIŠNIJIĆ

Ruže za Ljubicu

Piše: Josip KROPEK

Bilo je predvino jutro, puno topline i neke osebujne radosti. Vlak nas je dovezao u jedno naše lijepo proštenište. Na kolodvoru nas je dočekao moj prijatelj Stanko s velikim smješkom i raširenih ruku. Prodavači su postavljali svoje šatore i rasporedivali robu. Slatka licitar-ska srca s malim ogledalcima smješkala su se na suncu. Točio se gvir, bruja je pravi proštenjarski dan.

— Joža, baš mi je dragost si poveo Marijanu i Ljubicu, rekao mi je Stanko kad su njih dvoje malo zaostali. Usput mi je tumačio znamenitosti grada i pokazivao mjesto s kojima je bio vezan od ranog djetinjstva. On je vodio crkveni zbor pa je na troje poveo na kor koji je već bio krcat. I crkva pod korom bila je prepuna. Marijan je uzeo moj Misal i zajedno s Ljubicom pratio Misu. Gledali su u knjigu kao dva goluba koji iz zajedničke zdjele zoblju zrnje Božjih ri-jeći. Misal su spustili tek nakon podizanja kad je zbor zapjeval pjesmu: »Bliže, o Bože moj!« Poslije su mi obej hvalili Stanka kao zbo-

rovodu, ističući upravo tu pjesmu.

Nakon ručka kod Stanka podosmo Marijan i ja u grad da malo prodemo, a Marijan da kupi i karte za povratak. Usput mi reče da mora nešto kupiti Ljubici za uspomenu na tako lijep dan. Predložio sam mu da joj kupi jednu gramofonsku ploču.

Kad smo se vratili, Ljubica nas je dočekala pred kućom s pitanjem:

— Gdje ste cijelu vječnost?

Marijan joj preda svoj dar. Ona odmah izvuče ploču, skoči unutra, i za čas je odjevala pjesma:

»Primi sad od mene buket ruža,

Našoj sreći sad je došao kraj.

Idem sada, vratiti se neću, Svoje srce nekom drugom daj...«

Marijan je u međuvremenu na omotu ploče napisao: »Ruže za tebe, Ljubice!« Gramafon je najednom ušutio. Ljubica je prekinula pjesmu uz smijeh i napomenu: — Ovo je previše tužno...—

Kasno navečer stigli smo natrag u Zagreb. U polupraznom tramvaju Marijan je izvadio ploču i pružio je meni:

— Uzmi je ti kad je Ljubica neće. Ja će njoj kupiti jednu veseliju.

Ljubica je dodala da joj se ploča inače svida, ali joj se vidjelo na licu da joj je dragost što je Šerfezijeva ploča svršila u mojoj torbi. Prošao je lijep ljetni dan zasjenjen krvom pločom.

Idućih dana s Ljubicom i Marijanom sam se češće viđao jer su bili iz mog susjedstva. Kad god smo usput malo popričali, uvijek je bilo riječi i o nezaboravnom proštenju kod Stanka. Najednom ih je nekamo nestalo. Više ih nisam susreto ruku pod ruku na šetnji. Pomislio sam da puno uče jer su oboje na fakultetu i dobri studenti. Prošla je tako i zima s Božićem i proljeće s Uskršnjem. Opet se približavalо ljetu. Marijana sretom iznenada pred katedralom, U šali ga upitah hoćemo li opet k Stanku na proštenje da kupi Ljubici veseliju ploču? Na moje iznenadenje, Marijan je šutio. Dobio sam čak dojam kao da je napačen. Pomislih da je bolestan, ili se nešto teško dogodilo između njega i Ljubice, ali se nisam usudio dalje ispitivati. Razmijenili smo nekoliko uobičajenih riječi, kad me on pozvao da podemo na šetnju. Krenusmo prema Mirogoju. Osjećao sam da u njemu bjesni velika borba, ali se ne usudih ništa pitati da ga ne povrijeđim.

— Ti znaš, Joža, koliko se Ljubica i ja volimo. Možeš li zamisliti da bih je jednog dana ipak mogao ostaviti — zauvijek?

— Marijane, što govorиш? Sto se dogodilo medu vama?

— Medu nama ništa, nego u meni! Nećeš mi vjerovati da sam upravo onog dana na proštenju kod Stanka, na koju, prvi put osjetio jedan dotad nepoznati glas. Čuo sam ga kao misao pred kojom sam zadrhtao. Tjerao sam tu

pomisao od sebe. Sjećaš li se one pjesme: »Bliže, o Bože moji!« Pjevalo ju je sav narod u crkvi a svećenik je predvodio. Neki mi je glas govorio da bih tako i ja mogao predvoditi narod kao svećenik. Slijedećih dana ta mi se misao neprestano vrzmalala po duši. Upravo me progona. Htio sam pobjeći od nje kad ona nije htjela otići od mene, ali nisam uspijevao. Odlazio sam k Ljubici svaki put s namjerom da joj iskreno otkrijem što me progoni. Ipak u pravom trenutku nisam imao snage. Ona u početku nije ništa primjećivala iako sam sve rjede dolazio. Odlazila je nekamo sve dalje u moju prošlost. Možda se i pravila da ništa ne primjećuje i uvijek je s velikim oduševljenjem pričala o skorašnjem završetku studija, a onda ono najljepše — vjenčanje. Kad god sam odlazio od nje svraćao sam se u crkvu. Glavu sam sakrio u šake i više plakao nego molio. Gledao sam Isusa na križu i optuživao Ga da je jači od nje. Iz crkve sam uvijek odlazio lakši. Nešto me nosilo. Nekamo bih išao, nekamo daleko od svih koji me znaju, što dalje od Ljubice, nekamo... Jednog sam dana otiašao i razgovarao s poglavicom u sjemeništvu. Joža, mislim da ti je sada sve jasno! Samo se jedno bojim: Hoću li imati snage...?

Zašutio je, ali nije mogao sakriti uzbudjenje. Oči su mu se malko orosile. Držeći se hлада pod kestenovom alejom, stigli smo pred mirogojsku crkvu na kojoj piše: »KRALJU VJEKOVA KOJEMU SVE ŽIVI!«

— Marijane, vidiš li što piše? On će ti dati snage. U ljubavi nitko nije kao On.

Marijan kao da me uopće nije slušao, nastavi dalje svoju misao:

— Molim Boga da je zaboravim, a i ona da mene zaboravi, ali se bojim da neće moći ni ona, a ni ja.

— Da, to je jasno. Iskreni osjećaji simpatija ne mogu se zaboraviti. Može ih upiti samo jača ljubav. Tu vrijeme ništa ne liječi. Vrijeme samo donosi nove mogućnosti, a jedna od tih je nova ljubav. Ti si svoju već našao i potpuno joj se predaj. Za Ljubicu moli da je i ona nađe.

— Kako da joj sve otkrijem, a da je to ne ranii? Ona ne sluti! Bojim se susreta s njom. Bojim se da se u meni ne slomi sve što sam godinu dana zidao!

— Marijane, taj će susret i za tebe biti provjera, i ti ga ne možeš mimoći.

Sutradan smo se našli na ulici. Marijan mi reče da je pismenom porukom pozvac Ljubicu na važan susret pred crkvu Ranjenog Isusa, u četiri sata poslije podne. Ohrabrio sam ga, i mi se rastadosmo.

Navečer sam do kasna sjedio u svojoj sobi i dovršavao dnevnik. Oko jedanaest došao je Marijan. Bio je vidno uzbuden.

— Oprosti, Joža, video sam da je još svjetlo kod tebe. Želim te obavijestiti da nije došla. Sigurno je uvjerenja da sam ja našao neku drugu, i da joj samo to želim saopći. Sigurno me smatra šarlantanom u ljubavi. Joža, molim te, ako je ti sretneš, daj joj ti sve protumači. Reci joj da sam iskreno tražio da se oprostimo. Budući da nije došla, kupljeni buketić Ljubica zataknuo sam za pribijene noge Onome koji me zove,

a ja sam mu rekao: »Evo me ne, pošalji me!«

Bio je blag jesenjski dan kad sam Marijana dopratio u bogosloviju. Stupio je preko praga kao kapetan na svoj komandni most. Iz svih hodnika na kojima su se susretili klerici kao da je odjekivala pjesma: »Bliže, o Bože moj!«

Jednog od slijedećih dana telefonski sam nazvao Ljubicu i dogovorili smo se za jednu šetnju na Savski most.

— Onog dana kad me je Marijan čekao na trgu kod Ranjenog Isusa, nisam bila u Zagrebu. Davno sam osjetila da njegovo srce više ne kuca za mene. Ipak ne mogu vjerovati da ga je Gospodin uzeo iz mojih ruku za svoga izabranika. Nije mi lako. Ostavio me je bez pozdrava. Teško mi je vjerovati da me Bog smatra sposobnom da to podnesem. Molit će za njega i za sebe. Marijane, Marijane...

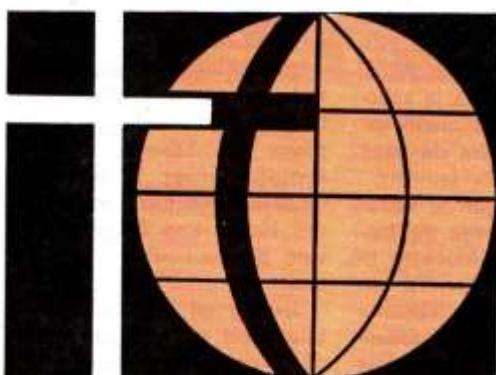
Rekao sam joj kome je Marijan poklonio buket svih svojih Ljubica. Izvadio sam iz tašne lanjsku ploču koju mi je Marijan dao na povratku sa proštenja:

— Ljubice, ovo je tvoja ploča. Na njoj piše Marijanovom rukom: »Ruže za tebe, Ljubice!«

Stajala je pred dalekim plavim horizontima kao kariatida. U rukama je držala omotanu ploču. Mislio sam da se neće nikad pomaknuti s tog mjesta. Poštivao sam njezinu bol. Onda je ipak sama krenula naprijed:

— Joža, idemo! Život će teći dalje kao ova rijeka! O kom joj ne vidiš ni početak ni kraj.

— Točno je, Ljubice. Svaki je život kao rijeka, a sve rijeke stižu u Ocean ljubavi.

MISIJE

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Mladi - za treći svijet

Ovaj nas mjesec Crkva poziva da razmišljamo o mladima iz Europe i Amerike, uz molitvu da oni imaju srca i razumijevanja za potrebe ljudi u nerazvijenom i siromašnom svijetu. Kristov Namjesnik Ivan Pavao II. uputio je mladeži u Montreal 11. veljače 1984. ove riječi, koje nam osvjetljuju smisao naše molitvene nakane: »Podignite također svoj pogled preko kruga svoje zemlje. Na velikim prostranstvima svijeta imate braće koja su lišena čak i potrebnih stvari, ranjena u svom dostoanstvu i tlačena u svojoj slobodi i svojoj vjeri.«

Crkva želi u nama, a osobito u mladima, pobuditi zanimanje za te siromašne, zapostavljene i obespravljenje. Tko ima tog duha, usmijeren je na evandeoske vrednote, i dok ne zna ili ne misli na njih, te posjeduje nešto od ljubavi Božje za sve.

Evo kako u naše vrijeme dobar dio mlađih posjeduje tog duha. U travnju 1974. o-

držana je u Bukureštu Svjetska konferencija mladeži. Bilo je sudionika iz sto zemalja svijeta. Njihova izjava o glavnim problemima Trećeg svijeta u stvari iznosi evandeosko gledanje i vrijednosti. Zemlje Trećeg svijeta jesu nerazvijene i nema jednakosti u raspodjeli bogatstva zemlje. Treba poštivati prava svakog čovjeka. Mladi se moraju boriti za pravdu, ne prihvataći totalitarističke poretke, prosvjedovati protiv naoružanja. Zatim pozivaju svu mladež svijeta na suradnju — da se poboljšaju društveni, ekonomski, politički, odgojni sustavi, da mladi bilo kog ideološkog ili vjerskog uvjerenja pridonose jedinstvu i miru.

Pitamo se, što mogu mladi u tako mnohim i teškim problemima, u prilikama koje su često daleko od osnovnog ispravnog ljudskog stanovišta i postupka. Sto više osjećamo tu nemoć u poboljšanju svijeta, to je veća i hitnija potreba moliti, tražiti svjetlo, pomoći i rješenje s neba, od Oca od kojega dolazi svaki dar (Jak 1,17). Da se svi članovi Apostolata molitve — ili svi čitatelji Glasnika, a pogotovo svi kršćani — ujedine u ustajnoj molitvi, Bog bi sigurno više sprječavao зло i nepravde ljudi, svijet bi bio pravedniji, bolji i sretniji.

Svijet će se promijeniti tek kad se promijene ljudi. Zato molimo da se postepeno ostvaruju idealni mladeži iz bukureštanskog kongresa; da mlade prožimaju svjetlo Evangela, da život po načelima Evangela poboljšava svijet. Molimo, nadalje, da idealna mladež bude, u duhu Isusovih riječi, kvasac preobrazbe svijeta.

Bogu je sigurno stalo do ovoga svijeta, nad kojim i u kojem mi volimo jadikovati. U teškim prilikama reče Nehemija svojim zemljacima: »Radost Gospodnja vaša je jakost!« (Neh 8,10). I naša nada, jakost i radost jest Isus Krist, naš Bog. Bez njega bismo smjeli zdvajati, s njime sigurno ne.

Zaključimo porukom koju je u Rimu uputio mnoštvo od 25.000 mladih kršćana predvoditelj mladih, o. Buono: »On [Krist] je uskrsnuo, on je prisutan, on nam se pridružuje na putu u Emaus. Putujmo s njime zajedno. Mi vjerujemo Kristu, mi se uzdamo u njega. I zato se nećemo nikada prilagoditi stvarnosti takvoj kakva jest, radi nje trpimo i njoj protuslovimo — zbog naše nadel!«

Mato RUSAN

Junak Dhiren

Na području delte rijeke Gangesa nalaze se goleme sunderbandske džungle u kojima kraljuje glasoviti bengalski tigar. Danas su, doduše, te džungle već u dobroj mjeri iskrčene, te se i tigar povukao u još neiskrčeni dio džungle, pa ne napada više sela koja su udaljenija od džungle. No ljudi odlaže u džungle po drva i po divlji med, i onda su veoma često žrtve te zvijeri. No u ovom članku opisuje nam otac Gabrić neobičan događaj: borbu jednog mladog čovjeka s tigrom.

Junak Dhiren spasio je od tigra i sebe i svoga brata. Nije imao uza se ni puške ni sjekire, nego tek jedan štap i junačko srce i, kako sam reče, pouzdanje u Isusa — Đisu bhoroša.

Drugovi su ga proglašili mrtvim, kad su svi, skočivši u kanal i preplivavši na drugu stranu, utekli od razjarenog tigra, kojega su štapovima zajedno ranili, ali ga nisu uspjeli ubiti. U tigrovim pandžama ostao je mladi Dhirenov brat. Tigar reži i reži. Kad su svi drugi od straha pobegli, Dhiren se — i sam razjaren kao tigar — baci na životinju. Tigar za neko vrijeme ispusti iz pandža Dhirenovog brata. Dhiren tad zavikne bratu: »Bježi, bježi! Ne boj se za mene!« I onda kao nekom nadljudskom snagom uhvati tigra za vrat i poče ga daviti. I dogodi se nešto nevjerojatno. Tigar se istrgne i zaskoči Dhirena, pandžama mu izdere lice i grlo i zavijajući izgubi se u džungli.

I Dhiren, iscrpljen i okrvavljen, pade u blato. Sve su to promatrali njegovi drugovi s druge strane kanala. Postideni zbog svojeg kukavičluka, opet su preplivali kanal da spase Dhirena, jer su znali da će se tigar sigurno vratiti po svoju žrtvu. Onesviještenog Dhirena odnijeli su u selo. Seoski doktor, koliko je znao i mogao, dao mu je injekciju protiv tetanusa, jer je prijetila velika opasnost otrovanja krvi od tigrovih pandža. No, nažalost, to se dogodilo. Prenijeli su ga u našu sestarsku bolnicu. Bilo je malo nade da će se spasiti. No sestre su se pokušale poslužiti »crnim kamenom«, koji inače služi kao lijek protiv zmijskog ujeda. I čudo Božje — kamen je izvukao otrov iz najveće rane na vratu.

JUNAK DHIREN KOJI SE BORIO S TIGROM I NATEAO GA U BIJEG

I naš dragi Dhiren je ozdravio. Ozdravio je junak koji je bio pripravan da žrtvuje svoj život da spasi život svome bratu.

Sretan je i veseo on, sretna je i vesela njegova obitelj, sretno je čitavo selo. A on još uvijek ponavlja: »Đisu amar bhoroša! — Ja se pouzdajem u Isusa!«

Moj Dhirene, i nadalje se uzdaj u Njega i moli se za nas koji se manje uzdamo!

O. Ante GABRIĆ

OTAC ANTE UŽIVA U ZELENILU SVOG VRTA, NO JOŠ VISE GA VESELI BUJNOST KRSCANSKOG ŽIVOTA NJEGOVE ŽUPE

Pomažemo siromasima

U svom pismu od 21. siječnja ove godine piše nam naša Indijska misionarka sestra Silvina Mužić o tome kako su pomagale hranom i odjećom mnoštvo siromaha, koji su im dolazili u procesijama. Osim toga, piše i o jednom radosnom doživljaju koji se zbio u prošloj Badnjoj noći: o rođenju jednog djeteta neposredno pred samu ponoćku u njihovom dispanzeru. No neka nam o svemu tome pri povijeda sama misionarka.

Ove godine imali smo ovdje u Orissiju zimu. U nekim mjestima bilo je čak i snijega, što inače ne pamte ni starci da bi tu padao snijeg. Prošli tjedan dva dana je ovdje padala kiša, pa je bilo još hladnije. No danas je studen malo popustila.

Hvala Bogu, mene zdravljie dobro služi. Lijepo sam se ovdje u Gaibiri oporavila, pa kao i prije, mogu mnogo raditi. A baš ova zadnja dva mjeseca bila sam veoma zaposlena. U procesijama su nam dolazili siromašni ljudi da dobiju nešto hrane i odjeće. Mi smo im velikodušno dijelile jedno i drugo dok smo imale. No kad smo sve podijelile, bilo nam je teško, jer su ljudi i dalje dolazili i tražili pomoć. Nikako nisu mogli vjerovati da više nemamo nikakvih zaliha. Posebno nam je bilo teško kad smo morale otpraviti praznih ruku starce i starice. Na koncu nisam više mogla izdržati te molbe za pomoć, pa sam raskopala svoju crnu redovničku haljinu i od nje sam sašila haljine za jednu staricu. Kad sam je obukla, ona je bila presretna i od radosti plakala.

Na Badnjak pred ponoćku imali smo ovdje jedan lijep doživljaj, koji nam je pomogao da bolje i dublje doživimo tu tajnu slike božićne noći. Na svetu misu ponoćku došla je i jedna žena koja je bila pred porođajem. I njezin čas je došao baš te noći. Rođala je dječaka u našem dispanzeru. Za vrijeme svete mise ponoćke katehist je glasio zvao: »Dominik Dungdung, žena ti je u dispanzeru. Podi je pogledati!« Tako smo, eto, u liku tog djeteta mogli prepoznati malog Isusa.

Kako vidite, ovdje je sve, pa i radanje djeteta, jednostavno i bez posebnih nekih priprava.

SESTRE DJELE ODJECU SIROMASIMA

OKNUZILE SMO MAJKU I NJEZINO NOVORODENČE, KOJE SE RODILO U BADNJOJ NOĆI, PA JE DOBILA IME NOEL—BOŽIĆ

Naša sestra Emerika Šumak otišla je u Kalkutu na svoje godišnje duhovne vježbe, pa je tamo odmah ostala da dočeka Svetog Oca i tamo ga pozdravi. Ostale će sestre poći u grad Ranchi da tamo pozdrave Svetog Oca. A ja ću ostati doma da čuvam kuću.

Na kraju od svega srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji nam svojim prinosima omogućuju da mogu nemoj ublažavati bijedu naših siromaha. Neka svima Gospodin obilno naplati!

S. SILVINA MUŽIĆ

Bog se brine za nas

U svom pismu od 19. siječnja ove godine piše nam Emica Verlić iz bolnice gubavaca u Liteti o tome kako se Gospodin po-brinuo da na Božić imaju svetu misu i kako su bolesnicima i ove godine uspjeli prediti male darove.

Ovaj puta želim vam, dragi prijatelji misija, ispričovati kako smo ovdje u Liteti proslavili prošli Božić. Na drugu nedjelju u mjesecu prosincu, na blagdan Bezgrješnog Začeća Blažene Djevice Marije, došao nam je naš župnik i kod nas imao svetu misu. Tom zgodom rekao nam je da ove godine nećemo ovdje imati na Božić svetu misu, jer da će poći na druge dvije postaje gdje još nikad nisu imali na Božić svetu misu. K nama pak da će doći za Novu godinu.

Dušu mi je obuzela tuga. Zar da na sam Božić ostanemo bez misne?! Kroz ovih 15 godina otkako sam ovdje u Liteti bila smo više puta bez svete mise na Božić, ali onda sam ja svojim autom otišla u grad Kabwe na ponoćku. Sad mi je, međutim, nemoguće zbog lopova. Sad u noći nema privatnih automobila na cesti. Odlučila sam stoga da će poći u Kabwe ujutro na svetu misu u devet sati. Ta misa je na engleskom jeziku pa će razumjeti propovijed. No nisam nikako bila u duši mirna. Neprestano mi je dolazila misao: Ti ćeš sebi priluštiti taj užitak, a ove siromahe ostavit ćeš na Božić bez svete pričesti. To je duhovna sebičnost. Tako sam kolebala nekoliko dana. Na koncu sam odlučila da neću poći nikamo, nego da

EMICA S JEDNOM SVOJOM BOLESNICOM KOJA JE BILA RADNICA U BOLNICI U LITETI

ću dijeliti sudbinu sa našim siromašnim vjernicima.

Medutim, 16. prosinca stigli su mi u goste naš brat Ilija Dilber i generalni vikar nadbiskupije Lusake otac Bruno, poljski isusovac. U razgovoru ja im spomenem da na Božić ove godine nećemo imati svetu misu. Tad otac Bruno reče: »Ja imam na Božić misu u 18 sati u Lusaki. Doći ću, dakle, u Litetu i tu za vas prikazati svetu misu.« Kakve li radosti! Gospodin Bog se ne da nadmašiti u svojoj ljubavi.

U Badnjoj noći pjevalo se i molilo i plesalo sve do četiri sata utjutro. Katolici i priпадnici Ujedinjene Zambijske Crkve natjecali su se međusobno tko će od njih bolje istaknuti što za njih znači Božić.

Na svetu misu došli su svi naši vjernici. Mnogi od njih pristupili su k svetoj isporijedi i primili svetu pričest.

A što smo učinili za naše siromašne gubavce? Malo, ali ipak nešto. Zamolila sam na blagdan Bezgrješnog Začeća našeg župnika, koji je spomenuo da ide u grad Kabwe u trgovinu, da za naše bolesnike kupi 100 sapuna, što stoji 350 kvača, a toliko iznosi cijela moja plaća. Župnik, međutim, nije htio uzeti od mene novac. Sapun mi je donio. Platilo ga je svojim novcem.

Deset dana prije Božića pošla sam u bolnički magazin, gdje stoji hrana, da vidim što tu zapravo imaju. Magaziner mi re-

CRKVENI PJEVACKI ZBOR U LITETI

če: »Sestro, nema ništa šećera. Bolesnici već tri dana nemaju doručka. Dobiju samo čaj bez šećera. Ministarstvo zdravlja nema više novaca. Za ovu godinu već su sve potrošili.« Sutradan išla su bolnička kola u Kabwe. Dala sam šoferu 150 kvača da kupi 100 kg šećera. Siromašni magaziner od radosti je zaplakao. Reče mi da sam ga izbavila iz nevolje.

Još nešto. U srijedu, 18. prosinca, moli sam slobodan dan da mogu otići u grad Kabwe u kupovinu. No kako je tog dana lijevala kiša ko iz kabla, nisam mogla poći u grad, nego sam pošla na posao. Odmah poslije osam sati ujutro eto k meni u apoteku čovjek imenom Daka. To je muž one žene koja je prije dvije godine umrla za vrijeme petnaestog poroda, a zadnje su joj riječi bile: »Ndala, ndala! — Gladna, gladna!« O tome sam tada pisala. — Čovjek je bio mokrad do kože, a bio je sama košt i koža. Upro je u mene pogled i reče mi: »Sestro majo (majko), prije četiri dana dao sam novac šoferu da mi kupi kukuruzno brašno. Išao je u grad, a nije mi kupio. Majo, dva dana nisam ništa jeo, a ni djeca.«

Zaključala sam apoteku i odvela čovjeka k sebi u kuću, skuhala sam mu kavu s mlijekom i dadem mu lončić od pola litre i dva debela komada kruha. Kažem mu: »Daka, sjedi i jedi. Ja će ti nagrabiti brašna da djeci skuhaš žgance.« No ja još nisam ni počela grabiti brašno, a Daka je već pojeo i kruh i kavu, tako je bio gladan. A onda je veselo zgrabilo brašno i upravo trčao kući da skuha djeci žgance. A ja sam zahvaljivala Bogu što je lijevala kiša pa sam zbog toga ostala kod kuće.

Bila su još dva takva slučaja, no o njima drugi put.

Srdačan pozdrav prijateljima misija! U Isusu i Mariji odana

Emica VERLIĆ

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Francuski doseljenik Bouchard naselio se na području indijanskog plemena Komanča uz odobrenje poglavice. I tu je osam godina živio u miru. No kad su bijeli pustolovi poubjali skupinu Komanča, Komanči su u svom bjesu poubijali Boucharda i njegovu ženu, a njihovo dvoje djece dva poglavice su posvojili. Djekočica je pripala poglavici glavnog naselja. On ju je odgojio posve na indijansku.

Kad je Bijeloj Gazeli bilo 15 godina, pratila je jednom oca na putu u tvrdavu Red River. Ondje je francusko trgovacko udruženje imalo tržiste krvna. Oko tvrdave su bili podignuti magazini trgovaca, dučani, kuće i nekoliko prenočišta za lovce i trgovce.

Dok je poglavica s trgovcima bijelcima mijenjao stvari, natezao se s njima i cjenkao, Bijela je Gazela razgledala kuće. Baš se bila nešto duboko zamislila, kad je stupila na prag neke kuće i s njega zurila unutra, pa nije ni opazila kako je iza nje stao neki mladi Indijanac, koga, kršnog sina divljih planina, očarala je ljepota ove djevojke. On ju je već prije izdaleka pratio. Vidio je da nije kao što su druge Indijanke. Mladić je dugo stajao i promatrao je, kao da promatra neku čudesnu prirodu. A onda je odlučno pristupio k njoj. Bijela je Gazela začudeno podigla glavu i ugledala pred sobom ponosnog Indijanca kojeg dosad nije još nikada vidjela. Mladi je čovjek bio za cijelu glavu viši od nje, krasan ratnik.

»Čija je kći moja sestra?« zapita je on. Kako je to običaj, kad djevojka govori s tudim, nepoznatim čovjekom, Bijela je Gazela spustila oči prema zemlji, a lice joj preli dražesno rumenilo, pa odgovori: »Otec mi je Sivi Bivol, poglavica Komanča Naina. Sad je ondje kod bijelaca.« I pokaza na trgovacku kuću.

»Kako je ime mojeg sestri?« zapita opet mladić. — »Zovu me Bijela Gazela!«

Oko nepoznatog mladića dugo je počivalo na prekrasnom liku poglavice kćeri, koja je oborenih očiju mirno i čedno stajala kraj njega. Odjednom se mladić naglo strese, tako da su mu se zanjihala orlovska pera na glavi, te ponosno i svečano progovori: »Ja sam Kistalva, bojni poglavica Delavar!«

Djevojka naglo podigne oči, a onda ih opet spusti.

»Da li bi Bijela Gazela htjela poći u kolibu poglavice Delavara da bude njegova žena?«

Djevojka je protrnula. Oklijevajući i sva smetena stoji jedan čas mirno pred mlađim poglavicom, a onda šutke klimne glavom.

Kistalva se okrene i ne rekavši više ni riječi, ponosno podigne glavu i udalji se.

+ + +

Bijela je Gazela bila još premlada da bi mogla odmah poći poglavici Delavara za ženu, no svečano su mu je obećali, a velika je gozba učvrstila zaruke. Nekoliko dana nakon toga vratio se Sivi Bivol sa kćerkom u krajeve Komanča. Djevojka je ostala kod kuće još dvije godine. Od svih poglavica gorskog naseobina nitko nije medutim imao pravo da je zatraži za ženu. Gore, još više daleko među planinama mislio je na nju mlađi poglavica Delavara čekajući čas kad će moći povesti je k sebi u svoj dom. Ona mu je pripadala i po obećanju i po osjećajima svoga srca. Njemu, Kistalvi, poglavici hrabri Delavara.

Kad su prošle dvije godine, došao je po nju hrabri ratnik s izabranom četom svojih ratnika i s bogatim darovima. Svadba je bila veoma svečano proslavljenja prema indijanskim običajima. A zatim je slijedio bolan rastanak s ocem i s rodacima. Nakon toga je Bijela Gazela odjahala sa svojim mužem u novu postojbinu, u brdovita lovišta Delavara.

U DELAVARSKIM KOLIBAMA

Delavari su nekoć prebivali na istoku Novoga svijeta, kraj zaljeva, koji još i danas nosi njihovo ime. No bijelci su ih sve više potiskivali prema zapadu. U neprestanim borbama i okršajima izgubilo je ovo hrabro pleme mnogo svojih ljudi, a ostatak se je malo pomalo povukao prema planinama. Tu su Muskagoli, na gornjem Missouri našli obilje lova i zaustavili se u tim predjelima. Za susjede su dobili zloglasno pleme Siuksa, koje je neprestano ratovalo sa svim okolnim crvenim plemenima.

U gorskoj dolini, koja se dalje proširuje u golemu prerijsku, Delavari su podigli svoje kolibe. Ovamo je Kistalva doveo svoju ženu Bijelu Gazelu. Cijelo je pleme s veseljem primilo ovaj biser Komanča. Delavarci su, naime, veoma voljeli svoga moćnog i odvažnog poglavicu, pa su već i radi njega iskazivali svu čast i štovanje njegovoj mlađoj ženi. No osim toga, i sama njezina pojava osobito im se svidjela: njezina vanjski i njezino vladanje, koje je ipak bilo drugačije, ljepše, nego vladanje ostalih indijanskih žena.

Mlada je žena bila veoma sretna uz svoga muža. Kistalva je bio pravi Indijanac. Zli utjecaji bijelaca nisu još dopriši do njega i njegovih ratnika. Pun nepomirljivog neprijateljstva prema bijelcima, klonio se on i njegovi ljudi svakog dodira s njima. Na njegovo područje nisu smjeli žestoka pića, kao k drugim plemenima i trovala im dušu i tijelo. Nepatvoreno poštjenje, osjećaj pravde, ponos, čvrsta volja i hrabrost, koja prezire svaki strah pred smrću — te su odlike u punoj mjeri resile poglavicu Kistalvu.

+ + +

Poglavica je dobio dva sina. Starijega je nazvao Kivendota, tj. Crni Vuk, a mladega Vatomika, što znači Brza Noga. Oba dječaka dobla su od majke svijetu put. Ali po vanjsnosti Vatomika je više naličio ocu. Dječaci su rasli i razvijali se u divljoj okolini kao i drugi njihovi vršnjaci Indijanci.

Vatomika je ubrzo postao ljubimac svojih roditelja. Otac je opazio da mališ ima otpornu jaku volju, izvanredno smjelu srčanost i posebnu živahnost. Majka je pak s radošću primjetila kako u dječakovu srcu niču plemeniti osjećaji koje on u djetinjoj stidljivosti nastoji prikriti. Samo je njoj dopustio da tu i tamo zaviri u dubine njegova srca. Tom zgodom majka bi klicala u srcu od radosti nad veličinom i plemenitošću srca svoga maloga sina. Da što više razvije lijepe odlike njegova značaja, sretna majka žrtvovala je svoje znanje i moći.

(Nastavlja se)

Let u visine

vala nešto od te oznake: ono što je zamislila, to je i izvela. Srećom, uvihek je naštojala ostvariti samo dobro. Radosno i poletno vršila je svoje dužnosti. Privlačilo ju je sve što je novo i lijepo.

Majka je imala strpljenje i razumijevanje prema Yvonne, jer je osjetila da traži svoj životni put. A Yvonne ga je tražila godinama: prihvaćala je razne obaveze, željela je upoznati životne situacije i probleme, osjećala je da baš nju Bog zove na nešto posebno. Rado je odlazila s društvom i na ples, bila je ljubazna prema svojim kavalirom, ali nije razmišljala o udaji.

Neobično pokretna i s mnogo smisla za organiziranje poslova djeluje među radničkom omladinom, u katoličkoj akciji, vrši misionarske projekte. Nazvali su je nemirnom djevojkom koja troši svoje sile na mnoge stvari...

Piše: Marijan STEINER

Yvonne Poncelet je umrla iznenada u 49 godini života, stradavši u avionskoj nesreći. Po njezinu izgledu činilo se da ima snage za dvostruko dulji život. Bila je svjetiljka koja je svijetila neumorno i postojano. Shvatila je da u svom životu mora izgarati za bližnje.

PODUZETNA I PRODORNA DJEVOJKA

Yvonne se rodila god. 1906. u Liegeu. Potjecala je iz obitelji poznate po tvrdoglavosti. Kažu da je to kvaliteta koja obilježava mnoge Belgijance. I Yvonne je posjedо-

RAZMIŠLJANJE O MISIJAMA

Ideju o odlasku u misiju dao je Yvonne jedan svećenik, osjetivši u njoj biće koje je sposobno preuzeti i najveće zadatke. Odlučila se da pode u Kinu kao misionar-lalk. S 27 godina počela je u Louvainu studirati pedagogiju, a zatim u Anversu tropsku medicinu. Pridružile su joj se još dvije prijateljice koje su imale slične ideale. Bio je to već početak Yvonne zamisli o osnutku društva laičkih misionara. Misao vodila njihova života glasila je: «Potpuno odreknuće, prava ljubav, neprestana radost».

Yvonne se susrela s jednim kineskim biskupom i iznijela mu je svoje nakane. Biskup je jednostavno odgovorio: »Čekam vas u Kini.«

Djevojke su počele izdavati mali tromjesečni list u kojem su tumačile zamisao o ostvarenju misionarskog laikata — uistinu nešto novo! Bilo je dosta primjedaba, oporbi, pa i napada. Ali djevojke su se držale hrabro. Povukle su se na tečaj duhovnih vježbi želeći jasnije otkriti Božju volju. »Zvanja će doći ako budu mnogo na koljenima, ako zauzduju jezik, ako izmole krunicu držeci ruke na kriz, ako dnevno provedu jedan sat pred Presvetim Sakramentom...« Njihov duhovni voda je naglašavao: »Ono što je važnije od svega jest da vi budete svete, vršeći savršeno što vam dužnost nalaže da činite, svom dušom i u potpunoj ljubavi.«

PUT U KINU

Zbog rata članice novog društva misionarskih laikinja (koje je odobrio Rim) nisu mogle otići u Kinu. Konačno 1947. ostvarile su svoj davni san. Krenule su brodom prema zemlji duge povijesti i drevne kulture. Nakon dva mjeseca neugodnog putovanja stigle su u Nankin. Odmah su započele teškoće: dočekala ih je velika i nesnosna vrućina. Sve više su osjećale nedostatak kineskog jezika.

Yvonne nije gubila vrijeme: počela je najprije učiti engleski jezik koji je bio nezabilazan za snalaženje. Ali nije imala mnogo smisla za

učenje stranih jezika. Govorila je očima, smiješkom, kretanjem — i ljudi su je malo razumijevali. Ona je već davno naučila jedinstveni jezik koji svi razumiju — jezik ljubavi. Unatoč poteškoćama Yvonne je počela obilaziti po ogromnoj Kini. S malo riječi bila je u stanju privući pažnju svojih slušalaca. Govorila im je zanosno o Kristu, o Crkvi.

Ali njihov boravak u Kini neće dugo potrajati. God. 1948. komunizam napreduje. Jedna od Yvonninih misionarki biva ubijena. Stanje je sve teže. Nakon nekoliko mjeseci povlače se s mnogima na Formozu.

Yvonne se nije dala svladati teškoćama i neuspjesima. Morala je otići iz Kine, ali je odmah počela razmišljati o djelovanju u nekoj drugoj zemlji. Imala je ogromnu snagu i izdržljivost koje su je gonile u akciju. A prije svega bila je čovjek vjere i shvatila je poslanje Crkve da naviješta Evangelje svim narodima.

RAZGRANATA DJELATNOST

Yvonne organizira rad za misije putujući po Evropi, Aziji, Australiji, Americi. Bila je čovjek s izvanrednim smislim za saobraćaj s ljudima. Znala je sugovornike slušati, a ne samo govoriti. Sve članice njezinog društva oslovljavale su je s »ti«, jer su osjećale njezinu dobrotu i prisnost. Iako je bila voditeljica društva Yvonne je obavljala sve poslove kad je imala vremena: od kuhanja do spremanja prostorija.

Snaga volje bila je Yvonne glavno oruđe. »Ne smije-

te reći: pokušat ću. Morate reći: hoću!« Bila je odlučna u ostvarivanju planova i izvršavanju obaveza. Nije željela da njezino društvo bude neka redovnička zajednica s točnim uredbama. Otvorenost, širina, sloboda, ali u isto vrijeme predanje Božu, odreknuće od vlastitih interesa, život misionarskog duha sve do žrtve — to su bila njezina pravila.

Yvonne napose mnogo piše pisma na sve strane svijeta. Razveseljuje, potiče, hrabri. S vremenom je postala »kontemplativka u akciji«, tj. sve je činila na slavu Božju, u neprekidnoj svijesti da živi, molí i radi u prisutnosti Božjoj.

Cijeli njezin život može se usporediti s visokim letom. I napokom, umrla je leteći. U veljači 1955. kad je pošla iz Bruxellesa u Rim da podnese izvještaj o svom radu, avion kojim je putovala srušio se pod udarima sniježne mečave. Poginuli su svi putnici, među njima i Yvonne Poncelet. Ali njezino je djelo za misije nastavilo svoj let.

Oče, spasi me!

Noć je. Svuda vlada tišina koja je u svoj san ovila moje selo. Odgrčem zavjesu, a u očima zatrepti mi bjelina snijega. Kako su divne male, lepršave pahuljice snijega. A tek nevine, čiste duše! Kako li one razveseljuju Nebeskog Oca svojom iskrenošću i blagošću!

Razmišljam, jer ne mogu naći mira ni spokoja. Prošao je još jedan dan koji mi je Otac poklonio da se radujem životu. A čime sam ja Njemu uzvratila? Samo suze,увrede, svade! Ne znam, Bože, kako će dalje! Znam da sam Te uvrijedila. Znam da je trebalo još samo malo, pada korov zla zauvijek uništiti u mome srcu tek izniklo sjeme Tvoje dobrote.

Ja, bijedna mrvica u ogromnom beskraju Tvoje neizmjerne ljubavi, usudila sam se pobuniti. Usudila sam se da Te za svaku, pa i najmanju kušnju pitam: »Zašto..?«

Sada znam, bila je Tvoja volja. Ti si me želio učiniti dostoјnom osobom, povesti me na pravi put, te iz moga srca zauvijek isčupati tu ogavnu pošast zla koja mi je prijetila da me zauvijek u propasti.

Smilovao si se, Oče, moj velikoj bijedi, učio me i upućivao da budem bolja.

Oče, pomozi mi da uvijek idem za Tvojim svjetлом. Preobrazi me svojom milošću, sposobi me da mnoge izvučem iz vječne propasti! Oče, spasi me da spasavam!

SANJA

Oglas

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se tečaj duhovnih vježbi za odrasle:

od 23. do 25. svibnja 1986.

Tečaj počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pensiona po osobi iznosi 3.000 dinara. Za sudjelovanje potrebno je pretходno se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 Z A G R E B
(tel. 041/222-363)

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

Duhovne vježbe od tri dana održat će se u Opatiji od 19 — 22. svibnja 1986.

Tečaj počinje i svršava na večer naznačenog datuma. — Za sudjelovanje potrebno je pretходno se javiti na adresu: ISUSOVCI, Rakovčeva 12, 51410 OPATIJA (tel. 051/712-830)

K N J I G E

NISAM LI I JA POZVANA?

— Knjigu preporučujemo djevojkama, koje misle na duhovno zvanje. — Cijena: 260 d + poštarnina.

Kod narudžbe od 10 i više primjeraka dobiva se uobičajeni popust. — Narudžbe: Franjo EREIZ, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699.

ZEMLJI SUHOJ, BEZVODNO! Napisao Andelko Babić. Propovijedi za godinu »C«. Cijena: 800 d. — Narudžbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18 — 88000 MOSTAR

KRŠĆANSTVO NE MOŽE BITI UMORNO, Tomislav Šagi-Bunić. 25 govora održanih u zagrebačkoj katedrali. — Cijena 800 d.

SUSRET SA ŽIVIM BOGOM, Tomislav Ivančić. »Kateheze« za evangelizaciju Crkve i priručnik za održavanje istoimenih tečajeva. Cijena 980 d.

GOSPODIN JE BLIZU, Heinrich Schlier. Biblijска razmišljanja za Došašće. Cijena 300 d.

NAŠA PROŠTENIŠTA I CRKVA NA PUTU. Zbornik rada Trećeg hrvatskog mario-loškog simpozija Marija Bistrica 28—30. svibnja 1984. Uredio Adalbert Rebić. Poseban otisak iz BS. Cijena 860 d.

LJUDIMA PRIJATELI. Sv. Leopold Mandić. Magnetofonska kazeta. Tekst (život i značenje sv. Leopolda) i pjesma svecu u čast. Cijena 500 d.

Sve ove knjige naručite na adresu: KRŠĆANSKA SADASNJOST, Marulićev trg 14 — pp. 434 — YU 41001 ZAGREB

IDIMO K JOSIPU, molitvenik: molitve, razmatranja, pjesme. IV. izdanje, str. 112. Cijena: 150 d. — Narudžbe: Svetište sv. Josipa, Boškovićeva 36 — 47000 KARLOVAC

PRISTUP BIBLIJI, opći uvod u Svetu Pismo. Napisao Celestin Tomić. — Cijena 1.800 d.

SVETA ELIZABETA UGARSKA, napisao Zvonko Zlodi. — Prvi životopis zaštitnice Franjevačkog svjetovnog reda na našem jeziku. Knjiga ima 146 stranica, stoji 500 dinara. Zajednice Trećeg reda mogu nabaviti deset i više primjeraka uz popust od 20 posto. — Narudžbe: Uprava Veritasa, Miškinina 31, 41000 Zagreb.

ONOSTRANI ZVUCI, napisao fra Mario Jurišić. Govori i misli o smrti čovjeka-kršćanina. U prvom dijelu govori se općenito, u drugom o specijalnim zanimanjima a u trećem misli o životu i prolaznosti. Knjiga je prvenstveno namijenjena praktičarima tj. župnicima. — Narudžbe: fra Mario Jurišić — 58325 TUČEPI

LJUBAV I OPROST, razmišljanja u liturgijskoj godini C. Napisao Stanko Romac. Propovijedi, homilije za cijelu godinu C, za Marijine blagdane i blagdane svetaca, uz prigodne govore. Na 418 stranica nalazi se veliko pomagalo za propovjednike. — Narudžbe: Fra Stanko Romac — Trg Gaje Bulata (Kazališni) 3 — 58000 SPLIT. — Cijena 2000 dinara.

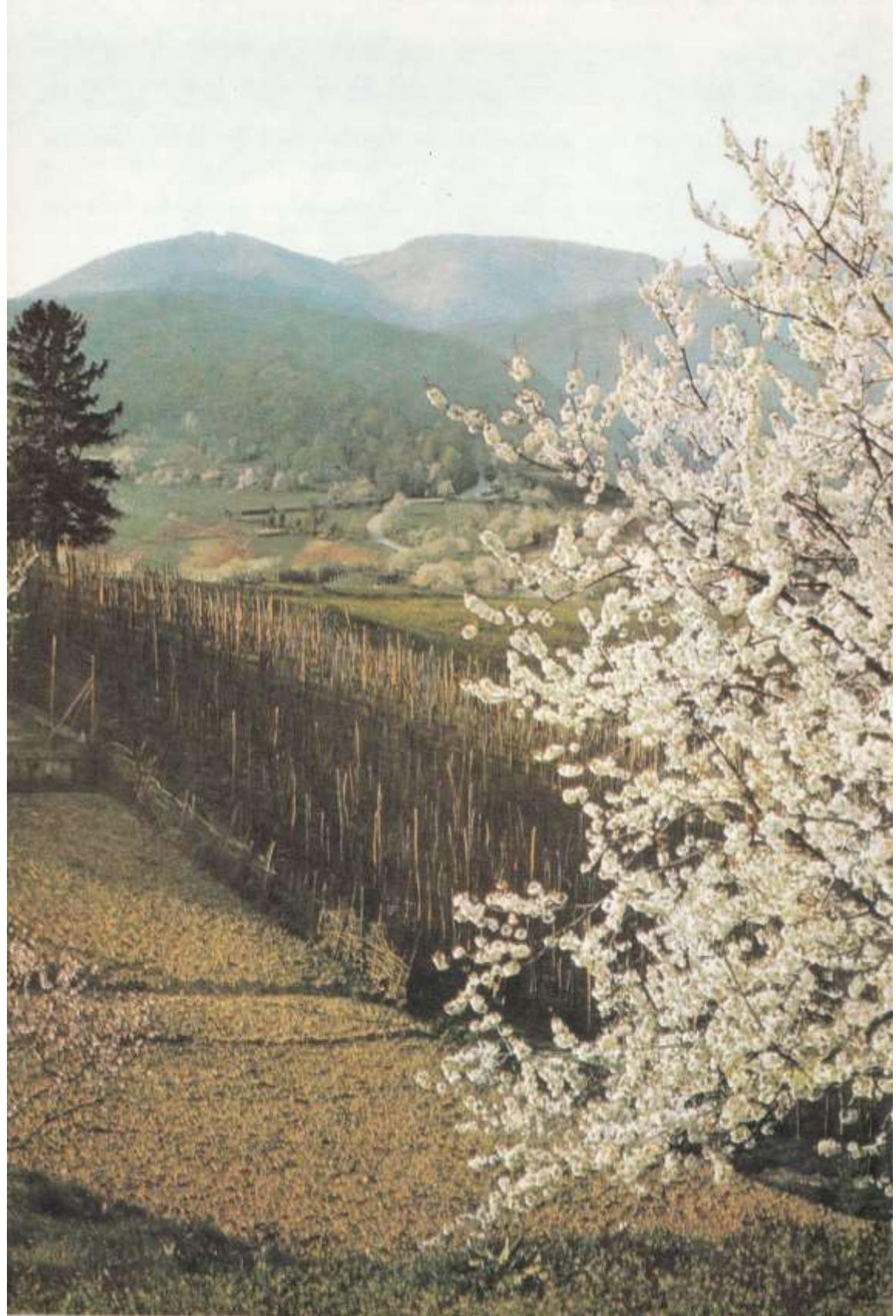
ISUS — OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI, napisao Mato ZOVKIĆ. Cijena: 550 d. Naručuje se na adresi Glasnika.

Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ... i sv. Josipu što mi se muž obratio. — Ana Krčelić, Zdenci
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu za mnoge milosti. — Ivka, Zagreb
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i Petru Barbariću za sve milosti. — N. N., Sl. Brod
- ... i svima svetima za sve primljene milosti. — Marija Radmanović, Reštovo i svim svecima na uslišanoj molitvi. — Andelka Pofuk, Varaždin
- ... Majci Božjoj od Kamenitih vrata, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima za uspješnu operaciju. — Marijana, Zagreb
- ... za uslišanu molitvu. — Rozika G., Lovrečka Varoš
- ... i Gospod od brze pomoći za sve uslišane molitve. — Baka, Podr. Podgajci
- ... dušama u čistilištu, sv. Josipu i sv. Anti za sva primljena dobročinstva u životu. — Elvira Skender, Mrkopalj
- ... i sv. Leopoldu za mnoge primljene milosti u mom dugom životu. — E. J. i Majci Božjoj Molvarskoj za ozdravljenje bez operacije
- ... i sv. Leopoldu na primljenim milostima, uz preporuku za obitelj. — Kata Kovačević, Velika Kopanica
- ... Gospod od brze pomoći i sv. Leopoldu za primljene milosti. — M. Simeon, Slav. Brod
- ... Bezgrješnom Začeću, sv. Josipu i sv. Ani na svim milostima što sam ih primila u životu. — Majka S., Pleternica
- ... što sam ostala živa u teškoj prometnoj nesreći. Zahvaljujem svima koji su me pomogli i posjećivali u bolnici i sada u staračkom domu. — Matija Čulo, Futog
- ... sv. Leopoldu i sv. Anti što su mi spasili unuka od teške nesreće. — Baka iz Opuzena
- ... i Gospod od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Š. K., Deletovci
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Nikoli Putniku i sv. Leopoldu za pomoći. — Baka
- ... i Kraljici Mira za ozdravljenje noge moga muža. — N. N., Slavonija
- ... i sv. Leopoldu što sam po njegovu zagovoru dobila duševni i tjelesni mir. — N. N., Podravske Sesvete
- ... i sv. Josipu što mi je moj Krešo ostao živ u teškoj nesreći. — Dragica Stepinac, Krašić
- ... i sv. Antunu za brzo zaposlenje, uz preporuku za dobro zdravlje. — N. N., Kragujevac
- ... i Cudotvornoj Gospodini Sinjskoj na mojim uslišanim vapajima. — Danica Kovačević, Šestanovac
- ... sv. Josipu i m. Klaudiji na primljenim milostima. — Majka, D. Stubica
- ... i sv. Leopoldu na pomoći mojoj kćeri. — Majka, Split
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Anti i svima svetima za tri sretne operacije. — Tera Valjetić, Donja Vrba
- ... i Gospod Trsatskoj za ozdravljenje kćeri. — K. K., Ciglena
- ... i sv. Leopoldu na primljenim milostima u prošloj godini. — Ruža Jerbić, D. Lipovac
- ... Gospod Lurdskoj i sv. Leopoldu za dar života nakon teške bolesti. — Janja Živić, Sikirevc
- ... i sv. Leopoldu za kćerkino zaposlenje. — R. B., Valpovo
- ... sv. Josipu i m. Klaudiji za sretno položene ispite djece na fakultetu. — Majka, Zagreb
- ... sv. Josipu i sv. Leopoldu za uspjeh u pitanju mirovine i za mir i sreću u obitelji. — Eva Bošnjak, Ivanovci
- ... za ozdravljenje moje snahe. — Marija Kuščer, Varaždin
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i svima svetima na svim milostima u životu, a posebno za unukovo zdravlje i za još jednu uslišanu molbu. — Čitateljica, Sunja
- ... sv. Obitelji, Maloj sv. Tereziji i sv. Leopoldu za sretno zaposlenje unuke i za sve primljene milosti. — Slavica Ključka, Sl. Požega

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

5 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

svibanj 1986. god. 77. cijena 65 d

KRALJICA I MAJKA, REMEK-DJELO DUHA SVETOGA

BEZ MARIJE I RAJSKI BI VRT
BIO BEZ NAJLEPSE RUŽE

Marija - Vječno proljeće

Otajstvo Utjelovljenja najdivnije je Božje djelo. Da bi se ostvarilo, vječni je Bog osobitim zahvatom priprevio srce Majke Marije, učinivši ga kolijevkom koja blista od svetosti. Djelovanjem Duha Svetoga u toj će se kolijevci začeti sam Bog u liku čovjeka.

Marijino je biće bez grijeha začeto, a to znači da je od samih početaka ispunjeno svim milostima i povlasticama kakve nije dobio nijedan ljudski stvor ni prije ni poslije — ispunjena je Bogom. U njezinom djevičanskom biću Nebo je dotaklo Zemlju, iscijeljena je ljudska narav, ostvaren je zagrljaj života, pobijedila je Ljubav, ubijena je smrt. Marija je postala Majka svih milošću preporodenih jer je rodila Kralja kojemu sve živi. Marija je Božje remek-djelo koje ne stari, Marija je Vječno Proljeće.

V. MIKLOBUŠEC

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentín Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Guslć, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentín Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Tehnički urednici: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjera na više dobivaju 10 posto popusta. - Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarna plaćena u gotovom. - Rukopisne i fotografije ne vraćamo.

SADRŽAJ

Svibanj je Marijin mjesec. To je vrijeme duhovnog rasta po molitvi i stručnog napretka po radu. To je vrijeme kad je srce toplige od sunca. Ljeto će doći da pozlati ono što je proljeće dalo iz sebe. To vrijedi i za čovjeka. U mladosti treba duhovno rasti i cvasti, pa će zrela dob pokazati zlatan plod. Tko zataji u proljeće svoga života, u zreloj će dobi imati lice pustinje a srce kamenio. Papa to u svim prigodama ističe mladima, jer i oni će u budućnosti imati ono što od sebe stvore u mladosti. Tko se u mladosti ne nauči svladavati, u zrelosti je začetnik rata u sredini gdje živi, iza njega ostaje svuda bojište s mrtvima.

Isus je za sretan život postavio svoje zakone koji idu za preobrazbom srca. To bi mogao biti odgovor i djevojci od 18 godina koja se smatra usamlijenom i nesretnom, a možda je samo nesmotrena. Pokušajmo u Godini mira razmišljati o miru da bismo ga upoznali, moliti za mir da bismo ga dobili, tvoriti mir da bismo bili i tvorci mira, jer tako se postizava Kraljevstvo. Čovjek je biće iz svijeta, ali nije za svijet. Nebo nam se svima osmjejuje ljubavlju, ali ona ogrije samo onoga koji znade u tišini svoga srca razgovarati sa svojim Ocem, da nasluti gdje su mu korijeni života i odakle mora crpsti snagu za rast, napredak i stvaranje.

Patnja čovjeka pročišćava. Ona je vatra u kojoj se dobiva zlato ljudskog srca. U Glasniku o tome čitajmo pod naslovom: »Djevojka svjetle duše« i »Isusovac u Sibiru«, a ne propustimo ni rubriku »Snagom vjere« i »Glasnikovu priču«. Kroz Glasnik će pred nama opet zasjati i sveti pralik Gospe velikog zavjeta iz Biskupije kod Knina. Misije nas svojim stranicama vode našim dragim misionarima. Nemojmo ih zaboraviti, pa ni mi nećemo biti zaboravljeni.

HVALA NA PISMU	— — —	148
BOG STVARA MIR, V. Miklobušec	— — — —	150
GOSPA, UZOR-MOLITELJICA, J. Antolović	— — — —	152
SVIJET I NADSVIJET, R. Grgec	—	154
SRCE ISUSOVО, IZVOR NOVOГ PONAŠANJA, R. Brajović	— —	155
DJEVOJKA SVIJETLE DUŠE, S. Bošnjak	— — — —	156
VAŽNO JE, IVNA	— — —	157
KRALJ ZVONIMIR PRED LIKOM GOSPE VELIKOG ZAVJETA, A. Katalinić	— — — —	158
PAPA POZIVA NA SAMOSVLA-DAVANJE, S. Bošnjak	— — —	160
MOLITVA MLADIH, IVNA	— —	161
LJUBAV JE OSMJEH NEBA, TINO	—	162
RADI MOGA BRATA NIKOLE MR-ZAK MI JE I SVETI NIKOLA, SID	— — — —	164
MOLITVOM I PATNJOM DO SVE-TIH SVEĆENIKA, S. Kuzmić	—	166
ISUSE, MOLIM TE... M. Del Vala	—	167
SESTRA ERVINA, DAVORIN	—	168
APOSTOLAT PATNJE, M. Rusan	—	170
JOŠ SE MOZE... A. Gabrić	—	171
POTHVATI BRATA ILIJE, I. Dilber	—	172
POZVAN JE I POGLAVICA, M. Okrugić	— — — —	173
VATOMIKA, F. Weiser	— —	174
ISUSOVAC U SIBIRU, M. Steiner	—	176
OGLASI	— — — —	178
ZAHVALNICE	— — — —	179

Hvala na pismu

USAMLJENA — NESRETNA

Imam 18 godina, a već dug pritišće me težak teret koji mi iscrpljuje i dušu i tijelo. Usamljena sam otako sam završila osnovnu školu i otkada sam počela shvaćati što je život. Nemam prijatelja koji bi me mogao shvatiti i razumjeti, a ja bih toliko željela da bar nekog imam s kim bih se mogla o svemu otvoreno porazgovoriti.

Nikada nisam čula neku toplu riječ, koja bi dolazila iz srca za naš djecu. Ne smijem se niti nasmijati, nikamo ne smijem izaći, nikada u društvo! Živim na selu. U školu nisam išla nakon završene osnovne, iako sam dobro učila i voljela sam ići dalje. Nisu mi dali. Nikada nisam osjetila da sam sretna, da me netko voli. U 18. godini, kada bi možda trebalo da mi bude najbolje, meni je najgore. Često noću plaćem. Ne znam dokle će moći ovako. Patim u duši i mislim kakva će mi biti budućnost, zašto da živim i čemu da se nadam. Da bar imam društvo, ali ga nemam! Djevojke me ne shvaćaju, a znam da me ne bi ni shvatile, jer se ne uklapam u njihovo društvo, ismijavale bi me. Zato sam osamljena.

Teško mi je kada vidim momke i djevojke kako su sretni, puni života. Imaju se čemu nadati i za što živjeti! Znam, ima i onih koji su nesretni te pate kao i ja, ali kako da ih pronađem? Želje la bih otići i negdje se zaposlitи da imam svoj kruh, ali ako to učinim bez privole

svojih, ne bih se imala više kamo vratiti. Osjećam kao da smo svi stranci u istoj kući. Ne znam dokle će moći ovako. Često pomislim: »Bože, zašto si me ostavio? Dokle će moći plakati i osati ovako sama?«

Glasnik čitam od nedavno i zavoljela sam ga. Ulistinu je dobar i mislim da ćete mi pomoći i odgovoriti mi što da radim. Unaprijed zahvalna

MARA

Poštovana Maro!

Iznijela si u pismu svu gorčinu svojih 18 godina. Čitajući tvoje retke, u čovjeku se budi samilost prema tebi — patnici. Ipak, ja te u ovom odgovoru neću sažaljevati: još nitko nije »ozdravio od samoga sažaljevanja. Sreća u životu nije poklon-paket, nego zadatak koji moraš rješavati. Ako ti ne učiniš sama sebe sretnom, neće to učiniti ni promjenom mesta, ni odlaskom od kuće. Postani najprije sretna kod kuće, u onim okolnostima u kojima se nalaziš, pa onda idi kamo god želiš, jer ćeš tada svoju sreću nositi u sebi. Kako ćeš to postići?

Čovjek može tražiti sreću na tri načina. Prvo tako da gleda, što dobiva, što prima od drugih, od života. To je uglavnom ono, što ljudi unaprijed smatraju »srećom«, a to je — imati. Prema tom shvaćanju sretan je onaj čovjek, koji ima novaca, ljubav, dobre roditelje, veliku kuću, dobar posao, završen fakultet, mnogo prijatelja i tako dalje. Važan je to vid životnog zadovoljstva, ali kao izvor sre-

će dosta plitak. Ako se, nai-me, dublje zagledamo u svoj vlastiti život — a to si ti u pravo uradila u svojem pismu — uvijek dolazimo do zaključka, da stvarno malo dobivamo, svakako manje nego što bismo željeli. Tu vrijedi onaj Preradovićev stih: »Ljudskom srcu uvijek nešto treba — zadovoljno nikad posve nije. — Čim želenog cilja se dovreba — opet iz njeg sto mu želja klije.« (Ljudsko srce)

Sreća se može tražiti i tako da čovjek gleda što on može dati drugima, ljudima oko sebe, životu općenito. To je put naših ostvarenja. Profesor se osjeća sretnim što može pružati znanje svojim učenicima; umjetnik osjeća veliko zadovoljstvo gledajući svoje ostvareno djelo; majka se raduje djeci i nesebično dijeli sve što ima, pa i sebe, kako bi djeci bilo dobro. Ali ako smo pošteni, i opet ćemo morati priznati, da je tako malo ono što mi možemo dati i što će trajno ostati. Pa i kad nastojimo biti nesebični, čini nam se da drugi to ne cijene, da pače, izruguju se našoj dobroti. I osjećamo, da ni to nije savršeni put do sreće.

Ima još i treći put: to je stav koji zauzimamo prema onim stvarnostima u našem životu, koje ne možemo mijenjati, jer nisu u našoj moći. Tako, na primjer, nitko nije odabrao svoje roditelje, svoju okolinu, svoj spol, svoj vanjski izgled, svoje sposobnosti itd. Ako s tim činjenicama nismo zadovoljni, te bismo htjeli biti drugo nego što jesmo, onda nas to čini

nesretnima. Ako, naprotiv, u tim okolnostima vidimo znak Božje ljubavi, bit ćeemo zadovoljni. Mi vjernici, naime, imamo nekih Božjih obećanja koja nam mogu pomoći kako da prebrodim i najteže životne situacije. Jedno od takovih obećanja jest istina da Bog osobno voli svakog od nas i brine se za nas. Pročitaj Isusove riječi o Božjoj providnosti koja se brine i za ptice i za ljljane, pa kako onda ne bi za nas, svoju djecu? (Mt 6,26—34) Što to znači? To znači da je Bog prisutan i u našoj »nemiloj« situaciji, dapače, upravo nas je On stavio ovamo ovakve, jer je imao s nama neki plan. Primjeni to, Maro, na svoju situaciju: otac ti je takav kakav jest, ne drukčiji. Nisu ti omogućili da ideš u školu, i to ne možeš više nadoknaditi. Imajući stalno pred očima istinu o osobnoj Božjoj ljubavi, pitaj se: Što Bog sa svim tim namjerava, što ho-

će od tebe, koja je tvoja uloga i poslanje u toj situaciji?

Ti se tužiš da nisi sretna. Čini mi se iz tvog pisma da još nisi ni pokušala sva sredstva koja vode sreću. Do sada si uložila samo jednu trećinu truda u to, a to je želja da svoj život ostvariš hodači samo pravim putem. Stalno se pitaš, što si ti dobila od života u ovih 18 godina, pa zaključuješ — uglavnom ništa. Pokušaj i druga dva puta, pa češ vidjeti da će ti život odjednom postati zanimljiv i uzbudljiv. Pitaj se: Što ti možeš dati svom nesretnom ocu, da on bude sretniji? Da li ti shvaćaš svoje vršnjakinje, za koje tvrdiš da one tebe ne shvaćaju? Da li si ikada razmišljala o tome, zašto je tvoj otac takav kakav jest, kakvu duboku ranu, nesreću, životno razočaranje nosi on u svojoj duši? A pamti jednu stvar: Sretan čovjek nikada ne može biti zloban. To možeš potvrditi vlastitim iskustvom. Kad si se osjećala sretnom, nikom nisi željela nikakvo zlo. A vrijedi i suprotno: Ako se netko pokaže zlobnim prema tebi, to znači da je taj čovjek duboko nesretan u sebi. A često se ovako moli, osobito ako ne možeš zaspasti: »Hvala Ti, Bože, što si me stvorio! Hvala Ti za sve one medu koje si me stavio; očito da sam i ja potreblja u ostvarenju Tvoga plana!«

Tvoja je sreća u tebi, u svijesti da te Bog ljubi upravo takvu kakvu jesli. Kada to otkriješ, nećeš više plakati zbog toga što tako malo dobivaš od života i od ljudi, jer ćeš znati da pravo bogatstvo nosiš u sebi.

Mihály SZENTMARTONI

TREBA MOLITI ZA SVEĆENIKE

Pročitavši u siječanskom broju Glasnika priču »Sinko, koji je danas dan?« bila sam duboko potresena. Voljela bih da je to samo priča! Znamo, međutim, da takvih slučajeva ima. Možda se mi vjernici premašu molimo za svoje svećenike, a možda svećenici premašu računaju s molitvama drugih kao što su vjernici ili rodbina. Mi se radno preporučujemo u molitve svećenika, ali rijetko za njih molimo. Mislimo da su oni zaštićeni od svakoga zla, a nisu. Kako je tragičan završetak o kojem čitamo u toj priči, a život poznat puno takvih priča.

Naš veliki misionar o. Ante Gabrić tako često se preporučuje u molitve: »Molite se za nas. Preporučujem se u vaše molitve. Zahvaljujem za vaše molitve, toliko puta osjetio sam njihovu pomoć!« Zašto ne bi tako činili i drugi svećenici? Zašto se mladomisnici na Mladim Misama ne bi više preporučivali u molitve svih koji ih od tada pamte kao svećenike svoje i Kristove? Kad bi samo deset duša svaki dan izmolio po jednu Zdravo Mariju za svećenike, bila bi to kroz deset godina velika molitva koja sigurno ne bi ostala bez ploda.

Kako god svaki od nas, u gradu i na selu, ima puno svojih obveza, jednu Zdravo Mariju dnevno mogao bi svatko ipak dodati, a mnogi bi mogli i više. Svećenici, preporučujete se u molitve svojim vjernicima!

Citateljica iz Desinca

Bog stvara mir

Nalazimo se u Godini mira, a mira nema. Netko se u vijek osjeća potlačen pa se buni, a netko želi pod svaku cijenu zadržati postojeći redak pa silom guši bunu i uzvraća odmazdom. Mir je, čini se, nešto tako teško da ga može stvoriti samo sve mogući Bog. Tako i jest!

MI NEMAMO PRAVILA

Mi ljudi uopće nemamo pravila po kojem bismo stvorili trajan i valjan mir. Mi, nai me, u vijek gledamo svoje pojedinačne interese i spremni smo ih ostvariti makar kroz nepravdu nanesenu drugima, a time smo već posigli sjeme budućeg nemira, razdora i rata. Zato je uistinu Božja mudrost progovorila po apostolu Jakovu kad kaže: »U miru se sije plod, to jest pravednost, za one koji tvore mir!« (3, 18) To se može protumačiti ovako: »Pravednost (svetost!), postizava se bez nasilja, a kao plod uživaju je oni koji tvere mir bez nasilja!«

Bez unutarnje pravednosti, to jest svetosti, nema mira! Očito je da je apostol tu mudrost naučio na primjeru svoga božanskog Učitelja koji se nije priklonio onoj poganskoj mudrosti: »Ako želiš mir pripravi se za rat«, nego je na suprot tome pravilu, koje nikad nije urodilo mirom, iznio svoj novi zakon ljubavi: »Ako želiš mir, oprosti nepravdu!« Zato On i Petru koji se pri-

pravio za rat, govori: »Vrat mač u korice, jer svi koji se mača hvataju od mača i ginul!« (Mt 26, 52) U novije vrijeme nastala je izreka: »Revolucija ždere svoju dječac!« Nije Isus nikakav naivni pacifist. On je došao ispuniti sav Zakon i sve Proroke koji su Ga naviještali kao Sina koji će ispuniti Očevu volju: »Stavi mač u korice! Zar možda da ne pijem kalež koji mi pruža Otac?« (Iv 18, 11)

Svi smo mi u praksi spremniji da postupimo kao Petar, a ne kao Isus, jer se kao i Petar vodimo ljudskom a ne Božjom mudrošću. Iako su Božji putovi toliko uzvišeniji od naših putova koliko je i Nebo uzvišenje od Zemlje: Poći na zaklanje nevin kao janje. To nipošto nije slabost u kojoj podliježemo nepravdi, nego jakost kojom nepravdu svladavamo, a da ne počinimo nepravde. Ako se i opiremo, kada to treba, činimo to samo zato da neprijatelja predobijemo za prijatelja, a nipošto da ga ubijemo, jer bismo tada postali trajno njegov neprijatelj. Za takvo vladanje mi nemamo ljudskog pravila ni snage nego nam je daje sam Bog!

ČOVJEK STVARA NEMIR, A NEMIR GA UBIJA

Biblija kao knjiga zapisane Božje objave stavlja pred nas sveta načela koja su se s mukom probijala u život

koji nipošto nije bio svet, da ga preobraze. Vidimo da su i nepravedni isticali pravedna načela, ali se time još nisu opravdali, jer su u ime pravde činili mnoga nasilja, umjesto da u ime ljubavi mnogo praštaju. Tako su im načela pravde bila na osudu. Svet je ne popravlja nasiljem. Praštajući javnoj grešnici u ime ljubavi, Isus ju je doveo u sklad sa sobom i s njom, uspostavio je mir bez nasilja, dok bi je farizeji kamenovali, a da nju ne bi popravili niti bi sebe opravdali.

Mir kako ga crta Biblija ima pred sobom cijelovita čovjeka i znači njegovu usklađenost sa samim sobom, s ljudima i s prirodom oko sebe i s Bogom nad sobom. Biblija ne shvaća mir samo kao stanje bez rata, nego kao skladen i dinamičan suživot, jedinstvo u kojem nitko nije potisnut i nitko ne gubi, nego svi samo dobivaju i bivaju nešto više. Narušiti taj sklad znači unijeti nemir, a nemir rađa smrt. Tako je to od samih početaka čovjekove povijesti, a tako je i danas. Dok je poštivao sklad koji je Bog sazdao, čovjek nije osjećao da je gol, priroda mu je bila na službu, a s Bogom je prijateljevao. Za takvo stanje Biblija ima izraz »raj«, a opisan je riječima: »I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše dobro!« (Post 1,31)

Narušivši taj sklad, čovjek je osjetio da je gol, priroda mu se počinje opirati do neprijateljstva, bježi od Boga, krivnju svaljuje na drugoga, gubi raj. Čeka ga muka i na koncu smrt. Uniješi nemir, zadao je samom sebi smrt. Uzalud su sve suze i muke,

izgubljenog raja sâm ne može vratiti, iako se trudi da ga stvori već na zemlji, ali bez Boga. Stvara sam sebi »zemaljski pakao«.

MIR JE DAR KOJI TREBA TVORITI I IZMOLITI

Što se događa čovjeku ako nije u miru sam sa sobom, s ljudima i prirodom oko sebe i s Bogom nad sobom, predučuju nam biblijski izveštaji o Kainu i Abelu, o općem potopu, o sveopćoj pomutnji pod kulom babilonskom itd. Ta se povijest ponavlja stalno do dana današnjega, jer joj je uvijek isti izvor — nemir u ljudskome srcu. Zar smrt milijuna siromašnih zbog lakomosti bogatih nije tragično ponavljanje smrti Abelove? Zar teška ratna razaranja nisu katastrofe poput one potopne? Zloupotreba same prirode osvećuje se čovjeku, i tako se potvrđuje da čovjek uvijek nalazi smrt tamo gdje je sijao nered, nesklad, razjednjenje, makar i pod parolama pravde, mira i jednakosti ili ravnoteže.

Kad je mir jednom uprošten, samo Bog može ga opet uspostaviti. Poučen po-vješću koja je učiteljica života, židovski je vjernik to duboko doživljavao i svaki je dan molio, pa čak i u pozdravu to isticao kao najveću potrebu: »Mir vama — Gospodin s vama!« Pogani takvog pozdrava nemaju. Tim je pozdravom i andeo pozdravio Mariju u času Navještenja: »Zdravo Marijo, milost puna, Gospodin s tobom!« Sav izvor tvoje blaženosti je u tome što si u miru s Bogom koji te ispunja. Primila si taj dar, da budeš Kraljica Mira, Maj-

ka Mira, jer te Otac odabrao da rodiš Kneza Mira, koji će ljubavlju i praštanjem uspostaviti Mir između Neba i Zemlje. Svestan svoje nećnosti da uspostavi izgubljeni mir, čovjek moli Boga da mu ga udijeli kao dar.

ČOVJEK POBJEĐUJE KAD SE POUZDAJE

Kad velimo da Bog stvara mir, nužno nam se nameće pitanje: Kako On stvara mir kad mira nema? Ako ga neguje i ima, onda je to rezultat ljudskog dogovora!

To je naše površno iskustvo i nepotpuno gledanje. Mi smo uistinu pozvani da tvorimo mir i da molimo za mir. Mir je naš i Božji! Naš je tako što svoje srce otvaramo miru i klonimo se nepravde, a Božji je tako što je po Njegovim pravilima i utvrđen njegovom milošću, jer Bog sudjeluje s čovjekom u svakom dobru. Bog mira nije ljudima nikada daleko i ne ostavlja ih same u tom nastojanju, samo ako Ga ljudi hoće poslušati. Psalmista ova-ko pjeva:

»Da poslušam što mi to Jahve govor: Jahve obećava mir narodu svojem, vjernima svojim, onima koji mu se svim srcem vrate. Zaista, blizu je njegovo spasenje onima koji ga se boje, i slava će njegova živjeti u zemlji našoj. Ljubav će se i Vjernost sastati, Pravda i Mir zagrliti.« (Ps 85, 9—11)

Božji mirovorni zahvati rijetko dolaze na čudesan način. Bog ne poklanja čovjeku gotovu zgradu mira, nego mu daje nacrte po kojima će je sagraditi. Tako mi uistinu jesmo graditelji mira, ali je samo Bog nepre-

varljivi inžinjer koji zna jednako dobro popraviti sitne razmirice i velike svađe jer dobro pozna ljudsko srce do dna. Što je naše pouzdanje u ispravnost Božjih naputaka veće, to će veće biti i naše povjerenje, to čvršća izdržljivost i snaga kad nam se čini da je Bog kao Pravda spor, i nećemo sumnjati da je i dostižan.

Svojim proglašom blaženstava Isus je želio u nama potkrnjepiti povjerenje u Njega, ali kad ih pročitamo skloni smo reći: »Previše lijepo a da bi bilo i ostvarivo. Ako li se i ostvari kad mene više ne bude, što će mi koristiti?« Tu i jest problem. Mi smo kratkovidni i kad nepravdu činimo i kad za odmazdom težimo. Krist nije propovijedao samo strpljivost, nego i pravdu i ljubav. Na ljubav su pozvani i oni na vlasti i oni pod vlaštu, i svi će biti suđeni po istom kriteriju: kako su ljubili i uzvraćali ljubav. Na strpljivost nisu pozvani samo maleni s velikima, nego i veliki s malenima. Na pravdu su pozvani i tlačitelji i potlačeni, a svi će primiti po djelima svojim. Bog je naoko spor, ali je sigurno dostižan.

Ova perspektiva vječnosti manjka uvijek kad pogodeni nepravdom želete uspostaviti pravdu »kratkim postupkom«, kao i kad počinitelji nepravde misle da je mir samo njihov privilegij. Mir je dobro svih, i Otac nebeski nuda ga kao i svoje sunce, dobrima i zlima, a imat će ga oni koji ga budu htjeli i tvorili po Božjim nacrtima, a ne po svojim namislima, jer »nema mira u srcu bezbožnika!«

Valentin MIKLOBUŠEC

DA SVI NAUČE MOLITI PO PRIMJERU MAJKE BOŽJE MARIJE

Gospa, uzor - moliteljica

Za svakoga kršćanina, nalazio se on u bilo kojem stazežu, Marija je uzor osobne i zajedničke molitve. Crkva je na II. vatikanskom saboru priznala Mariju uzorom vjere, a iz vjere proizlazi i svaka prava pobožnost.

VAŽNOST I BIT MOLITVE

Papa Pijo XII. rekao je da je molitva »disanje duše«. Pa kao što je nemoguće tjelesno živjeti bez disanja, tako je nemoguće duhovno živjeti bez molitve. Tko ne moli, duhovno je mrtav. Životna nužnost molitve očituje se u samoj naravi molitve.

Providnost nam je dala molitvu kao neophodno sredstvo za postizanje milosti, koje su potrebne da bismo mogli kršćanski živjeti i umrijeti. Štoviše, molitva je čin naše vjere, »bez koje se ne možemo svidjeti Bogu« (Hebr 11,6). Mi živimo po vjeri kad prihvaćamo objavu, koju nam je donio Krist, kad uzdižemo svoje srce k Bogu, kad Ga u molitvi zovemo »Oče naš«.

Pa ipak, mnogi misle da je molitva teška stvar. To uverenje proizlazi često iz toga što nemamo jasnog pojma o molitvi, ne znamo što je zapravo molitva.

Molitva se ne sastoji u nekom uzvišenom razmišlja-

nju ili nekim izvanrednim osjećajima. Ona je susret s nebeskim Ocem, s Kristom, s Duhom Svetim, s Gospom, sa svećima — u vjeri. Molitva je jedan prirodan zanos za Boga i sve što je njegovo. U zanosu molitve hvalimo Boga, zahvaljujemo mu, molimo od njega nešto bilo za sebe, bilo za druge, a osobito za rast njegova kraljevstva.

PRIMJERI MARIJINE MOLITVE

Marija je uzor prave moliteljice. Ona je spontano molila u najrazličitim prigodama svoga života, a evandelja su nam zabilježila sedam njezinih riječi, koje su zapravo sedam načina njezine molitve.

Kad je rekla Andelu: »Kako će to biti...?« (Lk 1,34), nije očitovala nepovjerenje nego razboritost. To je isto kao da je htjela reći: Sto mi je činiti da izvršim ono što Bog od mene traži, unatoč poteškoćama koje mi stoje na putu?

Kad zaključuje svoj razgovor s andelom Gabrijelom: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi twojoj« (Lk 1,38), izrazila je potpunu raspoloživost, savršenu spremnost kojom želi učiniti

sve što Gospodin od nje traži.

Kad je pozdravila Elizabetu, nama nepoznatim pozdravom, ali na koji je zaigralo dijete pod Elizabetinim srcem, bila je to najdivnija molitva bla-goslova. Marija je u šutnji, udviđenju i poštovanju stajala pred Bogom i ljudskim životom u majčinoj starosti. Koliko bi takve molitve trebalo baš danas, kad se masovno ubija začeti, a još nerodenii ljudski život??!

A kad Marija pjeva svoj »Magnificat«, ne uči li nas kako se u molitvi valja služiti riječima Svetoga pisma, kako svoje srce valja otvoriti pred Bogom izlijevajući preda Nj kliktaj udviđenja, hvale i zahvale?

Kad Marija sva žalosna govori dvanaestgodišnjem dječaku Isusu: »Dijete moje, zašto nam to učini? Gle! Otac tvoj i ja žalosni smo te tražili« (Lk 2,48), ne uči li nas kako u časovima tuge i životnih udaraca moramo s pouzdanjem izlijevati pred Gospodina sve ono što nosimo u ranjenom srcu, pogotovo kad ne shvaćamo Njegove namjere i putove?

Kad Marija u Kani govorila Isusu: »Nemaju vina« (Iv 2,3), ne uvodi li nas u molitvu zagovora za druge, kad želimo od Boga izmoliti pomoć

za bolesne, siromašne, ožaščene, gladne, porobljene, progonjene, napastovane...

A kad napokon govori slugama: »Što vam god rekne, učinite!« (Lk 2,5), ne radi se, doduše, o molitvi, ali nam pokazuje siguran put molitve, koji se sastoji u tome da slijedimo uvijek Isusovu nauku i njegov primjer.

MARIJA NAS UČI MOLITI U ZAJEDNICI — U CRKVI

Da to shvatimo, dobro je da često čitamo ovaj tekst iz Djela apostolskih: »Tada se vratite u Jeruzalem s gore zvane Maslinska, koja je udaljena od Jeruzalema jedan subotni hod. Čim uđoše u

grad, uzidoše u gornju sobu gdje su redovito boravili. To bijahu Petar i Ivan, Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj, i Jakovljev brat Juda. Svi su ovi bili jednodušno ustrajni u molitvi zajedno s nekim ženama, Isusovom Majkom Marijom i braćom njegovom. (Dj 1,12—14).

Poslije Isusova uzašašća, a prije nego su se raspršili na sve strane svijeta da naviještaju Evanelje, apostoli se u Jeruzalemu sjedinjuju s Marijom u molitvi u očekivanju dolaska Duha Svetoga. Činili su to u dvorani Posljednje večere, na mjestu gdje je Isus ustanovio Euharistiju,

gdje je u molitvi i oproštajnom govoru izlio svoje Božansko Srce. Dakle, na privilegiranom mjestu.

U molitvi bijahu zajedno Dvanaestorica, jer je Judino mjesto odmah popuni Matija. S njima su u molitvi bile zajedno i neke žene i braća Isusova, očito njegovi rođaci. Bilo je to tako, jer Isusov učenik nikad nije sam, već uvijek povezan sa svom njegovom braćom.

A u središtu bijaše »Marija, Isusova majka«. Ona bijaše žarište u kojem se sabirala sva molitva apostolske zajednice i prve Crkve. Ona je model koji privlači svačiju ljubav, ne čineći nikome nasilje; ona svima ulijeva hrabrost da ustraju u molitvi sve do silaska Duha Svetoga. Marija, majka Crkve, i danas je kao i onda put i model apostolske molitve.

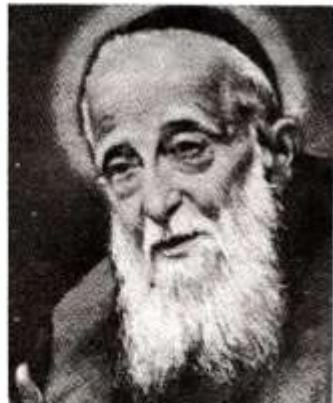
Nakana naših biskupa: DA NAŠA CRKVA BUDE I OČITUJE SE NA SVIM RAZINAMA KAO JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA.

Mislim, da će se to ostvariti, ako se bude znala okupljati oko Euharistije i Marije. To je najbolje dokazao naš NEK, euharistiski kongres u Mariji Bistrici, kod Bistričke Gospe, koja je naše Crkve mati. Tada se sve ono nepregledno mnoštvo u molitvi i pjesmi, slaveći Euharistiju i posvećujući se Bezgrješnom Srcu Marijinu, osjetilo kao jedno srce i jedna duša. I zato je naš NEK model u kojem duhu i na koji način valja izgraditi našu mjesnu Crkvu. Svi smo na to pozvani. Svatko tome mora pridonijeti svoj prilog.

Josip ANTOLOVIĆ

Svijet i nadsvijet

Piše: prof. Radovan GRGEC

Pod tim naslovom štampana je prije rata u tiskari Glasnika Srca Isusova knjiga Adalberta Banghe u kojoj ovaj poznati Isusovac piše o tom kako kršćani, živeći u vremenu i vjerujući u Onoga »koji je nadvladao svijet«, pobiju prolaznost vremena i bore se za neprolazni »nadsvijet«. Poslije rata, pak, pišao je mnogo o vidljivom i nevidljivom svijetu Banghin redovnički subrat, nedavno preminuli teolog Michel de Certeau, koji je isticao »nevidljivu bit« čovjeka. Predokus toga nadsvijeta osjetila su trojica apostola na gori Preobraženja. »Nadsvijet« se bitno razlikuje od »svijeta« o kojem govorи Isus u E-vangelju, upozoravajući svoje da ih je »odabrao od svijeta«, koji će ih mrziti kao što je mrzio i njega.

Na gori Taboru apostoli su tek naslutili razliku između svijeta i nadsvijeta. Potpuno će je shvatiti i prihvati na kon Uzašašća, na Duhove. Shvatit će zašto ih svijet mrzi i progoni, ali će u njemu ostati i nastojati ga preobraziti vjerom u nadsvijet.

Kršćani se ne mogu i ne smiju poistovjetiti sa »svijetom«, ali ne smiju iz njega

ni bježati jer ga mogu preobraziti i osvojiti snagom vjere, ufanja i ljubavi. Prvenstveno je ljubav ona snaga koja pobeduje svijet mržnje i pohlepe, vlasti i časti, probitka i užitka.

Iako se kršćani ne mogu i ne smiju poistovjetiti sa svijetom, oni se svijetu otvaraju po ljubavi prema čovjeku. Pri tom su svjesni razlike između »svijeta« i nadsvijeta, između svijeta i njegova Stvoritelja. Po milosti Stvoriteljevoj i Spasiteljevoj oni vjerom i ljubavlju »pobjeđuju kraljevstva« i »nadvladavaju svijet«.

Ljubav prema čovjeku jedini je istinski dokaz naše ljubavi prema Bogu. Koje su njezine karakteristike? Valja ponajprije nadvladati svoju sebičnost i »svijet« u sebi, tako da izademo iz sebe i da se otvorimo drugome, da se tom drugome damo i ne prestano dajemo, da ga nastojimo razumjeti i pomoći mu. Na neki način mi preuzimamo, kao kršćani i kao ljudi, na sebe odgovornost za njegovu sudbinu i za njegovo spasenje. Tako u svijet unosimo duh »nadsvijeta« i svetosti.

Prava duhovnost svetaca upravo je u tome što su oni,

unatoč svim svojim ljudskim slabostima i pogreškama, oствarivali u životu zakon ljubavi. Poput svojega božanskog uzora i Učitelja svetac je »čovjek za drugoga«. I naš hrvatski svetac Leopold Mandić, čiji blagdan slavimo 12. svibnja, ove godine baš između Uzašašća i Duhova, odlikovao se u svetosti i razlikovao od »svijeta« upravo potom što je bio čovjek otvoren za drugoga, spremam da ga razumije, da mu pomogne i da za njega podnese i najveće žrtve. Oni koji su do lazili s njime u kontakt mogli su osjetiti kako iz toga slabšnjog čovječuljka zrači snaga »nadsvijeta«.

Po svetosti i ljubavi »nevidljivi« nadsvijet postaje »vidljiv« u ljudskoj povijesti i u ljudskoj osobi, u kojoj se duša i tijelo nalaze u organski jedinstvenoj cjelini. Nitko ne može osporiti utjecaj osoobe, duha i idejā na ljudsku povijest.

Tako vjernici postaju svjedoci pobjede »nadsvijeta« već u vremenu. Po kršćanima koji se ne poistovjećuju sa svijetom preobražava se naše društvo. Isus Krist, koji je na križu umro, uskrsnuo i uzašao na nebo, pobjednik je svijeta.

Srce Isusovo, izvor novog ponašanja

Priredio: Rudolf BRAJIĆ

Postaviti ljubav za pravilo života i čudorednog ponašanja, kao što je to učinio Isus, znači čovjeku nametnuti najtežu stvar. Lakše je živjeti prema propisima i zakonima koji imaju dostažive granice, nego prema zahtjevima ljubavi, jer ljubav u davanju i služenju ne pozna granica.

Prema Isusovu zakonu ljubavi ne samo tko ubije, nego svatko tko se ljuti na brata svoga, bit će odgovoran sudu (Mt 5,22). Svaki koji s požudom pogleda ženu već je, u svom srcu, s njom učinio preljub (Mt. 5,34). Ne oprite se zlotvoru; udari li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi; tko bi te htio tužiti da se domogne tvoje košulje, podaj mu i crtač (Mt 5,39—40).

Da li je moguće po tim pravilima urediti život i društvo?

Već je Julijan Apostata mislio da ponašanje prema tim smjernicama nije moguće ni pojedincima, ni obiteljima, ni društvu.

Jedni misle da je Krist htio po njima uvjeriti ljudе da su po sebi sposobni činiti dobro, te ih zdvojne i grešne

uputiti k sebi kao Otkupitelju, koji je mjesto nas ispunio sve te zahtjeve.

Drugi kažu da nas je gornjim porukama htio naučiti čistoći nakane u našem čudorednom ponašanju. Bog, naime, ne gleda toliko što radimo koliko gleda s kakvim srcem radimo; da li spremno, ponizno i s čistom načinom?

Treći misle da se ti zahtjevi odnose samo na kratko vrijeme neposredno prije sudskega dana. U to zadnje vrijeme prije nailaska novog neba i nove zemlje trebat će riskirati sve staro da se uđe u novo.

Svi ti tako govore, jer misle da se u Isusovim riječima radi o strožem zakonu. Međutim, ne radi se o zakonu, nego o ljubavi! Isus nije došao donijeti stroži zakon od starozavjetnog zakona niti je propovijedao već farizejizam od farizejskog. On je došao navijestiti Radosnu vijest življenja prema njegovu Srcu. Ne spasava zakon nego ljubav kojom se zakon ispunja i ide dalje, čini se »više« nego što zakon traži. Potom »više« ljubav nadvisuje sve zakone i pokazuje da je

zakon u pojedinačnim slučajevima nedostatan. Uzmimo, na primjer, zakon pravde. On zahtjeva da se svakome dade što je njegovo! A što je čije, kad je sva zemlja Božja, i svi su ljudi Božji?

Isus razbija taj duh svojatanja. Svi su ljudi jednako dostojni ljubavi. Svatko je bližnji svakome, i svi smo sinovi istog Oca, svi smo braća!

Taj Isusov zakon ljubavi stavlja u trajnu krizu sve društvene i crkvene zakone. Nema smisla bilo koji zakon, bilo koje uredjenje društveno ili crkveno, proglašiti nedirljivim, pogotovo kad je na štetu čovjeka i njegova doštovanstva. Zakoni su tu, ali nisu dosta! Isus ih nije došao ukinuti nego dati im pravim smisao: ograničiti i ukloniti zlo, a po ljubavi otvoriti beskrajne perspektive za dobro.

Gовор на Гори из којег су узети горњи заhtjevi ljubavi, катаheza je poretku ljubavi, katekizam novog ponašanja Isusovih učenika kojima je Srce Isusovo izvor i uzor ponašanja — ljubav bez granica.

Djevojka svijetle duše

U naše vrijeme mnogo se govori o mlađeži. To je dobro jer pred mlađima je život. Ipak, mlađi traže uzore za svoj život. Treba im takve uzore predočiti.

PLOD KRŠĆANSKE SREDINE

Claire (Klara!) de Castelbajac rođena je 23. listopada 1953. u Italiji. Samo tri dana nakon rođenja roditelji je daju krstiti. Po krštenju je postala vistinu svjetla — Klara Još je bila sasvim mala kad su se roditelji preselili u Francusku. Djetinjstvo je proživjela u obitelji s pravim kršćanskim ozračjem. Nakon završene srednje škole nastavila je studij književnosti na fakultetu u Tuluži. Provodi redovni život, ali na sasvim kršćanski način. Budući da je blizu Lurda, često hodočasti u tamošnje Marijino svetište. Vedra je duha i voljena u društvu. Ali je tu vrijednu djevojku snasio veoma težak križ — upala mozga.

ISLA ZA UZORIMA I POSTALA UZOR

Bolest teška sama po sebi, napredovala je veoma brzo. Djevojka umire 22. siječ-

nja 1975. u 21. godini života. U svom kratkom životu nastojala je dušu što više obogatiti Božjom milošću. Nakon prve isповijedi i prve pričesti, te nakon krizme, redovito se isповijeda i sudjeluje na Misi. Odlična je u pjevanju, rado čita narodu Božju riječ, odlikuje se mislima potaknutim biblijskim tekstovima. Rado čita živote svetaca i svetica. Naročito je zanima život sv. Terezije od Djeteta Isusa. Izjavljuje da će i ona nastojati da u svom životu postigne svetost. Ona zna: neki je postizavaju nevinošću nakon krštenja, a neki opet pokorom nakon pada u grijeh. Ona se odlučila za ono prvo. To joj je sigurnije.

Kršćanski nauk za nju nije samo udovoljavanje obvezni da svoju vjeru upozna, nego i mogućnost da svoju dušu temeljito nahrani vjersko-moralnom naukom Katoličke Crkve. Ona piše: »Svetost je u ljubavi koju iskazujemo Bogu i bližnjemu. Za ljubav je potrebno živjeti s Božjom milošću i Božjom snagom!« Ipak, ona ničim ne strši pred drugima. Studira, pomaže roditeljima, bavi se glazbom. U svemu normalna djevojka, ali jednoj stvari daje uvijek posebno mjesto: to je molitva. Molitva je dio njezina života. Moli u crkvi, u kući, u vrtu, moli na groblju za svoje pokojne i za sve preminule...

U molitvi daje posebno mjesto Bl. Djevici Mariji, s kojom je intimno povezana tijekom cijelog svoga života. Nakon jednog hodočašća u Lurd je zapisala: »Presveta Djevica Marija i sv. Bernardica naučile su me bolje moliti i bolje shvaćati Božje stvari!« Snagu za očuvanje djevojačke nevinosti nalazi u

čestoj Ispovijedi i Pričesti. Sve oko sebe nastoji predobiti za Krista. Prava je misionarka!

PUT DO POSVEĆENJA

Trpljenje shvaća kao put do posvećenja. U tami patnje nalazi svjetlo, a to je Krist. Čuva se sebičnosti i koliko može svima pomaže, materijalno i duhovno. O božićnim danima posjeće starije osobe da im priredi malo radosti. Pomaže siromasima, a rado daje i savjete mlađima, osobito ako opazi da ih je obuzela kakva žalost: »Čemu žalost? Život je lijep! Život je lijep osobito s Bogom! Zašto govorиш da nemaš volje ni za što? Probudi se i ohrabri se! Pogledaj Krista, pogledaj Djevcicu Mariju! Ta, znaš da imaš svog Andela Čuvara! Oni su ti najbolji i najsigurniji prijatelji, moći da privuku svaku mlaču dušu. Drži se tih prijatelja i bit ćeš radosna! U isповijedi se često očisti od naslaga prašnine koje se skupe na duši, pa ćeš nakon toga biti lakša i radosnija. Kršćanska mlađež ne smije se prepustiti žalosti i bezvoljnosti. Bog nas je stvorio za radost! Sv. Pavao je ponavljao: 'Radujte se'!

Kad je duša u miru s Bogom i s ljudima oko sebe, ne može a da se ne raduje! Sotona nastoji u dušu kršćanina posijati sjeme žalosti, jer on lovi u mutnome. Ne daj mu da te ulovi! Ne daj se zaborati nevaljalim životom da našnje mlađeži koja se odvojila od Krista i Njegove Crkve!«

Ono što je Klara drugima govorila, svjedočila je svojim primjerom. Nosila je uvjere-

nje koje je osvajalo. Zato je bila apostol! Imala je i ona poteškoća. Svetost se ne pokazuje u tome da ništa teška ne doživljavamo. Pri kraju njezina života Klara je snašla i tešku bolest od koje će i umrijeti. Na ovom svijetu nitko nije bez poteškoća, pa se i ona morala boriti da ostanе vjerna Kristu i Njegovoј nauci, da sačuva svoju nevinost, najljepši ukras mlađosti!

DRUŠTVO BEZ VJERE VELIK JE KRIŽ

Društvo koje ne živi kršćanski za nju je bio velik križ. Roditeljima je jednom pisala: »Jedina stvar koja zanima ovo mnoštvo oko mene jesu razni oblici užitaka. To me tišti, i to mi se upravo gadi. Mladići trče za djevojkama zbog niska užitka, da ih zarobe i upropaste. Siromasi! Zaboravljuju da sami sebe upropasću! Molim Boga da mi dade hrabrosti i herojske snage da nikad ne potonem u kakvoj grešnoj zabavi s mladićem, da budem djevica do vjenčanja...!»

Klara je imala sreću da hodočasti i u Kristovu domovinu. S tog je hodočašća pisala roditeljima: »Na putu sam do potpunog obraćenja, na putu produbljenja svoje vjere, da nadem pravi smisao života... Žar, pobožnost, siromaštvo u duhu... Svrha je življena živjeti s Bogom, da bi se i postiglo Boga kao VJEĆNI ŽIVOT!*

Patnja zbog upale mozga dovršit će njezino nastojanje za posvećenjem koje je i postigla. Kako je živjela, tako je i umrla: U Božjoj radosti, u Božjem miru, svjetle dušel.

Srećko BOŠNJAK

Važno je...

Važno je znati da su naši korijeni u Božjim dubinama, vjerovati da je Bog živa ljubav i znati moliti.

Važno je znati da smrt nije posljednji čovjekov tren koji će prelomiti dah i korak.

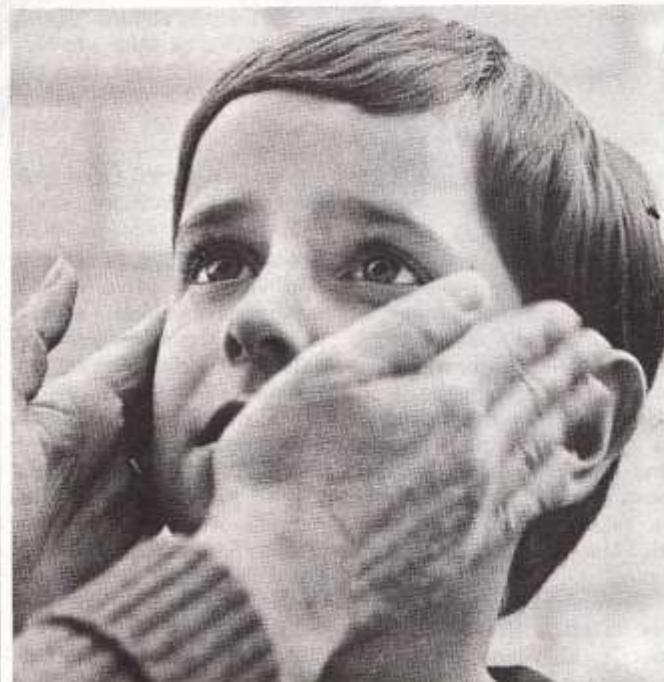
Važno je staviti uzde prohtjevima, ne nositi rastrganu i krvavu dušu, već sjajnu, bijelu...

Važno je imati ruke punе lijepih primjera, i oči ožarene čiste.

Važno je biti miris jutra i proljeća u pustim, zimskim, sebičnim krošnjama svijeta,

Važno je imati trag dobrote, topao i svijetao, koji ne iščezava.

IVNA

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Kralj Zvonimir pred likom Gospe Velikog zavjeta

Piše: Ante KATALINIC

ZABAT S LIKOM BOGORODICE IZ BISKUPIJE KOD KNINA

Veliki hrvatski kralj Zvonimir. Naš pobožni i sveti Zvonimir. Zbog svoje izuzetne odanosti prema rimskoj Crkvi i papu, Kristovu namjesniku, ušao je u svjetsku povijest.

Iznijet ćemo dva događaja iz njegova života. Njegovo krunjenje za kralja, u Solinu; i njegovu nazočnost kod posveće katedralne crkve, bazilike sv. Marije, u Biskupiji kod Knina.

Zvonimirov izbor i krunjenje za kralja Hrvatske i Dalmacije, obavljeno je veoma svećano u Solinu, u nedjelju,

9. listopada, 1076. Prisutno je bilo veliko mnoštvo naroda, svi hrvatski velikaši, splitski nadbiskup Lovro sa svim hrvatskim i dalmatinskim biskupima. Poslije svećane sv. Mise stupio je pred Zvonimira papinski delegat Gebizon, koji je u tu svrhu došao iz Rima, proglašio svećemu narodu da je Zvonimir složno od naroda i klera izabran za kralja, približio se Zvonimiru, te ga u ime pape Grgura VII. Velikog, urešio znakovima kraljevske časti i vlasti: stavio mu na gla-

vu hrvatsku krunu, koju je nekada nosio Tomislav i Petar Krešimir. Tim krunjenjem po papinu poslaniku svrštao se Zvonimir u red tadašnjih slavnih evropskih suverena kao jednakopravan član.

Donosimo u hrvatskom prijevodu početni odlomak glasovite Zvonimirove Izjave prizražnosti rimskoj Stolici sv. Petra:

„Ja Dmitar, drugim imenom i Zvonimir, Božjom milošću knez Hrvatske i Dalmacije, od Tebe, gospodine Gebizone, ovlaštenoga za to od na-

šega gospodara pape Grgura kao njegova poslanika, kao zastavom, mačem, žezlom i krunom ovjećani i ustoličeni kralj, pošto me je pravilno izabrao u bazilici sv. Petra u Solinu čitav kler i sav narod vladaočem kraljevine Hrvata i Dalmatinaca, obećajem, dajem ti riječ i zavjetujem se tebi da će nepromijenjeno izvršiti sve što mi bude naložila tvoja časna svetost, to jest, da će u svemu i svačem održati vjeru Apostolskog prijestolju, i što god su u ovoj kraljevini, bilo apostolski prijestol, bilo njegovi legati odredili, ili će još odrediti, sve će to neopozivo čuvati.

Tom izjavom iznio je Zvonimir svoju žarku želju, onu istu koja je prožimala velikog Branimira i sve hrvatske vladare, da bude vjeran on i njegov hrvatski narod Kristu i Kristovu namjesniku rimskom biskupu, papi. Opredijelio se skupa sa svojim hrvatskim narodom zauvjek za Katoličku Crkvu i za Zapad.

Kako će Zvonimir i njegov hrvatski narod postići taj veliki ideal? Zvonimir je i na to računao pa je toj svojoj želji dao jasno usmjerenje. Staviti će svoj narod pod zaštitu presvete Bogorodice. To će Zvonimir pokazati i ostvariti dvije godine poslije krunjenja — 1078. — na mjestu koje se danas zove Biskupija, a nalazi se u blizini Zvonimirova kraljevskog grada Knina. Područje Biskupije u povijesnim izvorima naziva se »Pet crkava na Kosovu«. Tu je stolovao takozvani hrvatski ili kninski biskup.

U proljeće 1078. posjetio je kralj Zvonimir Split i pošodio posljednjeg Trpimirovića, hercega Stjepana, koji je živio u benediktinskom samo-

stanu sv. Stjepana (danas poluotok Sustjepan). U Zvonimirovoj pratnji nalazila se njegova žena, kraljica Lijepa, njihov sin kraljević Radovan, splitski nadbiskup, kninski biskup itd. Našao se tu i papinski legat, kardinal Petar.

Iz Splita je kralj otputovalo u Šibenik, odatle u Knin. Ovaj put ga je tamo dovela želja da prisustvuje posveti novosagrađene katedrale, koja će biti sjedište hrvatskog ili kninskog biskupa, kojemu se vlast protezala sve do Drage. Nova crkva, katedrala, građila se još prije Zvonimirova stupanja na prijestolje. Sad je dovršena. Na jednoj uzvisini kninskog polja, na položaju koji se danas zove Biskupija, dizala se velika, lijepa nova crkva sv. Marije.

Naš veliki Zvonimir i crkva sv. Marije. Puno simboličke, puno znakovitosti.

Bilo je godine 1078. Na posvećenje katedrale, osim Zvonimira, kraljice Lijepe i raznih velikaša, došli su u Knin splitski nadbiskup Lovro, zadarski biskup Stjepan i trogirski biskup Ivan. Njih trojica, zajedno s kninskim biskupom Grgurom, izvršili su čin posvete crkve. Bilo je prisutno nekoliko opata, predstavnice samostana benediktinki iz Zadra i Splita, te mnoštvo naroda.

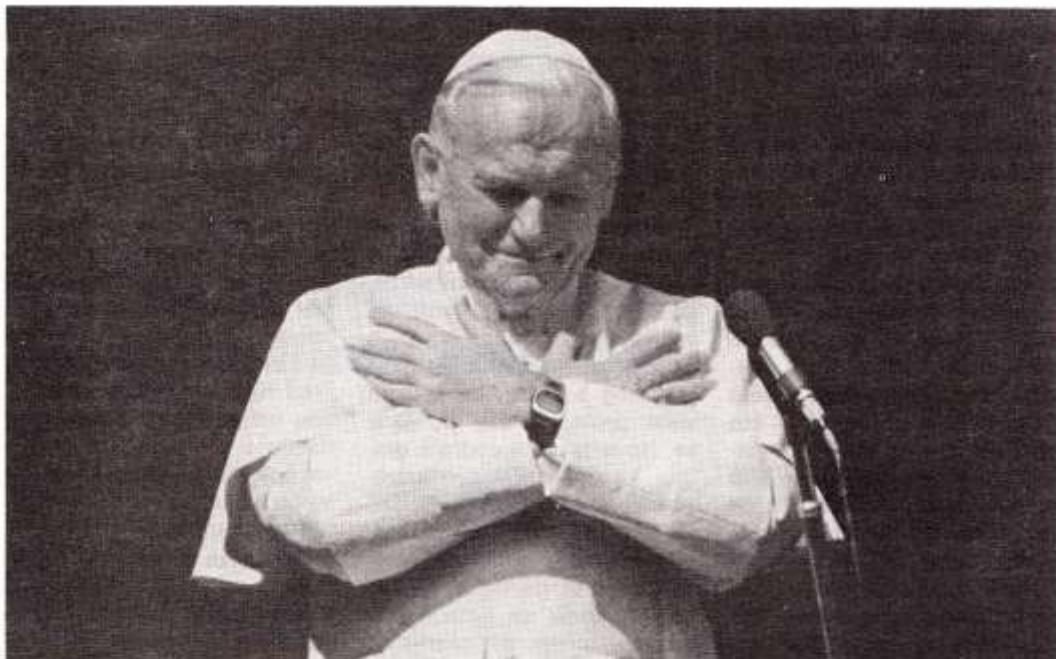
Katedrala hrvatskog biskupa, voljom kralja Zvonimira posvećena Gospi, nazvana crkvom sv. Marije, trobrodna je građevina s tri apside i zvonikom. Na trodijelnoj pregradi, koja odgovara trima ladanama katedrale, a stajala je pred svetištem, na srednjem, većem trokutnom zabatu, isklesan je Gospin lik. Pred tim likom molio se naš Zvonimir za sebe i za hrvatski narod. Danas se taj lik u originalu

čuva u Splitu, u Muzeju hrvatskih starina. Svima nama je taj trokutni zabat s Gospinim likom dobro poznat, jer je njegov odljev u zlatu i srebru bio prisutan na velikom slavlju u Solinu, god. 1976. te u Mariji Bistrici god. 1984, kad su pred njim prodefilirale stotine tisuća vjernih Hrvata katolika. Taj Gospin lik, star 900 godina, najstariji je hrvatski Gospin lik. Zovemo ga Gospom Velikom Zavjeta. Pred njim smo skupno u Solinu i Bistrici, na proslavama tisuću i tristo godina početka pokrštenja Hrvata, obećali vječnu vjernost Djevici Mariji i njezinu sinu.

Danas se na mjestu Zvonimirove crkve u Biskupiji kod Knina nalazi također Gospina crkva izradena po nacrtu Ivana Meštrovića. Urešena je Meštrovićevim kipovima i Kljakovićevim freskama.

CIBORIJ IZ BISKUPIJE KOD KNINA

Papa poziva na samosvladavanje

Ivan Pavao II. bijaše u Indiji veoma oprezan da ničim ne povrijedi običaje i uvjerenje domorodaca, ali od kršćanskog morala i katoličke vjerske nauke nije ništa zahtio. Sve je kratko iznio.

U Bombaju je govorio o obitelji i pravu nerođenih na život. Želio je da to nađe odjeka ne samo u indijskih kršćana, nego i kod daleko brojnijeg nekršćanskog svijeta. Njemu je bilo dobro poznato da je bivša predsjed-

nica viade Indira Gandhi poticala Indijce na protuprirodnu kontracepciju, na ograničavanje novih začeća nasilnim sprečavanjem, ali je Papa u svojoj propovijedi jasno iznio stav Crkve u tim pitanjima, ističući da se nije slobodno služiti nikakvim protuprirodnim sredstvima za sprečavanje začeća. Ako ima razloga, kao što su siromaštvo i bolest, zbog kojih se u nekim slučajevima ne može primiti veći broj djece, onda se treba pridržavati onog što

je učio i nekadašnji veliki vođa indijskog naroda Mahatma Gandhi:

»Nije slobodno primjenjivati nemoralna sredstva za ograničavanje priraštaja, nego treba začeća ograničiti razumnim samosvladavanjem i samodisciplinom. Nije slobodno kršiti prirodni moralni zakon!«

Covjek je razumno biće, te i u braku mora živjeti razumno. Papa je pred Indijcima pohvalio velikog vođu Gandhija, jer je njegov za-

htjev i njegova nauka na strani Katoličke Crkve koja načava isti prirodni moralni zakon u služenju onih moći koje je Bog udijelio ljudskoj naravi za podizanje novih života. Papa je čak rekao: »Gandhi je, kako vidiš, s nama. U toj stvari Gandhi je više kršćanin nego mnogi roditelji koji se nazivaju kršćani, a to nisu!« Iisticao im je i riječi velikog pjesnika Tagorea: »Svako dijete koje se rada donosi sa sobom novu poruku!«

Vodi li o tome računa naš hrvatski narod? Indijci su u većini još nekršćani, a mi se ponosimo milenijem svoga kršćanstva. Uz iseljavanje iz domovine, protuprirodna kontracepcija dovila je naš narod na sam rub propasti, i povijest bi o nama mogla pisati: »Taj se narod sam uništio, jer je ubijao nerodenii život!« Ove misli ne iznosimo ni zbog kakve rasne ili nacionalne zaljubljenosti, nego iz čiste svijesti da je rađanje poziv a kontracepcija grijeh, a grijeh je uvreda Bogu koja se nama samima osvećuje. Hrvatski narod riješio bi mnoge svoje probleme da nije iseljen i u rađanju onemogućen, jer samo mlade ruke i svježi umovi pronađe izlaza iz bezizlaznih prilika. Tome nas uče primjeri mnogih naroda koji su još jučer bili u krajnjem siromaštvo, ali su prihvaćali život kao najveće bogatstvo. Budućnosti nema gdje nema radosti, a radosti nema gdje nema mladosti. Naš je Bog Bog radosti, zato ljubi život i želi da ga i mi ljubimo.

Srećko BOŠNJAK

Molitva mladih

Oče, tišino razgovjetna,
nauči nas šutjeti
jer previše je galame u nama.

Pomozi nam da ne postanemo
crvljivi mozgovi tupih pogleda
koji između sunčeva izlaska i zalaska
ni u čemu ne prepoznaju
I ni u kom ne susretnu Tebe.

Obasaj kucanja naših tromih srdaca,
i budi naše mjerilo Ti, samo Ti,
da list svoga života stavimo pred Te,
da pišeš po njemu što god hoćeš,
dokle hoćeš, i koliko god hoćeš.

Ti, kog vrijedamo bez razloga,
Ti, koji praštaš bez oklijevanja,
Ti nam pomozi da ostanemo samo Tvoji!

IVNA

LJUBAV JE OSMJEH NEBA

Ljubav izvire iz Boga, a na zemlji ključa otkako i srce ljudsko kuca. Ona je izvor iskrenog prijateljstva, toplina ljudskih susreta, draž koja preporada lica. Bez ljubavi nema života. Ona zbljiže srca zaručnika, sjedinjuje srca supružnika. Bez nje nas Isus ne bi učio moliti »Oče naš«. Bez nje nitko ne zna što je tata, što li mama, niti bi ikoje dijete dobilo poljubac u čelo. Ljubav je toplina koja čovje-

ka i s Bogom združuje. Ljubav je osmeh Neba.

Kako su osamljeni ljudi koje nitko ne posjećuje, koji nemaju koga posjetiti; za koje nitko nema vremena, niti imaju kome posvetiti svoje vrijeme. Tko nikoga ne nosi u srcu, ni u čijem srcu nije ni upisan. Takvi ljudi umiru žalosni što su uopće živjeli. Premda čeznu za vječnim danom, oslobođenje im donosi

zalaz sunca. Samo ljubav čini dan toplim a noć blagom, samo ljubav je most koji spaša Nebo i Zemlju, a sv. Pavao o njoj ovako pjeva:

»Kad bih ljudske i andeoske jezike govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih mјed što jeći, ili cimbal što zveći.

Kad bih imao dar proricanja i znao sve tajne i sve znanje; kad bih imao puninu vjere, tako da bih brda premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa.

Kad bih na hranu siromasi ma razdao sve svoje imanje, kad bih tijelo svoje dao da se sažeze, a ljubavi ne bih imao, ništa mi koristilo ne bi.

Ljubav je strpljiva, ljubav je dobrostiva; ljubav ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se. Nije nepristojna, ne traži svoje, ne razdražuje se, zaboravlja i prašta zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini. Sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nigda ne prestaje!« (1 Kor 13, 1—8)

TINO

»Radi moga brata Nikole mrzak mi je i sveti Nikola«

I kao odrasli, znali smo se više puta veseliti sv. Nikoli radi naših mališana, a dok smo i mi bili mali, brojali smo koliko puta moramo još »ići spavati« prije nego uvečer stavimo u prozor lijepo izglancane svoje cipelice, jer »doći će sv. Nikola.« — Zar onda nije čudno, kako netko može izgovriti polu-psovku što je sadržana u gornjem naslovu?

POLOVICA PLAŠTA

Da lakše mognemo riješiti problem, pročitajmo najprije ovo nekoliko redaka iz knjige o. Josipa Antolovića S DUHOVNIM VELIKANIMA KROZ STUDENI. Na 115. strani, govoreći o životu sv. Martina biskupa, o Antolović piše ovo: »...usred ciće zime našao se (sv. Martin) pred gradskim vratima grada Amiensa u Galiji te ondje sreo siromaha projaka, koji je od njega zatražio milostinju. Nemajući kod sebe novaca, a gledajući projaka kako se smrzava, odrezao je polovicu svoga vojničkog plašta i dao mu da se zaogrne. Slijedeće je noći usnio san

vidjevši samoga Gospodina zaognuta u polovicu plašta, koji mu je govorio: »Ovim me je plaštem zaogruo Martin. Bio je to veliki milosni čas njegova života. On se još više oduševio za kršćanske ideale, prema kojima je nastojao živjeti.

Neki životopisci spominju kako je Martin kao rimski vitez imao za poslužnika nekoga roba. No on je s njime postupao kao s bratom, čak mu je znao očistiti obuću. I takvo ponašanje značajno je isto tako kao i ono prema projaku, jer pokazuje stav pravoga kršćanina prema bližnjemu.«

Da je sv. Martin imao brata koji se zove Nikola, sigurno ne bi rekao ono što piše gore u naslovu.

»GDJE SMO TE VIDJELI?«

Koliko puta smo čuli one riječi: »Što god ste učinili jednomo od ove moje najmanje braće, isto je kao da ste i meni učinili.« Na Sudnji dan Sudac će reći: »Dodatac, blagoslovljeni Oca mo-

jega, jer bio sam gladan i nahranili ste me, bio sam žeđan i napojili ste me, bio sam gol i zaodjeli ste me... A kada Ga oni zabezecknuti zapitaju: »Pa kada smo Te, Gospodine, vidjeli gladna, žeđna i gola...? On će ponoviti: »Što god ste učinili jednomo...«

Kako bi bilo smiješno kada bi sv. Martin opet zapitao: »Gdje sam Te, Gospodine, video gola?«, a znade da je odrezao polovicu svojega vojničkog plašta i poklonio ga siromahu.

BOŽJA SLIKA

Koliko puta smo čuli da je čovjek »Božja slika«. To drugi govore, a mi malo drukčije mislimo: koji put je, a koji put i nije. Kada pogledam o. Antu Gabrića ili Majku Tereziju, pomislim: »Pa mogli bi i oni donekle biti slika Božja.« Ali kada mi tu »sliku Božju« vidimo u nekom lošijem okviru, okrbanom i prilično zamazanom, onda u nama plane »sveti gnjev« i mi se stavimo uz bok apostola Ivana i Jakoba pa pitamo: »Gospodine, hoćeš da reknemo neka siđe s neba oganj i spali...? — Ni to nam nije dosta, nego znademo i prokljinati, neka ih grom udari, neka ih nosi onaj iz..., neka nam se gube s očiju... Ma, da ti znađeš kakav je onaj moj brat, ili ona moja tobožnja sestra, a o komšiji da i ne govorim. On ti je gori od pogana, on je protiv Boga i protiv Crkve — ma, pravi Božji neprijatelj. Gori je od onih Isusovih neprijatelja koji su došli da uhvate Gospodina u Getsemansiju. Da je ovdje sv. Pe-

tar, ne bi mu odrezao samo jedno uho, ma trebalo bi mu odrezati čitavu glavu i »svesti ga na pravu mjeru« ...

LOGIKA I »PAMET«

Isus nam mirno i lijepo govori: »Nemojte tako! Nije to duh Oca vašega koji je na nebesima koji daje svoje sunce i svoju kišu i pravednima i nepravednim i dobrima i zlima ...»

Njegov učenik sv. Stjepan za vrijeme nepravednoga kamenovanja govori: »Gospodine, ne primi im ovo za зло!« A Isus, kad su Ga razapinjali, moli: »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!« A mi mislimo: Pa gdje je tu logika, gdje je tu »pamet«? — Jesti! Tu je otisla u čor-sokak i »logika« i »pamet«, samo je pitanje: Čija? — Nema tu puno izbora: Ili tvoja ili Isusova? — Oni koji misle kao Isus, neka i dalje na početku mise mole pokajanje ...

SUVREMENI PRAVEDNIK

A mi, koji nismo ništa krvili, možemo malo skratiti misu i preskočiti recitiranje pokajanja, ili se možemo predstaviti kao onaj koji je »svolu misu« ovako započeo: »Hvala Ti, Bože, što nisam kao... ovi oko mene. Idem u crkvu, Bogu se molim, slavim Božić i Uskrs, djecu dajem krstiti, pričestiti i krzmati, pa i vjenčao sam se u crkvi, a bome i postim na Veliki petak... koliko bih toga još mogao nabrojiti?! — Nije mi sila da se svake godine ispoljedam. Nisam nikoga ubio, nisam nikome ku-

ću zapatio. Jest ono da ćešće puta izlanem i veliku psovku, no to je samo jedan oblik folklora. Nekada su za jednu psovku u St. Zavjetu znali čovjeka kamenovati — zapravo ubiti. Glupost!

Mi držimo do medicine i do higijene, pa se žena mora koji puta i »očistiti«. Morala nešto držati do svoje Njeline, a i do svoga »dobroga glasa«; »sirota« mora pretrpjeti i pustiti da se likvidira ona »hrpa stanica«. Malo je nezgodno što se pri toj »likvidaciji« ne može usput likvidirati i ono što je Svetog mogući povezao s tom »hrpom stanica«. Uostalom zar žena nije »tela svoga gospodar«?! — To joj nitko i ne osporava, samo je pitanje da li je ona isto tako i »gospodar« one neumrile duše koja nikada neće Boga gledati i biti prikraćena za svu vječnost. Glupo nam se čini priupitati da li možda i ovdje vrijedi ona riječ: »Štogod ste učinili jednomo od ove moje najmanje braće ...«

BRATSTVO

No vratimo se opet naslovu ovoga razmišljanja. Mi danas na sve strane trubimo o bratstvu i jedinstvu. I s pravom! To je zaista krasna stvar! Zar nije rečeno: »Svi ste vi braća!« Pa, stvarno, kako bi ostvarenje ove parole bilo lijepo i korisno i za nas i za drugelj.

No, nažalost, Nikolino »bratstvo« srozalo se već na prvoj stepenici — na njegovu rođenom bratu Nikoli. Nema tu nikakova bratstva, a jedinstvo ne treba ni spominjati. Tko bi znao kada li

će Nikolino »bratstvo« prijeći njegovu kućni prag i stići do njegova susjeda?! A što ako to »bratstvo« izade u selo ili na ulicu? Možda će ga većiza nekoliko koraka pre-gaziti njegov drugi »brat« koji i ne nosi to mrsko име Nikola, ali bezobzirno juriša kolima svoje sebičnosti auto-stradama našeg svagdašnjeg života; njemu je svejedno jesi li ti Petar ili Pavao ili, ako već hoćeš, Nikola.

ROŠADA

No nemojmo klonuti duhom! Možda ipak postoji neko rješenje? Unatoč svim potezima što ih u našoj životnoj partiji šaha povlače naši nazovi-protivnici ili rivali, nikako ne smijemo zapasti u »vremenski tjesnac« a još manje dopustiti da nas matireju. Možda ćemo mnoge zamršene situacije najlakše riješiti jednom malom rošdom. Pokušajmo riječi iz naslova ovako izmijeniti: RADI SVETOGLA NIKOLE DRAG MI JE I MOJ BRAT NIKOLA!

SID

Molitvom i patnjem do svetih svećenika i novih zvanja

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Ana Anić nalazi se već preko 30 godina u staračkom domu u Zagrebu, a navršit će uskoro 87 godina života. Rođena je 15. travnja 1899. u Krasnom, majka joj je umrla u porodu; a ni oca se ne sjeća, umro je dok je ona bila još sasvim mala. Brat joj je poginuo za vrijeme prvog svjetskog rata u Američkoj. Othranila ju je baka. Već u 8. godini života pošla je u službu: pasla je ovce kod tetke. Njen župnik bio je vlč. Milan Pavelić, koji je nakon misija koje su u Krasnom imali oci Isusovci i sam otišao u Isusovce, a poznat je po brojnim i lijepim pjesmama. Preveo je i mnoge crkvene himne na hrvatski jezik.

ZELIM SAMO ISPOVIJED

Kao djevojka radila je tri godine u konviktu kod čašnih sestara u Slavonskoj Požegi.

Brinula se za malu djecu u vrtiću, čistila kuću i obavljala druge poslove. Godine 1921. dolazi u Zagreb, gdje služi u privatnim kućama kao kućna pomoćnica. Krhkja je zdravlja, pa se često za vrijeme posla i onesvjećivala, dok u bolnici nisu ustanovili da se radi u tumoru na malom mozgu. Operacija je bila vrlo rizična. Htjela se osigurati za slučaj smrti, pa je zamolila da iz Palmotićeve dođe neki Isusovac, kako bi se lijepo ispovjedila i pričestila prije operacije. Kad su je prije operacije pitali da li ima kakvu želju, odgovorila je: »Želim se samo ispovjetiti prije operacije!« Premda je tada imala tek nešto preko 20 godina života, nije bila odviše zabrinuta hoće li preživjeti operaciju. Velika utjeha za nju pred operaciju bile su ispovjednikove riječi:

»Djevojko, ako sada umrete, idete ravno u nebo!«

GOSPO, NIKOGA NEMAM, SPASI ME!

Operacija je uspjela, ali njezino opće zdravlje bilo je i dalje narušeno, pa nakon operacije nije više mogla služiti kao kućna pomoćnica. Prihvatala se dvorbe, što je radila samo nekoliko sati dnevno. Služeći u svećeničkom domu u Palmotićevu. Jednom joj je pozlilo, a bio je baš Gospin blagdan. Ona se točno ne sjeća da li je bila Velika ili Mala Gospa. Kad je pala, onesvijestila se, a kad je došla k svijesti, zavapila je: »Gospo, nikoga nemam! Spasi me i pomozi mi! Ne znam kud ću!« I u istom trenutku pozvani neka njezina prijateljica iz Trećeg reda sv. Franje i reče joj: »Dodi, bit ćeš primljena u banci!« Ipak, teško su je primili, jer je doista loše izgledala. No, izdržala je dvadesetak godina, uređivala je i spremala veliku blagovaonicu, i tu je zaradila neku skromnu penziju. Otpuštena je na sam Veliki petak, jer je jednom zgodom na nepravedne napade na nadbiskupa Stepinca, odlučno odgovorila: »To nije istina! Čist je kao sunce!«

POVEZANA SA SVIM REDOVIMA

Još za vrijeme rada u banci, a pogotovo kasnije, puno je pomagala ocima franjevcima na Kaptolu: čistila je prostorije i prala crkveno rub-

Ije, što ju je osobito veselo. Živo joj je u sjećanju sluča Božji o. Vendelin Vošnjak, koji je s osobitom pobožnošću služio svetu misu. Spominje i mnoge druge patre raznih redova, koji su na nju činili silan utisak. A gotovo sa svim redovnicima bila je povezana, i zalazila u mnoge crkve. Od franjevaca nezaboravni su joj susreti i sa slugom Božjim ocem Antonom Antićem, i s još živim o. Alekšijem Benigarom, koji joj je i prorekao da će njen život biti pun patnje, ali da će svojom molitvom i patnjom učiniti mnogo dobra. A njoj se čini da njezine molitve »tako nesavršene« gotovo da ništa ne vrijeđe. Od Isusovaca, u najboljoj uspomeni ostao joj je pokojni otac Ivan Kukula.

MOLI ZA SVE, OSOBITO ZA SJEMENIŠTARCE ...

S bakom Anom se često susretamo u staračkom domu. I sjemeništari je rado posjećuju. Njezine riječi nijama se duboko usijeku u dušu. Ona ih svaki put ohrabri. Izražava i zabrinutost pred negativnim pojavama u Crkvi i uvijek se zanima za svećenički podmladak: ima li ih dosta u sjemeništima i kakvi su. Sa zabrinutošću me znaće upitati: »Recite mi, molim Vas, utješite me, hoće li biti šta od njih? Kakvi su? Da li znate kakva je situacija u drugim sjemeništima? Da li Bog usliševa moje molitve?« I slično. A u svojim molitvama misli na sve, ne isključuje nikoga. Od rana jutra, čim se probudi, prikazuje Gospodinu, Bogu Ocu, Sinu i Duhu Svetom, sve mise koje se

*sada služe po čitavom svijetu, koje će se danas služiti, iduće noći, sutra, ovaj tjedan, ovaj mjesec, ove godine, do konca svijeta, po čitavom svijetu, najprije za Svetog Oca, da Gospodin rijeke, mora, oceane božanske milosti izlijeti na nj, da uzmogne voditi Crkvu danas na ovom uzborkanom moru...« Takvo prikazanje zatim ponavlja za kardinalne, posebno za našeg uzoritog dr. Franju Kuharića, za sve nadbiskupe i biskupe, svećenike, redovnike i redovnice svih redova i kongregacija, za propovjednike, isposvjednike, misionare, za sve vjerovjesnike, za slobodu i proširenje Kristove Crkve, njegova kraljevstva na zemlji, za procvat svetih redova. Posebno spominje novake, bogoslove, sjemeništare koji se spremaju na sveto svećenstvo ili redovnički život; zatim mladiće i djevojke, rođene od kršćanskih i nekršćanskih roditelja, da se mnogi od njih odvazeći uskim i strmim putem Evangelijsa. Za one koji su sveti, da ostanu dobri i sveti, za one koji su otpali, da se vrate na pravi put. Posebno su joj na srcu otpali svećenici: za njih se najviše molit. A sjemeništarcima često znade reći: »Kleknite često pred lik Nebeske Majke, molite je da ustrajete, da ne klonete! Nek vas ona doveđe do oltara...!«

U Marijinom smo mjesecu svibnju, pa ćemo i mi Nebeskoj Majci preporučiti sve svećenike, sva duhovna zvanja, napose svećenički i redovnički podmladak. Ta Ona je majka svećeničkih i redovničkih zvanja, pa se neće oglušiti na naše vapaje.

Isuse, molim Te...

Od želje da budem poštivan,
oslobodi me, Isuse;
od želje da budem voljen,
oslobodi me, Isuse;
od želje da budem čašcen,
oslobodi me, Isuse;
od želje da budem pitan za
savjet,
oslobodi me, Isuse;
od želje da budem priznat,
oslobodi me, Isuse!

Od straha da budem ponižen,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem prezren,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem odbijen,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem
ozloglašen,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem
zaboravljen,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem izrugan,
oslobodi me, Isuse;
od straha da budem
osumnjičen,
oslobodi me, Isuse;
od straha da će sa mnom
nepravedno postupati,
oslobodi me, Isuse!

(Iz molitve kardinala
Merry Del Vala)

Glasnikova priča

Sestra Ervina

Piše: DAVORIN

na vjeronauku, a onda — sveta Cecilia neka mi pomogne — nastojat će okupiti i mlađe, pa da imaš, Isuse, i lijep crkveni zbor koji će slaviti Tebe, Tvoju Majku, Tvoje svece... U našoj župnoj crkvi crkveno pjevanje mora biti na visini. Obećajem Ti, Isuse, da će dati sve od sebe da tako bude... A Ti me, dragi Isuse, blagoslovi, primi moju službu i daj mi snaće da izdržim teret ove teške, ali i veoma lijepa zadatka koju si mi povjerio, kad si me poslao na ovu župu.

Tako je s. Ervina molila prvoga dana kad je došla na župu. A onda je svakog dana posvetila nešto od svog vremena molitvi pred Presvetim i tu je crpila snagu za svoj lijepi, ali i teški rad.

Obje časne sestre bile su vedre i drage duše. Brzo su osvojile vjernike u župi, čak i one starije, a s. Ervina još posebno djecu. U župskom dvorištu orili su se dječji glasići: »Časna, časna!« Gospodin župnik bio je zadovoljan i sretan.

Kod nedjeljne Mise za male pjevala su djeca, a s. Ervina je doskora okupila i lijepu skupinu mlađih koji su predvodili pjevanje na pučkoj Misi. Oni su predvodili, a čitava je zajednica pjevala. Odrasle je s. Ervina također zadržavala nakon slike Mise i učila ih pjevati. S mlađima je imala probe navečer, dvaput sedmično.

Uskoro je s. Ervina od mlađih formirala i četveroglasni zbor. Bilo je malo teže naći basove, jer mladići još nisu imali dovoljno dubine. Snašli su se tako što su kao go-

ste pozvali nekolicinu svojih očeva sa zrelim dubokim basom — i zbor je bio odličan. Kroz dvije-tri godine pjevači su se stopili i uskladili, te su pjevali doista lijepo. Jednog ljeta došao je u župu spičer s Vatikanskog radija, naš zemljak. Čuo je on pripovijedati o omladinskom zboru s. Ervine pa je želio da ga čuje. I toliko mu se svidjelo pjevanje, da je snimio nekoliko pjesama na kazete i u par navrata emitirao ih je preko Vatikanskog radija za vrijeme hrvatskog programa.

No s. Ervina je posebnu brigu posvetila svojim katehetama. Znala je ona dobro da o temeljitoj vjerskoj pouci u djetinjstvu ovisi kasniji vjerski život župljana. I šta sve nije izmišljala samo da dječi što zornije prikaže vjerske istine, da djecu oduševi, da im predavanja učini zanimljivima! Oslikala je i pisala plakate s crtarijama i slikama, tekstovima. S djecom je priredovala kviz-natjecanje u vjeronauku. U prisutnosti velačasnog i roditelja ti su kvizovi uvijek bili vrlo zanimljivi i korisni. Ne samo za djecu, nego i za njihove roditelje. A uz natjecanje u znanju bilo je uvijek i pjesme. Dakako, na koncu su slijedile i nagrade. Ne samo simboličke, nego prave, vrijedne nagrade. Za to su se brinule majke djece koja su počala vjeronauku.

I još je nešto uvela s. Ervina: priredbeli Razne: za mame, za bake, misijsku priredbu, božićnu priredbu, Gospin plać...

I kod svega toga s. Ervina je bila uvijek nasmiljana, ras-

Kad su na novoosnovanu župu došle časne sestre, župnik je sav radostan izrekao svoj iskreni: »Hvala Bogu!« A teško ih je dobio, jer danas traže časne sestre na sve strane. Ipak je konačno dobio dvije sestre: s. Paulu za domaćinstvo i s. Ervinu kao katehistkinju i sviračicu.

Navečer prvoga dana s. Ervina kleči pred Presvetim u crkvi i prikazuje se Gospodinu: »Isuse, evo me na službu! Moje vrijeme, moje snaće, moje znanje — sve to stavljam u službu Tebi i Tvojoj braći, našim župljanim. Svima, osobito Tvojoj maloj braći — djeci. Šest razreda osmoljetke treba da poučavam u vjeri. Moram se brinuti i za pjevanje. Najprije ču pjevati s djecom koju imam

položena, uvijek spremna da posebno razgovara s kojom majkom o njezinu djetetu.

Prva pričest u župi bila je velika svečanost za cijelu župsku zajednicu. Časna sestra je s djecom dobro izvježbala sam obred. Osim toga, bilo je i lijepih recitacija. Nakon obreda u crkvi pravopričesnici su imali u vjeronačnoj dvorani svečani doručak. Dobili su i darove: spomen-slike, krunice. A onda su se slikali. Najprije zajednički, a pojedini još napose. Mali Vlado, petgodišnji brat jedne pravopričesnice, kad je sve to vido, zapitao je majku: »Mama, hoće li biti tako lijepo kad bude moja Prva Pričest?« Pitanje je čula s. Ervina i ozbiljno mu obećala: »Hoće, Vlado! Vidjet ćeš!«

Kad su učenice s. Ervine dorasle do djevojačke dobi, nije ih ona pustila s oka. Vjeronauk im je sada držao župnik, ali s. Ervina je značala povremeno okupiti same djevojke pa bi im govorila o onome što njih u tim godinama posebno zanima. Bili su to uvijek otvoreni, iskreni razgovori, veoma potrebitni i korisni za mlađe djevojačke duše.

Jednom je kod tih razgovora neka djevojka zabrinuto zapitala časnu sestru: »Časna, a što ako se ne udam? Ja tako volim djecu. No ako se ne udam, ostat će bez njih. To bi mi bilo strašno.«

S. Ervina se malo zamislila, a onda je mirno odgovorila: »Da, to je najprirodnije da se djevojka uđe i bude majka, da ima svoju djecu. No u isto vrijeme ima mnogo žena svake dobi i zanimanja koje su u svom životu ostvarile silnu želju za najčinstvom, želju koja proži-

ma svaku djevojku i ženu, iako nikada nisu osobno doživjele stvarnost tjelesnog majčinstva. I sestra im je na široko izložila cijeli problem, a onda završila: Život jedne žene, bez obzira da li je ona tjelesna majka ili nije, ima ogromno značenje i smisao u našem ljudskom životu. Ona je uvijek svojoj okolini ono što je majka u obitelji. Toličke liječnice, odgojiteljice po vrtićima, radnice u Karitasu, suradnice s misionarima i, osobito redovnice, časne sestre. U Katoličkoj Crkvi ima do milijun redovnika bilo po samostanima, bilo kao članica tako zvanih svjetovnih Instituta. Sve su to žene koje su za svoj životni cilj uzele duhovno majčinstvo i daju našem životu vredinu, zadovoljstvo, sretniji život. A zar može biti nešto veće, i za jednu ženu veća osobna sreća i zadovoljstvo, nego da usreći drugoga, mnoge druge?«

Djevojke su je pomorno slušale. »Takva je naša časna!«, rekla je glasno jedna djevojka iz skupine, a sve su prisutne djevojke to potvrdile.

Negdje druge ili treće godine rada s. Ervine na župi dovela je jednog dana majku svoju kćerku na sat vjeronauka. »Časna sestro, rekla je majka, evo sam vam dovela svoju kćerkicu. Znate, radi obiteljskih prilika nije mogla idti ranije na vjeronauk. Sad je već četvrti razred. Htjela bih da se ove godine svakako pričesti. Bistra je, dobro uči u školi, pa će lako sviadati i ono što treba znati za Prvu Pričest.«

Časna sestra zapita djevojčicu kako se zove. »Ivana«, odgovori ona. »Hoćeš li radio dolaziti meni na vjeronauk?« — pitala je dalje čas-

na sestra. Ivana ju je pogledala ispitujućim pogledom, a onda je odlučno i veselo odgovorila: »Hoću!« Tim je sklopljeno prijateljstvo koje je trajalo sve dok Ivana nije primila i svetu Potvrdu. Časnu je zvala sasvim kratko: »Časna«. A kod kuće ju je često spominjala i uvijek zvala: »moja časna«. Nakon Potvrde odselila se Ivana sa svojom obitelji u sasvim drugi kraj grada, i s. Ervina je više nije vidjela kroz nekoliko godina.

A onda je jednoga dana došao u župni ured mladi bračni par i zamolio da pozovu s. Ervinu. Župniku se nisu predstavili tko su, nego je mlada gospoda rekla da je sestra bila nekoč njezina »učiteljica u vjeronauku«. S. Ervina je došla i radoznao pogledala došljake, ali oboje su za nju bile nepoznate osobe. No mlada je gospoda usklknula radosno i ushićeno: »Časna!« S. Ervina ju je prepoznala po glasu. »Ivana!« — radosno je i ona usklknula. Zagrlile su se i poljubile.

»Časna«, progovorila je opet Ivana, »ja sam se udala. Ovo je moj muž. Jučer smo proslavili svatove. Kod svečanosti sam se sjetila i vas, i dogovorili smo se da vas odmah danas posjetimo, jer već večeras odlazimo na svadbeno putovanje u Italiju.« Onda je otkrila košaricu i iz nje izvadila lijepu tortu. »Časna, ovo je za vas! Jedna od torti koje smo dobili za naše svatove. Najljepšu sam ostavila za vas, da vam time dadem priznanje i zahvalim vam na svemu dobru što ste učinili za nas djecu, kad smo išli k vama na vjeronauk, za sve što još danas činite za djecu.«

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Apostolat patnje

Ova nam je molitvena nakana osobito potrebna. Toliko je patnje u svijetu: bolest, starost, osamlijenost, siromaštvo, prirodne nesreće, nepravde, progon, izbjeglištvo itd. A križ (patnja, trpljenje) ostat će uvijek teško shvatljiva stvarnost.

Otkad je Sin Božji dragovoljno prigrlio križ i na njem umro za život svijeta, trpljenje je u kršćanstvu nešto veliko. Zato su apostoli nakon bičevanja bili »vrlo veseli što im je udijeljena čast da podnesu zlostavljanje za Isusovo ime« (Dj 5,4). A svetici iz našeg stoljeća, sv. Gemmi Galgani, reče sam Isus: »Najveći dar što ga dajem duši koja mi je vrlo draga jest što joj dajem trpjeti.«

Nastojmo proniknuti tu dubinu. Isus Krist je otkupio svijet čitavim svojim životom. Ali je najviše naš Otkupitelj upravo žrtvom svoga života; upravo je na križu najviše »Isus = Spisitelj«. Isus na križu kao da ništa ne radi, a zapravo radi najviše — spašava. Slično bolesnicu i raznovrsni pat-

nici. Koji su mu sličniji, ti su mu draži; koje više voli, nastoju ih učiniti sebi sličnijima.

Zato osnivač Apostolata molitve, o. Franjo Gautrelet Dl, piše: »Treba da naš Gospodin bude na križu do konca svijeta u osobi svojih službenika da u njima nastavlja veliku žrtvu Kalvarije. Blago onima koji su pozvani da dijele sudbinu tog božanskog Učitelja.« Prema tome: veći patnici su veći sretnici, zaslužniji za svijet — samo ako prihvataju, prikazuju i s Isusom nose križ. Oni mogu reći sa sv. Pavlom: »U meni živi Krist« (Gal 2,20), moje trpljenje je njegovo trpljenje. Zato je zasluzio da može reći: »Patnjava... u mom tijelu nadopunjujem što nedostaje Kristovim mukama — za njegovo tijelo koje je Crkva.« (Kol 1,24). Divno veli o. Raoul Plus Dl: »Svijet spašavaju oni koji se daju raspeti.«

Sad lakše razumijemo dubinu riječi patnice-supruge Elisabeth Leseur: »Trpljenje je veliki zakon duhovnoga svijeta, a izabrane duše mu se teže izmaknu nego druge. Plaćaju otkupninu za druge, i često visoku cijenu.«

Tu apostolsku i spasiteljsku vrijednost patnje shvatilo je pastor Richard Wurmbrand u zatvoru. Piše: »Hrabrila me misao na Majku Isusovu koja je stajala pod križem... Shvatio sam da moram s Isusom i svetima graditi most između Zla i Dobra; most od suza, molitava i osobnih žrtava, kako bi grešnici mogli prijeći preko njega i pridružiti se blaženima.« Dakle: patnja je most sa zemlje u nebo!

Papa u apostolskom pismu »Spasenosno trpljenje« veli: »Upravo trpljenje jest nenađomjestiv posrednik i uzročnik dobara koja su bitna za spasenje svijeta« (br. 27.). A bolesnicima u Beču reče: »I zdravi trebaju moliti. Ali vaša molitva ima posebnu težinu. Vi možete s neba dozvati rijeke blagoslova na sve ljude. Strpljivo podnošenje trpljenja postaje molitva i bogat izvor milosti.« (11. 9. 1983.).

Da se vinemo do takvog shvaćanja križa, traži se »posve pobjednička milost Duha Svetoga« (sv. Grignion). Zato molimo za to svjetlo s neba. I jutarnjim prikazanjem, i posebno kad nam je nešto teško, prikažimo križ sa svješću da je to »najveći dar Isusov«, da je naša patnja najuspješnije sredstvo spašavanja svijeta. Molimo da to posebno shvate oni koji trpe.

Mato RUSAN

Još se može...

Na svoj 71. rođendan, 28. veljače, otac Ante Gabrić napisao je ovih nekoliko redaka za svoje prijatelje i dobročinitelje da im zahvali za svu pomoć što su mu je pružali molitvom, žrtvama i darovima, da uzmogne što više učiniti za Božje kraljevstvo u delti rijeke Gangesa.

Eto opet prode jedna godina puna milosti, puna Isusove dobrote. Sama od sebe dolazi mi na usne molitva zahvalnica, hvalospjev Blažene Djevice, naše Majke; Veliča duša moja Gospodina za sve darove, za sve milosti. Zahvala Bogu, zahvala vama, dragi prijatelji, na vašoj ljubavi, na vašim pismima, na našoj molitvi Isusu i Gospu, i molitva da vam oni uzvrate svojim milostima.

A sada bengalske vijesti! Zabrinuti ste zbog moga zdravlja. Hvala dragom Bogu, hvala vašim molitvama i molitvama tolikih drugih prijatelja i dobročinitelja, koji se za mene dnevno mole, da za ove godine i u ovoj klimi, Ante se još lijepo drži i još na biciklu leti po ovim drndavim putovima i nasipima. Sve si mislim: Još je vrijeme da se potkušam natjecati za biciklističko prvenstvo »Tour de France« — samo ne po tim asfaltnim cestama. Neka ti momčići dođu na ove naše kozje i jarčje staze i puteve, pa da vidimo tko će s čitavom glavom i čitavim biciklom stići do cilja...

Muka i nevolja je s vremenom. Da je bar malo vremena za odmor. Tu u župi je preko četrdeset sela, zatim osnivanje nove župe, pa onda pisma i pisma i članci, te stotinu velikih i malih brig, pa se osjeća umor. Došta često pohodi me glavobolja, a kad me uhvati, onda dobro uhvati. Nešto je glavobolja, a nešto i sunčanica. Dobre sestre Majke Terezije odmah pripreme lijekove i — »na mladu, pa zaraslo« — kako to kaže naša poslovica.

Kad je, međutim čovjek po selima, onda je malo teže. No i tamo ti naši dobi ljudi, koliko god su siromašni, daju koliko mogu i što mogu.

Prije nekoliko dana bio sam u jednom takvom selu. Obično sa sobom uzmem nešto mlijeka u prahu, no ovaj sam puta nekako zaboravio i ostavio ga kod kuće. Sad su

MOJ SLAVNI BICIKL OKRUŽILI SU MOJI MALI PRIJATELJI. I ONI GA ŽELE MALO ISKUSATI

ovdje sva polja kao pustinja, a kravice ionako daju jedva koju čašicu mlijeka. No navečer su oni nabavili za svoga svećenika jednu punu čašu mlijeka. Ja to obično podijelim s malom dječicom. I sretni su oni, sretne su njihove majke, sretan je i Ante! I uvjek je svima dosta! Svi se, dakako, prije toga pomolimo i zajedno blagoslovimo to mlijeko. I vjerovali vi ili ne vjerovali: ovako blagoslovljeno mlijeko ima dvostruku snagu, puno je nebeskih vitamina, i čovjek je s malo toga zadovoljan i sit.

Kad je malo hrane, a mnogo usta, meni često dolazi misao — kako nam je slaba vjera. A Isus uzima ono nešto kruha i nekoliko ribica, pogleda prema nebu i blagoslov taj kruh i ribice i time nahrani tisuće. Pa zar je Njemu sada teško dodati nešto ekstra nebeskih vitamina čašici mlijeka?! Ali On je pogledao prema nebu i blagoslovio, a mi zaboravljamo na jedno i na drugo...

Uz ponovne zahvale pozdrav svim prijateljima!

O. Ante GABRIĆ

Pothvati br. Ilije

U svom pismu od 12. veljače ove godine javlja nam naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber najprije o svojoj bolesti, a onda opisuje nekoliko svojih pothvata. I dodaje, da je to njegovo posljednje pismo prije nego što će u lipnju opet doći u domovinu na odmor.

MALARIJA ME OPET BACILA U KREVET

Misionare i misionarke ovdje u Africi češće pohada bolest malarije. Njezin prenosnik je jedan mali komarac koji svojim ubodom zarazuje čovjeka. Tako je i mene upravo za božićne blagdane pohodila ta bolest i bacila me u krevet. Tresla me od 20. prosinca prošle godine pa sve do 18. siječnja ove godine. Kroz to vrijeme tri puta me je dobro tresla, pa me to veoma iscrpilo. No sad je, hvala Bogu, opet sve u redu. Nadam se da će biti još bolje stanje kad ove godine ponovo stignem u domovinu na odmor.

DAROVI ZA MALE BOGALJE

Kako zbog svoje bolesti nisam mogao za Božić predati naš dar za male bogalje, hendi kepiranu djecu, učinio sam to 24. siječnja ove godine. Dom u kojem borave ti mali patnici zove se »Chasire Home«. Časna sestra upraviteljica tog doma napisala mi je zahvalnicu za taj dar. Ona piše: »Dragi časni Brate! Dragi Bog Vas je učinio svojom ispruženom rukom po kojoj dijeli svoja velika dobroćinstva. Vi ste most Vaših prijatelja i njihove velikodušne dobre po kome oni pomaju nama koji smo potrebni takve pomoći. Opet je preko Vas do nas stigao veliki dar za naše male bogalje, za naše drage male patnike. Izrazili ste želju da se taj Vaš dar upotrijebi za nabavku hrane za naše mališane. Učinili smo po Vašoj želji.«

Javljam Vam da smo, zahvaljujući Vašem daru, mogli nabaviti: mesa, ribica u konzervama, ulja, margarina, maslaca, brašna, šećera i marmelade. To će nam biti dosta za tri do četiri mjeseca. K tome smo nabavili i sapuna i praška za pranje.

Za Vas i Vaše dobroćinitelje molimo i mi, sestre, i naša djeca. Molimo dragog Bo-

BRAT ILIJA SA SVOJIM RADNICIMA POSTAVLJA REZERVOAR ZA VODOVOD

ga i Nebesku Majku da izliju obilje nebeskog blagoslova na sve vas ...

Srdačan pozdrav od nas sestara i od naših mališana! I poseban pozdrav od mene!

Sestra CHALUFYA

UEVI SMO VODU U CRKVI I KUĆI U MULUNGUSHIU

Kako sam već pisao, prošle godine smo u mjestu Mulungushiu izgradili novu crkvu. Uz tu crkvu podigli smo i kuću za katehistu. I crkva i kuća bile su blagoslovljene i otvorene krajem prošle godine. I katehista se već uselio u tu kuću. A i svećenik dolazi često ovamo, pa smo i za njega uredili sobu u sklopu crkve. Na pouku i na svetu misu dolazi priličan broj ljudi. No pokazalo se da je potrebno pobrinuti se i za vodu i u kući katehista i u crkvi. Stoga smo odlučili da riješimo i to pitanje. Iskopali smo zdenac i našli smo dobru vodu. Nabavio sam ručnu pumpu i montirao sam je na zdenac. K tome sam nabavio i jedan metalni rezervoar od 500 litara. Postavio sam metalno postolje visoko pet metara i na njega smo postavili rezervoar. Vodu iz zdenca rukom pumpamo u rezervoar, a onda iz rezervoara ide cijevima u sakristiju, u sobu za svećenika i u katehistovu kuću. Osim toga, stavili smo slavinu i pred crkvom. Tako i vjernici mogu ugasiti svoju žed kad dođu u crkvu...

Na kraju od srca zahvaljujem svim dobroćiniteljima na njihovoj velikodušnosti. Neka vam Gospodin obilno naplati!

Ilija DILBER

Pozvan je i poglavica

U ovom pismu Monika Okrugić nam opisuje kako je na svečanost otvorenja nove crkve u župi Chimese bio pozvan i mjesni poglavica. Njoj su organizatori te svečanosti povjerili da pođe po njega i svojim ga autom doveze na tu svečanost. Prilično opširno nam priopovijeda o zgodama i nezgodama koje su pratile izvršenje te njezine zadaće.

Koliko znam, o otvorenju nove crkve u župi Chimese, gdje sam nekoliko godina djelovala, nisam pisala. Ta svečanost bila je u listopadu. Bila je sunčana nedjelja. Ovdje sunčan dan u listopadu znači da je temperatura bila oko 45 stupnjeva iznad ništice.

Cijela svečanost organizirana je vani pa je mjesto bilo za sve.

Meni je povjerena dužnost da pođem po mjesnog poglavicu i da ga autom dovezem na svečanost. U Chimese sam stigla oko devet sati, dok će svečanost početi tek u deset sati. Kako nisam znala gdje se nalazi poglavičina »palača«, to je jedna žena pošla sa mnom da mi pokaže poglavičinu kuću.

To je novi poglavica. Staroga je prošle godine ubio grom. Ovaj novi poglavica nije htio da se preseli u kuću prijašnjeg poglavice, jer se boji da bi i njega tamo mogao ubiti grom. On živi oko četiri kilometra udaljen od mjesto Chimese.

Put do njegove kuće bio je hrapav i drn dav, ali suh, pa nije bilo poteškoće za vožnju. Kad smo došle do njegove kuće, ugledala sam umjesto palače bijednu kolibu od pruća i blata, pokrivenu slamom. Poglavica je sjedio na verandi te svoje kolibe.

Mi smo došle do poglavljevine kolibe i pozdravile smo ga. On nam reče da nema pojma pošto smo mi k njemu došle i da njemu nitko nije ništa unaprijed rekao. Ne znajući zambijske običaje, našla sam se u čudu i pomislila sam da je podbacila organizacija proslave. Tad začujem kako mu moja pratilica kaže: »Idemo mi donijeti i brzo ćemo se vratiti!« Nisam znala što ćemo to donijeti. Poslije mi putem žena reče: »Znaš, Monika, kad nas je običaj da onaj koji jede po poglavicu da ga odvede na neku sve-

BLAGOSLOV NOVE CRKVE U ŽUPI CHIMESE. SVEĆANI OPŠTOK OKO CRKVE

BISKUP SVEĆANO BLAGOSLIVLJE CRKVU IZVANA

čanost, donese kokoš, bocu pića i nekoliko kwača.« Dok smo mi stigle do crkve, našle smo tamо već mnoštvo u svečanom raspoloženju. Predsjednik crkvenog vijeća dao je mojoj pratilici deset kwača i onda smo krenule natrag do poglavice. Kad mu je ta žena pružila novac, onda je polako ustao, a njegova nam žena reče da je otišao da se okupa. Ja sam pomislila gdje mu mora biti ta jadna kupaonica. A to će kupanje po svoj prilici dugo potrajati. Mi pak moramo na vrijeme stići na svečanost. Srećom, kupanje je ipak prilično brzo bilo gotovo. No sad je trebalo naći još poglavljevine praktičara, jer poglavica ne može bez njega. A on je od poglavice udaljen opet nekoliko kilometara.

I DJECA SU SUDJELOVALA KOD SVECANOG BLAGOSLOVA NOVE CRKVE

Srećom, on se baš tog dana selio u novu kuću bliže poglavici. Kad smo ga našli, reče nam: »Idite vi, ja ću brzo doći svojim autom.« Da li on ima auto, ne znam, samo znam to da je došao pješice.

Blagoslov i otvorenje nove crkve lijepo su prošli. Bilo je veselja. Na svečanoj gozbi nakon crkvene svečanosti bilo je u izobilju nšime (žganaca) i mesa, a bilo je i »chibuku« (domaćeg piva). Bilo je i plesa i bubenjeva do mile volje. I sve je prošlo u najboljem redu.

Nekoliko dana nakon te svečanosti srela sam u Mansi voditelja te svečanosti i upitala sam ga kako to da nitko nije obavijestio poglavicu o svečanosti. On mi se nasmiše i odgovori: »Ja sam ga osobno posao pozvati i rekao sam mu da ćemo mu osigurati prijevoz.« Tada rekoh: »Pa kako je onda on nama mogao reći da ne zna ništa? I niste mu ponijeli kokoš i novaca!« On mi se ponovo nasmiše i reče: »Pa odnio sam mu pet litara parafina. Zar mu to nije dosta?«

Poglavica je ujutro poručio da neće doći jer da mu je u obitelji netko umro. Kako ja o tome nisam ništa znala, krenula sam pravo do njega. Sad eto u Chimese svi znaju da je njihov poglavica lažac. Zbog toga mu prijeti da bude skinut i da na njegovo mjesto bude izabran drugi poglavica.

Kako vidite, nije baš lako izići nakraj sa mjesnom vlašću, ali i s tim treba računati i prema tome se ravnati. Treba se prilagoditi ovdašnjim običajima. No neka o tome bude zasad dosta.

Srdačno pozdravljam sve prijatelje misija i svima želim obilje Božjeg blagoslova.

Monika OKRUGIĆ

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Francuski doseljenik Bouchard, koji se sa svojom obitelji naselio na području indijanskog plemena Komanča, živio je u miru sve dok nisu neki bijeli pustolovi poubijali nekoliko Komanča. Tad su Komanči u svom bijesu mučili i ubili Boucharda i njegovu ženu, a njihovo dvoje djece posvojili su dvojica poglavica. Poglavica glavnog naselja posvojio je djevojčicu i dao joj ime Bijela Gazela. Kad je ona pođoraslila, udao ju je za mladog poglavicu plemena Delavara.

Navečer bi često sjedili majka i sin pred kolibom. Malo podalje je gorjela vatrica. Šume su uz laki povijetarac pjevale večernju pjesmu, a na nebu su blistale sjajne zvijezde. U tim je časovima dječak pozorno slušao majčino pričevanje. A ona mu je svojim zvonkim umiljatim glasom pružala majčinsku pouku za život. Za tih razgovora prvi put je čuo o Velikom Duhu koji je otac svih dobrih ljudi. Majka mu je govorila: Čovjek se nikad ne smije prepustiti onome što je zlo i nelijepo, kad se to pojavi u njegovu srcu. On mora biti dobar sluga Velikoga Duha: odvažan, dobar, pravedan. Mora imati veliko srce, koje će ljubiti sve što je lijepo i plemenito.

Kako to zna samo majka, ona je svome sinu usadivala u srce ljubav prema dužnosti i pravednosti: kako da poštuje čovjeka koji liječi bolesnike njihova plemena, kako se treba vladati prema starijima, kako će slušati pretpostavljene i kako će rado svima pomagati. Naučila ga je kako mora biti vjeran drug prijateljima i rođacima, a neprijateljima Indijanaca nepomirljivi protivnik. Dječaku je osobito usadila mržnju prema opakim bijelcima, koji se kao okrutni pustolovi klatare po zemlji, pa kradu, pljačkaju i ubijaju. Kad bi govorila o njima, zahvatila bi je strastvena mržnja i neprijateljstvo. I dječak bi se tada rasplasio, stisnuo male šake i u sebi se zavjeravao da će jednom, kad postane poglavica, uništiti sve te prelijske pse, koji njegovim zemljacima nanose toliko štete. Nakon ovakvih večernjih razgovora Vatomika bi često još dugo ostao budan i razmišljao o svemu što je čuo iz majčinih usta. O, kako mu je lijepo pričavljala.

Sutradan bi u šumi skupio svoje druge i ponovio bi im sve što je sinoć čuo od majke. Oni su otvorenih usta i s najvećom pozornosću gutali svaku njegovu riječ. Kao

završetak uvijek je slijedila »bitka« u kojoj su ohvatili omražene bijelce, mučili ih i na pokon spalili na kolcu.

+ + +

Poglavica je s radošću promatrao ovakav razvitak svoga sina. I kad je mališ dorastao do dječačkih godina, otac ga je uzeo u tešku školu indijanskog života. Kao osamgodišnji dječak morao je Vatomika katkad postiti po pola, pa čak i po cio dan, a da ne bi to pokazao ni najmanjim znakom. U kolibi su se dijelile poslastice, no koliko god bio gladan, mališ je morao sve to mirno gledati i sjediti s najvećom bezbržnošću, kao da je svega toga posve sit. Za hladnog vremena morao je stajati sate gol pod vedirom nebom, da se privikne na studen. Kraj njega je ležalo toplo odijelo, a Vatomika ga nije ni pogledao, nego je izdržao dokle god ga otac nije pozvao da se ugrije. Morao se priviknuti da se smiješi, kad su ga boli iglom ili nožem.

Poglavica ga je, međutim, poučavao kako se strijelja lukom, ravna tomahavkom i kako se skida koža s glave. Koliko je bilo veselje za mladog Indijanca kad je smio nekom pijanom bijelcu, koji je ubio pet Indijanaca, svojim nožićem skinuti kožu s glave. Bijelac je bjesnio i lamatao oko sebe, kad su ga tri čovjeka držala na zemlji, a Vatomika je mirno obrisao nož o travu i zataknuo si oguljenu kožu o pas. Prvi skalp. Da pijanča ubiju, to je s omalovažavanjem prepustio drugima, jer se sam nije htio oskrvnuti krvljju »prerijskog psa«, koji se ne može braniti. Poglavica je bio s vladanjem svoga sina izvanredno zadovoljan i ponosan.

Kad je Vatomika imao deset godina, znao je bolje od svih dječaka svoga roda jahati, penjati se i trčati. U svakom je natjecanju pobijedio. U najbržem bi trku vješto skočio s konja i začas bi lščeznuo u obližnjem grmlju. Često su ga takvom prilikom uzalud nastojali naći i uhvatiti. On bi se onda sam pojavio ondje, gdje se nitko nije nadao. Bio je ponosan zbog te svoje vtještine. Nato bi svih glasno zavikali od čudenja i udjivljenja, i to ne samo svi mlađi, nego i stariji ratnici.

I uopće su svi Delavari cijenili mladoga, okretnog i hrabrog poglavičina sina te se pred njim vladali kao pred odraslim.

Nakon navršenih deset godina smio je poslje mnogih molba u zbilji pokazati koliko vrijedi. Dobio je, naime, dopuštenje da smije s ocem u lov na bivole. Ponosno je jahao na svom konju u društvu s odraslim lovциma. Cijele su dane jahali po preriji i tražili divljač. Sunčanu žegu, žed i glad, kao i ostale teškoće lova podnosio je on muževno i ustrajno, tako da uopće nije pokazivao nikakvog znaka negodovanja ili nestreljivosti. A kad se je jednom usred teških napora i jakog sunca onesvijestio, kasnije se je silno zbog toga stadio. Ostali su ga lovci sažaljevali i divili mu se, ali otac ne bi izrekao nikad ni jedne riječi sažaljenja ili pohvale. No njegove nutarnje osjećaje ipak je tu i tamo izdao pogled kojim bi pogledao svoga sina, a dječak bi to opazio i katkad se je morao ozbiljno svladati da ne uskljne od radosti zbog očeva priznanja.

Jednoga dana, kad su se baš vraćali s kratkog lova, jave poglavici da su Siuksi prije nekoliko sati u nekoj uvali blizu sela napali i ubili jednog od njegovih ratnika. Kisalva je odmah sazvao ratno vijeće. Odlučili su da će progoliti ubojice. Vatomika pristupi k ocu koji je već sjedio na konju, i zamoli ga da smije i on poći s njima. To je poglavici bilo ipak previše i reče mu: »Sine moj, to nije lov na bivole. Tu se radi o glavi. Ti si još premlad za to!«

Dječak žalosno pogleda u zemlju i tiho reče, djetinji otvoreno: »Ako je moj otac kuvavica, onda sam i ja!«

I gle, u ocu usplamtje divljioganj. Nije uzalud odgajao svoga sina.

»Hajde s nama!« reče glasno da su ga mogli čuti svi ratnici. Nato je okrenuo konja nastranu, da sakrije svoje osjećaje.

Vatomika je brzo uhvatio oružje i skočio po svoga konja. No majka mu brzo stane na put. Sa suzama u očima molila ga neka ostane kod kuće. Ali kad je vidjela da je njezina molba uzaludna, stavi svoju desnicu na njegovu krovčavu glavu i jecajući zamoli Velikoga Duha neka joj čuva dijete.

(Nastavlja se)

Isusovac u Sibiru

glav dječak. Na iznenadenje roditelja zaželio je poći u sjemenište. Ondje je nastao živjeti u čvrstoj stezi. »Ustajao bih u 4.30 ujutro da pretrčim pet milja oko jezera na sjemenišnom posjedu ili da u mjesecu studenom plivam kad je jezero bilo gotovo smrznuto. Još nisam mogao podnijeti pomisao da bi netko drugi bio u stanju učiniti nešto što ja ne bih mogao. Tako jedne godine kroz korizmu nisam jeo ništa osim kruha i vode punih 40 dana; slijedeće godine nisam uopće jeo mesa kroz čitavu godinu, samo da vidim da li ja to mogu. Sve je to na prvi pogled neobično. No bio je to uistinu zahvat Providnosti u njegov život, jer je tako o. Ciszek spremao vlastito tijelo i duh za buduće teške dane u Sibiru...«

Tri godine prije ređenja odlučuje stupiti u Družbu Isusova. Već u prvoj godini novicijata, nakon čitanja poziva pape Pija XI za misije u Rusiji, osjetio je »poziv kao izravno od Boga«.

Nakon druge godine filozofije šalju ga u Rim u Ruski kolegij. Jedini je problem bio što je ispočetka teško podnosio rusku dvosatnu liturgiju! Ali s vremenom stanje se promjenilo. God 1937. zareden je za svećenika i odslužio prvu sv. misu na bizantsko-slavenskom obredu.

Poslan je u Albertin (Poljska) da najprije poučava u tamošnjem isusovačkom sjemeništu i da se spremi za apostolat u Sovjetskom Savezu. Ali god. 1939. Hitler je napao Poljsku, a s istoka su

upali Rusi. Tako je Rusija prije stigla o. Ciszku, nego on njoj...

U ZATVORU

Budući da je isusovačka misija u Albertinu uskoro prestala djelovati, o. Ciszek se prebacio u Lavov gdje se našao teologat. Činilo mu se da je to trenutak da ode dalje u Rusiju. Pod krivim imenom uputio se na dalek put. Zaposlio se na Uralu kao radnik slažući drvene trupce. Povlačio se svaki dan u šumu gdje je potajno služio sv. misu.

Ali jednog je jutra tajna policija okružila barake u kojima su stanovali radnici. O. Ciszek je bio uhapšen. »Ti se ne zoveš Lypinski, nego Ciszek. Nisi seljak iz Poljske nego američki isusovac. Vatikan te je poslao u SSSR da špijuniraš. Što si zapravo trebao saznati? Nećemo te pustiti dok ne progovoriš. I nisu ga pustili 25 godina. No kako uvjeriti ateističke policajce da je došao k njima jedino radi Božjih interesa i radi kršćanske vjere?«

Bio je podvrgnut strašnim ispitivanjima KGB-a u moskovskom zatvoru Lubianka. Bacali su ga iz samice u prenatpane zajedničke ćelije. Dobivao je slabu hranu, a podnosio je i fizička maltriranja. Ako nije bilo ispitivanja, o. Ciszek je sebi organizirao redovnički dnevni red. Čim je ustao izmolio je jutarnje prikazanje. Nakon umivanja obavio je jednosatno razmatranje. Poslije doručka

Piše: Marijan STEINER

Nakon 25 godina boravka u Sovjetskom Savezu (od kojih 15 godina provedenih u Sibiru), vratio se isusovac Walter Ciszek (1904—1984) u Sjedinjene Američke Države, svoju domovinu. Bilo je to 15. studenog 1963. Pretходnih godina redovnička sloboda odslužila su sv. mise za pokoj njegove duše, misleći da je mrtav. No iznenada se opet našao među njima...

SJEMENIŠTARAC, REDOVNIK, SVEĆENIK

Podrijetlom Poljak, o. Ciszek se rodio u Shenandoahu, Pennsylvania (SAD). Bio je živ, otvoren i dosta tvrdo-

Izmolio je napamet cijelu misu, a popodne tri krunice. Kad je bio sam, recitirao je poslije večere molitve i himne, od kojih je mnoge i potiho pjevuo. Znao je doista toga napamet, jer je u novicijatu imao posebne vježbe u pamćenju molitava i tekstova. Recitirao je i pjesme raznih pjesnika, te povremeno izrekao koji govor ili propovijed. »Uvjerenje da nikad nisam sam, ma kako bio osamljen, uvijek me je Ispunjavalo hrabrošću... U kakvoj se god opasnosti nalazio, bio sam siguran da mi Bog pomaže... Interes što sam osjećao za svoje sudrugove i dar da ih shvatim i stavim se u njihov položaj, pomogli su mi da sve izdržim.« Tako je kasnije pisao u svojoj knjizi »S Bogom u Rusiji«.

Sve mu je to pomoglo da očuva svježinu duha. Konačno je osuđen na 15 godina prisilnog rada u Sibiru. No prije toga morao je ostati još četiri godine u moskovskom zatvoru.

NA PRISILNOM RADU U SIBIRU

Kad je u svibnju 1945. završio rat, o. Ciszek je otpremljen u Sibir. To je dočekao nakon zatvora kao pomak na bolje... Na dalekom sjeveru, pri hladnoći od 40 stupnjeva ispod ništice radio je dnevno po 12 sati. Lijegao je polumrtav na dasku što je služila umjesto kreveta i budio se jutrom u pet sati s odjećom krutom od leda. Preživio je skorbut i upalu zglobova, kroničnu glad, represalije zbog pobuna i štrajkova te nesreće na poslu.

Ovdje mu je ipak uspijevalo služiti sv. misu, jer su

mu poljski zatvorenici pravili misno vino od ukradenih grožđica. Radost o. Ciszeka bila je neopisiva. Nakon posla ispoljedao je zarobljenike, šetajući dvorištem. Dijelio je potajno i sv. pričest. Susreo je nakon pet godina jednog svećenika, pa se mogao redovito ispoljediti.

Tako je u rudnicima Norilska izdržao to užasno stanje do god. 1955. kad je konačno pušten na »slobodu«. Mogao se kretati na području grada Norilska zaposlivši se u kemijskoj tvornici. Nakon nekoliko godina premješten je u grad Krasnojarsk. Ondje je bila naseobina Nijemaca među kojima je o. Ciszek počeo pastoralno djelovati. Ali nakon nekoliko godina opet su ga preselili, ovaj put u grad Abakan gdje je radio kao auto-mehaničar.

Konačno je dobio obavijest da će ga moći posjetiti sestra iz Amerike. Prebacili su ga u Moskvu. Međutim, iznenađujuće mu je omogućeno da se vrati u SAD. Kasnije je saznao da je vraćen u svoju domovinu, kao zamjena za jednog sovjetskog špijuna u SAD.

Kad se njegov zrakoplov vinuo s moskovskog uzletišta u nebeske visine, o. Ciszek je s radošću i tugom promatrao veličanstvene tornjeve staroga Kremlja. Znao je da u zemljini nepreglednih prostorijama ostaju njegovi brojni prijatelji s kojima je dijelio sve dobro i зло na dvadesetgodišnjem putu patnje. Svima koji su slušali njegova predavanja u SAD, ili su kod njega obavljali duhovne vježbe, ostao je u sjećanju kao čovjek izvanredne duhovnosti, kao Istinski svetac.

Knjige

Stovateljima Presv. Srcu Isusova za mjesec lipanj, posvećen Presv. Srcu, preporučujemo slijedeće knjige:

SRCE ISUSOVO SPASENJE

NAŠE, jedan od naših najopsežnijih molitvenika koji sadrži opširnu pouku o pobožnosti Srcu Isusovu, o devet prvih petaka kao i o apostolatu molitve. Na desetak stranica razlaže se nauka sv. Crkve o oprostima. Osim molitava potrebnih za čitavu crkvenu godinu na kraju je i pjesmarica sa 110 pjesama za svako vrijeme kroz godinu. Molitvenik ima preko 550 stranica, a cijena mu je samo 550 d. Korice po narudžbi u crnoj, crvenoj ili zelenoj boji.

SRCE ISUSOVO UFANJE

NAŠE, molitvenik s VELIKIM SLOVIMA, ali vrlo prikladan i za one koji dobro vide. — Cijena 450 d.

SRCE ISUSOVO I SVUREMENI APOSTOLAT

, preveo Filip Mašić. — Cijena 310 d.

SRCE ISUSOVO U SVUREMENOM SVIJETU

, napisao Jean Ladame. — Cijena 250 d.

SRCE ISUSOVO SPASENJE

SVIJETA, napisao Bernard Häring. — Cijena 400 d.

OSOBNA POSVETA SRCU

ISUSOVU, F. Alcaniz. — Cijena 120 d.

ISUS — OBJAVITELJ BOGA

LJUBAVI, napisao dr. Mato Zovkić. — Cijena 550 d.

LIPANJSKA RAZMISLJANJA

, napisao Josip Antolović. — Cijena 120 d.

Narudžbe: Franjo EREZ, Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Oglaši

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

**U Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se tečaj duhovnih vježbi za odrasle:
od 23. do 25. svibnja 1986.**

Tečaj počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pensiona po osobi iznosi 3.000 dinara. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu:

**Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 ZAGREB
(tel. 041/222-363)**

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

Duhovne vježbe od tri dana održat će se u Opatiji od 19 — 22. svibnja 1986.

Tečaj počinje i svršava na večer naznačenog datuma. — Za sudjelovanje potrebno je prethodno se javiti na adresu: ISUSOVCI, Rakovčeva 12, 51410 OPATIJA (tel. 051/712-830)

K N J I G E

Na adresi: Župski ured Jelsa — 58465 (tel. 058/76-251) možete nabaviti slijedeće knjige:

OGANJ LJUBAVI, razmatra-nja o Čistilištu. Napisala Marija Valtorta. — Cijena 150 d.

OČI IM SE OTVORISE, susret s Isusom u Sakramentima. — Cijena: 450 d.

ISKUSTVA S DUHOM SVE-TIM, Heribert Mühlen. Svje-dočanstva i izvještaji. — Ci-jena: 700 d.

SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, Sv. IV. dio 1. — Marija Val-torta. O obraćenju Marije Magdalene. Stranica 310. Me-ki uvez: 1400 d, tvrdi: 1800 d.

PLAMEN IZ KAMENA, na-pisao fra Vjeko Vrčić. Roman-sirani život barskog nadbiskupa fra Šimuna Milinovića. Knjiga obuhvaća 203 strani-ce, cijena je 800 d. — U dje-lu je prikazan život i rad istaknutog profesora, pисца, po-vjesničara i nadbiskupa pre-ma njegovoj autobiografiji. Sve je pisano u obliku ro-mana, a posebno ističe na-rodne običaje Imotske krajine, nadbiskupove veze s rod-nim krajem, političke prilike u Dalmaciji i Crnoj Gori iz druge polovine devetnaestoga stoljeća.

Naručuje se na adresu: Rkt župni ured Lovreč, 58257 LOVREČ

Na adresi: Knjižnica U PRA-VI TRENUTAK, 54400 Đakovo, pp. 62 možete naručiti slijedeće knjige:

ISUS KRIST, napisao Rudolf Vimer. Život našega Spasite-lja. Najljepši pučki životopis napisan izvorno na hrvatskom jeziku. U jednom svesku tvrdo uvezanom s ovitkom u boji, preko 900 stranica. Malena naklada. Cijena 4500 d.

SNAGA KRŠĆANSKE LUDOS-TI, napisala Tatjana Goričeva. Nova knjiga od poznate rus-ke obraćenice. Čita se u jed-nom dahu. Cijena 400 d.

ČOVJEK U TJEŠKOBI, napisao Anton Trstenjak. Prilozi psiho-logiciji osobnog savjetovanja. Pisac duboko ponire u dušu modernog čovjeka i pomaže mu izaći iz tjeskobnog vrtlo-ga. Posebno će dobro doći pedagozima i dušobrižnicima u svakodnevnom radu s lju-dima. Cijena 1000 d.

Na adresi: SVETA BAŠTI-NA — 80240 DUVNO, B. Ko-vačevića 37 možete nabaviti slijedeće knjige:

GOSPINI UKAZANJA I PO-RUKE. Biblijsko-teološko ob-ratzloženje i kriteriji njihove istinitosti. To je knjiga u ko-joj skupina istaknutih europskih teologa pruža mjeroda-van uvid u sveukupnu prob-lematiku Gospinih ukazanja. Strana: 165, cijena 1.000 d.

HERCEGORČINA, napisao Ši-to Čorić. Izvorno nadahnuta i duboko misaona lirska ruko-vet pjesama. Cijena 400 d.

S PAPOM KROZ MARIJIN SVIBANJ

Bonaventura Duda. Izbor Papinih marijanskih tek-stova — kao razmatranja za mjesec svibanj. — cijena 400 d. U dodatuču četiri glasovite Papine posvete Gospi. Naru-žbe: »MARIJA«, Jonića 1 — 58230 SINJ, pp. 30.

Na adresi: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 — 41001 ZAGREB, pp. 343 možete naručiti slijedeće knji-ge:

BEN HUR. Napisao Lewis Wa-lace, prevela Nada Horvat. Priopovijest iz vremena naše-ga Gospodina. Cijena: 2.800 d.

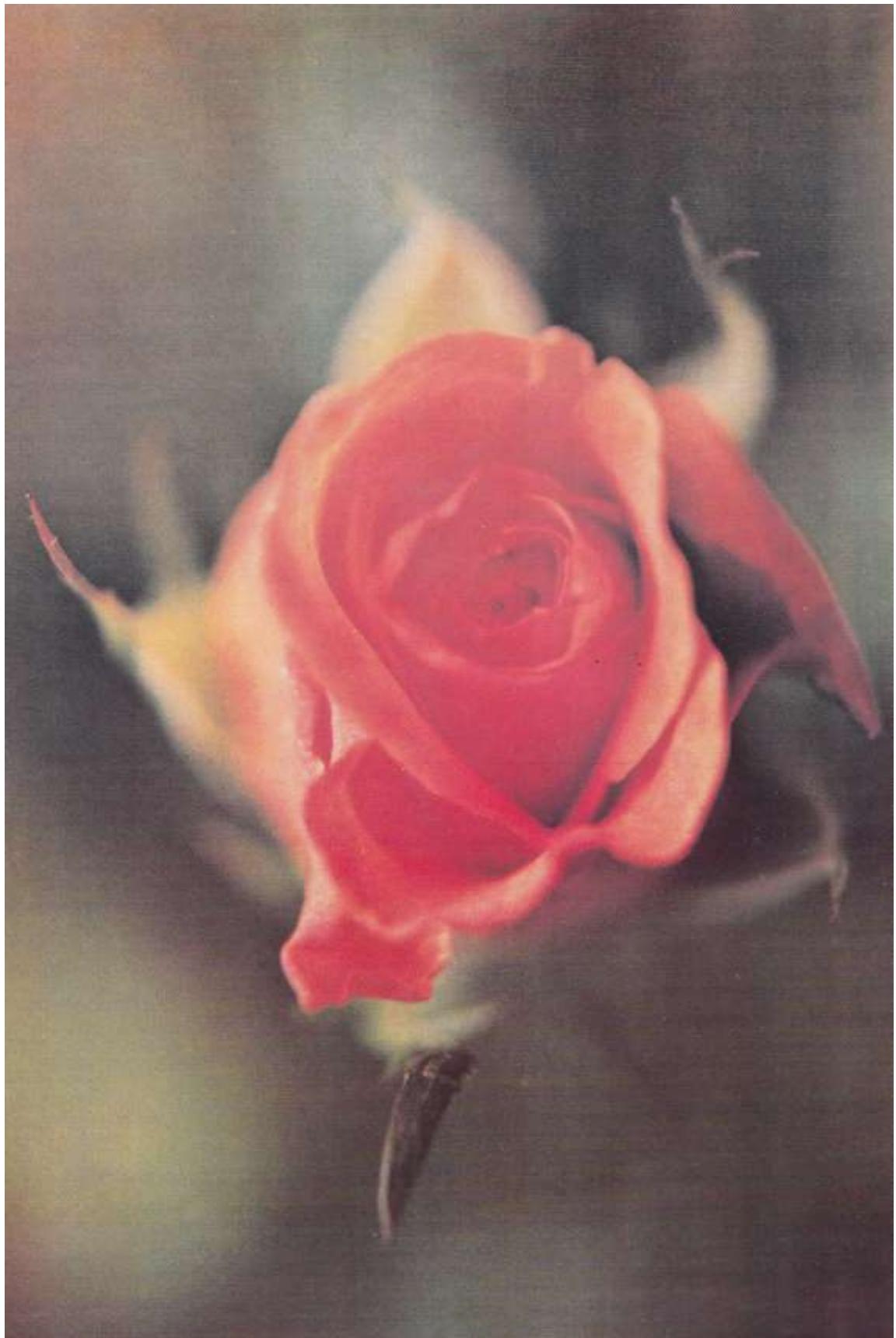
Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

... i Mariji Pomoćnici što su mi unuka spasili od teške bolesti. — K. M., Farkašić
... i Gospu od brze pomoći za ozdravljenje moje i moga najstarijega sina. — Mijo Peranović, Otok
... i sv. Leopoldu za primljene milosti i za ozdravljenje. — Majka, Mrkopalj
... i Majci Božjoj od kamenitih vrata za zdravlje moga unučića te za mir i blagoslov u kući za božićne blagdane. — J. O., Farkašić
... i sv. Antunu za primljenu milost. — Amalija Golub
... Gospu od brze pomoći, sv. Josipu i m. Klaudiji za sretan povratak nećaka iz Amerike u domovinu. — Klotilda Lažansky, Varaždin
... Presv. Trojstvu i Svetoj Obitelji za zdravlje i strpljivost u nevolji, kao i za sve primljene milosti u životu. — Ivanka Škrobot, Zrinski Topolovac
... i Gospu od brze pomoći za unukin sretan dolazak. — Mara Durić, Josipovac
... i m. Klaudiji za sretnu operaciju i za poboljšanje zdravlja. — Anzelma Gračanin, Varaždin
... i Majci Božjoj Bistričkoj što mi je kćerka sretno prošla u prometnoj nesreći. — Majka, Medimurje
... Okrunjenom Isusu i Petru Barbariću za milosti što su ih primili moji prijatelji, za zdravlje, kod gradnje kuće i polaganja ispita. — Marija Dimić, Varaždin
... i m. Klaudiji za zdravlje i milosti udijeljene rodbini. — S. Imelda Malek, Varaždin
... sv. Josipu i sv. Leopoldu za sve primljene milosti u protekloj godini. — Zdravko V., Zagreb
... Gospu Lurdskoj i Maloj sv. Tereziji za sve primljene milosti. — C. B., Šibenik
... za sve primljene milosti. — Ličanka, Vancouver
... Gospu od brze pomoći i svojim zaštitnicima za sve primljene milosti, uz preporuku za unuka. — Citateljica
... i m. Klaudiji za primljene milosti. — Ruža Lindarić, Rijeka

... i m. Klaudiji za izmirenje s Bogom jedne osobe prije smrti i što je spriječena rastava u jednoj obitelji. — S. Klaudija Duran, Zagreb
... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Leopoldu i sv. Blažu za sretnu operaciju i za zdravlje. — D. K. i A. Dž. K.
... za primljene milosti, uz preporuku za duše rodbine i bližnjih te za duše u čistilištu. — Marija Arapović, Metković
... i m. Klaudiji što je kćerka položila teški ispit na fakultetu. — Lj. M., Zagreb
... i sv. Obitelji za hrabrost i za sadašnje zdravlje. — Amalija, P. Podgajci
... i Gospu od brze pomoći za uslišanu molitvu. — Josipa Šimatović, Mrkopalj
... za sretnu operaciju. — Ružica Barišić, Osijek
... sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — P. K., Osijek
... za primljene milosti, uz preporuku za mir Božji i blagoslov u obitelji. — Ana Terzić, Giletinici
... za sve milosti. — S. K.
... i m. Klaudiji za primljene milosti. — K. D., Zagreb
... na primljenim milostima. — Baka iz Čirkovljana
... i sv. Antunu za svoje zdravlje i za zdravlje svoje obitelji. — Ane Carević, Majkovi
... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu na sretnoj operaciji. — Marica Martinjak, Vrbovec
... za kćerkin sretan porod. — Majka, Našice Zoljan
... i m. Klaudiji za pomoć u bolesti. — Marija Ružić, Pula
... Gospu od brze pomoći i sv. Antunu za mnoge primljene milosti. — Boja Džakula, Privlaka
... i Otkupiteljevim Ranama na položenom ispit. — Studentica
... Gospu od brze pomoći i dušama u čistilištu na pomoći mojoj kćeri. — Majka, Split

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠТИTI

A large, abstract stained glass window occupies the upper two-thirds of the background. It depicts a figure, likely Jesus Christ, with a yellow heart in the center. The window is composed of various colored glass pieces (yellow, blue, white, red) set in a dark frame.

GLASNIK

**6 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

lipanj 1986. god. 77. cijena 65 d

ISUS NA KRIZU S ISTAKNUTIM SRCEM (vitraj u crkvi na Voštarnici u Zadru. Naslikao: Josip BOTTERI - DINI)

NA TOPLINI SUNCA KLASJE ZRIJE, U TOPLINI SRCA LJUBAV VRIJE

Preobražena patnja

Srce Spasiteljevo oživljuje cijelu Crkvu i privlači ljudi koji su svoje srce otvorili neiscrpivom bogatstvu tog jedincatog Srca. Želim se na osobit način duhovno sjetiti sa svima onima koji na tom Božanskom Srcu nalaze nadahnuće za svoja ljudska srca. Ta je obitelj veoma velika. Nisu u Crkvi malobrojne kongregacije, pobožne udruge i zajednice, koje po svojem smislenom programu crpu iz Kristovog Srca životnu snagu za sebe i za svoje djelovanje.

Ta duhovna veza uvijek dovodi do velikog procvata apostolskog žara. Klanjaoci Božanskog Srca postaju ljudi istančane savjesti. Kad oni uspostave odnos sa Srcem svoga Gospodina i Učitelja, u njima se razvija potreba davanja zadovoljštine za grijehu svijeta, za ravnodušnost mnogih srdaca i za njihov nemar.

Crkvi treba mnogo takvih budnih srdaca, jer tako ljubav Božanskog Srca ne ostaje osamljena i neuzvraćena. U mnoštvu takvih srdaca posebnu pozornost zaslužuju svi oni koji svoja trpljenja prinose kao žive žrtve zajedno s Kristovim Srcem probodenim na križu. Tako preobražena ljubavlju, ljudska patnja postaje osobiti kvasac Kristovog spasonosnog djelovanja u Crkvi.

IVAN PAVAO II.

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklošec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklošec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 899. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tiskar: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Škupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarsina plaćena u gotovini. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Među stariim latinskim izrekama stoji i ova: »Srce je naš najopasniji neprijatelj.« Nema sumnje da je izreka nastala na temelju životnog iskustva. Gospodin Isus je također rekao: »Iz srca dolaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludnosti, krađe, lažna svjedočanstva, psovke — i to kalja čovjeka!« (Mt 15, 19—20) Po tim zlim sklonostima ono je uistinu naš najopasniji neprijatelj. Kad se, dakle, govori o obnovi čovjeka, govori se o obnovi njegova srca. Srce je temelj u kojem se čovjek mora mijenjati. »Sjekiru na korijen!« rekao bi Gospodinov preteča.

Ako li ima i kakvo dobro, ono se ne može razviti dok se ne ukorijeni u srcu, dok ne preobrazi srce. Nije stoga čudno što nam se Bog, sama dobrota, očituje u Srcu Bogočovjeka, u dobrom, svetom i savršenom Srcu koje ljubi, oživljava i preobražava. Tu tajnu Božjeg života slavimo posebnim blagdanom upravo ovog mjeseca, pa je i lipanjski broj Glasnika posebno posvećen Srcu Isusovu. Naša je sreća što nad nama bdi Bog koji ima srca za čovjeka. On nam je snaga u patnjama, nada u stradanjima, radost u žalosti. Kako je stoga ružno kad netko psuje Boga koji je dobar. Sama ljubav! Psovka je izravna povreda Ljubavi.

Lipanj je na poseban način i mjesec Euharistije, kao i mladosti koja donosi neopozivu odluku za svoj život: Nositi sunce u očima, živjeti za velike ideale. Nisu to nipošto neka prometejska htjenja u nama, nego to Duh Sveti obnavlja naša srca, da bi obnovio lice zemlje. Naše srce mora biti nalik na Srce Isusovo, sposobno da čisto ljubi i život daje za braću. Oni koji su puni sebičnosti i okaljani pohlepom, toga govora ne razumiju. Za velike ideale treba imati veliku dušu i čisto srce, i tada shvaćamo blaženstva i možemo iskreno reći: Volim Te, Bože! Plemenitost divno izaruje čista žena, a žena zgažena srca najtužnija je ruševina. Mislite li vi drugačije?

GOD. 77. LIPANJ 1986. BR. 6

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — —	184
NAD NAMA JE SRCE, V. Miklobušec	— — — —	186
PROSLAVA SRCA ISUSOVA U BAZILICI U ZAGREBU	— —	187
OČITOVANJE KRISTOVA SRCA, J. Antolović	— — — —	188
SRCE ZA NAJBLIŽE, R. Grgec	— — — —	190
SRCE ISUSOVO UZNEMIRUJE NEPRAVEDNO DRUŠTVO, R. Brajić	— — — —	191
USPOMENE I NADE, I. Batušić	— — — —	192
MOLITVA PROFESORA, S. Bošnjak	— — — —	193
MARIJINA ZAGREBAČKA KATEDRALA, A. Katalinić	— — — —	194
BLAŽENSTVA SU PUT PREMA VRHUNCIMA, S. Bošnjak	— —	196
VOLIM TE, BOŽEI, IVNA	— —	197
SUNCE U OĆIMA, TINO	— —	198
ZAŠTO BAŠ BOGA? Z. Š.	— —	200
ZENA — ŽENETINA, AFORIST	— —	201
JAGODA TRPI, S. Kuzmić	— —	202
IZVOR SNAGE U PATNJAMA, Ž. Jurak	— — — —	203
SLIKA U DJEĆIJIM OĆIMA, A. Vidovečki	— — — —	204
TI ZNADES NAJBOLJE	— —	205
PROGONJENI, M. Rusan	— —	206
PAGLI LOKHI, A. Gabrić	— —	207
DJECA, ZRTVE VRAČEVA, E. Verlić	— — — —	208
ILIJINE GRADNJE, I. Dilber	— —	209
VATOMIKA, F. Weiser	— —	210
PJESNIK OBRAĆENIK, M. Steiner	— —	212
MOLITVA ZA SVEĆENIČKA ZVANJA, Kard. Danneels	— — — —	213
OGLASI	— — — —	214
ZAHVALNICE	— — — —	214

Hvala na pismu

IMA 25 GODINA, A NEMA MLADIĆA

Živim i radim u Njemačkoj zajedno s roditeljima već deset godina. U crkvu idem, ali ne baš redovito, a vaš list rado čitam jer me potiče na razmišljanje i bolje razumijevanje mojih bližnjih i okoline. Pišem vam, jer od vas očekujem najiskreniji savjet.

Meni je 25 godina. Prije pet godina upoznala sam mladića koji je stariji od mene sedam godina. Zavoljela sam ga premda sam ga vidala samo ljeti, i to ne često. Moji se osjećaji prema njemu nisu promjenili. On živi i radi u domovini i neće se ženiti dok se nešto ne promjeni. Moram reći i to da mi ženidbu nije nikada izravno ni obećao. Problem je u tome što bih ja željela biti majka jer mi je život bez djece nezamisliv. Mislim da je zadatak života rad i stvaranje kako bi iza nas ostala naša dobra djela, a to su u najboljem smislu djeca. Kako bivam sve starija, bojam se da sreću majke neću ovako nikada doživjeti. Znam da se čovjek mora odrijeti,

ali mi dvije stvari ipak nisu jasne.

Da li je grijeh udati se za nekoga prema kome ipak osjećam poštivanje i rađati djecu, ili se odreći djece samo zato što ne mogu dobiti onoga koga volim. Mnogi me drže glupom što čekam tog mladića. Vele mi da bi me on već odavno oženio da je to htio. Ja pak smatram da čovjek ne može bilo koga na ulici zavoljeti, niti za više osoba osjećati jedno te isto. Molim vas, što da učinim?

RUŽICA iz Njemačke

Ružice, za brak je potrebna obostrana želja, mladića i djevojke. Ako se takva želja u vašem slučaju nije razvila, nemate uvjeta za brak. Predugo čekanje može biti i uzaludno čekanje. Zato o tome otvoreno razgovaraj, usmeno ili pismeno, s dočićnim mladićem!

Imam dojam da je vaše poznanstvo ostalo samo površno, i nije se razvilo do onog stupnja koji je potreban za zaruke. Čuješ li od njega da ne kani s tobom u brak, nemoj se razočarati. Radije budi sretna što nisi uletjela u nepromišljene veze koje bi značile i trajnu sputanost. STUPATI U BRAK samo radi djece, nije dovoljno, a isto je tako nedopušteno isključiti djecu. Za brak je potrebna uzajamna ljubav i obostrana želja za djecom. Ipak, ljubav ostaje i onda kad djece iz neotklonivih razloga ne možete imati. Brak je ljubav njih dvoje, a normalno je da žele i plod svoje ljubavi, što ipak ne o-

visi samo o njima. Svako drugo stupanje u brak je grešno, pa i iz same želje za djecom. Ima majki koje su to postale na nezakonit način, ali nakon stečenog životnog iskustva nijedna to ne odobrava. Što je krnje, krnje je! Osjeća to ona, a osjeća i dijete.

Znam da se ti bojiš da ćeš ostati neodata, ali je tvoj strah pretjeran. Nadi u prvom redu po čemu je tvoj život vrijedan, po čemu ti vrijediš bilo u braku bilo bez braka. Uostalom, neke se djevojke i kasnije udaju, ali zato nisu ništa manje sretne od ranih udavača, dok mnoge mlade supruge požale što su išle grlo u jagode.

UREDNIK

ZASTO BAS JA?

Nadala sam se u životu svemu lijepom, a evo što me snašlo. Nigdje mira ni počinka, ni u čemu blagoslova. Nakon vjenčanja trinaest sam godina morala u svemu slijediti svekra i svekrvu, a nisu uvijek bili kako bi trebali, Bog ih pomiluj. I to bih pregorjela da mi muž nije bio pijanac, kockar, bijednik koji je i sam više puta prijetio da će se ubiti, objesti... Nije stigao sam na sebe ruku podići, poginuo je iznenada u automobilskoj nesreći. Možda i ne bi bio takav da je umjesto na čuvanje seoske stoke išao bar četiri razreda u školu, ali gdje će, kad mu ni otac nije bio bolji. Ne pada jabuka daleko od debla. Imala sam

s njim ipak troje djece, ali ni kod njih utjehe mi nema. Sin mi završio zanat i dao se na izvanredan studij, ali čemu, kad živi s jednom s kojom se ni pred vlašću nije registrirao, a kamoli da se po zakonu Crkve vjenčao. Još je odlučio da bude »moralno podoban« da dobije stipendiju... Kćerka mi se »udala«, ali ne kod oltara, pa se i ne čudim da joj sada »muž« govori svašta, a kako nije našeg roda, psuje joj i majku banditsku. Ajme meni, kukavna li sam majka! Najmladi sin krenuo u pedagoški smjer, ali zna se kojim putem ako želi danas-sutra dobiti namještenje. I tako ja bijedna ne znam ni kuda ču ni kamo ču. Grub me život ogrubio. Gledam tu bijedu televiziju pa se više ni ja ne molim, a šta ču, kad me ni Bog više ne čuje.

MANDA

Lijepo se ti, Mando, narodnom mudrošću kitiš kad vešiš: »Ne pada jabuka daleko od debla«, da naglašiš kako ti je muž bio nalik na svoga oca, tvoga svekra. Valjda si tu mudrost znala i prije nego si se za njega udala, a ipak si potvrdila i onu drugu narodnu: »Našla vreća zakrpu!« Ali se mi sada nećemo ni prekoravati ni »nad-mudrivate«, nego hajdemo koju onako ljudski reći.

Sin ti izučio zanat pa se dao i na izvanredni studij. To je dobro. Znači da ne želi biti na teret društvu i sebi i svojima, kao što mu je bio otac. Ipak to nije dosta da ne bude pravi očev sin. Životom u priležništvu srušit će sve ono što bi želio izgraditi: solidan život dostonjan čovjeka. Čovjek nije vrijedan samo po školi i nov-

cu nego u prvom redu po srcu, po karakteru, a tu je čini se, ipak zakazao.

Kćerkin slučaj kao da je ponavljanje tvoga slučaja. Zar ona nije ništa od mame mogla naučiti? Možda je bježala u »brak« da izbjegne kućni jad uz oca pijanca, pa je upala iz zla u gore. Sve nas to lijepo uči da svako zlo danas ima svoje koriđenje već od jučer, a jabuke se ne beru s gloga. To što ti djeca nastoje biti »podobna«, donekle ih i razumijem. Bore se za život. Ali život može sebi izboriti i druge životno obogatiti, samo onaj koji nosi srce bogato dobrotom i karakter ispunjen vrline, a ne laktaškim guranjem.

Ti nakon svega toga ne prigovaraj Bogu, jer su propusti bili s tvoje strane i sa strane tvoga muža, a ne s Božje strane. Svi smo mi pametni dok ne treba kusa-

ti ono što smo zakuhalii. A kad osjetimo kako smo svoj život učinili bljutavim, onda Bogu prigovaramo, umjesto da smo Ga slušali kad je On nama u savjeti prigovarao, a sigurno nas je i opominjao.

Ti barem sada ne gubi vrijeđe. Na televiziji gledaj ako je nešto pametno i za tebe poučno, a drugo prepusti drugima. Ne stidi se moliti! Bog čuje tvoju molitvu i onda kad ti misliš da je On daleko. Pitanje je da li ti Njega slušaš. Molji Ga ovako: »Bože, ja vjerujem u Te, umnoži moju vjeru! Bože, ja se ufam u Te, učvrsti moje ufanje! Bože, nauči me kako ču Te slušati, jer češ me tada naučiti kako ču Te ljubiti i što ču za svoju dječu moliti!« Tvoj život nije izgubio smisla, samo ga ti moraš pomažu otkriti, a Bog te sigurno ljubi pa će te i poučiti.

UREDNIK

Nad nama je Srce

Iznenadno rasprsuće nuklearnog reaktora u Černobilu u Ukrajini ispunilo je svijet strahom i stravom, te se s pravom pitamo: Kakva su to naša dostignuća? Nošen hirovitim vjetrom, nad našim glavama plovi oblak koji na zemlju sije klice snrti, i mi osjećamo svu svoju nemoć i krhkost. Ono što nam najviše treba, to je povjerenje u ljudsko poštjenje, sigurnost da katastrofu nije izazvala ljudska zloča, jer to bi tek bila prava tragedija. Zataji li sada ljudska solidarnost, tehnička je civilizacija potpisala vlastitu osudu na smrt. Strah pred takvim svršetkom već je mnoge obuzeo, na samu pomisao da u hipu možemo od »bogova« postati bogalji.

Ipak, strah pred plamenom nije jedini koji ubija ljudska srca. Mnoga su se već ukočila u samoći propalih seoskih gospodarstava, ili su se ugušila po gradskim podrumima gdje im se na glavu svakodnevno sipa otrov iz jurečih limenki. Svuda je sve više ljudi koji se boje svoje sutrašnjice, jer su ljudska srca osiromašila ljubavlju. Izdržati mogu samo oni koji imaju utjehu vjere, oni za koje Bog nije daleko, oni koji vjeruju da je Njegovo Srce otvorena luka spasenja. To su oni koji u Boga vjeruju kao u Oca koji se nas nije odrekao niti nas je napustio, nego nas čuva vjernije no što majka čuva svoje dojenče, samo ako smo mi Njemu

vjerni. Naš je Bog čovjekov saveznik i uvijek je na njegovoj strani jer ima srca za čovjeka. Zato mi možemo i moramo biti ljudi nade.

TJELESNI IZRAZ ZA DUHOVNO SREDIŠTE

Srce je simbolička riječ koja govori mnogo više nego što je mišić koji tjera krv po našem organizmu. Tu riječ imaju svi narodi i spada među osnovne pojmove života. Njome se označuje čovjekovo središte, srž, bit i smisao. Biblijia upotrebljava tu riječ na stotine puta, ali uvijek u značenju Božje ili čovjekove unutrašnjosti, središta u kojem se stvaraju konačni stavovi i donose neopozive odluke. »Srce mi je uznemireno, uzavrela sva mi utroba« govorio je Bog po proroku Hošei (11, 8).

Srce pripada govoru ljubavi. Ona je čovjekov izvor i čovjekov cilj, a mora biti i čovjekova životna praksa. Ako ne prije, otkad promatra Boga s probodenim bokom na križu, u čovječanstvu se radi poštivanje srca. Crkva ima, dapače, povlasticu da se tome Srcu s križa klanja kao svome izvoru, i da Mu uzvraća ljubav po uzoru na srce koje se Isusovome najviše približilo i s njim suočilo, a to je Srce Marijino.

Oko srca kao simbola nakupio se kojekakav kič, likovni i zvukovni, pa ga je svojom kričavošću čak i zasjenio. Srce je izgubilo na vrijednosti. Potrebno je, me-

dutim, razgrnuti i oljuštiti sve te naslage, da Ono sine u svom izvornom sjaju i privuče nas svojom nepatvorenom toplinom koja ubija griješih i smrt, a budi život i svest.

SVJEDOČANSTVO KOJE TRAŽI ZAHVALNOST

Čovjek potpuno razumije samo ono što je na koži iskusio i vjeruje samo onome tko ima takvo iskustvo. Tko nije iskusio zdravlje i bolest, sitost i glad, prijateljstvo i zapuštenost, mir i progonstvo — pa i smrt, nema o tome spoznaje, niti može pružiti pravo svjedočanstvo. Zato se i Bog utjelovio da bi u svemu imao ljudsko iskustvo, osim u grijehu, i da bi Njegovo svjedočanstvo čovjeku bilo uvjernljivo. Samo tako mogao je raspršiti sve sumnje u ljubav svoga Srca. Čovjek i uzvraća samo skupu plaćenu ljubav, jer ono što je jeftino, ne čini mu se ni vrijedno.

Bog se solidarizirao s nama u našoj naravi da bi nam mogao dati svoju nadnarav. Njegova solidarnost s čovjekom u savezu ljubavi, zapečaćena je Njegovom krviju i potpisana Njegovom smrću. Ta Njegova solidarnost ujedno je jamstvo našeg života. Zato je čašćenje Srca Isusova zahvalno priznavanje Božje solidarnosti s čovjekom, koja je započela Utjelovljenjem. Vrhunac te solidarnosti je predanje zadnje kapi krvi i vode iz svoga Srca, koje je potom ostalo otvoreno s jasnom porukom: »Gle ovo Srce, koje je ljudi toliko ljubilo!« Na takvo svjedočanstvo vjernosti savezu ljubavi jedini je odgovor iskrena zahvalnost. Ona se sastoji u

uzvraćanju ljubavi istom mjestom.

Covjeku prepuštenom svim strahotama koje ga danas taru, dolazile one bilo iz njegovih napora za bolje sutra u kojima čini i krive korake, bilo iz zapuštenosti i nera-zumijevanja svojih bližnjih, Bogočovjek s križa poručuje: »Pogledajte moje Srce! Ono je za vas probodeno, i znak je moga smilovanja i moje vjernosti. Ne bojte se za sebe jer ja sam vam otvorio svoje milosrde. Ostanite u mojoj ljubavi, vjerni mome savezu!«

SRCE MARIJINO — UZOR VJERNOSTI I ZAHVALNOSTI

Odgovarajući molbi s križa, čovjek se zapravo služi neslužbenom povlašticom. Prijaviti savez ljubavi s Božanskim Srcem i ostati mu vjeran, to je put čovjekovog samoostvarenja. Prijavačajući taj dar i milost da Ga smijemo ljubiti, klanjati Mu se i pokoravati, mi ispunjavamo volju Božiju, a to je naše spasenje. I Marija je to prihvatala kao milost a ne kao zasluzeno. Tako je poslušna Službenica Gospodinova postala Majka Božja i Majka Crkve, uzor našem osobnom predanju. Postala je simbol zaručničkog predanja Crkve-Zaručnice Kristu-Zaručniku. Ništa od toga ne bi bilo da Bog nema srce kojim je u-vijek na strani čovjeka, puno milosti i milosrda. Ta nam istina daje snage kad nema-mo nikoga, i tješi nas kad nam se čini da smo prepušteni slijepim silama uništenja. Mi smo smireni sretni jer nad nama bdiće Srce našeg Gospodina.

Valentin MIKLOBUŠFC

Proslava blagdana Srca Isusova u bazilici u Zagrebu

Priprava za blagdan Srca Isusova u bazilici u Zagrebu počinje 29. svibnja. Toga je dana Tijelovo. Navečer u 19 sati je svečana Misa, a poslije Mise procesija s Presvetim u dvorištu bazilike. U druge dane redovna je Misa navečer u 19 sati s prigodnom propovijedi, a prije Mise moli se »Zlatna krunica«.

Cetvrtak 5. lipnja — nakon večernje Mise obavlja se pobožnost sv. ure.

Petak 6. lipnja — **SVETKOVINA SRCA ISUSOVA** — Sv. Mise služe se od 6 sati do 12 sati svaki sat, a poslije podne u 17 i 19 sati. Prilika za ispovijed je kroz cijeli dan!

Za hodočasnike će se prikazivati film o životu Isusovu u 10 i 12 sati u dvorani pokraj bazilike, i bit će predavanje o pobožnosti Srcu Isusovu. Klanjanje pred Presvetim po običaju od 14 do 17 sati. U 18,30 je blagoslov s pjevanom »Zlatnom krunicom«. U 19 sati svečana Misa.

Subota 7. lipnja — **blagdan Bezgrešnog Srca Marijina**. Pod Misom u 19 sati bit će posveta Srcu Marijinu.

Nedjelja 8. lipnja — **Vanjska proslava Srca Isusova**

Mise su svaki sat od 6 do 12, i poslije podne u 17, 19 i 20,30 sati. Ispovijeda se čitav dan. Za hodočasnike dajemo film o životu Isusovu u 10 i 12 sati i predavanje o pobožnosti Srcu Isusovu — u dvorani. Hodočasnici se mogu nakon pobožnosti zadržati u parku oko bazilike.

U Godini mira molimo za mir nama samima, našim obiteljima, Crkvi i svemu svijetu.

Srce Isusovo mire i pomirenje naše, smiluj nam se!

Nakana Apostolata molitve

DA SE SVIMA OČITUJE TAJNA KRISTOVA SRCA

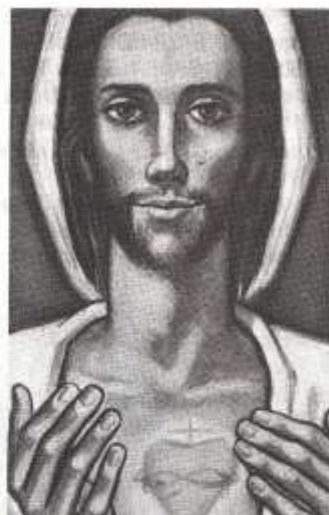
Očitovanje Kristova Srca

Sadašnji papa Ivan Pavao II. rekao je jednom zgodom da mu je tajna Isusova Srca govorila već od rane mlađosti. Stoga je on kao svećenik, kao biskup i kao papa, poput sv. Pavla, čije Ime nosi, velik propovjednik »tajne skrivene od vječnosti« (Rim 16, 25). Vršeći u Crkvi Petrovu službu, on često govori o »tajni« ljudske ljubavi kao i o tajni Kristova Srca, koja nam se na osobit način očituje u sakramantu pomirenja i Euharistije.

TAJNA SRCA

Kad govorimo o pojmu »tajna«, onda to ne znači samo da govorimo o nečemu što je neshvatljivo, nego o nečemu što je na neki način spoznato, ali ne i do kraja upoznato. Tajna u sebi krije toliku dubinu, visinu i širinu da nam uviјek izmiče. Spoznamo je samo djelomično. Stoga se tajne bolje razumiju po »simbolima« koji se mogu izreći, izraziti, te koji služe i kao sredstva da se dokuči i misterij koga nazna-

čuju. No, ni preko simbola ne može se iscrpsti, do kraja doumiti sav sadržaj tajne. Mislišac Carlyle je rekao: »Čovjek je sa svih strana okružen simbolima. Ono što

vidi, nije li to uviјek jedan simbol?«.

Kad govorimo o srcu, onda nije riječ samo o jednom organu u ljudskom organizmu, već je znakovito riječ o nečem dubljem. U Bibliji se

pojmom srca označuje sve ono intimno u čovjeku: osjećaji, uspomene, ideje, namisli, nacrte, najdublje odluke. Srce se, dapače, uzima kao izvor svjesne i slobodne ličnosti, kao središte svih njezinih slobodnih opredjeljenja — intimno mjesto Božje prisutnosti. »Ti mu ispuni želju srca« (Ps 21, 3). Karl Rahner uvrstio je stoga pojam srce među ljudske prariječi, među one koje čovjek izgovara od iskona, jer se njime simbolizira ono jedinstveno i ujedinjujuće središte ljudske osobe.

TAJNA »ISUSOVA SRCA«

O njoj teološki razmišlja već sv. Pavao. Za njega je Isus Krist »velika tajna«, nedokučiv misterij. I ono što su Isusovi suvremenici uključivši i apostole, spoznali o Isusu bijaše samo površna spoznaja, koja nipošto nije došla do dna Kristova misterija. Njegova punina počet će im se otkrivati tek dolaskom Duha Svetoga »koji ih uvođi u svu istinu«.

Veliki mistik sv. Ivan od križa u svom će Spjevu govoriti o neizmernom bogatstvu Isusa Krista kao o neizmernom zlatnom rudniku čije se blago nikad ne može iscrpsti.

«Intimna spoznaja Krista Gospodina», za koju sv. Ignacije moli u duhovnim vježbama, samo je neprestano poniranje u Isusa Krista koji ipak nikada ne može doći do dna jedinstvenog Kristova misterija, koji se očituje u svim tajnama svoga života. Nije stoga čudno što je Crkva uvijek u svojoj predaji tražila načina kako bi što više ušla u Kristovu tajnu i tako se nije slučajno zaustavila najprije na Kristovu probodenom boku, na otvoru kroz koji prodire u Isusovu nutrinu, u Njegovo tjelesno srce koje joj postade veoma rjeđi simbol u kojem će upoznati i razmatrati nedokucivu tajnu Njegove ljubavi.

Otač crkvene povijesti, Eusebije Cezarejski, navodi pismo kršćana iz grada Vienne u Galiji upućeno kršćanima u Lion, a odnosi se na mučeništvo iz g. 177. U tom pismu čitamo da je daken Sanctus ognjem i željezom bio orošen i ojačan izvorom vode žive što struji iz Kristova Srca. Sjajno svjedočanstvo da su već prvi kršćani naslućivali što se krije u Kristovu Srcu.

Sveti Oci i crkveni pisci tumaćeći Sveti Pismo ili Simbole vjere, napisali su divnih stranica o Kristovu misteriju, o Njegovoj ljubavi, o tajni Njegovih rana, osobito one na Njegovu Srcu, koja je najizraženije očitovanje Božje ljubavi i milosrda prema čovjeku.

Ivan Pavao II. napisao je u svojoj enciklici »Dives in

misericordia» ovo: »Čini se da Crkva isповijeda i na osobit način časti Božje milosrde kad god se obraća Kristovu Srcu. I doista, kad se približimo Kristu u tajni Njegova Srca, onda nam to omogućuje da se zaustavimo na onoj točki — središnjoj točki, u nekom smislu na ljudskom planu najpriступačnijoj, koja je objava ljubavi milosrdnog Boga, a što tvori centralni sadržaj mesijanskog poslanja Sina čovječjega.«

NEKI VIDICI »KRISTOVA MISTERIJA«

Postoji put od četiri etape koji će nas uvesti u Kristovu tajnu.

U prvoj etapi valja razmišljati o svim dobročinstvima što smo ih primili od Isusa. Tako ćemo upoznati što je sve Isus bio spreman za nas učiniti i pretrpjeti. Sv. Otac nas u ovoj nakani poziva da naročito razmišljamo o sakramentu Euharištije i pomirenja, koji su također veliki znakovi ljubavi prema nama.

U drugoj etapi možemo ponovo razmišljati što se sve krije iza tih svetih darova. Krije se ljubav, jer ona je motiv svega što je Isus za nas učinio, pretrpio, darovao nam, a ljubav vrijedi više od dara, ona nadilazi dar.

U trećoj etapi razmotrimo kako ta ljubav izvire od druge božanske osobe. Dapaće, ta je osoba najdublja tajna te ljubavi. Ta je, naime, ljubav istodobno Bog i čovjek, pa je i ta ljubav istodobno božanska i ljudska.

Cetvrta etapa našeg razmišljanja završava u samom Presvetom Trojstvu. Ljubav Isusa Krista, Misterij Isusa Krista, to je odsjev Očeve

ljubavi, Isus je sam rekao: »Tko vidi mene vidi Oca!« (Iv 14,9) Tako dopiremo do trojstvene Božje ljubavi koja se u krštenju na svakoga izlijeva kao plod, kao punina Kristova vazmenog otajstva, u kojem djeluje i treća božanska osoba — Duh Sveti kojega je Isus obećao i poslao, i koji je punina njegova vazma.

Zadatak je pobožnosti Srcu Isusovome da nas uvodi i odgaja u promatranju Kristova misterija po simbolu srca.

Jedna kineska poslovica kaže: »Kad ti netko prstom pokazuje u mjesec, ne gledaj u prst nego u mješec!« Tako i mi kad nam Bogočovjek pokazuje svoje tjelesno srce, ne gledajmo to srce, nego puninu koju ono znači.

Nakana naših biskupa:

**DA U NASIM ZUPAMA
PORASTE LJUBAV I
ORGANIZIRANA POMOC
SIROMASIMA**

Kršćanstvo je od svojih početaka, od apostolskih vremena u Jeruzalemu, brigu za siromahe smatralo za svoju dužnost. Ta je briga utemeljena na zapovijedi ljubavi prema bližnjemu, koja je za Isusa jednaka onoj prvoj zapovijedi ljubavi prema Bogu. Isus se poistovjetio sa svakim čovjekom, a osobito s patnjicom i siromahom. On je rekao da smo Njemu učinili što god smo učinili »jednome od takvih najmanjih«. Zato je praktična i organizirana briga za siromahe jedan od očitih znakova da je vjera u nekoj župi uistinu živa.

Josip ANTOLOVIC

Srce za najbliže

Piše: prof. Radovan GRGEC

Kad nekome kažemo da ima srca, što god time želješ reći, izričemo mu, bez sumnje, veliku pohvalu. Naime, izraz »imati srca« ima razna značenja. Srce je simbol srdačnosti i srčanosti, razumijevanja i hrabrosti, milosrđa i životne snage.

Bez obzira na različite »simbole« srca u raznim »antropologijama«, govoreći o Srcu Isusovu, sjećamo se ljubavi Sina Božjega, ljubavi Onoga koji ne prestaje na nas misliti. I mi kršćani morali bismo neprestano misliti na druge, pa bili nam oni prostorno i misaono najudaljeniji. Ipak ne smijemo smetnuti s uma da to razumijevanje i ljubav prema dalekim i najudaljenijima može biti tek prazna riječ ako iza nje ne stoje djela, ako nemamo srca za najbliže.

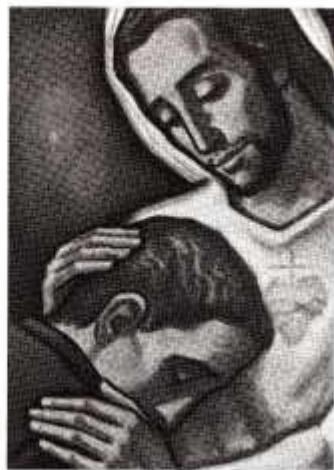
Čovjeku su redovito najbliži članovi njegove obitelji a naročito roditelji, čija krv kola u njegovim žilama. Bili oni ovakvi ili onakvi, poznati ili nepoznati, živi ili mrtvi, mi na njih ne smijemo zaboraviti jer smo od njih primili život, a život je najveći dar, čak i za onoga koji ga smatra nesrećom.

Već smo više puta govorili o srcu jer je ono srž i

središte života, jer je ono simbol ljubavi, koja je vrhovni zakon svemira. Moleći Gospodina da u nama stvori novo srce, pomicali smo kako je ono slično dječjem srcu, još neokaljanom prijavština svagdašnjice.

Ipak, iako smo govorili o raznim oblicima ljubavi, npr. o ljubavi prema Bogu i čovjeku, o ljubavi prema domovljinama i ljudskom rodu, o ljubavi bračnih drugova i zaručnika, o ljubavi roditelja prema djeci itd., još nismo, na ovom mjestu, govorili o ljubavi i poštovanju djece prema roditeljima, dakle prema najbližima, premda je to jedna od Deset zapovijedi.

Kao što nečiju ljudsku i kršćansku ispravnost prosudujemo po njegovu ponašanju prema vlastitoj djeci, ako je ima, tako je prosudujemo i po njegovu ponašanju prema roditeljima, koje ima svatko. Čovjek ne može »imati srca« ako ga nema za najbliže. Na pamet mi dolazi srce majke, koja je, iako nije znala plivati, skočila u duboku vodu da spasi kćerku, ali i srce kćerke, koja je, makar je gotovo svisanula od boli, šutjela o tome pred majkom da je ne rastuži.

Danas, kada se dičimo time što smo se oslobođili »patrijarhalnog mraka« i kad više nema roditeljskog autoriteta, IV. zapovijed Božja aktualnija je nego ikada. Danas, kada ostarjeli i bolesni ostaju u društvu proizvođača i potrošača bez obrane i zaštite, kada djeca, na »besramno bogatom« Zapadu, umiruju svoje savjesti i misle da su izvršili dužnost šaljući roditelje u ubožnice i bolnice do kraja života, valja upitati veliku i malu djecu: »Imate li srca za svoje roditelje, kao što su ga oni imali za vas?« Izidor Poljak pjeva o svojoj majci: »Što joj mladost ote? — Vječna misao na me!« Mnoge naše majke i očevi gorjeli su i izgorjeli brinuti se za nas, misleći na našu sreću i ljubeći nas do kraja. I mi moramo poštovati i ljubiti svoje roditelje do kraja. Samo tako ćemo postići da naše društvo, čiji temelji leže na toj ljubavi, ako već, kako reče Solovljev, ne može postati raj, ne postane ni pakao. Ako nemaju srca za najbliže, kršćani ne mogu graditi »civilizaciju ljudavi«.

Srce Isusovo uznemiruje nepravedno društvo

Priredio: Rudolf BRAJIĆIĆ

Isusovo se propovijedanje ne odnosi samo na pojedince, zahtijevajući samo od njih da se obrate, nego i na društvo u kojem se pojedinci kreću, nastojeći ih osloboditi od ispunjavanja zakona bez duha, od neutemeljenih običaja, od pretjeranog utjecaja autoriteta, od onih snaga koje čovjeka zarobljuju.

U Isusovo vrijeme, u vjerskom i društvenom pogledu, glavni predvodnici jednostavnog, malog čovjeka, židovskog društva, bili su književnici i farizeji. Književnici su bili učitelji, teolozi koji su pažljivo proučavali Pisma i Mojsijeov zakon, a osobito narodnu vjersku predaju, dok su farizeji bili udruženje revnih i pobožnih laika. Živjeli su pomiješani s narodom, upravljali su sinagogama, imali su ogroman utjecaj. Tražili su da se narod drži propisa. Voljeli su da im se svjet divi. Nisu bili zli. Naprotiv: mole, poste, daju desetinu, šire vjeru.

Isus ih ipak prekorava. Zašto? Ne brinu se za pravednost, nije im do samilosti i milosrda, zaboravljaju prijateljsku vjernost... (Mt 23, 23). A bili su i nepošteni. Tovarili su na leđa maloga čovjeka teške terete kojekakvih obaveza, a sami, pred za-

htjevima tih istih obaveza, ne bi ni mali prst pomakli (Mt 23, 3—4). Narod ih je ipak slijedio i muku svoju mučio, jer drugih vođa nije imao.

Isusovo Srce takvu društvenu zatrovanost ne podnosi. Zahtijeva promjenu odnosa i udara na temelje takve nepravedne društvenosti, društva, koje je podržavalo podjealu ljudi na bogate i siromašne, na bližnje i ne-bližnje, na svećenike u jeruzalemskom hramu i na levite po malim selima, na farizeje, saduceje i carinike. Postavio se protiv društva, koje je izbjegavalo ljudi s prijestom zanimanjima i smatralo ih prokletima: pastire, krojače, brijače, mesare, ribare, a napose carinike.

Najprije, Isus ne dopušta da Ga takvo društvo zarobi. Ne prihvata neodržive vjerske običaje: ne pere ruke prije jela, prije ulaska u kuću... Ne obazire se na klasnu podjelu. Razgovara sa svima jednako. Stupa u dodir s onima na rubu, sa siromašnima i s onima koji ne uživaju poštovanje. Onima koji su se zgraničili takvim Njegovim ponašanjem, hrabro dovršuje: »Nisam došao zvati pravednike nego grešnike. Zdravi ne trebaju liječnika!« (Mt 9,12) Razgovara s pro-

stutkom, prima pogane, gost je omraženog Zakeja, uzima za apostola Judu, pohlepnju čovjeka, koji će ga kasnije izdati; dopušta da ga prate žene, što je bilo nečuveno za jednog rabina. Time i druge oslobada za novo društveno ponašanje.

Ne obazire se na društvene časti. »Prvi će biti posljednji, a posljednji prvi!« (Mt 10,31) Veli da se carinici i prostitutke prvi probijaju u Božje kraljevstvo, prije nego farizeji. Carinici i prostitutke nemaju što izgubiti, jer su u židovskom društву nitko i ništa. Mogu se samo nadati boljem. Farizej nije takav. On živi dobro uzglobljen u sistem koji je sam stvorio: bogat je, ugledan je, vjeruje i siguran je da ima Boga na svojoj strani. Odbija Isusa, jer ga uznemiruje, jer ga obvezuje da izide iz svoje sigurnosti, da stavi u pitanje svoj sistem i svoje zakone, pa da se suoči s ljubavlju. Zato je Isus proglašen za zavodnika naroda, za opsjednutu, pa Ga društvo treba odbaciti. Ali Srce Isusovo ne odstupa od svojih planova da ljubavlju liječi i društvo.

Uspomene i nade

Sunčani zraci prodiru kroz prozore drage mi župne crkve. Vrelina toplog ljetnog popodneva bori se da prodre u ugodan hlad hrama.

Blagdan je Presvetog Tijela Isusova III Brašančevo.

Neumorni župnik u propovijedi upravo poučava da je to blagdan Euharistije, Tijela i Krvi Gospodnje. Osobito nas starije podsjeća da to nije samo blagdan Tijela Gospodnjega, kako smo to mi

upili kroz svoju mladost. Na koncu donosi i primjer: Četiri su mladića bila u zatvoru i progonstvu sa svojim svećenikom. Umirući svećenik ostavlja im posvećenu Hostiju, a oni je čuvaju uz velike opasnosti, presretni što je Gospodin s njima. U najtežem trenutku dijele Hostiju i priješću se. Obuzima ih radost i mir, jer sada je On s njima, Isus je njihova snaga.

Lagano titra vječno svjetlo kod oltara. Pogled upija tu sliku svetohraništa okruženog cvijećem, a srce se zahvalno sjeća trenutaka ispunjenih Gospodinovom prisutnošću.

Završena je sveta Misa. Još samo odzvana posljednja pjesma. Mladi student medicine, ministrant, gasi svjeće na oltaru, a moja duša moli: »Gospodine, Ti si uvijek uz nas. Tvoja draga prisutnost u Euharistiji mnogima od nas bila je pomoć i snaga, ali i najljepša pjesma našeg života. Budi to i mладим današnjice, budi svima nama!«

Taj mi je blagdan donosio toliko radosti u mojim mlađim danima. Moje se uspomene nižu: Voljenim gradom ide svećana procesija. Dječa u bjelini, a u rukama im košarice pune šarenih latice ruža i drugog cvijeća. Malim nevinim ručicama zahvaćaju te meke latice i graciozno ih prosipaju pred zlatni baldahin pod kojim svećenik nosi Presveto. Daci Marijine kongregacije, časne sestre, vjernici svih staleža i dobi, glazba, mlađi Katoličke akcije iz... Sve sama vedra i nasmijana mladost koja je svoje dane proživiljala pod gesлом: »Žrtva, Euharistija, Apostolat!« Tijelovo

DANAS TJELOVSKIE PROCESIJE PO ULICAMA NISU MOGUĆE, NEGO SE OBAVLJAJU SKROMNO PO SAMIM CRKVAMA ILI CRVENIM DVORISTIMA KAO UZ SVETISTE SRCA ISUSOVA U PALMOTICEVOJ ULICI U ZAGREBU

je bilo najdraži blagdan mlađih, ali nije se iscrpljivao samo u prigodnoj jednodnevnoj proslavi godišnje. Ti isti mlađi i djevojke svakog su mjeseca zajedno pristupali sv. Prcišti. Mnogi od njih svakodnevno su pribivali sv. Misi. Često ih se moglo vidjeti na koljenima pred rešetkastim, željeznim vratima crkve, gdje bi dugo ostajali u adoraciji, u klanjanju pred svojim Bogom Ljubavi u posvećenome Kruhu. Davno je tome, i mnoge je dobri Otac već pozvao k sebi.

U toj istoj crkvi s tugom smo ispratičivali mnoge od svojih najdražih. U njoj su se obavljala naša vjenčanja, krstila se naša djeca, tu smo dočekali i vjenčanja naših mlađih, pred isti tabernakul dolazi i naša unučad, i već tolike generacije ponavljaju pred njim iste riječi predanja: »Tvoji smo, Tvoji hoćemo da budemo!« Gospodine, hvala Ti za sve!

A sada, Gospodine, još jedno veliko — hvala. Hvala Ti, što naše crkve i danas odzvanjaju duhovnim pjesmama, »šansonama!« Mladost i danas pjeva, u ritmu svoje mladosti i svoga života, uz gitare. Bruje novi akordi, mlađi su i danas oduševljeni za »stare«, za vječne ideale. »Ostani s nama, Gospodel! Život nam vraćaš, snagu nam daješ, s nama blaguješ. Hvala Ti, Kriste, za ljubav silnu koja nas nasci kroz mrak!« Crkva koja ima takvu mladost ostat će uvijek živa, i trajno će odjekivati zidovi crkva i dvorana uvijek svježom radošću, jer Gospodin ostaje i u novom - naraštaju najljepša pjesma života.

Ivana BATUSIĆ

Molitva profesora

Profesor filozofije Jean Lautain iz grada Metza u Francuskoj govori o svojoj osobnoj molitvi i kaže:

— Molitva je važan dio mog života. Molim svako jutro i svake večeri! — to ističem! Molitva za mene nije samo izgovaranje nekih riječi i rečenica, nego mnogo više od toga. Molitva se odnosi na sve što se govori i što se čini. Molitva se temelji na vjeri, a ona je veza s Bogom. Bogu treba prikazivati svoj rad. Moliti znači sav svoj život smjestiti pod nadahnucu vjere. Moje najobičnije molitve jesu Oče naš i Zdravo Marijo. Uz te molitve, nastojim navečer sjetiti se svega što sam tijekom dana proživio. Nekoč se to zvalo »ispit savjesti« o dnevnom životu i radu, o svim mislima i dodirima s ljudima tijekom dana. Molim također i za svoje drage pokojnike. Njih ne smijemo nipošto zaboraviti! Molim i za one koji ne dijele moje mišljenje; molim i za svoje protivnike.

Moja jutranja molitva odnosi se na cijeli dan koji je pred mnom, u želji da cijeli dan budem povezan s Bogom. Sve što radimo, treba raditi u skladu s voljom Božjom. Nije moguće predvidjeti sve okolnosti novog dana. Ako bude dolazio do sukoba, molim unaprijed Boga da budem spreman na pomirenje. Kao kršćanin, ne smijem ni s kim živjeti u zategnutim odnosima, u srdžbi i zavadi. U molitvu uključim i želju

da se ni s kim ne bih zavadio. Ako sam bio svlađan zabluđom ili nepravdom, moram tražiti pomirenje, moram se svlađati i tražiti oproštenje.

Ne volim u molitvi biti u vijek samo prosjak. Zato rádo molim i za hrabrost, za snažnu volju, za snagu u radu, kako bi sve što radim ispalо što bolje. Ali moram biti spreman da ponizno prihvati i neuspjeh.

Boga slaviti, Bogu stalno zahvaljivati, to mora svaki čovjek! Ja osobno zahvaljujem posebno što mi je spasio život za vrijeme rata. Zahvaljujem također što sam Ga upoznao u svojoj mladosti, u kojoj sam imao temeljiti vjerski odgoj. Zahvaljujem Bogu na svemu što je u vezi s mojim životom. Što stariji bivam, to više sam uvjeren da je Bog u svojoj biti Ljubav. On se iz čiste Ljubavi prema nama utjelovio da bi nas mogao spasiti.

Ljubav isključuje svako nasilje i mržnju. Ljubav je, po mom mišljenju, glavna poruka Evandželja, pa nastojim u svom životu ispuniti Kristovu zapovijed ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Često se smatra da je mir samo stanje bez rata, a to nije točno. To bi bio nekakav mrtav mir, a nama je potreban živ i stvaralački mir.

Ne zanemarujem ni liturgijsku molitvu vjerničkog zajedništva u crkvi. Svake sam nedjelje na Misi u crkvi Naše Gospe. Volim glasnu molitvu i pjevanje, ali i šutnju. Za iskazivanje bogoštovnih čina potrebno je cijelo naše tijelo sa svim znakovima kojima se čovjek izražava. —

Tako govori čovjek, laik, filozof i vjernik.

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Marijina zagrebačka katedrala

Piše: Ante KATALINIĆ

Jedanaesto stoljeće povijesti Hrvata bilo je veoma slavno zbog velikih kraljeva Petra Krešimira IV. i Zvonimira. Ta dva kralja bijahu poput svojih predčasnika veoma odani štovatelji Marijinii i stavljali su hrvatsko kraljevstvo i hrvatski narod pod Marijinu zaštitu. Onda je došlo do onog tužnog prijelaza u 12. stoljeće. Bio je to prijelaz iz vladavine narodnih kraljeva pod dinastiju koja nije bila hrvatske krvi. Otada su Hrvatska i Ugarska kao dva zasebna kraljevstva imale zajedničkog kralja. Bio je taj prijelaz tužan, iako ne i tragičan. Kako je do toga došlo?

Zvonimirov sin, kraljević Radovan, umro je mlad, pa je nakon Zvonimirove smrti u Hrvatskoj nastao nemir, borba za prijestolje. Kralj Stjepan II. Krešimirović (1089—1090) i kralj Petar Svačić (1093—1097) kratko su vladali. Prvi je umro zbog bolesti, a drugi pogibe u bitci s tudincem. Tada Hrvati umjesto daljnog rata i proljevanja krvi sklapaju s ugarskim kraljem Kolomanom poseban ugovor (Pacta conventa, 1102.) po kojem će on biti kralj i hrvatskog kraljevstva. Zašto je Božja providnost dopustila takav razvoj ne znamo, ali je u svemu tome bilo nešto zanimljivo. Po-

litičko središte Hrvata seli polako s Jadrana na sjever, a Božja providnost gore je pripremala utjehu, utočište i jamstvo da nećemo kao narod propasti. Koja je to utjeha? Kakva sigurnost i jamstvo?

Marija!

Kako je to bilo? Još prije ugovora »Pacta conventa« 1102. pozvan od jednog dijela plemstva, došao je u Hrvatsku ugarski kralj Ladislav, brat Zvonimirove žene Jelene, kraljice Lijepa. Bio je to godine 1091. Daleko na jug nije mogao doprijeti, nego je nastojao bar sjever osigurati za sebe. Da bi u tom uspio, osnovao je u Zagrebu biskupiju g. 1094. Od-

redio je da biskup bude sufragran mađarskom metropolitom u Ostrogonu, a ne ni hrvatskom biskupu u Kninu, ni hrvatskom metropolitom nadbiskupu splitskom. Ujedno je odredio da se gradi katedrala. Katedrala je započeta nakon »Pacta conventa« tj. poslije 1102., a dovršena je i posvećena 1217. u čast Uznesenja Marijina. Divno! Odmah od početka svi dokumenti nazivaju zagrebačku katedralu Marijinom crkvom.

U času kad je Zagreb postao biskupskim gradom nije bio neko veće mjesto, ali je ipak bio naselje koje je svoj korijen vuklo iz rimskih vremena. Znamo da je

ZAGREB, STARA KATEDRALA S TVRDAVOM PRIJE POTRESA G. 1880.

prije osnutka tu bio »Vicus Latinorum — Latinsko naselje« ili u hrvatskom nazivu od starine Vlaška Ves, što se do danas održalo u nazivu Vlaška ulica. Kad su Hrvati došli u te krajeve, našli su u njima Latine. Taj Vicus Latinorum imao je svoju crkvu, a zvala se crkva sv. Marije. Sigurno je da kralj Ladislav ne bi tu osnovao biskupiju, da već tada nije ondje bilo crkve. A pretpostavka da bi možebitno crkva bila posvećena nekom drugom, a ne Mariji, ne dolazi u obzir. Nema ni traga spominjanju bilo kojeg imena osim Marijina.

Povjesničar Ivan Tkalčić, izvrsni poznavalac starog Zagreba, u svom djelu »Povijesni spomenici grada Zagreba« (Zagreb, 1889, str. 145.) piše: »U laškouličkoj občini, kako ju spomenuh, prvočna župna crkva posvećena bez dvojbe sv. Mariji, u kojoj su takoder, dok se nije sagradila stolna crkva, služili prvi zagrebački biskupi.«

Dugo se vremena nije točno znalo gdje se ta prastara Marijina crkva nalazila.

Stvar je otkrivena pred nekoliko godina kad se kopalo u podu katedrale da bi se postavilo ciljevi za centralno grijanje. Tom prigodom nađeni su temelji jedne prijašnje crkve. Po temeljima se vidi da je crkva bila jaka, solidno građena. Po arhitekturi i načinu klesanja kamena, te po izvedbi kapitela koji se sačuvao, zaključuje se da je crkva predromanička ili ranoromanička, iz 9. ili 10. stoljeća (Ivandija). Sačuvani kapitel nalazi se u kapeli sv. Stjepana, u nadbiskupskom dvoru, lijevo od ulaza. Na temeljima te prastare crkve podignuta je prva zagrebačka katedrala. Nju su gotovo razrušili Tatari g. 1242. Ponovnu gradnju započeo je biskup Timotej (1262 — 1285) koja je i dovršena tek u 16. stoljeću. Uz razne preinake prilikom popravaka, osobito nakon potresa, ta katedrala stoji i danas, noseći kroz sva stoljeća ime i posvetu Marijine uznesenja.

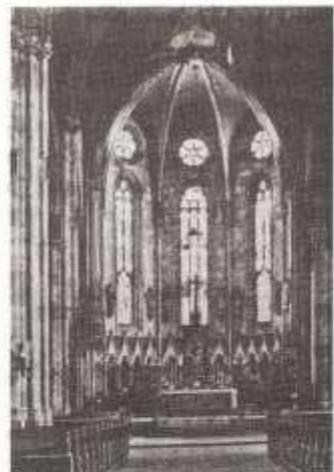
U onom, dakle, odsutnom času, kad se težište i središte hrvatskog naroda i hr-

vatske povijesti prebacilo iz južnohrvatskih krajeva u sjevernohrvatske krajeve, iz jednog političkog tipa života u drugi, dočekala nas je onda raskrilenih ruku Marija, naša Majka i Kraljica. Prvi veliki događaj u prijelazu našeg narodnog težišta s juga na sjever, bio je osnutak biskupije uz Marijinu crkvu, bila je odluka da se zida Marijina katedrala, koja će postati duhovno središte hrvatskog katolicizma. To je odgovor na pitanje, kako je u onim gorkim časovima prijelaza hrvatske povijesti iz 11. u 12. stoljeće Marija postala našom utjehom, utočištem, sigurnošću, jamstvom za sretnu budućnost. Jednostavno tako što nas je u Zagrebu dočekala u svojoj crkvi, a onda nas je kroz svu povijest pratila otvorenim majčinskim srcem u svojoj katedrali. Htjela je nas i našu budućnost uzeti pod svoje okrilje. Ono što je u 7. st. učinila u splitskoj katedrali, opetovala je na prijelazu iz 11. u 12. st. u zagrebačkoj. U toj crkvi pokazat će da je doista Kraljica Hrvata. Iz te njezine crkve strujala je u naše djebove snage da se odupru Turcima. Turska sila progutala je Bugarsku, Grčku, Srbiju, Albaniju, ali se Hrvatska oduprla tako reći pod bedemima zagrebačke Marijine katedrale, makar i desetak vana, svedena na »Reliquiae reliquiarum«.

U toj crkvi branili su naš katolički i hrvatski identitet veliki i sveti zagrebački biskupi, poput Kažotića sina hrvatskog juga, i Borkovića sina hrvatskog sjevera, te naši novovjekni nadbiskupi i kardinali. U Marijinoj crkvi, u zagrebačkoj katedrali,

DANASNA KATEDRALA, POGLED S RIBNJAKA (lijevo) I UNUTRAŠNOST PREJE NAJNOVIJE OBNOVE (desno)

Blaženstva su put prema vrhuncima

Godine 1985. Ivan Pavao II. u Limi, glavnom gradu Perua, pozvao je mladež prema vrhuncima, da žive prema evandeoskim blaženstvima. Donosimo glavne izvukte iz Papina govor:

»Ideal, koji Krist predlaže u blaženstvima, uzvišen je i zahtjevan i zbog toga prikladan za životni program mladeži. Temeljna je oznaka mladeži plemenitost, otvorenost k uzvišenosti koja traži napor na naravnom i nadnaravnom planu.

Mladež po prirodi svoje dobi traži vrhunce, kroči prema plemenitim idealima. Isus iz Nazareta počeo je svoje misisko poslanje propovijedajući obraćenje u ime Božjeg Kraljevstva. Dolaskom Isusa Krista, Sina Božjega, Kraljevstvo Božje postaje prisutno

među nama. Ono je u nama i u isto vrijeme konačna je svrha ljudskog života... Zato osam blaženstava sačinjava najprecizniji zakonik evandeoskog morala, zakonik životnog stila kršćanina.

Riječi koje je Isus izrekao prije dvije tisuće godina u Govoru na Goru, sačuvale su svoj životni značaj... Crkva ih je uvijek isticala, pa ih ističe i danas, upućujući ih posebno mladeži, srcima plemenitim i otvorenim za dobro!

Isus izjavljuje: »Blago onima koji plaču«, tj. blago žalosnima zbog fizičkih iskušenja i moralnih patnji »jer će se utješiti«. Trpljenje je na neki način sudbina čovjeka koji se radi, provodi svoj život u žalosti i po smrti prelazi u vječnost. To je put

člščenja. Važno je otkriti kršćansko značenje ljudskog trpljenja. Mladež se nikad ne smije bojati trpljenja u svjetlu blaženstava. Uvijek treba biti na strani onih koji trpe, te u vlastitim nevoljama i u nevoljama svoje braće otkriti spasonosnu vrijednost bolesti, evandeosku snagu svake patnje.

Blago onima koji su čista srca! Onima koji odgovaraju tom blaženstvu Krist obećava da će sigurno gledati Boga. Ljudi koji su čisti, već na ovom svijetu gledaju Boga. Sve probleme koji zahtijevaju posebnu čistotu pogleda, kao na primjer ljubav i brak, vide u svjetlu Evanđelja. Crkva je o tom uvijek govorila, a posebno to čini u naše vrijeme, s mnogo jasnoće i upornosti, posebno mladeži.

Vrlo je važno odgajati mladež, mlađe i djevojke, učištoci, u lijepoj kreposti, sa svrhom da se mladež zaštiti od svih nasrtaja koji idu za tim da unište blago njihove mladosti seksualnim griješima, drogom, nasiljem, grijehom uopće. I da tu mladež sačuva na putu koji vodi k Bogu, u kršćanski brak ili u potpuno predanje Kristu u svećeništvu. Danas Crkva treba mnogo apostola da šire Evanđelje po svijetu u stoljeću koje nadolazi.

Blago milosrdnjimal Milosrde je u središtu Objave i Saveza Boga s ljudima. Milosrde, kako ga naučava i provodi Isus »bogat milosrdjem«, najistinsija je ljubav. Milosrde je punina pravde. Milosrdna ljubav nije jednostravna samilost prema drugome koji trpi, nego je osjećajno i djelatno zajedništvo sa svima koji su ucviljeni. Milosrde nije besplodno čeku-

nje, nego odlučna djelatnost u korist bližnjega.

Blago krotkima! Krist! Propovijedajući o Kraljevstvu Božjem, Isus je govorio svojim učenicima: »Učite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca!« Blag je onaj koji živi u Bogu. Ne radi se o militavosti, nego o pravoj duhovnoj vrijednosti onih koji se znaju neprijateljskom svjetu suprotstaviti bez mržnje i bez nasilja, odlučno ali ljubezno i blago; koji znaju zlo pobijediti dobrim, koji znaju više tražiti ono što sjedinjuje, a ne što razdvaja, pozitivno, a ne negativno, koji znaju »posjedovati zemlju« tako da u njoj izgrađuju »civilizaciju ljubavi«. Eto vam zadaće! Divne zadaće!

Blago onima koji gladuju i žedaju za pravdom! Tim riječima Isus nas pozivlje na svetost, na pravdu ili savršenstvo, koje se rada iz slušanja riječi Božje. Tu pravdu Crkva želi uspješno unaprediti među ljudima, zahvaljujući svojoj društvenoj nauci, a vi mladi trebate je proučavati s velikim zanimanjem i zauzetošću. Ahi, da to ostvarite, trebate se utjecati molitvi, pouzdano, iskreno, često i ponizno pristupati sakramentu pomirenja, ispovijedi, sudjelovati u Euharistiji — kod Mise, i Gospodina primati u Pričesti.

Trebate se utjecati i Pre-svetoj Djevici Mariji, koju crkvena predaja nazivlje Blaženom. Neka Djevica Marija bude vaša Majka. Nastojte čestim razmišljanjem otkriti vjernost kojom je Ona hranila svoj duh blaenstvima. Neka vas Djevica Marija prati uvijek na putu istine, dobra, ljubavi i plemenitosti . . .

Srećko BOŠNJAK

Volim Te, Bože!

Volim Te mirisnim akordima
šaputavih glavica ocvalog cvijeća,
šalom duge, klupkom vunastog oblaka
i rumenim izdisajima sunca.

Volim Te grimiznim ljetnim žarom,
krikom izgubljenog galeba,
pozaspalim valima
i svjetlucavim okovima tame na moru.

Volim Te purpurnom kišom,
pokrovom od pokisla lišća,
crvenim psalmima jesenjih šuma
i ponosom zrelih klasova.

Volim Te baletom pahuljica,
zavjesom mlijecne magle,
trkom drskog vjetra
i Božičnom zvjezdom repaticom.

Volim Te poklonjenim životom,
razigranim spletom starih igara,
piramidama snova,
kišom vrelog plača sa otvora ljudskih rana.

Volim Te brzokrilnim vremenom
i cijelom nježnom plimom riječi...
Volim Te, Bože moj!

IVNA

SUNCE U

Djetinjstvo moje bila je bezbrižno, iako me nisu tetošili. Volio sam pijetle dok na viještaju zoru, i ovce kad krenu travnatom stranom brijege. Volio sam trčati po visokoj travi, napiti se s izvora ispod stijene, pogledom pratiti orla u visini. Jedini izlaz iz moje doline vodio je sjenovitim klancem kojim je uvijek žuborila i rječica puna srebrnih pastrva. Ljeti kad hladna voda godi, igrao sam se s njima na prpošnim slapovima preko kamenja.

Rano sam morao otići iz svoga sela u planini. Pošao sam stazom šumskih radnika, ali bez sjekire. Na ledima sam nosio torbu krcatu knjigama, a u sebi dušu punu čežnja i nada. Zrao sam da svijet ne svršava na vršcima dalekih tamnih borova, i uvijek su me radovali novi vidici. Htio sam rukom odgrnuti oblake na plavom nebu, uvjeren da se iza njih kriju vrata moje nepoznate budućnosti. Znao sam samo to da moram naprijed. Ali kamo? Naprijed kroz šumu nepoznatog, da prestignem zoru i preteknem sunce. A ono me ipak iznenadilo. Obasjalo me kroz visoke krošnje poteškoća koje su mi zastirale pogled, pomilovalo moje znojne obraze i tiho mi šapnulo u srcu: »Ja te čekam, da ti pokažem put. Dodi slijedi me!«

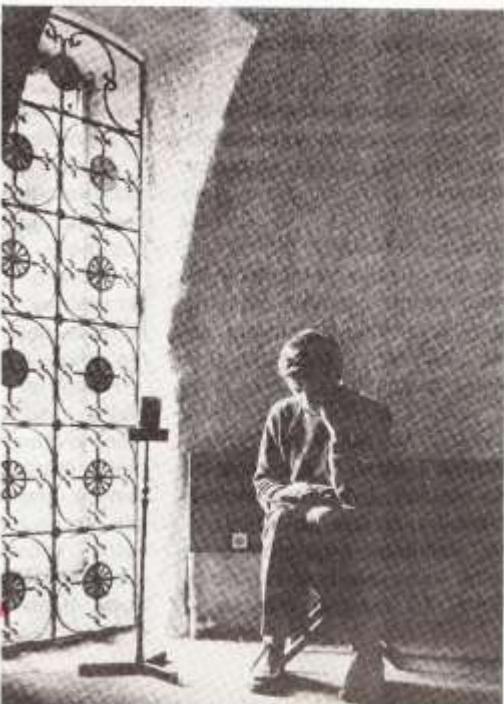
O ČIMA

Bio si to Ti, Isuse. Ja ne znam da li sam dalje trčao, ili su me nosila krila radosti.

Kad sam se vratio kući, nisam više bio jučerašnji dječak. Mama mi je rekla da u očima nosim Sunce, a ja sam bio preponosan na svoju tajnu, da sam se i susreo s Njime. Susreo sam Ga i On mi je govorio: »Tko ide za mnom, neće hodati u tami. Dođi, učinit ću te svjetлом, i u tvome licu mno- ga će braća mene prepoznati!« I ja krenuh, a On me zamilova. Njegovo me svjetlo stal- no obasjava. Razgovor s Njim u tišini pra- vi je užitak jer On zna sve tajne, a mojim srcem želi zagrliti sav svijet. Isuse, kako si čudesan!

Put je dalek i ne baš ravan. Sada sam stao na raskršcu gdje su stali i mnogi prije mene; stali i posumnjali, pa im se svjetiljka ugasila. A mojim srcem odzvanjaju riječi ko- je je od Sunca čuo i moj imenjak kad je bio mlad, i zapisao za mene mlada: »Hajde, po- daj si romasima sve što imaš, i imat ćeš bla- go na nebu. Dodi, slijedi me!« »Isuse, hoću li moći?« »Ljudima je to nemoguće, ali Bo- gu je sve moguće!«

TINO

Zašto baš Boga?

Kroz otvorene prozore dođe cvrkut ptica. One pjevaju uskrsom Gospodinu! Na granama drveća pojavili su se prvi, sitni nježnozeleni lisići, a sunce svojim zrakama topline i svjetla razveseliće ljudi i svu prirodu. Divan je Bog u djelima svojim!

Medutim, u razredu nitko ne primjećuje te Božje darove, niti itko čuje pjesmu razigranih uskrsnih zvona koja i u ponedjeljak po Uskrsu pozivaju ljude u crkvu na Gozbu Kralja Jaganca. Mi smo veoma uzbudeni, ali drugim stvarima. Na prvom satu imali smo pismenu provjeru poznavanja marksizma, a sada očekujemo školsku zadaću iz latinskog jezika. Panika i strah malo koga nisu obuzeli. I dok čekamo nastavnika, listam po knjizi. U to začujem prijateljicu iza leda kako se ljuti i psuje Boga. To me još više uzbudi-

dilo i uvrijedilo: »Zašto psuje Onoga koji je i meni i bezbrojnim drugima najveća svetinja?«

»Zašto psuje Onoga koji joj je dao život i sve što ima: zdravlje, bistar um, dobro pamćenje...?«

»Zašto Ga psuje ako u Njega ne vjeruje, iako Ga zove u pomoć kad drhti pred profesorom?«

Okrenula sam se, blago je pogledala i gotovo šapčući je upitala:

»Zašto baš Boga?«

Nije mi dala odgovor, nego me zaprepaštenim licem upita:

»Željkice, zar ti vjeruješ u Boga?«

»Pa da i ne vjerujem, tvoja me psovka vrijeda! Ružno je čuti takve riječi iz usta kulturna čovjek!«

Iz ovog mog odgovora Suzana je shvatila da vjerujem, i to ju je jako iznenadilo. Valjda je mislila da vjera nije spojiva s dobrom učenicom koja čak i marksizam poznaje, i aktivno sudjeluje u svemu što se u razredu poduzima, pa me ponovo upitala:

»Željka, kako možeš vjerovati u nešto što ne postoji? U nešto što nisi vidjela?«

»Suzo, jesli li ti vidjela radio-valove, ultraljubičastu boju, pa ipak ne sumnjaš da postoje?«

»Dakako da ne sumnjam jer valove čujem kao glas! Nih se dade prilagoditi mome uhu!«

»Tako je! I Bog se prilagodio našem oku i uhu. Postao je čovjek da bismo Ga mogli čuti i vidjeti. U njegovim je grudima kucalo ljudsko srce, živio je našim životom, i ostavio svjedoke o svom boravku na zemlji. Njegova nauka preporodila je

svijet i još ga danas stalno preporada, čini boljim. Njega i ja osjećam u dubini svoje duše, čujem Njegov glas u svojoj savjesti, čujem i Njegov plać nad tvojom psovkom. On se nama prilagodio, i mi se moramo Njemu prilagoditi, pa ćemo Ga sa svim dobro čuti i razumjeti.«

Suzana je ostala bez riječi. Nastavila je ponavljati latinske rečenice pripremajući se za školsku zadaću. I ja sam htjela učiti, ali su mi se uz gramatička pravila mijesale i druge misli:

»Zašto mladi ateisti tako malo znaju o Bogu i o Crkvi? Zašto su ih njihovi stariji lišili tih spoznaja, pa sada svoj život žele osmislići nečim što ih ne može zadovoljiti, usrećiti? Kad Bog bude tražio njihove duše iz ruku njihovih roditelja, što li će tada ti roditelji?«

Švi su mladi osjetljivi na nepravde u svijetu, i zgražaju se kad čuju da tisuće ljudi svaki dan umire od gladi. Jedna nam je profesorica o tome opširno pričala, a dan jednom riječju nije spomenula kršćanske junake i junakinje — misionare i misionarke koji se trude da pomognu baš najbjednjima. A ne daju im oružje u ruke, niti im u srca usaduju mržnju, nego im daju svoju ljubav, da bi po ljubavi misionara prepoznali Boga kojeg oni propovijedaju, Boga, koji ih ljubi najviše onda kad ih svi ljudi zaborave. Kad bi to znali toliki naši mladi ateisti, mijenjali bi svoje mišljenje i o Bogu i o Crkvi. Spoznali bi da snagu za ljubav daje samo Bog kojega psuju, a mržnju siju samo oni koji nisu upoznali Boga.

ZELJKA S.

AFORIST:

Žena

ČUDO PRIRODE I SVETIŠTE DJEJINJSTVA

IDOL DRUŠTVA I GLUMICA NEVINITOSTI

Čudo prirode
neobučena redovnica
prirodna ljepota
razigrana djevojka
skromna jednostavnost
tvornica ponosa
dječje mljekarstvo
svećenik obitelji
svjetska golgota
vječno praštanje
toplo ognjište
otrov trutova
radina pčela
čist dobitak
smireno naručje
skriveno blago
korekcija voljenog
profesor odgoja
raj zemaljski
priateljica života
izvor dobrote
herojina ljubavi
ljekovita biljka
radošt svijeta
luča spaša
svetište djetinjstva
plodonosna majka
obiteljska slikovnica
sidro obitelji
hraniteljica svijeta
majka snova
kruh svakidašnji
svetica patnje
ruža stana
uvijek ravnopravna
vjerna suputnica
nebesko majčinstvo
životno mučeništvo
opjevana majka
baka servis
temelj života
garancija nacija

— Ženetina

— Idol društva
okati rogonja
drogerijska ljepotica
pijana gerla
velemajstor flirta
toranj taštine
grobnica nevinih
vražji bogek
drogirana aždaja
lažni osmijeh
ranč bogatih
otvorena kockarnica
potrošni materijal
neočekivani deficit
napuštena farma
večernja novost
zavodnica naivnih
varalica odraslih
ispijena čutura
utočište prolaznika
prodavačica folova
vulkan strasti
šamar osvete
progoniteljica muškaraca
carinarnica švercera
glumica nevinosti
tvornica pilula
igračka pijanaca
dvonožno strašilo
nezaposlena koketa
noćna sova
plava koverta
vječni upitnik
pogažena ruža
leksikon prevrtljivosti
svaćija zemlja
tri čoška
krvavo fiksanje
zaplakana starica
samica starosti
smiješna rabota
propast svijeta

Jagoda trpi, a ne pita: »Zašto baš ja?«

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Jagoda Grbeša rodila se u Dalmatinskoj zagori, a već dugo živi u Splitu. Majka je duboko vjerovala i tako naučila svoju djecu, ali otac nije mnogo držao do vjere. Jagoda je već u dvanaestoj godini života. Počela je osjećati malaksalost ruke. Išla je na razna liječenja, ali bez uspjeha. U pubertetu se u svemu tjelesno normalno razvijala, samo je ruka zastajala. U osamnaestoj godini javili su se bolovi i u nozi. Godinu dana kasnije operirali su joj kralježnicu u vratu, ali ni to nije pomoglo. Ostala je djelomično uzeta i prisiljena na dugo mirovanje. Od višegodišnjeg ležanja javile su joj se po tijelu rane. Povremeno bi zarašle, ali bi se ponovnojavljale. Uz pomoć drugih može se povremeno pridići. Na sreću, ne osjeća velike bolesti osim kad nastupi promjena vremena. Nade u ozdravljenje nema. Prije bi išla i u koje toplice na liječenje pa ju je to barem psihički bodrilo, ali doma joj je ipak lakše. Ima bolju njegu koju joj pružaju majka i sestra, a tu su i prijatelji koji je pohadaju.

Predma već dugo godina

prikovana uz krevet, Jagoda dobro iskoristava vrijeme. Puno čita, a rado uzima u ruku knjige i listove vjerskog sadržaja. Sama priznaje ovačko: »Kad čitam onda i razmišljam, a to mi puno pomaže.« Svakog prvog petka u mjesecu dođe joj svećenik u kuću da se ispovjedi i pričesti. To joj donosi veliko ohrabrenje i tako lakše izdrži od mjeseca do mjeseca. S Isusom se lakše trpi. On je bio prikovan na križ, a Jagoda uz krevet. Ali Jagoda odavno ne trpi uzalud. Svećenik, don Branko, poučio ju je kako će svaki dan posvetiti prikazujući ga Bogu na neku važnu nakanu. Ona prikazuje svoje patnje za druge bolesnike, stare i nemoćne ljude, za grešnike, pa i za nevjernike. Rado se moli za svećenička i redovnička zvanja i za njih prikazuje svoje patnje.

S voditeljicom splitskog karitasa, tetom Vinkom, Jagoda se upoznala 1978. Vinka i njezine suradnice otada je često posjećuju, a Jagodi takvi posjeti puno znače. »Teta Vinka me uči i poučava. Ima li što bolje od toga?« pita Jagoda. Zato se i ne treba čuditi što si Jagoda uopće

ne postavlja pitanje: »Zašto baš ja moram trpjeti?«

Svjesna je da ljudska mudrost na to pitanje nema odgovora, ma koliko se ljudski um naprezao, već je potrebno prihvati i nositi ono što je koga snašlo, u živoj vjeri da Bog to znaće i nezaboravljiva, da se u patnjama treba sjedliniti s Isusom patnikom, i s Njime nositi svoj križ. Jedno drugo pitanje i pak si postavlja: »Dokle, i hoću li izdržati?« Zato i ne moli toliko za ozdravljenje, nego za snagu da mogne sve izdržati do Božje volje. Svjesna koliko joj pomažu posjeti zdravih, i koliko joj znaće ohrabrujuće i poticajne njihove riječi, Jagoda za užvrat svima preporučuje da čuvaju zdravlje, da postanu svjesni koliko zdravlje znaće u životu, a zatim da malo više posjećuju one koji toga dara nemaju — bolesne i nemoćne.

BOLESNICI NA MARIJI BISTRICI

8. lipnja — nedjelja

»Nedjelja bolesnika i zdravstvenog osoblja« u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

28. lipnja — subota

Hodočašće bolesnika i zdravstvenog osoblja na Mariju Bistrici — predvodi zagrebački nadbiskup, kardinal Franjo Kuharić.

(Čitate i na str. 205.
»Ti znaćeš najbolje.«)

Izvor snage u patnjama

Na Bijelu nedjelju ove godine preminula je baka Marija Blažek, naša župljanka koju ne bismo smještali zaboraviti. Bila je to izvanredna osoba koja je svoju bolest proživljavala na poseban način. Poznavali smo je već godinama. Svakog prvog petka susretali smo se s njom donoseći joj okrepnu svetih Ostatstava. Nećemo nikada zaboraviti, kako je spremno i željno dočekivala božanskog Gosta i s kakvom nas je zahvalnošću uvijek ispratila.

Posljednjih 20 mjeseci života ležala je prikovanu uz bolesničku postelju. Ubrzo joj se od ležanja otvorile žive rane (dekubitus). I u tim teškim bolima baka Marija sačuvala je nutarnji mir i potpuno predanje u volju Božju zajedno sa svojom kćerkom koja ju je samaritanskom ljubavlju njegovala. Svoje trpljenje prikazivala je za velike nakane Crkve, za obraćenje grešnika. Iznad bolesničkog kreveta visjela je na zidu velika, stara slika Presvetog Srca Isusova. »Velečasni, u tu sliku upirem svoj pogled i odatle crpm snagu za strpljivo podnošenje mojih boli«, reče mi baka prilikom jednoga pohoda. Dakako, svaki je prvi petak za nju bio dan na koji bi se spremala i kojemu se je radovala.

Za prve petke požadamo i druge stare i bolesne osobe nošene im sv. Ptičest. Susret s bakom Marijom bio je uviđek nešto posebno. Sadržaj razgovora s njome odnosio se samo na Boga i na duhov-

ni život. U tim razgovorima zrcalila se njezina kristalno čista duša koja želi biti potpuno odana Bogu. I za nas svećenike, susret s njom bio je doživljaj vjere i duhovno obogaćenje. U njezinu sobici nestajalo je umora, i obuzimala bi nas radošć svećeničkog služenja.

Znale su je koji puta salijetati misli o vlastitoj grešnosti i nedostojnosti, premda mogu sa sigurnošću tvrditi, da je izbjegavala ne samo laki grijeh, nego i male nesavršenosti. I kao što je Spasitelj na križu u smrtnim mukama zavatio: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mk 15,34), tako je i baka imala kriznih trenutaka. Jednom, u posljednje vrijeme kad je neopisivo trpjela, pitala me je: »Velečasni, da li sam ja teško uvrijedila Boga, kad sam se usudila pitati, zašto se nakon tolikih mojih molitava, a nizala je krunice dan i noć, i trpljenja, ništa nije dogodilo s obzirom na one nakane na koje sve prikazujem?« I odmah je baka dodala, da je čula jesan nutarnji glas koji je govorio: »Ti samo moli!« Osjećala se nedostojnom da Bog njoj odgovara u nutritini, i pitala je što o tome treba misliti. Rekao sam joj, neka se samo drži onoga što je čula. I ostala je vjerna moliteljica i životom i patnjom sve do zadnjega daha.

Mi koji smo gledali njezine muke gubili smo strpljivost i molili Gospodina da joj se smiluje. Kad sam joj na Veliki petak donio sv. Po-putbinu, nije više mogla govoriti; davala je samo znakove da sve razumije, i tek uz našu fizičku pomoć, primila je sv. Ptičest. Svi smo bili uvjereni da je stigao i nje-

U TU SLIKU UPIREM POGLED I ODATLE CRPM SNAGU ZA PODNOSENJE BOLI.

zin Veliki petak. Prevarili smo se. Gospodin je produžio njezinu agoniju još cijelih deset dana. Nitko od susjeda i prijatelja koji su je pohadali i divili se njezinoj vjeri, nije mogao shvatiti od čega bolesnica živi i zašto ona, tako pravedna, mora toliko trpljeti. To pitanje ostaje tajna, ali možemo reći da je raspeti Krist u njoj našao vjernu suradnicu i supatnicu.

Svijet se spašava trpljenjem. Kad pravednik trpi, to je opomena nama, i pravednikova patnja trebala bi probuditi naše savjesti. I da ne ma takvih poniznih i pravednih patnjičaka, koji se dragovoljno žrtvuju za spas braće. Bog zna, što bi već bilo od ovoga svijeta. Nameće se također pitanje: Tko zapravo utječe na sudbinu svijeta, da zbog svojih zala već nije doživio katastrofu? To sigurno nisu oni koje svijet smatra »velikima« i »moćnima«, nego su to ponizni i raspeti patnici koji se, sjedinjeni s Kristom, žrtvuju za dobro drugih.

Zeljko JURAK

Slika u dječjim očima

Piše: Aco VIDOVEČKI

Veliki je grad grmio svojim bučnim životom onog poslijepodneva, i nitko nije čuo oštru prepirku između muža i žene, prepirku punu gorčine, nakon koje su zajedno s djecom sjedali za stol. Kuhinja nakon njihove prepirke bijaše ispunjena tišinom koja je parala srca i duše, tjerala u plać, izazivala grč. Djeca su bila kao gromom prestrašena. Oči sviju bijahu uprte u zdjelu s jelom na stolu, ali nitko da si zagrabi jelo i stavi na tanjur. Tu neshvatljivu tišinu napokon prekine otac koji progovori:

— Djeco, mama će nas ostaviti!

Pogledi djece prebacise se na mamu koja je podrhtavala cijelim tijelom. Onda je najednom zaškripala stolicu, kćerka je skočila i u trenu kašala se kod mame. Čvrsto ju je zagrlila oko vratia, glavu je naslonila na mamo lice i uz suze kriknula glasom očajnika:

— Mama, mama! Ne, ne!

Gledajući taj prizor, stariji je braco stavio ruke na stol, spustio glavu na njih i potisnuo jecajući čekao daljnji razvitak prizora na pozornici njihova obiteljskog života. Otač se okrenuo od njih i kroz prozor se zagledao u ulicu bučnog grada u kojem već godinama žive.

Jedna krupna i vruća suza skotrljala se s očiju djevojčice mami na vrat. Ona se trgla, objema rukama obujmila malenu glavicu svoje kćerkice i pogledom potonula u dubinama nevinih suznih očiju svog djeteta u kojem je gledala i svoje minulo djetinjstvo. Gledala je samu sebe kad je još bila nezrela a željna života, polazila je svaki dan u grad u školu. Kako li su oni dani ipak bili lijepi! Mladost, drugovanje, zaljubljivanje, pjevanje na priredbama, pljesak oduševljenja njenom zvonkom srebrnom glasu. Dani su prolazili, godina za godinom donosila je uspjeh. Tek u zadnjoj godini došlo je do loma, a trajno je ostala gorčina u duši. Koliko li se puta moralu pitati:

— Zašto me ta profesorica mrzi? Zašto me proganja?

Na koncu više nije mogla izdržati. Onog sudbonosnog popodneva ustala je pred razredom i profesoricom, istresla svu muku koja joj je satirala dušu, i protestno napustila školu razočarana u ljude. Vratila se kući i danih plakala. Od srednje škole, koja je inače bila pri završetku, ne bijaše dalje ništa. Svijetlu budućnost koju su joj svi proricali, prekrili su crni oblaci neizvjesnosti. Sve se smračilo. Ostala je doma i pomagala roditeljima u polju i u domaćinstvu.

Onda je došao on, mladić, sadašnji njezin muž. Već je bio izučio zanat i živio je u gradu. Dolazio je u posjet svojim roditeljima na selo gdje su ga svi voljeli. S njim se gotovo slučajno srela. Nakon toga on je sve češće do-

lazio u posjet roditeljima, a nikad ne bi propustio da i nju posjeti. Ona je od toga oživjela, kao da joj se vraća sunce. Znali su se naći samo i dugo razgovarati. Onda je izrazio i što misli. Oženiti se njome. Ona je otada samo čekala prigodu da to saopći roditeljima: »Ponudio mi je brak. Zaposlit će me u gradu.« Roditelji su time bili zatečeni. Računali su da će ona ostati kod kuće, da će se tu udati, raditi u gospodarstvu i biti im na pomoć u starosti. Svi su njihovi računi pali u vodu onog trenutka kad se pojavio u njihovoju kući, zaprosio je u roditelja, i ona je pristala. Ni roditelji se nisu mogli protiviti. Svadba je bila veoma svećana. Koliko samo čestitara! Jednog predvečerja, još je sunce bilo na vidiku, odoše njih dvoje u svoj stan u gradu.

Grad ih je primio bez mrmljanja i bez primjedbi. Bijahu samo dvoje nepoznatih što poput tolikih drugih svako jutro rano ustaju i polaze na posao i žuljevima zaraduju svoj svakidašnji kruh. On je na poslu već dobro poznat svojim kolegama, dok je ona značila osvježenje u svoje krugu. Njezinim dolaskom kao da im se želja ispunila. Bila je dobra, plemenita, živahna, uslužna. Nevjerojatno je, kako je znala izgovoriti topalu riječ u sredini gdje su svi režali jedan na drugoga. Nije to bilo iz mržnje nego iz puke dosade zbož vječno istih lica, istog dosadnog posla.

Vrijeme je odmicalo, a njih su dvoje bili složni i radosni. Našlo se i podosta prija-

telja s kojima su izlazili na veselice. Bilo je sve lijepo, tek jedno ju je kod muža smetalo: ona je rado zaplesala, a on to nije volio. I dok se ona s prijateljima vrtjela u plesu, on bi pomalo pijuckao dok se ne bi i opio. Kod kuće je zbog toga ipak došlo do prepirke. No, onda se on i s posla počeo vraćati nakresan. Ukor, svade, pomirivanja, dokazivanja — opet sve isto. Došlo je i do vrijedanja. Ona se oprla svom snagom da ga urazumi jer je uz njih već bilo i dvoje djece. I što je još gore, ona je upravo mrzila alkohol i sve one koji mu se podaju. Muž joj se zbog takvog vladanja toliko ogadio, da je jednoj prijateljici izjavila: »Ogadio mi se!« Sunce je ponovo zašlo nad njezinim životom, i negdje u tom jadnom stanju iz kojeg je vapila za srećom, zametnulo se »prijateljstvo» sa zgodnim muškarcem na poslu u blizini. Počela je zakašnjavati s posla, a doma su je čekali. Kad je dugo nije bilo s noćne smjene, muž je posumnjao i počeo je u hoditi dok nije ustanovio o čemu se radi. Tada mu je postalo jasno zašto je ona već dulje vrijeme prema nje mu neraspoložena i osorna prema djeci. A i ono sinoć, kad ju je u četiri oka upozorio, ona je planula i viknula mu puna bijesa:

— Otići će! Zgadio si mi se ti i tvoj alkohol!

Kako li su strašne bile te riječi poslijer kojih se povukla u sobu i ridala kao ranjena. On te noći nije oka stisnuo. Sjedio je u kuhinji, pijuckao i pušio do jutra. Mamuran je krenuo na posao, nervozan i nesposoban da se prihvati bilo čega. Sve su se oči nad njim zapitkivale:

»Što mu bi da je takav?« I opet ovo sada: Djeci je sav ogorčen rekao da ona odlazi. Ta šutnja isprekidana plaćem, to njezino tupo gledanje, kako je on mislio, u duboke oči male im kćerkice...

— Sto li samo smjera?, zapitkivao se u duši gledajući tobože u gužvu na ulici. Kani li nas doista sve napustiti i otići? Je li moguće da je među nama dvoma i među djeecom kraj svemu onom lijepom čega je ipak bilo napretek?

— Brzo se odvio film njenog dotadašnjeg života na dubokom ekranu zaplakanih očiju male joj kćerkice. Na trenutak kao da nije ništa više vidjela, kao da joj se nešto pomutilo pred očima. U rukama je još uvijek držala njezinu malenu glavicu, zaledana u njezine lijepe oči. Iznenada, kao da je u jednom kutu njezinih očiju ugledala sliku svoje rodene majke, a u drugom lik Majke Marije. Zgrózila se. Nešto ju je potreslo, te je tako kriknula da su joj muž i sinčić priskočili u pomoć. Obujmili su je rukama, i tako se sve četvero našlo u zagrljaju. Kao probudena iz ružnog sna, ona je rekla:

— Djeco, tata se samo šalio. Tata i ja smo vaši, samo vaši! Vi ste uvijek naša draga dječica! Poljupci ih opet povezaše i stopiše u neraskidivo jedinstvo obiteljske zajednice. Nema više ni alkohola ni zakašnjavanja, ni izlazaka ni predbacivanja.

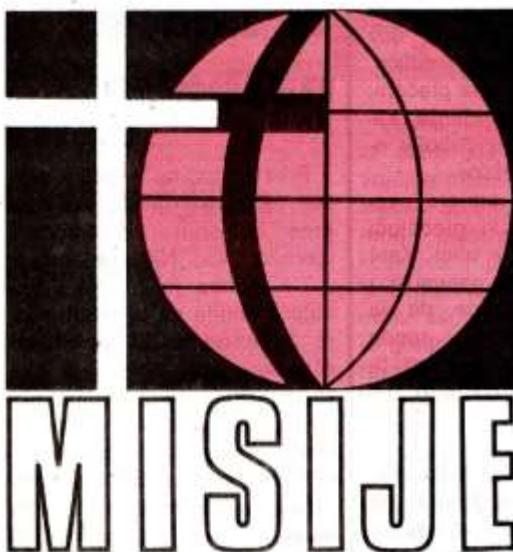
Sve mi je to iznijela u jednom razgovoru kad je došla pitati za savjet, kako da opet izgrade ono što su nesmotrenošću ugrozili i naorušili.

Ti znadeš najbolje

Prošle godine (1985.) održan je na Mariji Bistrici kongres bolesnih i nemoćnih vjernika, kao NEK bolesnika.

Njima je utjeha vjere najpotrebnija da bi mogli svoje žrtve uspješno ugradivati u žrtvu Isusa Krista, a sve za spasenje ljudi. Zagrebački nadbiskup uzoriti kardinal Franjo Kuharić želi da se slični susreti bolesnika održavaju svake godine. Ta je želja naišla na odjek u srcima plemenitih ljudi i već prerasta u djelo. U postojećim prostorijama kojima raspolaže tamoznji župni ured, ureduje se u tu svrhu prihvatište: »Ti znadeš najbolje« po riječima omiljene marijanske proštenjarske popijevke. Baš je to lijepo! S Marijom i patnje postaju pjesma ljubavi Bogu Ocu. Ureduju se spavacnice, ambulante, blagovalištete za teže bolesnike... Budući da je to čin ljubavi prema bolesnicima, smatramo ga važnim pothvatom za život naše Crkve. U skladu s prilikama u kojima živimo, malo-pomalo, Marija Bistrica pretvara se u značajno Gospino svetište, staje uz bok Lurd, Čenstohovi, Fatimi... gdje bolesnici osjećaju bliznu Marijina majčinskog Srca, a sa svim ljudima dobre volje doživljavaju se kao braća.

Ako ste u mogućnosti i srce vas potiče da dajete svoj novčani prilog, saljite ga na adresu: Glas koncila, Kaptol 8, 41001 Zagreb, pp 1011, i ne zaboravite staviti naznaku: Za prihvatište »Ti znadeš najbolje«.

Ureduje: Juraj GUSIC

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Progonjeni

Kristov Namjesnik Ivan Pavao II. kaže da je vjerska sloboda »najtemeljnije pravo, jer dostojanstvo svake osobe ima svoj prvi izvor u bitnom odnosu s Bogom Stvoriteljem i Ocem«. Oni koji ne priznaju Boga često ne priznaju ni to temeljno pravo koje čovjek ima kao Božje stvorene i Božje dijete.

Krist je najveći prognanik i patnik. Svojima navlješta sličnu sudbinu: klevete, zatvor, zlostavljanja, smrt. Ali nas i bodri: »U svijetu ćete imati patnju. Ali ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!« (Iv 16,33)

Papa je u Lurdru 14. kolovoza 1983. pozvao vjernike na razmišljanje i molitvu za proganjene vjernike. Reče kako su u progonima prvih stoljeća uobičajene kazne bile smrt, zatočenje, izgon. Danas su uz takve krute kazne i profinjenije: »ne smrt fizička, ali neka vrsta gradanske smrte; ne samo odvodenje u zatvor ili logor, nego trajno suženje osobne slobode.«

Predstavnik Sv. Stolice na sastanku o ljudskim pravima u Ženevi (1984.) nabrala teška kršenja tih prava u mnogim zemljama: Vjernicima je otežano školovanje, zaposlenje, život. Roditelji se ne usuđuju djeci dati vjerski odgoj, jer je to opasno. Mlađe se u školi nagurava ateizam. Samo određeni broj kandidata smije se primati u sjemenište. Redovničke zajednice su zabranjene, itd. O svemu tome češće čitamo u vjerskom tisku.

Evo još nekih pojedinosti. U Etiopiji (Afrika) se progone sve vjere, ali osobito kršćanska. U deset godina socijalističkog uređenja protjerano je iz službe 17 biskupa (koptskih), razoreni su samostani, pozavatiani mnogi svećenici i preko 7 tisuća kršćana. Jedan od najvažnijih ciljeva socijalističke vlade je istrebljenje kršćanstva. (Makar je oko 10 milijuna ugroženo od gladi, tj. svaki četvrti čovjek, glad kao da je manja opasnost nego kršćanstvo —!?).

U Laosu (Azija) također su na udaru svi vjernici, bili oni katolici ili budisti. Deseci tisuća (!!) su pogubljeni, stotine tisuća protjerano iz gradova na sela, vjernička okupljanja zabranjena. Katolički biskup Vithavong jedanput tjedno mora davati »doprinos za izgradnju socijalizma« (!?) time da radi kao prometnik na jednom gradskom raskrižju.

Bilo bi predugo nabrajati slične stvari po mnogim zemljama; osobito Evropi (većina socijalističkih zemalja), Aziji (Kina, Koreja, Vijetnam i dr.), Africi (Zair, Nigerija, Uganda, Angola i dr.)

A što li se sve ovih mjeseci sasulo na nas katolike! I dobro je to! Isus reče: »Bлаго vama kad vas pogrde i sve zlo slažu protiv vas.« Znači da za neprijatelje Kristove nešto značimo. Inače bi nas, beznačajne, pustili na miru.

Kardinal František Tomašek (Čehoslovačka) reče: »Raditi za kraljevstvo Božje znači mnogo moliti za kraljevstvo Božje, znači više trpjeti za kraljevstvo Božje i za nj kao Isus Krist ići na križ, to je sve. Sve to dogada se u našoj Crkvi. Molimo da širom svijeta proganjeni imaju snage trpjeti, ostati vjerni istini i vjerničkoj savjeti. Tako će spasiti sebe te poput Krista i s Kristom najviše pridonijeti izgradnji kraljevstva Božjega i spasenju sviju — i svojih progonitelja.

Mato RUSAN

Pagli Lokhi

- Luda Lokhi

Posebna je vrlina našeg bengalskog misionara oca Ante Gabrića da uvijek nastoji promatrati ljudi s njihove bolje strane. I tamo, gdje se drugi ljudi zaustavljaju na nekom nedostatku kojeg pojedinca, on će otkriti nešto što je posebno vrijedno i što umanjuje nedostatke. Tako i u ovom članku opisuje jednu sirotu djevojku.

Na kraju donosimo i nekoliko njegovih vijesti što ih je pisao u pismu na Uskrsni ponедјeljak iz Kalkute.

«Pagli Lokhi — Luda Lokhi» — tako je svi zovu u selu. A i jest — što se ono kaže — «malo čvrknuta». Međutim, po srcu je pravo zlato. Pravo čudo dobrote i samlosti. A i veoma je odvažna. Stasom je malena kao patuljak, no ne boji se ni najtežih poslova, osobito kad se radi o njezi bolesnika. I zbog te njezine ljubavi prema bolesnicima svi su je zavoljeli. Novcem im ona nije mogla pomagati. Sama nema ništa na ovom svijetu osim male kolibe. A u toj njezinoj kolibi ne kuha se svaki dan. Tu vlasta nevjerljatna bijeda. No kad zaradi koji novčić, ne treba je moliti, jer ako treba, dat će ona i svoju dušu. Ona je doista čisto zlato ljubavi i dobrote.

U maloj seoskoj kapelici svršio sam svetu misu i po običaju blagoslovio sam vodu za bolesnike. Ali danas moram još poći u selo. Lokhi će nas voditi po svom zaseoku. Tamo je teško bolestan Profullo. On je, dođuše, hindu, ali želi «Dišu o Ma Mariar aširbad — Isusov i Majke Marije blagoslov».

Profullova koliba nalazi se odmah do Lokhine. Bože moj, kojeg li siromaštva i bijede! Na zemljanim podu nalazi se nešto slame, a na slami hasura od palmina lišća, a na toj hasuri leži bolesnik Profullo. Na njemu su jadni dronci. Eto tako izgleda u toj jednoj kolibi! No brzo sam razabrao da sam ušao u mali Božji hram. Dobri Profullo sve

OVAKO DOVOZE BOLESNIKE U NASU BOLNICU U MARIA POLLIU

U POTRAZI ZA DUSAMA OD SELA DO SELA

nas je pozdravio sa sklopljenim rukama na čelu. Teškom mukom se uspravio da se mogne dotaknuti svećenikovih nogu i da primi blagoslov. I prema bengalskom običaju htio je oprati te noge i tom se vodom onda blagosloviti. No umjesto njega to su učinili Lokhi i njegova mala kćerka.

«Oče, teško je! No dobra naša Lokhi sve mi je rekla o Isusu. Isus mene voli i ja volim Isusa, pa sve podnosim s radošću.»

Cinilo mi se kao da sam pred sobom vidi betlehemsko viđenje i kao da sam čuo betlehemske melodije: «Slava Bogu ne

visini i na zemlji mir ljudima dobre voljeti. Mir dragom našem Profullu, mir Lokhi, mir svima koji su slični Profullu i Lokhi. Ta nije li On već prije dvije tisuće godina rekao: »Zahvaljujem Ti, Oče, što si ovo sakrio od mudrih i velikih, a objavio malenima!« Tog sam se dana i ja pitalo: Tko je zapravo čvrknut? Lokhi i Profulli ili tako zvani »nepredni«, atomski, kompjuterski svijet...

Dodajem nekoliko vijesti. Sve do Uskrsa bio sam kroz 14 dana po udaljenim selima. A na uskrsne dane na misijskoj postaji me je zamolio naš otac Provincijal. No već na Uskrsni ponedeljak morao sam zbog nekih poslova u Kalkutu. Tu imam posla da jedva na sve stignem. A osim svih poslova na misijskoj postaji moram davati i duhovne vježbe. Tako sam davao duhovne vježbe u Kolegiju sv. Franje Ksaverskog u Kalkuti. A onda me je zamolila Majka Terezija za duhovne vježbe za jednu skupinu njezinih novakinja.

U Kalkutu sam došao da sve uradim za postavljanje jednog novog arteškog zdenca. Da dobijemo dobru pitku vodu, moramo biti čak oko 330 metara u dubinu. Morao sam i k zubaru jer mi se slomio jedan zub — ne dalmatinski jezik!!!

Dok sam bio po selima, baš zadnje noći ugrizao me jedan veliki škorpijon u ruku. Izgleda da mi je uštrcao sav svoj otrov, jer sam se od toga osjećao loše. No na koncu konca škorpijon je uginuo, dok je Ante ostao — živ! Strašna je naša neretvanska krv! Kako vidite, škorpijon je bio slabe sreće!

Od srca zahvaljujem svim prijateljima i dobročiniteljima na molitvama i žrtvama i darovima! I ja svima uzvraćam molitvama i žrtvama!

O. Ante GABRIĆ

BENGALSKO Selo

Djeca, žrtve vračeva

Iz Litete, bolnice za gubavce u Zambiji, piše nam za Uskrs uz dobre želje naša misionarka Emica Verlić o jednom strašnom dogadaju. Kao i u ostalim zemljama Afrike, tako su i u Zambiji poganski врачи veoma aktivni. Gdje se loni pojave, tu ulijevaju strah ne samo poganskom stanovništvu, nego i kršćanima. Čime se sve služe u svom djelovanju i dokle seže njihova pokarenost, pokazuje i ovaj primjer o kojem piše ta naša misionarka. Ona piše:

Ovdje su lijekovi veoma skupi u apotekama i teško se dolazi do njih. No zato врачи spremaju svoje lijekove, a to im pomaže da veoma napreduju. I to od čega sve pripravljaju te svoje lijekove! Sinoć je — pisimo je pisano 12. ožujka — u našem selu Liteti jedan mladić od nekih 15 godina zaklao dijete od osam godina i izvadio mu srce. U osam sati navečer već je bio u bolničkom naselju i sakrio se iza jedne kuće, gdje stanuje njegov očuh. Dijete tog njegova očuhu izašlo je van iz kuće i pošlo iza kuće. Zlikovac se već spremao da i njega uhvati i zakolje, kad je za djetetom odmah izašao njegov otac i sukobio se s tim ubojicom i uspio ga je uhvatiti. Pozvao je u pomoć i susjede. Svezali su ga i doveli u bolnicu, odakle su pozvali policiju. Na policiji je priznao da mu je neki врачи iz Lusake dao 500 kvača da mu za taj novac zakolje petero djece i da mu doneše njihova srca, jer da mu to treba za pripravljanje lijekova. Dakle, za svako srce plaćao je 100 kvača.

Ima, međutim, još i gorih stvari. Prije dvije ili tri godine u gradu Monze u južnoj Zambiji neki su roditelji prodavali svoju djecu враћima za cijenu od tisuću kvača.

Molimo se da Kristov zakon, zakon evandeoske ljubavi i poštivanja ljudskog života što prije savlada te poganske običaje i njihove propovjednike — враче!

Emica VERLIĆ

Ilijine gradnje

Svim prijateljima misija već je dobro poznato koliko naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber pomaže zambijskoj Crkvi svojim građevinskim pothvatima. Ta dosad je zahvaljujući darovima iz domovine, sagradio četiri crkve, podigao veliku crkvu u gradu Lusaki za koju je novčana sredstva pribavio lusački nadbiskup, obnovio je lusačku katedralu izvana i iznutra, izgradio samostan za domaće časne sestre u gradu Kabwe, obnovio nekoliko već prilično dotrajalih crkvenih zgrada, izgradio nekoliko kuća za svoje radnike i još mnogo drugih stvari. U jedno je tim svojim pothvatima zaposlio lijep broj radnika, što nije baš mala stvar u ovo doba krize. Ovdje nam govori o svoja dva nova pothvata.

OBNOVA JEDNE RUŠEVNE KUĆE

Časne sestre dominikanke sagradile su u gradu Kabwe još 1912. godine svoju prvu kuću. Ta kuća služila im je i za samostan i za osnovnu školu za tamošnju djecu. Te sestre, njemačke misionarke, sad su sagradile malo podalje lijepu zgradu i za svoj samostan i za djevojačku gimnaziju. Nakon što su se preselile u te nove prostorije, stara je kuća ostala napuštena. S vremenom su se u nju naselili razni stanari. No nitko je nije popravljao. Kad je već bila toliko trošna da je postalo opasno u njoj stanovati, stanari su se iz nje iselili. Budući da se ta kuća nalazi uz crkvu Srca Isusova i vlasništvo je lusačke nadbiskupije, zamolio me je nadbiskup da sa svojim radnicima obnovimo tu kuću. I taj smo posao završili prije nekih 20 dana, pa sam ključ od te obnovljene kuće predao nadbiskupu.

GRADNJA NOVIH CRKVENIH PROSTORIJA U LUSAKI

U gradu Lusaki u župi svetog Ignacija već godinama se osjeća velika potreba da se izgrade nove župske prostorije. Tu veliku župu vode naši isusovci. Tu dolazi na vjersku pouku preko tisuću djece. Osim toga,

JEDAN OD RADNIKA BRATA ILIJE SA SVOJOM ŽENOM STOJI PRED SVOJOM SIROMAŠNOM KOLIBOM

u župi djeluje veći broj muških i ženskih organizacija, koje često održavaju svoje sastanke, a razvijaju i druge aktivnosti na polju apostolata. Tu se, doduše, nalazi jedna velika dvorana, ali to je ipak premalo za toliku društva i za uspješan apostolski rad. Treba znati da Lusaka već broji preko sedam stotina tisuća stanovnika, pa su stoga i velike potrebe za uspješan apostolat, jer je crkva sv. Ignacija skoro u centru grada.

Ovih dana počeli smo graditi jednu zgradu veličine 22 x 12 metara. Tu će se nalaziti šest velikih dvorana za spomenuti župski apostolat. Uz tu zgradu napraviti ćemo i igraalište za djecu. Nadam se da ćemo sve to svršiti do mog odlaska na odmor u domovinu.

Eto, iznio sam vam nekoliko vijesti za koje sam smatrao da će vas zanimati.

Na kraju pozdravljam sve prijatelje i dobročinitelje i zahvaljujem svima na suradnji! Do skorog videnja u domovini.

Ilija DILBER

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Karl su početkom prošlog stoljeća bijeli pustolovi poubijali skupinu Indijanaca Komanča, oni su se osvetili ubivši doseljenog Francuza Boucharda i njegovu ženu, dok su dvoje njihove djece posvojili poglavice. Djevojčicu je uzeo za kćerku poglavica glavnog naselja i dao joj ime Bijela Gazela. Kad je djevojčica odrasla, udao ju je za mladog poglavicu plemena Delavara. Ona mu je rodila dva sina. Jednemu od njih dali su ime Vatomika. Dječak se razvio u pravog Indijanca i veoma rano pošao s ocem u lov i u borbu. Kad mu je otac u jednoj borbi poginuo, Delavari su njega izabrali za poglavicu...

Vatomika uzjaha konja. Delavari potjeraju konje kroz dolinu u prostranu preriju.

Za dva dana vratili su se ratnici u selo. Dostigli su Siukse i noću napali na njih. Neprijatelj je bio brojčano mnogo jači. No i pak se mladome Kistalvi i njegovim ratnicima nisu mogli dugo opirati. Nakon uspješnog otpora povukli su se i pobegli. No Delavari su pobjedu skupo platili. Neprijateljska bojna sjekira pogodila je Kistalvu i smrtno ga ranila. Na povratku kući izdahnuo je hrabi poglavica.

Ratnici su šutke skinuli mrtvog poglavicu s konja i položili ga na bivolju kožu u kolibi.

No i mladoga su poglavicu morali skinuti s konja. Za vrijeme bitke hrabro se borio uz oca. Kod prvog sukoba hrabro je hladje ponosan zbog te svoje vještine. Nato bi nokrvno ustrijelio dva neprijatelja. Ali onda bedro i bacio s konja. Priskočili su mu neki ratnici u pomoć i vjerno ga čuvali sve dok nisu izvojevali pobjedu i neprijatelje natjerali u bijeg.

+ + +

Bijela Gazela je mjesec dana tugovala sa svojim sinovima i cijelim plemenom za poginulim poglavicom. Po indijanskom običaju nije Vatominka smio za to vrijeme ni jahati ni nositi oružje. Svaki je dan morao postaviti oču na grob jela, koja je otac naj-

više volio. Dnevno su plesali žalobne plesove i pjevali tužaljke. Tek nakon više tjedana, kad je Vatomika u snu vidio oca kako je odjehao u vječna lovišta, smio je zamijeniti tugovanje s lovom i divljim igrama.

Pleme Delavara izabralo je mladog Vatomiku za svoga poglavicu. Ali kako je još bio premlad da bi mogao vršiti tu časnú službu, međutim ga je zamjenjivao hrabri i iskusni ratnik stric Vapagong.

+ + +

Godinu dana nakon očeve smrti Vatomika je pošao s ovim svojim stricem na prvo veće putovanje. Otišli su k nekoj tvrdavi bijelaca na gornjem Missuriju. Htjeli su se dogovoriti s trgovcima o izmjeni krzna i kože. Nakon dugog putovanja kroz uvale, gole i šume stigli su napokon do tvrdave. Mladi je delavarски poglavica zadivljeno promatrao kuće i stanove bijelaca. Takvo nešto nije još nikada vido. A istom dućani trgovača! Činilo mu se da su u njima krasote, o kojima nije nikada ni sanjao. Radoznao je prolazio kroz mjesto, išao od kuće do kuće i svemu se divio.

No ni bijelci nisu manje začudeno gledali tog zagonethnog dječaka, koji je uza svu izgorjelost lica, odavao bijelu put. Nije znao ni engleski ni francuski, nego je samo kimanjem glave odgovarao na njihova razna pitanja. Gledali su za njim, mahali glavom, i nisu mogli doći do konačnog zaključka da li je to sin bijelca ili crvenokošca.

Treći dan nakon svog dolaska u tvrdavu izgubio je Vatomika i drugog svog oca, svog strica. Čestitog, brižnog Vapagonga iznenađeno je napao neki siuški ratnik i ubio ga tomahavkom. Kad su dječaka doveli pred mrtvog strica, za jedan čas se zgrozio. Onda je pomislio na majku, koju tako žarko ljubi i koja temo daleko željno očekuje njegov povratak. Jedini koji ga je mogao odvesti njoj sad je mrtav. Sam ne može kući. Ta jedva zna na koju bi stranu krenuo. Osim toga, morao bi proći kroz predjele u kojima ima mnogo njihovih neprijatelja, između kojih se može provući tek čovjek, koji vrlo dobro pozna sve puteve. Inače će im sigurno pasti u ruke.

Napušten je, bez pomoći, sam, daleko od svojih, kod bijelaca koje toliko mrzi. Trnici su mu prolazili cijelim tijelom. Osjeti u sebi silnu čežnju za domom, za svojima, a on je tu zapušteno dijete koje si ne može pomoći. Kod očeva pokopa Vatomika nije ni suze prolio. Šutio je i zatajio bol, kako to traži običaj plemena. Nikad još nije plakao ni u žalosti ni kad je trpio. Sada pak, kad je stajao tako sam i napušten, kraj mrtvog strica, stisla ga je bol za srce tolikom snagom da joj se nije mogao oteti. Ponosni 12-godišnji indijanski dječak zaridao je, bacio se pokraj mrtvog staratelja na zemlju i gorko, gorko zaplakao.

U ŠKOLI KOD BIJELACA

Neki američki krznar, koji se baš tada nalazio u tvrđavi, zauzme se za Vatomiku, tog siromašnog dječaka. No Vatomika se teškom mukom smirio i nadvladao strah pred bijelim čovjekom. Krznar je razumio nešto malo delavarski jezik, i tako su se mogli ipak nekako sporazumjeti. On ponudi Vatomiku da će ga odvesti sa sobom niz rijeku dolje u St. Louis. Odanle će lako naći priliku da se s nekim vrati sigurnim putem svojim Delavarima. Drugog izlaza nije bilo i Vatomika pristane.

Tjedne i tjedne vozili su se s trgovčevom družinom na ladji niz veliku rijeku. Vatomiki se pružila prilika da bolje upozna bijelce i njihov život. Uz rijeku su vidjeli tvrdavice i naseobine, a na ladi je bio danima u društvu bijelaca, koji su bili prema povučenom dječaku veoma obazrivi. I on se do skora uvjerio da nije svaki bijelac strašan - "prerijski pas", nego da i među njima ima dosta dobrih i plemenitih ljudi. Uostalom, mislio je i na to kako su mu crveni ubili strica i koliko je drugih strahota video od Indijanca, pa je zaključio da i oni znaju biti zli i okrutni. Tako mu se neprijateljstvo pomalo ograničio na pojedine zle osobe, bilo one bijele ili crnvene. I napravio je odluku da će od sada oprezno postupati sa svakim čovjekom s kojim se susretne. Ako bude dobar, poklonit će mu svoje povjerenje, ako pak bude zao, izbjegavat će ga. Vjeran toj odluci, Vatomika je postajao sve poverljiviji prema svom novom staratelju, koji mu je iskazivao uistinu veliku skrb i dobrotu. Dječak mu je nastojao iz očiju pročitati želju i predusresti mu je te je tako nastojao uz-

vraćati na njegovu dobrotu. S druge pak strane, jednostavno i iskreno dječakovo vladanje, zadobilo je kod ovoga čovjeka očinsku naklonost, i oni su se sve bolje slagali. Za duge vožnje lađom poučavao je on dječaka engleski, tako da se je mladi Indijanac nakon nekog vremena za silu mogao sporazumjeti s ostalim bijelcima. Vatomiku ipak nije ostavljala misao na majku i rodni kraj. Silna ga je želja vukla da se što prije vrati kući.

* * *

Nakon dugog putovanja i mnogih zadržavanja na raznim mjestima stigla je lada konačno u St. Louis. Već onda je to bio poveći grad i dječak se začudio, kad je ugledao tolike kuće, ulice, trgovine i crkve. Krznar ga je odveo svojoj kući, obukao ga u odijelo bijelaca, a onda ga proveo kroz grad i pokazao mu sve znamenitosti. Za Vatomiku je svaka veća kuća bila nešto izvanredno, vrijedno da se dobro promotri. Sve je s najvećom radoznalošću promatrao, zaustavljao se, gledao, čudio se. Ljudi su se također zaustavljali i promatrali tog neobičnog dječaka i neobične boje lica i neobičnog držanja. Sigurno nisu pomicali da je to mladi Indijanac, koji je sad prvi put u njihovu gradu.

No uza sve to što je dječaka toliko toga zanimalo i veselilo, dušu mu je mučila silna čežnja za kućom i njegovim divljim krajem. Njegov je bijeli prijatelj to opazio pa ga je odveo gore u tvrđavu Lesven Worth, raskrsnicu bijelih i crvenih trgovaca. U tvrđavi je vladala živahna vreva. Izaslanstva raznih indijanskih plemena dolazila su ovamo da s bijelcima zamijene krvna za oružje, oruđe i druge korisne stvari.

Na sreću Vatomika nije trebao dugo čekati. Već nakon dva tjedna opazi skupinu Delavara s dabrovim krznima i bivoljim kožama. Kad su divljaci pošli preko trga, i zaputili se prema skladištu koža, odjednom začudili s prozora zvonki zov. Začuden, pogledaju gore — i od iznenadenja i radosti bace svoje svežnje na zemlju, ugledavši svoju mladog poglavicu Vatomiku. Sav izvan sebe od veselja detriči mladi poglavica k svojim ljudima i posve zaboravi na običaj crvenokožaca da treba sakrivati svoje nutarne osjećaje. Grli ih i ljubi ih od veselja.

(Nastavlja se)

Pjesnik - obraćenik

Piše: Marijan STEINER

Veliki francuski književnik Paul Claudel (1868—1955.) prozvan je Dantem našega vremena. Svojim izuzetnim stvaralačkim darom i djelima dao je neizbrisiv doprinos evropskoj književnosti kršćanskog nadahnuća. Pisao je pjesme, drame, eseje. Objavljena su i njegova pisma mnogim uglednim književnicima.

PRIJE OBRAĆENJA

Osamdesetih godina prošlog stoljeća u Francuskoj bilo je vrijeme u kojem je zavladala naturalistička literatura, praktični materijalizam i bezboštvo. Crkva je imala brojne neprijatelje. Ali postupno se budila i ona druga, sveta Francuska...

Claudel se rodio u vjerski ravnodušnoj obitelji. Prva Pričest bila mu je vrhunac i završetak vjerskog života sve do 18. godine. Kao dijete volio je prirodu i njezine ljepote, pa je već u to doba otkrivaо svoju pjesničku dušu. Licej je pohadao u Parizu, gradu svoga obraćenja. O tom razdoblju Claudel piše: »Živio sam nemoralno i pomalo padaо u očaj. Strašna smrt moga deda koji je umro od raka, silno me je prestrašila i onoga dana stao sam razmišljati o smrti. Vjeru sam potpuno zanemario... Vjerovao sam

da je sve podvrgnuto 'zakonima', te da je cito svijet guta mreža učinaka i uzroka, a do njihovog će savršenog raspleta znanost svakako doći.«

ZAHVAT MILOSTI

Prvo svjetlo istine Claudel je doživio čitajući pjesme Arthura Rimbauda. Njegova su mu djela pružila živi, gotovo fizički doživljaj svrhunaravnosti. Postupno je pripremao dušu za susret s Bogom. Ali trebat će još dosta vremena da se posve preda djelovanju milosti. Upravo čudesni dogadjaj svoga susreta s Bogom opisuje ovako:

»25. prosinca 1886. god. pošao sam u katedralu 'Notre Dame de Paris' da prisustvujem polnočki. U to sam vrijeme počeo pisati, te mi se činilo da bih mogao naći za svoj početnički diletantizam zgodno sredstvo i gradu u katoličkom bogoslužju... Kako nisam znao što da radim, došao sam opet na Večernju. Dječaci crkvenog zbara u bijelim ministarskim košuljicama, kao i pitomci sjemeništa sv. Nikole, upravo su započeli nešto pjevati, što sam kasnije upoznao kao 'Magnificat'. Stajao sam među mnoštvom kod drugog stupa kraj ulaza na kor, desno, na strani sakristije. I tu se zbio dogadjaj koji vlada cijelim mojim životom. U jednom je času moja duša bila potresena i ja sam vjerovao... Vjerovao sam tolikom snagom prijanja, tolikim uzdignućem cijelog svog bića, tolikim u-

vjerenjem i tolikom sigurnošću, da otad sve knjige, svi zaključci razuma, svi doživljaji prijašnjeg života nisu mogli potresti moju vjeru... U jednom sam času imao neprestani osjećaj djetinjstva Božjega, neizrecivu objavu... Bog postoji, on je tu. On je isto tako osoba kao i ja. On me ljubi. On me zove! Iz očiju mi poteče suze, jecanje se istisnulo iz mojega srca, a ono nježno pjevanje povećalo je moju uzbudnost.«

NASTAVAK BORBE I SMIRENJE

Ali još pune četiri godine Claudel će se opirati novom životu. »Upotrijebio sam sva moguća sredstva opiranja. Jedno sam oružje za drugim morao puštati iz ruku, jer mi nije koristilo.« Počeo je čitati Svetu pismo i oduševio se likom Isusa Krista kojeg prihvata kao uzvišenog učitelja, ali i kao prijatelja. Milost je sve jače dje-lovala u njegovu srcu koje se širilo božanskoj ljubavi.

Zelio je dobro upoznati katolicizam, pa stoga mnogo čita. »Ali velika knjiga koja mi se sada otvorila, bila je Crkva Božja. Neka je dovjeka hvaljena ova velika, uzvišena Majka, na čijim sam koljenima sve naučio. Svoje sam nedjelje proveo u 'Notre Dame', a koliko mi je bilo moguće, išao sam u nju i radnim danima... Nisam se mogao sit nagledati gol-gotske tragedije u žrtvi sv. Mise, te se svaki svećenik pokret duboko usjekao u moj duh, u moje srce...«

Malo-pomalo, lagano i mučno postala je u mojoj duši jasna misao da su umjetnost i pjesništvo Božji darovi. Tjelesni užici nisu nužni, već naprotiv štetni. Zavidao sam sretnim kršćanima koje sam gledao kako se pričešćuju. A ja sam se jedva usudio pomiješati među one koji su dolazili svakog petka u korizmi da s počitanjem ljube Gospodinovu trnovu krunu.

No Claudel još nije imao mira u duši. Dugo se skanjuvao pristupiti sakramantu ispunjedi. Napokon se odlučio... Ali osjećao se neugodno, jer ga svećenik nije prihvatio s onakvom pažnjom i razumijevanjem kako je očekivao. »Ponižen i ogorčen izašao sam iz ispunjedonačice, te sam se vratio ponovo tek nakon godinu dana. A onda sam konačno bio prisiljen da se prignem potpuno. Da, u toj istoj crkvi sv. Medarda, našao sam mladog, milosrdnog i bratski raspoloženog svećenika koji me izmio s Crkvom.«

BIBLJSKI MOTIVI I SIMBOLIZAM

Claudel je stupio na književno polje u vrijeme procvata simbolizma. U oduševljenju za ovaj književni smjer, zatekla ga je diplomatska karijera koja ga baca u razne zemlje: Belgiju, SAD, Njemačku, Kinu, Dansku, Japan, Brazil. Postaje vječni putnik. Napokon se smirio u svojoj Francuskoj.

Iz Claudelovih djela struji mistično ozračje, te neka sjeta i nenametljivost. Bašte oznake pribavljaju mu obožavatelje, a odbija ljudi kojima se neprekidno žuri i traže gotovu stvarnost. Njegova je poezija protkana svje-

tlošću i sjenom poput blijedog mjeseca sjaja noću. U prvom planu Claudelova pjesništva je srce koje skuplja sve dragocjenosti u svijetu da ih prikaže Bogu kao žrtvu. Claudel se u njemu predstavlja kao Božji glasnik koji opisuje, slavi i razotkriva djela Božja. Iz njegovih stihova probija naglašena muzikalnost i profinjenost.

Drame su Claudelova liturgija koja uzdiže duše k Bogu (među mnogima dvije su prevedene i na hrvatski: »Razdoba podneva« i »Navještenje«). On zna stvoriti religiozno ozračje gdje se mole i klanjaju ne samo ljudi nego i sva priroda: zemlja, vjetar, šume, ptice, cvijeće...

Iz svih njegovih djela zaključujemo da je Claudel pisac »čiste vjere«. On od te vjere jednostavno živi. Otkrivaju nam to i ovi stihovi: »Budi blagoslovjen, moj Božje, — Ti, koji si me izbavio od idola. Koji pomažeš da se klanjam samo Tebi, a ne Izidu i Ozirisu — ili Pravdi, ili Napretku, ili Istini, ili Božanstvu, ili Čovječanstvu, ili Zakonima Prirode, ili Umjetnosti ili Ljepoti.«

Molitva za svećenička zvanja

Gospodine Isuse, prije nego si svoje učenike pozvao da neke od njih posebno izbereš i izgradiš za svoje apostole, svu si noć probdio u molitvi. Znao si zašto ih zoveš i što ih čeka. Nama si također zapovjedio: Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u svoju žetvu! Poslušni Tvojoj zapovijedi, mi Te, evo, molimo i želimo od Tebe izmoliti što više radnika za njivu Tvoje Crkve i svijeta.

Oče, pošalji svoga Duha na svoj narod! Probudi u što brojnijim srcima mlađića osjećaje poput Kristovih. Okrijepi njihovo pouzdanje, uvećaj njihovu ljubav. Raspali ih vatrom svoga Duha i tako ih privuci k sebi, da spremno sve ostave, da podu za Tobom i da Te slijede i služe u svim potrebama!

Daruj svojoj Crkvi novo proljeće! Pozovi što više mlađića da ostave sve što imaju u svijetu da bi mogli biti potpuno Tvoji i da mogu Tebi služiti posvećenim životom. Podaj svojoj Crkvi novih svećenika da nastave djelo Tvojih apostola: da propovijedaju Tvoju nauku koju si nam ostavio u Evaneliju, da dijele Kruh života koji daješ svojoj Crkvi po misnoj žrtvi, da Tvoju Radosnu vijest svuda razglase. Neka se svuda podignu Tvoji žrtvenici, i neka se Tvoja ljubav proširi do krajnjih granica zemlje, i tako neka ostane u sve dane. Amen.«

Kardinal DANNEELS

Oglas

K N J I G E

Rudolf Brajčić: **BIT I SVREMENOST CRKVE.** Putovi vjerničke svijesti danas. Knjiga je u nas novost. To nije teološki traktat, nego evanđeosko otajstvo Crkve sagledano pod vidom Marxova prakvisa, Marcuseova narcizma kao oslobadajuće ljubavi i Blochova principa nade. Za život u tim okvirima autor izlaže neka žarišna područja kršćanske svijesti danas. Knjiga je razumljiva izobraženom čitaocu i bez teološke spreme. Format 17 x 24 cm, platneni uvez s ovitkom, str. 382, cijena 3000.-. Tko odmah pošalje novac ili naruči knjigu pouzećem dobiva je uz 20% popusta za 2400.- dinara. Narudžbe: FTI, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Upravo je izšao iz tiska **IGNACIJEV PUT, br. 3.** Ovo glasilo Hrvatske provincije Družbe Isusove namijenjeno je onima koji žele bolje upoznati Družbu Isusovu i njezin duh, te izbliza pratiti njezin život i rad. Ovaj specijalni broj posvećen je Ocu Pedru Arrupeu, donedavnom isusovačkom Generalu, čije značenje prelazi granice Družbe Isusove.

List izlazi dva puta godišnje. Nema određenu cijenu, pa se očekuju prilozi prema mogućnostima za podmirenje tiskarskih troškova koji za ovaj broj iznose 100 d. po primjerku. List se ne nalazi u slobodnoj prodaji pa se onaj tko ga želi vidjeti ili naručiti mora što prije obratiti

nekoj isusovačkoj crkvi ili na adresu:

IGNACIJEV PUT, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp. 699.

Na adresi: **KRŠĆANSKA SADAŠNOST**, Marulićev trg 14 — 41001 ZAGREB, pp. 343 možete naručiti slijedeće knjige:

ZITJA KONSTANTINA ĆIRILA I METODIJA i druga vrela. Preveo i protumačio Josip Bartulić. Tvrdi uvez. Cijena: polukoža (bibliografski primjeri) 4.000 d., umjetno platno (obični primjeri) 2.400 d.

SKOPSKO PRIZRENSKA BISKUPIJA KROZ STOLJEĆA. Napisao Gjini Gasper. Cijena 2.000 d.

KRATKA POVIJEST PROTÉ-STANTIZMA. Napisao Jean Boisset. Cijena: 940 d.

ZAVRŠNI DOKUMENTI Druge izvanredne biskupske sinode. Cijena 280 d.

KATEHEZE ZA ODRASLE. Tekstovi — katehetska pomačala za rad s mladima (srednja škola, studenti) i odraslima. — NIZ A: ISUS JE KRIST I GOSPODIN — NIZ B: OTAJSTVO CRKVE — NIZ C: SKRAMENTI CRKVE. — Svaki niz sadrži po 25 kateheza, a cijena pojedinoga niza je 640 d.

EVANGELIZIRATI »SEKULARIZIRANU« EVROPУ. Šesti simpozij evropskih biskupa. Str. 74, broširano, cijena 360 d. Sadržaj: Crkveno zajedništvo, svjedočenje i vjernost Saboru.

BOG JE S NAMA, napisao Josip Jakšić. Kateheze za vjeronositelje i za roditelje

kao pomoć za odgoj djece. Strana 250, cijena 1.800 d.

POHVALA BOGORODICI I KRISTU ČOVJEKOLJUPCU. priredio: Zvonimir Kurečić. Prijevod slavnog istočnog (grčkog) liturgijskog hvalospjeva Hymnos akathistos Bogorodici — jedna od najljepših i najuzvišenijih kršćanskih molitvenih pjesama Kristu čovjekoljupcu. Strana 88, broširano, cijena 640 d.

BLAŽENSTVA, napisao Adalbert Rebić. Tumačenje Isusovih evanđeoskih blaženstava. Strana 92, broširano, cijena 980 d.

IZIDOR POLJAK, Zbörnik, uređio Josip Rožmaric SJ. — Zbornik radova Književnog simpozija na Trakošćanu. Strana 120, broširano, cijena 1200 d.

SLAVENSKI APOSTOLI I PROSVJETITELJI ĆIRIL I METOD, STRIP (svezak 2.).

U ZEMLJI KAZARA, četverobojni tisak, strana 32, broširano, cijena 400 d. Crtalj: Radovan Devlić, kolorira: Igor Kordić, tekst: Dubravko Horvatić, povjesni komentar: Mihael Lacko SJ.

Na adresi HKD sv. Ćirila i Metoda, Tomislavov trg 21, 41000 ZAGREB, možete naručiti ove knjige:

I GOLUBOVI SAMUJU, pjesme. Napisao Tomislav Doročić. Cijena 300 d.

U PUSTINJI JUBAVI, pjesme pisane čakavštinom otoka Brača. Autor Tomislav Doročić posvetio je ovu zbirku glagoljašima Pustinje Blaca. Cijena 250 d.

Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ...za zdravlje svoje kolegice. — Jasna Lučić, Zagreb
...i sv. Judi Tadeju za poboljšanje sinova zdravlja. — Majka Ana
...sv. Antunu i sv. Leopoldu za sve milosti. — Marica Katić, Frkljevci
...Gospod od brze pomoći, sv. Leopoldu i sv. Anastaziji za mnoge uslišane molbe. — Babica iz Slovenije
...i Gospod Lurdskoj na uslišanoj molbi. — Janja Ivezović, Vinkovci
...i sv. Josipu za sve milosti. — L. K., Zagreb
...i sv. Judi Tadeju na uslišanoj molbi. — A. Buljan
...i sv. Josipu na primljenim milostima. — M. P., Novaki
...Gospod od zdravlja, sv. Leopoldu i sv. Riti za tri uslišane molitve. — Marija Tarabokija, Susak
...i m. Klaudiji što su mi se rodaci sretno vratili, iako su morali putovati pod veoma teškim prometnim uvjetima. — I. T., Zagreb
...na uslišanoj molitvi. — R. P., Koprivnica
...Gospod od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretnu operaciju. — M. M., Divoševci
...Gospod od brze pomoći, sv. Anti i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Zlata Vučetić, Jakšić
...Gospod od brze pomoći, Petru Barbariću i biskupu Langu za sve milosti, uz preporuku za obitelj. — Zahvalni štovatelji
...Gospod od brze pomoći, sv. Valentinu i sv. Leopoldu na svim primljenim milostima. — Obitelj Petričević, Slav. Brod
...Gospod od suza i sv. Josipu za uspješnu operaciju unuka, kao i za druge primljene milosti. — Ljuba Turina, Slav. Požega
...sv. Anti i svima mojim zaštitnicima za sve milosti. — Čitateljica iz Oštarija
...i m. Klaudiji za velike milosti pred teškom operacijom. — Gabrijela Hrgić, Zagreb
...sv. Leopoldu i m. Klaudiji za veliku milost u velikoj teškoći. I. T., Zagreb
...za uslišane molitve. — Slavica Petrač
...i sv. Tereziji od Malog Isusa na uslišanim molitvama. — Ana Crljen, Šumeće
...i svima svetima za sretnu operaciju sina. — Maša Sajko
...sv. Antunu i sv. Leopoldu na uslišenju. — Žalosna baka, Črneč
...i Gospod od brze pomoći na uslišanim molitvama. — Lj. Z.
...i Majci Božjoj Bistričkoj za ozdravljenje i za druge milosti. — Zahvalna obitelj, Plješivica
...i sv. Ani što mi je unuka završila školanje i brzo dobila zaposlenje. — Baka iz Slovenije
...sv. Antunu, sv. Tereziji i sv. Riti za sve primljene milosti za vrijeme studiranja. — A. S. Z., Sombor
...i Majci Božjoj Gorskoj za ozdravljenje od teške bolesti. — Katica Durkan, Novi Marof
...svim svecima i mučenicima za ozdravljenje i za uslišane molitve. — Vjernica iz Goričana
...i Majci Božjoj Bistričkoj za laku smrt sина. — Majka, Zagreb
...za sretno položene ispite. — K. P., Zagreb
...Gospod Žalosnoj i sv. Leopoldu na primljenim milostima. — Baka iz D. Miholjca
...sv. Tereziji, sv. Antunu i sv. Leopoldu za zdravlje i za sretan povratak. — M. Bučić, Ponikve
...i sv. Josipu na primljenim milostima. — Lj. Pripeljaš, Zagreb
...uz preporuku za muža i našu rodbinu. — Marija Supraka, Crikvenica
...sv. Luciji, sv. Leopoldu i svim zaštitnicima za uspjeh operacije na očima. — E. J., Pučišća
...sv. Leopoldu, sv. Maksimilijanu Kolbeu i Petru Barbariću za sretno zaposlenje i rješeno stambeno pitanje. — Ana Martinić, Pucarevo

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

7 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

srpanj 1986. god. 77. cijena 65 d

SVETA OBITELJ S JANJETOM (Naslikao: RAFFAELLO)

DIJETE NAJBOLJE RASTE UZ
MAMINO I TATINO SRCE

Molitva za dijete u razvoju

Zivot nastaje, rada se i čuva samo kroz nebrojene žrtve.
Bože, Tebi je to znano,
ta već duga tisučljeća odgajaš čovječanstvo.

Pogledaj naše dijete...;
u njega smo ugradili trud, žrtve i molitve.
A ipak nas toliko puta obuzima strah,
da bi sve to moglo biti uzalud i izgubljeno.

Vjerujemo da je svaka žrtva kao dobro sjeme;
istina, mnogo sjeme izgubi se i propadne.
Ipak, sve žrtve i dobrote, o Bože, ne mogu biti izgubljene!
Ti si uvijek na strani dobra,
učvrsti našu vjeru u pobjedu dobra,
da svoje dijete ljubimo, prihvaćamo i odgajamo,
uvijek naprijed, uvijek drugačije,
jer dijete sazrijeva i raste za samostalnost.

Čudno je to dijete, taj mladi čovjek,
teško ga razumijemo.
Daj nam milost da budemo dobri savjetnici i pomoćnici,
da prebrodi mladenačke vode nesigurnosti,
te da na kraju svoga razvoja srce i duh smiri u Tebi,
koji uvijek možeš biti nada i sreća svakom čovjeku,
koji ne očajava nad životom, dobrotom i ljubavlju.

Alfons PEREIRA

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentín Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuznić, Valentín Miklobušec, Matko Rusan i Marijan Štelner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarska plaćena u gotovini. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Ljeto, ljeto! Kako čarobna, a ipak mnoznačna riječ. Za mnoge ona znači bezbržan odmor, a za druge — rad, rad, rad od zore do mraka. Ako ikad, ljeti se razlikuju selo i grad, polje i more, škola i tvornica. Dok se jedni opuštaju na zasljenom odmoru, drugi se krajnje discipliniraju da bi mogli izvršiti povjerene im zadatke. U jednu od tih skupina spadate i vi. Jedno ipak moramo znati svi: Niti se u opuštanju smijemo zaboraviti, niti se od rada smijemo dati zarobiti. Uvijek i u svemu moramo sačuvati svoje ljudsko i kršćansko dostojanstvo. Samo tada će nam odmor biti koristan, a rad blagoslovjen!

Za ljetne dane Glasnik vam donosi lagano, ali korisno štivo: razmišljanja, upoznavanja, molitvu. Zato ne propustite nijednu stranicu, bili mlađi ili stari, na radu ili na odmoru. Već na početku naći ćete poticaj na razmišljanje o potrebi zahvalnosti. Zahvalnost je lijepa i nužna ljudska vrlina koju sam Bog nagraduje. Možda njome ne obilujete, a drugi su vam učinili toliko dobra. Zahvalite im, zahvalite i pismom s praznika! Tri članka vode nas u one naše krajeve gdje je kamen s morem u trajnom zagrljaju: »Na suncu i na buri«, »Marijine katedrale u Hrvatac« i »Oaza mira i molitve«. Tako ćete upoznati jednu župu Srca Isusova u Hrvatskom primorju, stare katedrale uz more i jedan samostan benediktinki. Sredina je nastavak razmišljanja iz prošlog broja o drami jednog mladog života. Osjetio je da ga Krist neodoljivo privlači, a onda su pomalo narasli drugi interesi, i svjetlo zvanja kao da se gasi. Da, svećeničko zvanje ne razvija se bez duhovne hrane — molitve. Samo u intimnom susretu s Isusom možemo doživjeti radost da Mu posve predamo svoj život — i da budemo sretni.

Što da vam još preporučimo? Sve! Što da vam još zaželimo? Sve najbolje, samo ne susret s razjarenim tigrom, o kakvom piše o. A. Gabrić. Želimo vam dugo, toplo, zdravo, za dušu i tijelo blagoslovljeno ljeto!

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. SRPANJ 1986. BR. 7

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	220
NA SUNCU I NA BURI, V. Miklobušec	223
CRKVA U SKANDINAVIJI, J. Antolović	225
DUH DJETINJSTVA, R. Grgec	226
ISUS, ČOVJEK, IZVANREDNO DOBROG UKUSA, R. Brajčić	227
GLASNIKOV VRŠNJAK, V. Miklobušec	228
MOŽDA KAO I RAZBOJNIK NA KRIŽU, F. Višnjić	228
DOBI, DUŠE RADOSTI, LJUBAVI... K. Rahner	229
MARIJINE KATEDRALE U HRVATA, A. Katalinić	230
STARÍ — MLADI, AFORIST	232
HODOČAŠĆE U LURD, S. Bošnjak	233
SVI IMAMO POZIV, F. Lacambe	233
RAZGOVOR SA SUNCEM, TINO	234
OAZA MIRA I MOLITVE, V. Miklobušec	236
BLAGOSLOVLJEN ČOVJEK KOJI SE UZDAJE U GOSPODINA!, S. Kuzmić	238
DVOJE OPASNIIH, IVNA	240
XV. OBITELJSKA LJETNA ŠKOGLA	241
CRKVA U HONG KONGU, M. Rusan	242
TIGAR IM JE ODNIO OCA, A. Gabrić	243
MOJE ŽUPNIČKO DJELOVANJE U CHELSTONU, I. Gerovac	244
MISIJE U KAMERUNU, M. Šurjan	246
VATOMIKA, F. Weiser	247
SVETI LIJEĆNIK, M. Steiner	248
PRED TOBOM, GOSPODINE!, M. Quoist	249

Hvala na pismu

KAKO ZADOVOLJITI RODITELJE?

Dragi čitaoci Glasnika!

Ja ovaj list čitam već duže vrijeme. Prvo što pročitam je stranica s pitanjima i odgovorima. To mi se jako sviđa. Ima dosta lijepih stvari koje čovjeku koriste, i potiču ga da malo promisli svojom glavom.

Meni je 18 godina. Odlučila sam da vam povjerim što me muči. Roditelji uvijek viču na mene radi škole, jer ne prolazim baš glatko. Ja bih jako željela da roditelji budu sa mnom zadovoljni, ali ne znam kako da to postigem. Da budem iskrena, voljela bih otići s društva u grad, ali me roditelji ne puštaju, opet tobože radi škole. Kako da se vladam? Vaš će mi odgovor puno značiti, i unaprijed vam zahvaljujem.

TANJA

Tanja, pokušaj se uživjeti u shvaćanje svojih roditelja. Vidjet ćeš da njihova nestrpljivost zbog tvoga ne baš osobitog uspjeha u školi provlazi iz njihova srca, gdje na dnu leži velika roditeljska želja da njihovom djetetu bude u životu lijepo, ljepše negoli je bilo roditeljima. Roditelji su u životu možda i mali puno slabije mogućnosti za uspjeh negoli su uvjeti njihove djece, pa im je žao što djeca to bolje ne iskoriste. Ponekad u uspjehu svoje djece doživljavaju svoj uspjeh, a u neuspjehu svoje djece vlastiti neuspjeh, pa ih to ranjava. To znade po-

trajati sve dok se dijete ne osamostali za život. Tada obično i osjećaji roditelja dožive promjenu — kao da sazriju! Zato prigovore roditelja ne uzimaj za zlo, a ni uskraćivanja koja ti postavljaju ne shvaćaj tragično. Vrši svoje dužnosti a roditelje potruj! Moraš priznati da i ti imaš pogrešaka i da one upadaju u oči tvojim roditeljima. Imaj hrabrosti susresti se sama sa sobom, uočiti se onakvom kako te drugi vide, pa ćeš znati što ti ipak treba popraviti. Ono što nam prigovaraju »neprijatelji« obično je objektivnije od onog u čemu nas hvala prijatelji.

UREDNIK

TESKA NEZAHVALNOST

Imam 26 godina. Želim vam ukratko iznijeti povijest svog života i svojih duševnih i tjelesnih patnji.

Školu sam pohađala samo do petog razreda. Tada sam morala prekinuti jer sam iz siromašne obitelji. Morala sam krenuti na posao i u svijet da bih pomogla roditeljima i braći. Bilo mi je teško kada sam odlazila. Svet je prima čovjeka s pažnjom i srcem. Puno puta klonula sam duhom i uronila u grijeh.

Jednog me je dana iznutra obasjala milost. Netko velik i svet rekao mi je da i moj život ima smisla. Tada sam krenula putem dobrote. To me je ponijelo prema nebu. Hvala Bogu, koji me je prosvjetlio i pokazao mi put

milosti za moj život i rad. Veoma lijepo sam se razvila i mogla sam osvojiti mnoge momke, ali ni na momke ni na udaju nisam pomisljala, samo da bih što više pomogla svojima. Voljela sam ih i htjela sam ih izvući iz siromaštva.

Prirodno sam osjetljiva i nježna, a kroz sve to vrijeme morala sam raditi veoma teške poslove. Sada više nemam ni zdravlja ni sposobnosti da bih se borila za život. Stradao mi je cijeli organizam. Teško hodam, živci se istanjili, operacija bubrega nije uspjela. Braća su mi u međuvremenu odrasla i odslužila vojsku. Majka ih je učila da u životu budu samo veliki nevjernici, psovači i neradnici. Prema meni odnose se veoma grubo. Tjeraju me iz kuće, nabacuju se za mnom stolicama, a poleti i sjekira. Primila sam već dosta udaraca i u tijelo i u srce.

Sada se privremeno nalazim kod jednih ljudi, ali mi oni neće moći dugo pomagati. Osjećam se osamljenom i odbačenom na ovom svijetu. Kad gledam Isusov križ, odmah vidim sebe na tom križu. Nemam rodbine ni prijatelja koji bi mi mogli ili me bar utješili. Smrt mi prijeti na ulici.

Uredniče, želim čuti vaš savjet. Možda bih mogla živjeti negdje drugdje, ali mi nije poznato. Željela bih pozivjeti još bar koju godinu i slaviti Boga, pa onda krenuti s ovog svijeta. Unaprijed vam velika hvala!

SANJA

Tvoj slučaj, Sanja, nije jedini te vrste. Mnogo je starije braće pomagalo svoju mladu braću, a zauzvrat primili su nezahvalnost. To na svoj način sve češće doživljavaju roditelji i svi koji se bave uzdizanjem mlađih.

Zahvalnost je postala veoma rijetka biljka jer uspijeva samo na tlu poniznosti, a to je tlo danas veoma suženo krvim shvaćanjem slobode, samostalnosti i vlastitog JA. Kad su u pitanju odnosi mlađih prema starijima, pa i mlađe braće prema starijoj braći i sestrama, nezahvalnost je uvek znak manjkave kulture i nedostatna odgoja. U nekim krajevima narod lijepo veli da su mlađunci dobri dok se ne zkopite (dok im ne narastu kopita). To znači da su dobri dok se ne osjete samostalni. Tada pokažu bilo kopita, bilo rogove. Tako je to i kod mlađih ljudi. Do jučer zahvalni dječaci, a danas hladni i »otudeni« stranci.

Mi više nismo zahvalni ni Bogu, ni roditeljima, ni odgojiteljima ni dobročiniteljima — jer nismo ponizni. Dapače, vrijeda nas ako moramo priznati da smo u nečem uspjeli samo uz pomoć drugih, starijih. Ne shvaćamo da je dobro djelo što nam ga drugi učiniše pravi Božji dar koji nas želi opremiti i osposobiti da i mi dobro činimo na svoj način i tako život učinimo ljepšim, a sebe Bogu dražima. Gdje god nema pravog odgoja za uslužnost i zahvalnost, brzo će zahvladati koristoljubivost, sebičnost i bahatost koja nikoga ne pozna i ne prizna, a slabe kojima treba ljudska pomoć da bi se održali — grubo će odbaciti.

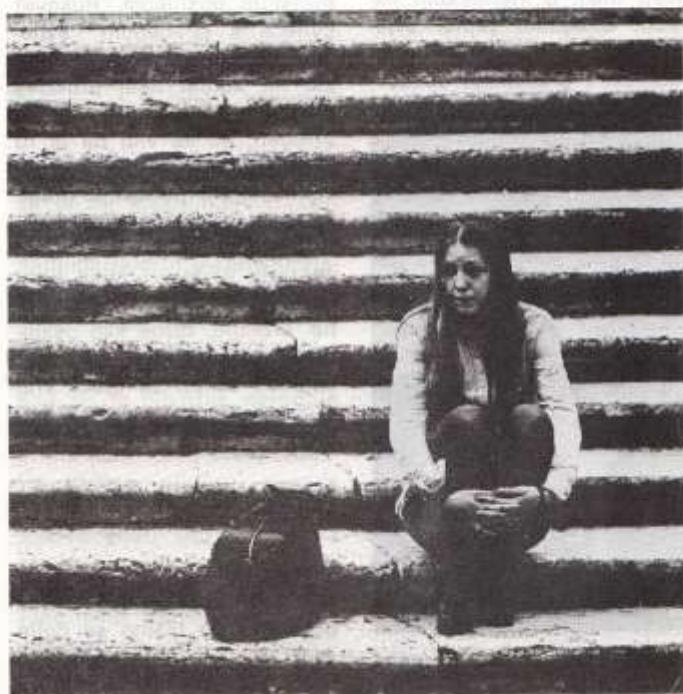
Nezahvalnost osobito teško doživljavaju osobe koje su dobro činile same od sebe, i bez molbe, ali s dozom nametljivosti. Gdje god su previše izložile svoje srce, previše srca im je nezahvalnošću ranjeno. Za njihovu bol jedini je lijek čista nakana i želja da drugi rastu, a da o nama ne budu ropski ovisni kao o svojim dobročiniteljima. Takve se ovisnosti mlađi instinktivno boje, i radije će oskudijevati negoli žrtvovati svoju slobodu. Ako su pak koristoljubivi, naše će usluge potpuno omalovažiti. Njihov je stav u biti opravdan, ali nije izgraden. Svi smo u životu pozvani na darivanje i zahvalnost, s čistom nakanom i bez puzavosti.

Činiti dobro drugima, pa i nezahvalnicima, nikad ne gubi svoj smisao, jer i Bog daje da njegovo sunce svjetli dobrima i zlima. Dobri-

ma da budu i bolji, a zlima da se poprave, a sam je obećao da niti čaša hladne vode pružena potrebnima neće ostati nenagrađena.

Ove opće natuknice neće od tebe, Sanja, ukloniti svaku bol, ali ti je ipak mogu ublažiti i potaknuti te da se što više okreneš Gospodinu koji vjerno nagrađuje naše patnje podnesene iz ljubavi prema Njemu i prema ljudima. Ipak bi dobro bilo kad bi se i s pravnikom posavjetovala o svojim pravima u obiteljskom domu, o socijalnoj zaštiti, o vremenu provedenom na radu, penziji itd. Najviše od svega čudi me tvoja majka koja je sinove odgajala u nevjernike, neradnike i psovače. Kako oni danas postupaju s tobom u bolesti, tako će i sutra sa svojom majkom u starosti, a ona si neće moći pomoći. Što tko sije, ono će i žeti!

UREDNIK

Na suncu i na buri

U smjeni dvaju posljednjih stoljeća (19 — 20) na Hrvatskom primorju cvala je pobožnost Srcu Isusovu. U 15 godina sagradene su Božanskoj Suci u čast tri crkve: na Škrilevu 1897., u Dolu-Križiću 1910., i na Zanetu 1912. Gotovo i nema crkve ili veće kapele a da u to vrijeme nije nabavila kip Srca Isusova, i u stilu onoga vremena izložila ga bar na pokrajni oltar. U tom istom razdoblju ponikla je na Rijeci i nova redovnička zajednica Sestara Presvetog Srca Isusova (1898). Bilo bi vrijedno podrobnije istražiti tko je davao sve te poticaje, i kakvog su odjeka ti pot hvati imali u vjerničkom narodu. Onodobni zapisi svjedoče da je narod, seljački, radački i građanski, oduševljeno pristajao uz vjerski pre-

PROCELJE ZUPNE CRKVE U DOL-KRIŽIĆU

porod. Međutim, kraj surovih bura i umilna sunca nije se mogao mirno razvijati. Na uzoranoj Božjoj njivi neprijatelj je podmuklo, ali uspravno, slijao kukolj vjerskog neha. Možda je i gospodar »spavao« pa je žetva ostala mršava? Možda je i bura dvaju svjetskih ratova polomila mlade cvjetove, jer jedno zlo nikad ne dolazi samo. Mnogo naroda, osobito mlađeg, otisnulo se preko »velike bare«. Odlazili su u nadici da će se vratiti, ali nije dan brod nije pristao s pjesmom radosnih povratnika. Žene i djeca pamtili su samo oproštaje. Ožiljci prvog svjetskog rata još nisu ni zarasli, već ih je drugi i gorji rat još dublje raskrvario. Glave su padale čas s jedne, čas s druge strane, a žene i majke zavijene u crno još danas plačaju Mise za svoje drage kojima ne znaju groba da bi ga okitile mirisnim bosiljkom. Rukovet cvjeća s upaljenom svijećom obično stave uz crkveni zid na kojem lišaj prekriva glagoljicu. Treba ga samo sastrugati, pa se vidi da je to hrvatsko tlo. Grade se nova naselja i potiskuju drage stare kućice koje nisu resili skupi gobleni, nego jednostavni križevi i slike Srca Isusova. Crkve su svuda tihе, oronule, tužne kao osamljene majke koje se još nadaju da će im se djeca vratiti, jer nigdje nije kao kod mame.

KUĆA MOLITVE, ZRTVE I POUKE

Travanjski je dan već dosata dugačak, ali još uvek prekratak da bismo se dulje zadržali u razmišljanju nad prošlošću. Stoga se požu-

rismo brdskom cestom oko Bakarskog zaljeva koji je, budi usput rečeno, strahovito nagrđen i upropastišten dimom iz koksare. Naš je novi cilj župa Dol-Križiće u zaledu Kraljevice. Autom po dobroj cesti stigne se brzo. Župnika vlč. Ivana Jurkovića nismo zatekli doma. Otišao je u crikveničku bolnicu na liječenje. Njegova vrijedna sestra spremno nam je otvorila crkvu da je razgledamo. Sibana burom i zalijavana kišom, crkva je izvana siva, a iznutra ugodno obojena i puna svjetla. Iznenadila nas je plemenita jednostavnost i urednost. Imala lijep kameni oltar s kipom Srca Isusova od kararskog mramora, a od istog su materijala i pokrajni kipovi Sv. Cirila i Metodija. Tajnu crkve otkrivamo na spomen-ploči s desne strane na kojoj čitamo:

»KONRAD MODRČIN, dolanski župnik od 1896. god. do smrti svoje 17. veljače 1916. god. Sa pukom svojim sagradio je ovu crkvu i župski stan 1910. godine. Ovu spomen-ploču postavlja mu dolanski puk prigodom dvadesete godišnjice njegove smrti, 1936. godine.« Iznad teksta je župnikovo poprsje, a njegovo ime i prezime, kao i postavitelji, ispisano je velikim slovima. Sve je jasno: Župnik i njegov vjernički narod!

Isti župnik, kojemu zahvalni župljani dvadeset godina nakon njegove smrti postavljaju spomen-ploču, zapisao je u Župskoj spomenici važnije događaje da se ne zaborave. Tako iz Spomenice saznajemo da je župa Dol-Križiće nastala diobom stare župe Presv. Trojstva koja je crk-

vu i župni stan imala u Turićevu selu. Budući da su zgrade dotrajale a mjesto je ostalo po strani od cesta, župnik je 15. svibnja 1898. prešao u određenu kuću u središtu Križića, a misio je i dalje u staroj crkvi. S vremenom je od gradanskih i crkvenih vlasti dobio dozvolu da školsku zbornicu u Križiću preuredi u privremenu kapelu. Bio je to zapravo prvi korak prema krajnjem cilju, a to je gradnja nove crkve.

Krajem 1905. godine kupljeno je zemljište za gradnju nove crkve i župskog stana, a krajem 1907. stan je već bio sagraden i početkom 1908. u njega se uselio župnik. Gradnja same crkve započela je na blagdan sv. Nikole 1909. a blagoslovljena je na Spasovo 1911. godine. Što god je moglo toga je dano s oduševljenjem došlo na posvećenje nove crkve za koju je vladalo veliko zanimanje. Napose je bio gnutljiv prijenos Presvetog Sakramenta iz škole u novo svetohranište u crkvi. U sve mu tome sudjelovala su školska djeca zajedno sa svojim učiteljima, a u pri godnoj propovijedi bilo je jasno istaknuto: »Gradnja ovog hrama Božjega poduzeta je zato da on bude kuća molitve, žrtve i pouke.

DVA PLAĆA NAD ISTIM ZVONIMA

Narod je bio veoma oduševljen gradnjom crkve. Ljudi su sami radili i još su davali novčane priloge, tako da je zajam od 23.000 kruna brzo vraćen. Iskopanu zemlju i kamen nasuli su na prostor ispred buduće crkve da ga poravnaju. Betoniranje

temelja počelo je u proljeće 1910., a već 1. listopada crkva je bila pod krovom, podignut je bio i toranj, a na toranj postavljen križ. Na toj svečanosti sudjelovali su svi učitelji zajedno sa školskom djecom. Već 10. prosinca stigla su i četiri zvona. Odmah su dignuta na toranj i dva dana kasnije zazvoniše »Andeoski pozdrav«. Nije bilo župljana koji ne bi prosudio od radoštiti: Nova zvona na novoj župnoj crkvi Srca Isusova! Najveće zvono bilo je posvećeno Božanskom Srcu, a imalo je 874 kg. Drugo je bilo posvećeno Srcu Mariju, a težilo je 416 kg. Treće je bilo posvećeno sv. Josipu, teško 268 kg. Nisu zaboravljena ni sv. braća Ciril i Metodije. Četvrto je zvono bilo teško 190 kg. i posvećeno njima u čast. Zvona su s prijevozom stajala 6.202 krune, a isplatio ih je sam narod i njihovi iz Amerike.

Zvona nisu dugo zvonila. Četiri godine kasnije odjeknuli su u Sarajevu hici koji su prerasli u topovsko gruvanje prvog svjetskog rata. Tim su hici mnoge ljepe stvari prekinute, upropasteni su plodovi truda i rada milijuna ljudi. I u Dolu-Križiću uzeta su tijekom rata najprije tri manja zvona, a onda pred sam svršetak rata i ono najveće, Srca Isusova. Kad su ih odvozili, narod je plakao i naricao, jer su u zvona dali uliti svoje žuljeve, radost i ljubav, a sada će ta zvona pretopljena u topove sijati smrt, mržnju i strah. Ali sila Boga ne moli, niti se sabljom suze brišu. Tako smo saznali razne pojedinosti iz Župske spomenice. Još nam je ostalo nešto

vremena, pa dobrom ćestom odosmo u Crikvenicu da i pak posjetimo i pozdravimo vlč. Jurkovića koji je nedavno došao na tu župu iz Gorskog Kotara. Veliki je prijatelj Glasnika Srca Isusova, pa se nadamo da će i u novoj župi naći načina da ga širi među ljudima, kao što je to činio i u Gerovu. On priznaje da je štovanje Srca Isusova u župi gotovo zamrlio, iako se sam blagdan nastoji slaviti što svečanije. Stariji pamte da su se ljudi nekada za prve petke u mjesecu puno, lijepo i rado isposijedali. Veoma je važno da se to štovanje obnovi, a po njemu i vjerski život župe, jer u župu doseljavaju i ljudi drugih vjera, a život katolika za njih mora biti objava Božje ljubavi. Činjenica da ove godine nije u župi bilo još nijedno krštenje, ozbiljno zabrinjava. Osim od svakodnevnog kruha, čovjek živi i od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta.

Valentin MIKLOBUŠEC

SKLADAN KAMENI OLTAR SRCA ISUSOVA S KIPOVIMA SV. CIRILA I METODIJA, IZRADIO JE KLESAR R. MATKOVIC SA SUSAKA

Nakana Apostolata molitve

ZA KATOLIČKU CRKVU U SKANDINAVIJI

Crkva u Skandinaviji

Skandinavija u geografskom smislu ne poklapa se s granicama Skandinavske biskupske konferencije kojoj pripada Katolička Crkva Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske.

TISUCLJECE KRŠĆANSTVA

Sve skandinavske zemlje kršćanske su od 10. stoljeća. Danas je većina pučanstva evangelističke vjere, dok katolici čine malu manjinu, dijasporu. Skandinavija je kristianizirana iz dva pravca. Iz engleske dolaze misionari u zapadnu Norvešku, dok njemački misionari rade u Danskoj, Švedskoj i istočnoj Norveškoj. Bili su to većinom benediktinci, pioniri vjere i uljudbe u tim zemljama, navikli i na najveće poteškoće u životu i radu za Krista. Među prve apostole Skandinavije možemo ubrojiti sv. Ansgara ili Oskara (+ 865), koji je kasnije postao biskup Hamburga i Bremena, na sjeveru Njemačke.

U samoj Skandinaviji prvo biskupsko sjedište bila je u Lundu, osnovano 1103. godine. Kad se g. 1153. Norveška formirala kao samostalna država, engleski kardinal Nicholas osnovao je nadbiskupsko sjedište u Nidarosu, daňnji Trondheim. Taj će kardinal postati papa Hadrijan IV. (1154—1159). U 12. stoljeću Crkva je već bila dobro ukorijenjena u skandinavskim zemljama.

Finska je malo drugačija. U nju su ruski i grčki monasi misionari donijeli pravoslavlje već u 11. stoljeću, i za najistočnije dijelove Finske osnovana je eparhija na ruskom teritoriju u Novgorodu. Monaški centar na otoku Valamo na Ladoškom jezeru, vršio je presudan utjecaj na Crkvu u Finskoj.

Reformatorski pokret 16. stoljeća prodrlat će i u Skandinaviju s raznih strana. Donosit će ga studenti koji su studirali na njemačkim sveučilištima, i to Lutherovu i Melanchotonovu struju. Ko-

načnu i presudnu ulogu na uvođenje protestantizma odigrat će politički čimbenici. Reformacija se proširila u glavnom bez nasilja, i katoličke biskupije postadoše malo pomalo protestantske. Protestantizam je postao državnom vjerom.

Unatoč snažnom valu sekularizacije i potrošačkog mentaliteta koji nagriza usku tradicionalnu vezu između Crkve i države, još uvijek oko 90 % stanovništva pristaje uz svoje nacionalne Crkve, dok ostalih 5 % vjernika pripada drugim slobodnim protestantskim crkvama, pravoslavnoj i katoličkoj Crkvi.

Danska ima 5.123.891 stanovnika. Od toga je katolika samo 27.541. Finska ima 4.811.391 stanovnika. Od toga katolika samo 3.226. Island ima 224.187 stanovnika. Katolika samo 1.855. Norveška ima 4.107.063 stanovnika. Katolika svega 14.571. Švedska je najveća po broju pučanstva. Ima ih 8.323.033.

Katolika 105.590. Među katolicima je dobar dio stranih radnika od kojih ne mali broj tvore Hrvati.

PAPIN POTICAJ NA BOGOSLOVSKU KREPOST UFANJA

Prigodom posljednjeg dolaska skandinavskih biskupa u Rim »ad limina» sv. Otac im je rekao da ih Katolička Crkva ne zaboravlja. Priznao je da se ondje djeluje u veoma teškim klimatskim uvjetima jer prosječna godišnja temperatura iznosi svega 6 stupnjeva, a katoličke su zajednice malene i veoma raspršene po velikim prostranstvima pa ih nije lako ni obilaziti ni okupljati. Ipak, glavna poteškoća na koju ih je upozorio sv. Otac, nalazi se u svagdašnjem životu koji je utrojen u znatan materijalni napredak, ali ga prati dvostruka napast: lažna sekularizacija i uklanjanje Boga iz čovjekova života. Kršćanin je u svim prilikama i neprilikama čovjek nade, pa ih je Papa pozvao na rast u bogoslovskoj kreposti nade, koja sa sobom donosi pouzdanje, vedorinu i radost. Oboružani tom krepšću, biskupi će raditi na produbljuvanju vjere i buđenju duhovnog preporoda u Skandinaviji.

Budući da katolici žive među protestantskom većinom, pozvani su i na ekumensku aktivnost u duhu Drugog vatikanskog sabora. U tom smislu mogu svoju veliku ulogu odigrati i hrvatski katolički radnici kojih ima u Danskoj, Švedskoj i Norveškoj, revnim svjedočenjem svoje vjere. Time će ohrabriti tamošnje katolike, a dat će i lijep primjer braći pro-

testantima. Tako se ostvaruje istina da misionari nisu samo svećenici nego i radnici-laici, misionarska je cijela Crkva.

Nakana naših biskupa: DA SE IZ NAŠEG NARODA ISKORIJENI PSOVKA

Ovoj nakani naših biskupa posvećujemo više prostora nego inače. Psovka je jedna od najružnijih mana našeg čovjeka. Ona baca sjeću na našu trinaeststoljetnu kršćansku prošlost, na naš jezik i kulturu. Sreća je što se jedan narod ne sudi sa

PSOVKA NAGRĐUJE I UPROPASCUJE PSONACA I NJEGOV NAROD

mo po njegovim manama, jer tada bismo imali doista lošu ocjenu. Psovka je velika nesreća za narod, jer ga ne može blagosloviti. Onaj kojega se svaki čas psuje, Bog, od kojega jedinog dolazi svako dobro. Osim toga, psuje se i Njegovu Majku koja mu je od svih stvo-

renja najdraža, i svece koji se za nas mole. Za čovjeka koji ne vjeruje psovka je takoder ljaga, jer nikad nije izraz kulture duha. O porijeklu te mane malo se znaće, ali čini se da niče i buja samo na životima bez duhovnog sadržaja. Tko iskreno ljubi svoj narod, poduzet će sve što mu je u mogućnosti da tog poroka ne bude. Roditelji odgojitelji, učitelji i uopće ljudi koji utječu na djecu, na mladež ili na svoje podložnike u radu, mogu učiniti jako mnogo da mlađi taj pasji jezik ne usvoje. To će učiniti tako da ponajprije sami ne psuju, da mlađe poучavaju o kulturi izraza, da one koji psuju, na zgodan način osvijeste o tome kako sami sebe kaljaju i zagadjuju moralni okoliš. Samo davlu može biti ugodno u takvome društvu gdje se psuje, jer se time njegovo društvo povećava.

Ljudski govoreći, to se zlo iz našeg naroda više ne da iskorijeniti, jer je mnogima i mnogima otupjela savjest. Ipak, čovjek koji ima probudenu svijest svoga dostojanstva i makar malo duhovne plemenitosti, priznat će da je to odvratan način govora i čuvat će svoj obraz. Ako li i zapsuje u trenucima kad nema nad svojim osjećajima vlasti, pokajat će se i činiti pokoru za uvredu koju je natio Božjem Veličanstvu. Psić je na neki način potpisao svoju osudu na pakao jer ne može u društvo Boža i svetaca koje psuje. Kao narod i kao pojedinci svi smo dionici i dobara i zala što ih čine pojedinci i cijele grupe ljudi, pa imamo razloga moliti se da se to zlo iskorijeni.

Josip ANTOLOVIĆ

Duh djetinjstva

Piše: prof. Radovan GRGEC

Promatrajući radost i prazničku bezbrižnost djece pod žarkim srpanjskim suncem, pitam se što je to zapravo duh djetinjstva. Nije li to duh Evandelja, duh Govora na gori, duh Blaženstava? Tek onaj tko ima taj duh, blizak je Kristovu Evandelju, blizak slobodi djece Božje, slobodi onih koji nisu posjedovani i otuđeni onim što posjeduju.

U srcu nedužnog, nestasnog i bespomoćnog djeteta možemo naći više iskrenosti, otvorenosti i životne radosnosti, nego u ostarjelom i proračunatom srcu čovjeka koji se grčevito i tjeskobno brine i bori za probitak i užitak, za vlast i čast. Upravo ta borba karakterizira civilizaciju blagostanja gdje se inteligencija smatra sposobnošću snalaženja na račun drugoga i gdje pravo jačega guši duh djetinjstva.

Nažalost, civilizacija koja djecu i duh djetinjstva smatra samo teretom i smetnjom osudena je na propast. To nije civilizacija života nego civilizacija smrti. Isus Krist, koji je toliko volio malene, upozorio nas je da ćemo propasti ako se ne obratimo i ne postanemo kao djeca. A

ko prestanemo biti djeca, riječi su kipara Brancusija, mi smo mrtvi.

U čovjeku, zaslijepljrenom i zatravljenom onim što obično smatramo društvenim uspjehom, znanjem i imanjem, nalazimo na sve više oholosti i umišljenosti u vlastitu veličinu, a sve manje srca i poniznosti. Isus, pak, na pitanja apostola tko je najveći u Kraljevstvu Božjem stavlja pred njih malo dijete.

S pravom se ponosimo uzvišenom kršćanskom baštini evropske kulture, ali prečesto zaboravljamo da baš u razvijenim zemljama »kulturnog« i »civiliziranog« Zapada ima sve manje kršćanskog duha, sve manje duha djetinjstva. U tim zemljama iz dana u dan raste broj čedomorstava, ubojstava i samoubojstava. Umjesto životne radosti tu vlada nemilosrdna borba i neprestano takmičenje za standard i prestiž.

Pred očima nam je Isus, koji sa smiješkom uzima sebi u krilo djecu govoreći: »Pustite k meni malene!« Kao da je s Isusova lica nestalo smiješka danas kada

sve više nerodene i rodene djece odlazi u smrt zbog sebičnosti i okrutnosti odraslih, kada u svijetu nestaje duha djetinjstva i radosti nedužne djece, kada se razaraju temelji obitelji i gasi plamen domaćih ognjišta.

Djeca nisu samo temelj obitelji nego i društvenog života. Ona donose ljudskom društvu život i radost, mir i pomirenje, poruku i duh sreće i djetinjstva. Sjetimo se toga u ovoj Međunarodnoj godini mira, koja dolazi iza Međunarodne godine mlađih!

Jean Guitton prihvaja kako su poznati propovjednik Lacordaire i veliki obraćenik kardinal Newman potkraj života nastojali da budu što bliže djeci, kao što sumrak čezne za bliskim osvitom zore. Mnogima se danas čini da ulazimo u sumrak jedne civilizacije pa sve više čemo za životnom snagom koju gubimo.

Približimo se djeci i duhu pravoga djetinjstva da izbjegnemo smrti i propasti! U tom duhu nalazi se tajna kršćanske radosti i istinskog života, sreće i blaženstva. Iz njega svijeće nova zora.

Isus, čovjek izvanredno dobrog ukusa

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

Dobar ukus odlika je ljudi uistinu velikih i nimalo običnih. Kada za nekoga kažemo da ima dobar ukus? Onda, kada za svaku zgodu ima dobru riječ, kad se poнаša u skladu s okolnostima i kada dobro shvaća bit stvari. Dobar ukus možemo nazvati i životnom mudrošću. Na mudrost spada da odljeli sporedno od glavnoga, i da zna sve stvari staviti na svoje mjesto.

Prema evandeljima, Isus je pravi uzor dobrog ukusa. U svemu što je činio i govorio posve je naravan. Uvijek je bio u neposrednom dodiru s Bogom, s ljudima, s društvom i prirodom. Ne mudruje, ne poziva se na moralna načela nego neposredno zahvaća u tijek stvari i dogadaja. Njegovi su savjeti direktni i odlučni: »Pomiri se sa svojim bratom!« (Mt 5,24) »Ne kunate se nikako!« (Mt 5,34) »Ne opirite se zlotvoru. Naprotiv, udari li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi!« (Mt 5,39) »Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone!« (Mt 5,44)

Bio je velik prorok, ali ne ističe da ima velika videnja. On nije vidio »Gospodina gdje stoji na prijestolju visoku i uvrišenu« (Iz 6,1) On s Bogom drugačije saobraća. Ne pravi se da zna tajanstvene stvari, ali najtajanstvenije stvari nama jednostavno otkriva: »U kući Oca mojega ima mnogo stanova. Kad ne bi bilo tako, zar bih vam rekao: Idem da vam pravim mjesto.« (Iv 14,2)

Poučavao je narod, tumačio, uvodio ljudе u spoznaju Boga. Ali nije bio običan tumač Biblije, rob njezina teksta, teolog njezinih zamršenih mјesta. Njegova nauka nije plod istraživanja Staroga zavjeta, kao ni Istraživanja evanđelja koja Njegovu nauku sadrže. Nisu to nipošto komentari starozavjetne Božje riječi. Njega zaokuplja novo, nova Božja riječ, u svjetlu koje starozavjetna objava tek dolazi do pravoga izražaja.

Ukoliko je i bio tumač Biblije, nije se ograničio da tumači samo Bibliju. Tumačio je i prirodu, povijest i konkretnе prilike, u želji da svemu pronade pravu težinu i

da sve stavi na svoje mjesto. Zato nije zaboravio ni sitne stvari kao što su vlasti na glavi: »A vama su i vlasti na glavi izbrojene.« (Mt 10,30).

Za upis u svoju školu ne traži diplomu nego srce. Ne želi biti učitelj glavi nego srca. To pokazuju i njegovi sljedbenici. Tko su oni? Grešnici, koji više ne mogu podnosi gržnju savjesti, carinci-poreznici koji se žele izvući iz klupka nepravednih društvenih ustanova, djeca koju mame velikodušnost i dobrota, žene koje se žele žrtvovati za druge...

Zdrava pamet i dobar ukus dovoljan su dar za ispravno shvaćanje svake njegove riječi, jer se njegove riječi temelje na općem iskustvu i svatko ih može provjeriti. Svi shvaćaju da se grad sazidan na gori ne da sakriti (Mt 5,14) da nitko ne može ni milimetra dodati svome stasu (Mt 6,27), da je čovjek vredniji od vrapca (Mt 6,26) i da čovjek nije radi subote nego da je subota radi čovjeka (Mt 2,27).

Njegovo je srce uistinu čisto zrcalo istine i dobrog ukusa.

Glasnikov vršnjak

Ljudi često tvrde da matica i knjiga ne idu skupa, a mi smo našli na čovjeka koji se u životu održao samo zato jer je oboje veoma čvrsto držao. To je Karlo Fekić iz Tuheljskih Toplica. Od milja ga zovu samo tatek, ali je on i djed i pradjet. Vršnjak je Glasnika Srca Isusova i Marijina, samo što se on rodio u zagorskoj hižici, a Glasnik u šeher Sarajevu, daleke 1892. godine. Svaki od njih ima svoju napetu i uzbudljivu životnu priču, a zajedničko im je to što su uvijek, u svim prilikama i neprilikama, htjeli proslaviti Boga. Karlo je za Glasnik saznao još kao pučkoškolac. Kapelan ga je ponudio njegovu ocu — baš za malog Karleka. Ipak ga je Karlo mogao samo ponekad kupiti u crkvi u Klanjcu. Redoviti je preplatnik postao pred nekim 70 godina. Kad je Glasnik nakon poratnog prekida nastavio opet izlaziti u jesen 1963. Karlo ga je dočekao kao najdražeg prijatelja.

Mali Karlo nije imao lako djetinjstvo. Nosio je iste cipele s mamom, jer drugih nije bilo. Mama mu je umrla, kad je on još učio čitati iz Biblije, i to u školi, kao i druga djeca onog vremena. Što bi danas rekli njegovi unuci ili prounuci kad bi morali nositi mamine cipele, jer drugih nemaju. Karlo je izdržao, jer ga je krijeplila vjera i volja za život koji je velik Božji dar, a 94 godine protekle su mu veoma brzo.

Kao otac, Karlo je prema djeci bio strog, ali pun dobrote. Učio ih je radu, redu i kršćanskoj molitvi, onako kako je sam naučio iz svoga omiljenog Glasnika, u duhu Apostolata molitve. Zato su mu i sva djeca ostala vjerna Bogu, Crkvi i narodu. Svi ga vole i rado posjećuju, pa i zetovi koji su čak iz Bosne. U životu je nastao biti strpljiv, jer je sam dobro znao ono što je i zet od njega zapamtilo: «Svaka hiža ima svoga križa!»

Valentin MIKLOBUŠEC

Možda kao i razbojnik na križu

Francuski katolički mjesecišnik »Familie chretienne« od 2. svibnja 1986. donosi zanimljiv i poučan događaj. Neki je stariji vojnik zbog srčanog napada hitno prebačen u bolnicu. Vlajelo se da je u životnoj opasnosti. Njegov sin, praktičan katolik, znao je da mu je otac bio nemaran u vjerskom životu. Ne bijaše prema vjeri neprijateljski raspoložen, nego posve hladan. Njegov je sin imao prijatelja 600 km daleko od bolnice. Taj njegov prijatelj ima brata svećenika, pa vojnikov sin moli prijatelja da javi svom bratu-svećeniku neka bi hitno došao u bolnicu da opremi teškog srčanog bolesnika. Dotični je svećenik samo 50 km daleko od bolnice. Brat ga je telefonom obavijestio o čemu se radi, i on je odmah krenuo autom i stigao u bolnicu točno u pola noći. Vratar ga pusti u bolnicu, a dežurni liječnik k bolesniku. Starog vojnika opremiše po redu: Ispovijed, Pričest, Bolesničko pomazanje, Papin blagoslov.

U istoj sobi ležao je još jedan teški bolesnik. On je promatrao sve što je svećenik činio bolesnom drugu, te reče svećeniku potresnim ri-

jećima: »Dobro znam da sam izgubljeni sin! Možete li i meni dati, što ste dali tome bolesniku? Rekao je da nije kršten, da mu o Bogu nikad nitko nije ništa govorio. Protiv Boga je čuo samo psovke i pogrde. Svećenik nije odgadao. Poučio je nevoljnika što je mogao kraci, o Bogu, o Kristu Spasitelju, o grijehu, o životu nakon smrti, o pokajanju. Podijelio mu je sakramenat krštenja. Odmah mu je pružlo Isusa Krista, živog Boga u svetoj hostiji, dao mu je prvu i zadnju Pričest odjednom. Podijelio mu je i sve drugo što se daje teškim bolesnicima.

Uskoro umriješe oba bolesnika. Sin starog vojnika zaslужan je ne samo zato što je svome ocu pozvao svećenika, nego i zato, što je Spasitelja našao i nekršteni bolesnik, koji je gledao što se zbiva s krštenim bolesnikom. Obojica su našli milost u zadnji čas, kao i onaj raskajani razbojnik na križu. Veća je radost u nebu zbog jednog obraćenog grešnika, nego zbog deveđeset i devet pravednika.

Felix VIŠNIĆ

Dodi, Duše radosti, Ijubavi...

Dodi, Duše Oca i Sina,

dodi, Duše ljubavi.

Dodi, Duše djetinje jednostavnosti,

Duše mira, pouzdanja i radosti!

Dodi, skrivena radosti,

radosti, koja blistaš nad suzama svijeta.

Dodi, živote jači od smrti na ovome svijetu,

dodi, Oče siromaha, odvjetniče potlačenih, izmučenih,

dodi, svjetlo vječne istine,

dodi, ljubavi razlivena u našim srcima.

Mi nemamo ništa čime bismo Te prisili da dođeš,
i upravo to nas poteće na pouzdanje da ćeš doći.

Naše srce potajno se pribjava Tvoga dolaska,

jer ono je surovo i pre malo slično Srcu Tvome,

a Ti uvijek tragaš za nama jer nas ljubiš,

i to nam je najtvrdje jamstvo da ćeš doći,

bez obzira kakvi smo!

Dodi, dakle, i obnovi nas,

ojačaj svoju prisutnost u nama!

U Tebe stavljamo sve svoje nade,

Tebe ljubimo jer Ti si sama Ljubav.

U Tebi imamo Boga za Oca, jer Ti u nama kličeš:

«Abba, Oče ljubljeni!»

Nastani se u nama, i ne ostavljam nas

ni u najtežoj životnoj borbi,

ni u času kad ostanemo potpuno sami.

Sada i uvijek: dodi, Duše Presvetil!

Karl RAHNER
Prepjev: Felix VIŠNIĆ

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Marijine katedrale u Hrvata

Piše: Ante KATALINIĆ

Među izraze ljubavi jedno-ga naroda prema Bl. Dj. Mariji svakako spadaju crkve koje se njoj u čast podižu, i brižno čuvaju. Oslanjajući se na tu činjenicu, mi Hrvati dolsta možemo s pravom reći da naš narod voli Gospu. Računa se da u Hrvata ima oko tisuću crkava ili većih kapela koje su posvećene Bl. Dj. Mariji. Razumije se da ih nećemo ni pokušati nabrajati. Govorit često o onim najvažnijim i najuglednijim crkvama, a to su katedrale. Iz katedrale koja je središte neke biskupije struji duh pobožnosti na cijelu dotičnu pokrajinu. Koliko danas ima katedrala u Hrvata, i koliko je njih posvećeno Gospo? Eto, to nas zanimalo.

Uvijek imamo na umu činjenicu da su Marijina sveštija glavna žarišta pobožnosti prema Gospo. O njima ćemo govoriti mnogo, ali sada, zbog važnosti pojma katedrale, želimo se malo zadržati na promatranju naših katedrala koje su posvećene Gospo. Radi lakšeg pregleda, osvrnut ćemo se u ovom članku na sve hrvatske marijanske katedrale, bez obzira na vremenski slijed njihova nastajanja. Crkva u Hrvata ima danas šesnaest biskupskih sjedišta, a svako

je s katedralom. To su: Zagreb, Đakovo, Krizevci, Split, Dubrovnik, Hvar, Kotor, Šibenik, Zadar, Subotica, Rijeka, Krk, Poreč (Pula), Sarajevo, Banja Luka, Mostar. Od tih šesnaest naših katedrala šest ih je posvećeno Bl. Dj. Mariji: Zagreb, Split, Dubrovnik, Krk, Poreč, Mostar. Mariji su posvećene i dvije konkatedrale (sustolnice), a to su ona u Puli i ona u Senju.

Današnjim katedralnim crkvama moramo pribrojiti još šest Marijinih crkava koje su nekada bile katedrale, a danas više nisu, jer su dotični gradovi ili gradići prestali biti biskupska sjedišta. To su: Nin, Skradin, Osor, Biskupija kod Knina, Rab i Pićan u Istri. Sveukupno četrnaest Marijinih katedralnih crkava u Hrvata. Tome broju sigurno bi se mogla pribrojiti još pokoja prastara crkva. Trebalo bi istraživati. Svakako, toliki broj Marijinih katedralnih crkava u Hrvata svjedoči o našoj ljubavi prema Presvetoj Bogorodici, i obratno, o Marijinoj ljubavi prema nama. Htjela je da se njezino štovanje duboko ukorijeni u hrvatskom narodu da bi mu mogla obilnije u-dijeliti svoje milosti.

RAB, KATEDRALA IZ XI. ST. S KASNIJIM RENESANSNIM PROCELIJEM

OSOR, KATEDRALA IZ XV. ST. A SJEDIŠTE BISKUPIJE S KATEDRALOM BILO JE VEC I U VI. ST.

O zagrebačkoj i splitskoj katedrali već smo govorili, pa sada prijeđimo na ostale: Krk, Poreč, Dubrovnik, Mostar.

Katedrala u Krku, prema rezultatima najnovijih istraživanja, sagrađena je u 5. stoljeću na ruševinama rimskih termi. Posvećena je Marijinu uznesenju. Današnja katedrala romaničkih obilježja rezultat je kasnijih obnova i dogradnja. Porečka

KRK, NA TEMELJIMA RIMSKIH TERMI PODIGNUTA JE BAZILIKA U V. — VI. ST., A NA NJEZINIM TEMELJIMA OVA KATEDRALA U XII. ST.

POREČ, EUFRASIJEVA BAZILIKA IZ VI. ST. NA TEMELJIMA ONE RA NIJE IZ IV. ST.

katedrala također je posvećena Marijinu uznesenju, a sagrađena je već u 6. stoljeću. Prvim porečkim biskupom smatra se sv. Mavro, mučenik, a katedralu u 6. st. gradio je sv. Eufrazije. I katedrala u Dubrovniku posvećena je Velikoj Gospo ili Marijinu uznesenju. Katedrala koja danas стоји, počela se graditi 1672., nakon potresa koji je srušio stariju katedralu iz 12. do 14. stoljeća koja je također bila posvećena Gospo. Bila je to romanička bazilika, najveličanstvenija građevina u starom Dubrovniku. Kako nam je poznato iz istraživanja u najnovije vrijeme, ispod objekta tih katedrala otkopani su ostaci treće, još starije katedrale iz 6. stoljeća. Katedrala u Mostaru sagrađena je u naše vrijeme, a posvećena je Bogorodici. »Majci Crkve i Kraljici svijeta.«

Imamo još dvije naše veoma stare katedrale koje su danas konkatedrale (»sustolnice«) također od davnina posvećene Gospo: Pula i Senj. Katedrala u Puli odlikuje se grandioznošću, a potječe također iz 6. stoljeća. Posvećena je Uznesenju Marijinu. Katedrala u Senju sagrađena je u 11. stoljeću. To je romanička građevina u prošlosti doradena u baroknom stilu, a posvećena je Marijinu uznesenju.

Posjedujemo još šest Marijinih crkava koje su nekoć bile katedrale. U prvom redu ćemo spomenuti dvije koje su bile katedrale takođenog hrvatskog biskupa. Prva se nalazila u Ninu, a druga u Biskupiji kod Knina. O onoj u Biskupiji govorili smo u prethodnim člancima. Nešto starija od nje je Gospina katedrala u Ninu. Povjes-

nicičar Don Lovre Katić o njoj piše: »U Ninu stolovaše biskup, a njegova crkva bijaše posvećena Bl. Dj. Mariji. Našli su se temelji i te starohrvatske katedrale iz 11. stoljeća, dakle upravo iz doba vladanja Petra Krešimira IV.« (Kalendar Srca Isusova i Marijina, Zagreb 1944. str. 120)

Među stare Marijine katedrale spadala je i ona u gradu Osoru, na otoku Cresu. I njezina prethodnica, nekadašnja osorska katedrala, ranokršćanska bazilika iz 6. stoljeća koje više nema, i ona kasnija iz 15. stoljeća, posvećene su Gospo. U gradu Rabu, ranokršćansku katedralu, pregradenu u 12. stoljeću, posvetio je godine 1171. papa Aleksandar III. na čast Uznesenju Marijinu.

Još se dva nekadašnja biskupijska središta ponose Marijinim katedralama: Skradin na rijeći Krki (Mala Gospa) i Pićan u Istri (Blagovijest).

Tih sveukupno 14 hrvatskih katedralnih crkava posvećenih Bl. Djevici Mariji, veliki su dokaz naše ljubavi prema Gospo. Bila su to velika žarišta pobožnosti prema Prešvetoj Bogorodici. I jamstvo da će Onaštiti, da će čuvati svoj narod, da će nas voditi svome Sinu i konačno dovesti k Njemu u slavnu vječnost. Neke od naveđenih katedrala podignute su prije pokrštenja Hrvata, ali su postale baština našeg naroda koji ih je brižno čuvao, obnavljao, a porušene nanošeno podizao. Naše, Gospine katedrale, simbol su našeg trajanja. I mi smo kao narod često bili rušeni, ali nas je Gospa obnavljala. Čvrsto se nadamo da će tako činiti i danas i u budućnosti.

Stari – Mladi

Stari su bili »gruntovčani«,
djeca su ostala proletari.

Stari su bili borci života,
djeca se bore za turizam.

Stari imaju zlatne oči,
djeca nose zlatne naočale.

Starci žele živjeti u miru,
mladi se bune protiv toga.

Što je čovjek stariji,
to je škrtni.

Staračko je iskustvo
prezreno i zakopano blago.

Starci su ocvali,
djeca nikako da propupaju.

Duh, dah i duša,
to starost rado sluša.

Po vjeri i starci postaju
djeca — imaju roditelje
u nebu.

Nezreli starci rado čitaju
ljubavne romane, a tude su
im rasprave o smrti.

Za mnoge stare sreća je
što će biti u grobu kad
njihovi mladi ostare.

Na zavoju smrti stari voze
tako spretno, da sigurno
stiju u vječnost.

Za stare i mlade opasno je
izgubiti živce,
jer nema uvoza.

Starci tvrde da diskaci,
rokeri, nogomet i košarka
nisu najvažnije vrednote.

Zivot je, stari moj,
planova ljudskih roj
u kojem se bije boj.

Mladost, sport i seks
ipak su samo prolazni.

Za mlade je grijeh komedija,
za stare pak tragedija.

Mladi ljestvani od ljepote
žive vrlo kratko.

Mlađi noću pijuckaju,
danju dremuckaju.

Mladi mutikaše dugo čekaju
bistru vodu.

Za mlade i mala greška
može biti kobna - posljednja!

Ludosti mladih nalikuju
na požar, a vatrogasci
obično dolaze na zgarište.

Nevjerna je naša mladost:
ne vjeruje ni Bogu,
ni Marksu ni sebi.

U sedamnaestoj mladi
napuštaju crkvu,
u tridesetoj se opet vraćaju.

Mlade i nezaposlene djevojke
lako postaju trudne.

Mladi, ako ne pjevaju,
onda plaču ili protestiraju.

Drogerija i droga donose
mladima grogorano doba.

U mladosti se igramo
s Bogom,
u starosti Bog s nama.

Mlađi mole kolege:
ima nas koji želimo
s nevinom u brak.

Strašna je slika:
Mlađi duge kose,
noge bose,
ruke prose.

AFORIST

Međunarodno hodočašće mladeži u Lurd

Krajem ožujka održano je u Lurdru međunarodno hodočašće mladih. Došli su mlađi i djevojke iz mnogih zemalja. Iz Svetišta se javlja da Lurd odavno nije vidio toliko mnoštvo mladih. Bijaše ih oko 10.000. Razumlje se, najviše ih je bilo iz Francuske, zatim iz Holandije, Njemačke, Austrije, Belgije, Švicarske, Španjolske, Italije, iz anglosaksonskih zemalja, pa čak i iz Indonezije. Nagovore, propovijedi i predavanja prevodilo se istodobno na šest jezika, pa je mnoštvo moglo uglavnom pratiti što se govorilo. Nastupio je orkestar od 40 glazbenika, a zatim i međunarodni zbor od 200 pjevača.

Jean Vanier govorio je o Isusovoj prisutnosti u siromasima, bolesnicima i nevoljniciima. Danijel Ange oduševljeno je govorio o Euharistiji. Nadbiskup iz Konakria, mons. Sarah, govorio je o molitvi, a kardinal Decourtray o svetosti. Bijaše mladih, koji dodoše pješke. Jedna djevojka, nepokretna od rođenja, dopremljena je u kolicima.

Djevojka Katarina priznaje pred svima, da je nakon rock-plesa i droge napokon stigla do Isusa i kod Njega našla mir svojoj nemirnoj duši! Njezin brat, prešavši isti put obraćanja, otišao je u kartuziju. Mons. Joseph Madec ravnao je sva četiri dana to hodočašće i na kraju mladima rekao: »Vratite se u svoje župe i u svoje zajednice. Posjetite svoje sve-

ćenike i biskupe. Pripovijedajte im što ste sve doživjeli u Lurdru. Postanite potpuno Isusova mlađež. Molite svaki dan barem deset minuta. Molite Gospđu dragu molitvu »Zdravo Marijo« za obraćanje mlađeži u svijetu. Svake nedjelje idite na Misu. Ispovijedajte se barem jednom mjesečno. Tako ćete moći ostati pošteni!*

Jedna grupa iz Francuske stigla je u Lurd i u istom se sastavu vratila, ali s odlukom da će svaki dan zajedno moliti nekoliko minuta. I druge grupe obećaše da neće ugasiti žar što ga zadobiše u Lurdru, nego će ga raspirivati i među drugima i često ići na ispovijed. Brojni svećenici ispovijedali su mlade hodočasnike četiri dana bez prestanka. Neki se tom zgodom prvi put ispovjediše i iskusiše Božje milosrđe. Neki su mlađi i djevojke po cijeli sat proveli u klanjanju Isusu u presvetom sakramentu Euharistije obećavajući vjernost životu Kristu na olтарu. Na povratak, u jednom autobusu, mlađi i djevojke tako su se pristojno i pobožno vladali moleći krunicu da je Šofer zamolio da se pomole za njega i za njegovu obitelj. Neki na rastanku obećaše da će ovog ljeta hodočastiti u Paray-le-Monial, Srcu Isusovu. Izgleda da Papa ne poziva uzalud mlađe da se vraćate Srcu Isusovu i Marijinu. Samo uz ta dva Srca naći će mir njihove nemirne duše.

Srećko BOŠNJAK

Svi imamo poziv

Gospodine, Bože naš,
kako da ne razmišljamo o
tom
da u Tvojoj Crkvi
svi imamo svoj poziv!

Svi smo pozvani na svetost!

Svi smo pozvani
da priopćujemo svoju vjeru
da budemo vjerovjesnici
tamo gdje živimo.

Na teškom putu
današnje Crkve
ne daj da jađikujemo,
da se čudimo pomanjkanju
svećeničkih zvanja,
da se čudimo ovom i onom,
krizi amo, krizi tamo.

Daj nam snage
da se radije prihvativi
svojih dužnosti u Crkvi!

Otvori nam razum i srca
nadahnućima svoga Duha,
da budemo Crkva
kakvu Ti hoćeš,
Tebi draga,
da budemo hrabri graditelji
Tvojega Kraljevstva.

Ako svi budemo svjesni
da smo suodgovorni,
Tvoja će Crkva biti
životvorna, jaka,
pojavit će se brojna
svećenička zvanja.

Felix LACAMBE
Preved: Felix VIŠNIĆ

RAZGOVOR

— Rijeka mojih mlađih dana teče brzo i žuborno. Brojim li svoja proljeća, već mi ih je devetnaest odnijela u nepovrat. Ne može je ni kamen zaustaviti. Jednog neslašno preskoči, drugog prkosno zaobide, trećeg samo pomiluje oproštajnim smiješkom, i ode da se nikad više ne vrati. O, rijeko mo-

je mladosti! Jedino te Sunce sa visina može pratiti, i samo ono zna što skrivaš u svojim njedrima i nosiš u ocean vječnosti.

Ja se više ne prepoznajem. U srcu mi se roje nervozne čežnje, oči mi trče za kriješnicama, a još jučer drugovao sam samo sa Suncem. Zar više nisam pod istim nebom? Zašto blijedi moj susret s Isusom, te bježim u noć svjetlucavih zvijezda, iako mi srce nagriza strah da će potonuti u tamu besmisla? Kamo da upravim rijeku svoga života? Gdje je ocean Vječne Ljubavi? Pjesak sumnji popio je iz moje svjetiljke sve ulje idealizma. Zar će i ja tumarati u mraku? Isuse, Sunce moje mladosti, Ljepoto moga proljeća, što se to sa mnom zbiva?

— Više nisi bezbrižan cvijet. Proletjetni vihori otresli su kapi srebrne rose s tvojih nježnih latica. Narastao si u stablo koje širi grane. Već sutra tražit će se od tebe plod. A hoće li ga biti? I kome ćeš ga dati?

Mnoge ruke pružene su prema tebi da te uberi za svoj život. I ti sam gledaš kome bi sebe dao, koga bi prihvatio, a Izbor je uvijek uzbudljiv. Gledaj, pred tobom je kratko ljeto, a onda dolazi žetva. Ja te i opet pozivam: Dodi, sazrij u toplini moga srca kao mlađi Ivan, pa ćeš i ti biti apostol moje ljubavi!

— Isuse, tvoj me poziv privlači, ali me zaslijepljuju i druge zvijezde. Oprosti mi!

— Vidim da si uznemiren, neodlučan. Poznaš li samog sebe? Ti nisi rječica na kojoj si se igrao s pastrvama. Ona izvire u planinama iznad tvoga sela, teče i skuplja sve što tko u nju baci, pa i smeće. A ti, ti izvireš iz vrela moga probodenog srca na križu. Okupan mojom krvljju, pozvan si da budеш svjetlo u tami i vodiš braću oceanu Vječne Ljubavi. Zašto si se dao zamagliti? Rasplamsaj ponovo svjetiljku svoga života i kreni smjelo naprijed, pa će mnogi za tobom!

SA SUNCEM

— Isuse, kako će je rasplamsati kad su mi sumnje ispile ulje poleta?

— I to vidim. Već dugo samo tinjaš, jer mi nikada ne otvoris posudicu svoga srca da je ispunim uljem radosti. Zašto me tako rijetko posjetiš da razgovaramo. Treperave zvijezde pomutile su ti oči, i ti više ne viđiš Sunca. Svoje oči napasaš na krijesnicama, ali one ti ne mogu ispuniti srce. Uvijek ćeš biti gladniji, prazniji, nemirniji.

— Isuse, kako me ti dobro poznaćeš! Što mi je činiti?

— Pročitaj što je zapisaо mladi Marko kod kojega sam slavio Posljednju večeru. Svoje apostole pozvao sam da podu sa mnom na osamu, da se odmore. To govorim i tebi, jer i tebe zovem da budeš moj apostol: Dodi u moj mir! Razgovarat ćemo o svemu što je tebi i što je meni na srcu. Opet ću te ispuniti radošću i mirom koji si izgubio, rastrgan brigama i potresen svim onim što vidiš oko sebe. Dodi, pokazat ću ti koliki gladuju za Kruhom života. Ja bih ih nahranio, ali mi trebaju tvoje ruke.

— Isuse, zar moje ruke?

— Dobro si shvatio. Trebaju mi upravo tvoje ruke i tvoje srce. Kruh koji bi davale samo ruke, a ne bi ga davalo i srce, bio bi pretvrd. Daj mi svoje ruke da budu moje ruke, i svoje srce da bude moje srce. Dodi, budi moj svećenik!

Ne zaboravi našeg prvog susreta i sreće koja te tada nosila. Tada je i tvoja mama opazila da u očima nosiš Sunce, jer ono se ne može sakriti! Kasnije su tvoje oči izgubile sjaj, jer si krenuo za blještavim meteorima koji brzo gasnu. Samo Sunce je vječno! Ne trni više svjetla kojim sam te obasjao! Utrneš li moj plamen, sa stijenja tvoga mladog srca još će se vinuti samo pramen bijelog dima u znak da je tvoja svjetiljka dogorjela, a onda ćeš ostati u tamni kao svijeća bez plamena. Na rubu svoga

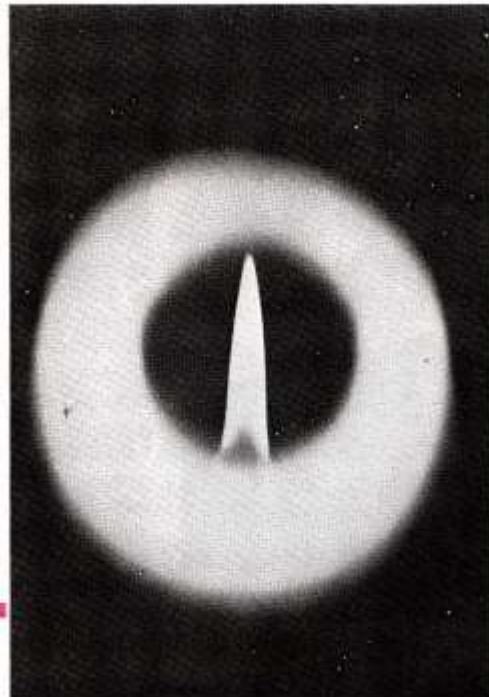

vota imat ćeš samo mrtve kapljice uspomena, kao zaledene suze.

— Isuse, to ne dopusti! Evo ti moje srce. Ponovno ga rasplamsaj svojim svjetlom, da svijetlim svima koji su u tamni!

— Dodi, slijedi me!

TINO

Oaza mira i molitve

Na zapadnoj obali otoka Cres, u mirnoj uvali punoj sunca, smjestio se istoimeni gradić Cres. U ljetno doba gradić vrvi od turista. Stranaca je tada više nego domaćih. Svi trče samo za raznodom, i dokoni svijet pretvori taj mirni gradić u bučni babilon. Nitko tada i ne zapaža da malo po strani ima jedna oaza mira i molitve, a to je benediktinski samostan sv. Petra. Samostan je i danas po strani, jer je pred mnogo stoljeća podignut izvan gradskih zidina. Koludrice žive u njemu već stoljećima, iako su morale podnijeti mnoge teške neprilike. Samostan je četiri puta čak i od požara stradao. Za sve to vrijeme bio je usko vezan uz život gradića, osobito svojim odgojnim djelovanjem među ženskom mlađeži, unoseći u život ljudi zlatno Benediktovo pravilo svagdanjeg života: MOLI I RADI! Toga se pravila

DIO SAMOSTANA BENEDIKTINKE
U CRESU (pogled s mora)

koludrice drže i danas, kako u svom životu, tako i u životu onih s kojima dolaze u dodir, jer nema boljeg ritma života od onoga kad se izmjenjuju molitva i rad.

TRAGOM STARIH KRONIKA

Iz jednog zapisa Savjeta općine Cres iz daleke godine 1450. s velikom se vjerojatnošću može zaključiti da je taj samostan nastao već negdje oko godine 1200. Nikakve sumnje, međutim, nema da je postojao od godine 1412., jer je te godine забиљено da je bratovština sv. Lovre koludricama poklonila novaca. To znači da samostan nije bio bogat. Osamdeset godina kasnije (1497.) koludrice mole općinu da njihov samostan bude oslobođen od poreza zbog siromaštva, a koludrica ima 40. Samo godinu dana kasnije prisiljene su moliti čak pomoći od općine da bi podigle neke prostorije nužne za život. Godine 1508. opet mole pomoći jer je samostan u ruševnom stanju.

Godina 1574. na više je mjesta označena kao veoma teška. U samostanu je ostala samo jedna koludrica. Kamo su nestale ostale? Po svoj prilici su otišle u druge samostane, jer svoga nisu mogle uzdržavati. To bi se dalo zaključiti iz činjenice što je uskoro nakon toga Petar Cocorina, bogati Crešanin, dao samostan iz temelja obnoviti, jer je njegova kćerka Andela postala koludricom. Već nakon 20 godina i broj koludrica popeo se na 20, a crkvene su vlasti uskoro morale donijeti odluku da ih ne smije biti više od 40, jer nema uvjeta za veću zajednicu.

MOLI I RADI, VRIJEDI I DANAS

U prošla vremena za djevojke je bilo glavno da nauče kako će biti čestite suprige, dobre majke i vrsne domaćice. To je i bila njihova glavna uloga u životu. To je vrijedilo osobito za naše primorske krajeve i otoke odakle su muškarci puno izbivali, kao moreplovci, ribari i trgovci. Na ženu je pao najveći teret za kuću, obitelj i odgoj djece. Benediktinke su tada održavale »privatne škole« za djevojke da ih nauče što bolje vršiti poslove koji ih čekaju. Ipak, one nisu prenosile samo vještini u ženskim poslovima, nego su nastojale radu udahnuti i evandeoski smisao. Time su na neposredan način kristijanizirale buduće majke, a preko njih i mlade naraštaje. Tako su stoljećima radile i koludrice samostana sv. Petra u Cresu, dok nisu na zahtjev mještana godine 1922. preuzele i brigu za profesionalno usmjeravanje mlađeži. Danas, međutim, školskim se poslom ne bave, ali ovaj evangelizatorski je ostao. Ne samo da one žive po Benediktovu pravilu: "Moli i radi", nego nastoje smisao toga pravila priopćiti i drugima s kojima dolaze u dodir.

Rad se danas, teoretski gledano, veoma časti, ali u praksi ga ljudi sve više smatraju prokletstvom. Mnogi ljudi mnogo rade da bi za život osigurali ono najosnovnije, a puno je i takvih koji se razapinju u radu da bi poslije mogli potrošački uživati u njegovim plodovima — bez rada. I koludrice rad veoma cijene, ali ne kao

sredstvo za zgrtanje materijalnih dobara, jer to na prosto ne žele i ne mogu, nego kao sredstvo posvećenja života. Rad je stavljen čovjeku u zadatku ne da mu robuje, niti da mu osigura apsolutnu sigurnost, nego da ga posveti. To je iznenadujuća novost s kojom se susreću skupine mladih koji preko ljeta provedu kod njih desetak dana, izmjenjujući molitvu, rad i odmor, dužnost s korisnim i zabavnim jer sve je to čovjeku potrebno. Rad im omogućuje spoznaju da je život tvrd, odmor da nije prokletstvo, a u molitvi naslute da je i blagoslov.

ŠKOLA ZA MLADE

Što mladi rade? Rade sve ono što prije i nakon praznika rade same koludrice — teške fizičke poslove na bazi samostana i okoliša. Žive i rade u svetom ozračju. Rano se dižu (u 5,25), s koludaricama posvećuju prve časove dana Bogu u molitvi, zatim rade fizičke poslove do zajutarka (u 8) da bi opet nastavili rad do 10,30. Tada nastupa zasluzeni odmor i uživanje u blagodatima mora do ručka. Poslije ručka opet su slobodni do predvečer kad se ponovo skupljaju na molitvu i na najsvetaniji čin — sv. Misu. Nakon večere (19,45) opet su slobodni do 22 sata. U to vrijeme upriličuju se susreti s koludricama radi priopćivanja duhovnih iskustava i novih spoznaja. Mladici i djevojke iz svijeta iznenadeni su kad vide da se netko, suprotno težnjama u svijetu, krvavo borio da se odrekne dokolice i svjetskih užitaka, sumo da bi doživio radost

druženja s Bogom. Koludrice isto tako ohrabruje činjenica da ima mladih koji se u svijetu bore za iste evanđeoske ideale.

Mladima iz potrošačkog mentaliteta, koji danas svuda vlada, veoma je zanimljiv ideal za koji se živi u samostanima. Tu spoznaju da život nije u trošenju i uživanju materijalnih dobara, nego u skladnom odnosu tjelesnog i duhovnog. Bog na nedokučiv način čini život radosnim onome tko ga provodi u pravilnoj izmjeni molitve i rada. Tako se spoznaje istina da se najveće

tajne ne otkrivaju ni dubokim raspravljanjem ni plitkim nadmudrivanjem, nego samo vršenjem dobrih djela. Bođa ne spoznaje neobuzdan jezik i pohotno srce, nego vjera koja neobjašnjivo izvire iz jednostavne i pobožne duše čineći čovjeka sretnim i onda kad bi po svim mjerilima morao biti nesretan. To je škola koju vode benediktinke u Cresu poštujući i ono pravilo oca zapadne kršćanske uljudbe, sv. Benedikta koji kaže: »Kad vam je gost u kući, Krist vam je u kući!«

Valentin MIKLOBUSEC

KOLUDRICE SE VISE PUTA KROZ DAN SKUPLJAJU U CRKVU NA ZAJEDNICKU MOLITVU (gore)
SKUPINE MLAĐIH PREKO LJETA, MLAĐICI I DJEVOJKI, POMAZU OBNAVLJATI SAMOSTAN (dolje)

Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Gospodina!

Mladi bračni par sa šestom djećom. Žive u Zagrebu a potječu iz župe Studenci u Dalmaciji. Skromni su ljudi i žele ostati nepoznati. Suprug je rođen 1938. a supruga 1947. godine. Oboje potječu iz siromašne kršćanske obitelji. Uzeli su se s povjerenjem u Boga. Snalažili su se kako su znali i mogli. Zarađivalo se tek toliko da se moglo preživjeti. Radale su im se djevojčice, jedna za drugom. Zbog toga su doživljavali neugodnosti, pa čak i proklinjanja, pogotovo kad je treća djevojčica rođena kao invalid. Liječnici kod nas nisu joj mogli puno pomoći. Majka prizna da se više puta razočarala u ljudima. »Ja sam Gospodin Bog tvoj...«, razmišlja majka, nitko drugi ti ne može pomoći, ako ti Bog ne pomogne. Podsjeća me na riječi proroka Jeremije: »Proklet čovjek koji se uzdaje u čovjeka... blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Gospodina!« (Jr 17, 5 i 7).

IZMOLILA SINA

Kad sam susrela jednu ženu koja uopće nije imala dje-

ce, priča dalje majka, bilo mi je lakše, premda sam žarko željela sina. Nisam ni znala da sam trudna, da nosim Marijana, svoje četvrtu dijete, kad sam molila otprije ovako: »Bože, daj da dobijem sina. Tebi ću ga pokloniti! Želim da djeluje na okolinu, da širi Tvoju ljubav na druge!« Devet mlađih nedjelja obilazila je oko Gospe oltara moleći na tu nakuru. Marijan se rodio prije vremena i jedva je ostao na životu. Majka je uvjerenja da je on plod njezine molitve. Mali je već više puta bio na duhovnim vježbama, i zasad ima želju doći u sjemenište. Premda je on jedini sin, roditelji će ga rado dati Gospodinu, ako ga pozove u svoju službu. Bog nam ga je darovao, te ima pravo i uzeti ga za sebe.

MUŽ POTREBAN KAO UTJEHA I OHRABRENJE

Poslije Marijana opet se rodila djevojčica. Majka je nakon poroda ležala u bolnici 12 dana, a muž joj je bio u Njemačkoj na radu. Ni-

je bilo nikoga tko bi je tih dana posjetio. To joj je bilo najteže. Napisala je pismo ovog sadržaja svome mužu: »Ako mi nećeš duhovno pomoći svojom prisutnošću i razumijevanjem, ne moraš mi pomagati ni materijalno — zaradivanjem u Njemačkoj.«

Muž joj odvratio još »lipšim pismom«. Uvjerava je da nije sirota. Potom »pokupi i mene i dicu u Njemačku i tamo su mi dica izlijecena. Pomagao nam je jedan prijatelj. Život je pošao na bolje, Bogu hvala! Nakon tri godine rodila se i šesto dite, i opet djevojčica.« Opet je slušala prigovore sa strane: »Jadne nje, kud će s toliko ženske dice?« Ali joj ta prividna sažaljivanja nisu više puno smetala.

Nakon četiri godine provedene u Njemačkoj, majka se s djecom vratila kući. U Zagrebu su kupili gradilište. Puno su potrošili da sagrade prikladnu kuću. Otac i dalje radi u Njemačkoj, no često posjećuje svoju obitelj. Ne gleda na napore putovanja i materijalne troškove. Kao muž i otac osjeća potrebu da što više bude sa suprugom i sa svojom djecom.

NE IDE BEZ PROBLEMA, ALI NI BEZ MOLITVE

Brak je skladan. Povremene nesuglasice ili manji sukobi nisu vrijedni spomena. Djecu su primali rado, iz Božje ruke. Nakon šestog djeteta liječnik im je rekao da bi daljnje radanje bilo opasno za život majke i dje-

teta koje bi se trebalo rodit. Dvoje im je i umrlo. Nisu se zadovoljili samo time da djecu rode, nego se trude da svoj djeci dadnu i pravi kršćanski odgoj. U tome su, očito, i uspjeli. Naucili su djecu moliti i pohardtati crkvu. Slali su ih na duhovne vježbe, gdje su djece produbljivala svoju molitvu.

Razgovaram i s djecom. Osobito rado mole krunicu. Do osobnih razgovora s Bogom i Gospom puno drže. Jedino molitvom mogu se održati, posebno danas, kada sve vreba na čiste mlađe duše želeći ih upropastiti. »Ja Boga vidla nisam, ali sam Ga toliko puta osjetila. Sav moj život odvija se pod Božjim okom. Promatram tih svojih šest ljlilana koji cvatu i svaku večer kažem raspetom Isusu: 'Isuse, mi smo kukavice, bijednici. Što sve ne vidimo na televiziji, za što se sve ne oduševljavamo. Nismo vridni onoga što imamo. Svjesni smo da se i ova kuća može srušiti i da smo mi bespomoći. Ja malo znam. Moja dica uče i zna mnogo više od mene. Ali, moja majka naučila me je ono što je mnogo važnije od znanja, vrednije od svega onoga što naša dica uče. Ja sam zadovoljna s onim što imam. Poznam ljudi koji imaju puno više, a uvik kukaju. Imam, Bogu hvala, i dobrog muža. Mama me još kao djevojku učila da se molim da ne dobijem muža pijanca, po-kvarenjaka. Molitva mi je uslišana.« Tako ona niže rečenicu za rečenicom, pomešavši govor i s juga i sa sjevera.

Suprug je malo suzdržljiviji. Boji se da ne ispadne neskroman. Ali kad treba re-

ći nešto u prilog svoje supruge, onda ne štedi riječi. U svojoj velikoj poniznosti izražava sumnju u dostatnost svoga vjerovanja: »Bojam se da sam još vjernik.« On je naime svjestan da nije dosta vjeru ustima ispolijedati, nego je valja proživljavati u svakodnevnom životu. U djelotvornoj ljubavi kao da se ne da nadmašiti. Često šalje materijalnu pomoć Cari-tasu. »Bez toga ne možeš biti sritan!« — kaže on.

DUHOVNE VJEŽBE — DAR PROVIDNOSTI

Kao roditelji ne samo da su djecu slali na duhovne vježbe, nego su u sjemeništu na Fratrovcu nedavno i sami obavili duhovne vježbe za odrasle. Kad ih je jednom jedan prijatelj pitao tko će od njih dvoje na duhovne vježbe na Fratrovac, ona je postavila protupitanje: »A zašto ne bismo oboje?« — »To sam i očekivao!« — odgovori prijatelj. Pitam ih o dojmovima s duhovnih vježbi. Prezadovoljni su. Teško nalaze riječi kako bi izrazili svoje osjećaje: »Ništa me se nije dojnilo kao duhovne vježbe. Tu osjetite samoga Boga. Žene su plakale. Pod oni krov kad udeš, odmah se drukčije osjećaš. Doživjavaš veliku promjenu. Ni si više zabrinut: Kud god pođeš, Bog će te čuvati.

Jedan je doživljal nesvakidašnji. Bilo je vrijeme određeno za sabranost. Imaš vrimena i načina. Kao ono što čitamo u Svetom Pismu: Bog ne dolazi u vihoru, nego u laganom luhoru, u tišini. Sve sam tu imao, da sam se mogao sabrat. Koliki je to dar Providnosti: onih dana uopće nisam po-

mislila na dicu, nisam bila nimalo zabrinuta za njih. A kad sam u Njemačkoj, znam često telefonirati i pitati da li su zaključali kuću i slično. Tada sam se zaista bila isključila iz svega.« Tako naizmjence, upadajući jedno drugome u riječ, izražavaju svoje osjećaje za vrijeme duhovnih vježbi i nakon njih.

NJIOVA PORUKA MLADIMA

Na kraju sam ih još jednom upitao što bi preporučili čitateljima Glasnika, a posebno našoj mladeži, te kakve su njihove perspektive s obzirom na djecu.

Što se tiče njihove djece, nisu odviše zabrinuti, jer su im pravi odgoj dali, no priznaju da ne znaju kako će se i kamo djeca okretnuti kad postanu punoljetna. »Treba virovati i nadati se.« A ako vidim da su pošli krvim putem, mirno ću im reći da mi se to ne sviđa. Neću praviti nasilje nad njima. Molit ću se za njih.« Tako reče tata i nastavlja: »Zašto današnji dan opterećivati srušnjim brigama? Dosta je svakome danu njegova zla!«

Mladima danas treba čvrsta ruka, kaže mama. Mlad čovjek je pun snage i želja ga vuče sad amo sad tamо, pa i u zlo. Crkva bi se morala još više angažirati u radu za mlade. Oboje pozdravljaju poticaj koji dolazi od samih mladih u naselju gdje žive, da se u kapelici tjedno okupljaju na vjersku pouku i na razgovore, ali i na molitvene susrete. Posebno je to važno danas kad se mladi susreću s brojnim zabludama koje se šire putem televizije, časopisa i filma!

Glasnikova priča

Dvoje opasnih

Piše: IVNA

Novine su svakodnevno preplavljeni vijestima i podacima o kradama, ubistvima, drogiranju, ... cijelom hrpom sramote i tuge, a još i ne napišu sve. Po ulicama, po kafićima i po kućama svaki se dan »glasno šapuće« o abortusima. Pred našim očima po trgovima šetaju Herodi i Herodijade. Na tisuće ih ima!

Marko i Jadranka poznavali su se već dvije godine. Po cijele dane bili su zajedno, i činilo se da su sretni. Jedne večeri Jadranka je na ugovorenim »spoje« došla sva zaplakana. Od velikog uzbudjenja nije smogla rijeći.

— A što je mojoj miloj dami, upitao je pomalo izazvano Marko.

— Što mi je, je li? Još pitaš? Hoćeš li da ti kažem? Hoćeš li? Jadranka je vikala i ridala od plača.

— Daj, ženska glavo, sjedi, smiri se malo, i reci mi što ti je! Što se desilo?

— Dijete mi se desilo, dijete! Tvoje i moje dijete, a govorio si da će sve biti tako da djeteta ne bude, vikala je Jadranka.

— Pobogu, ženska glavo, kakvo dijete? O čemu ti pričaš?

— Da, tebi je najlakše praviti se da ne razumiješ. Dobro ti razumiješ! Pričam ti o svom stomaku koji rasste, i o tvom derištu koje se u njemu ugnijezdilo. Eto, o tome pričam. Lako je tebi, briga je tebe, ti ga nećeš roditi. A što će ja sa svoje 22 ukaljane godine i s tvojim derištem? Sto će, kaže mi! Kako će se nacrtati pred majkom, pred ocem. Cijelo će selo pričati o meni. Kako će hraniti to dijete, u što ga oblačiti? Nemam kinte ni za kruh, a kamoli za njega. Marko, vidiš li što si mi uradio? Ja to ne mogu podnijeti!

Marko je na njezine duge i očajničke ukore odgovorio još podrugljivije:

— Da, sada sam ja za sve kriv, a ti si mamino nevinašće, andelčić. Ti si nedužna kao rosa. A je li, Jadranka, tko te tjerao k meni? Zar nisi znala da si žensko? Glupa ženska glava! Pa i sada reagiraš glupavo i bez razloga gubiš tlo pod nogama. To je najobičnija glupost!

— Tebi je to glupost? Ti si lud, more ti je do koljena. Hajde, molim te, hajde se pokušaj zamisliti da si u mojoj koži, pa da te vidim, junaciću, kako si pametan!

— Hoćeš li, Jadranka, da ti kažem što bih ja učinio da sam u tvojoj koži? Sve bih to riješio s doktorom.

— S kakvim bi ti doktrom to riješio? Zar tako malo znaš što to znači trudna žena?

— Prestani, molim te! Kao da je abortus nešto.

— Jesi li ti normalan? Zar abortus tebi nije ništa? Ubojstvo!

Nakon tih riječi zaplakala je, zalupila vratima i otišla iz sobe. Cijelu je noć plakala, kopala po svim mogućim rješenjima, ali nijedno nije bilo prikladno.

Marko je otišao u krevet uzbuden, ali je brzo zaspao. Čemu da se on puno uzrjava. Žensko mora znati da se s mlađicom nije igrati. Sto je htjela, to sad ima.

Za nekoliko dana Jadranka je pošla specijalisti na pregled.

— Gospojice, vi nosite blizance, radosno joj saopći doktor, misleći da ima posla s mladom suprugom. Cestitam vama i vašem suprugu. Samo nek je sretno. Ako bude kakvih problema, tu smo!

Jadranki se smračilo pred očima. Pokupila je svoje stvari i otišla teturači kao pijana. Našla se opet s Markom.

— Jadranka, ne budi luda. Dogodilo se, dogodilo. Abortus je najbolje rješenje. Danas to čine tolike djevojke da je danas to postala moda. To spada čak u neka iskustva za brak. Medicina je tu tako savršena da se nema što prigovoriti. Tajna se čuva, i nemaš se pred kim osramotiti. A zašto i bi. Mladi smo, pa nam se može i dopustiti.

— Je li? A Bog? Neće ni On znati? Hoće li On dopustiti? Zar je Njemu sve jedno za dva života koja nosim, makar ih ni ti nijesmo htjeli, a znali smo da nismo smjeli...

— Ma kad ti kažem, sada je bitno da se tebi ne može ništa dogoditi. A ne može! Razgovarao sam i s nekim liječnikom, onako kao...

— Zlikovče, bolje bi bilo da umrem nego da to uradim. Dva života...

— Kad ti kažem, Jadranka, to je jedino rješenje. A što prije, to bolje. Jedno ili dvoje, svejedno je. Isto je zahvat. Ja sam već iskombinirao za šolde i tu neće biti problema, samo se ti daj „očistiti“.

— Ali, Marko, ja to ne mogu!

— Bojiš se jer si kukavica. A da me zaista voliš, poslušala bi me. Za ljubav prema meni, uklonila bi tu nepriliku i od mene. Sve ovisi o tome imaš li sada pameti.

— Bože, Bože, zašto si me stvorio, vikala je Jadranka i glavom udarala čas o zid, čas je spustila u krilo te je izgledala kao klupko jada.

Marko je iznerviran izlazio i ostavio je da odluči sama. Kad se sutradan opet sastao s njom, rekla mu je:

— Neka ti bude! Bog zna da me ti nagovaraš i sišiš.

Nije prošlo dugo, Jadranka se „očistila“. Oslobodila se od ono „dvoje opasnih“. Marko je bio sretan što ga je poslušala. Sad je on, misli, bez brige. Ponosno ju je zagradio kad je došla s klinike. Od sada su se rijede sastajali, a sastanci su bili bez nekadašnjeg zanosa.

Nakon mjesec dana Jadranka je opet plakala i ridala. Lice joj se grčilo, izgledala je kao da ima živčane napade:

— Ja više ne mogu živjeti! Ono dvoje me proganja kamo god krenem. Sanjam ih krvave kako plaču i viču prema meni: 'Majko, zašto si nas ubila prije nego si nas i vidjela. Mi smo te voljeli, iako ti nismo to mogli reći. Mi smo te toliko trebali, i ti si nam bila sve. Zašto si nas ubila?' Marko, ja ču poludjeti. Ja ču se ubiti! Ne mogu te više ni vidjeti, a kamoli s tobom živjeti. Ti si od mene učinio živa mrtvaca, živu si me u grob zakopao...

— Jadranka, saberi se i pazi što govorиш. Čemu se prepustaš tim ludim mislima i nekontroliranim osjećajima? Kako ne shvaćaš da te ja volim i da ti možeš samo mene voljeti?

— Nekada! Sada više ne! Nikada više! Bolje da te nikad nisam ni srela!

— Tako, znači? To je tvoja hvala za sve što sam ti učinio, i za sve što sam ti pružio. Pa i sada, kad si izgubila glavu, samo ja sam te spasio.

— Tako kako sam ti rekla! I još nešto: Sigurno ćemo se sresti mnogo puta. Kad te budem vidjela, nastojat ću te izbjegći. A ni ti meni ne prilazi. Kao da i ne postojim. A ako nekada i slučajno nabasamo jedno na drugo, prodimo kao da se nikada nismo ni vidjeli, niti imamo interesa da se upoznamo.

Tako se odigrala jedna tragedija neobuzdane mladosti. Mladost je nestalo, a tragedija će trajati.

Petnaesta Obiteljska Ijetna Škola

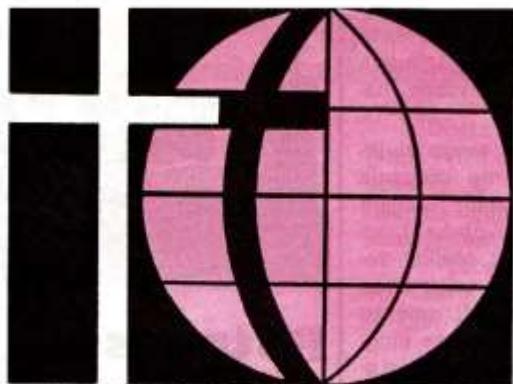
Obiteljski centar Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove i ove godine organizira »Obiteljsku Ijetnu školu« za roditelje, bračne parove, mlade i sve one koji se zanimaju za tu problematiku. Škola se održava od 20. do 24. kolovoza 1986. u Zagrebu, u sjemeništu na Fratrovcu broj 38.

Ovkirna tema: OBITELJ — KOLIJEVKA MIRA. Stručnjaci raznih područja obraditi će pitanja ugroženosti današnje obitelji, te tražiti puteve za sreden i miran obiteljski život.

Ostale informacije možete dobiti na adresi:

O. Jure Bosančić
Palničeva 33.
41001 ZAGREB, pp. 699.
tel. (041) 433-362
433-229

Na istu adresu šalju se i prijave za sudjelovanje.

MISIJE

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u Hong Kongu

Crkva nas poziva na molitvu za daleki grad s pripadnim teritorijem u jugoistočnoj Aziji. Za grad gdje su katolici velika manjina, a imaju bujan vjerski život i znatan utjecaj, gdje su za budućnost velike nade i veliki strahovi.

Hong Kong se pod raznim vidovima razvija upravo vrtoglavno. Godine 1946. imao je pola milijuna stanovnika, a sada ima 6 milijuna. To su 98% Kinezi.

Zadnjih desetljeća naglo se razvija u najmoderniji grad. Buja industrija, niču banke, financijski i trgovачki centri, hoteli, a sa svime time materijalistički i kapitalistički duh. Kuće su ogromne, izvana lijepo, a iznutra vrla bijeda. Npr. velike obitelji često su stisnute u jednoj prostoriji, bez osnovnih zdravstvenih uvjeta. Oko 35.000 ribara živi u barkama, bez ikakva stana na obali. A s druge strane, tu je najmodernejša podzemna željezница, tunel, žičara.

Crkva živi u Hong Kongu od 1841., kad

je to postala engleska kolonija. Od 1946. je to biskupija. Naglo raste od sredine ovog stoljeća, i do 10 tisuća krštenja godišnje. Porastu pridonose i stotine tisuća izbjeglica iz kontinentalne Kine. Kršćana ima oko pola milijuna: više od pola su katolici, drugo pripadnici deset različitih Crkava (anglikanci, baptisti, metodisti itd.).

Mnogi brojevi zamaraju, ali — uz napor — pomažu da bolje upoznamo vjersko stanje. Katoličkih svećenika ima 344: od toga 76 dijecezanskih svećenika jesu Kinezi, ostali su redovnici (od njih 63 Kineza, ostali su uglavnom Talijani, Irči, Amerikanci). Ima 57 župa. Misa i drugo se često, zbog nedostatka crkava, odvija po školama. Od 746 redovnica 476 su Kineskinje; rade po bolnicama i po gotovo svim školama. Od 77 braće 32 su Kinezi.

Crkva vodi 313 škola. U školama su samo oko 10% katolici. Polovina krštenih u 1984. godini bili su iz tih škola. Također najviše svećeničkih zvanja dolazi iz tih škola. Škole pomaže država. Od 1980. naglo raste kriminal, naročito među dječacima od 13 do 15 godina. Crkva drži i šest bolница. Djeluje i karitas (50 centara). Ima 14 kuća duhovnih vježbi, koje obavljaju osobito mlađi.

Sav taj razvijen život i djelovanje Crkve u gradu koji je uglavnom nekršćanski jak je razlog da molimo za tamošnju Crkvu. Ali glavni razlog je ovaj: Prema dogovoru vlade Kine i Engleske (19. 12. 1984.) godine 1997. bit će Hong Kong pripojen Kini (zasad njim upravlja engleska kraljica). Sto će biti s Crkvom, kad Hong Kong pripadne Kini, u kojoj Crkva nema gotovo ništa od tih sloboda i mogućnosti djelovanja?

Kaže se u dogovoru: »Škole, bolnice i druge ustanove pomoći koje drže vjerske organizacije, moći će nastaviti (rad)... A kako će stvarno biti, ostaje neizvjesno — zbog mnogih sličnih iskustava na mnogo strana svijeta. Narod sumnja u ispunjenje onog što obećaje Peking.

Iz svega je jasno što treba da poželi Pape osobito molimo. Da Crkva u Hong Kongu može i dalje u slobodi svestrano raditi za dobro ljudi i tako ih osposobljavati da upoznaju i prihvate Kristovu vjeru spasenja. Da i usred svestranog razvitka Crkva bude dorasla prožimati srca duhom Evandela.

Mato RUSAN

Tigar im je odnio oca

U misiji oca Ante Gabrića ima sela koja se nalaze nadomak velikih sunderbandskih džungla u kojima živi i širi oko sebe strah strašni krvoločni bengalski tigar. No koliko god je opasno odlaziti u džunglu, nevolja ljudi tjeru da se izlažu tim opasnostima. I koliko god ljudi bili oprezni, ipak se događa da ih ta zvijer iznenadi i odnese gdje koko žrtvu. Takav se slučaj dogodio i jednom ocu obitelji o kojem nam piše otac Ante.

Tigar je odnio oca Ceciliju, Tereziju i njihovim sestricama i braći. Ime mu je bilo Pošupot, što znači »Krotitelj zvijeri«. No eto baš se njemu dogodilo da ga je tigar u džungli odnio.

To je bila jedina katolička obitelj u malom selu Amlameti nadomak velikih sunderbandskih džungla u delti rijeke Gangesa.

Dok tu nije bilo kapelice, sveta Missa se služila na verandi njihove kolibe. Polako su počele i druge obitelji pridolaziti. No počeci su bili uistinu teški. To su tajni Božji putovi.

Tri brata: Stigan, Šonasi i Pošupot su jučki su ustrajali. Djeca su pošla u škole. Stiganov sin Oboni pošao je i u sjemenište, a dvije Pošupotijevе djevojčice pošle su u školu casnih sestara. Pratio ih je Božji blagoslov. No čekala ih je i kušnja.

Zivjeli su od ribolova, a iz džungle su dovozili gorivo drvo i prodavali ga u Basantiu. Radili su to uz opasnost po život, jer je Amlameti bilo zadnje selo prema džunglama. Po noći se čulo rikanje tigrova

BENGALSKI TIGAR — STRAH I TREPET POSJETILACA DŽUNGLE

dok sam spavao na verandama njihovih koliba... A bilo je i zmija, jer su istom čistili pokrajne džungle.

Jednog popodneva doletješe ljudi iz južne džungle. Bili su zaprepašteni. »Pošupotia je odnio tigar! Mi smo imali tek ove male sjejkire. No prije nego što smo na tigra mogli navaliti, on je u nekoliko skokova s Pošupotijem nestao u džungli.«

Vijest je došla kao grom iz veda neba. Posvuda se čuo plač i jecanje. Svi su voljeli Pošupotia. Bio je najmladi i uistinu je bio dobar i plemenit. Zreo za nebo, i eto ode gore da se odanje molj i brine za svoju obitelj, za svoju siročad i izmoli svojim kćerkama Ceciliju i Tereziju, koje su bile u sestarskoj školi, zvanje. Obadvije se odlučiše za redovničko zvanje i stupiše u prednovicijat Misionarki Ljubavi, u družbu Majke Terezije. Njihova majka udovica sva je pretna i ponosna.

Tajanstveni su Božji putovi. Kako su istinite riječi Svetoga pisma: »Onima koji Božu ljube, sve se okreće na dobro!«

BRODICIMA SU SE UPUTILI U DŽUNGLU PO DRVA

O. Ante GABRIĆ

Moje župničko djelovanje u Chelstonu

Naš zambijski misionar otac Ivan Gercvac zadnji put se javio nekako oko sredine prošle godine, kad je preuzeo upravu župe Chelston. Napokon nam se ponovo javio na našu molbu pismom od 11. travnja ove godine. U njemu nam priopovijeda o svom radu na toj golemoj župi.

Već je prošlo prilično mnogo vremena otkako se nisam nikome opširnije javio. Koliko se sjećam, zadnji puta sam pisao o svom četirimjesečnom boravku na misijskoj postaji Katondwe. Odatle sam se vratio početkom rujna i preuzeo sam upravu župe Chelston. Na početku te nove službe susreo sam se s raznim stvarima koje sam morao sređivati. No mnogo vremena oduzimao mi je tamošnji običaj i način ophodenja s ljudima. Treba, naime, znati da se afrička, pa tako i zambijska kultura izgrađuje na poštivanju ljudske osobe. Da dodem u dodir sa svakim pojedinim vjernikom župljanim imam obilno prilike, samo mi za to nedostaje vremena. Naime, od četrdesetak tisuća stanovnika četvrtina su moji župljeni. A u župi imam sedam centara koji se nalaze na prostoru koji ima promjer oko 30 kilometara. Svaki pak od tih »centara« ima po nekoliko »malih kršćanskih zajednica«. Takvih malih zajednica je ukupno 36 na cijelom teritoriju župe. A mnogi članovi tih zajednica traže župnika, no teško je da jedan svećenik svima zadovolji uz sve druge svoje župske poslove. Kraj tolikih poslova jednostavno mi zapinje župska administracija.

Tu imamo i dječji vrtić s oko 40 djece, pa i njemu moram posvetiti potrebnu brigu. No uza sve župske brige za mene su trenuci odmora i radosti kad vidim da su katekumeni pripremljeni za sveto krštenje, kad mi uspije srediti pojedine brakove, kad

U CHELSTONU JE NA USKRS SLUŽIO SVEČANU MISU NOVI PAPINSKI PRONUNCIJ. CRKVA JE BILA PREPUNA VJERNIKA

djeca lijepo napreduju u vjerskoj pouci, kad su obitelji i zajednice složne i žive u miru i prijateljstvu. Zajedno sa mnom se brinu župske starješine da bi nam župa porasla u vjeri i u zajedništvu. Zašto spominjem temeljitu pouku katekumena? Zato što se znalo događati da su u nekim zgodama krstili i takve katekumene koji su bili veoma slabo poučeni u vjeri, pa se događalo da su neki od njih brzo nakon krštenja otpadali od vjere. A bilo je u župi i mnogo nesloga i razdora među vjernicima, da-pače i među crkvenim starješinama. To je bilo plodno tlo za djelovanje vráčeva.

U tom župskom apostolatu mnogo mi pomaže moj kapelan Charlie Searson, koji mi je kolega iz vremena mojih studija u Dublinu 1970. godine. U tom zajedničkom apostolatu djelujemo od prosinca prošle godine.

Vjerski život župe nastojimo oživljavati raznim sastancima i susretima. Tako sam pozvao u goste vlč. Ignacija Mwanzu, domaćeg sina, koji inače djeluje u gradu Kabwe. On je 18. prosinca slavio srebrni jubilej svog svećeništva. Kod nas smo taj njegov jubilej proslavili 5. siječnja ove godine. Jubilarac je služio svečanu svetu misu, a nakon toga su se nizala čestitanja i darovi slavljeniku. Ta svečanost je pomogla da se jedno svećeničko zvanje učvrstilo, a nadam se da se i gdjekoji novo zvanje probudilo. Poslao sam u sjemenište mladića Richarda Tembo. Ovdje u Zambiji započinju i sjemeništa i srednje škole radom početkom građanske godine. Ove godine on je bio jedini kandidat iz Iusačke nadbiskupije.

Drugi doživljaj bio je susret s papinskim pronuncijem Monsinjorom Eugenijem Sbarbaro, koji je upravo nastupio svoju službu pronuncijsku za države Zambiju i Malawi. U prosincu prošle godine, kad je dolazio u Zambiju, ja sam ga dočekao na aerodromu. Tom zgodom sam mu ponudio da posjeti našu župu. Veoma rado se odazvao. Pohodio nas je na sam Uskrs ove godine. I boravio je među nama od 9 i po sati pa sve do 16 i četvrt. Vjernici su ga dočekali u velikom broju u crkvi. Bilo je toliko ljudi da je polovica morala ostati vani pred crkvom. Za tu zgodu spremio sam za krštenje 15 mlađića i djevojaka pa ih je sam pronuncij krio, što mu je bilo posebno dragoo. Koliko su vjernici bili radosni zbog tog pohoda, pokazali su to posebno nakon mise, kad su se nastojali osobno pozdraviti s pronuncijem i donijeli mu svoje darove. On je svim prisutnima podijelio svoj blagoslov koji je bio povezan s potpunim oprostom.

U uskrsnom tjednu sastali smo se ovde u našoj župi Chelstonu mi hrvatski misionari i misionarke koji djelujemo u Zambiji. Na taj susret došli su: Dominika Bilić, Zdravko Mandić, Ilija Dilber, Emica Verlić, Marko Stipić, Franjo Markić, Boris Dabo, Ivanka Šuber, Dragica Pekić i ja, Ivan Gerovac. Nisu mogli doći: vlc. Ambroz Knežić i Monika Okruglić. Tom zgodom lijepo smo se porazgovarali, izmjenili iskustva, osvježili svoj misionarski žar i osvježeni smo se vratili na svoje misijske postaje.

Na kraju od srca pozdravljam sve prijatelje misija i preporučujem im u molitve i žrtve naš rad za Božje kraljevstvo u ovim krajevima.

O. Ivan GEROVAC

NAS ZAMBIJSKI MISIONARI OKUPILI SU SE U USKRSNOM TJEDNU U CHELSTONU DA IZMIJENE MISLI I MISIJSKA ISKUSTVA

Misije u Kamerunu

Prije dvije godine otišla je u misije naša hrvatska misionarka uršulinka sestra Mirjam Šurjan. Kao polje njezina misionarskog rada određena joj je afrička država Kamerun, a djeluje kao odgojiteljica na jednoj srednjoj školi. U članku što ga ovdje objavljujemo, ona govori baš o apostolatu Crkve preko škola.

U srcu Afrike nalazi se država Kamerun. Njezin teritorij obuhvaća 475.000 km² i na tom prostoru živi oko 11 milijuna stanovnika.

Kamerun je postao nezavisna država 1. siječnja 1960. godine. Nakon nekoliko godina sjedinio se s južnim Kamerunom i od tada se zove »Ujedinjena Republika Kamerun«.

U središtu Kameruna nalazi se prekrasna visoravan Adamoua. Ona je vulanskog porijekla i srednja joj visina iznosi oko 1100 metara. Valovita je i kroz osam mjeseci je zelena. Na obzoru se naziru sa sve četiri strane nazupčani vrhovi, od kojih tri dosižu visinu između 2.000 i 2.500 metara.

Na tu visoravan došli su 1946. godine misionari Oblati Bezgrješne. Došli su iz Francuske na poziv pape Pija XII. U toj prvoj skupini bilo je 14 misionara, a vodio ih je otac Yves Plumey, koji je kasnije postao prvi nadbiskup grada Garoua. On je svojom propovijedošću veoma brzo uočio koje su goruće potrebe toga kraja. Odmah otvara prve osnovne škole. I danas ih ima 33, a u njima poučava 130 učitelja, a učenika je oko četiri tisuće. Godine 1954. otvorio je i prvu srednju školu nazvanu po utemeljitelju spomenute družbe »Collège de Mazenod«. Taj Kolegij otvoren je u gradu N'Gaoundère, na visoravni Adamoua. Na taj način želio je da bi djeca nakon svršene osnovne škole mogla nastaviti stjecati daljnju izobrazbu.

Crkva otvara i prve dispanzere i ambulante u toj zemlji.

Kroz punih 30 godina Kolegij je bio posebna brigada oca Yvesa Plumeya. U njegov razvitak i napredak on je uložio sve svoje sposobnosti uma i srca, i sve darove dobročinitelja. Treba znati da su gotovo sva djeca dolazila iz siromašnih obitelji, pa ih je Kolegij hranio, nabavljao im knjige i druge potrepštine.

KOLEGIJ «MAZENOD» U KAMERUNSKOM GRADU NGAUNDERE. U NJEMU DJELUJE I NASA MISIOPARKA SESTRA MIRIAM SURJAN

Danas tu školu pohađa 600 učenika, od toga su 444 mladića i 145 djevojaka. Školovanje traje sedam godina, tj. od prvog razreda srednje škole (prema našem načinu od 5. ili 6. razreda osmoljetke), pa sve do maturu. Još i danas u Kolegiju se besplatno školuje 130 učenika, a dnevno se hrani 350 internih učenika, i to 320 mladića, od kojih je 50 sjemeništaraca, te 30 djevojaka.

20. svibnja prošle godine, na Dan nezavisnosti odlikovan je od državnih vlasti otac Robert Guinchard za svoj skoro 30-godišnji rad. On je osam godina bio profesor na toj školi, a zatim 18 godina je vršio službu direktora Kolegija.

Jednom zgodom rekao je u svom pozdravnom govoru bivšim dacima Kolegija između ostalog i ovo:

Dragi naši bivši učenici! Vi se nalazite posvuda: obavljate najviše dužnosti u državi — u ministarstvima, u ambasadama, u školama, na pilotskim mjestima, u policiji, za volanima kamiona ...

Jednom drugom zgodom progovorio je dacima Kolegija i o vjerskom odgoju:

— Odmah u samom uvodu vašeg državnog Ustava izrečena je vjera u Boga. No tu se ne radi o tome da se dade prednost jednoj vjeri pred drugima, nego da ih se sve poštuje i pomaže ...

Učenici, čiji su roditelji autentični vjernici, bilo da su muslimani, bilo da su kršćani, prije svega žele da se u vama razvije taj duh vjere. Ta vjera, od koje oni žive, mora postati sredstvo da vi u sebi razvijete i svoj um i svoje srce da mognete po-

stati pravi vjernici. Samo tako ćete biti sposobni da jednom — kao Božji sinovi — mognete ispuniti svoju dužnost zauzimali bilo koji mu dragi položaj u ljudskom društvu.

Po sebi se razumije da vaša vjera mora prijeći od djetinje u zrelu vjeru, koja će prožimati vaše djelovanje i život. Što bi koristilo da znate napamet cijeli Koran ili Sveti pismo od Adama do Isusa, a da pri tome ne znate da je bit vjere prije svega poznavati Boga i djelotvorno ga ljubiti.

Godine 1979. jedan od tadašnjih matrunata pozdravio je direktora Kolegija oca Roberta Guincharda ovim riječima: »Sedam godina učenja, sedam godina dužnosti! Kolegij, naime, nije samo Izvor intelektualnog uživanja u stjecanju novog znanja, nego prije svega škola odgovornosti. U kolegiju Mazenod naučio sam da ne bježim pred potешkoćama, već da im se znam suprotstaviti, nadvladati ih. Danas se želim zahvaliti ocu Robertu Guinchardu za trostruku vezu koja me je s njim povezivala: za vezu prijatelja s prijateljem; za vezu učenika s odgojiteljem; i, napokon, za vezu sina s ocem.«

Godine 1983. osnovana je i četvrta biskupija u sjevernom Kamerunu u gradu Gaudere. I njezin prvi biskup isto tako želi da Kolegij i dalje raste i napreduje. Sad je dužnost direktora Kolegija preuzeo otac Guy Guenard. Stigao je iz Kanade početkom školske godine. On želi djelovanju tog Kolegija dati nov zamah. Dok je jednom zgodom promatrao toliku mladež i toliko daka internista, rekao je: »Svaki dan u Kolegiju jest čudo Božje providnosti!«

No trebalo bi nam novih misionara koji bi stupili na mjesto već istrošenih i ostarjelih misionara.

Neki se mladi zanimaju da li bi oni mogli ostvariti svoj misionarski poziv uvjet za rad u Kamerunu jest ili svršena medicinska škola ili diplomirani profesor ili diplomirani inženjer. Dotični kandidat mora se obvezati da će ostati u misijama najmanje dvije godine. Potrebno je da zna prilično francuski jezik.

Molimo dobročinitelje misija da nas ne zaborave. Darove u novcu šaljite na adresu: **Uršulinski samostan, Vlaška ul. 75, 41000 Zagreb.**

S. Miriam SURJAN
uršulinka

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Za nekoliko svojih ljudi, koje su pobili bijeli pustolovi, Komanča Indijanci za osvetu su poubjivali dvoje doseljenih Francuza. A njihovu djecu posvojili su poglavice. Glavni poglavica posvojio je djevojčicu i nazvao je Bijela Gazela. Kad je pođoraslja, udala ju je za poglavicu plemena Delavara. Ona mu je rodila dva sina. Jednom od njih dali su ime Vatomika. S godinama dječak je postajao po vrlinama sve sličniji ocu. Kad mu je bilo deset godina, otac mu je poginuo u jednom ratnom pohodu. Tad su Delavari izabrali za poglavicu njega — dječaka ...

Kad im je sve potanko ispričalo što mu se dogodilo, otkad je otišao od kuće, zamolio ih je da obilno nagrade njegovog bijelog prijatelja, koji mu je iskazao toliko dobra. Delavari su poslušali svog poglavica i poklonili bijelcu mnogo krvna i koža. Osatak su prodali i zamijenili za oružje. Zatim su pošli kući. Vatomika je posljednji put stisnuo ruku svome dobročinitelju i rastao se s njim. Više se nikada nisu vidjeli. Kad ga je nakon nekoliko godina htio posjetiti, krzna je bio već u grobu.

Tri tjedna putovali su Delavari po zloglasnoj »Oregonkoj stazi« kroz prerije, šume, klance i doline sretno i zdravo, svi na broju, stigli su na domaće ognjište. Za Vatomiku je to bio dan neopisive radosti, kad je opet ugledao majku, rođake i svoj divlji rodni kraj.

* * *

Nekoliko mjeseci nakon ovog događaja Vatomika je učinio jedan veliki korak, odlučan za cijelu njegovu budućnost. K Delavarama je došao protestantski misionar imenom Williamson i pokušao da ih predobije za kršćanstvo. No nije mnogo postigao kod tih ljudi, koji su s toliko nepouzdanja i nepriateljstva susretali svakog bijelca, makar on došao k njima i kao prijatelj. No kad je Vatomikovo majci svjetovao da dade sina na školu te da se tako temeljito izobrazи, u njezinoj se duši probudio ponos bijele rase i ona je na to pristala.

Međutim, dječak ispočetka nije o tome htio ni da čuje. Zar da ostavi rodni kraj i živi daleko od majke, od svojih, i živi među mrškim bijelcima?! Zar nije ljepši život ovačko na slobodi u divljoj prirodi, ići u lov, voditi rat i biti poglavica hrabrih Delavarova? No misionar mu je pričao o Velikom Duhu i o Sinu Velikoga Duha, koji je došao na zemlju, živio među ljudima, bio njihov učitelj, prijatelj i spasitelj. Govorio mu je o divnoj knjizi u kojoj je napisan velik i slavan život tog spasitelja: kako je bio dobar, plemenit, koliko je dobra učinio, a onda u strašnim mukama umro na križu za grijehu ljudi. O svemu bi tome on čitao i naučio ako bi pošao u školu.

Sveta radoznalost i iskrena želja da upozna toga Spasitelja, o kojem je pričao misionar, poticali su dječaka da primi na sebe veliku žrtvu i ostavi sve pa da pote u školu. Kako su teški, a u isto vrijeme kako su bili lijepi ti časovi borbe 13-godišnjeg dječaka sa samim sobom. Srce mu je bilo čisto i nepokvareno, značaj plemenit, pa ga je Spasiteljeva dobrota privlačila i oduševljavala, a opet s druge strane radi njega da preuzme toliku žrtvu na sebe? Kasnije je sam napisao, sjećajući se tih dana: »Božja milost borila se s divljom indijanskim naravom u mojoj duši dok nije naravala do nogu milosti i pokorila joj se kao psić svome gospodaru. I milost me je dovela k Isusu, mojemu Gospodinu!«

Nakon duge duševne borbe odvažni se mladić odlučio: ostaviti će majku, brata, rodinu, rodni kraj, slobodni život u divljoj prirodi i zamijeniti će ga sa posve drukčijim životom, teškim i njegovoj naravi odbojnim, ali životom koji će ga dovesti bliže k Isusu Spasitelju. Ići će u školu i uz najveću žrtvu samo da upozna Isusa. Vatomika je uistinu pokazao da ima veliko srce.

Dode, dakle, jednog dana pred Bijelu Gazelu, svoju majku, i kratko joj izjavio: »Majko, ja idem!« Majka ga je zagrlila i obljila suzama.

(Nastavlja se)

Sveti Iiječnik

Piše: Marijan STEINER

Još za života prozvali su tako prof. Giuseppea Moscati, napose njegovi bolesnici. Drugi su mu opet pridijevali naziv »apostol vjere«. U istinu, cijeli je život ovog napuljskog liječnika bio ute-meljen na vjeri koja je osmišljavala njegov ovozemaljski hod.

U SUNČANOM NAPULJU

Giuseppe Moscati rodio se god. 1880. u Beneventu (južna Italija), od oca Francesca, predsjednika suda u rodnom gradu, i majke Rosarie. Peppino, kako su od milja zvali Giuseppea, bio je sedmo od devetero djece u-glednih roditelja. Obitelj se ubrzo preselila u Napulj, gdje je otac imenovan savjetnikom prizivnog suda. Ovdje Giuseppe završava gimnaziju s izvrsnim uspjehom. Jedan od profesora nazao ga je biserom, ne samo zbog učenja, nego i zbog ponašanja, te ga stavljao kao uzor ostalim učenicima.

S kućne terase otac mu je često pokazivao bolnicu, budeći u njemu osjećaj sažaljenja i želju da pomogne onima koji pate od bolesti. Lako se odlučio za studij medicine. Zapošljava se u bolnici kao asistent i vrlo brzo napreduje u struci. Postaje stručnjak za opću medicinu i fiziologiju. Vrlo je marljiv i

pokretan: radi u bolnici, pre-daje studentima, objavljuje radove, sudjeluje na raznim sastancima, privatno posje-ćuje bolesnike.

Isticao se kao odličan di-jagnastičar, odlučan i siguran u svoje mišljenje. Praksa je pokazala da je na temelju svog medicinskog zna-janja, ali i neke intuicije, go-to uvijek bio u pravu.

TAJNA PROF. MOSCATIJA

U čemu je bila životna tajna prof. Moscatija? U dubokom proživljavanju vjere. Već u roditeljskom domu primio je osjećaj i smisao za nadnaravno. Uz roditelje je zavolio molitvu, sakramente, vršenje Božjih zapovijedi i život prema E-vangeliju.

Spremno je odgovarao Bogu »da«, odlučno i rado-sno sve je Njemu darovao. Bog je postao gravitaciono središte njegova života kao čovjeka i liječnika. Iskreno se trudio da naslijede Isusa Krista, da Mu iskaže svoju ljubav. »Bolesnik je lik I-susa Krista... U bolnicama je poslanje sestara, liječnika i bolničara da surađuju s neiz-mjernim Božjim milosrdjem, pomažući, praštajući, žrtvu-jući se... Blago nama liječnicima, ako nemoćnima od-stranimo bolest, ako se sje-timo da osim tijela imamo pred sobom besmrtnе duše, jer nas evandeoska zapovi-jed tjeru da ih ljubimo kao sami sebe.«

Isticao se u štovanju Srca Isusova. »Tvoja ljubav, Isuse, uzvisuje me, posvećuje i otvara me ne samo prema

jednom stvorenju, nego pre-ma svim stvorenjima, bez-graničnoj ljepoti svih bića stvorenih na Tvoju sliku. Postio je svakog petka u čast Kristove muke i obav-ljao pobožnost Križnog pu-ta.

Također je bila zamjetljiva njegova pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Napose je rado odlazio u sve-tište Majke Božje od Pom-peja kraj Napulja. Molio je na znak zvana molitvu »An-deo Gospodnji«, čak i pred drugima. Doživljavao je Gos-pu kao stvarnu pomoćnicu u životu i često joj se utje-cao moleći krunicu.

Postavši ravnateljem Insti-tuta za patološku anatomiju, prof. Moscati je u salu dao postaviti veliki križ. Kad su se studenti i kolege liječnici okupili prigodom autopsije oko mrtvog tijela, znao je reći: »Evo što smol! Bila je to njegova kratka propovijed o smrti.

Radio je mnogo uz malo odmora. Kazalište, kino i o-stale svjetovne zabave nisu ulazili u njegov raspored. Li-ječenje bolesnika, rad sa studentima i molitva — to je spadalo u program njegova života.

No u to vrijeme bio je prisutan i neki protuvjerski duh. Tako njegovu pobožnost i način ophodenja nisu svi dobro primali. Neke kolege zvali su ga pobožnjakovićem, drugi fanatikom. No Moscati se nije vrijedao. Kad su mu prijatelji znali reći zašto ne odgovara na uvrede, odgo-vorio bi: »Ma pustite, budimo kršćani! Prepustimo sve Bogu!«

ZVANJE KAO SVEĆENIŠTVO

Prof. Moscati bio je izvanredan predavač. Završetak njegovih predavanja studenti bi često popratili pljeskom. Bili su oduševljeni s onim što su čuli od svoga profesora, ne samo u stručnom već i u etičkom pogledu.

Učinio je zavjet da će vršiti apostolat za duhovno dobro bližnjih. Odrekao se vlastite obitelji da bi mogao služiti svima. Često je poticao na ispovijed i primanje pričestiti, napose svoje bolesnike. Jedan svećenik priповijeda kako je više puta bio pozvan k bolesnicima na poziv prof. Moscatija. Kad je slavni pjevač Enrico Caruso ležao u bolnici, prof. Moscati ga je podsjetio da se posavjetovao sa svim liječnicima, ali ne još i s Isusom Kristom. Caruso mu je odgovorio: »Profesore, činite što hoćete.« Pozvali su svećenika. Caruso se na vrijeme ispovjedio i pričestio.

Moscati se znao radovati s radosnima, ali i plakati s tužnima. Imao je osjećajno srce u kojem je duboko proživljavao susrete s ljudima. A u isto vrijeme bio je suzdržljiv i nije mnogo očitovao svoje osjećaje. Ljudi su cijenili njegovu dobromjerost i plemenitost.

Često je mislio na smrt i nastojao je uvijek biti spremna za njezin pohod. Za vrijeme jednog pregleda bolesnika, pozlilo mu je. Bio je pripravan za susret s Gospodinom kojemu je tako vjerno i zauzeto služio u braći. Bilo je to god. 1927. A već 1975. proglašen je blaženim.

Pred Tobom, Gospodine!

Ljudi zaboravljaju da se pasivnošću ništa ne postizava, a sve se može izgubiti. Kršćanin je pozvan u zajednicu s braćom. Za njih je primio odgovornost i mora ih polako voditi Bogu. Samo tako se i sam približuje svuda prisutnoj Bogu, i samo tako će Ga susresti.

Gospodine, tvoja prisutnost je sve.

Kad zatvorim svoje tjelesne oči,
kad ostanem tih i nepomičan,
kad zatvorim oči svoje duše
da bih se predao Tebi,
a Ti da bi se mogao dati meni,
Ti, koji si ovdje u svom beskonačnom postojanju,
tada osjetim Tvoju blizinu.

Spreman sam, Gospodine, da ništa ne osjećam,
da ništa ne vidim, da ništa ne čujem,
da budem prazan, bez misli, bez slike
— u noći;

spreman sam biti ovdje što manje primjetan,
samo da Tebe sretnem bez zapreke,
u šutnji vjere — pred Tobom, Gospodine.

Gospodine, ja ipak nisam sam,
ne mogu biti sam, ja sam mnoštvo.
U meni su se nastanili ljudi:
sreća sam ih, osvojili su me, zauzeli me,
ne puštaju me, ne mogu ih udaljiti:
umrli bi, i ja bih umro, a Ti hoćeš da živim.
Gospodine, dok sebe Tebi predajem,
i njih Ti predajem.
Dok Ti njih poklanjam, i sebe Ti poklanjam.
Ovdje sam ja, ovdje su oni,
u šutnji koja viče pred Tobom, Gospodine!

M. QUOIST

Oglas

XV. OBITELJSKA LJETNA
ŠKOLA
Od 20. do 24. kolovoza
(Vidi na str. 241)

K N J I G E

Na adresi Franjo EREIZ,
Palmotićeva 31, 41001 ZA-
GREB, pp 699 možete naru-
čiti slijedeće knjige:

Molitvenici:
**SRCE ISUSOVO SPASENJE
NAŠE** — 550 d.
**SRCE ISUSOVO UFANJE
NAŠE** — 450 d.
CRKVENI HIMNI — 150 d.

Od Josipa Antolovića mo-
že se naručiti:

DUHOVNI VELIKANI, živo-
topisi svetaca za sve mje-
sece osim siječnja i prosin-
ca. Cijena za veljaču i ožu-
jak iznosi 350 d. a za ostale
mjeseca 400 d.

**PROPOVIJEDAJTE RADOS-
NU VIJEST** — 250 d.
SVJEDOČanstvo RIJECI
— 250 d.
**SVEĆENIK VJERNIKU NA
RAZMIŠLJANJE** — 250 d.
**OMNIS SPIRITUS LAUDET
DOMINUM**, propovjedi —

— 120 d.
**LIPANJSKA RAZMIŠLJA-
NJA** — 120 d.
**SVEĆENIK VJERNIKU U
ADVENTSKE DANE** — 120 d.
**NA PUTEVIMA GOSPOD-
NJIM** — 120 d.
SVEĆENICKI SVIBANJ —
120 d.
U SKOLI DUHA — 100 d.
OD PAZA DO MUCENIKA
— 100 d.
**PORUKA SVETIH MJESTA
I DOGADAJA** — 200 d.

**RAZMIŠLJANJA O ISUSU
I S ISUSOM** — 250 d.

Od Jurja Gusića mogu se
nabaviti slijedeće knjige:

DJEVOJKA I LJUBAV —
100 d.

MLADIĆ I LJUBAV — 100
d.

**MLADI NA KRISTOVU PU-
TU** — 500 d.

NISAM LI I JA POZVANA
— 300 d.

**OD KOVACA DO MISIO-
NARA** — 200 d.

**OTVORITE NAM SVOJE SR-
CE** — 100 d.

S ISUSOM NA GOLGOTU,
zbirka križnih puteva — 300
d.

Od Pere Bulata mogu se
nabaviti slijedeće knjige:

**SRCE ISUSOVO I SUVRE-
MENI APOSTOLAT** — 410 d.

**SRCE ISUSOVO U SUVRE-
MENOM SVIJETU** — 250 d.

**OBITELJ MEDU KAMERA-
MA** — 250 d.

**PO EUHARISTIJI SE VJEC-
NO ZIVI** — 100 d.

SREĆA JE U OBITELJI —
100 d.

Od Josipa Weissgerbera
mogu se nabaviti slijedeće
knjige:

**LJUBAV U OBITELJI — ZA-
DATAK I RADOST** — 500 d.

NAČINIMO COVJEKA —
500 d.

**SIR THOMAS MORE —
ENGLESKI SOKRAT** — 500
d.

STUDIJE O OBITELJI — 250
d.

**UPRAVLJANJE PLODNOŠ-
ĆU** — 200 d.

Od Rudolfa Brajičića mo-
žete nabaviti slijedeće knjig-
e:

**BIT I SUVREMENOST CRK-
VE** — Putovi vjerničke sy-
jesti danas. Cijena 3000 d.

**TEMELJI BOŽJE KUĆE U
SRCU** — 100 d.

**VIDLJIVI I NEVIDLJIVI SVI-
JET** — 100 d.

TROOSOBNI BOG — 100
d.

Na adresi: Knjižnica U PRA-
VI TRENUTAK — 54400 ĐA-
KOVO, pp 62 možete naru-
čiti slijedeće knjige:

PRVA ISKUSTVA O BOGU,
napisala Marielene Leist. Spi-
sateljica, kršćanska majka,
razlaže kako već u malom
djitetu probuditi i podržavati
pozitivna iskustva o Bogu.
Veoma važan činilac za vjer-
ski odgoj djeteta. Cijena 600
dinara.

PUT K BOGU SPASITELJU,
napisala Tatjana Goričeva. —
Drugo izdanje. — Cijena 500
dinara.

**GOSPODIN USKRSNU DOIS-
TA**, napisao Stanislav Belaj
SDB. Zbornik sadrži članke,
pjesme i propovjedi o Isu-
sovoj muci, smrti i uskršnju-
cu. Veći format, omot u kolo-
ru, 350 stranica. — Cijena
1800 d.

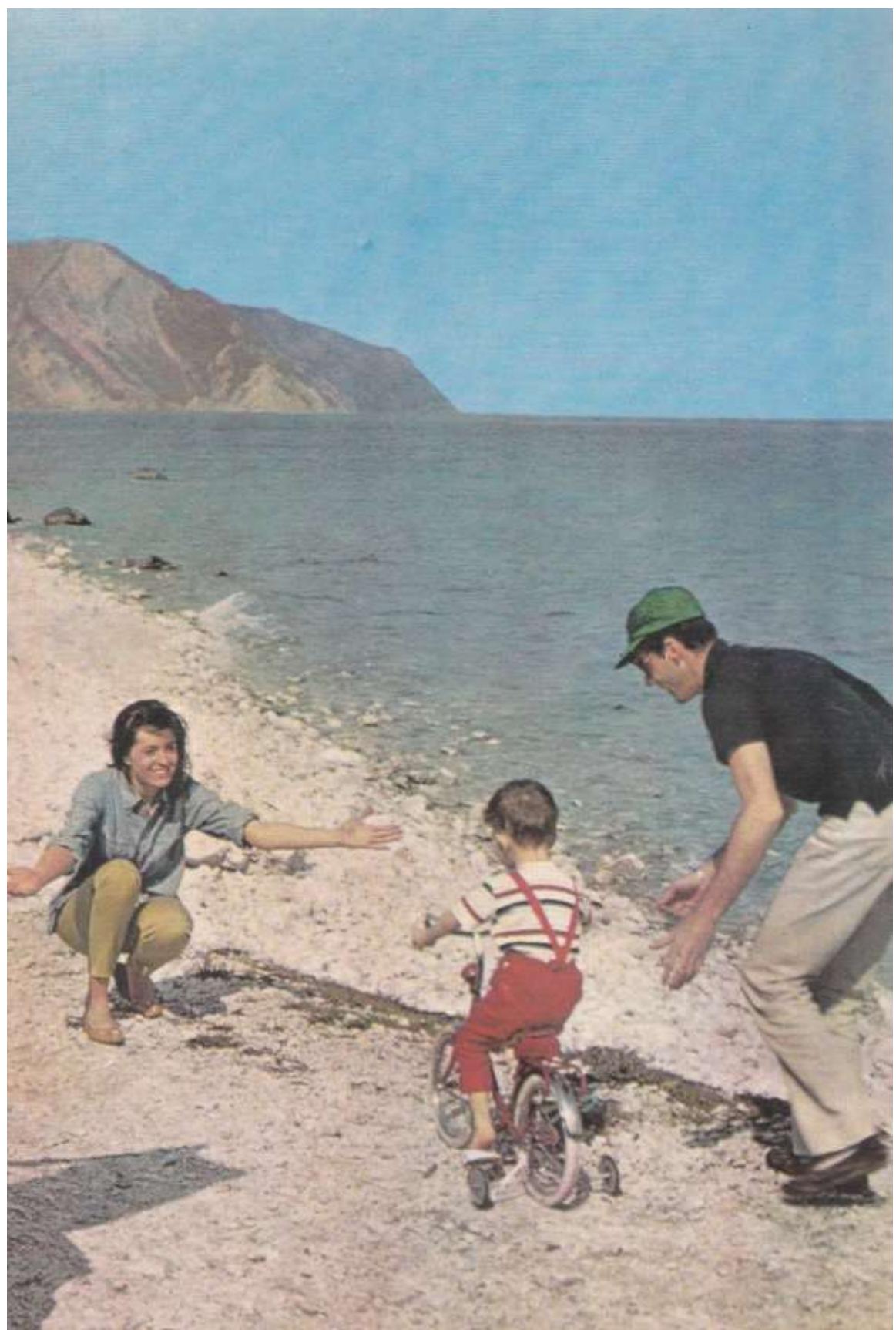
**MAJKA TEREZIJA — ZNAK
NADE**, napisala Roswitha
Kornprobst. Omot u koloru,
Cijena 400 d.

Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ... i svima svetima za spašeni krov nad glavom. — Mirjana Rijić s djecom
... i sv. Leopoldu na sretno uspjeloj teškoj operaciji. — Milica Erdelja i obitelj
... i sv. Josipu na primljenim milostima. — Marica Mladiček
... što mi je unuk spašen u prometnoj nesreći. Ante Kajić, Banj
... na primljenim milostima, uz preporuku za zdravlje u obitelji. — M. Z., Tršće
... na uspjeloj operaciji prsiju i na teškoj operaciji unuka. — Baba Ana iz Senja
... Predr. Krvi Isusovoj, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu na uspjeloj operaciji i na drugim milostima. — Majka, Crnkovci
... sv. Josipu i sv. Leopoldu za olakšanje u bolesti. — Lucija, Rijeka
... Duhu Svetome, Ivanu Merzu i drugim zaštitnicima na uslišanim molitvama i na pomoći u teškoćama. — Katica Perić, Gorjani
... za sretno putovanje i povratak moje djece. — Marta Havelka, Rijeka
... za mnoge primljene milosti. — Marija R., Ferdinandovac
... Majki Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu za mnoge milosti. — K. G., Slavonija
... Presv. Trojstvu, Gospod od brze pomoći i svetim zaštitnicima za sve uslišane molitve. — M. V., Obrovnica
... za sve milosti. — S. M., Delnice
... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i svim svetim Zaštitnicima na svim milostima, a napose za zdravlje. — Francika Tomazini, Tršće
... i sv. Leopoldu za zdravlje i za druge milosti. — Silvija Uglešić, Veli Rat
... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu za uspjelu tešku operaciju. — Adela Plenković, Drenovci.
... i sv. Anti za primljene milosti. — Kata iz Rakitovice
... sv. Josipu i sv. Roku za zdravlje. — J. i M.
... i Gospod od brze pomoći za sretnu operaciju i za ozdravljenje. — Anica Kucjenić, Stari Perkovci
- ... za primljene milosti, a napose za zdravlje sina, unuke i snahe, kao i za sve ostalo kroz 76 godina života. — Vladka Janeš, Gerovo
... i m. Klaudiji za novu isprošenu milost. — M. B., Zagreb
... i Gospod od brze pomoći za sve milosti. — R. B., Valpovo
... Sv. Obitelji, Andelima i Svetima za velike milosti na putu obraćenja majke i pomirenja rastavljene obitelji nakon 30 godina. — Kćerka i suprug
... i dušama u čistilištu za stalnu pomoć u duhovnim i materijalnim potrebama. — N. N., Zagreb
... i Kraljici Mira za mnoge milosti. — Blaženka, Zagreb
... i našem Kardinalu za pomoć u poteškoćama. — Paula Grigić, Gašinci
... i sv. Leopoldu na uslišanoj molitvi i na pomoći. — Nikolina R., Zagreb
... Gospod od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molitve. — A. K., Slavonija
... za sretno položene ispite unuka, te za zdravlje svoje djece. — Marija Matić, Toljani
... sv. Valentinu i sv. Antunu za ozdravljenje moga sina, kao i za poboljšanje moga zdravlja. — Majka Slavonka
... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Mara Kirinić, Kobilić
... i sv. Anti za mnoge primljene milosti. — S. Ledinac
... za zdravlje i što smo unuk i ja dva puta u zadnji čas izbjegli velikoj prometnoj nesreći. — Baka i unuk iz Varaždina
... i sv. Antunu što su mi spasili dečka u vojski od sigurne smrti u prometnoj nesreći. — Marijana, Osijek
... sv. Josipu i sv. Antunu što su me uslijali i pomogli
... i Gospod od brze pomoći za brzo ozdravljenje nakon operacije. — Marija, Slav. Požega

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

8 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

kolovoz 1986. god. 77. cijena 65 d

GOSPA S DJETETOM U SLAVI
(Naslikao: Guido RENI)

CVIJEĆE NE CVATE NA ASFALTU — UBIO BI GA. IDEALI SE NE BUDE U STRASIMA — UGUŠILE BI IH

Pomezi mi reći — DA!

Ponesen svojim predanjem, kršćanin se više ne može povući. Njegovo je tankočutno srce skroz prožeto žarom, i to mu pomaže svladati zapreke. On ide naprijed, jer ga vuku i pritišće »drugi«, koji čestoput imaju nemilosrdne zahtjeve. I gde: Bog mu postaje očit. Ne skriva se više iza drugih, već mu se pokazuje u svom sjaju. Hoće posve k njemu, ne zadovoljava se samo nekim kućicem. Zahtijeva cijelog čovjeka, i to potpuno.

Kad kršćanin, koji ide za savršenošću, to upozna, čestoput bježi, jer zna da će Bog tražiti potpuno i bezuvjetno predanje, hoteći s njim biti najtješnje povezan. A Gospodin ga progoni bez prestanka tražeći njegov »DA« koji će mu život pobožanstveniti. Tko se s Bogom bori, uvijek gubi. Bog je jači, Njegova je LJUBAV najjača! Gospodine, pomozi mi da Tebi uvijek rekнем — DA!

Michel QUOIST

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusani i Marijan Steiner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Flamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinačnog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka navješte dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarnu plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Pola je ljetne vrućine prošlo, ali pred nama je još cijeli kolovoz, sav u znaku blagdana Velike Gospe. Uznesena tijelom i dušom u nebesku slavu, postala je kraljicom neba i zemlje, andela i svetaca, majkom Crkve. Za blagdan njezina proslavljenja »putujuća Crkva« s osobitom radošću dolazi u njezina velika i mala prošteništa, kao što djeca rado dolaze u dom svoje majke. Tako se obistinjuje njezino proročanstvo iz himna Magnific: »Svi će me naraštaji zvati blaženom! Čistoća srca danas je ne samo prezrena, nego i pogažena, odbačena. Marijin primjer svjedoči nam da je djevičanstvo vječna i uzvišena krepost koju sam Bog obilno nagraduje, jer nas na nju i sam poziva kad obećaje: »Blago čistima srcem, oni će Boga gledati!« Danas je prepustanje seksualnoj strasti proglašeno znakom mladosti i slobode, a to je teška zabluda. Nitko ne zna kakve muke proživljavaju djevojke koje su zavedene, i kako razorno djeluju mladići koji se nemaju u vlasti. Za takve možemo mirne duše reći da im je mladost prošlost, a čemer budućnost. Grijehom bluda razoren srce, samo Bog može iscijeliti — onima koji to iskreno hoće i odlučno se trude. Blago narodu koji ima čistu mladost, jer će imati sigurnu budućnost! Čovjek čista srca ima istančanu savjest kojom ispravno razlučuje što je dobro a što zlo. Kolovoz je također mjesec jednog popularnog sveca, sv. Lovre! Zato nas reportaža vodi u njegovu župu na obala Kupe, u Petrinju. Budući da smo još u praznicima, dobro će biti ako porazmislimo o smislu slobodna vremena, da nam praznici ne bi postali isprazni. Nema nijednog vremena koje ne bismo morali posvetiti i u kojem se ne bismo morali posvetiti. Neki se, doduše, boje Isusa misleći da je prezahtjevan, a On zahtijeva samo jedno: obnovu našeg srca, da bismo živjeli. Zato je On privlačan svakoj generaciji mlađih, ako svoj život žele ispuniti neprolaznim sadržajem. Tako je bio privlačan i mlađom Izidoru Bistroviću, koji Ga je na osobit način doživio upravo na Veliku Gospu, a zaufano se nadamo da Ga sada uživa u vječnom nebu. Još vam preporučujemo iz Glasnika »ogledalo« Muškarac — Muškarčina, pa se nastojte prepoznati.

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. KOLOVOZ 1986. BR. 8

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU	— — —	256
UVIŠENJE PONIZNE MAJKE, KRISTOVE, R. Gourmont	— V.	258
Miklobušec	— — — —	258
VRIJEME ODMORA, J. Antolović	—	260
ČISTOĆA, R. Grgec	— — —	262
ISUS NE ŽELI PROPOVIJEDATI NOVOST, R. Brajčić	— — —	263
SLIKA UZ TRAMVAJSKU KARTU, MIRJANA	— — — —	264
AMO BESKUĆNIK, TAMO »DVOŽUPNIK«, V. Miklobušec	— —	265
GOSPA NA POLJUDU I GOSPA OD ZVONIKA, A. Katalinić	—	266
OBRI PRIPADAJU SRCU ISU- SOVU	— — — —	268
PROBODENO SRCE ISUSOVО	—	269
GRAD SV. LOVRE NA KUPI, TINO	— — — —	270
POGLEĐ PREMA NEBU, S. Bošnjak	— — — —	272
MUŠKARAC — MUŠKARČINA, AFORIST	— — — —	273
BOLEST GA UČVRŠĆUJE U VJE- RI, S. Kuzmić	— — — —	274
DODITE BRZO DA SE NE PRE- DOMISLI, DAVORIN	— — —	276
UMIRUĆI OD GLADI U AFRICI, M. Rusan	— — — —	278
OPET JEDAN MLADOMISNIK, A. Gabrić	— — — —	279
MAJO, GLADAN SAM, E. Verlić	—	280
VATOMIKA, F. Weiser	— —	282
ZVIJEZDA ZNANOSTI I SVETOS- TI, M. Steiner	— — — —	284
OGLASI	— — — —	286
ZAHVALNICE	— — — —	287

Hvala na pismu

VEĆ JE I BAKA, A RODENA JE MAJKA PROGONI

Bila sam mlada kad sam se udala. Muž mi nije bio bogat, ali je bio po volji mojim roditeljima. Došla sam u njegovu kuću gdje je uz svekra i svekrvu živio i brat moja muža, još neoženjen. Budući da sam ja bila jedinica u svojih roditelja, vratila sam se sa svojim mužem k njima da osnujemo svoj dom. To su htjeli i moji roditelji. Muž mi je bio jako vrijedan. Sada imamo u kući svega, samo nemamo Božjeg mira i blagoslova. Ipak ja nisam sigurna da li je to zbog moga muža ili zbog moje majke.

Muž mi jako pije. Nije takav bio kad smo se vjenčali. Kad se zaposlio, a radio je na terenu i puno hodao po seoskim kućama kao serviser, počeo se opijati. Svatko ga je nudao, a on nije znao odbiti. Ja sam se zbog toga s njim svadala. On je priznavao da to nije dobro, ali se nije popravljao. Sve bi šlo još nekako da se nije umiješala moja mama. Ja sam joj govorila da će to sama riješiti sa svojim mužem, ali je unatoč tome ona počela vikati na nas da smo na njezinom gospodarstvu. S vremenom je došlo do tako velike mržnje da više nitko nikoga nije trpio.

U takvim prilikama rodila sam dvije kćerke. Kad sam zanijela drugo dijete, mama me jako grdila. Sam Bog znaće što mi je sve govorila i kako me vrijedala. To se ne može napisati. Kad mi se rodila druga kćerka, ma-

ma je nad njom stalno nešto bajala kao baba врачара i stenjala: »Da Bog da, umrila!« Ali dragi Bog to nije dao, nego je moja kćerka lijepo odrasla, i sada je već i ona, Bogu hvala, po drugi put mama. I ona i prva mi kćerka sretne su u braku. Ja bih bila sa svojim mužem još jedno dijete rodila da mi majka nije bila takva.

Ja idem svake nedjelje i blagdana na sv. Misu i na Pričest, a redovito se i isповijedam da bih se mogla čiste duše pričestiti. Međutim, moja majka ruga mi se da griješim, jer nju, tobože, ne volim i nisam joj dobra. Njoj je zapravo žao što ja muža podnosim, a ona već godinama nastoji da se razvedem od njega i da ga istjeram iz kuće. Ja to ne mogu učiniti ni pred Bogom ni pred ljudima. Što bi mi rekla moja djeca i unučad? Kćeri vole svoga oca i unučad djeđa takvog kakav jest, a i on voli sve njih.

Što da napravim u svemu tome? Molim se Bogu za jakost da sve to podnesem, ali ponekad razmišljam i o tome zašto je sve to baš me ne snašlo? Ponekad zaželim i smrt svojoj materi pa da nastane mir. Znam da mi je to grehota i sama sebe zbog toga prekoravam. Možda ćete pomisliti da nemam više oca kad njega ništa ne spominjem. Imam ja oca, ali on samo šuti. On se ne želi svadati i misli da će sve to proći ako se šuti. Ali tome su već godine i godine i godine. Što da počnem, što da napravim?

JANA

Jano, iznijela si toliko problema koliko ih stane u cijeli jedan život. Čitajući tvoje pismo, sjećao sam se brojnih poznatih mi obitelji u kojima namjesto sloga vlada razdor. Posijala ga je sebičnost, ljubomora i zavist, a obično ga zlijeva alkohol. Ti poroci, kao i mnogi drugi, zatrovali su bezbrojne obitelji i onemogućile im život. Istina, nema idealne zajednice u kojoj ne bi bilo poteškoča, ali su ljudi zaboravili da se za skladan život moraju iskreno i uporno boriti, počev od vlastitog srca. Stavimo li svoje srce u red, lakše ćemo i s drugima izaći na kraj. Život neće biti dobar tek onda ako drugi vrše našu volju, nego jedino onda ako svi što potpunije ispunjavamo volju Božju, a to je u prvom redu naše obraćenje. Međutim, o obraćenju je lako govoriti, ali ga je teško provoditi. A što se traži za obraćenje? Poslušajmo sv. Pavla. U poslanici Kološanima (3, 8-16) on piše:

»Odbacite od sebe sve ovo: srdžbu, naglost, zloču; izbacite iz usta svojih psovku i sramotne riječi. Ne lažite jedan drugome, jer ste svukli staroga čovjeka s njegovim djelima, a obukli novoga koji se uvijek obnavlja za stanje prave spoznaje prema slici svoga Stvoritelja... Obucite se, dakle, budući da ste izabranici Božji, sveti i ljubljeni, u milosrdnu srdačnost, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost. Podnosite jedan drugoga i dobrostivo oprštajte jedan drugome ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu. Kao što

je Gospodin vama dobrostivo oprostio, tako činite i vi! A povrh svega toga zaodjelite se u ljubav, koja je veza savršene skladnosti!«

Tvoje iskreno priznanje: »Sada imamo u kući svega samo ne Božjega mira i blagoslova« potvrđuje da ništa zemaljsko ne može zadovoljiti ljudsko srce, pogotovo ne u trenucima kad otkucava zadnje časove života. Nama pak teško je to i priznati, a kamoli se mijenjati.

Tvoj muž zaista je teško promašio kad se dao na alkohol. To se osvećuje njemu, a i svima vama oko njega. Nema zla koje bi ostalo izolirano! Mama je, kao stara domaćica, osjetila da to vodi u rasulo gospodarstva, ili da se neće uvećati kako se ona nadala, pa je to boli. Ona je, naime, sebe poistovjetila s onim što ima. Svoje srce stavila je u zemaljska dobra, a ono krvari kad god se ne zgrče. Ako je istina ono što pišeš o njezinu vladanju kad si rodila svoju drugu kćerku, onda je to znak da je ljubav u njezinu srcu davno usahla, a na njezinu mjestu buja korov nervozne sebičnosti i ljubomore. Tebe i muža počela je doživljavati kao svoje supar-

nike koji smanjuju njezinu prevlast. Pa kad već tebe nije mogla udaljiti, onda bi svakako htjela udaljiti tvoga muža, u nadi da će zadobiti prevlast i stvoriti život onakvim kako ga ona zamišlja, a to je varka. Dobro je što nisi popustila, jer bi razvrgavanjem braka učinila još veće зло sebi i svojoj djeci, a mužu takoder. Sada kad si već u godinama i imaš dovoljno iskustva, vidiš i sama da ti druge nema nego izdržati do kraja. To nije lako, ali to je križ kojim ćeš se spasiti, ili ćeš ga odbiti pa još veći zadobiti. Moli se kao i do sada za snagu da ne kloneš, a moli i za sve svoje. Tebe je snašlo jedno, a druge snalazi drugo, ali bez križa nije nitko! Bog je jedini pravedni sudac koji zna, može i hoće nagraditi podnesene žrtve, ali i potvrditi odbačenost koju si mi sami izaberemo. Naša molitva uvijek ima smisla, jer može urodit smilovanjem onima koji se za propuste barem kaju.

UREDNIK

Mi ne možemo zaboraviti svoju prošlost jer ona se utisnula u našu dušu koja je vječna. Međutim, sva je naša prošlost i cijeli njezin sadržaj u Božjim rukama, i to je naša sreća. Kad su nam griesi jednom oprošteni, znajmo da je to učinila blaga očinska ruka koja ne kažnjava nego prima u zagrljaj i iscjeljuje. Sjeti se, Tatjana, Isusove prisopodobe o izgubljenom sinu i njegovom dobrom ocu. Izgubljeni sin, to smo svi mi grešnici, a dobri

otac to je sam dobar Bog. Svoj izgubljenog sina, koji se vratio (obratio!), prima u zagrljav. Ne vodi ga na sud niti ga grdi. Ta već je dosta pogrđen time što je lutao. A kako sada sam sebe osuduje, zaslužuje pomilovanje. Zato ga otac štedi! Za nas je bitno to što nam Bog oprašta, jer je dobar, i što nas ljubi, jer je Otac. A to što ljudi o nama nešto znaju pa nas možda krivo sude i zlobno se raduju našim mukama, to pustimo po strani. Ljudi nikad nisu tako važni kako mi to mislimo, pa ni onda kada znaju naše promašaje pa nas i ucjenjuju, pogotovo ako su sukrovici naših grijeha. Tada svojom bahatošću obično žele prikriti crva koji ih u savjesti grize. Sjeti se takoder kako je kod oca prošao stariji sin, koji nije imao smilovanja za svoga brata. Otac ga blago kori: »Zar nije trebalo da se radujem, jer ovaj moj sin bijaše mrtav i oživje, izgubljen bi i nade se!«

Jednom zgodom uhvatili su neku ženu u grijehu i doveli je pred Isusa da je i On osudi. A Isus im reče: »Tko je od vas bez grijeha, neka prvi bací kamen na mju!« I ne nade se nijedan bez grijeha, nego se njezini tužitelji posramljeni razidoše netragom.

Tatjana, iako prošlost boji, nemaš razloga da očajavaš. Bog te neizmjerno ljubi! Odbaci svaku pomisao na samoubojstvo kao pravu davolsku napast, jer isti davao koji te nije mogao i propasti tako da postane javna grešnica, sada bi trehtio upropasti tako da postaneš očajnica. Pa što ak-

(Nastavak na str. 285.)

UZVIŠENJE PONIZNE MAJKE KRISTOVE

Marijo, Duh Te Sveti nadahnu
za himan koji si klicala
»Veliča duša moja Gospodina...«
i u Tvoj glasu odjekuje klicanje
velikog marijanskog proroka Izajje:
»Bog odbaci oholice, a uzvisi neznatne.«
Ti si bila ponizna, zato Te Gospodin uzvis

Kad u zoru uskrsnu Sin Tvoj Isus
Tebe je prvu posjetio,
ukazao Ti se prije nego Magdaleni.
Odredena za slavu, prva si od svih izabralih,
prva promatraš svoga proslavljenog Sina.

Marijo, Ti nisi samo gledala Njegovu slavu
Hvala Duhu Svetom koji Te uvijek ispunjava,
On Ti objavi da taj život, izišavši iz groba,
tog je dana proključao za svu djecu Tvoju.

Tijekom četrdeset dana Isus utemeljuje Crkvu,
apostolima daje ovlasti koje bijaše obećao,
a Ti, kao da si bila zaboravljena,
zastrta velom šutnje, a postade Majkom Crkve.

Na dan Uzašašća Isus »odlazi« sa zemlje,
ali proslavljen ostaje stalno prisutan
u svojoj Crkvi kojoj Tebe dade za Majku.
Ti si stalno sjedinjena s Njim
u jedinstvenom činu ljubavi.

Poslušni svemu što Isus od njih traži,
apostoli čekaju Duha Svetoga
u dvorani Zadnje večere — predokusa vječne Gozbe,
a Ti si s njima, puna toga Duha od početka,
i svojom molitvom postizavaš
da On oplodi Crkvu, te bude slika Tvoga Sina.

Pedesete zore Uskrsnuća duhovski svanu dan,
u šumu i vatri odjeknu djelovanje Duha,
oči sviju gledale su znakove nove snage.
Uplašeni i bojažljivi, apostoli postaju neustrašivi,
slabi postaju jaci, a Ti im postaješ Kraljica.

Sveti Ivan primio Te k sebi
kao dar Srca Isusova s križa — Nevinu nevinome,
ali ne znamo ništa o kraju Tvoga života.
Vjeran zapovljedi svoga Učitelja,
Ivan je kao svećenik Tvoga Sina slavio Svetu Žrtvu
i hranio Te Kruhom jakih, kojeg si Ti prva
pod svojim Srcem nosila, na ruke primila, Ocu prinijela.

Tvoj zemaljski konac ne bijaše rasuđo,
nego »usnuće« u činu potpunog predanja
u ruke Onome koga si na rukama nosila.
Proslavljeni Isus, Sin Božji i Tvoj
dode po svoju svetu Majku, da je bez muke nagradi
slavom koju odvijeka ima kao Bog u nebesima.

Tako se ispunii Tvoje proroštvo iz himna:
»Velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime Njegovo!«
Jer si bila ponizna službenica, Majka,
Sin Te okrunio za uzvišenu Kraljicu, uza se kao Kralja,
i sva će Te pokoljenja nazivati blaženom.

Gospodarice naša, mi Te priznajemo za Kraljicu.
U Tebi, Majko Božja, gledamo i imamo svoju Majku,
po daru bogočovječanske ljubavi na križu.
Znamo da Ti je Srce Tvoga Sina otvoreno;
pred tim prijestoljem milosti i milosrđa
posreduj za nas i zagovaraš nas,
pa ćemo biti spašeni.

R. GOURMONT

Slobodno preveo V. MIKLOBUŠEC

Nakana Apostolata molitve

ZA POSVEĆENJE SLOBODNOG VREMENA I VIKENDA

Vrijeme odmora

Svima nam je jasno da je odmor čovjeku potreban, kako onaj dnevni i tjedni, tako i onaj godišnji. Ipak, i vrijeme odmora ima svoje zakone. Kršćanin ga mora provesti u skladu sa svojim idealom. Moramo priznati da nije uvijek tako. Slobodno vrijeme i odmor lako se zlorabi ili ututanj potratiti, a štete su obično velike i trajne. Ova nakana ima pred očima takve ljudi, a ne one koji slobodnog vremena zapravo i nemaju — iako je i to nepравда prema čovjeku, a takvih je veliko mnoštvo na svijetu.

Većina se onih koji mogu poći na praznike nalazi u takozvanom prvom, razvijenom ili imućnom svijetu. Za njih će biti dobro da u traženju odmora, praznika i putovanja iz solidarnosti prema onome silnemu mnoštву, koje takvih mogućnosti nema, budu umjereni. Na solidarnost su pozvani u prvom redu kršćani, jer ne bi bilo nimalo kršćanski prekomjereno rasipati novac na razo-

nodu, dok u isto vrijeme mnogi nemaju ni ono najosnovnije.

ZA KOGA ĆEMO ONDA MOLITI?

Molit ćemo u prvom redu za one koji nemaju mogućnosti za vikende i odmore, jer im to ne dopuštaju njihove ekonomske prilike. Neka zbog toga ne budu žalosni! Neka budu svjesni da i u prikraćenosti života čovjek može postići vrijednosti koje su čak veće od onih što ih imućniji ljudi mogu sebi lako priuštiti.

Molit ćemo isto tako i za one koji u ove ljetne mjesec se idu na zasluzene godišnje odmore, da bi pravo, dolično i moralno znali upotrijebiti to vrijeme, štoviše, da i to vrijeme, kao i svako drugo — posvete!

NEKE PAPINE MISLI

Ivan Pavao II u svojoj socijalnoj enciklici »Laborem

exercens« piše o tome ovačko: »Odmor mora čovjeku dati i nešto od onog nutarnjeg prostora, u kojem se on, postajući uvijek više ono što mora biti po Božjoj volji, pripravlja na onaj odmor što ga Gospodin čuva za svoje sluge i prijatelje« (br. 25). Sv. Otac ovdje očito aludira na ove Isusove riječi u prisopodobi o povjerenim talentima, upravljene onima koji ih dobro upotrebljavaju: »Dobro, valjani i vjerni slugo! Bio si vjeran nad malim, zato će te nad velikim postaviti: Uđi u veselje gospodara svoga!« (Mt 25,21).

U jednom svojem nagovoru od 15. srpnja 1984. Papa je o istoj stvari izrekao ove misli: »Odmor mora ojačati ne samo fizičke sile, nego još više duhovne: razmišljanjem, meditacijom, pozornim i poučljivim slušanjem Božje riječi, smirenjom i dužom molitvom, a nadasve u izravnom i veoma blagotvornom dodiru s prirodom, koja je Božja djelo.« Božja priroda

jača i osvježuje čovjeku tijelo i dušu, a ako se ispravno promatra, može ga privesti i bliže Stvoritelju.

Na praznicima se mogu upoznati novi krajevi, mogu se steći nova korisna poznanstva i prijateljstva, mogu se proširiti kulturni vidići preko čovjekovih ostvarenja sadržanih u raznim spomenicima, zgradama, galerijama...

PRIGODA ZA LJUDSKO ZBLIŽAVANJE, SOLIDARNOST I SVJEDOČENJE

Dobro provedeni vikendi i praznici mogu biti prilika da se članovi obitelji, kolektiva, zajednice još više zbliže, te da se tako unapređuje i međusobna solidarnost na svim razinama.

Molit ćemo naročito da kršćani na praznicima ne zanemaruju svetkovanje nedjelje, već da i u tome ostanu vjerni evandeoskim i nadnaravnim vrednotama, i tako svjedoče da su uvijek i svagdje Kristovi sljedbenici koji se nigdje ne stide svoje vjere, već je vjerno praktičari.

Veliki stručnjak iz moralne teologije B. Häring lijepo piše: »Blagdani i svetkovanja imaju u oblikovanju naše osobe veoma važnu ulogu. Oni nam daju ono što nam je nužno te nam pružaju priliku da ispitujemo svoju savjest kako bismo zadobili konstruktivniji način mišljenja i djelovanja.«

Ovime nismo iscrpli sve što bi se o vikendima i odmoru moglo reći, no već ovo što je rečeno može biti poticaj za svakog člana Apostolata molitve da ponajprije on sam provede ovaj mjesec u duhu ove nakane.

Nakana naših biskupa:

DA NAŠI ŽUPNICI USPIJU U DUHOVNOJ ZAUZETOSTI ZA DUHOVNO DOBRO VJERNIKA

Kad su naši biskupi potvrđivali ovu nakenu, vjerojatno nisu slutili da će za ovogodišnji Veliki četvrtak Sv. Otac uputiti svim svećenicima pismo, u kojem će staviti pred njih župnički lik sv. Ivana Vianneya, slavnog arskog župnika. Povod je za to sigurno 200. obljetnica rođenja svetog župnika, koju će Sv. Otac počastiti i hodočašćem u Ars ove jeseni, no jedva da ima u povijesti Crkve svećeničkog lika, koji bi upravo župnicima mogao

više i uzornije reći od Arskog župnika. On svojim primjerom najrječitije govori koji su najuspješniji putovi u duhovnom radu za dobro vjernika. Svi mi želimo, da naši župnici promiču duhovno dobro vjernika. Molimo ih da često čitaju i razmatraju životopise Arskog župnika, a osobito da se uživljavaju u pismo Sv. Oca upravljeno im za Veliki četvrtak, dan ustanovljenja Euharistije i svećeništva, te objave nove zapovijedi ljubavi. To su pismo, koliko je poznato, ove godine nakon mise s posvetom ulja, koja ove godine u zagrebačkoj katedrali bila je na Veliku srijedu, dobili svi župnici Zagrebačke nadbiskupije. Zaista lijepi blagoslovjen dar, ali ga valja čitati, razmatrati i moliti Gospodina da i naši župnici revnošću sv. Ivana Marije Vianneya vrše svoju odgovornu župničku službu u Božjem narodu.

Sotona, koji je tvorno napadao Arskog župnika jednom je zaviknuo, da bi njegovu carstvu odzvonilo kad bi se našla još tri takva župnika. Pariski nadbiskup, kardinal Jean Marie Lustiger, rekao je ove godine: »Kad bih imao 10 arskih župnika obratio bih i obnovio cijeli Pariz!« Tko poznaje današnji Pariz, taj će razumjeti da je za njegovo obraćenje potrebno 10 arskih župnika.

A koliko bi arskih župnika bilo potrebno da iskorijene psovku, bijelu kugu, pijanstvo, pokvarenost, vjerski nehaj i praktični materijalizam u našem narodu? Umjesto odgovora radije molimo za svoje župnike, pa će se naći ono što nam treba.

Josip ANTOLOVIĆ

Čistoća

Piše: prof. Radovan GRGEC

Sjećam se nekih knjiga svojega dječaštva i mladosti, kao što su bile Tothove »Proletne oluje« ili Weiserovo »Svjetlo planina«. Čitajući ih, tadašnja mladež mogla je naslutiti uzvišenost i svetost idealna čistoće. Braneći takav način pisanja od nekih suvremenih kritičara, mi stariji možda zaboravljamo da ni mi sada ne bismo čitali npr. knjige Karla Maya ili Julesa Vernea s istim oduševljenjem kao nekada i da se u pedesetak godina mnogo toga izmijenilo. Možda smo ideal čistoće prikazivali previše jednostrano, zaboravljajući da je ljubav najvažnija?

Ipak, možda smo danas još »jednostraniji«, okruženi i okuženi prolzvodima i otpacima »prizemne« civilizacije probitka i užitka? Udišući sve zagadenju atmosferu, ne možemo shvatiti da baš čistoća, kako kaže Rabindranath Tagore, proizlazi iz bogatstva ljubavi i da čistoća kao ni ljubavi nema bez samosvladavanja, borbe, odricanja, i požrtvovnosti. Srce, spremno na takvu borbu i

požrtvovnost, bilo je nekada znak prave mladosti i vadrine. Vjerujemo da je to tako i danas premda se o idealu čistoće sve manje govori i piše.

I dok Prečista Djevica i Majka Božja, čijeg se Uznesenja na nebo spominjemo, pokazuje koliko Gospodin ljubi i cijeni i majčinstvo i djevičanstvo, katkad se i u nekim crkvenim krugovima uživaju tjelesno očinstvo i majčinstvo na račun duhovnoga. Djevičanstvo, celibat, predbračna i bračna čistoća smatraju se nečim neshvatljivim i neprihvatljivim za naš svijet i za ljudsku narav. Čini se da smo prestali vjerovati u stvarnost nadsvijeta i nadnaravi, u čistoću kao znak vremena i izraz Blaženstava, u Božju milost i Kristovu pobjedu nad svjetom i grijehom.

Alojzije Gonzaga i Marija Goretti, heroji čistoće, ljubavi i hrabrosti, često se podcjenjuju i prikazuju kao neprirodna čudovišta i zaostali bijednici (djelomično i krivnjom svojih životopisaca, što

se nastojalo ispraviti najnovijim životopisima, kao npr. onim Papasoglijevim). Za neke naše suvremenike oni su primjerici vrste koja je već odavno izumrla. Za one koji su rođeni i odgojeni u ozračju erotizma i panseksualizma takvo je poimanje djevičanstva i čistoće potpuno prirodno i razumljivo.

Pa ipak, osjećamo u dubini duše da ideal raznih oblika čistoće nije mrtav. On još uvijek živi i u redovima hrvatske mlađeži. Osjećamo da budućnost pripada upravo takvoj mladosti junaštva i vadrine. Kao što je razumljivo podcenjivanje idealna naše mladosti kod onih koji su ogrežli u »zemaljštini«, tako je i razumljiva čežnja čovjeka za čistoćom, koju je izgubio ili koju nije upoznao u pravom svjetlu.

U trci, buci i vrevi života, čovjek današnjice može i sada čuti Kristove riječi iz Govora na gori, koje odjekuju zagadenim i »ozračenim« svemirom: »Blaženi koji su čista srca jer će Boga gledati!«

Isus ne želi propovijedati novost pod svaku cijenu

Priredio: Rudolf BRAJIČIĆ

U svojim se propovijedima Isus nikada nije pozivao na autoritete, da bi njihovim ugledom potvrdio svoj nauk. Stvari o kojima je govorio očite su same po sebi. Nema u Njega čarobnih rečenica, a niti iznosi novosti pod svaku cijenu. Sve što govorи, ljudi mogu lako razumjeti i živjeti u ozračju Njegove riječi.

Nije donio neke nove moralne propise. Njegov je moral stari moral, koji su ljudi već odavna znali. Pomogao im je da ga bolje shvate, sažetije izraze i životnije spoznaju.

Uzimimo Njegovu zapovijed ljubavi prema bližnjemu: »Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima. U tome je sav Zakon i Proroci!« (Mt 7,12) U toj zapovijedi zapravo je sve što nam je želio reći o našem čestitom, poštenom i ljudskom ponašanju.

Pa koliko je ta Njegova zapovijed, koju će sâm nazvati novom, uistinu nova?

U staroj Grčkoj više je mudraca nuđalo slično pravilo. Tako se npr. za filozofa

Talesa iz Mileta, koji je živio 600 godina prije Krista, pripovijeda, da je na pitanje — koje je vrhovno životno pravilo, odgovorio: »Ne čini ono što na drugome viđiš da je zlo.« Slično i mudrac Pitak, 580. godina prije Krista, daje smjernicu: »Ne čini ono što prezireš na drugome.« Izokrat je 400 godina prije Krista, nadahnuto kazao: »Postupaj s drugim kao što bi želio da drugi s tobom postupa.«

U dalekoj Kini živio je Konfucije, od 551 — 470 prije Krista. Jednom svojem učeniku dao je naputak za cijeli život: »Što ne želiš da drugi tebi načini, ne čini ni ti drugima.« U indijskom narodnom epu Mahabharata stoji također napisano: »Sažetak je cijelog zakona: Ono što mrziš, nemoj nikome učiniti.« A iz Staroga nam zavjeta dolazi ista melodija: »Što ti se ne sviđa, nemoj nikome činiti.« (Tob 4,15)

Za vladanja kralja Heroda živio je i djelovao u Palestini rabin Hilel, učitelj sv. Pavla. Ima o njemu anegdota. Jednom je tumačio Zakon,

a slušao ga je i neki pogani. Taj mu reče: »Prihvatiću Zakon, ako mi ga cijelog izrečeš dok budem mogao stajati na jednoj nozi.« Hilel mu odgovori: »Ne čini drugome, što ne želiš da drugi tebi čini. To je sve. Ostalo je sve tumačenje toga. Idi i drži se toga!«

Svi ti mudraci i učitelji veliki su humanisti, veliki ljubitelji čovjeka. I Isus se svrstava među njih kao veliki čovjekoljubac, ali se od svih razlikuje time što zapovijed ljubavi nije izrekao, poput njih, u negativnom obliku, nego u pozitivnom: »Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima.« Time je mnogo dodata, jer je ljubavi prema bližnjemu otvorio sve granice. U tu ljubav uključena je radost, sreća bližnjega kao i njegova patnja. Sve što pridonosi sreći bližnjega — to mu činite.

Možda ipak ne vjerujete da ste pozvani na veliku ljubav, na čovjekoljublje bez granica, na svetost? Ovo je ipak sigurno: Srce Isusovo to želi od vas, jer je to i za sebe željelo — i ostvarilo.

Slika uz tramvajsku kartu

Izidor Bistrović bio je novak Družbe Isusove. Rodio se 5. prosinca 1949., a poginuo je u vojsci 3. prosinca 1969., dva dana prije nego bi navršio dvadeset godina života. Zaista mlad, i po ljudskom sudu prerano. Pogoden je bio s četiri puščana zrna. Prema službenom vojnom izvještaju to je učinio njegov kolega — vojnik, za vrijeme razvođenja straže.

Izidor je bio izrazito plemenita mlađenačka pojava, naskroz Božji. Isticao se ne-pokolebivom dosljednošću, dubokom vjerom, vedrinom, ljubavlju prema Kristu i Gospu. Ljubio je svoje svećeničko zvanje i spremao se da radi za duše. »Borit ću se za Krista Kralja, pa makar i život dao za Njega!« Tako je zapisao u svoj dnevnik, tako su ga zapamtili njegovi vršnjaci. Stoga nije čudo što je djelovao i na one koji su o njemu samo nešto čitali. Donosimo što je tada zapisala, i što danas osjeća Mirjana.

BAŠ NA VELIKU GOSPU

Listajući svoje stare dnevниke, nedavno sam našla na zabilješke koje sam učinila povodom smrti mladog Izidora Bistrovića. U kolovozu, baš na blagdan Velike Gospe, opet se navršava jedna obljetnica kako je osjetio

snažan poziv u duhovno zvanje. Mislim da ga možemo mlađima staviti za uzor, s punim sjajem njegova mlađenačkog srca i Božje redovničke duše. Možda njegov primjer potakne kojeg neodlučnog mlađića, te se smjelo odazove i popuni Izidorovo mjesto u isusovačkim redovima.

PRIJEPIS IZ GLASNIKA

»Na svetkovinu Gospina Uznesenja bio sam zajedno s roditeljima i sestrama na sv. Misi. Taj dan ostat će mi u sjećanju kroz cijeli život jer sam tada osjetio u svojoj duši jak poziv neizmernog Boga da budem Kristov svećenik. Osjećao sam ga i ranije, ali ne tako jasno. No, toga dana progovorio mi je u duši neki glas koji ranije nije bio tako glasan i jasan. Srce mi je od neke tajanstvenosti počelo uzbudljivije i brže kucati. U srcu punom mira i tajanstvenosti govorio sam kao Samuel kad ga je Gospodin pozvao četvrti put: 'Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!'« (Glasnik SIM 7/1967).

Taj odlomak prepisala sam u svoj dnevnik iz Glasnika u kojem su mlađi bogoslovi i sjemeništari iznijeli povijest svojih svetih zvanja.

Sjećam se, dok sam čitala povijest zvanja mladog Izidora Bistrovića, koji je tada još bio u drugom razredu srednje škole, zaplakala sam od uzbudjenja. Bila sam veoma ganuta i podcrtaла sam upravo prepisani dio njegove izjave o svome zvanju. Bila sam iznenadena činjenicom što je potpuno isti osjećaj 'sreće i blaženstva obuzeo i mene, isto tako na blagdan Velike Gospe, samo sam ja imala već osamnaest godina. Prožeо me isti osjećaj sigurnosti u zvanje, isti osjećaj Božje blizine i ljestvete. Zato sam i njegovo ime i lik posebno upamtila.

SLIKA U BOŽIĆNOM BROJU GLASA KONCILA

Te godine 1969. u božićnom broju Glasa koncila vidjela sam sliku tog mладog bogoslova-redovnika, isusovačkog novaka, ubijenog u vojsci. Prepoznala sam njegov nemirni čuperak na čelu, potražila sam stari Glasnik i ostala potresena. U jednom trenutku shvatila sam da je taj divni mlađi mučenik ustvari »moj« sjemeništara, jer sam uz njegovo ime ispisala i nekoliko redaka iz njegove izjave. Pritisla me žalost, obuzimalo divljenje, sveti ponos ispunjavao mi je dušu. Zahvalna sam Bogu što je »mog malog sjemeništara« tako brzo pozvao k sebi, i što mu je dao snage da bude vjeran do mučeništva, do potpune žrtve. Najprije sam uočila da on više nije u sjemeništu, nego je već u redovničkom isusovačkom novicijatu. U izjavi o svom zvanju je zapisao: »Malo-pomalo osjećao sam da me Gospodin zove u redovnički stalež. Želja da pos-

tanem redovnik, i to Isusovac, u meni je sve više rasla i još uvijek raste! U meni je tada još više porastao njegov lik.

UVIJEK UZ TRAMVAJSKU KARTU

Izidor je ostao vjeran svom pozivu. Divna jednostavnost njegove duše postajala mi je sve ljepša, uzrastao je u junaka. Htio je postati misionar, a postao je mučenik i zagovornik kod Boga.

Dragi Bože, hvala Ti na malom Izidoru, hvala Ti na Tvojoj Majci, na njezinom blagdanu uznesenja. Izidor je postigao svoj cilj. Njegova slika, ona iz Glasa koncila, stalno je uz moju tramvajsku kartu. Kad me tko god upita tko mi je taj momak, ja mu ponosno odgovorim da mi je to brat. Da, Izidor je moj brat u Kristu, i već kod Krista. On me veže za Tebe, Bože moj, on me podsjeća na Veliku Gospu, na dan naše zajedničke radosti nad Božjim darom zvanja. Bože, hvala Ti!

MIRJANA

IZIDOR BISTROVIC

Amo beskućnik, tamo »dvožupnik«

Bio je natmuren travanj-ski dan kad smo došli u posjet Škrljevu. Crkva Srca I-susova na lijepom je mjesetu. Ne izgleda loše, ali je zatvorena. Župnog stana nema. Postoji duduše zgrada, ali je davno oduzeta i služi za druge svrhe. Promašaje je uvijek teško ispravljati. Nije bilo druge nego da krenemo u župu Kukuljanovo, jer župnik koji je na Škrljevu beskućnik upravlja i onom župom, pa ga možemo makar za šalu nazvati — dvožupnik. Vlč. Petar Belanić mlad je svećenik i nije dug na tim padinama nad Bakrom, ali je već mnoge niti povezao u jednu cjelinu. O Škrljevu nam priča ljeđnih stvari, ali ima i onih koje baš nisu utješne. Mi bilježimo koliko stignemo.

Naselje nije veliko. Raste usporedo s industrijom koja se ovamo preseljava s Rijeke. Blagoslov kuća prima oko 150 obitelji, mahom radnika koji su ovamo doselili iz Bosne i Hercegovine, ali ih ima i s drugih strana. Svi rade u poduzećima. Oko kuća užgajaju samo »vrđuricu« (najnužnije povrće), a sve drugo kupuju u dućanu ili na tržnici. Starosjedilaca je sve manje. U školi su odvana prevladala djeca doseljenika. Neka, Bog ih blagoslovio!

Godišnje nema puno krštenja, ali ni vjerničkih sprovođa. U crkvi nikad nije gužva. Prvopričesnika je ove godine 9, a krizmanika je lani bilo 15. Mladi slijede u-

glavnom uvjerenje svojih roditelja, a to znači da je »obiteljska crkva« od velikog značenja. Ali isto tako vjerska ravnodušnost obitelji razara mlađe. Dosejenici su više usmjereni prema Crkvi i rado dolaze. Ali i starosjedoci se čeznutljivo i s primjesom tuge sjećaju svojih vjerskih dana u mlađosti, a poslije su na razne načine odbijeni od Crkve. Strah, borba za život, poistovjećivanje Crkve s tudincem, sve je to učinilo svoje. Bili su mlaki ili strašljivi kad je trebalo otpornosti pa odoše linijom manjeg otpora. Nisu oni otpali. Ni govor! Oni se ponose svojom starinom, a ništa nije staro kao njihova kršćanska uljuba. Kulturni su to ljudi i svećenika poštaju. Radi bi da i stanuje među njima, ali gdje? Toliko opet svjesni nisu da bi to pitanje pokrenuli. Pamte da su njihovi stari gradili »plovaniju« za »plovana« i da samo njemu pripada, ali tko njih pita!

Malo-pomalo staro i novo na Škrljevu prerasta u nešto najnovije, a to je zajednica solidarnih ljudi. Tko je pak solidaran sa svojim bližnjim, ni Bog mu nije daleko. Zato nije čudno što se mlađi sve više zanimaju za Boga. Oni spontano osjećaju da bez Njegova Srca nema budućnosti. Možda je ta svijest još u povojima, ali sve Božje razvija se polako i bez nasilja.

Valentin MIKLOBUŠEC

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Gospa na Poljudu i Gospa od Zvonika

Piše: Ante KATALINIC

Radi se o Gospinim crkvama iz 11. stoljeća. Kad govorimo o najstarijim i najuglednijim hrvatskim Marijnim crkvama, nužno moramo naglasiti nekoliko različitih vidika tog nabranjanja i opisivanja. Na primjer, neke Marijine crkve na našem tlu veoma su stare, ali ih nisu sagradili Hrvati nego Romani. To vrijedi npr. za katedralu u Krku (5. stolj.) i u Poreču (6. stolj.). Nadalje, najstarija hrvatska Marijina crkva je svakako splitska katedrala, ali nju ne samo da nisu sagradili Hrvati, nego čak ni kršćani, premda je među radnicima bilo i kršćana, nego pogani. Zgradu je dao podići rimski car Dioklecijan, progonitelj kršćana, unutar svoje palače sebi za mauzolej. Jednu razliku moramo naglasiti također kad govorimo o najstarijim crkvama koje su u čast Gospinu podigli Hrvati. Kad je o tom riječ, redovno spominjemo Gospinu crkvu koju je na Otoku u Solinu podigla kraljica Jelena. Ta je crkva za nas od najveće važnosti, jer ju je podigla hrvatska kraljica, i jer se na tome mjestu

razvilo hrvatsko marijansko proštenište već u ono vrijeme, i kao takvo traje još i danas. Međutim, čini se da ima još starijih Gospinih crkava koje su podigli naši stari, a ne Romani. To vrijedi za nekadašnju crkvu sv. Marije u Budvi, sv. Marije u Duklji, a možda i za nekadašnju crkvu sv. Marije u Trogiru.

Međutim, u ovom članku zaustaviti ćemo se malo na značajnijim crkvama koje su Hrvati podigli bl. Djevici Mariji već u 11. stoljeću, a o kojima još nismo govorili. Tu spada u prvom redu crkva Sv. Marije na Poljudu, u Splitu. Ta je crkva Gospino proštenište već više od 900 godina.

O postanku Gospine crkve na Poljudu imamo izvanredno točne podatke. Nju je podigao oko god. 1020. splitski nadbiskup Pavao. Crkva se službeno zove »Sancta Maria de Paludo«, tj. Sveta Marija na Poljudu. Crkvu je i bogato obdario s desetak komada zemlje koja će služiti za uzdržavanje crkve, a i drugim darovima.

Godine 1030. nadbiskup Pavao ostavio je oporučno crkvu sv. Marije na Poljudu skupa sa svim pripadnim zemljиштимa svojem rođenom ocu Prestanciju koji je tada bio prior (načelnik) grada Splita. Ovaj pak sve je to predao svojem sinu Črnoju koji je također bio splitski prior. Kad je Črnoj osjetio da mu se približava konac života, otisao je u benediktinski samostan sv. Stjepana Pod borovima, na Sustjepan, i obukao benediktinsko odjelo. Bilo je to oko god. 1060. Crkvu sv. Marije na Poljudu darovao je svojem sinu koji se zvao Dabro (Dobro, Dobronja), koji je tada bio opat sv. Stjepana. A kad se Dabro god. 1078. odrekao opatske časti, darovao je crkvu sv. Marije na Poljudu, sa svim pripadnim dobrima, svojem samostanu sv. Stjepana.

Crkva sv. Marije na Poljudu ostala je u rukama sustjepanskih benediktinaca sve do 15. stoljeća. Benediktinci tu nisu nikad imali pravi samostan, nego samo kuću za stanovanje ili hospicij, gostijac. U 15. stoljeću Poljud su dobili franjevci. Oni su tu otvorili svoj samostan i

u njemu ostali neprekidno sve do danas. Franjevc i su na tome mjestu u 15. stoljeću sagradili novu crkvu koja stoji još i danas i nosi naslov Gospa od Anđela. Već punih 900 godina štuje se na Poljudu Gospa. Pisac ovih redaka sjeća se da je još kao gimnazijalac, oko god. 1930. išao iz Donjih Kaštela motornim brodom, trabakulom, punim proštenjara, na Poljud, na dan Gospe od Anđela.

Od stare crkve sv. Marije na Poljudu, iz doba hrvatskih narodnih kraljeva, ostalo je samo nekoliko arhitektonskih romaničkih ulomaka koji su uzidani kao gradevni materijal u drugu, tj. današnju crkvu. Ostala su i dva neuzidana fragmenta ukrašena starohrvatskim pleterom, a nalaze se u samostanskom klastru. Na prolazu iz sakristije u kor uzidan je starinski natpis, vjerojatno s crkvene pregrade iz stare crkve (Ostojić).

Ima u Splitu još jedna marijanska svetinja iz davnog

11. stoljeća. To je malo, ali prastaro svetište Gospe od Zvonika.

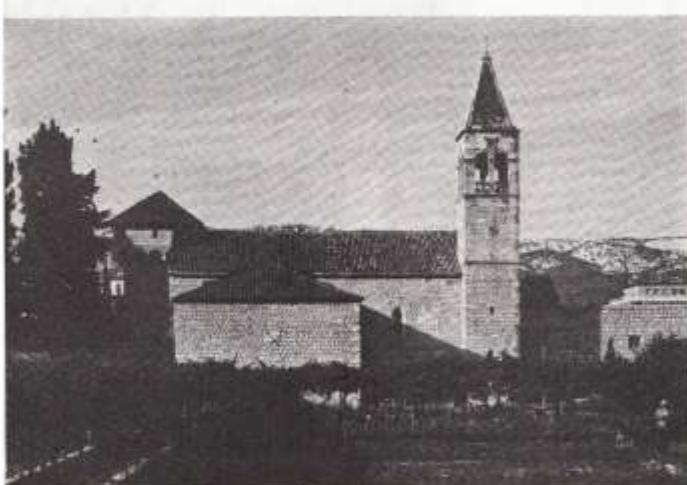
Iznad zapadnih vrata Dioklecijanove palače, Porta ferrea, na priličnoj visini, nalazio se hodnik carske vojničke straže. Taj hodnik su u srednjem vijeku uredili za crkvicu. Dakle sama prostorija potječe još tamo iz konca 3. stoljeća i sagradili su je pogani. K njoj se uspinje po 43 visoke skaline. Kršćani su tu uredili crkvicu i prvotno je posvetili sv. Teodoru, blvšem rimskom vojniku i mučeniku. Svetog Teodora je malo pomalo zamjenilo štovanje bl. Djevice Marije. U 11. stoljeću sagrađen je iznad kapelice, nad čvrstim zidovima Dioklecijanove palače, pravokutan zvonik. Prema tom zvoniku, što visoko strši nad crkvicom, dobilo je to malo svetište ime Gospa od Zvonika. U 15. stoljeću postojala je tu bratovština Gospe od Zvonika. Zvonik ovog malog Gospina svetišta prvorazredan je kulturni spomenik. U južno-hr-

GOSPA OD ZVONIKA

vatskim krajevima, duž obale, ima mnogo starih zvonika romaničkog stila, a najstariji među njima je taj uz crkvicu Gospe od Zvonika. Zidove mu probijaju maleni uski prozoričići, a nadasve su značajni uski, vrlo elegantni dvojni prozori (bifore) u vrhu zvonika, koje rese pleterni ukraši.

U ovoj crkvi štovala se prastara Gospina ikona poznata pod nazivom Gospa od Zvonika. Ta ikona čuva se danas u riznici splitske katedrale. Veoma je stara, potjeće iz 13. stoljeća. Ona je djelo nekog splitskog majstora koji je radio pod utjecajem takozvane grčko-italske ili mletačko-kretske škole. Spada među tri najstarije hrvatske ikone koje danas posjedujemo, a sve tri potječu iz 13. stoljeća. Ikona Bogorodice s Djetetom u Hvaru potjeće iz prve polovice 13. stoljeća, Bogorodica s Djetetom u Zadru iz sredine 13. stoljeća, a Gospa od Zvonika naslikana je u Splitu između godine 1270. i 1290.

GOSPA OD POLJUDA

Obri pripadaju Sreću Isusovu

Štovanje Srca Isusova u Bosni i Hercegovini dosta je staro. Tijekom vremena razvijalo se i dogradivalo, zatimalo i opet oživljavao. Lijepi je zamah doživjelo nakon 1800. Te je godine biskup i apostolski vikar za Bosnu fra Grgo Ilijić iz Vareša dobio od pape Pija VII. dozvolu da uvede poseban blagdan Srca Isusova s pripadnim misnim tekstom i vlastiti časoslov. Uskoro nakon toga osnivaju se i prve bratovštine Srca Isusova. Prav pak procvat te pobožnosti dolazi s prvim sarajevskim nadbiskupom Josipom Städlerom, velikim štovateljem Srca Isusova i revnim širiteljem Njegove pobožnosti. Istu pobožnost zauzeto su širili također Isusovci iz sarajevskog i travničkog sjemeništa. Više novih župa koje se tada osnivaju, i crkve koje se grade, dobivaju naslov i »patrona« upravo Srce Isusovo. Srcu Isusovu posvećena je i sarajevska katedrala. Jedna župa iz tog vremena bio je i Ostrožac na desnoj obali Neretve kod Jablanice. Geografski spada u Hercegovinu, a po crkvenoj podjeli u Bosnu. Starog Ostrošca, kao ni njezine crkve danas više nema. Potopljen je vodama Jablaničkog jezera. Ipak nije nestalo župe, premda se mnogo svijeta iselilo, a sagrađena je i nova crkva — u Obrima, podalje od jezerskih voda. Bilo je to 1953.-1955. Crkvi je plaćeno zemljište i nova gradnja, a nova crkva i nova župska kuća sagradene su zahvaljujući najvećma slozi

naroda i tadašnjeg župnika vlč. Mate Bičvića. Sav materijal za crkvu prenijeli su vjernici na svojim ramenima, uglavnom poslije nedjeljne sv. Mise.

VJERNI NEKAD, VJERNI DANAS, VJERNI I UBUDUĆE

Župa Obri ima oko 280 domaćinstava. Nije velika, ali je veoma prostrana. Od nekih sela do crkve ima starijem čeljadetu i više sati hodba. Zbog toga je selo Kostajnica u slozi s nekim susjednim selima odlučilo sebi sagraditi podružnu crkvu, a danas dovršavaju i župsku kuću, pod vodstvom današnjeg župnika vlč. Ivana Ravlića. Što je pravo, i Bogu je drag! U Kostajnici i okolnim selima raste broj vjernika, jer obitelji u prosjeku imaju po šestero djece. Takva živa zajednica vjernika

ima smisla i za duhovne stvari. Iako se treba žilavo boriti za život, nisu ogreznici u materijalizmu. Pokazali su to, i danas pokazuju, sudjelovanjem na nedjeljnoj sv. Misi, na sakramentima, a mlađi na vjeronaiku.

HOĆE PRIPADATI SAMO BOŽJEM SRCU

Ove godine vjernici župe Obri pozvani su na jedan osobit čin po kojem bi u župi, u obiteljima i u pojedindnim dušama još više oživjela vjera, a to je posveta Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrešnom Srcu Marijinu. Ništa ljepe nego da naše srce pripada Srcu Isusovu i Srcu Njegove Majke. To je shvatilo i prihvatio oko 140 obitelji, koje 8. lipnja, na »vanjsku proslavu blagdana«, pod Misom u 11 sati obavio tu posvetu. Premda vrijeme nije bilo pouzdano da se slavlje održi vani, Gospodin je iz oblaka pogledao svoj narod. Niti je tko pokisao, niti se tko znojio. Vrijeme je bilo kakvo se može samo poželjeti. Očevi i majke, mlađi i

»OČEVI I MAJKE, MLAĐI I DJECA SA SPOMEN-SLIKAMA U RUKAMA OBLIKOVALI SU NA PROSTORU KRAJ CRKVE ZIVI VIJENAC U OBLIKU SRCA.«

djeca sa spomen-slikama u rukama, oblikovali su na prostoru kraj crkve živi vijenac u obliku srca. Ostali narod stajao je oko. Badava ih je župnik pozvao da stazu „u srce“. Kao da su svi shvatili: U srce spada samo Bog! Svečanost je trajala dosta dugo, ali je bila dirljiva. Posvetu u ime očeva, majki, mlađića, djevojaka, dječaka i djevojčica predmolili su njihovi predstavnici po životnoj dobi, a u ime cijele župe predmolio je g. župnik, dok je narod za njim skladno ponavljao. Cijelo slavlje predvodio je isusovac o. Valentin Miklobušec, glavni i odgovorni urednik Glasnika, koji je za tu prigodu došao iz Zagreba. Samu pak pripravu kroz devet prvih petaka uzastopice, vodio je, i dalje nastavlja voditi, isusovac iz Sarajeva o. Martin Rašo. Dao Bog, po zagovoru Presvete Djevice, sv. Ive i sv. Roka koje u župi posebno slave kao suzaštitnike, da posveta bude i djelom, vjerom, životom zajamčena i ostvarena!

Valentin MIKLOBUŠEC

ZUPNIK S DJECAKOM KOJI PREDMOLI POSVETU U IME SVIH DJECAKA U ŽUPI

Probodeno Srce Isusovo

O probodenom Srcu Isusovu razmatrali su crkveni Oci, veliki sveci, pa veliki mistici, pa onda sv. Ivan Eudes (1601—1680), te posebno sv. Marija Margareta Alacoque (1647—1690), koja je imala milost viđenja probodenog Srca Isusova i od Isusa primila posebno poslanje da širi pobožnost prema Srcu Isusovu. — Donosimo ovdje jednu njezinu molitvu na čest Srca Isusova.

»Srce moga Isusa, spasi me!

Srce moga Stvoritelja, usavršuj me!

Srce moga Spasitelja, osloboди me!

Srce moga Suca, oprosti mi!

Srce moga Oca, ravnaj sa mnom!

Srce Zaručnika moje duše, uključi me u svoju ljubav!

Srce moga Učitelja, uči me!

Srce moga Kralja, okruni me!

Srce moga Dobročinitelja, obogaćuj me!

Srce moga Pastira, čuvaj me!

Srce moga Prijatelja, budi mi milostivo!

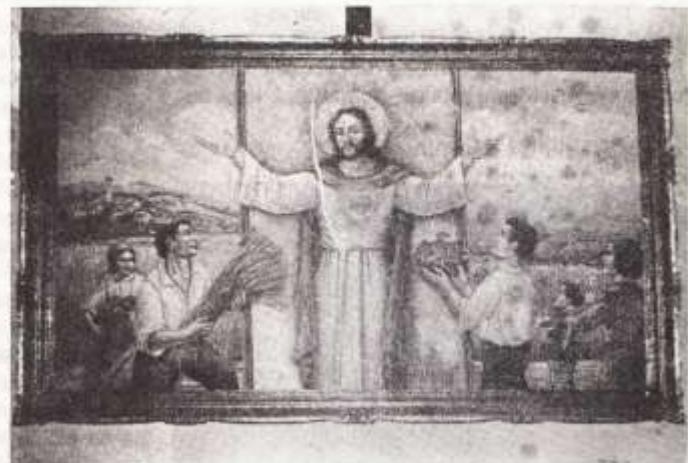
Srce Djeteta Isusa, privlači me!

Srce umirućeg Isusa na Križu, namiri moje dugove!

Srce Isusovo, pozdravljam Te u svim Tvojim stanjima!

Daruj se meni! Amen!

Felix VIŠNJIĆ

SLIKA SRCA ISUSOVA NA KOJOJ SE VIDI NOŠNJA I ZANIMANJE ZUPLJANA IZ OBRA

ZUPNA CRKVA SV. LOVRE U PETRINJI

Na krajnjim sjevernim padinama Žrinske gore, na samom ušću Petrinjčice u Kupu, smjestio se grad Petrinja. U grad se dolazi cestama s četiri strane. S koje god strane dolazili, oko vam uvijek počiva na širokom krovu i vitkom baroknom tornju župne crkve sv. Lovre. Ispred crkve je lijepi i prostrani perivoj koji za tjetne žege upravo mami u svoj hlad.

Temelje današnje Petrinje udario je zbog ratnih potreba bosanski poturica Hasan paša Pređojević 1592. godine. Podigao je kulu za očuvanje otetih hrvatskih zemalja, i kao ba-

CASNE SESTRE SA SKUPINOM DJECAKA

GRAD SV. LO

zu za daljnje krvavo osvajanje. Povijest ga pamti ne samo kao otpadnika od kršćanstva, nego i kao surovog progonitelja. Žešto se preko rijeke krvi svoje braće dodvoriti sultanu, a život je završio u Kupi, na kukavičkom bijegu ispod Siska gdje je doživio poraz koji je navijestio i zalaz turske slave. Na mjestu njegove kule danas je društveni dom.

Svratih se u Petrinju, jer od turskih vremena ima za zaštitnika sv. Lovru mučenika. Upravo na njegov dan, 10. kolovoza 1594. samo 600 kršćanskih momaka pod zapovjedništvom Jurja Leakovića preote Turcima ratno uporište na ušću Petrinjčice u Kupu. Sreća je i dalje bila promjenljiva, ali Turci su s vremenom potisnuti, i od 1653. spominje se na tom mjestu i crkva i župa sv. Lovre.

Sadašnja lijepa i prostrana barokna crkva podignuta je 1780. te je iste godine i posvećena. Gradila ju je vojska, jer je Petrinja tada bila važno središte u Vojnoj krajini. Navršila je, dakle, 200 godina, preživjela potrese i danas sja kao ljepotica u urednom perivoju. Unutrašnjost je sva oslikana, ali bi trebalo prići temeljitoj obnovi, jer vrijeme je ipak učinilo svoje. Sadašnji župnik, vlč. Valentin Posavec započeo je taj posao. Svjestan je da obnova crkve nije jednostavan zahvat. Treba poštivati kulturno blago! Novo ne smije narušiti staro, a sve mora služiti svrsi: slavljenju sv. Mise i sakramenata prema novim propisima i raznolikim mogućnostima. Do sada je veoma uspješno uredio svetište s novim oltarom, svetohraništem i ambonom. O svakoj pojedinosti savjetuje se sa stručnjacima, i — što mora biti, mora biti! Tako kani i nastaviti. Osim župne crkve na brizi su mu i tri kapele, a najveću brigu zadaju mu nova naselja gdje se ljudi ne mogu okupiti na Misu ni djeca na vjeronauk, jer nemaju prostora, a graditi im se ne da, kao da su još turska vremena.

Vjerski život župe odvija se u veoma slojevitim prilikama. Javno ispunjavanje vje-

VRE NA KUPI

re danas gotovo svuda graniči s heroizmom. Previše je primitivnih duhova koji vjeru smatraju nečim neprijateljskim, pa se onda i prema vjernicima grubo odnose. To je razlog što mnogi vjernici pokazuju zaplašenost i kriju svoje uvjerenje pa svoju djecu daju krstiti izvan župe, i drugdje se vjenčaju. Je li to životna mudrost ili linija manjeg otpora? Sam Bog zna što je u čijem srcu, ali ni nad kim ne valja lomiti štap, ničiji stijenj što još samo tinja — ne valja gasiti. Treba i preživjeti, i ostati vjeran.

Činjenica je da oko 1400 obitelji prima svećenika za blagoslov kuća. To znači da je narod u velikoj većini svjestan svoje kršćanske pripadnosti. Petrinja je nekada bila pretežno katolički gradić, a danas je to grad od kojih 18 tisuća stanovnika, gdje pored katolika živi i veliki broj pravoslavnih, pa i nešto muslimana. Znatan je broj i onih koji ne pripadaju nijednoj vjeri. U borbi za život svi se ljudi susreću s istim problemima, a prave vrijednosti provjeravaju se i utvrđuju na terenu. Samo onaj je pravi prijatelj tko je iskren i pošten, bez obzira kakav utjecaj ima u javnosti. Ako u nečem i dođe do nespoznatum, onda samo zli ljudi mogu produbljivati razdor, a dobri nastoje graditi mostove sporazumijevanja. Katolici i pravoslavni paroha susreću s poštovanjem, jer su dobro poučeni i znaju da je i on pravi svećenik i u rukama drži Tijelo Kristovo. Nepoučenost je najveći neprijatelj suživota.

Pedesetak krštenja u župi godišnje i samo 25 vjenčanja te 80 vjerskih sprovoda, otkriva nam da je jezgro dosljednih vjernika ipak dosta smanjeno, te da se vjerski život i dalje raslojava. Mnogi se brakovi sklapaju samo na civilnom području, bez sakramenata. To je skoro pravilo u slučaju različite vjerske pripadnosti. Najdalje su otisli oni koji sklapaju »brak na pokus«, pa se ne žele vezati nerazrešljivim vezom. Ima i

ZUPNIK JE VEOMA USPJEŠNO UREDIO SVETIŠTE S NOVIM OLTAROM

onih koji se za života drže daleko od crkve, ali ne žele biti isključeni iz one prave žive Crkve. Kao i svuda, tako i u Petrinji grubi su ispadci protiv vjere znak nekulture, i to svi osuduju. Čovjeku je istinski prijatelj samo onaj tko ga poštuje i ne gramzi za tuđim imetkom. Gramzivost i nepoštivanje silnika učinilo je mladog đakona Lovru mučenikom neprolazne slave, i on svojim primjerm poručuje da Bog vjernost nagraduje. To želi reći i svojim Petrinjcima.

TINO

ZUPNIK U RAZGOVORU SA ZUPIJANIMA

Pogled prema nebu

Svaki je krščanin pozvan da gleda prema nebu, kako bi se sjetio da je pozvan na svetost. Kako ove godine Ars slavi 200. obljetnicu rođenja svog svetog župnika Ivana Vianney-a, donosimo misli tog sveca pokornika, neumornog isповједника i propovjednika koji je obratio zapuštenu župu Ars i privukao na tisuće pokornika sa svih strana, da se kod njega isповједi i kao obraćenici žive kršćanskim životom.

RADITI ZA NEBO

«Djeco moja, ima mnogo kršćana, koji ne znaju zašto su na svijetu. O moj Bože, zašto si me dao na ovaj svijet? — Zato, da te spasim! — A zašto me želiš spasiti? — Zato, jer te ljubim!»

Kako li je lijepo, kako li je nešto veliko spoznati Boža, ljubiti Ga i služiti Mu! Samo to nam je činiti na ovom svijetu. Sve što činimo izvan toga, izgubljeno je vrijeme. Treba raditi za Boga,

sva svoja djela staviti u Božje ruke.

U času smrti svi će žaliti vrijeme što su ga proveli u lakounim uživanjima, u nekorisnim razgovorima, u besposlici, umjesto da su vrijeđe proveli u mrtvenju, molitvi, dobrim djelima, mislima na svoju ljudsku bijedu, oplakujući svoje grijehu. U času smrti bit će teško razočarani svi koji za života nisu učinili ništa za nebo!

O, djeco moja, kako je to žalosno: Doći pred Boga praznih ruku, bez dobrih djela! Tri četvrtine kršćana provode život na zemlji samo da udovolje tijelu, služeći samo svojoj »lešini« koja će naskoro trnuti u zemlji, ne misleći na svoju siromašnu dušu, koja će vječno biti sretna ili nesretna. Nesretna, ako se o njoj nije vodila briga da bude spašena i tako usrećena.

Bilo je dosta onih koji su slabo počeli u životu, ali se obratiše i dobro svršiše. Ako smo zlo počeli, obratimo se da svoj život dobro završi-

mo, pa čemo im se jednog dana pridružiti u nebu.»

SKUPLJAM BLAGO ZA NEBO

«Sveci se nisu vezali na zemaljska dobra, nisu bili robovi tijela i zemaljskih užitaka. Misili su na nebo, dok su izgubljeni misili samo na sadašnjost. Dobar krščanin nosi svoja dobra djela pred vrata nebeska.

Zemlja je kao most preko kojega nam je prijeći. Na svijetu smo, ali ne smijemo biti od ovoga svijeta, jer svaki dan govorimo »Oče naš koji jesi na nebesima«. Ako budemo mudri na zemlji i ako nakupimo dobrih djela, čeka nas nagrada u Očevoj kući!»

UVIJEK VIŠE

Oholice idu za častima, škrci za bogatstvom, osvetljivci misle na osvetu, bludnici misle samo na grešna uživanja, dok dobar krščanin sve to izbjegava i svoje srce, svoj duh usmjeruje prema nebu, prema Bogu koji je njegovo blago!»

Srećko BOŠNJAK

Muškarac – Muškarčina

Prvenac stvorenja

mučenik poštenja
borac za mir
kovač sreće
stvaralački otac
blagoslov bližnjega
anđeo savjeta
slika Božja
tvornica ljubavi
slatki skrbnik
garancija blagostanja
oranica kruha
srčika prijateljstva
seraf srca
kerubin uma
hranitelj obitelji
gorostas razbora
grinjska savjesti
marljivi učenik
ogledalo obitelji
graditelj standarda
princ slobode
vječna zagonetka
tajna nebesa
kisik življena
kreditno sposoban
životno solidaran
pošten radnik
dijete ljubavi
razumno biće
obiteljska studija
original prirode
poljubac budućnosti
prirodno socijalan
svestran štedilišta
veselo trijezan
sretan brak
vlasnik stana
radosno djetinjstvo
osmišljeni sklad
patina vječnosti
zamisao nebesa
uzvanik raja

Laporni gospodin

kamuflaža čovjeka
mina za susjeda
komercijalist folova
dugi prsti
huligan srca
komentator gluposti
dugokosi glavonja
prepotentan seksić
socijalni problem
nepročitani krimić
kanalizacija alkohola
glodavac bližnjega
ulični zmigavac
menza gluposti
švercer nejasnoća
smiješni kerempuh
banka griljava
skladište slame
obješeni suvenir
majmunski posla
okovani sužanj
promašena meta
krivo parkiran
pokondirena tikva
aferaš afera
pohlepni žderonja
barski zabavljač
lažni ljubavnik
prazna vrpca
nesposoban upravitelj
opasni plagiјator
maglovito ogledalo
životno nelojalan
raskalašen banket
pijani bogataš
raspršena obitelj
sustanar gostioničara
izgubljeno dijete
besmisleno pričalo
bolesno zadovoljstvo
životno raspeće
prašina svršetka

AFORIST

Bolest ga učvršćuje u vjeri

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Obitelj Pšeničnjak živi u Hrebini, župa Pušća, nedaleko od Zaprešića. Čestiti roditelji imali su troje djece: kćerku koja im je pred nekoliko godina umrla od raka, a sinovi Josip i Franjo još su živi. Franjo je mlađi. Postao je svećenik, isusovac. Posljednjih godina vršio je službu rektora u isusovačkom sjemeništu na Fratrovcu u Zagrebu, a sada je imenovan učiteljem novaka. Nije to laka služba. Novicijat je vrijeme kad mlađi kandidat upoznaje sebe, redovnički život u koji želi ući, a sve u svjetlu vječnih istina. Učitelj novaka mora mlađiču pomoći da se duhovno razvije i osposobi za neopozivu odluku. Vjerujemo da će Franju u tome pomagati njegov brat Josip, a vidjet ćemo kako.

ZAGONETKE OBICNOG ZIVOTA

Josip Pšeničnjak u posljednje je vrijeme teško obolio i puno trpi. Čovjek je duboke i proživljene vjere. To me potaklo da ga posjetim u bolnici, i da ga zamolim neka mi rekne štogod o sebi, a čitateljima Glasnika na pouku i pobudu. Evo što sam saznao:

Josip se rodio 1936. godine. Teški rat zatekao ga je

u ranom djetinjstvu, ali ga se on puno ne sjeća. Više zna o njemu iz pripovijedanja drugih. Sve do godine 1950. živjeli su u velikoj obitelji; poženjeni stričevi zajedno s djecom, a djed je bio glava obitelji. Za djeda Josip veli da je bio strog. Kasnije su se braća podijelila, i svaka je obitelj podigla svoj krov. U obitelji Josipovih roditelja sve se privalo iz Božje ruke. Mama je osobito puno radila, i puno poteškoča kroz život podnijela. Sada je i ona već u godinama, a i bolesna. Otac je također još živ, a i zdravlje ga uglavnom služi. Kćerku i sinove odgajali su u vjeri i poštenju. Božji zakon nije im bio stran.

Kad je mlađi brat Franjo godine 1949. pošao u sjemenište, Josipu su roditelji rekli da on bude doma, jer je i on pomicao na svećeništvo. Stvarno je Gospodin s Josipom imao drugačiji plan. Odrastao je, sretno se oženio, i sa svojom ženom dobio četvero djece: dva sinčića i dvije kćerkice. A kako bi ih drugačije odgajali nego po vjeri, kad su oboje iskreni vjernici.

Kćerka Brankica je medicinska sestra. Radi u bolnici u koju je iznenada dospio njezin tata, pa ga upravo ona dvori i poslužuje. Tata

je hvali da je jako dobra, ali tako hvali i ostalo troje djece. Brankica već ima mlađica, dobrog i poštenog. Vjernik je, pa još k tome orguljaš u crkvi. U obitelji Pšeničnjak gotovo svi su muzički nadareni.

UDARCI DOLAZE IZNENADA

Težak udarac podnijeli su svi, od djeda i bake do unučadi, kad je 1980. od raka umrla Josipova i Franjina sestra, ostavivši za sobom supruga s troje djece.

Josip je čitavog života bio čvrsta zdravlja. Međutim, u kolovozu prošle godine naglo mu je pozlilo. Stanje mu se pogoršavalo, i 7. listopada prevezen je u bolnicu. Operiran je bio na želucu 16. listopada. Bilo je to baš na godišnjicu kanonizacije o. Leopolda Mandića, kojega Josip od dana kanonizacije posebno štuje i preporučuje mu se u svim svojim potrebama, kao i u potrebama svoje obitelji. Nakon operacije zdravlje mu se ponešto popravilo, ali je početkom veljače ove godine krenulo opet nagore. Od tada veći dio vremena provede u bolnici, a samo malo kod kuće. Pitao sam ga kako se osjeća, je li u strahu, je li zabrinut...?

«Sve je u Božjim rukama. Kako bude, bude. Ipak bih volio da malo bolje vidim i da budem doma. Veseli me kad smo svi zajedno doma, i kad su svi dobro. Ne znam hoću li moći više raditi. Osjećam da će za posao biti teško...»

VJERUJE, MOLI I PREPORUČUJE SE U MOLITVE

Jednom ga je brat Franjo posjetio upravo prije predavanja časnim sestrama na Institutu u Palmotičevoj ulici u Zagrebu. Kad je Josip saznao da će na predavanju biti 20 časnih sestara, zamolio je Franju neka im rekne da svaka od njih izmoli za njega jedan Očenaš. Još je nadodao: »Bit će to 20 Očenaša za mene«, i suze mu navrnu na oči od ganaća.

Drugom zgodom Franjo mu preporuči da se moli za njega i njegovo zdravlje, da izmoli devetnicu Petru Barbariću. Josip je primijetio: »Molite se Petru Barbariću da mi se u ovoj bolesti učvrsti vjera!«

Vrijeme ležanja i u bolnici i kod kuće koristi za ozbiljna razmišljanja: »Ako umreš, ne možeš si više pomoći! Važno je da si za života osiguraš sretnu vječnost!« Govorio je o sebi u drugom licu, ali je pokazao vjeru koja svakoga potiče na razmišljanje. Josip i ne može biti nego vjernik. I on i cijela njegova obitelj rasli su uz crkvu, a kao zvonari bili su uvijek desna ruka župniku.

»DA BAR JEDNOG ISPROSIM!«

Josip se puno moli za svećenička zvanja. Svaki dan sjeti se sjemeništa na Fratrovcu i njegovih stanovnika — sjemeništara. »Da bar jednog izmolim«, kaže. I svoju bolest prikazuje na tu nakanu, jer zna koliko su dobri i sveti svećenici danas potrebnii svijetu.

Na svoju bolest doista gleda kao na veliku Božju mi-

lost. Naziva je Božjim darom. »Da ozdravim, nitko sretniji od mene, ali i nitko u vjeri čvršći od mene!« Tako govori Josip s dubokim uvjerenjem.

Osvrnuo se malo i na svoj protekli život: »Istina, nije bilo velikih propusta u vjeri, ali sad se još više u njoj učvršćujem, osjećam da postajem jači. Kako bi jadan bio život bez vjere! Ja samo žalim ljudi koji nemaju vjere. Ali susreo sam ih mnogo koji imaju živu vjeru!« U svojoj skromnosti kaže: »Međe je ponekad bilo stid pred njima.« A ja koji sam imao prilike izbliza upoznati tog čovjeka i kršćanina, vjerujem da ćemo se mnogi stidjeti pred njegovom vjerom.

OBĆINA PORUKA DA ZIVOT BUDE NEOBĆAN

Na koncu sam ga zamolio da nešto poruči čitaocima Glasnika. Svima želi reći da najviše paze na vjeru, da je čuvaju i sačuvaju kao najveće blago. Zatim da poštuju starije, da rado idu na nedjeljnu sv. Misu. »Bez Misije ništa. Tko se u tom zanemari, kasnije mu puno ne-

dostaje!« Roditeljima želi reći, upravo snažno im nalogiti, da žive u bračnoj ljubavi i vjernosti, i da ljube svoju djecu. On je uvjeren, a i mi s njim, da će jedino tako naše obitelji biti sretne. Mladima poručuje da se čuvaju lošeg društva, loših utjecaja, a osobito im stavljaju na srce da obave duhovne vježbe, kao što ih je obavio njegov stariji sin, i puno su mu pomogle. I odraslima bi duhovne vježbe i te kako dobro došle, a on sam rado bi ih obavio samo da bar malo prizdravi.

Mnoge njegove riječi kao da su iz usta svećenika, ali vrijednost dobivaju samo po tome što proizlaze iz srca iskrenog vjernika kojega patnja čistili i ospособljile za potpuno predanje Onome iz čije ruke je proizišao, i u čije srce se želi vratiti.

Upravo smo obavljali posljednje pripreme za tiskanje Glasnika, kad nam je stigla vijest: »Josip je preminuo!« Bilo je to 10. srpnja 1986. godine. Dobri Oče, nagradi ga vječnom slavom!

Uredništvo

JOSIP PEŠIĆNJA S OBITELJU

Dodite brzo da se ne predomisli

Piše: DAVORIN

Bolničarka je jednog ranog jutra upravo dotičala u crkvu i zamolila svećenika da dode brzo u bolnicu Isopovjediti njezinu bratu koji je bio na umoru. Ali da dode brzo da se ne bi brat predomislio.

Tko je ta bolničarka i tko je taj njezin brat?

Otac je umro, a majka ostala s dvoje djece: dječak Tomislav imao je devet godina, djevojčica Smiljana osam. Djeca su u školi lijepo napredovala. No majka, dobra kršćanka, bila je zabrinuta za spasenje njihove duše: kako će im osigurati u ovako za vjeru i vjerski život nepovoljnim prilikama, da nakon ovog zemaljskog života dodu k Bogu i k ocu koji je bio dobar kršćanin i sad je sigurno u nebu, kod Boga. Molila je u toj velikoj brizi Božju pomoći. I Bog je čuo molitvu majke udovice. Pomočao joj je. Kako?

U župu su došli pučki misionari. Dva Isusovca. Jedne je večeri jedan od njih govorio o temi: »Osiguraj spašenje duše«. Kao sigurno osiguranje naveo je riječi samoga Isusa izrečene svestoj Mariji Margareti Alacoque za jednog od videnja u kojima nam je preko nje objavio svoju želju da štujemo njegovo Presveto Srce. Evo tih Isusovih riječi:

»Obećajem ti u beskrajnom milosrdju svoga Srca da će njegova svemoguća ljubav udijeliti svima, koji se budu pričestili devet prvih petaka u mjesecu uzastopce, milost konačne pokore: da neće umrijeti u mojoj nemilosti ni bez svetih sakramenata. Moje božansko Srce bit će im sigurno utočište u zadnjem času njihova života.«

I misionar je naširoko razložio autentičnost tih Isusovih riječi, jasno protumačio njihov smisao, iznio uvjete koji su potrebni da se to Isusovo obećanje ostvari na onome koji obavi takvu veliku devetnicu prvih petaka. Majka je sve to pozorno slušala i odlučila da odmah slijedećeg prvog petka započne tu veliku devetnicu zajedno sa svoje dvoje djece. Eto joj osiguranja za njihovo spasenje!

Djeca su poslušala majku i svi su zajedno pobožno obavili veliku devetnicu spaša, kako je neki zovu. I pošli dalje u život.

Smiljana je kasnije postala bolničarka, a Tomislav je imao veoma burnu povijest. Kao student na fakultetu zavolio je djevojku, imenom Amaliju, lijepu crnku iz Hrvatskog primorja. Hodali su godinu dana, a onda je nešto počelo škrpatiti u njihovu međusobnom odnosu. Razlog je bio taj, što je Tomislav, kako je odrastao u ženskom društvu, bio premalo muževan. U svemu: i u karakteru, i u osjećajima, i u ponašanju. A njegova djevojka, tjelesno i psihički zdrava, željela je imati kraj sebe pra-

vog muškarca, pa se počela nekako hladiti prema njemu, jer Tomislav, što ga je bolje upoznavala, po njezinu mišljenju to nije bio. Tomislav je opazio tu promjenu kod djevojke i bilo mu je krivo. Postao je ljubomoran i kješta joj je prigovarao. Od straha da je ne izgubi, jer ju je doista volio, počeо je moliti Boga da mu svakako sačuva ovu djevojku. Imao je pouzdanje u Boga da će ga uslišati. To je pouzdanje temeljio na Isusovim riječima u Evandelju: »Tražite, i dat će vam se... Ta ima li koga među vama da bi svom sinu ako ga zaište kruha, kamen dao? Ili ako ribu zaište, zar će mu zmiju dati? Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati dječcu svoju, koliko će više Otac vaš, koji je na nebesima, dobrim obdariti one koji ga za to zamole«. Tako je čitao u Evandelju. Međutim, Amalija ga je ostavila...

Tomislav je bio očajan. Bog ga nije uslišao, a on bez Amalije ne može živjeti. Još se je neko vrijeme nadao, no dani su prolazili, a ona se ne vraća. Očaj... Pošao je jednom svećeniku da zatraži pomoći. »Plaćem i pitam se zašto, zašto mi Bog nije pomogao. Ja znam da bi mi moj otac pomogao, ako bi mogao, u bilo kakvim potrebama, ali zašto svemođući Bog nije to učinio. A u Evandelju Isus jamči: »Tražite, i dat će vam se«, tako je govorio. »Postao sam nervozan, slabo spavam, slabo učim...«

Svećenik ga je pokušao smiriti, utješiti i, posebno

još, ukloniti iz njegova srca sablazan nad Bogom koji da ga nije uslišao.

»Tomislave, ti nisi uzeo ljubav s prave strane«, govorio mu je svećenik. »Ti gledaš samo na sebe, a uopće ne misliš kako će biti s tvojom djevojkom kasnije, u braku s tobom. Hodanje ima svrhu da se mlađić i djevojka dobro upoznaju i onda zajednički odluče: da li će u braku moći složno i sretno živjeti. Za to se ne traži samo osjećaj ljubavi koju sad i on i ona osjećaju jedno prema drugome. Taj ih osjećaj zbljiže, a oni onda o svemu raspravljuju, proučavaju jedno drugo. Osjećaj kasnije ishlapi, a ostaje sve ono drugo što čini život u zajednici mogućim i lijepim. Pa kad jedno od dvoje mlađih, nakon dužeg hodanja i upoznavanja, dode do spoznaje da ovakvi kakvi jesu neće moći sretno živjeti u braku i odluči da prekine vezu, u ovom slučaju tvoja djevojka, mlađić će prije svega misliti na nju i njezino dobro pa će prihvati raskid. Uostalom, radi se također i o njegovu dobru. Ako ona nije u braku sretna, nije ni on. Oboje se muče, dok ne dode i do rasštave. A što je bolje? Raskinuti sada dok su oboje slobodni ili kasnije kad su se vezali za čitav život? Ali — ti ne možeš bez nje... To je sada, dok je osjećaj ljubavi tu. A u braku, nakon koju godinu, on sigurno ishlapi i što ostaje onda? Hoćeš li onda moći s njom sretno živjeti, kad ono ostalo glavno ne štima, a osjećaja ljubavi više nema? Vidiš, Tomislave, u tome je stvar. Ti si uzeo ljubav s krive strane tako da gledaš samo na osjećaj, i da gledaš samo

na sebe bez obzira na drugu stranu, na djevojku. Uzmi ljubav onako kakva je ona po Božjem planu. Misli prije svega na Amaliju. Trebalо je to već od početka. Onda ne bi bilo ljubomore. Vi ste trebali zajednički odlučivati o svom budućem životu, zajednički odlučiti i mirno: ili ići u bračnu zajednicu, ili poći svako svojim putem, a Boga moliti za onu pravu djevojku, za onoga pravoga mlađića.

I kad se radi o tome da Bog usliša molitvu mlađića ili djevojke, neće to biti ovako: »Ja hoću svakako ovu, jer je veoma volim, i ti mi je, Bože, daj...«, nego ovako: »Bože, molim te djevojku, koja u svemu odgovara meni i ja njoj, s kojom ću biti sretan u braku. Ja s njom i ona sa mnom.« Takvu molitvu Bog uslišava...

Pozivaš se na Evangelje. Čitaj i razmisli i drugi dio Isusovih riječi. A taj onda glasi: ako dijete zaište od oca kamen da ga griska; ako zaište zmiju da se s njom igra; hoće li mu otac dati?! Dat će mu ono dobro ako ga zaište, tj. kruh i ribu. A ovo drugo mu neće dati, koliko god dijete tražilo i plakalo što mu otac ne da. A ne da mu baš zato što je dobar i želi djetetu dobro... Ako ti s Amalijom ne bi bio sretan u životu, baš zato što je Bog dobar, nije ti je dao. Razumiješ?

»Da zaključimo: nakon zajedničkog dužeg hodanja, tvoja je djevojka došla do uvjerenja da vas dvoje ovakvi kakvi jeste, nećete biti u životu sretni, pa je prekinula vezu. Tim je učinila dobro za sebe i za tebe. Pa zahvali Bogu što je to učinjeno sada, a ne kasnije, kad ste već u braku.«

»No, što da činim? Ja ovačko ne mogu živjeti«, reče Tomislav.

»Smiri se. Ovaj osjećaj ljubavi prema Amaliji pomaže iščeznuti. Međutim marljivo uči, ozbiljno se sprema za život, a i dalje se moli Bogu da te upozna s djevojkom koju ćeš opet jednom zavoljeti, kao i ona tebe pa da oboje budete u braku sretni...«

Tomislav je otišao zamišljen... No kako je bio vrlo osjećajan, nije mogao nadvladati svoje tuge. Da se lakše utješi i smiri, počeo je pitati... A tko u ovakvim prilikama počne s uživanjem alkohola, taj se neće tako lako zaustaviti. I zaista, Tomislav je sve više pio, uništavao se, dok se nije nakon koju godinu i potpuno uništio. Alkohol ga je doveo na rub groba. Došao je u bolnicu. I to u bolnicu, u kojoj je njegova sestra Smiljana radila kao bolničarka. Ona je odmah pomisnila na sakramente. Ali — Tomislav ni da čuje. On je s tim već davno prekinuo. Smiljana je došla svećeniku i zamolila ga: »Brat mi je u bolnici, teško bolestan. No neće se ispovjediti. Molite, velečasni, da ne umre bez svetih sakramenata. Ja se još uvek nadam, jer mi smo kao djeca obavili veliku devetnicu spaša. Srce Isusovo neće dopustiti da mi brat umre nepomiren s Bogom...« I nakon par dana, kad je opet ujutro došla u bolnicu i posjetila brata, on joj iznenada reče: »Šta se tu motaš! Hajde po svećenika da me ispojavdi.« Ona brže pode i pozove svećenika. Tomislav se skrušeno ispjedio, primio sakramente umirućih i kršćanski umro.

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Umirući od gladi u Africi

Računa se da oko pola milijarde ljudi gladuju. A 40 milijuna godišnje umire od gladi. Brojke su zaprepašćujuće, pogotovo kad se sjetimo u što se sve troši novac, npr. za oružje. Jedan nosač aviona stoji koliko i tri milijuna tona žita!

Najkritičnije stanje — glad i smrt od gladi — jest u Africi. Crkva nam ovaj mjesec na nju usmjeruje misli i molitve. U Ženđevi je iani održana konferencija Ujedinjenih Naroda o hitnosti da se pomogne Africi.

Predstavnik Sv. Stolice reče, kako milijuni gladuju, žive u skrajnoj bijedi i siromaštvo — što nije samo fizički i socijalni problem, nego i etički: čitavo je čovječanstvo degradirano. Reče još papa Pavao VI.: »Današnja je kriza u stvari kriza ljudskosti.«

Sv. Otac Ivan Pavao II. reče 12. siječnja 1985. diplomatima: »Dotične zemlje ne mogu sada same izaći iz te dramatične situacije, ne mogu zapriječiti da ne pomru milijuni ljudi ni zaustaviti širenje pustinje.«

Katolička Crkva želi pomoći svima, bez obzira na vjeru, rasu i političku ideologiju (npr. pomaže Etiopiji, koja progoni Crkvu). Crkva smatra svojom obvezom pomoći svima, jer smo svi djeca zajedničkog Oca.

Evo nekih razloga gladi. Nagli porast pučanstva. Prema predviđanjima pučanstvo će u Južnoj Sahari od 1980. do 2020. godine porasti četverostruko; prema tome jedva će se moći pola prehraniti.

Drugi razlozi gladi. Loše zemljiste. Nedovolje kiše, česte suše. Zaraze, osobito kuga goveda. Jaki vjetrovi koji u trenu opustoše i unište sve što zahvate. Pustinja koja u nekim dijelovima raste, tj. obradivo zemljiste postaje gola pustinja.

I političke neprilike su razlog gladi. Npr. od drugog svjetskog rata bilo je u Africi 30 državnih udara — nasilnih smjena vlada i poretka. Nadalje, mlađi — kao i kod nas — sa zemlje odlaze u gradove. Zemlja je neplodna i zbog loše poljoprivrede. Krivi postupci čovjeka mogu se ispraviti.

Glad drugih nas zove da »upoznamo da su mnoga naša braća došla do stupnja beznađa, pa im zato moramo pomoći« — izjavljuje jedna komisija o ljudskim pravima. Ako smatramo Boga svojim Ocem, a Krista bratom, jedino je kršćansko ispravno shvaćanje: pomoći braći u nevolji.

Crkva pomaže na raznim stranama. Ali želi pokrenuti i svjetsko javno mnenje o gladi i žedi u svijetu. Zato Papa češće o tom govori. Zato je »Međunarodni Karitas« godine 1984. razasao poziv kršćanima i nekršćanima u vezi sa sušom u Africi. Zato nas i ova Papina molitvena nakana poziva na razmišljanje i molitvu u tom problemu.

Molimo za teško iskušavanu našu braću, osobito u Africi, da imućni pomognu potrebnima, a stručnjaci pronađu rješenja da se olakša bijeda mnogih.

Mato RUSAN

Opet jedan mladomisnik

Otkako je Indija zatvorila vrata stranim misionarima iz godine u godinu sve više raste broj domaćih svećeničkih i redovničkih zvanja. Pa i u Bengaliji, gdje je inače broj katolika veoma malen, množe se duhovna zvana muška i ženska. O svečanosti redenja jednog novog svećenika piše nam otac Gabrić u ovom članku.

Ove godine naša mala biskupija ima tri mladomisnika. A tog Božjeg dara bit će i slijedećih godina; bit će i svećenika i sestara. Božja providnost blagoslovuje našu malu župu. Znamo da to dugujemo vašim molitvama i žrtvama, kao i vašoj pomoći kojom nam omogućujete odgoj tih mladića i djevojaka.

Prve nedjelje Gospina mjeseca svibnja bio je velik i sretan dan u Basanti, misiji, koju su prije 50 godina obnovili prvi naši hrvatski misionari u Bengali, oci Mesarić i Vizjak. To je šesti mladomisnik iz ove župe svete Male Terezije, gdje su još do nedavno dolazili tigrovi i gdje ih još ima u istočnom dijelu misije.

Mladomisnik se zove Dominik Šubodh. On je duhovni sin vjernih i revnih splitskih misionarki. On je sin dobrog pomoćnika u samostanu časnih sestara Kćeri sv. Križa. Sve nake — i gimnaziju i sveučilište — završio je u isusovačkim školama, pa je na koncu stupio u Družbu Isusovu. On je drugi isusovac iz basantske župe, dok su drugi biskupijski svećenici, a Badoe je postao

UZ OBREDNI PLES DJEVOJCICE UVODE PROCEZIJU S MLADOMISNIKOM POD SATOR PREMA OLTARU

ONE PAZLJIVO PRATE DOLAZAK MLADOMISNIKA, KOJEGA U PROCESIJI PRATE NJEGOVI RODITELJI

NA REDENJE MLADOG SUBRATA DOSAO JE LIJEP BROJ SVEĆENIKA

redemptorist, a Šubroti salezijanac. Sad su oni na redu.

Bila nam je potrebna poveća lada da svi mognemo prijeći rijeku Ganges pred Basantijem. Toliko je bilo svećenika gostiju, a i drugih uzvanika što su stigli iz Kalkute i drugih misijskih postaja. Samo nas svećenika bilo je 30. A sestre raznih redovničkih zajednica nisam ni brojlo. Samo iz Maria Pollia došlo je 20 sestara i njihovih kandidatica.

Redenje je bilo vani pod šatorom u dvorištu samostana časnih sestara. Procesiju iz crkve svete Male Terezije predvode naši bubenjari i muzikanti. Pred samostanom su nas

dočekale djevojčice s cvijećem. Uz ritualni ples i pjevanje uvide nas pod šator Božji, gdje ljudi već čekaju.

Slijede krasni obredi pranja nogu, dlanjanje cvijeća, svijeća, upaljenog tamjana. Sve je to popraćeno lijepim bengalskim pjesmama. Pjevanje predvodi Kanai, sin roditelja koji pripadaju najnižoj kasti, a koji je sad učitelj i ponos kršćanske zajednice u Basantiu.

Mladomisnik Subodh sa svojim sretnim roditeljima i brojnom rodbinom sjedi pred oltarom. On je ponos i radost svih njih. Lice njegove majke kao da gori od radosti. Sad ona gleda prema oltaru, prema biskupu i prema tolikim svećenicima, sad opet prema svome Šubodhu Dominiku. Taj majčin pogled pun je rajske sreće.

Biskup s oltara poziva Šubodha i njegove roditelje. Oni se, radosni i ponosni, odaživlju. Prema novom obredu, Šubodhov otac Dionizije prikazuje svog sina Šubodha Isusu, prikazuje ga svetoj Crkvi.

Otač Rektor našeg velikog kolegija i sveučilišta sv. Franje Ksaverskog u Kalkutiji svjedoči za Šubodha da je vrijedan i doštojan svetog svećeničkog reda. To isto svjedoči i glavar Basantia.

Nakon toga su slijedili oni krasni obredi redenja. Krasne molitve, krasne pjesme. I to sve na bengalskom jeziku da svi prisutni mogu razumjeti. Tu je prisutno mnogo hindusa i muslimana. Čini im se kao da svojim vlastitim očima ne vjeruju: sin siromašnog Dionizija prima svećenički red. A kod njih, hindusa, to je pridržano samo za kastu brahma.

Polaganje ruku i zagrljaj s biskupom, zagrljaj s braćom svećenicima i svojim učiteljima i duhovnim vodama. Kako je divno poljubiti u čelo ove Božje izabranike, koje smo i pokrstili i odgojili i, napokon, doveli do oltara. Sve je to kao san, a ipak je prava zbilja, divna rajska zbilja...

Na kraju slijedio je mlatomisnikov blagoslov nakon pričesti podijeljene majci, ocu, rodbini, zatim mlađima koji se, kao i on, spremaju za kalvarijski život žrtve i izgaranja, te ostalim mlađima...

Te, Daum laudamus — Tebe Boga hvalimo! Magnificat anima mea Dominum! — Veliča duša moja Gospodina, jer mi učini velike stvari!

O. Ante GABRIĆ

Majo, gladan sam

Neki naši, danas već pokojni, misionari priznali su da su učinili veoma veliku pogrešku kad su propustili da se češće javljaju prijateljima misija u domovini i da im progovore neposrednim načinom o svojim uspjesima, ali i o svojim poteškoćama i kušnjama. Stoga su ostali prilično izolirani, pa im je i pomoći iz domovine slabo stizala.

I danas ima takvih misionara i misionarki koji ne znaju pravo prosuditi važnost povezanosti s domovinom preko pisama. A od takvog shvaćanja stradaju i njihov rad i širenje misijske ideje u domovini, pa ne utječu ni na buđenje novih misionarskih zvanja.

Za našu zambijsku laičku misionarku Emicu Verlić ne može se nešto slično reći. Ona se ne ustručava govoriti o svome radu, kao i o raznim zgodama i nezgodama. I u ovom svom članku od 11. svibnja upravo spontano nam priopovjeda o dva dogadaja iz svog misionarskog života.

Ove godine župnik nam je došao u Velikom tjednu za Veliki petak, dok smo Uskrs morali proslaviti sami bez svete mise. Kao i za Božić, tako sam se pobrinula i za Uskrs da bolesnici dobiju makar male darove. Svaki od njih dobio je čarape i sapun za umivanje. No i taj mali dar stajao je 1200 kvača. Sapun nisu dobili od Božića, čarape su zadnji put dobili još 1984. godine. Ovdje je sad počelo hladno doba, pa su gubavcima čarape veoma potrebne. No kako u paketima sa starom robom ne dolaze nam i čarape, to sam ih ja nabavila. Ovdje, duduše, sirotinja ide bosa, ali gubavci ne mogu zbog ranjivih nogu. Na našoj ortopediji izraduju posebne sandale za svakog bolesnika.

U jednom svom pismu na kraju sam obećala da će vam ispriopovjediti dva primjera iz svog misionarskog života. Sad želim to obećanje ispuniti. Zbili su se oko prošlog Božića.

Na sam Božić poslje svete mise prisupi mi naš voditelj službe riječi u crkvi, kad nam ne dode svećenik. Zove se Rajmund Lungu. On je zaliječeni gubavac i radio je u bolničkom vrtu oko 15 godina. To je veoma pošten i marljiv čovjek. Zbog nje-

EMICA VERLIC PROMATRA KAKO NJEZINA BOLESNICA MARGARETA IZRADIJE RUČNI RAD

ZENE NOSE VODU S EMICINOG BUNARA

gove poodmakle dobi otpustili su ga prošlog studenog iz službe, tj. poslali su ga u mirovinu.

On mi, dakle, nekako stidljivo reče: »Sestro, ja se nalazim u stisci. Nemam što jesti, a nemam ni prebijene ngwe (novčića), a mirovinu mi još nisu dali.«

Ja sam se odmah obratila predsjedniku crkvenog odbora da novac što se skupio kod mise, a koji nije htio uzeti generalni vikar, koji nam je služio misu, damo Rajmondu. A crkveni pjevački zbor obilazio je kuće kato-

ličkih obitelji pjevajući i ujedno moleći kukuruzno brašno za Rajmunda. Skupili su više od pola vreće. Ja sam Rajmunda uzela k svojoj kući i dala sam mu paket riže od dva i po kilograma, 2 kg šećera, bocu ulja, kilogram soli, paket čaja i sapun za umivanje. Do dana današnjega još nije dobio mirovinu, no sad mi vodimo brigu za njega.

Drugi slučaj je slučaj Simona Lubinde. On je zaposlen u praočici rublja, a isto tako je zaliđeni gubavac. I njegova žena također je zaliđena gubavka, ali je oslijepila. Imaju devetero djece.

On mi je došao 27. prosinca pa mi reče: »Majo, moja djeca su mi za Božić došla iz škole na praznike. Potrošili smo sve brašno, pa im nemam što dati za jelo. A plaču još nisam dobio. Što da radim?«

Otišla sam kući i dadem mu oko osam kilograma kukuruznog brašna. Računala sam da će im to biti za dva do tri dana dok dobije plaću, jer je naš računovoda otišao u Lusaku da podigne tamo novac za isplatu radnika. Međutim, tamo su mu rekli da nemaju novaca. Neka dove poslije Nove godine. Tako su naši radnici ostali bez plaće i preko Nove godine. Na Staru godinu eto opet k meni Labinde i plačući mi reče: »Draga sestro, ono što si nam dala imali smo za tri dana. Ja nisam jeo dva dana, no to nije važno! Ja mogu izdržati i tri dana bez jela, ali djeca plaču, a ja ne mogu slušati taj njihov plač, napose me dira plač onih najmanjih. Srce mi puca od boli kad ih slušam.«

Otišla sam kući i dadem mu vreću kukuruznog brašna od 25 kg. Malo je zateturao kad je podigao vreću, jer je od gladi oslabio. Ipak je uspio odnijeti je kući.

Radnici su napokon dobili plaću tek sedmog siječnja. I eto odmah Simona k meni i reče mi: »Došao sam da ti platim brašno.« Odgovorila sam mu: »Ne, Simone, ne primam nikakvog novca! To će mi платiti dobrí Bog!« Tad se on spusti pred mnom na koljena i kroz suze mi je zahvaljujući zazivajući na mene sve moguće blagoslove. Te blagoslove ja namjenjujem vama, dragi prijatelji! Jer zahvaljujući samo vašoj velikodušnosti, mi možemo ublaživati bijedu tih siromaha.

Emica VERLIC

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Kad su početkom prošlog vijeka bijeli pustolovi poubijali nekoliko Indijanaca plemena Komanča, ovi su se osvetili tako da su ubili u njihovu kraju doseljenog Francuza Boucharda i njegovu ženu, dok su njihovo dvoje djece posvojili dvojica poglavica Komanča. Djevojčicu je posvojio poglavica glavnog naselja. Odgojili su je u indijanskom duhu. I kad je pođoraslja, udali su je za mладog poglavicu plemena Delavara. Ona mu je rodila dva sina. Sin imenom Vatomika naslijedio je oca u poglavičnoj časti. No nakon nekog vremena jedan misionar poveo ga je sa sobom da pođa školu ...

Među učenicima metodističkog zavoda u Ohiju jednog ljetnog dana zavladalo je 1836. godine radoznao uzbudnje. Došao je novi pitomac, mlađi Indijanac ... Dječak se držao povućeno i nepovjerljivo, jedva je razumio nešto engleski i nije znao kako bi se vladao među svojim bijelim drugovima. Morali su ga poučiti najobičnije stvari: kako se leži u krevetu, kako se jede kod stola vilicom i nožem, kako se vežu cipele, i slične stvari. Dječak je šutke sve slušao i promatrao, a iza leda su mu se smijali suučenici zbog njegove zaostalosti.

Prvi su mjeseci za Vatomiku bili teška i gorka kušnja. Mučila ga je silno neodoljiva čežnja za domom. Cijelo je njegovo blće čeznulo za slobodnim životom u divljoj prirodi. A učenje engleskog napreduvalo je tako sporo. K tome ga je mučilo onaj podsmijeh drugova, koji nisu mogli prikriti, podsmijeh na sve što je njihov crveni drug rekao ili učinio. Nitko se od njih nije s ljubavlju i razumijevanjem zauzeo za malog patnika. Sam, bez lčljeg razumijevanja, Vatomika je morao provoditi duge tijedne i mjesece školske godine. Često puta morao je stisnuti zube i šake da u nutarnjoj borbi ne popusti i ne pobegne natrag u svoj divlji kraj.

Samo jedna ga je stvar zaustavljala i davalala mu nadčovječnu snagu, punila mu srce utjehom u teškoj žalosti: čitanje Svetog pisma. Čim je prilično razumio engleski, čitao je svaki dan Sveti Evanelje, koje je

bilo glavni školski predmet. Svaka stranica svete knjige bila mu je divno otkrivenje osobe Božanskog Spasitelja. I nepokvarenom sinu divljih prašuma, mladiću bistrog uma i nježnih osjećaja, duboko se usadivalo u srce sve što je čitao, dok mu nije malo pomalo Evanelje postalo sunce njegova života. To je sunce zapalilo u njegovoj duši žarku ljubav prema Kristu, koja više neće utruuti ma stajalo ga to ne znam koliko. Još više! Vatomika je imao veliko srce. I u to njegovo veliko srce stalo je toliko plemenita goruća ljubavi prema Kristu da će tim plamenom jednom zapaliti tisuće.

Kad je Vatomika bio načistu s tim da će sveto Evanelje biti smjernica njegova života, a bilo je to pod konac prve školske godine, odlučio je uređiti prema njemu svoj svagdanji život. Postao je mirniji, trezni i veseliji. Domovina ga više nije tako neodoljivo vukla k sebi, jer je sad našao drugu domovinu. Umjesto da se grize, molio se sada svaku večer Isusu i s njim dugo razgovarao. Uporno se borio da ne plane nad drugovima. Jednog je dana dapače cijeli dan postio, tako da su se drugovi tome čudili, a i na njegov račun pravili šale, no on je izdržao. Ti njegovi suučenici nisu opazili kako i njih crveni drug daleko natkriljuje i snagom svoje volje i svojom plemenitošću. On je, dođuše, imao svojstva koja su i oni cijenili, ali to su bile posve druge stvari. Kad su, nalme, izašli van u prirodu, divili su se njegovo izvanrednoj okretnosti. U trčanju, penjanju, skakanju i bacanju nije mu nitko bio ravan. Glasno i ushićeno su mu klicali svaki put kad god je pokazao što zna i može. On sam do toga nije mnogo držao. Za njega su to bile djetinjarije prema velikim i ozbiljnim stvarima, kojima su se bavili njegov razum i srce.

Vatomika je dočekao konac školske godine, prve i najteže. Poglavar su držali da je dovoljno pripravljen za sveto krštenje. Za njega je to bio velik dan. Post, molitva i nutarnje borbe pripravili su mu dušu za taj sveti čas. Sa svetom ozbiljnošću stajao je 14-godišnji mladić kraj oltara i prignuo

glavu da mu je polju krsnom vodom, dok se u srcu pobožno molio Isusu Spasitelju.

Od ponosnog poganskog sina divlje prašume postao je ponizni sluga Velikoga Duha.

APOSTOL VELIKOG DUHA

Vatomiki je prolazila godina za godinom u teškom radu i smjelim planovima. Kući nije smio niti za praznike. Doskora je naučio engleski govoriti i pisati kao da mu je to materinski jezik. Čak je sastavljao i pjesme na engleskom. Bistra glava i neobična marljivost pomogle su mu da je postao najbolji učenik u razredu. Povučena nepokretnost silna prašume preobrazila se u plemenito, okretno, uglađeno vladanje. Što se tiče vanjskog vladanja, izobrazbe i znanja postao je potpuni bijelac. Pa i što se tiče imena. Po želji svojih odgojitelja uzeo je majčino prezime i dodao mu svoje krsno ime. Tako je u arhivu zavoda zabilježen pod imenom Jakov Bouchard. I sad se tako potpisivaо. Samo je pred majkom, rođacima i nekim najboljim prijateljima zadržao staro ime i nazivao se Vatomika.

Kad je kao 18-godišnji mladić završio školu, morao je u ime cijelog razreda kod završne svečanosti održati oprosni govor. Mnogi su se gosti divili tom mladom čovjeku koji je biranim engleskim jezikom govorio tako vješto i slobodno. U cijelom nastupu i govoru bilo je nešto posebno, vlastito njegovoj naravi, što je posebno privlačilo: neobičan izraz lica, svjetle oči, ponosno i dostojanstveno vladanje samim sobom, krasne prispodobe i neobično ugodan zvonak glas. Kasnije je jedan od prisutnih pričao: »Njegov čist zvonki glas razlijegao se dvoranom kao da zvone srebrna zvona.«

No nitko nije ni slutio kako se taj mladić baš u to vrijeme borio u svom srcu za svjetlo i pomoć. Mučilo ga je pitanje koje zvanje da izabere. Da li da se vrati u divlji rodni kraj i bude poglavica svojim Delavarima ili da pode na više nauke? Ili da postane trgovac i skuplja dolare? Ili...? U srcu mu se javlja veliki uzor života, ali gotovo se nije usudio misliti na nj, jer mu se učinio prelijepim i previsokim za jednog indijanskog mladića — da bi, naime, živio samo za Isusa.

Ljubav prema Isusu duboko se ukorijenila u njegovoj duši. I ta ga je ljubav prema Isusu dovela na put k najvrednijem životu kojim može živjeti smrtni čovjek na ovome svijetu, u kojem će učiniti najviše što može učiniti vrijedno i veliko jedno ljudsko biće u ovom zemaljskom životu. Mnogo je molio, postio i prikazivao Bogu još više žrtava nego dotad, a da nije izvana ništa pokazivao, dok mu konačno Božja milost nije jasno zasjala i raspršila sumnju. Odlučio je da će poći u bogosloviju.

+ + +

Međutim, do potpunog smirenja i pune vrijednosti njegova života bio je još dalek put. Učio je protestantsku bogosloviju po Kalvinu u metodističkoj sekti. Ali što je više učio, to su mu se javljale veće i ozbiljnije sumnje o ispravnosti ove nauke ako se usporedi s naukom svetog Evandela. Njegov bistro um otkrivao je nedosljednosti i neispravnosti Kalvinove nauke. Bio je odgojen u zavodu metodista. Tu su ga učili da je Kalvinova nauka pravo i istinito kršćanstvo. A sad, kad je sam temeljito proučio kalvinizam, uzbunila mu se njegova duša. Zar da je to pravo kršćanstvo? A što ako je to samo jedna kušnja, napast, kojoj ne smije podleći? Počeo je usrdno moliti Boga da mu pomogne i prosvijeti ga. Pooštio je pokornička djela. U molitvi bi ustrajao po više sati. Borio se s nebom da ga osloboди duševnih muka. Osjetljiva i fina narav još mu je više otezavala duševne muke. Najviše ga je mučila misao: Što ako sumnja u nauku, koja je možda ipak Isusova nauka? A razum mu je govorio, da nauka, koju sluša od svojih profesora, ne može biti Isusova nauka, kako se nalazi u Evandelu.

Što je više molio, to mu se više činilo da ga Bog ne čuje. Prošli su tjedni i mjeseci borbe i molitve, ali sve užalud. Umjesto željenog mira u duši mu vlada potpuna tama, sumnje, nemir, patnja. Došla mu je misao da sve skupa pusti: i školu i proučavanje vjere, pa da se vrati kući. Ondje bi kao poglavica Delavara opet živio mirno i sretno. Zašto da se tu toliko muči? Ali to je samo napast koju mora odbiti. I Vatomika joj nije popustio. Odlučio je moliti dok ga Bog ne usliša.

(Nastavlja se)

Zvijezda znanosti i svetosti

Contardo Ferrini je bio jedan od najvećih i najutjecajnijih znanstvenika u Italiji. Rođen je 1859. godine u Rimu. Počeo je studirati pravo na Univerzitetu u Rimu, a kasnije je prešao na Univerzitet u Bolonji. U Bolonji je dobio stipendiju za usavršavanje na Univerzitetu u Parizu. Nakon toga je vratio se u Italiju i postao profesor na Univerzitetu u Bolonji. Bio je član Akademije znanosti u Bolonji i član Akademije znanosti u Rimu. Umro je 1902. godine u Rimu.

Piše: Marijan STEINER

Kad je god. 1947. papa Pio XII. proglašio Contarda Ferrinija blaženim, nazvao ga je »uzorom čovjeka katolika naših dana«. Svojim životom Ferrini je pokazao da se može biti svetac i u običnom dnevnom životu u svijetu. Shvatio je da su svi kršćani bez obzira na zvanje pozvani na svetost. Nakon proglašenja blaženim, prozvali su ga »prvim svecem u fraku i kavatice«.

VRHUNSKI PRAVNI STRUČNJAK

Contardo Ferrini (1859-1902) postao je sveučilišni profesor već u dobi od 24 godine! Bio je sjajno potkovan u svojoj pravnicičkoj struci (rimsko pravo), klasično i temeljito obrazovan. Znao je latinski, grčki, hebrejski i sirske, a od modernih jezika njemački, engleski, francuski i španjolski. Doktorirao je s radnjom »Što doprinosi studij Homerovih i Hesiodovih pjesama povijesti kaznenog prava?« Osim u Italiji, studirao je i u Njemačkoj dobivši stipendiju za usavršavanje na berlinskom sveučilištu. Kasnije je radio kao profesor u Parizu, Messini i Modeni.

Ferrini je bio neobično marljiv i poduzetan čovjek, pa je uz pomoć urodenih talenta postigao zamjerno visoko znanje i stručnost. Malo se odmarao. »Tko zna da li će ikad imati četrnaest dana da si malko duh odmorim... Možda će morati čekati na vječnost da ondje otpočinem... Da imam barem snaće da svaku stvar posvetim Bogu!«

Njegova su predavanja očaravala studente. Riječ mu je bila lagana, jasna i duboko promišljena, a izražavao ju je u lijepom obliku i znanstvenom rječitošću. Imao je sposobnost da i najteža pitanja jednostavno i lako protumači. Uz predavanja na sveučilištu uspio je u svom kratkom životu napi-

sati i objaviti preko 200 članka, studija i knjiga.

PAZLJIV I LJUBAZAN COVJEK

Contardo je bio vrlo pažljiv prema roditeljima. Prije nego što je ujutro izašao iz kuće i pošao na sv. misu u obližnju crkvu, donio je majci toplu kavu. I s ocem se jako dobro slagao. Bilo je lijepo vidjeti obojicu u radnoj sobi kako svaki za svojim stolom studira — otac prirodne znanosti (bio je također profesor), a sin rimsko pravo.

Sa svima je nastojao biti prijazan: »Ne smijem pozdraviti bez osmijeha, ne smijem odbiti ni jednu uslugu... ne smijem se ni s kim sastati tako da se od mene rasstanje s nezadovoljstvom!« Jednom je napisao: »Sve možemo reći s nekoliko riječi: gledati u svakome Krista. Naši su bližnji slika našega Oca i pod njihovim tjelesnim prilikama skriven je naš Spasitelj...« Nakon Contardove smrti čule su se i ovakve izjave: »Bio je veoma stroga života, a mi smo ga kolege osobito poštivali kao kakvog asketu. Ipak ga askeza nije priječila da bude mlio, ljubazan... Ako Ferrini nije svet, tko bi to onda mogao biti?... Bio je uslužan, rado je boravio u društvu s prijateljima... Bijaše dobar, mogu reći, najbolji i najugodniji čovjek što sam ga poznavao...«

LJUBITELJ PRIRODE

Ferrini je rado čitao veliku knjigu koja mu je govorila o Bogu: prirodu. Osobito je volio planine. »Jadne li mladosti koja raste zgrbljena, siromašna i tijelom i duhom, bez ideja i odvažnosti; koja ne zna za drugu šetnju nego po ulici, koja ne pozna drugog horizonta osim onoga što ga vidi s prozora, koja ne vidi drugih vidika osim onih o kojima čita u knjigama! Jadne li mlađeži koja nikada nije uzašla na vrh kojeg snježnog brda! U ovakvim dodirima s prirodom osjećamo doista Božju blizinu i promatramo njegova čudesna djela.«

Sam je iskusio kako priroda pozitivno utječe na razvoj čovjeka. U prirodnim ljepotama, u divnim osamljenostima planina, među dubokim ponorima, na snježnim vrhuncima obasjanima čistim suncem, nalazio je snagu za svoje tijelo i dušu. »Lijepo je slušati kako se s vrha osamljenog brda, rekao bih, svečano približava Bog, te u divljoj prirodi promatrati njegov vječito mlađahni osmijeh.«

DUBOKI MOLITEJ

»Molim Boga da molitva nikad ne zamre na mojim ustima, jer kad bi se to dogodilo, bio bi to za mene najcrnji dan... Ne znam kako bih se ujutro probudio bez Božjeg blagoslova, kako bih navečer legao bez Isusova zagrljaja. Takav bi život morao biti sličan mrkloj noći, pun poniženja i očaja...«

U molitvi duša promatra ljetoput i neizrecivu dobrotu svojega Boga i kaže mu: Ja te ljubim! A Bog gleda na osjećaje svojega stvora, njegovo je očinsko srce ganuto i odgovara duši: Ja te ljubim! Duša zanesena kaže: Oče! A on: Sine!« Ferrini je uživao u Bogu jer ga je ljubio velikom ljubavlju. Njegovo jedino pravo veselje bilo je da se sjedini s njim. Znao je reći: »Radost našega srca je pravo Božje, vjera u njegova obećanja, radost radi njegova prijateljstva, veselje radi njegove dobrote i slave.«

Umro je od tifusa u napunu životne dobi. Nakon njegove smrti jedan od njegovih znalaca i poštovalaca je rekao: »On je bio jedan od onih rijetkih bića koja kao da Bog daje zato da se izmirimo s ljudima i da nas uspješnije potakne na dobra djela.« Ferrini je postigao svetost preko znanosti, zauzetosti za bližnjega i nastojanjem oko vlastitog posvećenja.

CONTARDO FERRINI

TATJANA, NE KLONI DUHOM, BOG TE NEIZMJERNO LJUBI!

(Nastavak sa str. 257.)

i sav svijet sazna naše grijehe, kad nam ih je Bog oprostio! Nije mjerodavan svijet, nego Bog, a On nagraduje i podneseno poniženje.

U sjevernoj Africi živio je jedan raskalašen mladić. Da bi se i Bogu narugao, dao je svom vanbračnom sinu ime Adeodatus — od Boga darovan — Božidar, a bio je plod njegove strasti. Bog ga ipak nije odbacio. Dapače, taj se mladić obratio na velike mamine molitve, krstio se, utvrdio u krepsti, postao biskup, veliki crkveni svetac i naučitelj. To je sv. Augustin. Sav je svijet znao njegovu prošlost, a Augustin ju nije krio, nego je potvrdio ono što je rekao sv. Pavao: »Gdje je obilovalo grijeh, još je više obilovala Božja milost!« Augustinovim primjerom i naukom mnogi su potaknuti na obraćenje i postigli posvećenje. Tako je njegova poniznost nagrađena. To i jest Božja veličina, da i naše slabosti može okrenuti na dobro.

Što se tiče redovničkog zvanja, tu valja biti razborit. Ako bi ti htjela u samostan samo da »pobjegneš od svoje prošlosti, bilo bi to zvanje sumnjivo. Ipak, i to može biti poticaj da više razmišljamo o onome na što nas Bog zove. Ne prenagli se! Razgovaraj s isповједnikom, duhovnikom, da razabereš koji je korak pravi. U jedno nikad ne sumnjaj: Bog te neizmjerno ljubi, i u njegovim si očima neizmjerno vrijedna!«

UREDNIK

K N J I G E

Na adresi FRANJO EREIZ, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699, možete naručiti slijedeće:

Od Ante Katalinića mogu se nabaviti slijedeće knjige:

NAŠ VELIKI LANG — 300 d.

LOVRO KRIZOGON — 100 d.

PSOVKOM OKALJANA RODNA GRUDA — 100 d.

Od Petra Ribinskog mogu se nabaviti slijedeće knjige:

EUHARISTIJA U NASEM ŽIVOTU — 100 d.

IZ ŽIVOTA Broj 8. Cijena 250 d.

PISMA MLADIMA — 600 d.

Od Josipa Badalića mogu se naručiti ove knjige:

JA LJUBIM PODNEVNI LJETNI ZAR, pjesme Milana Pavelića. Cijena 300 d.

MILAN PAVELIĆ — isusovac, pjesnik. Životopis. Cijena 300 d.

Od Franje Šipušića mogu se nabaviti ove knjige:

MOJA VJERA — kateheze. Cijena 500 d.

DEKALOG — kateheze. Cijena 500 d.

OSOBNA POSVETA SRCU ISUSOVU, F. Alcanis — 100 d.

ČOVJEK I KRŠCANSTVO, Miljenko Belić — 100 d.

PRVI ISUSOVCI, James Brodrick — 400 d.

TAJNE GRADA PALAHORA, roman za djecu. Napisao M. Catalany. Cijena 120 d.

KRIŽNI PUT — 100 d.

ISUS, Jean Guitton — 400 d.

ISUS — OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI, Mato Zovkić — 550 d.

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA, Bernhard Häring — 400 d.

IZGUBLJENO JEDINSTVO, roman iz crkvene povijesti. III dio. Napisao W. Hünermann. Cijena 400 d.

BL. KLAUDIJE KOLOMBI — ERE, apostol pobožnosti Srca Isusova. Filip Mašić. Cijena 100 d.

MOJI DNEVI U TVOJOJ RUCI, J. B. Laur — 200 d.

RASTAVLJENA, Pierre Mauzac — 300 d.

BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA, razmatranja i propovijedi za sve blagdane u godini. Josip Njavro. Cijena 250 d.

ZIVOT DOSTOJAN ŽIVOTA, Valent Pozačić — 600 d.

OBRAĆENJE, Matijaž Puc — 100 d.

PLAMENOVI SRCA, pjesme. Stjepan Šimeta. Cijena 200 d.

DUHOVNI DNEVNIK KARDINALA BEE, Stjepan Schmidt — 500 d.

ISUSOVCI I HRVATSKI NAROD, Miroslav Vanino. Cijena 1500 d.

Na adresi: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 — 41001 ZAGREB, pp. 343 možete naručiti slijedeće knjige:

EUHARISTIJA I NJEZINA POVIJEST, Inos Biffi i Franco Vignazia. Veliki format, ponovljeno izdanje, četverobojni tisk, 120 stranica, tvrdi uvez. Cijena 2.400 d. —

Knjiga je zamišljena kao pomagalo za euharistijski pastoral. Namijenjena je mlađima, ali i svima kojima je do zrelosti vjere. Za katehete priređena i posebna pitanja po knjizi kao pedagoško pomagalo. — Izvrstan poklon.

SLAVENSKI BLAGOVJESNICI

SVETI ĆIRIL I METOD, Franc Grivec. Str. 240. — Cijena 1.600 d. Klasično djelo o svetoj braći Ćirilu i Metodu i njihovoj slavenskoj misiji.

BOG NADOHVAT DUŠE, Nikolas Herman. Mistička iskustva sve više čitanog mistika XVII st., zvanog Brat Lovro. — Cijena 840 d.

GLAZBENA ZRNCA IZ BOSNE, Zdenka Miletić. — Zapis o crkvenoj, pučkoj i muslimanskoj tradiciji pjevanja u Bosni, — Cijena 1.800 d.

SVI ME VOLE SAMO TATA

NE, napisao Đuro Zrakić. Roman o životu mladeži kojoj su roditelji rastavljeni. 14. izdanje, ilustrirano. Cijena 400 d. Naručuje se na adresi: »MARIJA«, Jonača 1, 58230 SINJ.

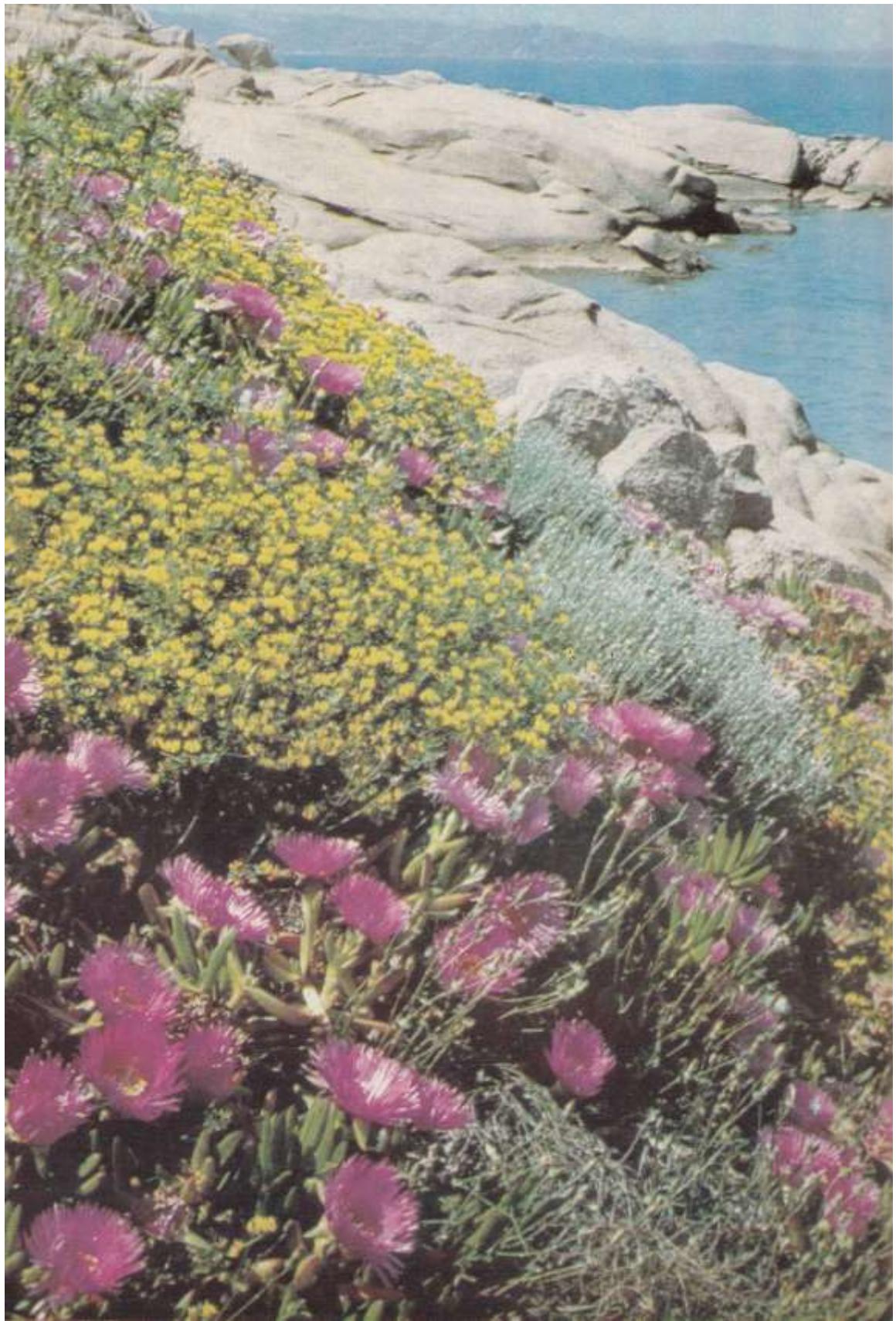
JUKIĆ, zbornik radova iz područja teologije, filozofije, povijesti i književnosti. Broj 15. Među ostalim donosi: Rahnerove formule vjere; Uputa o teologiji oslobođenja; Dometi i granice znanosti; Bosansko srednjovjekovlje. Ovaj broj ima 155 stranica. Cijena mu je 800 d. Naručuje se na adresi: ZBORNIK JUKIĆ, Aleja B. Bujića 111, 71000 SARAJEVO.

Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- .. Gospodin od brze pomoći i sv. Leopoldu za zdravlje i za druge primljene milosti. — Majka iz Podr. Podgajaca
- .. za sretan uspjeh operacije i za druge milosti. — Mara Miloš, Podr. Sesvete
- .. i sv. Ignaciju za primljenu milost. — Jedna osoba
- .. Gospodin od brze pomoći i ostalim mojim zaštitnicima za poboljšanje zdravlja i za druge primljene milosti. — N. N., Durđevac
- .. sv. Leopoldu, sv. Nikoli Taveliću i sv. Antu za primljene milosti. — Elizabeta Grošić, Malmö (Švedska)
- .. Gospodin od brze pomoći i sv. Leopoldu za dobiveno zdravlje. — Kata Mikinčić, Divoševci
- .. i Gospodin od brze pomoći za velike milosti. Anka Matošić, St. Topolje
- .. Presv. Krvi Isusovoj, Gospodin od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molbe. — P. K., Vinogradci
- .. i sv. Leopoldu na primljenim milostima. — Ana O., Zagreb
- .. Gospodin od brze pomoći, sv. Antunu i drugim zaštitnicima što su mi spasili unuka u teškoj prometnoj nesreći. — Baka iz Slavonije
- .. Gospodin od brze pomoći i Maloj sv. Teresiji na uslišanim molbama. — Ana Crnjen, Sumeće
- .. Gospodin od brze pomoći i svima svetima na svim milostima u životu, a posebno za izmirenje u obitelji. — K. L., Sunja
- .. Gospodin Zalosnoj i svima svetima na primljenim milostima koje ne mogu ni opisati ni za njih se zahvaliti, a napose što mi je kćerka rodila zdravo dijete. — Zahvalna obitelj, Medimurje P.
- .. za primljene milosti. — Evica Farski, Vrbovec
- .. Gospodin od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Majka, Bosanski Šamac
- .. Gospodin Trsatskoj, Ivanu Merzu i Majci Klaudiji za pomoći. — Ursula, Rijeka
- .. za sretan uspjeh unuke u školi. — Prabaka i baka
- .. i sv. Leopoldu za stalnu pomoć i zaštitu mojoj velikoj obitelji i za zaposlenje kćerke — Š. Bulović, Zagreb
- .. Gospodin Pompejskoj, sv. Antu i sv. Leopoldu za sretan porod moje unuke. — Baka Kata iz Opuzena
- .. »Dana 19. 5. 1986. bio je ugrožen život mojih unuka: Roberta (6) i Dražena (5). Oni su se popeli na traktor i uspjeli su ga pokrenuti. Kad sam to opazio, prepadoh se za njihove živote i zavapih: 'Isuse Kriste, smiluj se!' Traktor je udario u zid i stao, a njima se ništa nije dogodilo. Izražavam zahvalu Srcu Isusovu na toj čudesnoj i velikoj pomoći.« — Janko Stahan, Zlatar
- .. sv. Ani i drugim zaštitnicima za sretan porod. — Obitelj Ivić, Valpovo
- .. za uspjeh u poslu i za druge milosti. — Moliteljica Ana
- .. Gospodin od brze pomoći i ostalim zaštitnicima za primljenu pomoć. — K G D
- .. za primljene milosti. — Marija Budin, Grabov Potok
- .. za svoje i sestrino zdravlje, uz preporuku cijele rodbine. — Čitateljica Glasnika
- .. i Gospodin od brze pomoći što su mi nakon obavljene devetnice vratili zdravlje bez liječnika i tableta. — Baka Marica (86 g.), Slav. Brod
- .. i Majci Božjoj Bistričkoj za sve milosti u životu. — Barica Kolar, Pregrada
- .. Gospodin Sinjskoj, sv. Nikolji Taveliću i služi Božjem Petru Barbariću za primljene milosti u osobnim i obiteljskim potrebama, osobito za tjelesno i duševno zdravlje. — Martin Topic
- .. Gospodin Zalosnoj, sv. Leopoldu i svim ugodnicima Božjim za mnoge utjehe u mom životu. — D. S., Zagreb
- .. Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i sv. Leopoldu za sretan porod unuke. — Bala Rogan, Marija Gorica
- .. i Gospodin od brze pomoći za uslišanje u potrebi. — M. Lovrić, Valpovo

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

9 SRCA ISUSOVIA
I MARIJUNA

rujan 1986. god. 77. cijena 65 đ

TKO UPOZNAJE BOGA, IMA
VALJAN RAZLOG ZA RA-
DOST I PJESMU (Snimio Ivan
KNAFELJC)

I PUTEM ŽIVOTA KORA-
ČAMO SIGURNIJE, AKO ZNA-
MO CILJ

Tvoja Riječ je naš Kruh svagdanji

Siješ sjeme i kažeš: sjeme je Riječ.

Sjeme pada na dobru zemlju.

Riječ Tvoja silazi u poniznost srca.

I niknu sjeme.

I raste Riječ.

I cvjeta nada.

I zriju djela.

I klas je prepun Riječi.

Njoj u srcu postade tijesno,

jer Riječ je veća i od srca.

Kad vas Riječ preraste, viknite je svima!

Blaženi oni koji gledaju za njom,

jer čovjek živi od Tvoje Riječi.

Hrani nas kruhom Riječi svoje!

Obuzmi nas riječju svoga Kruha!

Kruh Riječi svoje daj nam danas!

Ignacije BELAK

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izдаје: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steinher. - Tehnički urednici: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinačnog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjera ka na više dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarsina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. RUJAN 1986. BR. 9

SADRŽAJ

Jesen za mnoge znači početak novog radnog razdoblja. Sretno, dakle, i s Božjim blagoslovom! Ne uzmite ovo samo kao praznu riječ, nego kao poruku za život. Doista, s Bogom sve, bez Boga ništa! Isus hoće da to razumijemo i prihvativimo. Bez toga dolazi kriza moralna, obitelji, života, svega! Obitelj koja računa s Bogom, ne boji se prihvatići brojniju djecu, i sama djeca već su nagrada ocu i majci ako su svome pozivu prilazili odgovorno pred Bogom i svojom savješću — i pred narodom! I narodi koji računaju s Bogom, neće ostati iznevjereni. Računa li narod Hrvata s Bogom? Tko Boga psuje, s Njim sigurno ne računa. Glasnik nas želi voditi upravo tom linijom — da u životu računamo s Bogom. Mnogi čitateљi tako ga shvaćaju i prihvacaјu, pa nam to i pišu. Osobito su dragocjena pisma mlađih čitalaca. Njima poručujem kao urednik: Ne ustručavajte se navesti nam svoju punu adresu. Bez vaše privole nikome je ne odajemo, a vama ćemo moći brže odgovoriti, da ne čekate odgovor po više mjeseci.

I u ovom broju Glasnika prisutne su Papine misli, pa i jedna molitva. Pred nama se i dalje izgrađuje marijanski mozaik hrvatske povijesti. Unuk Vjeko piše o svom djedu. Da, takvi su ljudi uvijek bili veća sigurnost negoli pisani ugovori. Aforist piše aforistički o ljubavi i seksu, a na stranice Glasnika opet se vratio i Ivan Fuček rješavajući teške životne probleme, osobito iz braka i obitelji. Reportaža nas vodi pod Vlašić u Bosni, da bismo se bolje upoznali i više zavoljeli, jer smo jedan narod i jedna Crkva, koja se s pravom ponosi svojim velikanom i svjetlim likom, nadbiskupom Josipom Stadlerom. Dakako, da ovdje ne mogu istaknuti sve, pa vi nastojte pronaći baš ono što ja ne ističem, jer će možda baš to biti za vas najzanimljivije.

HVALA NA PISMU	— — — — —	292
RAZGOVOR U OBITELJI, V. Miklobušec	— — — — —	294
VJERNOST LATINSKE AMERIKE, J. Antolović	— — — — —	296
KRIZA MORALA, R. Grgec	—	298
ISUS HOĆE DA RAZUMIJE MO, R. Brajčić	— — — — —	299
PAPA, UZOR MOLITVE, S. Bošnjak	— — — — —	300
SLAVA TEBI, BOŽE!, F. Višnjić	—	301
PRIZNANJE, S. Bošnjak	— —	301
GOSPA STOMARIJA U KASTEL NOVOM, A. Katalinić	— — —	302
MOJ DID NIKOLA, Unuk VJEKO	—	304
LJUBAV I SEKS, AFORIST	—	305
PODKRAJ POD VLAŠIĆEM, TINO	—	307
U CRKVI TVOGA VJENČANJA, I. Fuček	— — — — —	308
KRIST JE UZA ME, S. Kuzmić	—	310
BOG JE PRISUTAN U SVIJETU, F. Višnjić	— — — — —	311
PISMO, IVNA	— — — — —	312
GUBAVCI, M. Rusan	— — — — —	314
CRVENI MRAVI I KOMARCI, A. Gabrić	— — — — —	315
VJERSKI ŽIVOT U GAIBIRI, S. Mužlć	— — — — —	316
BOG JE SAČUVAO I DIJETE I MENE, E. Verlić	— — — — —	317
VATOMIKA, F. Weiser	— —	318
VELIKAN CRKVE U BOSNI, M. Steiner	— — — — —	320
OGLASI	— — — — —	322
ZAHVALNICE	— — — — —	323

Hvala na pismu

PREVELIKA RAZLICA U GODINAMA

Djevojka sam od 19 godina, zaposlena. S jednim mlađicom zabavljam se već 8 mjeseci, ali ne znam da li mu je doista stalo do mene. On je poznat, ima lokal i doista prijatelja. Svidjela sam mu se na prvi pogled, mada on ima prilike upoznati mnoge djevojke. Ja sam mu na početku veze objasnila da se ne želim sezati. Problem su ipak godine. On ima već tridesetetiri, i ja sam za njega premlada i neiskusna. Pokušali smo prekinuti i ostati samo prijatelji, ali nije uspjelo. Osvojio me, i tako smo ostali skupa sve do sada. Pred svojim kolegama govorim da smo samo dobri prijatelji i da me ne misli ženiti. Praznai mi je da me voli, ali je ipak ponekad prema meni grub. Jednom mi je opalio i šamar. Ponekad i piće, ali on je čovjek koji zna svoju budućnost, dok sam ja još nesigurna, i ne znam hoću li moći živjeti mirno ako ga

napustim. Ponekad zna biti ljubomoran, a ponekad me opet lijepo savjetuje itd. Sada kad je počimalo ljeto, počeo je bježati od mene. Veli mi da ćemo zimi opet biti bliže jedno drugome. Ponekod sam i prespavala kod njega, ali roditelji to ne znaju jer bi me ubili. Jednom sam već imala mlađića, ali me napustio. Sada bi se on vratio, ali ja ga ne želim, jer mi je nanio mnogo boli i sramote. Lijepo vas molim da mi reknete da li sadašnji mlađić ozbiljno misli ili se samo zeza. Jednom mi je srce već ranjeno i ne bih željela da to opet doživim. Sadašnji moj mlađić pojavljuje se sa mnom na javnim mjestima i čekao me poslije posla, jer radim do kasna kao konobarica. Ja njega volim!

MAJA

Dok ti, Majo, čekaš moj odgovor (3 mjeseca!), prilike oko tebe sigurno su se doista izmijenile. Možda već i sama znaš odgovor koji tražиш od mene, ali ja ne odgovaram samo tebi, nego svim tvojim vršnjakinjama s istim problemima kao što su tvoji.

Onaj kome se netko na prvi pogled odmah i svidi, obično mnogo toga ne vidi. Da si iskusnija, znala bi da mu sigurno nisi prva koja bi mu se svidjela odmah na prvi pogled. To što si mu odmah na početku objasnila da se ne želiš "sezati" nego samo ozbiljno razgovarati, njemu je bio signal da ima pred sobom neiskusnu djevojčicu, i njegovi apetiti za "zezanjem" samo su porasli.

Dobro je ako je ostalo samo na tome, ako on nije tražio više, niti si mu ti dala više. Što se godina tice, zainsta ste u prevelikom raskoraku. On bi ti skoro mogao biti otac. Ne vjeruj previše svome uspaljenom srcu. Pitaj više razum što on kaže.

Veliš da niste uspjeli prekinuti i ostati samo prijatelji. A zar ste nešto više od toga? Ja sumnjam da ste i to! U čemu je to on tebe osvojio? A jesli li ti njega osvojila? Očito je da nisi, i dobro je što nisl. Da jesli, drugaćije bi se izražavao pred kolegama koji dobro vide da niste jedno za drugo, i ne bi ti opalio onaj šamar. Sama priznaješ da on zna svoju budućnost, dok si ti još nesigurna. Veliš da je početkom ljeta počeo bježati od tebe. Ako je posve pobjegao, sreća za tebe, a kad dode zima bježi ti od njega.

Ponekad si prespavala kod njega. Zašto bi te roditelji zbog toga ubili, ako je to nešto bezazleno? Reci pravo, možeš li tom "mladiću" vjerovati više nego svojim roditeljima?

Mislim da u ovim mojim recima imaš odgovor na pitanje koje si postavila. No to je moj odgovor. A tvoj? Zar ga zbilja moraš tražiti od drugih? Na kraju pisma veliš: "Ja njega volim!" A, ja, vidiš, u to jako sumnjam. Sumnjam, dapače, da ti znaš što to znači voljeti s brakom kao ciljem pred očima. Preporučujem ti knjigu: Juraj Gusić, DJEVOJKA I LJUBAV, a naručuje se na adresi Glasnika, ili knjigu: DJEVOJKO ZNAŠ LI LJUBITI?

Kao kršćanka moraš se za budući brak ozbiljno pripravljati i ne srljati grlo u jagode. O tvom braku ne ovisi samo tvoja sreća, nego i sreća tvoga muža, tvoje djece, pa i njihove djece. Zato dobro promisli o čemu se radi. Samo razborita supruga-majka može podići sretno potomstvo!

UREDNIK

SUTNJA JE MUDROST

Marijo, grijeh ti je u ispo-vijed oprošten, onakav kakav je mogao biti u tako ranoj i nezreloj dobi. U to ne-moj sumnjati. Naknadno kad si ti sazrela i shvatila »glu-postu« koja je počinjena, ona nije postala teži grijeh. Prema onome tko te na to naveo, a kao rod stalno ti je u blizini, nastoj se vladati sa-svim prirodno. Danas je to sigurno i njemu bolna uspo-mena, ali ono što smo uči-nili ne možemo zaboraviti. Već je to pamćenje kao ne-ka kazna za promašaje. Sva-ko očitovanje prezira ili pred-bacivanje samo bi i njemu i tebi zagorčavalо život, a ništa ne bi popravilo. Radije zahvaljuj Bogu što te je svo-jom milošću sačuvao da ne odeš po zlu putu. Ta je mi-lošt daleko veći dar nego što je čin bio grijeh. Ta oboje ste bili djeca! Mlađiću o to-me ništa ne govori, i ni pod koju cijenu ne uvlači ime onog dječaka u njegovu svijest. Mogao bi ga zbog toga zamrziti, a to ne vodi ni-čemu. Ako je tvoj mlađić pošten i dobro poučen, zna da je do povrede himena moglo doći i na bezbroj dru-gih načina, a on je tebe za-volio danas jer vidi da si da-nas vrijedna i poštena dje-

vojka. Ako bi previše tražio po tvom ranom djetinjstvu (a sigurno bi mogao i sebi koješta prigovoriti!), nije zreo za brak. Uostalom, ako ti ne vjeruje danas, neće ti vjerovati ni sutra, a sumnji-čenje vodi u bračne razdo-re. U tom slučaju šutnja je mudrost!

UREDNIK

PERINA MAJKA VJERUJE U VRACANJA

Možda ovo moje pismo ne-ćete objaviti, ali bio bih pre-zadovoljan da to učinite. Već šest godina živim u braku. I-mamo dvoje djece: kćerku i sina. Bili smo sretni i zado-voljni, a onda su nas snašli teški problemi koje su nam natovarili roditelji, osobito moja majka. Prije pet mjeseci istjerali su nas iz kuće ni krive ni dužne, i sada se potucamo po tudim kućama. Sve je zakuhala moja majka. Ona vjeruje u vraćanja, ga-tanja i čaranja. Čim bi je ne-što zaboljelo, odmah kaže: »Opet su me očarali, ureklji!« Optuživala je zato nekoliko nedužnih žena u selu, onda roditelje moje supruge, i na kraju mene i moju suprugu. Do sada sam je volio kako se samo majku voli, ali sada sam je počeo tako mrziti da vam to ne mogu izreći. Ka-ko bi ona voljela mene kao svoga sina, kad na mene ba-ca toliku sramotu. Vjerujte, nisam ja to zasluzio! Ali ka-ko to reći njoj, kad na njezin poticaj otac mora svaki čas k hodži po »zapise«, a na kraju bude opet sve po sta-rom. Roditelji mi sada žive sami i pate se, a mogli su imati moju veliku pomoć vazda pri ruci, pogotovo jer su već ostarili. Prije pet go-dina pretplatio sam ih na

Glasnik SIM, a sada prepla-ćujem i sebe. Moji roditelji drže i Sveti Pismo u kući, a i još neke svete knjige. Ali ja se pitam: Ima li smisla čitati tako svete stvari, a vje-rovati u razne čarolije i vratžbine. Pomišljaš sam na one najcrnije stvari, da ih podavim, ali se opet sjetim: roditelji su mi. A sjetim se i svoje dvoje dječice. Ne znam kako bih nagradio onog tko bi ih uspio razuvje-riti, osobito majku, da shva-ti kako od tih čarolija nema ništa.

I. Š.

Objavljujemo ovo pismo s najkraćim mogućim osvr-tom na njegov sadržaj. Ako je sve upravo tako kako pi-sac veli, onda možemo reći:

Kršćanin poučen u svojoj vjeri i koji živi s pouzdanjem u Božju providnost, tako ne postupa. Tako će postupati samo nepoučen ili onaj koji je vjeru Izgubio. Kršćanstvo je baš u tome veliko što čo-vjeka oslobada od robovanja sumnjivim silama i grubim zabludama. Crkva rado prihva-ća sva dostignuća znanosti, i njima se služi, dokle god sve ostaje u skladu s Bož-jim zakonom, kako onim pri-rodnim, tako i objavljenim.

UREDNIK

Razgovor u obitelji

Obitelj s petero djece u Zagrebu! Zaista ih nema u svakoj ulici. Kad samih zamolio da razgovaramo za Glasnik, malo su se ustručavali. Ne smatrali se tako dobrima da bi drugima govorili o sebi. Ta me iskrenost još više nukala da baš s njima razgovaram. Oni žive i rade tiho i ničim se ne žele isticati, a u svom domu i životu nastoje izgraditi kršćansko ozračje. Mali je Tomislav najživlji, i on mi je ostale predstavio po imenu: »Tata je Mladen, mama je Zdenka, ona je Melita, Ivica, Hrvoje, ja i Krešimir. Najslade je bilo čuti od to dvoje najmanjih tko koga najviše voli. Tomislav voli Krešeka i Krešek najviše voli njega, jer njih se dvojica najviše igraju. Melita je od djece najstarija. Završila je treći razred srednje škole.

Urednik — Melita, da li je tebi drago što ste obitelj s više djece?

Melita — Meni je svakako drago što nas je više. Nikad mi nije dosadno! Tužno je kad djevojci mojih godina nema tko reći seka, niti ona ima kome reći braco, a to tako slatko zvuči. Imam prijateljica koje žale što su same. Roditelji su tu, da, ali treba imati još nekoga koga možeš voljeti i tko te iskreno voli. To se najbolje uči među braćom i sestrama.

Urednik — Da li se i među vama mladićima kada o tome razgovara kao što razgovara Melita sa svojim kolegicama?

Ivica — Bude takvih razgovora među prijateljima u školi. Kada čuju da je nas petero u obitelji, počnu me sažaljevati, jer misle da onda sigurno nemam novaca, i ne mogu imati sve što zaželim. Neki upravo zbog toga vole što su sami, jer imaju sve što hoće.

Urednik — Od koga su mlađi poprimili takvo shvaćanje?

Ivica — Od svojih roditelja i drugih starijih. Oni stalno ističu kako su kao djeca bili jako siromašni, i da ne žele svojoj djeci takvog djetinjstva. Zato ih radije nemaju, ili ih imaju jako malo.

Urednik — Da li ste kada o tom pitanju, imati ili ne imati djece, razgovarali sa svojim nastavnicima?

Ivica — Razgovarali smo s drugaricom iz marksizma. Ona je rekla da bi svaka obitelj morala imati najmanje troje djece, jer je kod nas jako nizak natalitet. Od nas 36 u razredu ja sam iz obitelji s petero djece, i ima još jedan kolega iz Zagorja iz obitelji sa šestero djece. Svi su drugi ili jedinci ili najviše dvoje.

Melita — I mi smo razgovarali na početku školske godine s jednom novom profesoricom na satu upoznavanja. Kad sam rekla da nas ima petero djece u obitelji, nastao je urnebes. Čudenju nije bilo kraja, kao da je to ne znam ti ni ja što. Od nas 32 u razredu, samo još jedna kolegica ima dvije sestre, a ostali svi su »solisti» ili nešto više.

Urednik — Što misliš, Melita, kakav će stav u toj stvari zauzimati kolegice kad se budu za koju godinu udavale?

Melita — Kao i do sada nijihovi roditelji: jedno, dvoje, nijedno. Prevladava mišljenje da dijete mora imati sve što zaželi, a to je onda nemoguće ako je više djece.

Urednik — Vas je petero. Pa što vama manjka, a drugi imaju?

Melita — Meni ne manjka ništa, ja imam sve što mi je potrebno da budem sretna. Ako mi manjka nešto u materijalnom smislu, to nije važno. Materijalne stvari ne mogu nikoga usrećiti. To misle samo sirovi ljudi, karijeristi.

Ivica — Ja imam sve što imaju i drugi, jedino nemam toliko novaca kao neki buržui.

Urednik — Da li vi, Mladen, možete svojoj djeci pridavati sve što im je potrebno?

Mladen — Mislim da mogu. Čuli ste i sami. Moram priznati da su nam djeца skromna. Smatram, dapače, da su višek donosi više štete nego koristi. Tko previše obiluje, ne zna biti racionalan. Ja, da i imam, ne bih davao djeци više nego je potrebno, jer je važno da nauče i ostaju skromni, jer tada će biti i radišni, neseobični.

Zdenka — Mi nismo nikad dospieli u neku veću krizu. Ono što smo imali, nastolali smo rasporediti tako da se zadovolji ono najbitnije, a ostalo se već nekako riješilo.

Urednik — Hrvoje, kako bi se ti osjećao da sada nema Melite, ili bilo kojeg od vas?

Hrvoje — Kako? Glupo! Bići sam za Božić, to je previ-

še tužno. Ovako smo jako, jako veseli.

Mladen — U našoj obitelji svatko ima svoje mjesto, svoje značenje. Čim netko fali, osjeća se praznina. Svako dijete je originalno, i drugi ga ne mogu nadomjestiti.

Urednik — To znači da je jedna sređena obitelj slična lijepom čilimu. Čim bismo jednu boju, ili jednu šaru izvukli, osjetilo bi se da je slika krnja.

Mladen — Dobra usporedba. Čim netko fali, slika je blijeđa.

Urednik — Da li su vama, Zdenka, kolegice ili susjede prigovarale kada ste rodili više djece nego što je uobičajeno?

Zdenka — Kako ne! Već kod trećega, kad sam rodila Hrvoja, govorile su mi da sam luda. A što bih ja sada bez Hrvoja? Svako slijedeće dijete bilo mi je najdraže dijete, i uživalo je ljubav svih starijih. Ja se na prigovore nisam obazirala, pa su i drugi mene pustili na miru. Sada vide da smo mi s petero djece sretni, i da su naša djeca sretnija i veselija nego tamo gdje je samo po jedno ili i dvoje. Mislim da smo tako nekim malj poticaj da se ne zadovolje samo s jednim ili dvoje. Vidimo da ima sve više naših poznatih obitelji koje su prešle na troje. To je već nešto.

Urednik — A zašto se roditelji boje djece?

Zdenka — Boje se posla. Kasnije im je žao, ali bude obično prekasno. Jedinci ili jedinice imaju onda za društvo cuka ili malo psetance, jer nitko ne voli biti sam. Onda ih izvode na šetnju, i koješta.

Mladen — Djeca su pitanje uvjerenja. Imaju ih ili nema-

ju jednako bogati i siromašni. Pitanje je da li netko hoće ili neće biti sudionik u stvaranju života. Danas nije u cijeni ni očinstvo ni majčinstvo, ni svećenik, nitko i ništa, samo novac, zabava... Ljudi žive samo za danas. Ako moraju nešto dati od sebe, onda to doživljavaju kao osiromašenje. Misle da će se sami i samostalno brže i više uzdići, a to je krivo. Tko se zatvori u sebe i u svoje potrebe, niti usrećuje, niti je sretan.

Melita — O tome se, na žalost, skoro nikada ne govori na televiziji niti se o tome piše u novinama, niti se raspravlja na javnim zborovima. O tome govori još samo Crkva, a to je premašlo.

Zdenka — Da nemamo ova dva najmanja, meni bi bilo jako dosadno, iako imamo vrt, kuću i drugog posla. Najljepši je ipak posao odgajati dijete!

(Nastavak slijedi!)

Razgovor vodio: UREDNIK

Nakana Apostolata molitve

DA KRŠĆANI LATINSKE AMERIKE BUDU VJERNI SVOJIM
KRSNIM OBVEZAMA

Vjernost Latinske Amerike krsnim obvezama

500. OBLJETNICA EVANGELIZACIJE AMERIKE

Kako nam je poznato iz povijesti, Kristof Columbo je g. 1492. doplovio u Ameriku. Uskoro nakon otkrića tog kontinenta otpočinje i njegova evangelizacija. Tome je već 500 godina. Biskupi Latinske Amerike odlučili su pri-godom petstoljetnog jubileja evangelizacije svoga kontinenta probuditi svijest o »angažmanu«, što ga vjernicima nameće njihovo pokrštenje. Pripravu za proslavu jubileja evangelizacije toga kontinenta otvorio je 12. listopada 1984. u Santo Domingu sam Sv. Otac Ivan Pavao II. Obraćajući se tada Vijeću biskupa Latinske Amerike, Papa je u svojem govoru sažeо poltučljetnu povijest američkog kršćanstva.

Naglasio je, kako je otkriće Amerike i njezina evangelizacija bio providencijalni događaj, »koji je — kako je to 15. srpnja 1892. rekao Leon XIII. — poveo jedno neizmjerno mnoštvo nadi vječnog života«.

Povijest američkoga kontinenta bila je povijest grijeha i milosti, jer iako su osvajači — famozni konkvistadori — počinili mnogo zla, očitovahu se također velikodušnost, plemenitost i heroizam onih, koji su ustajali u obranu ljudskih prava, koji su bi-

li neumorni u naviještanju Evangeliјa i u promicanju socijalne pravde. Na tom području radilo ih je mnogo, a proslavila su se naročito dva imena: dominikanac Bartolomeo de las Casas, te isusovac sv. Petar Claver.

12. LISTOPADA 1984. SV. OTAC IVAN PAVAO DRUGI OBRACA SE VIEČU BISKUPA LATINSKE AMERIKE U SANTO DOMINGU. TIME JE ZAPOCELA VELIKA DEVETNICA OD 9 GODINA, KOJA CE SE ZA VRSITI 1992. G.

I tako je Južna Amerika ubrzo postala kontinent s dubokim pečatom katoličke vjere, unatoč golemlim poteškoćama s kojima se Crkva morala susretati kroz čitavo XIX. i prvu polovicu XX. stoljeća. Te poteškoće nisu po-

sve nestale ni kasnije, no Papa ipak smatra da se u budućnost Crkve u Latinskoj Americi može gledati s pouzdanjem. Da bi ono bilo opravданo, Sv. Otac je naglasio nužnost proročkog svjedočenja za Krista i njegovu prisutnost u današnjem svijetu. To će se ostvariti ako se Crkva i njezini vjernici budu otvorili »civilizaciji ljubavi«.

DEVETNICA OD 9 GODINA

Da bi se što bolje pripremio petstoljetni jubilej evangelizacije Latinske Amerike, Vijeće tamošnjih biskupskih konferenciјa pozvalo je na veliku devetnicu, koja je započela g. 1984., a završit će g. 1992.

Ta devetnica, kako je precizirao predsjednik CELAMA (Vijeće biskupskih konferenciјa Latinske Amerike), poziv upravljen svemu Božjem narodu: obiteljima, bazičnim zajednicama, župama, biskupijama, svemu onome mnoštvu krštenih Latinoamerikana-

ca.

Što to konkretno znači? To znači: dozvati u svijest svu povijest vjere u Latinskoj Americi, da bi jače zasjale one svijetle stvarnosti koje razveseljavaju, ali i one mračne koje ražalošćuju te pozivaju na obraćenje. No nadasve valja prizivati u svi-

jest divnu i nikad zamorenju Božju dobrotu i ljubav prema njegovu narodu, na kojoj se temelje sve nade latinskoameričke Crkve. Bog je bio prisutan i aktivan u njoj. Kako se cijela Crkva, tako i mjesne, moraju neprestano obnavljati, a obnavljanja nema bez kajanja. Zato biskupi sve pozivaju na iskreno obraćenje.

Po tri godine od velike latinskoameričke devetnice služit će za produbljivanje triju bogoslovnih kreposti: vjere, ufanja i ljubavi. Ove godine se naročito razmišlja o povezanosti krštenja i vjere. Vjeru koju primamo po krštenju valja neprestano produbljivati i po njoj živjeti. Ona nam je dana kao dar, posijana kao sjeme koje niče i raste te je valja stalno razvijati da doneše obilan rod.

Organizacijska komisija CELAMA predlaže prikladnu liturgiju, koja bi se slavila po skupinama. Obred liturgije sadrži 9 elemenata molitve: promatranja života, Božju riječ, razmišljanje nad njom, ispit savjesti, odgovor, molitvu i završnu pjesmu, a u svemu tome naglašena je i pobožnost prema Majci Božjoj, koju narod u Latinskoj Americi veoma štuje.

PAPINA PRISUTNOST

Sv. Otac pokazuje izvanredno zanimanje za obavljanje devetogodišnje devetnice latinskoameričke Crkve, te je 12. listopada 1984. sam posao u Santo Domingo na otvorenje tog velikog duhovnog pothvata. Na taj način potvrdio je i naglasio svojim ugledom njegovo veliko značenje.

Crkva ne može, a da ne slavi svoje jubileje, a najbo-

lja je proslava radna. Slavljenje mora ići za određenim ciljem kao što je obraćenje, duhovna obnova, promicanje pravde i ljubavi.

Okružen predsjednicima Biskupske konferencije Latinske Amerike, pred silnim mnoštvom svijeta što se bio okupio na velikom stadionu u Santo Domingu, Ivan Pavao II. izrekao je značajan govor o koordinatama evangelizacije Latinske Amerike u prošlosti i budućnosti. Na koncu svoga govora, koji bijaše prava lekcija iz povijesti, »učiteljice života«, Papa je proglašio otvorenim veliko kontinentalno hodočašće Latinske Amerike, koje će trajati 9 godina. Evo njegovih riječi:

»Snagom križa ponovo stavljenog u ruke biskupa svakog naroda, Kristov plamen ulazi u njihove ruke ispunjene ljubavlju za čovjeka i tako Crkva započinje put nove evangelizacije. Ona se upućuje prema novom rastu. I svi ćemo hvaliti Gospodina Istine, moleći ponovno molitvu što su je u praskozorje molili Kolumbovi mornari: «

»Blagoslovljeno bilo svjetlo i sveti križ i Gospodin Istine i Presveto Trojstvo!«

Blagoslovljena bila zora i Gospodin koji nam je šalje!

Blagoslovljjen bio dan i Gospodin koji nam ga daje!«

Kada je Papa izrekao govor te ga zaključio molitvom Kolumbovih mornara, pristupio je k njemu, u pratnji jednog mladića i jedne djevojke predsjednik svake Biskupske konferencije Latinske Amerike. Papa ih je blagoslovio, a onda im dao kopiju velikog križa koji je, prema tradiciji, Kristof Columbo usadio u zemlju, stupivši u San Salvadoru prvi put na američko

tlo. I tako je sada gotovo nakon pola tisućljeća započela devetogodišnja priprava da se dostoјno obilježi u povijesti evangelizacije taj značajni dogadjaj. Mi ćemo molitvom pratiti priprave za tu proslavu, da bi latinskoamerički kontinent postao doista »kontinent nade« za sebe, za Crkvu i čovječanstvo.

Nakana naših biskupa:

DA NASA KRŠĆANSKA
MLADEŽ KROZ VJERONAUKE
PRODUBI SVOJU VJERU
I ŽIVOT U VJERI

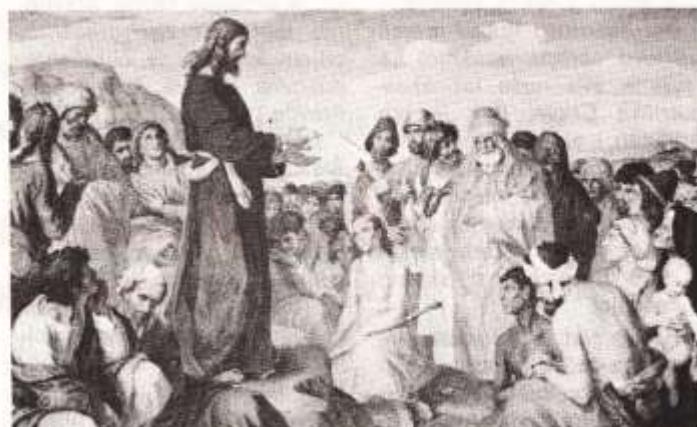
Opet počinjemo jednu novu školsku godinu, a s njom i vjeronauke po našim župama. To je uvijek važan i odgovoran pothvat. Površnom i neprosvjetljenom vjerom nije se nikada, a pogotovo ne danas, pravo živjelo. Zato je redovitim vjeronaukom, od malena pa sve do zrele dobi, potrebno svoju vjeru obogaćivati spoznajom i sadržajima Objave i dvotisućljetnog duhovnog iskustva Crkve. Za vjersku pouku odgovorni su biskupi, svećenici, katehete i katehistice, zatim kršćanski roditelji, a onda i sami vjeronaučnici.

Članovi Apostolata molitve u našoj domovini pratit će ih svojim molitvama ovaj mjesec na osobit način. Jedan od bitnih stupova naše pastve jest, i mora biti, vjerska pouka naše djece i mladeži. Želimo li danas-sutra imati što izgradenije i svjesnije vjernike, potrebno ih je za to odmalena spremati, učiti i odgajati. Velik zadatak, još veća odgovornost! Neka je prati naša apostolska molitva!

Josip ANTOLOVIĆ

Kriza morala

Piše: prof. Radovan GRGEC

Prošla su vremena kada se nečija moralnost ili nemoralnost prosudjivala prvenstveno prema VI. zapovijedi, ali prolaze i vremena u kojima se moral smatrao malogradanskom predrasudom. Dapače, čini se da i oni koji odbacuju nužnost moralnih propisa i etičkih načela sve više uvidaju koliko su nam upravo danas potrebni ljudi čija će savjest, karakter i poštenje biti u skladu s načelima kršćanskog morala. Krada, prevara i korupcija, nemoral i nasilje prijete opstanku obitelji i društva. Nerijetko se i s naših javnih govornica čuju glasovi onih koji uzroke krize društva i ekonomije vide baš u krizi morala. Koliki bi roditelji željeli da njihova djeca, koja ovih dana opet sjedaju u školske kluppe, budu odgojena za savjesne, karakterne, moralne i čestite ljudi kakvih je bilo među kršćanima svih vremena i naroda!

Zaista, ne možemo zatvarati oči pred krizom morala, zvali ga mi kršćanskim, socijalističkim, prirodnim, božanskim ili ne znam kako drugaćije. Sredstva masovne

komunikacije (novine, radio, televizija) govore nam svaki dan o porastu kriminala sviju oblika, o pljački u svim sredinama, o nepoštivanju tude imovine i života. Kršćanin će shvatiti da se tu radi o kršenju Božjih zapovijedi i prirodnih zakona čija važnost i trajnost ne ovisi o promjenljivosti situacija. Razumljivo je stoga kada naši suvremenici upozoravaju sve više na važnost i trajnost moralnih i etičkih principa. Razumljive su svima i riječi Ivana Pavla II., koji je, govoreći nedavno talijanskim biskupima, rekao: »Ono što se svaki dan događa pred našim očima potvrđuje da je etički problem najvažniji problem našega vremena«. Razumljiv je nastup nekoga društveno-političkog radnika, koji je prije nekoliko mjeseci s tribine jednoga kongresa započeo svoj referat riječima: »Prije svega moram govoriti o krizi morala...«

Prema Frosinijevu mišljenju kriza društva u svojoj je biti kriza morala, a kriza morala jest objašnjenje svih ostalih kriza. Smatrajući inteligenciju sposobnošću snalaženja (na račun drugoga),

ogradili smo se od svih moralnih zabrana i pravila. Kamo nas je naša »snalažljivost« doveća, vidimo i sami. Posljedice nisu izostale. Vidimo ih i kod naše djece. Strepimo pred budućnošću. Vapimo za poštenjacima i pravednicima staroga kova koji kao da su nestali s liča zemlje poput nekih životinjskih vrsta jer im nije odgovarala klima.

Klima ili ozračje što ga stvaraju i u kojem žive moralni ljudi jest ozračje Duha. Zadnja Papina enciklika govori o tom ozračju Duha i evanđeoske slobode. Prema toj enciklici Duh se protivi onom što sv. Pavao zove »djelima tijela«, koja su: »bludnost, nečistoća, idopoklonstvo, neprijateljstvo, sveda, ljubomornost, srdžba, sebičnost, razdor, zavist...« /Gal 5, 19/.

U vremenu krize morala pitamo se s tjeskobom u srcu hoće li izumrijeti u našem narodu i na našem planetu poštenje i pravednost, hoće li nestati savjesnih, karakternih i duševno zdravih ljudi. O njima ovisi zdravlje i budućnost čovječanstva. Kršćani, gdje ste?

Isus hoće da razumijemo

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

Isus hoće da shvatimo stvari, a ne da se bez promišljanja i slijepo podvrgavamo zakonima. On zapovjeđa da ljubimo neprijatelje. Ako ne shvatimo zašto treba ljubiti neprijatelje, nikada se nećemo oslobođiti mržnje. Zašto, dakle, treba ljubiti i neprijatelje? Zato jer su svi ljudi, prijatelji i neprijatelji, djeca istog Oca, koji čini da Njegovo sunce izlazi i nad dobrima i nad zlima, i da kiša pada pravednim i nepravednim (Mt 5,45).

Isus hoće da svima, bez razlike, činimo dobro. Zašto? Ma što osobito radimo, ako činimo dobro samo onima koji nama čine dobro? Zar tako svj ne čine? Zar tako ne čine i pogani i rešnici? Dobri treba da se drukčije ponašaju, ako žele biti drukčiji od pogana i grešnika.

Covjek ne smije imati više od jedne žene. Zašto? Jer tako je bilo u početku. Bog je stvorio jednog muža

i jednu ženu, Adama i Evu (Mk 10,6).

Nije čovjek radi subote, nego je subota radi čovjeka! Zašto? Ima li tko koji ne bi prihvatio i izvadio svoju ovcu iz jame u koju mu je baš u subotu upala? A koliko je čovjek vrjedniji od ovce! (Mt 12, 11-12).

Nije se uvijek lako podvrći redu Božje providnosti i s pouzdanjem u Boga proživljavati svoje dane. Ipak moramo imati to pouzdanje. Zašto? Jer se Bog brine za ljljane u polju, za ptice u zraku i za svaku vlas na glavi, a mi smo vredniji od svega toga (Mt 10,30).

Zakon je propisavao da se ne valja družiti s grešnicima. Isus se nije na to obazirao. Zašto? Zdrav razum nije mu dopuštao. Potpuno odvojiti grešnike od dobrih znači prepuštiti grešnike njihovoj zloći. A treba im, naprotiv, pomagati da se obrate. Zato ka-

že: »Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima (Mk 2,17).

Ono što izlazi iz čovjeka, to onečisti čovjeka, a ne ono što ulazi u čovjeka. Sva hrana koju uzimamo ne pada u naše srce nego u naš želudac i prolazi dalje ostavljajući nas čistima. Ono što izlazi iz srži čovjeka, iz njegova srca, i što nosi njegov pečat, to onečišćuje čovjeka: zle misli, razne vrsti bluda, krade, umorstva, itd (Mk 7, 20-23).

Ta Isusova uporaba zdravog razuma za nas je veoma važna. Isus hoće da stvari razumijemo. Ne traži da se slijepo podvrgavamo zakonima, nego da unidemo u njihovu opravdanost, iako treba da ih uvijek s ljubavlju ispunjamo. Kaže se, doduše, da je ljubav slijepa, ali to znači samo to, da ljubav dopire dokle razum ne seže, a ne da ne vidi što razum vidi.

Papa Ivan Pavao II. uzor molitve

Belgijski Isusovac R. Caron imao je prilike izbliza promatrati Papu prigodom njegova posjeta Belgiji u svibnju 1985. godine, pa je napisao članak o Papi kao uzoru molitve.

On piše: »Papa Ivan Pavao II. čovjek je molitve. Njegovi mnogi poslovi i njegova brojna putovanja ne nanose štetu tom duhu molitve. Papa uvijek ističe da molitva ima najveću važnost. Njegove enciklike također o tome govorile. Nekad je Papa pominjao postati karmeličanin, kako bi se potpuno posvetio kontemplativnoj molitvi.

Njegova prva enciklika, kao program života, sadrži razmišljanje o tajni Krista Otkupitelja i o tajni čovjeka. Na kraju te enciklike nalazi se poziv na molitvu: »Osjećamo ne samo potrebu nego i dužnost molitve, što intenzivnije molitve cijelokupne Crkve.«

U svom oproštajnom govoru lurdskim hodočasnicima govorio je: »Molitva je prva Papina dužnost. Molitva je glavni dio njegove službe u Crkvi i u svijetu. Želio bih oduševiti Crkvu za molitvu uopće, a osobito za marijansku molitvu.«

Ono što govorili, Papa potvrđuje primjerom. To dobro znaju oni koji su imali priliku biti na Papinoj Misi koju on prikazuje s velikom poštovanjem. Nakon Mise Papa se zahvaljuje 20 minuta!

»Prigodom Papina boravka u Belgiji, gledao sam ga kako se klanja pred Presv. Sakramentom u katedrali u Antwerpenu. Klečao je na klečalu u kapelici Presvetog Sakramento, nepokretan i tih. Uzor molitve. To je nezaboravno! Jedan svjedok reče: »Papa molí kao što diše!«

Lijep primjer te stalne molitve jesu dokumenti koje Papa piše. Protkani su riječima Evandelja i spontanim molitvama. Prije svega to se vidi iz brojnih propovijedi tijekom putovanja. Apostolski nagovori i pouke često su kao dugo razmatranje o kojoj slici iz Evandelja ili o kojoj riječi Kristovoj. Zaključak je pravi izljev srca. Papa tako govoril iz dubine svoga srca pred Bogom!

Dugo i lijepo pismo upućeno prošle godine mlađeži svijeta divno je razmatranje o bogatom mladiću iz Evandelja i o ljubavi Isusovoj. Papa gleda svu tu mlađež istom ljubavlju poput Isusove i potiče tu mlađež na hrabrost govoreći: »Nikad ne prestajem moliti Krista i Majku Ljubavlji, koja se rada u srcu mlađeži!«

Gоворiti o Papinoj molitvi znači govoriti i o Djevici Mariji. U kapelici redovnice u Parizu Papa izriče svoju zahvalnost Djevici Mariji: »U ovom blagoslovijenom mjesecu (gdje se Gospa ukazala sv. Katarini Laboure), želim

Ti danas izraziti zahvalnost, pouzdanje i privrženost. Tu tuus — Sav Tvoj!«

Papa često izgovori ovu kratku rečenicu: »Skupa zahvalimo Kristu, koji je dopustio ovaj susret!« Sav Papin život je molitva!

Tako R. Caron s posebnim oduševljenjem govoril o Papi kao molitelju. Ovdje dodajemo kratko Papino razmišljanje o Isusu kao Kralju i središtu svih srdaca: »Isus Krist Kralj je svih srdaca. Za vrijeme Njegova mesijanskog djelovanja u Palestini, gledajući znakove i čudesa koja je Isus činio, narod Gahtjede proglašiti kraljem. Narod je gledao u Kristu nasljednika kralja Davida.«

Na Pilatovo pitanje: »Jesi li Ti kralj?« Isus je odgovorio: »Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Ja sam se rodio i došao na svijet, da svjedočim za Istinu. Tko je od Istine, taj sluša moj glas.« (Hv 18,36).

Isus je Kralj srdaca. On nikad nije htio biti zemaljski vladar!

Navijestio je Evandelje i činio velike znakove, velika čudesna. Otkupio je duše svojim životom, svojom mukom, svojom smrću i svojim uskrsnućem.

Sjedinjeni s Njime u Duhu Svetom, hrlimo prema Kraljevstvu u kome će Bog »izbrisati svaku suzu« (Ap. 7,7), jer će On biti »sve u svemu« (1 Kor 15,28). S Marijom, Majkom Božjom, recimo: »Srce Isusovo, Kralju i središtu sviju srdaca, smiluj nam se!«

Nek Srce Bezgrešne Djevice Marije prati našu molitvu!

Priredio: Srećko BOŠNJAK

SLAVA TEBI, BOŽE!

Priznanje

(Molitvu koja slijedi izrekao je papa Ivan Pavao II. prigodom svog boravka u glavnom gradu Maroka, 15. kolovoza 1985.)

O Bože, Ti si naš Stvoritelj.

Ti si dobar, i Tvoje milosrde nema granica.

Slava Tebi, Bože, slavila Te sva stvorenja!

O Bože, Ti si nama ljudima dao nutarnji zakon
po kojem trebamo živjeti.

Ziveći po Tvojoj volji, ispunjamo svoju dužnost.

Slijedeći Tvoj put, zadobivamo mir duše.

O Bože, prikazujemo Ti svoju poslušnost.

Čuvaj nas u svim našim pothvatima,

izbavi nas od svih zlih sklonosti

koje bi naše srce odvraćale od Tvoje volje.

Ne dopusti da zazivamo Tvoje Ime,

a opravdavamo ljudsku razuzdanost.

O Bože, Ti si jedincat, Tebi se klanjamo!

Ne dopusti da se otudimo Tvome Srcu!

O Bože, Suče svih ljudi, pomozi nam

da budemo među Izabranima na sudnji dan.

O Bože, začetniče pravde i mira,

daj nam istinsku radost, pravu ljubav,

trajno bratstvo među svim ljudima.

Ispunjaj nas uvijek svojim darovima. Amen.

»Ako bi se birala tema za jedan interdisciplinaran simpozij o nekoj pojavi u nas svuda prisutnoj, onda bi to bila psovka, s čijom smo trajnom zarazom i trajnom poplavom suočeni. Psiuje se na sceni i na ekranu. Ne psuju više samo »kočijaši«. Njih je veoma, veoma malo. Sada već psuju i djevojčice. Stanite pred neku osnovnu ili srednju školu. Ne morate pozorno osluškivati, psovka će vas sama zaplijusnuti! Istrebili smo vaši, uništili stenice, a ostala je psovka. Ona uvelike zaslužuje pažnju nauke: ne samo lingvistike i etike, nego i psihologije, prava i gotovo svih humanističkih znanosti. Jer, prisustvo psovke svedoči o poremećaju moralnih vrednosti, o odsustvu normi, o krizi duha, o sveopštoj krizi humaniteta. Psovka je simptom unutrašnje praznine, pustoši, duhovnog siromaštva. A duhovnost nikad nije bila naše izrazito svojstvo.«

Ovu izjavu donio je sarajevski tjedni časopis »Svetlost« 21. lipnja 1986. na strani 15.

Radi ove izjave prof. dr. Dragoljub Nedeljković zasluguje posebnu pohvalu i priznanje, jer je osudio psovku koja je otrovala sve narode u ovoj zemlji, i javna je sramota svih njezinih stanovnika. Ne znam da li je prof. Nedeljković vjernik ili nije, ali mu iskreno čestitam na njegovim otvorenim i hrabrim riječima!

Preveo: Felix VIŠNIĆ

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Marija među Hrvatima

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Gospa Stomorija u Kaštel Novem

Piše: Ante KATALINIĆ

Prenesimo se duhom u 12. stoljeće.

Davno je to bilo, prije 800 godina, kada je utemeljeno svetište Gospe Stomorije. Ovim je svetištem Gospa pokazala da jest i da želi biti čvrsto povezana s poviješću hrvatskog naroda. Još točnije, da je ona sama čvrsta veza između pojedinih razdoblja hrvatske povijesti. Promotrimo.

SV. MARIJA OD SPILJANA

Crkva Gospe Stomorije u svom prvotnom obliku sagrada je u 12. stoljeću. Nalazi se u polju, malo podalje od mora. U najstarijim ispravama zove se sv. Marija od Spiljana. Starohrvatskom

naselju Šipan služila je kao župna crkva. Sačuvala nam se prastara isprava kojom se utemeljuje crkvena nadarbinja sv. Marije. Taj spis možemo vidjeti u zbirci Codex diplomaticus, vol. II, str. 239. Počinje riječima: »U ime svetog i nevidljivog Trojstva, amen. Godine od Utjelovljenja 1189 . . . Mi utemeljitelji crkve sv. Marije od Šipjana: Stance Orbina, Bratica Matejev, onda Petar, također Stjepan podžupan Strumbarda, Grubina, Draženka. Najprije spominjemo zemlju sv. Marije pod putem od Šipjana, a nalazi se na mjestu koje se zove Počivala Sad se u ispravi redom nabrajaju zemlje koje sačinjavaju nadarbinu crkve sv. Marije.

GOSPA POVEZUJE

Nedaleko od crkve Gospe Stomorije nalaze se Blaći s crkvicom sv. Marte. Uz tu crkvicu dizali su se dvorovi kneza Trpimira. U jednoj Trpimirovoj povelji, koja je tu izdana, po prvi put, otkako su se Hrvati doselili sa sjevera u novu domovinu, spominje se ime Hrvat. Bilo je to godine 852.

Također nedaleko crkve

Gospe Stomorije, s istočne strane, nalazi se crkvica sv. Nikole, veoma stara. Na južnoj strani crkvice, iznad po-bočnih vrata na kamenoj ploči čitamo natpis hrvatskog velikaša Ljubimira Tepčije, iz 11. stoljeća. Čini se da je on tu crkvicu i sagradio. Bio je ugledan hrvatski velmoža i župan. Njegovo ime susrećemo također u povelji hrvatskog kralja Stjepana II, godine 1088, a i u drugim ispravama. Makar posvećena sv. Nikoli, ova se crkvica od starine smatrala Gospinim prošteništem.

Crkva Gospe Stomorije iz 12. stoljeća, položena između Trpimirove crkve sv. Marte iz 9. stoljeća, i crkve Ljubimira Tepčije sagradene u čast sv. Nikoli u 11. stoljeću, — kao da želi povezati doba hrvatskih knezova i doba hrvatskih kraljeva. A isprava o utemeljenju nadarbine Gospe Stomorije spominje tadašnjeg hrvasko-ugarskog vladara, povezujući tako južne hrvatske krajeve sa sjevernim, prema kojima se poglavljano pomicalo središte povijesnih zbivanja kraljevine Hrvatske. Pomicalo se od splitske Gospine katedrale prema zagrebačkoj Gospinoj katedrali.

KASTEL NOVI, ZUPSKA CRKVA

SLIKA GOSPE STOMORIJE

Slika Gospe Stomorije, s oznakama bizantske umjetnosti, porijeklom je iz 15. stoljeća. Od svog postanka pa do dana današnjega u velikoj je časti u narodu i smatrana čudotvornom.

Za vrijeme turskih ratova Gospa Stomorija bila je narodu velika utjeha, utočište, nada. Pred njom se srce mlađih kaštelačkih junaka ispunjalo snagom i hrabrošću da se odupru Turčinu.

Jednoga od tih junaka hvali Kačić Miošić (18. stolj.) u svom »Razgovoru ugodnom«, u pjesmi »Kaštelački vitezovi«, ovim riječima:

On pohvata turske ormanice,
bolji junak biše od Varnice:
svidoče mu kolajne od zlata,
da je bio dika od Hrvata.

MODERNA VREMENA

Gospa Stomorija povezuje također stara hrvatska vremena s današnjim, najmodernejšim.

Godine 1932. posjetio je svetište Gospe Stomorije zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolita dr Antun Bauer sa svojim tadašnjim ceremonijalom dr Alojzijem Stepincom.

Na dan Velike Gospe, god. 1983., službeno je posjetio svetište Gospe Stomorije zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić. Prije podne bio je u svetištu Gospe Sinjske, poslije podne je od ponosnih Kaštelačkih svećenika kolonom automobila dopraćen Gospi Stomoriji, gdje ga je čekalo više od osam tisuća Gospinih štovatelja, najvećim dijelom mlađih.

STARĀ, GLASOVITA I VEOMA CASCENA SLIKA GOSPE STOMORIJE

RIJECI KARDINALA KUHARIĆA

U svojoj propovijedi, između ostalog, rekao je: »I dobro je da zagrebački nadbiskup, biskup prvog hrvatskog grada, dode u oву kolijevku i naovo sveto tlo onih davnih početaka kada su se ovdje prvi Hrvati, doseljeni iz Bijele Hrvatske, susreti s Crkvom, s Evangeljem, s Isusom Kristom. Dobro je da dodemo na ovo sveto tlo, jer tu se je konačno organizirala i započela hrvatska državnost; tu su bili naši knezovi; tu su hodali i prolazili naši kra-

ljevi... Ovdje su prvi Hrvati počeli primati sveto krštenje.«

I kardinal je nastavio: »Braćo i sestre, na ovom povijesnom tlu sjećam se s poštovanjem i zahvalnošću naših knezova i vladara. Kroz ovaj kraj, uz ovo naše more i ove planine prolazili su Mislav i knez Trpimir koji se tu nedaleko u Bijaćima, u jednom spisu 852. godine, oslovio »po Božjoj milosti knez Hrvata«. Tu je prolazio i Domagoj. Tu je prolazio i Branimir, koji je u onim također prijelomnim vremenima

(Nastavak na str. 313)

Moj did Nikola

Svakom djetetu, a posebno muškom, potreban je otac. A ja oca ne znam. Daleko je. U tuđem svijetu. Zaraduje kruh u znoju lica za cijelu obitelj.

Ali ja imam dida!

Bio je to poseban čovjek. Poznat u cijelom kraju. Pisan bez škole, majstor za sve poslove, a bez zanata. Iznad svega čovjek od riječi, kome se od prve vjeruje. Vjernik do dna duše. Bio je on za nas unuke did, a za cijelo mjesto čovjek.

Bio je seoski tribun, sam cijelo mirovno vijeće. Više je vrijedila njegova riječ nego sudska odluka. Razgovarao je s mudrim glavama, štitio sirotinju od seoskih moćnika.

Rat. Nas djece puno, a ja najmladi. Otac daleko. Did nam bijaše sve: kišobran i ratobran i gromobran i gladobran i učitelj i svećenik.

Nije se bojao ničega i nikoga, niti je želio da se tko njega boji.

Avioni bacaju bombe. Svi bježimo u najsigurniji podrum. Pode i moj did. Ali samo do vrata. Udari se rukom po čelu: »Zar da ja Bogu ne virujem? Jutros sam mu se priporučio!« I vrati

se na svoj solar, uzme svoj alat i nastavi raditi.

Rat bjesni. Nema hrane. Did za sebe ništa ne traži. Ako dici što ostane, on će tek tada uzeti. On ubere poljske trave, mlađi list loze. Stavi u lonac, u vrelu vodu. Bez soli, bez začina. I dobro.

Četnici pale selo. On molji župnika da zaštiti mjesto. Župnik odlazi, pada sam žrtvom za svoje vjernike, ali dalje ne gine nitko, dim se gasi.

Majka ustrašena skuplja nas djecu kao kvočka piliće, skupa s bakom bježimo. Did neustrašiv ostaje kao Andeo Čuvar doma.

Dug je ratni jad. Umirem od gladi. Did plače da neću osvanuti živ. Te suze, ta moćna molitva! Preživio sam.

U ratu nema škole. Ja već porastao. Blizu je deseta. Ali ja imam dida. Kod njega »završim« prvi razred. Otvara se škola i već sam u drugom.

Nije lako u poratnim godinama. Did neumorno radi. Nije, doduše, više mlađ, ne može zidati kuće. Ali popravlja satove, šivaće strojeve, pravi stolove, stolice, bačve i badnje, škrinje za udavače. Ako netko i ne može platiti — opet dobro.

Bog blagoslovi. Opet imamo što jesti.

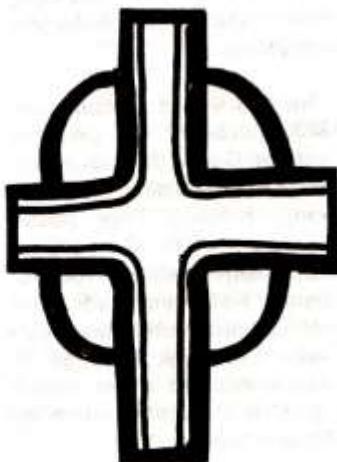
Govori se puno protiv vjere. Did govori o vjeri. Dugo mi je ostalo nejasno, kako je Isus mogao sebi izabrati Majku. Znao je reći, kako nijedna žena nije dostojna zvati se Marija, jer Marija je jedino ona na nebu.

Traže od njega da drži političke govore. Uspješe ga jednom nagovoriti, te održa najkraći govor, koji sam ikada čuo: »Ljudi, ne kvarite omladinu, a meni govorili ili u krtol puvali, isto vam je.«

Više did Nikola nije držao govore, ali je govorio. I svi su razumjeli. I ja, njegov najmlađi unuk. Razumio sam i njegov ponos kad sam pošao u sjemenište. Nije dočekao da postanem svećenik. Umiru i plemeniti i hrabri i umni. Umro je i did Nikola.

Nije umro moj ponos ni moje uspomene na dida Nikolu. I danas živim od njegove vjere i od njegova rođoljublja. I danas pišem slova, koja me je on naučio. Danas i ja držim govore: »Ne kvarite omladinu!«

Unuk VJEKO

LJUBAV

Tragedija ljubavi odigrava se tamo gdje nema ljubavi.
Ljubav je vatra, a najbolji su vatrogasci zakoniti bračni drugovi.
Nakon sprovoda sebičnosti, čovjek je spremam na veliku ljubav.
Ljubavi je previše — djece pre malo.
Nema ljubavi bez križnog i kliznog puta.
Ljubav odlazi na frontu s koje se više nikad ne vraća.
Hladna i noćna ljubav završava hunjavicom.
Mnoge ljubavi umiru zbog primjene ležnih recepata.
Bez ljubavi u srcu, u kući i domovini, čovjek postaje bjegunac.
U ljubavi je skrivena lutrija, mnoge spašava samo sreća.
Što je veća ljubav, manji je riziko.
Ljubav je vjerna ili nevjerna — obje imaju svoje križeve.
Najlakše je ubiti ljubav — dovoljan je samo jedan nevjeran pogled.
Ljubav je vjekovima bila dar — danas je roba koja se plaća.
Tko ne poštije pravu ljubav, mora se zadovoljiti istrošenim seksom.
Nakon ljubavne lamentacije dolazi do alimentacije.
Ljubav je zlato, eros srebro, a seks njihov kradljivac.
Uzalud ljubiš jezikom, ako ti je srce prazno.
Oni koji misle da je ljubav cirkus — plaćaju ulaznice.

SEKS

Ako seks ne oplemeniš ljubavlju, on poživinči.
Ljubav je draga, seks je droga.
Seks je lažni pasoš ljubavi.
Što ti vrijedi da si seksi momak — ako si promašen.
U srži prostitucije skriveno je nešto prosto.
Seks voli suludo — dakle neuračunljivo.
Kada seks navali — moral trubi na uzbunu.
Seks je vlak bez vozognog reda.
Ako seks ne zalijevaš alkoholom ili drogom, brzo uvane.
Na koncu svega seks najviše izmuči svoje obožavatelje.
Seks nije keks, nego nagrada za ljubav.
Ljudi veličaju seks, a on je glavni krivac svih rastava.
Pred nastupom neizlječive bolesti seks bježi — ljubav ostaje.
Svi veličaju seks, a on poseže za otrovom, omčom ili metkom smrti.
U nastupu suludog seksa mozak se prekasno uključuje.
Najjača kočnica seksa je priroda.
Osveta, šamaranje, bijeg i inat tipično je naoružanje seksa.
U borbi protiv seksa najbolje je uključiti pamet i brze noge.
Seks se zapravo uvijek plaća: novcem ili drugim skupim protuuslugama.

PODKRAJ POD

Ljeto je, a Vlašić nad Travnikom zavio se u jesenjsku maglu. Ne znam je li tužan ili ljut, ili samo skriva svoju ljepotu pred onima koji su puni para, a još puniji pohleppe, pa bahato oskvrnuju prirodu. Svakako, ni Vlašić nije što je nekad bio! Starih pastirske koliba sve je manje, a modernih vikendica sve više. Mjesto bijelih stada, na travnate visoravni sve se češće penju garavi automobili. Zato nije ništa čudno da vam u dućanu namjesto glasovitog travničkog sira prodaju rog za svijeću. Toliko o Vlašiću, jer ga ne mogu prešutjeti. Zadivio me svojom ljepotom, prostranošću i čistim zrakom kakvog mi u gradu nemamo ni za lijek. Osim toga, na Vlašiću sam sreо i mladog momka, konobara, koji dobro pozna Glasnik, jer ga redovito čita. Evala!

Zadržao sam se u župi Podkraj, smještenoj na nižim obroncima pastirske planine. U tu župu danas se najlakše dode iz Turbeta asfaltiranim putem zvanim »bog i batina«. Tako ga je netko šaljivo okrstio zato što se za njegovu izgradnju najviše zauzimali pod-

krejski župnik vlč. Josip Luber i jedan milijoner. Neka, na dobru su se poslu našli! Neki taj put zovu i »misnim«, jer su se svi dogovori obavljali nedjeljom nakon Mise u župnoj crkvi. Zbog tog pothvata koji je ljudima znatno olakšao život, župnika ne cijene samo katolici nego i muslimani i pravoslavci. Možda je to nekim zabolo trn u oko, ali tako je sa svakim dobrom djelom. Prije se u Podkraj jedva i na konju stizalo, a sada dolaze automobili i s njempčkim tablicama. Naši su to ljudi koji rade u tuđini, a srcem, zna se gdje su! Brigom župnika uređeni su i seoski izvori vode, a doveden je i telefon, pa je taj zapostavljeni brdski kraj povezan s cijelim svijetom. Po svemu tome narod zna tko mu je pravi prijatelj, pa kako ga ne bi i cijenio!

Podkraj nije stara župa. Osnovana je 1879. odcijepivši se od župe Ovčarevo. To ipak ne znači da je kršćanstvo stiglo u doinu Lašve i na obronke Vlašića tek pred sto godina. Ni govora! U Turbetu su djelomično otkopani i restaurirani temelji kršćanske bazilike iz 6. st. ako nije i starija. Nadjeni su također kršćanski grobovi s jasnim oznakama. Oni su Turcima dali povoda da to mjesto prozovu Türbe, što na njihovu jeziku znači grob, mauzolej, kapelicu nad grobom i slično. Jasno je da su tu kasnije Iznikli i turski nišani, ali su kršćanski grobovi stariji. Osim toga, župa Lašva poznata je već 1244. godine zbog svoje »tri crkve«. Bilo je to u vrijeme kad je sjeverna Hrvatska vidala rane od mongolskih strijela, južna nije imala

NA NIŽIM PADINAMA VLASICA, U BUJNOM ZELENILU, ISTICE SE ŽUPSKA CRKVA SV. ANE, ŽUPSKI STAN I NOVA VJERO NAUCNA DVORANA (Ljovo gore)

U TURBETU, U DOLINI LASVE, OTKOPANI SU TEMELJI KRŠĆANSKE BAZILIKE IZ VI. ST. ILI JOŠ STARIJE (Ljavo)

VLAŠIĆEM

pravog gospodara pa su ratovali Split i Trogir, a Bosnom je vladao ban Matej Ninoslav, protivnik Arpadovića. Crkvu u Bosni tada je razdirala bogumilska smutnja koju do danas nitko nije prozreo do dna. Ali takva je cijela Bosna: uvijek jasna i uvijek tajnovita. Zanimljivo je da su se katolici snažno održali upravo u okolini vezirskog grada Travnika, pa su katoličke župe ondje i danas brojnije negoli drugdje po Bosni.

Sjedište novoosnovane župe selilo se više puta. Najprije je bilo u Doljanima, potom u Delilovcu (Kneževu!), a tek od 1905. je to Podkraj. U tom je naselju fra Grgo Kotromanović kupio zemlju od jednog pravoslavnca, sagradio župski stan, a potom je, uz velike muke, započeo graditi i crkvu. Pomoći je molio na sve strane, čak u Beču i u Grazu, ali je dobio samo 50 zlatnih kruna, i to iz Zagreba. Crkva je ipak dovršena u ljetu 1914. I posvećena na sv. Anu, po kojoj je dobila i naziv. Bilo je to samo mjesec dana nakon kobnog pucnja kojim je u Sarajevu potpisan prvi svjetski rat.

Župa danas broji 340 katoličkih domova, prosječno po 6 članova. Od nje se odijelila nova župa Turbe u dolini Lašve. Svake se godine krstjano 38 djece. Na bračnu vjernost pazi se kao na veliku svetinju, ali je prirođeni priraštaj iz godine u godinu sve tanji. Opor život u planini učinio je ljude oporima, ali u njima kuca toplo ljudsko i kršćansko srce. Je li netko s kim u zavadi, prije ispovijedi se redovito izmiri. Muškarci ponkad zavire dublje u času, s jezika im se

odkine pokoja psovka i prostota, ali to nije poprimilo razmjere sveopće kuge. Roditelji uspijevaju djeci usaditi vjeru pradjedova plaćenu krviju, a mladi se zabavljaju uglavnom u svom selu. Ponekad im župnik ustupi i novu dvoranu za vjeronauk. Do krizme na vjeronauk idu sva djeca. Nakon toga se prorijede, ali nedjeljnu Misu ne zanemaruju. Velik dio župe ispovijedi se za Božić i za Uskrs, i još na zavjetu kod sv. Ive nedaleko Jajca. Lijepo je razvijena i pobožnost Srcu Isusovu. Primaju 50 Glasnika, a oko 90 ih obavlja prve petke. Prve subote namjenjuju za duhovna zvanja kojih ima i iz župe. Večernju obiteljsku molitvu potiskuje program na malim ekranim, ali svjesni roditelji znaju kako se to rješava. Bez molitve ništa, pa ni obitelji. Ostaje samo servis za prehranu i spavanje. Mladi su glavni nosioci svih pothvata za gradnju, popravljanje i uređivanje crkve, stana i dvorane. Sve je to njihovo, pa je sve i uredno, kako i dolikuje kršćanskoj zajednici — da bude u svemu uzor.

TINO

STARI I MLADI PONOSE SE SVOJOM NARODNOM NOSNJOM, SVOJIM AKTIVNIM ŽUPNIKOM JOSIPOM LUBAROM, I SVOJIM NADBISKUPOM MARKOM JOZI NOVICEM (Desno gore)

MLADI, ALI POD VODSTVOM STARIJIH I ISKUSNIH, DUSA SU SVIH GRADEVINSKIH POTHVATA (Desno)

Sjećate li se, pater, vi ste nas vjenčali! Prošlo je otad već dosta godina. Imamo troje djece, ali se dalje više ne može. Noću se okrećem u krevetu i znojim: »Ovakav život nema više nikakva smisla!« Slijedećeg dana krene nešto bolje, a onda se ponovo sve zamrači. Ne vidim izlaza. Među nama više nema razgovora, nema tople riječi. Oboje smo nervozni, sve udaljeniji jedno od drugog. Djeca to vide. Najstarija kćerka je zabrinuta. Vidim da ponekad i plače zbog nas. Eto, najkraće rečeno, nalazimo se pred brodolomom. Užasno mi je na to i pomisliti. Žao mi je djece...

Vaš...

U crkvi tvoga vjenčanja

Piše: Ivan FUČEK

Imao sam sličan slučaj. Zelim ti ga priopćiti. Bio je to razgovor s jednim prijateljem. I on je već više godina u braku. Naičazile su potekoće, nebo je bilo zastrto oblacima. Svuda mrak, nigdje izlaza.

— Jesi li crkveno vjenčan?

— Naravno, i samo to me satisnje?

— Vjerovatno već odavno niste bio u crkvi svoga vjenčanja!

— Ima puno godina. Možda nisam ni bio nakon vjenčanja.

— Nije ti nikad palo na pamet da je posjetiš? Ako ti je ona daleko, zaputi se u koju bližu crkvu. Povuci se u njezin mir i tišinu, i daj maha svojim uspomenama u mašt. Smogni, molim te, dovoljno vremena za to. Važno je da budeš u punoj sabrnosti i tišini.

— Kako ču ja to kad niti znam, niti imam vremena?

— Poslušaj me! Imaš vremena. U stvari, mi rasipamo svoje vrijeme. Satima i satima vodimo beskorisne razgovore, beskrajno dugo sjedimo pred televizijskim ekranim... A ti da ne možeš naći vremena za jednu svoju osobnu, religioznu meditaciju koja te neće ništa stajati, koja je veoma jednostavna, a sigurno će ti donijeti osvježenje. Ne kazem da će ti jedna jedina meditacija riješiti probleme, ali počni pa ćeš vidjeti.

— Na što vi to mene tjerate?

— Ne tjeram te ni na što nego te svjetujem: Podi u crkvu, sjedni u neku klupu gdje si sam, zatvorili oči, odbacici sve brige koje te taru. Nađi se punim svojim bićem

u crkvi u kojoj si vjenčan. Mašta ti u tom mnogo pomaže. Ona nema granica. Obnovi svoje vjenčanje! Evo, onaj trenutak je tu. Izšli ste iz auta, ti i ona idete zajedno, zaustavljate se pred pročeljem crkve. Slušaš veselu zvonjavu, pozdrave prijatelja, svećane akorde orgulja... Zbunjeni ste. Zar sve to za ovaj vaš trenutak? Da, sve!

Ulezite u crkvu. Divite se ukušno izabranom cvijeću, i još divnije rasporedenom na oltaru. Sve odiše svježinom, novošću. Sve vas pozdravlja. Za vašu svećanost izabran je svećani nakit. A onda ona svećana »Ave Maria«, nezaboravna melodija! Pokušaj osjetiti miris cvijeća, dah svježine. Gledaj obredno ruho koje je svećenik obukao da vas počasti i obraduje. Kako je sve to lijepo, ukušno, novo, privlačno. Sve je to samo radi vas, da biste doživjeli svoj nezaboravni trenutak života.

Gledaš sve one drage prijatelje koji vas okružuju, koji su vas pratili u vrijeme vašeg »hodanja«, a sada čekaju da vam stisnu ruku i da vas zagle. Radosni su i oduševljeni jer vi počinjete nov životni put — u Božje ime! Svi koji vas poznaju, uvjereni su: Ako ikoji brak može uspeti, onda je to ovaj!

— Ne gorovite mi sve to, molim vas. To je prošlost!

— Prošlost, veliš? To je stvarnost koja je u prošlosti počela, ali nije prestala. Ona traje i trajat će!

— Kako to mislite?

— Evo kako: Nakon nekog vremena šutnje u crkvi tvoga vjenčanja, nakon obnavljanja onih dogadaja u mašti, sjeti se najvažnijeg, i dozvoli da u tebi i na tebe djeluje svećanost vjenčanja. Ne

samo svećanost trenutka i ukrasa. Dozvoli da u tvom srcu djeluje milost koju vam je kao najveće zajedničko blago darovaao Gospodin — Sakramentom ženidbe.

— Ah, otišli ste u propovijed.

— Ne radi se ovog časa ni o kakvoj propovijedi nego o stvarnosti tvoga braka. Sjeti se riječi koje vam je uputio svećenik pred kojim ste sklopili ženidbu. Nije li vam govorio od srca kao prijatelj koji vas iskreno poštuje? Nije li jasno izrazio radost zbog vaše odluke? A onda je došlo ono bitno, najbitnije: pred Bogom i zajednicom vjernika, pred prijateljima koji su vas dopratili i okružili, ti izgovaraš: »Ja te uzimam za svoju ženu... Obećajem ti vjernost u dobru i u zlu, u zdravlju i bolesti, za sve dane svoga života... Ljubit ću te i poštovati u své dane svoga života — do smrti!«

A taj vjenčani prsten na tvojoj ruci? Ti si mi ga na vjenčanju stavila na prst kao znak svoje vjernosti i ljubavi: »Tako mi pomogao Bog, Blažena Djevica Marija i svi sveci Božji! U ime Oca i Sina i Duha Svetoga!«

— Ne mogu ja u sebi to tako doživljavati!

— Nije istina! Još se nisi ni potrudio. Prepusti se mašti da na tebe djeluje prostor crkve tvoga vjenčanja, ljestvica oltara, slike koje si tada gledao, križ pred kojim si tada stajao i klečao i položio zakletvu vjernosti »do svoje ili njezine smrti!« Zatim blizina najdražih koji su vas milovali svojim pogledima.

— Što želite da postignem tim razmatranjem?

— Ne želim time sve tvoje i vaše probleme staviti na

religioznu bazu, ali želim, ako je moguće, u tebi i u njoj probuditi uspavanu dimenziju vašeg braka — sakramentalnu dimenziju. Ona nije samo veoma važna, nego naprosto najvažnija za vaš bračni život. To je temelj zgrade vašeg zajedništva, mjesto gdje treba rješavati sve vaše probleme. To je vaša upravljenost prema Bogu!

— Na žalost, mi smo na to zaboravili. Ja sam barem daleko od toga!

— Vidim. A ta je dimenzija vašeg zajedništva ipak najbitnija. Kao da vam Gospodin ponovno poručuje: »Bez mene ne možete ništa učiniti!« A ti bi htio upravo sve sam, bez ikoga, čak i bez mene, svoje zakonite žene, htio bi rješavati sve sam. Ti više nisi kadar jasno i mirno s njom o svemu razgovarati. A ipak, oboje stojite pred Bogom, svojim najvećim Prijateljem. U sakramantu ženidbe imate zalog trajne pomoći u svim poteškoćama. Zašto si to zanemario?

Bilo je već kasno. Obećao je da će pokušati izvesti što sam mu savjetovao.

Opet smo se susretali. Izgledao mi je vedriji. Imao je više povjerenja u sebe, u nju, u zajednički život, u budućnost, u Boga. Djeca su mu opet postala bliska i draga.

Imaš li i ti, ..., jakosti, malo smisla za šalu, i mašte da pokušaš istu vježbu? Ona se može i ponoviti! Dapače, nastoj da te što više obuzme i što dublje prožme trenutak tvoga vjenčanja, koje je zapravo trajna stvarnost sakramenta ženidbe. A sakramenat ženidbe »do smrti«, nije li zov na ozbiljnost, na zreliju molitvu, na novo pouzdanje u Boga?!

Krist je uza me

Piše: Stjepan KUZMIĆ

SNAGU MI DAJE KRIST

Dragica je rođena 1926. godine u Slavoniji, živi pretežno u Dalmaciji, jer joj ta klima više odgovara. Nije joj lako, jedva je pokretna. Već u 12. godini oboljela je od upale zglobova, niz godina bila je u gipsu. Pati od artroze (oštećenje hrskavice u zglobovima), zbog čega joj je jedna nogu kraća — postepeno se smanjuje.

U obitelji je primila vjerski odgoj, no njezina vjera uhvatila je dublji korijen tek kad je oboljela. Htjela se potpuno posvetiti Bogu, ali joj to nije bilo moguće. Uđala se, no već je 16 godina udovica. Uz trajnu bolest, to je novi križ. Nakon tri teške operacije nadošle su i novčane teškoće. Da nema pouzdanja u Boga i vjere u Providnost, ne bi izdržala.

SVAKI DAN PROTAKAN JE MOLITVOM

Upitao sam je kako izgleda jedan njezin dan. Odmah ujutro sve prikaže Bogu na određene nakane: za umiruće, za dobročinitelje, za grešnike, za svećenike i duhovna zvanja i tako dalje. Najviše su joj na srcu umirući. Molitvom za njih koristi i sebi i drugima. Moli određene molitve, ali i spontano, osobno razgovara s Bogom. Puno čita. Duhovna literatura prava je hrana njezine duše. I kad joj je najteže, pa počne nešto čitati, nerijetko se dogodi da se suze pretvore u osmijeh pri pomisli: »Bože moj, ja sam najbogatija!« Takve misli su joj često prisutne u molitvi: to ne može protumačiti bez direktnog zahvata milosti Duha Svetoga.

LJUBAV DRUGIH VELIKA JE BLAGODAT

Veliku blagodat predstavlja joj čest posjet tete Vinke i ostalih suradnica »Caritasa«: bez njih bi se osjećala jako usamljenom. »Otkako je teta Vinka počela dolaziti u moj dom, za mene je nastupilo veliko olakšanje. Svaka riječ, svaka propovijed za mene mnogo znači. Meni je jako drago kad mi netko kaže da je moja patnja korisna, to je za mene okrepa, dok mnogima, nažalost, to smeta. Mene takve riječi uvijek jačaju, osvježuju, ohrabruju...« Tako nas o sebi uverjava Dragica.

Zaustavimo se malo i na dalnjim njezinim razmišlja-

njima: »Jer sam sama, razmišljam o vječnosti. To je nešto veliko: Ljudsko oko nije vidjelo, ljudsko uho nije čulo, ljudsko srce nije osjetilo što je Bog pripravio onima koji ga ljube... Citati Svetog pisma me ohrabruje. Sve je prolazno. Čeka nas vječnost. Nekad su križevi jako teški. Dodu i sumnje (zašto dobrota Božja toliko daje?)... Ima stvari koje me tište, a koje drugima neću reći... Ponekad se zapitam: Kako ću opstat? Ne mogu naći osobu koja bi bila uza me. No tako često dode do izražaja Providnost. Imam veliku vjeru u Providnost: to je toliko puta dokazano u mom životu. I ne kukam puno: kako ću?! Bog će se pobrinuti. Kad tako razmišljam, živčani sistem se brzo rastereti i bude lakše. Da nema tog uvjerenja da je Krist uza me i da živimo za vječnost, ne znam kako bih izdržala. A s tim uvjerenjem sam jaka...«

TJESI SE BOLESNOM MAJKOM

I majka joj je bolesna, a živi u Slavoniji. Povremeno je posjeti. I Dragica ode do nje, ako je ima tko odvesti, jer ne može ni u autobus, nego samo u osobni automobil. I od majke je mnogo naučila, jer majka je često moli: »Bože moj, samo mi daj snage da izdržim, pa neka bude kako si odredio!«

I drugima daje savjete, pa i onima koji nisu baš veliki vjernici, koji teško podnose svoju patnju. Znade im reći: »Kad dobijete ovu spoznaju

(vjersko uvjerenje), bit će vam znatno lakše!»

SRETNA U SVOM STANU

Mladi sa župe (Visoka) dosta su aktivni. Dodu i k njoj, pomognu joj. Župski «Cari-tas» na Visokoj mnogo joj znači. Živi u visokoj zgradi i sve okolo su zgradurine, no dobila je stan s malim vrtom, pa ističe: »I to je Providnost! Zahvalna je i »Društvo invalida«, koje zaista vodi brigu za nju, za sve invalide na području Splita. Sretna je napose što je dobila stan, što inače nije lako: »Stan je životno pitanje za mnoge«, a osobito je važno za one s tjelesnim oštećenjem.

Ponedjeljak je njezin »dan zvanja«. Ne samo da tog dana posebno molji za duhovna zvanja, za svećenike, redovnike i redovnice, nego i sve svoje patnje i bolest tog dana prikazuje na tu nakanu. Redovito joj je ponедjelјkom najteže, toga dana najviše trpi, Bog tako hoće. Već se i bojala ponedjeljka. A onda je sama sebi znala odgovoriti: »A što se čudiš? Ponedjeljak je!«

Bog je prisutan u svijetu

Od brojnih pitanja koja se čovjeku nameću, jedno je posebno zanimljivo: Da li je čovjek sam u svemiru ili nije?

Neki ga zovu svemirskim samotnikom. To ipak nije točno. Ako i nema »ljudi« na drugim planetama, čovjek i pak nije sam. Bog je sa svijetom otkako ga je stvorio, a posebno Bog je s njim nakon otkupljenja! Bog je prisutan u svijetu po Isusu Kristu, ne samo kao po historijskom čovjeku Isusu iz Nazareta od prije dvije tisuće godina, nego po Isusu Kristu koji je stalno prisutan u svijetu kao svojoj svojini.

Krist je u svijetu stalno prisutan i po svojoj Crkvi.

Krist je prisutan po svojoj Crkvi koja moli, po svim kršćanskim zajednicama koje su sjednjene s Njime, kako nam je sam rekao: »Tamo, gdje su dvojica ili trojica okupljeni u moje Ime, i ja sam među njima!« Na to okupljanje nas je i pozvao i dalje nas stalno poziva.

Krist je prisutan po svojoj Crkvi koja govori, koja navještuje Radosnu vijest spasenja, koja navještuje nauku Evandelja u svim okolnostima, u zgodno i nezgodno vrijeme, i ne da se obeshrabri.

Krist je prisutan u svojoj Crkvi koja djeluje. Kad činimo dobro nekome od svoje braće, od bližnjih, činimo to samom Kristu: »Bio sam gladan i dali ste mi jesti... bio sam bez odjeće i zaodjennoste me; bio sam bolestan i posjetili ste me.« Krist to

čini preko nas! Kad radimo za Božje Kraljevstvo, da bude više mira, pravde, slobode, uviјek Krist to radi preko nas.

Ovi različiti oblici Kristove prisutnosti u svijetu nalaze svoj oslon, svoj temelj i svoju snagu i jedinstvo u Njegovoj prisutnosti u sakramenu Euharistije.

Tu prisutnost nazivamo »stvarnom prisutnošću«, što ne znači da prije iznesene prisutnosti nisu stvarne, nego se time jače ističe da je u Euharistiji Isus Krist, Bog i čovjek prisutan sa svojim tijelom, sa svojom krvlju, sa svojom dušom i sa svojim božanstvom — osobno prisutan i osobno nam se daruje takav kakav jest.

U školama, u kojima su nekoć pobornici nevjere izgradili svoje mlađe sljedbenike, visjele su obično dvije slike: Na prvoj slici moglo se vidjeti snažno ljudsko tijelo, a nad njim natpis: Težak 75 kilograma; na drugoj slici bile su istaknute riječi: Bog, duša. Iznad njih stajalo je pitanje: Koliko je to teško? Danas nema tako primitivnih slika, ali i danas ima, recimo slobodno, primitivnih duša koje bi si lom htjele da živ čovjek буде svemirski samotnik, a mrtav gnoj zemlje. Jedno i drugo protivi se čovjekovo težnji za srećom — koje i pak nema ni u hladnoj samicu ni u smradnoj truleži, nego jedino u zagrljaju s vječnim, svuda prisutnim Bonom.

Felix VIŠNIĆ

Pismo

Piše: IVNA

Kad je ušla u svoju sobu, Andela je na svom radnom stolu ugledala pismo. Sigurno ga je otac donio iz poštanskog sandučića — reče sama za sebe — i otvorila ga. Nepoznat rukopis ponukao ju je da odmah pogleda kraj dugačkog pisma. Na samom dnu lista stajalo je: Nesretna Maja E.

Što je sad ovo? Otkud Maja, i zašto nesretna? Hajde da pročitam.

Draga Andela!

Sigurno ćeš se iznenaditi kad dobiješ ovo pismo. Pišem ti jer imam problema. Ti ćeš me shvatiti. Znam da hoćeš! Molim te, utješi me i pomozi mi. Jako sam ne-

sretna. Postala sam histerična. Sve mi smeta. Ničim nisam zadovoljna, nikoga ne podnosim. Ja sam ti golema praznina koju nitko i ništa ne može ispuniti ni osmislići — barem za sada. Najprije u ovom prokletom trećem srednje — matiš (matematika) je užasno težak. Ma i dok spavam, na uho čujem šapat formula, nepoznаницa... Pošizit ću! Prije pismenog rada u školi, noću sanjam logore, puške, bodljikave žice... Užas! A onda roditelji: od muke ih zovem »čale i keva«. Non-stop drže mi neka zastarjela predavanja. Ne mogu ih više slušati i kvit! Zadnje mi vrijeme govore: »Ako ovako nastaviš, u eri kompjutatora morat ćeš na kraju čuvati koze!« Možeš si zamisliti kako mi je kad nisu zadovoljni mojim dobrim ocjenama. Gospoda bi htjela da imam sve petice pa mi govore: »Imaš sve uvjete za rad!« Mani uvjete! Meni treba nešto drugo, a ja sama ne znam što! Čudno je to kod mene. Zamislili ovo: Nedavno stigla ovamo »Riblja čorba«, i ja htjela na koncert, a oni ne daju. Evo što mi vele: »Ići ćeš kad u indeksu budu sve same petice.« Zamislili uvjeta! Onda placi — poteki, svadaj se i moli, ali sve uzalud. Neće pa neće, da si... E onda sam recitirala čorbine pjesme i vladala se kao da ću dobiti »osmi živčani slom«. Zaprijetila sam im, ako tako nastave sa mnom postupati, da neću ići »njihovom ulicom«. Sve uzalud!

Moji drugari na koncertu, a ja do proučavam tehnologij-

ju robe, principe rentabilnosti, logaritme... Najgore je što mi keva voli narodnjake pa drče iz radija po cijele dane. I još mi kaže da ću ja za svoj pop, rok, disk i ostale »derače« imati vremena kad završim školovanje. Da, za desetak godina, mislim sama u sebi. Stvarno jedva čekam da otkaćim školu i da se oslobodim roditeljskog jarma!

Dalje. Noću se izvlačim kroz prozor iz kuće, odlazim u diskoteku, drndam se do dva ili tri sata ujutro, ponekad srknem alkohol, jednom sam »pomirisala« drogu, ali kad sam vidjela prave ovisnike, crijeva su mi se okrenula. Pobjegla sam kući mozgajući i kopajući po svim mogućim mogućnostima da nadem nešto što bi me obradovalo, smirilo. Ništa, ama baš ništa mi ne pomaže da nadem sreću: ni Majkl Džekson, ni Madona... Te zvijezde kod mene uopće više ne pale. Ne zadovoljava me ta muzika, ni cigarete, ni tablete, ništa!

Neki dan prpala sam po sobi tražeći kakvu dobru staru knjigu da se njome pokušam izvući iz svoje stvarnosti. I zamislili, našla sam spomenar u koji ste mi se upisivali kad sam iz vašeg i mojeg II. b. odlazila u drugi grad. Sada sam već u nekom trećem. Tako ti je to, kad ti je čale »vojno lice«. Listajući spomenar, naišla sam na onaj tvoj crtež, i odmah si mi se stvorila pred očima s križem oko vrata, zbog kojeg sam te nekad davno mrzila. Sada se pitam kako si uvek uspijevala biti poput svih drugih, a ipak

posebna, drugačija, kao da je uvijek iz tebe nešto zračilo? Kako si uvijek bila zadovoljna i sretna? Pomislila sam onda i na tvoj križ oko vrata... »Da nije možda u nje mu tajna radosti i mira?« Odmah sam se sjetila susreta nakon jednog dugog ljetnog raspusta, i kad sam ti rekla:

— O, ho, ho! Pa ti još uvijek nosiš taj križ? Zar ga ni ovog ljeta stvarno nisi odbacila?

Odgovorila si:

— Kao što vidiš, još je tu. Čuva me. Nosim ga, i nosit će ga za vijke vjekoval. Zar si mislila da će ga se odreći? Grdno se varaš, Majo! Njega se ne ostavlja. Ne može ga se ostaviti! Ni sam luda da ispuštam jednu i pravu sreću!

Nije mi jasno, zašto sam i kako zapamtila taj odgovor, pa ga doslovce pamtim još nakon četiri godine. Kao da mi ga je netko ostavio, znajući da će mi sigurno trebatи.

Eto, draga Andela, na kraju spomenara odmah sam potražila tvoju adresu, i odlučila da ti pišem. Sve sam ti napisala bez ustručavanja, jer znam da u tebi ima nešto posebno, da ćeš me pravo shvatiti i dobro posavjetovati. Ona tvoja rečenica: »Ni sam luda da ispuštam jednu i pravu sreću«, ulijeva mi nadu da ćeš me upoznatи s tom srećom, srećom križa, mada uopće ne znam pravo značenje tog simbola. Molim te, nabavi mi jedan križ da ga nosim. Možda će i meni donijeti mira i radosti.

Znam da se vi, koji vjerujete, molite Bogu. Mogu li Mu se i ja moliti? Ja zapravo ne znam kako se to radi? Nauči me, objasni mi! Ja strašno osjećam potrebu da

se nekom isplačem, izjadam, da pred nekog samu sebe iznesem, istresem. Ali taj netko morao bi biti poseban da me do kraja posluša.. Mora imati veliko strpljenje, jer sa mnom nije lako.

Andela, nadam se da me shvaćaš! Zanima me da li je Bog, ako postoji, takva osoba puna razumijevanja, kao iz bajke. Postoje li već napisane molitve, ili ja Bogu mogu govoriti kao sada tebi? Mogu li mu reći: »Bože, jedni kažu da postojiš, drugi kažu da ne postojiš. Ja sama stvarno ne znam! Sigurno znam samo to da mi je potreban mir, mir i radost u meni i oko mene, a to mi svijet, ni itko u svijetu, ne zna pružiti! Sve sam probala, i sve donosi samo prolazni užitak i ništa više. Sve je karneval, fašing, pudnijera, varanje, parada, laž... Ostao si mi samo Ti, ako postojiš. Molim Te, daj mi bar malo mira, mrvicu radosti i volje da osmišljeno živim. Ovako kao do sada dalje zaista ne mogu. Nesretna Maja E.

GOSPA STOMORIJA U KAŠTEL NOVOM

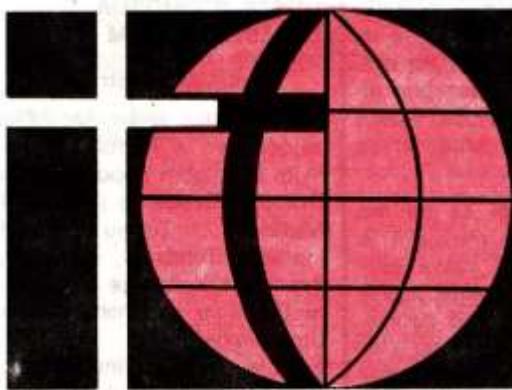
(Nastavak sa str. 303)

ma učvrstio naše katoličko zajedništvo s Petrom s rimskim biskupom i apostolskom Crkvom. Ovuda je prolazio i Mutimir... Tu su prolazili kraljevi: Tomislav, Krešimir, Zvonimir! Zaista je ovo svesto tlo, i mi se imamo pravo time ponositi.

Dalje je kardinal rekao: »Danas je, na ovaj blagdan, u središtu naših misli... blažena Djevica Marija na nebo uznesena. Ali kao što smo mnoge vrijednosti baštinili od prednjedova... posebno sam oduševljen da mogu izjaviti kako mi i štovanje Majke Božje baštinimo od svojih prednjedova. Naši knezovi i kraljevi bili su marijanski po-božni. Knez Branimir gradi Gospinu crkvu u Muču Gornjem. Jelena gradi crkvu tu u Sočinu, crkvu Gospe od Otoka. Zvonimir gradi crkvu svete Marije za hrvatskog biskupa u Biskupiji.... Štovanje Majke Božje ukorijenjeno je, možemo reći, u biću hrvatskih katolika kroz trinaest stoljeća kršćanske povijesti. Stoga je možemo nazvati da je, uprisutnjena u našu povijest u zajednici Crkve, Majka i zaštitnica naše povijesti. U teškim vremenima... tješiteljica naše povijesti. Utočište naše! Zaštitnica naša! ... Njoj se povjerimo! Predajmo se Njoj.«

Vjernici su s najvećim oduševljenjem pljeskali, prihvacači kardinalove riječi.

Marija, Majka i Kraljica Hrvata, svojom osobnošću čvrsto povezuje i naše prostore i naša povijesna razdoblja. Tome nas uči svetište Gospe Stomorije.

MISIJE

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Gubavci

Znameniti pomoćnik i apostol gubavaca, odvjetnik Raoul Follereau, i sam je umro od gube. U jednoj poruci mladima sveg svijeta iznosi kako je u Aziji bio pozvan jednoj umirućoj bolesnici od te strašne bolesti. »Vidio sam je nemoćnu, kako se jecajući dijeli od svog groznog života. Čim je umrla, dode mi na pamet neobična misao da je vagnem. Uzeo sam u ruke tu krhku šaku kosti, još mlaku, i stavio na vagu. Ta bolesnica od gube, s 22 godine, imala je 20 kilograma.«

Dalje veli: »Vidio sam gubavce gole, izgladnjene, gdje urlju, očajni. Vidio sam njihove rane s mnogo muha, njihove puste stanove... Vidio sam nezamislivi svijet užasa, patnje i očaja... Kako to sve može i da je potrajati?«

Guba je moguće izlječiti, ako se na vrijeme otkrije i uzimaju lijekovi. Tako je posljednjih godina izlječeno oko tri milijuna ljudi. Od 20 milijuna gubavaca na svijetu tek jedna četvrtina prima neku pomoć.

Sv. Otac Ivan Pavao II. često svrača pažnju kršćana na taj bolan problem. Tako na 31. svjetski dan gubavih (29. 1. 1984.) reče: »Žarko potičem sve vjernike da Gospodinu upravljaju svoje molbe i da velikodušno daju svoj doprinos za uzdržavanje i razvijanje djeła pomoći bolesnima od gube.«

Za svojih apostolskih putovanja često posjećuje gubavce. Tako u Brazilu, Južnoj Koreji, Filipinima. Godine 1980. reče gubavcima u Brazilu: »Vi ste sada i bit ćete od sada zauvijek moji predragi prijatelji.« Godine 1984. stigao je Papa iz Brazila u Rim jedan gubavac. Reče: »Došao sam osobito da zahvalim Papi za njegov velik čin poniznosti kad je bio u Manitubi među mojim prijateljima gubavcima... Došao sam također da glasno obznam: naša bolest se može iskorijeniti; dapače, mogu se srušiti sve ograde koje priječe da se mi uključimo u društvo.«

Papa nastoji gubavcima pokazati duhovna dobra njihove patnje. Tako je u J. Koreji žrtvama gube naglasio otkupiteljsku vrijednost njihova trpljenja, koje se u duhu vjere može pretvoriti u blaženstvo:

»Što svijet zove nesrećom, Isus je nazvao blaženstvom. Zato što je, otkupljujući našu patnju, njoj dao neizmjernu vrijednost. To može spoznati samo srce vjernika. Evanđelje patnje posebno je potrebno vama koji ste zahvaćeni gubom... Na neizrecivo tjeskobno pitanje: Zašto baš ja? Isus daje živ odgovor svojom smrću na križu. On je trpio isključivo za druge.«

Jedino rješenje za problem gube jest: ljubiti i po primjeru Kristovu žrtvovati se za druge. Raoul Follereau kaže da mi svi moramo voditi bitku protiv bijede, gladi, sebičnosti, niskosti — što je, veli on, još gora guba nego je sama bolest gube.

Što tu možemo mi kršćani? Doživimo bijedu tih patnika i našu obavezu da im pomognemo. Dakako, i prilozima za misije. Ali osobito molimo da njima Gospodin dade vjere i snage te svoj križ pretvaraju u sredstvo otkupljenja. I da se što prije u svjetu suzbije ta strašna, a izlječiva bolest.

Mato RUSAN

Crveni mravi i komarci

Pohadanje sela, napose ona u kojima žive katekumeni koji su se tek prije kratkog vremena javili da budu poučeni u katoličkoj vjeri, uviјek je za misionara spojeno s mnogim žrtvama. Tako je tu redovito problem gdje će se preko noći skloniti i malo odmoriti, gdje će naći malu okrepnu, osobito u mjesecima kad svuda vlada bijeda i glad. K tome još pridolaze i razne druge nepriklike. Nešto o svemu tome piše nam otac Ante Gabrić u ovom svom članku što nam ga je poslao krajem mjeseca travnja.

I crveni mravi i komarci me uznemirivali, a da o kravama, kozama i kozlićima i o praščićima i ne govorim — sve se to nekako složilo one noći uz kolibu našeg dragog Šibcorona. To je novo selo u kojem imamo samo katekumene; dosad još nitko nije kršten.

Kad sam stigao u selo, bila je već noć. Tu još nemamo kapelice. Odsjest ću u Šibcoronovoj kolibi — i ja i uz malu verandu dvije kravice, koze i praščići.

Po bengalskom običaju oprali su svećenikove noge i tom su vodom blagoslovili i kuću i sve oko kuće. Riječi Svetog pisma: «Beati pedes evangelizantium pacem! — Blažene stope koje navješćuju mir!»

Slijedila je pouka i molitva i — nakon toga jednostavna večera: nešto riže i prženog povrća. Posvuda je velika bijeda. To je posljedica prošlogodišnjih velikih poplava slane vode. Od morske vode uništena su sva polja i svi ribnjaci.

Poslije večernje molitve donio je Šiboron dvije hasure od palmina lišća — to je bengalski krevet. Gunjeva ne treba, noći su teške, sparne. A da bude još veća sreća, u hasurama su bili mali crveni mravi. Mali, ali — crveni, te počeše davati injekcije. I kad sam mislio da ću malo zakunjati, eto ti i drugih gostiju — komaraca. Ta nevolja i pjeva i svira, zuji i daje injekcije. Bodu i ruke i noge i obraze, pa onda ti spavaj ako možeš! Eto ti zgodnog vremena za molitvu i razmatranje!

Ustali smo već prije četiri sata ujutro da stignemo za plimu na Gangesu. Jutarnja

UZ POZDRAV »ĐOE ĐIZU. — HVALJEN ISUŠ!« VJERNICI ISPRACAJU MISIONARA DO LAĐICE NA GANGESU

sveta misa bit će u selu Radhanagoru. Bit će to zavjetna sveta misa. U selu vladaju ospice. Skoro u svakoj obitelji nalaze se dva do tri bolesnika. Starkelju Baši uz ospice muče i razne druge nevolje, pa želi da što prije primi Isusa u svoje srce. Jedva smo se uvukli u njegovu kolibu. Oko njega svi klečimo na hasuri i zajedno molimo s puno vjere i predanja u Božju volju. Ovo je zadnji tjeđan korizme, s Isusom će on križnim putem — u zadovoljštinu za svoje grijeha, za mir i sreću našeg malog sela i čitavog svijeta.

U kolibi je tamno. Gori tek mala petrolejska lampica, no svjetlo je u očima, u srcima! Kako je utješno pohadati bolesnike! Dijeliti s njima i boli i njihovu radost, blagoslovljajući njih, i sami biti blagoslovljeni.

U selu je mali dučančić, ukoliko se to može nazvati dučančićem. U njemu ima nešto riže, mekinja, ulja, soli, nekoliko sapuna, te drugih stvarčica i nešto malih bombona. Bašin unuk, mali Bablu, došao je s nama, pa smo za njegova djeda nabavili nešto hrane, jedan sapun i za dječicu u selu kutijicu bombona.

Svi su bili sretni. Već je podne. Sunce je upalilo kao da sve gori oko nas. Osušenim rižnim poljima vratili smo se u kapelicu. Danas je petak, pa svi postimo. Najprije smo imali križni put, zatim svetu misu, a na kraju smo uzeli malo pržene riže i čašu vode.

Isuse, za Tebe i za besmrtnе duše! Sveta misa bila je zadnja gregorijanska sveta misa za onog svetog svećenika, velikog prijatelja i dobročinitelja naše misije — za don Peru Žica. Počivao u miru Božjem!

O. Ante GABRIĆ

Vjerski život u Gaibiri

Naša misionarka sestra Silvina Mužić na početku svog pisma od 6. svibnja ispričava se što nam nije mogla prije pisati. Najprije je bila slomila desnu ruku, a nakon toga morala je dati izvaditi zube pa je veoma oslabila jer nije mogla pravo jesti. Sad, kad se malo oporavila, napisala je ovo pismo. No na rukopisu se vidi da joj se ruka još nije posve oporavila.

Prošli put sam pisala prije nego što sam slomila desnu ruku. Poslije toga morala sam dati izvaditi zube kutnjake. Kako nakon toga teško sam mogla jesti, veoma sam oslabila. Morala sam čekati da dobijem umjetno zubalo, kako bi mogla opet normalno jesti. I ta kušnja Božja je volja. Isus je doista prema meni bio dobar, kad mi je darovao da doživim toliko godina. Sad ga molim za milost da mogu primiti sve što mi pošalje.

Ove godine imali smo ovdje u Gaibiri veliko slavlje u nedjelju, 4. svibnja. Slavili smo stotu godišnjicu otkad je došao ovamo prvi misionar iz Belgije. Bio je to belgijski isusovac otac Lievens. Svoje misionarsko djelovanje započeo je u Chota-Nagpuru među posve nepoznatim ljudima. Još nije znao njihov jezik, a ni oni nisu njega razumjeli. Živio je u veoma teškim uvjetima života dok nije pomalo uspio predobiti stanovnike tog

ZA VELIKIH SVECANOSTI IMAMO OVDJE MISU PRED CRKVOM, JER INACE SVE MNOSTVO NE BI STALO U CRKVU

kraja i počeo ih poučavati u kršćanskoj vjeri, kad je naučio njihov jezik. Od tih početaka pa sve do naših dana plod tog rada jesu brojne tisuće kršćana.

Na tu proslavu okupilo se u Gaibiri vjernika iz sedam župa. Došli su u svojim originalnim nošnjama, pjevali su svoje pjesme i izvodili svoje originalne plesove. Došlo ih je na tisuće, računamo da ih se okupilo oko 12 tisuća. Svaka od tih sedam župa nastojala je pokazati što je otac Lievens učinio za njih. Pripovijedali su koliko je on morao trpjjeti i kakvim je plodom urođio njegov trud i njegove patnje.

Nakon toga imali smo pouku za one koji su se udaljili od života po vjeri, a koji su se napokon željeli vratiti praktičnom kršćanskom životu. Sakupilo se 16 onih koji su živjeli nevjenčano. Neki od njih imali su već dvoje ili troje djece. Nakon dva tjedna priprave župnik ih je sve vjenčao u crkvi. Nakon toga svi su se osjećali presretni i radosni se vratili svojim kućama.

Prije Duhova imali smo ovdje duhovne vježbe za sve očeve obitelji. Oni su se, naime tužili da se vodi briga samo za majke pa se za njih svake godine drže duhovne vježbe, a na njih, očeve se zaboravlja. Na kraju duhovnih vježbi njihova su im djeca imala dosta bolesti među malom djecom i među starijim ljudima i mnogo ih umire.

Na kraju od srca pozdravljam sve prijatelje i dobročinitelje misija i od srca im zahvaljujem na svemu što su učinili za naš rad ovdje u dalekoj Indiji.

SKUPINA PRVOPRICESNIKA U GAIBIRI. MEĐU NJIMA IMA I ODRASLIH NOVOKRŠTENIKA

S. Silvina MUŽIĆ

Bog je sačuvao i dijete i mene

U kolovoškom broju Glasnika donijeli smo prvi dio pisma Emice Verlić što nam ga je poslala 11. svibnja 1986. Sad objavljujemo i drugi dio u kojem ona opisuje prično opširno nezgodu koju je doživjela 28. travnja na povratku kući iz grada Kabwe. Srećom sve je dobro svršilo, a ona to pripisuje molitvama prijatelja misija. Pa evo što ona o tome piše!

Dragi prijatelji misija i nas misionara, evo vam posve konkretnog primjera koliko su pred Bogom vrijedne vaše molitve i žrtve što ih prikazujete za nas misionare i misionarke, napose kad se nademo u nevolji. Ispripovjedit ću vam što mi se dogodilo 28. travnja ove godine na povratku kući iz grada Kabwe.

Spomenutog dana popodne pošla sam svojim autom u grad Kabwe na poštu. Sa sobom sam uzela radnika Dona. U gradu sam susrela učiteljicu iz Litete i ona me zamolila da se mogne sa mnom vratiti kući. Vraćajući se iz Kabwea u Litetu, 10 do 12 kilometara daleko od Litete smanjila sam brzinu na oko 50 km, kad na nekih 6 metara od mog auta počne jedno malo dijete trčati preko ceste upravo ispred mog auta. Koliko više sam mogla skrenula sam auto na protivnu stranu, no uza sve to nisam uspjela izbjegći da ne srušim dijete. Zaustavila sam auto i željela sam pružiti prvu pomoć nastradalom dijetetu, ali onda mi kao munja prode glavom pomisao: »Bježi, ako ne želiš da te ljudi ne ubiju na licu mjesta!« I najvećom brzinom potjerala sam auto i odmah poletih ravno k doktoru. On je zapovjedio da odmah krenu bolnička kola sa dežurnom sestrom po dijete, a moj Doni da ide s njima da pokaže gdje se nesreća dogodila. Tada odoh glavnoj sestri. Ona me upita da li je dijete mrtvo. Odgovorila sam joj da ne znam, jer sam pobegla bojeći se da me dijetetova rodbina ne ubije na licu mjesta. Tad mi ona reče: »Dobro si učinila. I sad, kad dovezu dijete, nemoj dolaziti u bolnicu, da te roditelji tu ne napadnu, jer će doći

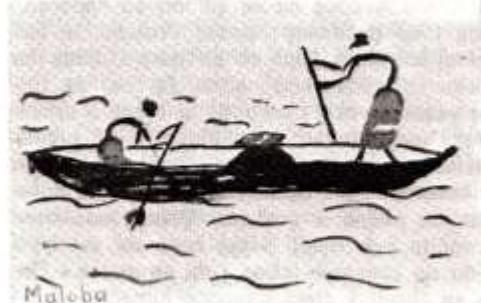
EMICA SA SVOJIM AUTOM S KOJIM JE DOŽIVJELA OVDJE OPISANU NEZGODU, KOJA JE SRECOM BILA BEZ VECIH POSLJEDICA

ovamo. Taj čas je stigao auto s djetetom. Glavna sestra odmah je otrčala u bolnicu, a ja sam se spremila da se sklonim. No za nekoliko minuta eto glavne i odjelne sestre koje su me pozvali: »Dodi i vidi svojim očima dijete. Jer ako ti mi budemo govorile, mislit ćeš da te mi želimo utješiti, jer si doživjela šok. Sama se uvjeri da je dijete zadobilo samo malu kvrgu na glavi.« Pošla sam s njima. U ambulanti sam zatekla baču s djetetom u naručju. Bila je to veoma lijepa djevojčica od dvije godine. Uvjerila sam se da joj se ništa nije dogodilo. Tek ona mala kvrga na glavi i jedna neznatna ogrebotina sa strane na licu, ali bez krvi. Tu ogrebotinu zadobila je od udarca mog auta, a kvrgu od pada na cesti.

Uvjerena sam da je tu bila nad tim djetetom i nada mnom očita Božja zaštita. A za tu Božju zaštitu imam zahvaliti vašim molitvama, dragi prijatelji. Stoga vam od sveg srca hvala.

Sve vas od srca pozdravlja u Isusu i Mariji zahvalna vam

Emica VERLIĆ

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Kad su bijeli pustolovi poubijali nekoliko Komancu Indijanaca, ovi su se osvetili tako da su uhvatili i do smrti mučili dvoje nevinih Francuza, a njihovo dvoje djece posvojili su dva poglavice. Djekožiclu je uezao poglavica glavnog naselja i odgojio ju je na indijanski način. Kad je poodrasla, udao ju je za mlađog poglavicu plemena Delavara. Ona mu je rodila dva sina. Jednom od njih dali su ime Vatomika. Dječak je u svemu postao sličan ocu, pa kad mu je otac u jednom boju poginuo, Delavari su njega izabrali za poglavicu. No kad je jednom zgodom došao u njihov kraj neki protestantski misionar, nagovorio je Vatomikinu majku da svog sina pošalje u njihovu školu. Vatomika se tu susreo s kršćanstvom, ali protestantskim. Veoma brzo je uočio da se učenje protestantskih učitelja u mnogočemu ne podudara s Evanđeljem...

U to vrijeme dobio je poziv da pode u St. Louis i da kroz nekoliko tijedana propovijeda u metodističkoj crkvi. Pošao je slušajući svoje poglavare, iako mu je u to doba bilo sve lakše nego propovijedati nauku, o kojoj sam sumnja da li je istinita i koja njemu samome zadaje toliko nevolja.

A tu u St. Louisu čekao da je Spasitelj sa svim blagom svoje prave, neiskvarene nauke. Bog je uslišao molitve vjernoga sluge, nagradio njegovu ustrajnost i vjernost.

Jakov Bouchard, mladi Vatomika, metodistički propovjednik u protestantskoj crkvi, pošao je jednog popodneva na malu šetnju po Grand Avenue da se odmori od napornog rada i od duševnog napora. Prolazio je baš pokraj crkve, u koju su se gurala djece na pouku iz kršćanskog nauka. Taj mu se prizor veoma svudio i on pode za njima u crkvu. Sve klupe bile su pune djece, a na propovjedaonici nalazio se stariji svećenik. Bio je to isusovac otac Demen. Upravo je bio spreman da počne s poukom. Otvori katekizam i pročita ove riječi: »Bog hoće da svi ljudi dodu do spoznaje istine i da se spase.« Onda se obrati k djeci i započe tumačiti.

Vatomika sluša priprosto i jednostavno svećeničko razlaganje i osjeća kako istina, a s njom i mir duboko prodiru u njegovu dušu. Svećenik je tumačio baš one istine u kojima se Kalvin varao. Za djecu je to tumačenje bilo jednostavno razlaganje katoličke vjere, a za Vatomiku rješenje njegovih sumnja. Kad je svećenik završio, bacio se Vatomika u zadnjoj klupi na koljena, pokrio lice rukama i zahvaljivao Bogu na jasnoći koju mu je sad, eto, udijelio.

Drugi dan otišao je k Isusovcima i zamolio da bi smio razgovarati s Isusovcem koji je jučer djeci tumačio katekizam. Taj ga je ljubezno primio i još mu točnije protumačio katoličku nauku. To je bio početak dugih razgovora u kojima je Vatomika dobio odgovore na sve svoje nutarnje poteškoće. Tako je pomalo jasno spoznao da Jedino Katolička Crkva Isopovijeda pravu nauku koju je Isus propovijedao i koja je sadržana čista i neiskvarena u svetom Evandelju.

Sad je trebalo poći dalje za svjetлом, koje mu je dobit Bog nakon tolikih molitava pokazao, ali to je značilo da mora prekinuti s vjerskom zajednicom u kojoj je prvi put čuo za Isusa, primo toliko dobra, s kojom se tako usko povezao.

No nije to prva žrtva koju je Vatomika prinio iz ljubavi prema Isusu i njegovoj svetoj istini. On je spreman i na nove žrtve, pa ako je potrebno, dapače i na još veće žrtve nego što ih je do sada podnio. Zato se više nije vratio kući, nego je ostao u St. Louisu i ondje je dublje proučavao katoličku nauku.

Stovanje Blažene Djevice Marije, koje protestanti zabacuju, a mi katolici toliko nježujemo, ispunilo ga je neobičnom radošću. U jednom pismu piše: »Da sam već prije štogod čuo o toj Majci i da me je tko uputio i naučio častiti je, kako bi mi bilo prišteđeno mnogo gorkih časova i kako bi bila sretna moja mladost.«

+ + +

Ljeti 1844. godine došao je Vatomika u St. Louis. U prosincu sljedeće godine odrekao se u isusovačkoj crkvi Kalvinove nauke i stupio u Katoličku Crkvu i primio svetu Priest. Mir i blažena radost zavladali su u njegovoj duši. Raspršili su se crni oblac nu-

tarnjih borbi. Jasno sunce Isusove nauke rasvjetilo mu je svu nutrinu. I to sunce jasnoće istine neće više nikad prestati ogrijavati njegovu dušu. Vatomika je našao potpunu istinu i slijedeći je cijeli život, doći će nakon smrti k vječnoj istini, k velikom vječnom Bogu.

Duševno potpuno smiren, još više se utvrdio u odluci da će svoj život posve posvetiti Spasitelju u njegovoj službi. Napisao je pismo velikoj Crnoj Haljinji, glasovitom Indijanskom misionaru ocu De Smetu i opisao mu svoju sreću i zamolio ga da i njegovim Delavarima doneće blago prave vjere. Otac De Smet najglasovitiji je indijanski misionar. Sad je Vatomika stupio s njime u vezu i odsad će postati iskreni prijatelji. Često su se puta susreli i dopisivali, dok nije »Duga Crna Haljina« umro. Misionar odgovori Vatomiki na njegovo pismo i obeća da će doći u njegov rodni kraj. No prošla je cijela godina dok je napokon uspio doći tamo.

+ + +

Vatomika je nakon dugo vremena opet došao kući. Od kuće je otišao kao dječak, a vratio se kao zreo čovjek. Bijela Gazelaочекala je svog velikog sina s neobičnom radošću. Toliko je čeznula za njim, a sad ga, eto, opet ima uza se. No ni Vatomika nije bio manje radostan. Mjesecima je opet hodao obučen kao Indijanac, strijeljao iz luka, jahao s drugovima iz djetinjstva u lov na bivole. Život u prirodi ojačao je njegovo tjelesno zdravlje, tako da je nakon tri mjeseca bio opet čvrst i jak kao svaki drugi crvenokozac, koji nije nikad sjedio u školskim klupama.

Svojim je Delavarima obećao da će im dozvati Crnu Haljinu, glasnika Velikoga Duha, koji će ih naučiti pravu vjeru. Neka ga lijepo prime i u svemu slušaju. Obećali su mu i pokazali se spremnim da prime pouku u pravoj vjeri Velikog Duha.

Nakon što se dobro odmorio u rodnom kraju Vatomika je odlučio da nastavi započeti put i posve se preda u službu Velikog Duha. Postat će njegov apostol.

Tako se opet oprostio od svojih kod kuće, rekao zbogom majci i ostalima pa krenuo na put. Ratnici su ga ispratili dobar dio puta, a onda se i od njih oprostio. Šutke je svakome stisnuto ruku, skočio na konja i potjerao ga punim kasom. Delavari su ga pra-

tili tugaljivim pogledom dok nije isčeznuo u dalekoj preriji.

Tri tjedna kasnije došao je k isusovcima u Florissant u državi Missouri mlađi čovjek koji se zvao Jakov Bouchard i stupio u isusovački novicijat. Novaci su među sobom šaputali da je bio kalvinac, a neki da-pače da je Indijanac. Kad su ga upitali, on je potvrdio i jedno i drugo, no da je Kalvinove knjige i indijanski tomahavk ostavio pred vratima novicijata.

Nekoliko dana nakon dolaska u novicijat Vatomika piše svom očinskom prijatelju ocu De Smetu: »Nakon duge borbe i svakovrsnih patnja konačno sam žrtvovao sve što mi je bilo drago i milo, da budem sav svojina Gospodina Isusa. To jedino želim i za to mclim svaki dan da živim i umrem onako kako to dolikuje plemenitom, revnom isusovcu. Neka me Bog po mojim poglavarima pošalje kamo god hoće. Dragi oče, molim vas, molite često za svoga odanog brata Vatomiku!«

Kad je svršio novicijat, Vatomika je požio redovničke zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti, te se tako posve predao Spasitelju. Poglavar su ga poslali u isusovački Kolegij u St. Louis, gdje je bio četiri godine odgojitelj daka. U isto vrijeme studirao i bogosloviju. Bile su to godine napor-nog rada, jer je morao u školi poučavati druge i u isto vrijeme sam učiti. U zavodu su svi učenici bili oduševljeni svojim mladim učiteljem i odgojiteljem. Svaki dan se s njima igrao. I možemo si zamisliti kako su mali Amerikanci širili oči, kad im je njihov odgojitelj pokazivao štograd od svoje sportske vještine, u čemu je uvijek ostao pravi Indijanac. A šta istem kad bi im navečer u mrku priopovjedao o Indijancima! Nisu to bile izmišljene ili naučene priče Karl Maya, nego pravi istiniti događaji iz borbe s neprijateljima po gustim indijanskim prašumama.

U školi je mlađi učitelj bio prijatelj i voda svojim učenicima. Znao ih je oduševiti za rad i marljivost. Bez posebnog naprezanja i strogosti držao je samom svojom pojavom i najživljije učenike u stezi. Po cijele su mu sate sjedili i marljivo radili. I što je on bio njima bliži, što su ga bolje poznavali kao iskrenog prijatelja, to su ga više voljeli i cijenili.

(Nastavlja se)

Velikan Crkve u Bosni

Piše: Marijan STEINER

Velikim se ljudima obično prizna važnost tek nakon smrti. Potrebna je vremenska i prostorna udaljenost da se uoči njihova veličina. Takav je bio i prvi vrhbosanski nadbiskup dr Josip Stadler (1843.-1918). Bilo je dosta onih koji nisu prihvaćali njegov program i djelovanje. No Stadlerova djela ostaju i ona najbolje svjedoče o njegovoj veličini.

Stadler se rodio 1843. u Slav. Brodu. Rano je ostao bez roditelja, pa je primljen u sirotište u Slavonskoj Požegi i kasnije u Zagrebu. Nakon završenog šestog razreda gimnazije ušao je u Nadbiskupsko sjemenište. Pokazavši zamjerne sposobnosti poslan je na studij u Rim. Onde je bio pitomac Ger-

manicuma, a studirao je na Papinskom sveučilištu Gregoriana od 1862. do 1869. postigavši doktorat iz filozofije i teologije. Kad se vratio u Zagreb postao je profesor na Teološkom fakultetu, a već 1881. imenovan je za prvog vrhbosanskog (sarajevskog) nadbiskupa i metropolitu.

GRADITELJ

Postavši sarajevskim nadbiskupom Stadler se dao na osnivanje vlastitih sjemeništa. Za dječačko sjemenište izabrao je ponosni grad Travnik sa zdravom klimom i lijepom okolicom. U šezdesetak godina postojanja iz travničke je gimnazije poznate diljem domovine izašao niz budućih svećenika i intelektualaca različitih vjerouispovijesti.

Nakon dječačkog sjemeništa (1882) Stadler je sagradio i bogoslovno sjemenište u Sarajevu (1893). Uz njega je podignuta i crkva posvećena sv. Cirilu i Metodu.

Godine 1889. Stadler je sagradio u Sarajevu katedralu u ranogotičkom stilu. Za ovu skladnu građevinu neki je stranac rekao: »To je prava planinka — ljepotica. Ponosna je kao i Bosna.« Osim ovih građevina dao je izgraditi još nadbiskupski i kaptolski dvor.

Nadbiskup je mnogo poticao svećenike i vjernike da ureduju vlastite crkve ili da grade nove. Sam je dao napraviti crkvu Presv. Trojstva u Novom Sarajevu i Žalosne Gospe u Čardaku. Istančani osjećaj za umjetnost, posebno graditeljstvo, stekao je Stad-

ler za vrijeme studija u Rimu. Dakovački biskup i hrvatski mecena Strossmayer divio se Stadlerovom smislu i poduzetnosti u gradnji. Oduševljen tolikim njegovim djelima nazvao ga je »čudotvorcem«. Uistinu, vrhbosanska nadbiskupija bila je siromašna i nadbiskup je s mnogo upornosti morao moliti novac na različitim stranama. No nije posustajao.

KARITATIVNI RADNIK

Stadler je još kao dijete ostao siroče bez roditelja i osjetio je gorčinu takva življena. Stoga je imao osjetljivo srce za one koji su u životnoj nevolji.

Prvih godina svoga boravka u Sarajevu živio je u iznajmljenoj židovskoj kući. U dvořištu je podigao sklonište za siromahe koji su se onđe mogli okrijepiti i ogrijati. Često su ga dolazili moliti za novčanu pomoć i on je velikodušno davao. Kad nije imao novca posudivao je od svojih suradnika. A znao je razdavati i košulje, cipele, čarape. Siromasi su ga nazvali »sirotinjski otac i majka«.

Osnovao je i nekoliko karitativnih zavoda: žensko sirotište »Betlehem«, muško sirotište »Egipat« i ubožnicu za starice. Za vodenje tih ustanova utemeljio je žensku kongregaciju pod nazivom »Družba služavki Malog Isusa« (1890). Članice te zajednice neumorno su radile za bosansku sirotinju. Osnutak te kongregacije najveće je Stadlerovo djelo na karitativnom području. Kroz sirotišta

koja je osnovao prošlo je otprilike 10 000 siročadi! Kakav divan rad velikog nadbiskupa i njegovih sestara!

Pripadnici drugih vjeroispovijesti cijenili su Stadlera najviše zbog njegove dobrotvornosti. U pomaganju sirotinje on nije gledao na vjeru ili naciju: svaki siromah bio je za njega Krist kojega je trebalo nahraniti, obući, ogrijati.

KULTURNO-PROSVJETNI RADNIK

Nadbiskup Stadler bio je plodan pisac. Već u mlađosti prihvatio se pera i držao ga je u ruci do konca života.

Njegova bi se pisana djela mogla svrstati u tri skupine: pučko-nabožna, praktično-pastirska i strogo znanstvena. Dugačak bi bio popis svih Stadlerovih spisa koji obuhvaćaju molitvenike, razne pučke knjige, pastirske poslanice svećenstvu, obrednike, propovjedničke priručnike, prijevod i opširan komentar Evandelja i Djela apostolskih, filozofiju u šest svezaka (prvo djelo te vrsti kod Hrvata!), prijevode...

Osim toga Stadler je bio veliki pokretač i promicatelj katoličkog tiska. God. 1892. počeo je izdavati Glasnik Srca Isusova (to je preteča našeg današnjeg Glasnika). I svoj dijecezanski list naslovio je nazivom Srce Isusovo, koji od 1897. mijenja ime u Vrhbosna. Izlazio je dvaput mjesечно i brzo se proširio po svim hrvatskim pokrajina. Tu je još časopis Balkan (za sjedinjenje Crkava) i Hrvatski dnevnik (politički list za nacionalnu i vjersku orientaciju bosanskih Hrvata).

Ovaj velikan Crkve shvatio je ulogu tiska u oblikovanju javnog mišljenja i nazora na svijet. Zato je toliko i radio na širenju knjiga i časopisa. I njegov kaptol dao je veliki doprinos u apostolatu pisane riječi. Za Stadlerova biskupovanja taj je kaptol objavio četrdesetak izdanja.

-U SRCU ISUSOVU-

Stadler je već u ranoj mlađosti bio iskreno pobožan. Rado je i ministirao kod sv. Mise. Kasnije se osobito isticao u pobožnostima prema Srcu Isusovu, Euharistiji i Majci Božjoj.

Kad je postao nadbiskup, u nastupnom je govoru rekao slijedeće: »Odlučio sam nadbiskupiji vrhbosanskoj dati za geslo 'Srce Isusovo'. O kako je dobro i ugodno u Srcu Isusovu! O ljestvoto, tako stara, a meni još tako nova.« I u svoj nadbiskupski grb stavlja riječi »U Srcu Isusovu«. Već je spomenuto da je pokrenuo Glasnik Srca Isusova, dijecezanskog glasila daje naslov Srce Isusovo, katedralu posvećuje Srcu Isusovu... Njegova je biskupska služba sva bila u znaku božanskog Srca.

»Stadler je bio Božji čovjek. S visokog položaja na koji ga je stavila Providnost njegovu pronicavom duhu otvarele su se perspektive korjenite i svestrane obnove vjerskog, kulturnog i nacionalnog života stoljećima potlačene, i stoga, na svim područjima zaostale Bosne... Stadler je jedan, neponovljiv. Njegova genijalna ličnost i njegovo životno djelo ne dopuštaju diskusije o njegovu mjestu u novoj povijesti Bosne.« (A. Paradžik)

SVAKODNEVNA PRIKAZNA MOLITVA NAŠEG OCA UTEMELJITELJA STADLERA

Poštivam Te svim srcem,
presveta Djevice, nada sve
svece nebeske, kao kćerku
vječnog Oca, i prikazujem Ti
svoju DUŠU sa svim njezinim
silama.

Poštivam Te svim srcem,
presveta Djevice, nada sve
Andele i svece nebeske, kao
Majku jedinorođenog Sina, i
prikazujem Ti svoje TIJELO
sa svim njegovim čuvtvima.

Poštivam Te svim srcem,
presveta Djevice, nada sve
Andele i svece nebeske, kao
ljubljenu zaručnicu Duha Svetoga, i prikazujem Ti svoje
SRCE sa svim njegovim nádahnucima, molec Te da mi
od Presvetog Trojstva isprosiš sve milosti, koje su mi
nužne za moje spasenje. Amen!

(»Betlehem«, Prov. Kapitul
1986. god.)

K N J I G E

Iz tiska je izašlo i četvrto izdanje knjige Jurja Gusića »DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?« To smo učinili na molbu mnogih djevojaka, pa se nadamo da će je sada i naručiti. U knjizi se obraduje odnos djevojke i mladića prema kršćanskim načelima, zatim, kakva bi morala biti slika jedne katoličke obitelji, a na kraju smo dodali i nekoliko riječi o duhovnim zvanjima. O vrijednosti knjige dosta govori da je eto doživjela već četiri izdanja. Zbog tiskarskih troškova cijena je 1.000 (tisuću) dinara + poština. Narudžbe: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

GLE OVO SRCE (KONFERENCIJE O ŠTOVANJU PRESVETOG SRCA) - Symposium, XXX knjiga. Bogate refleksije o Srcu Kristovu, koje je izraz i objava Božje ljubavi; prikaz štovanja Srca Isusova u Bibliji, predaji, crkvenim dokumentima i objavama Mariji Margareti Alacoque — od naših teoloških stručnjaka: dr. Drago Simudža, dr. Ivan Dušanović, dr. Mato Zovkić, dr. Rudolf Brajčić, mg. Marijan Steiner, dr. Franjo Pšeničnjak i dr. Stanko Kos.

OTKUPITELJEVA LJUBAV, S. Marija od Presv. Srca — poema. Sva potresna kalvarijska drama, Kristov život — povijest Otkupljenja — kroz biblijske slike Staroga i Novoga zavjeta, sročena u stihovima (sestinama). Ujedno prikidan dar za razne prigode (veliki format).

Možete nabaviti i »APOKALIPSU«.

Narudžbe prima: Samostan sv. Klare, Končareva 29 — 58000 SPLIT.

APOSTOLAT MOLITVE (Statuti i povijest) — Cijena 100 d. — Narudžbe CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18 — 88000 MOSTAR

PRED TAJNOM ZLA I PATNJE, napisao Ivan Kozelj D. I. — Cijena 700 d. Narudžbe: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31 — 41001 ZAGREB, pp 699

CRKVA U HRVATSKOM NARODNOM PREPORODU, napisao Vladimir Horvat. Knjižica je kratak pregled pisaca i djela, tema i problema. Cijena 1100 d. Narudžbe: Glas Koncila, Kaptol 8 — 41000 ZAGREB.

OBNOVLJENI ŽIVOT — časopis, br. 3—4/1986. — Cijena ovom dvobroju je 400 dinara. Tu su predavanja sa simpozija o vjerskom indiferentizmu i drugi prilozi koji mogu zanimati čitateljstvo u vezi s konkretnim vjerskim životom. Narudžbe: FTI — Obnovljeni život, Palmotićeva 31 — 41000 ZAGREB, pp. 699.

TRI PUTA, djelo sv. Bonaventure o putovima kršćanske savršene ljubavi. Preveo i opširnim uvodom popratio O. Damjan Damjanović OFM. Knjiga ima 64 stranice. Naručuje se na adresi: Samostan sv. Klare, Končareva 29, 58000 SPLIT.

ISPRUŽENE RUKE, zbirka od dvanaest moralno poučnih priča. Napisao ih je svećenik Marko Cvitkušić onako kako ih je sam doživio u ophodnju s ljudima. Cijena 400 d. Narudžbe: »CRKVA NA KAMENU«, Šetalište JNA 18, 88000 MOSTAR.

RANO KRŠĆANSTVO, napisao Vjeko-Božo Jarak. Knjiga prikazuje razdoblje od Isusa do Apostolskih otaca. Cijena 900 d. Narudžbe: Andrija Zirdum, Župni ured, 70230 BUGOJNO.

CRKVA U SAMOUPRAVNOM SOCIJALIZMU. Napisao Luka Markešić. Autor pokušava na vrlo jednostavan način i svima pristupačnim stilom, pokazati da religija i Crkva nisu ni pored ni protiv nego »u samoupravnom socijalizmu«. Pri tom i Crkva i religija treba da sačuvaju svoju vlastitu funkciju u toj stvarnosti, izbjegavajući opasnost neosmišljenog prilagodavanja društveno-političkom trenutku kao i neutemeljenih protivljenja ovim vrednotama u ime nekih drugih. Str. 72. Cijena 400 dinara. Narudžbe prima SVJETLO RIJEČI N. Pozderca 6, 71000 SARAJEVO

OBAVIJEŠT

12. III. 1986. umrla je MARINA POSAVEC, a 26. V. 1986. KATARINA ĐUNDEK iz G. Hrašćana, župa Macinec. Jedna i druga redovito su obavljale Prve petke i bile su pretplatnice Glasnika. Preporučujemo ih u molitve!

Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

...Gospod od brze pomoći i m. Klaudiji na uslišanoj molitvi. — Zahvalna čitateljica ...i svima svetima na svim milostima a napose što mi je kćerka položila ispit. — Evica Tolmačević, Forkuševci
...i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. — Ana Petrović, Prozor
...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Leopoldu za pomoći i utjehu u poteškoćama. — Andela Plavec, Stružec
...i Gospod od brze pomoći za uslišane molbe i za primljene milosti. — Baka iz Jastrebarskog
...i sv. Josipu na primljenim milostima, uz preporuku za sebe i za djecu. — M.M., Australija

...»Najljepša hvala Ocu Nebeskome, Majci Božjoj i Srcu Isusovu da je uspjela moja operacija i da sam nakon 125 dana ponovo prohodala. Doživjela sam zaista veliku milost Božju i opet svaki dan dolazim u crkvu, pa želim da moja zahvalnost milosrdi Božjem bude i javna. — Ana Blažeković, Koprivnica.
...za sve primljene milosti broz 65 godina života, a napose za zdravlje, jer sam od malena bila nježnog zdravlja. Preporučujem svoju djecu i njihove obitelji. — K. L., Velika

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

CRKVENA KOLEKTA ZA KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU NA 2. NEDJELJU RUJNA 1986.

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu i ove Vam iste godine obraća za godišnju pomoć.

Kako je to općenito poznato, već od god. 1952. za teološke fakultete u Zagrebu i Ljubljani vodi brigu Biskupska konferencija Jugoslavije. S tim u vezi biskupi hrvatskog jezičnog područja god. 1976. odredili su **drugu nedjelju rujna** (ove godine 14. rujna) na blagdan Uzvišenja sv. Križa) kao dan skupljanja vjerničkih darova za na Fakultet. Tomu su se odmah priključili i svi drugi biskupi koji svoje svećeničke kandidate ovamo šalju na teološku izobrazbu.

II. vatikanski koncil na više je mesta u svojim doku-

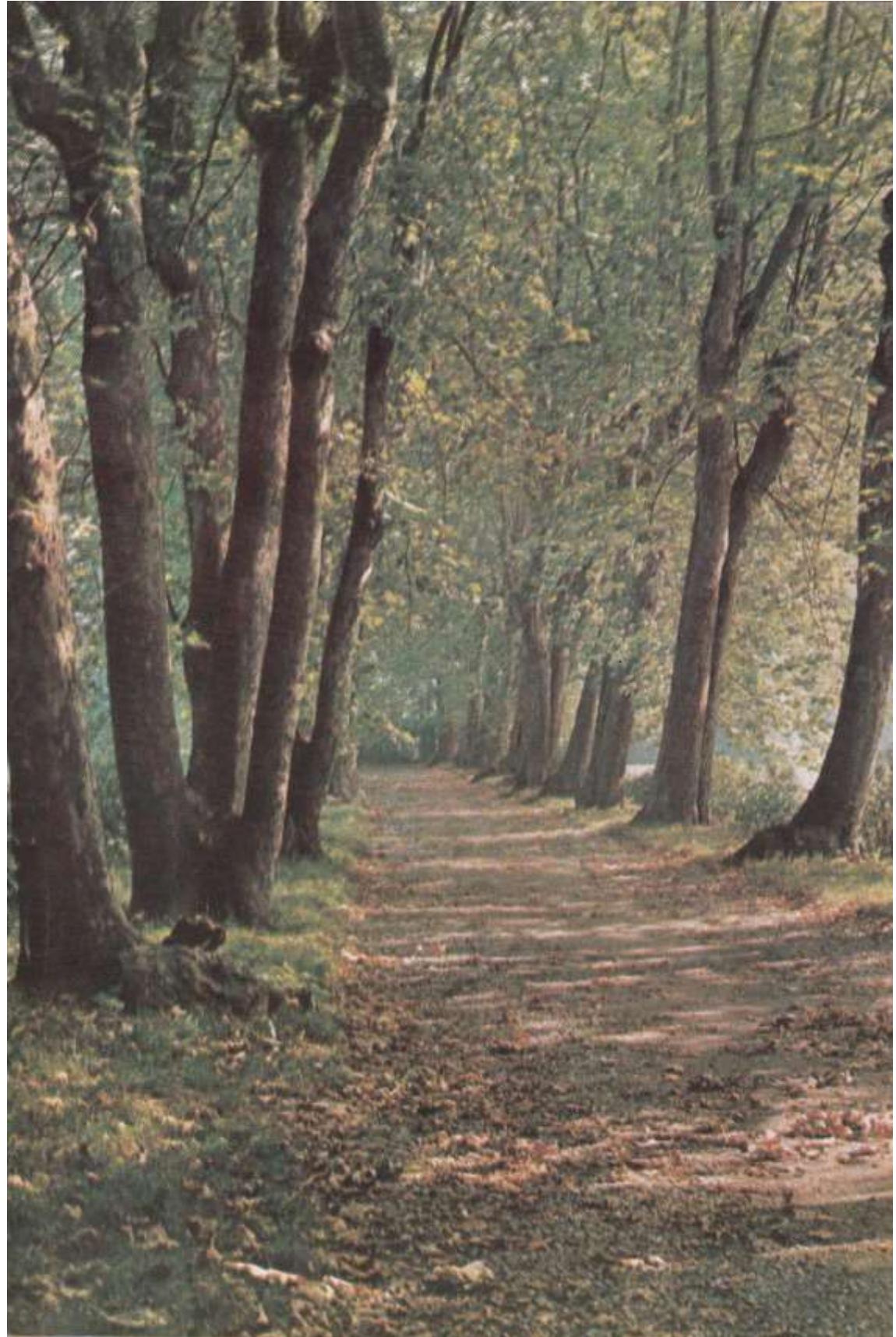
mentima istako, kolika je važnost teoloških učilišta za sveopću Crkvu i Crkvu određenog prostora i povijesnog vremena. I Sveti otac Ivan Pavao II, kad god mu se pruži prilika, govori o naravi i zadaćama teologije te o važnosti teološkog služenja za svu Crkvu. Tako je njemačkim profesorima teologije, skupljenima u Altöttingu 18. studenoga 1980. rekao: »Teološki je rad u službi istine o Bogu. No ujedno je, po sv. Tomi Akvinskem, čin ljubavi prema čovjeku. Teologija omogućuje da čovjek u svoj mogućoj dubini i punini shvati da je pozvan da bude sugovornik s Bogom, a ujedno i suradnik svršenosti svega Božjega djelovanja u svijetu.« Na drugom apostolskom pothodu svojoj domovini Poljskoj u svečanoj besjeti na sveučilištu u Lublinu 17. lipnja 1983. kaže: »Problemi znanosti, osobito akademiske zna-

nosti osobito mi stoje na srcu. Uvijek sam smatrao i smatram da katolička učilišta spadaju u nezaobilaziv i bitan okvir poslanja Crkve. U Kristovu poslanju »naučavati sve narode« (Mt 28, 19) nekako je već u jezgri sadržan zahtjev da Crkva uđe i na područje znanosti, jer između naučavanja i znanosti postoji tjesan organički suodnos.

Svim svojim dosadašnjim darovateljima i podupirateljima i ovom prilikom od srca zahvaljujemo. I ove se godine preporučujemo Vašoj požrtvovnoj ljubavi i darežljivoj velikodušnosti. Za sve Vas molimo: »Gospodine, svima koji nam radi tvogega imena dobro čine, uvrati da rom vječnog života.«

Zagreb, na Petrovo 1986.

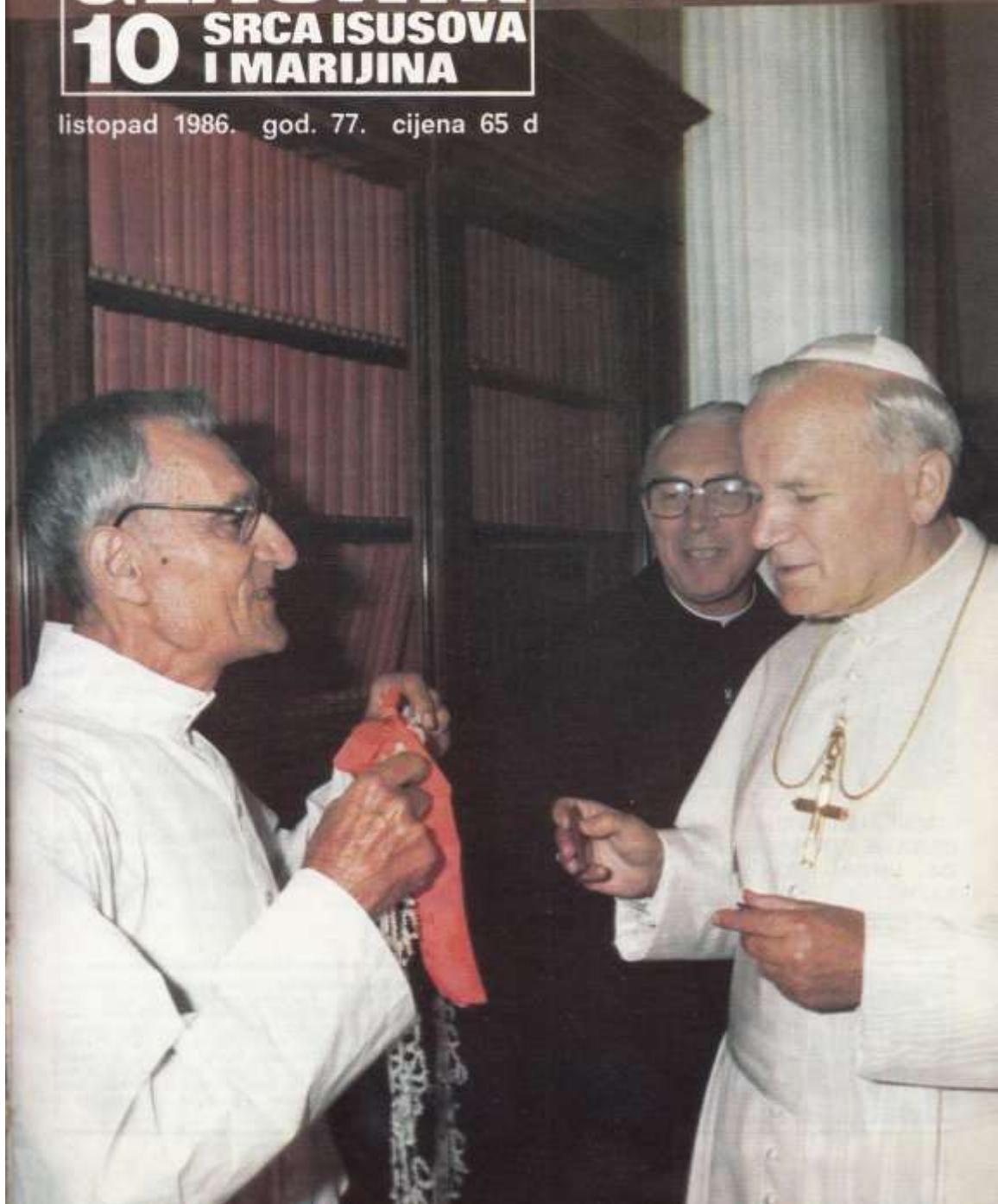
DEKAN FAKULTETA:
Red. prof.
dr Bonaventura Duda

GLASNIK

**10 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

listopad 1986. god. 77. cijena 65 d

MISIONAR O. ANTE GABRIĆ S VIJENCEM IZ BENGALIJE ISKAZUJE POČAST SV. OCU

BENGALSKA VRUĆINA PRI SILILA JE STRAŠNOG TIGRA DA UMOĆI SVOJE LIJEPO KRZNO

Vijenac za Papu

Sveti Otac Ivan Pavao II. često odlazi kao misionar u različite zemlje svijeta propovijedati Mir Evandelja. Prošle godine u veljači, došavši u Indiju, posjetio je i Bengaliju. Ondje se susreo s Majkom Terezijom i O. Antonom Gabrićem.

U Bengaliji vlada lijep običaj da se posjeti uzvraćaju. Stoga naš O. Ante, ne budi lijen, putujući u Sjevernu Ameriku dode ponajprije u Rim da uzvrati posjet svetom Ocu. Bilo je to 2. lipnja ove godine. Zajedno sa svetim Ocem u njegovoj kapeli slavio je svetu Misu, a zatim bio primljen u audijenciju. Premda protokol zahtijeva da na audijenciji jedino sveti Otac bude u bijelome, ovdje se od toga odstupilo. Sveti Otac primio je oca Antu u njegovu misionarskom bijelom talaru. Posebnost ovog posjeta očitovala se i u načinu kako je O. Ante, također mimo protokola, iskazao čast sv. Ocu. Ovjenčao ga je, naime, bijelim čipkastim vijencem sa crvenom vrpcom. Stavljući nekome takav vijenac oko vrata, Bengalci mu iskažu najveću počast i čestitke. Tako čine roditeljima prigodom krštenja njihova djeteta, mladencima na vjenčanju, raznim slavljenicima i odličnim gostima u svečanim zgodama.

Da bi nastao takav vijenac, spretne djevojačke ruke moraju sate i sate strpljivo raditi. Prije svega rastopljeni vosak sa zapaljene svijeće mora kapati u hladnu vodu u kojoj se stvaraju sitne voštane kuglice. One se zatim nadjevaju na konac i pletu u čipkasti vijenac. Pošto je vijenac spleten, ukrasi se crvenom vrpcom od svile. Tako je nastao i ovaj vijenac za svetog Oca.

Sveti Otac nije krio svoga veselja pokazujući koliko mu je bio drag taj »bengalski pozdrav«. U srdačnom razgovoru zanimalo se za Majku Tereziju i misionarski rad u Bengaliji. Govorio je hrvatskim jezikom. Kad je pokušao govoriti i poljski, otac Ante mu je rekao: »Sveti Oče, bolje Vas razumijem kad govorite hrvatski.« On je to odmah prihvatio i nastavio govoriti hrvatski. Na završetku je zazvao Božji blagoslov na oca Antu, Majku Tereziju i sve suradnike koji pomažu njihov rad svojim molitvama, žrtvama i darovima.

Ignacije BELAK

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Guslić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusač i Marijan Štefner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon: (041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinačnog broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka navise dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarnica plaćena u gotovini. - Rukopis i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Dani svršavaju brže, večeri su duže, više smo zajedno u kući, u obitelji. Divna prijeda da u obitelji razgovaramo o obitelji, da zajedno molimo. A što moliti? Što bi drugo nego krunicu, to divno čudo odgoja za život, za nebo!

Sav je ovaj Glasnik nekako misijski i marijanski, a to nije slučajno ispalo tako. Listopad je na osobit način misijski i marijanski mjesec. Zato osim redovitih misijskih stranica donosimo i pjesmu o crnim populjcima Afrike, prigodnu Papinu poruku, pjesmu misionaru i svijetao lik apostola gubavaca Raoula Follereaua. I ruho ovog Glasnika je misijsko. Sprijeda je misionar iz bengalske džungle naš o. Ante, a otraga drijema tigar iz bengalske džungle — zakonom zaštićen bolje negoli čovjek.

Marija nas uči da budemo ljudi vjerna srca, zdravog osjećaja i zdravog prosudivanja. Takav je bio Isus! Zato u nama ne smiju zamrijeti pjesme koje su odjekivale po Marijinim svetimima, ni odluke koje smo učinili kad smo se tamo isповijedali. Sredina Glasnika vodi nas na Stup, u Sarajevo. Marija je tamo svjetlo istinito koje svijetli! Ne smijemo zaboraviti ni našu povijest. I ona nam mora biti u srcu — radi budućnosti. To ne vrijedi samo za bačke Hrvate, nego za sve Hrvate! Zato čitajmo o biseru hrvatske marijanske povijesti — Svetoj Mariji na Mljetu, ali i o Dužnjici u znaku Radosne Gospe u Subotici. Papino marijansko geslo: Totus tuus — Sav sam tvoj, o Marijo, potiče na brojna razmišljanja, a jedno smo i uvrstili u Glasnik — za vas.

Ništa bez Gospe, ništa bez Isusa. Samo snagom vjere izdržat ćemo sve udarce, spoznati svoju ulogu u životu i u Crkvi. Gospa je svjetlo i onima koji traže izlaz bilo kroz jogu, bilo kroz drogu, jer Ona sve vodi k Isusu! A zar ćemo mi biti mudriji i izabrati bolji cilj?

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. LISTOPAD 1986. BR. 10

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — —	328
CRNI PUPOLJCI AFRIKE, IVNA	—	329
RAZGOVOR U OBITELJI, UREDNIK	— — — — —	330
ULOGA LAIKA U CRKVI, J. Antolović	— — — — —	332
KRUNICA, IVAN PAVAO II	—	333
VJERNO SRCE, R. Grgec	— —	334
ISUS NE RIŠE SVIJET DRUKČI-JIM NEGO ŠTO ON JEST, R. Brajičić	— — — — —	335
PAPINA PORUKA ZA 60. MISIJSKI DAN	— — — — —	336
SV. MARIJA NA MLJETU, A. Katalinić	— — — — —	338
SAV TVOJ, MARIJO! — GAL	—	340
SVIJETLO NA STUPU, TINO	—	342
TI BI HTIO BEZ BOGA, I. Fuček	—	344
POSLJEDICE MAJČINOG PROKLETSTVA, S. Kuzmić	— — —	346
JOGA — DROGA, AFORIST	—	347
POVIJESNI DANI BAČKIH HRVATA, B. Gabrić	— — —	348
MISIONARSKA ODGOVORNOST LAIKA, M. Rusan	— — —	350
VIJENAC ZA PAPU, A. Gabrić	—	351
OTAC LIEVENS, APOSTOL CHOTTA NAGPURA, J. Gusić	— —	352
KATOLIČKA CRKVA U ZAMBIIJU BROJKAMA	— — — —	353
VATOMIKA, F. Weiser	— —	355
GRLIO JE GUBAVCE, M. Steiner	—	356
PJEŠMA MISIONARU, S. Sučić	—	357
OGLASI	— — — — —	358
ZAHVALNICE	— — — — —	359

Hvala na pismu

RIJETKO IDEM NA ISPOVIJED

Moj problem izgledat će vam vezovan, ali vas molim da mi ipak odgovorite. Imam šesnaest i pol godina te idem u drugi razred srednje škole, a vjerouau pohadam redovito u našoj župi. Moj problem je u tome što rijetko (2-3 puta godišnje!) idem na ispovijed. Kad sam bila još u osnovnoj školi išla sam svaki mjesec, ali sada ne mogu. Vjerojatno je to stoga što stalno ponavljam iste grijeha, pa mi se nekačo ne da ponavljati. Na Misu idem svake nedjelje i uvijek se i pričestim. Bez pričesti nedjelja bi mi bila prazna. Neke me prijateljice pitaju zašto idem tako često na Pričest, lako im objasnjavam, one ne razumiju. Molim vas da mi odgovorite na pismo.

BLAŽENKA iz Rijeke

Blaženka, sada si već djevojka od 17 godina i lakše ćeš shvatiti ovo što će ti odgovoriti, a dobro će doći i drugima.

Djeca se rado ispovijedaju jer su osjetljive savjesti. Gospodin Isus nije slučajno rekao: »Ako ne budete kao djeca, nećete ući u Kraljevstvo Nebesko!« Bez osjetljive savjesti kao što je djetinja, na dušu se lako natovare kojekakvi grijesi, a sv. Pavao nas jasno uči u Božje Ime: »Nemojte se varati! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni prelubnici, ni mekoputnici, ni oskrvnitelji dječaka, ni lopovi ni lakovci, ni pijanice

ni klevetnici, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega!« (1 Kor 6, 9-10) Međutim, kad ta dojučerašnja djeca prerastu u dob koju označujemo riječju »mladi«, više ne prave gužve oko ispovjedaonice. To ne znači da više ne grijese, nego su se sukobili s osobnjim stupom pitanjima savjesti kada je potrebno pokazati svoj obraz i stati iza svojih čina, a baš tada postajemo kukavice i bježimo od svojih nevaljalih djela, kao da ćemo ih time izbrisati. Ni govora! Valja priznati da svaki zna svoje intimne razloge zašto se ne ispovijeda, a općenitije se može reći ovo: Mladi ne vide na ispovijedi svojih vršnjaka ili onih malo starijih koje razvrem u stopu prate pa ih na neki način oponašaju; neugodno im je ispovijedati se pred poznatim ispovjednikom; neugodno im je stalno ponavljati iste slabosti ili grijeha koje ponavljaju možda i zbog toga što ih se ne žele iskreno odreći i ne ulažu u tom smislu potreban napor. To su zapreke psihološke naravi, i savladava ih se samo psihološkom zrelošću.

Ne ispovijedaju se moji vršnjaci, ni oni malo stariji, pa se neću ni ja. — To je nepromišljen stav! Ako je nešto i činjenica, ne znači da je i dobra. Ja moram činiti ono što je dobro, bez obzira da li drugi to čine ili ne čine. Pogledamo li malo dublje, vidjet ćemo da nijedno dobro nije ni zatvoreno, ni samo moje privatno. Dio-nici »mojih dobara već sada

su svi oni koji me okružuju, a sutra će to biti oni s kojima ću biti životno povezan: bračni drug, djeca itd. Ostanem li siromašan, siromašan će biti i moj utjecaj na druge, a tada sam sličan lijrenom slugi koji je zakopao povjereni mu talenat, pa će izgubiti i njega, a ne samo ono što je njime mogao steći.

Neugodno se ispovijedati pred poznatim ispovjednikom. To može biti točno, ali oni koji bježe od jednoga k drugome samo da ih nijedan ne upozna, imaju malu korist. Slični su bolesniku koji za istu bolest traži svaki put drugog liječnika. Takav će se teško izliječiti. Ispovijed je uvijek i čin poniznosti, ali iz vjere znamo da se ispovijedamo Bogu a ne čovjeku, lako to činimo pred čovjekom kojim se Bog služi da nas odriješi, pouči i osokoli za rad na vlastitoj savršenosti. Budući da se radi o jako važnoj stvari, ostajemo u tome ipak slobodni pa možemo potražiti ispovjednika koji nas ne pozna. Danas je to barem lako pogotovo mladima koji žive u gradu ili češće dolaze u grad.

Neugodno je uvijek ponavljati »stare grijeha«. — Svi-ni nanovo učinjen grijeh nije star nego nov, iako spada među grijeha koje često ili trajno ponavljamo. No, baš bi nas to moralno prisiliti na razmišljanje: Što je to sa mnjom da se toga grijeha ne oslobadam? Kajem li se dovoljno, i činim li što je potrebno da ga uklonim sa svo-

je duše, iz svoje prakse? Ako sam već stekao čvrstu grešnu naviku, onda pogotovo! Neodlučnost čini nas samo još većim slabicima, a to znači da nas goni još dalje od isповjedaonice, uranja u još veće blato. Ah, pa nije Gospodin Isus ustanovio taj sakramenat radi trica i djetinjarija. Shvatimo ga, dakle, ozbiljno!

Da li je dosta ili je pre-malo isповijedati se dva do tri puta godišnje? Tko hoće provoditi kakav-takov duhovni život, na manje ne može. Što se pričesti tiče, možemo je primiti svaki dan, ako samo nismo svjesni teškog grijeha na duši. Što se »lakih grijeha« tiče, za njih možemo dobiti oproštenje i izvan isповijedi ako se iskreno kajemo. Ipak nije time rečeno da ih ne treba isповijedati. Ispovijed nam uvek donosi sakramentalnu milost koja nam je za ustrajnost u dobru i te kako potrebna.

Blaženka, mislim da sam odgovorio i tebi, ali i drugima kojima je osnovno razjašnjenje daleko potrebnije.

UREDNIK

Crni pupoljci Afrike

Kriste, ispuštam iz sebe krikove na papir,
jer krvarim iz skrivenih rana,
a suza je slana,
i gorka od jecaja i plača,
provrela iz duše, od smrti jača.

Gledam i pratim bezbroj sutona
tamnoputih anđeoskih lica
s pogledima bolne ljubavi
što gutaju slasno zamišljen komad kruha.

Nježni pupoljci crnog kontinenta
prelijevaju u njoj radosni, bez боли;
jastuk im srce ljubavi, a pokrivač cvijeće molitve.

Nesretni pogledi i krikovi udaraju u obraze duše,
a njihove suze vruće padaju u moje oči.
Molim Te, dotakni ih cijelovom ljubavi,
krikove im pretvori u pjesmu, suze u radost
i povedi ih u proljeće vječnosti.

Pogledaj, skoro uveli afrički pupoljci
šalju Ti posljednji miris i vapaje,
na svome kraju sanjaju zoru,
i da se nasite u Tvome beskraju.
Oče, blagoslovi ih i oživi,
podari im nježnost vječnog djetinjstva!

IVNA

SANJA, JAVI SE!

Jedna obitelj želi ponuditi pomoći Sanji koja se javila svojim pismom na Glasnikovoj stranici »Hvala na pismu« u broju 7/86. Stoga molimo Sanju da nam pošalje svoju točnu adresu, kako bismo je mogli povezati s tom obitelji.

Uredništvo Glasnika, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Razgovor u obitelji

(Nastavak iz Glasnika br. 9/1986. str. 294—295)

Urednik — Gospodo, obitelj s petero djece danas je, nažalost, rijetkost. Svi nalaze isprike, a najčešća je da podizanje djece iziskuje velik napor, da se oskudijeva novcem itd. Što vi mislite o tome?

Zdenka — Napora ima. I ja ga osjećam. Ali ako sam iz ljubavi postala mama, mogu podnijeti veće napore nego oni koji ih prihvataju samo iz nekog interesa. A što se novca tiče, njega nema doista ni kad je samo jedno dijete, ako se druge stvari cijene više nego dijete.

Mladen — Kad usporedujem svoju ženu s obvezama koje ona ima, s djevojkama koje su bez obveza, onda mi te djevojke izgledaju daleko umornije od moje supruge. Napor koji se prihvata s ljubavlju uvijek je lakši od onog koji prihvata preko volje.

Urednik — Zdenka, kako izgleda jedan vaš dan?

Zdenka — Moj današnji dan počeo je još jučer, jer sam već jučer neke stvari predviđala i počela pripremati za danas, da bi mi danas bilo lakše. Ujutro kad muž ode na posao a troje većih u školu, i svakome je trebalo dati bar jednostavan doručak, ova dva mala još spavaju. Ja tada pospremim dobar dio stana, odem u dućan, zatim po povratku probudim i njih, dadem im doručak i otpremim ih na igru. Potom radim u vrtu, nešto

pročitam, osobito priče koje mogu prepričati malima jer ih jako vole, onda treba misliti na objed...

Urednik — Mnoge se žene žale da im je veoma teško pripremati objed. Kako vi to rješavate?

Zdenka — Sasvim sigurno da je za ženu-majku koja radi u poduzeću, možda i dvokratno, to velik problem. Ja uz petero djece ne mogu u poduzeće. S Mladenom sam se dogovorila da ćemo s njegovom plaćom radite podizati brojnju djecu, nego da s dvije imamo samo jedno, a punu kuću bogatstva. Nama su djeca bogatstvo, i ništa ih ne bi moglo zamijeniti. To je onda i meni omogućilo da budem više majka i supruga, a dakako i domaćica. To ide skupa. A što se pripremanja objeda tiče, u obične dane nikada mi ne treba više od dva sata. Nešto mogu i djeca pomoći.

Poslije podne sam kao servis. Uvijek nekoga ispraćujem ili nekoga dočekujem i vrijeme mi prolazi veoma brzo.

Urednik — To znači da kroz tjedan nikada ne objedujete zajedno?

Zdenka — S tatom nismo nikad, a ni djeca nisu uvijek sva na okupu.

Urednik — Ivica, nije li tebi kao mladiću od šesnaest godina dosedno kod kuće čekati ručak, a društvo te sigurno zove van?

Ivica — Nedjeljom sam uvijek sa svojima, i nipošto ih ne izbjegjavam. Ako nekamo podem, to mora biti važniji razlog. Meni je lijepo kad

smo zajedno kao obitelj.

Urednik — Hrvoje, da li se vi prije jela molite svi zajedno ili svaki za sebe?

Hrvoje — Prošle su dvije godine kako smo naučili molitvicu »prije jela« i jednu kao zahvalu. Nedjeljom ih molimo svi zajedno, a u druge dane baš i ne molimo. **Urednik** — Znači da se vaša nedjelja jako razlikuje od drugih dana?

Hrvoje — Da, nedjelja je puno ljepša!

Mladen — Bilo bi, vjerujem, kako dobro da bar jedan o brok u danu imamo svi zajedno, ali je to nemoguće. Ni navečer nismo svi na okupu. Takav je život!

Urednik — Dobro bi bilo da se utvrdi vrijeme zajedničke molitve bar za one koji su kod kuće. Oni koji nisu kod kuće mogli bi se toga sjetići u određeni sat i duhovno se sjediniti sa svojima. Znali bi: sada se isključuje televizor, i počinje molitva...

Mladen — Mi uopće nemamo televizora. Ono na ormaru samo je maska. Ne samo da nemamo televizora, nego ga ni drugdje puno ne gledamo. Obično pogledamo program, pa se odlučimo da gledamo samo ako je nešto korisno. Uostalom, gledati televiziju dva sata tjedno, dosta je. Što je preko toga, obično je samo gubitak vremena.

Urednik — To znači da se prema televiziji odnosite kao i prema knjizi: dobru čitate, lošu otklanjate. Meni se ta misao svida. Televizor je postao svojevrstan uljez u obitelj koji narušava njezinu intimnost, a same članove otuduje jedne od drugih.

Mladen — Televizija je po mom mišljenju previše jed-

nostrana. Svojim »potrošačima« nudi samo politiku u koju nitko nema povjerenja, i zabavu koja je aktivno pristupačna samo bogatijima. Kada će se na televiziji komentirati pitanje zašto ima sve više mlađih ljudi koji ne ulaze u čvrst brak? Danas ima mnogo »starih momaka i djevojaka«, a sutra će dobar dio njih pasti u teška razočaranja zbog beskorisnosti.

Urednik — A što vi mislite, gdje je uzrok te pojave?

Mladen — Ja mislim da je posrijedi strah od odgovornosti i želja za lagodnim životom, kao da je to pravi ideal — lagodnost. U ženskom svijetu na cijeni je zaposlena žena, to jest ekonomski neovisna žena, slobodna da bude i ne bude supruga, da bude i ne bude majka. To je znak da je poremećena ljestvica vrednota. Drugi je razlog taj što mlađi i bez braka stječu sva ona iskustva koja pruža tijelo, a da za bazu nemaju istinsku ljubav i želju za stvaranjem, nego samo neobuzdanu želju za uživanjem. Precjenjivanje tijela i divinizaciona mladost vodi demonizaciji života. A kad čovjek doživi da je daleko manje nego si je umisljao, pada u bezvoljnost i očaj.

Melita — Poznam djevojke koje su od svoje 14. ili 15. godine imale momke među svojim vršnjacima, ili jedva godinu dana starijima. Bili su nerazdruživi do vojske. Poslije vojske ti se momci za svoje »stare« cure više uopće nisu zanimali. Okrenuli su se mladima, a neke od »starih« nikako da prežale razlaz. Neke čak kažu da bi mu voljele roditi sina, mакар se nikad ne udale.

Urednik — Momci se u vojski obično otrijeze. To je njihov prvi odlazak i od mame, pa počinju drugačije gledati za ženom. Svoje »stare« ljubavi posve relativiziraju. Uostalom, zar netko uopće očekuje od njih da su u 19. godini bili zreli za zrelu ljubav? Za njihovim vršnjakinjama okreću se stariji kolege, a njima na vrijednosti dobivaju mlađe vile. Djevojke bi to trebale shvatiti, da ne budu lakoumne.

Mladen — Mladima bi trebalo daleko više smirenosti da u njima sazrije spoznaja o svijetu za kojim idu, da spoznaju punu i pravu svrhu braka, a ne da iz neobuzdane »zacapanosti« uskaču u brak, jer obično upadnu u blato nerješivih problema.

Urednik — Zašto roditelji u tim prevažnim pitanjima nemaju jačeg utjecaja na svoju djecu.

Melita — Mame u svojim naraslim kćerkama prerano vide zrele djevojke. Međutim, tjelesnu nabujalost nikad ne prati i nabujalost duha, zrelost suda i osjećaja. Mame im prerano dopuštaju ono što same nisu imale: česte, kasne i duge izlaska s momkom, razne »maturalce«, praznike u vikendici, ljetovanje pod šatorom...

Urednik — Želiš reći da roditelji nisu dorasli svom odgojiteljskom zadatu?

Melita — Nažalost, to je čest slučaj.

Mladen — Djetetu koje se naglo izdužilo, ne smije se prebrzo prepustiti kormilo. Velika je umjetnost pravu stvar reći i učiniti u pravo vrijeme. Nesporazumi su kod toga neizbjegni, ali ih treba razjašnjavati. Disciplina je radi vlastite izgradnje. Tko

ne prihvata poredak što ga traži iskustvo i odgovornost roditelja, neka svoju slobodu uživa o vlastitom kruhu.

Urednik — Ivica, što ti misliš o tome?

Ivica — U načelu se slažem s tatom, ali ne shvaćam zašto ne odobrava stil mojih vršnjaka. Svako vrijeme ima svoj stil. Ja i sam osjećam granicu do koje se može i što se smije ili što se ne smije.

Urednik — Ivice, promisli ipak o onoj izreci: »Stil je čovjek.« To ti sigurno nešto želi reći. A gdje si stekao taj osjećaj o kojem govorиш?

Ivica — Ne znam. Vjerojatno ipak kroz odgoj u obitelji.

Urednik — To znači da obitelj koja pravilno odgaja, ipak u svojoj djeci razvija »šesto osjetilo« — za razlikovanje dobra i zla.

Mladen — Upravo tako. Zato mi kao roditelji ne smijemo nikad klonuti. Dok starije dijete poučavate, pa i korite, mlađe ima velike uši i nauči koješta dobra za svoj život.

Razgovor vodio: UREDNIK

Nakana Apostolata molitve

DA LAICI VELIKODUŠNO PREUZMU SVOJU ULOGU U CRKVII I U SVIJETU

Uloga laika u Crkvi

Jedna od novosti što ju je u Katoličku Crkvu uveo II. vatikanski sabor, a u svrhu njezine obnove, jest Generalna sinoda biskupa u Rimu. Slijedeći smjernice općeg sabora, Pavao VI. je na vlastitu pobudu (Motu proprio) izdao dokument »Apostolica sollicitudo« od 15. rujna 1965. kojim ustanovljuje stalnu biskupsku sinodu, koja će se održavati svake 3 godine, a u međuvremenu, tako je potrebno mogu se održavati i izvanredne sinode kao što je bila ona prigodom 20. obljetnice II. vatikanskog sabora. Svrha je tih biskupskih sinoda da jačaju povezanost Pape s biskupima, da biskupi kao članovi biskupskog zbora pomazu svojim savjetima u upravljanju općom Crkvom, u promicanju čistoće vjere, moralia i crkvene stege te da proучavaju pitanja koja se odnose na djelovanje Crkve u svijetu.

BISKUPSKA SINODA O LAICIMA 1987.

Slijedeće godine održat će se redovita biskupska sinoda, koja će se baviti poslanjem laika u Crkvi i u svijetu. Da u Crkvi i vjernici imaju svoje mjesto, ulogu i poslanje, to je opće poznata i priznata stvar. No vjernici

imaju svoje poslanje i u svijetu, u njegovim vremenitim stvarnostima, kojima će prisustvovati vodeći se načelima Eванđelja. Prije sinode obavljaju se priprave. Među najvažnije poslove spada skupljanje mišljenja pojedinih Biskupskih konferencija o pitanju laika i njihove uloge u Crkvi i u svijetu. Na temelju skupljenih mišljenja i prijedloga stvorit će se radni dokument, koji će sinodalnim ocima poslužiti kao podloga za raspravu.

BRIGE CRKVE U VEZI S LAICIMA

Crkva je svjesna bogatog i dubokog prinosa što ga dođe pokoncijske godine o pitanju laikata. O ulozi laika u Crkvi govori II. vatikanski sabor u dekretu »Apostolicam actuositatem« o apostolatu laika. Apostolska aktivnost laika zadnjih se godina veoma probudila osobito u biblijskom i teološkom pogledu. Unatoč tome dobiva se dojam da je sve ipak ostalo uglavnom na teoretskom planu, dok je praksa znatno zaostala. Zadaća Sinode bila bi u tom da se pokaže kako na temelju jako dobro razrađene saborske nauke o laicima u Crkvi valja unaprijediti i njihovu aktivnost, da i oni dođu do izražaja pre-

ma pravima i dužnostima koje im pripadaju. I ne radi se samo o tome da u Crkvi vrše neku »službu«, možda u upravi župa, biskupija ili u liturgiji, katehezi, karitativnoj djelatnosti itd, već se radi daleko više o tome, da se istaknu u izravnoj službi cijelom čovječanstvu nastojeći ljudi orijentirati prema Bogu, boreći se za vjersku slobodu, zalažući se za ljudska prava, za prava obitelji, politička i društvena prava. Napokon, njihova je dužnost da kao stručnjaci unapreduju opće dobro baš zato što su kršćani.

LAICI I APOSTOLAT MOLITVE

Ako su laici učlanjeni u Apostolat molitve, onda im taj molitveni pokret mora pomagati da što jasnije otkrivaju svoju karizmu, ono na što su kao kršćanski vjernici pozvani u Crkvi i u svijetu.

Ako se uzme u obzir da većinu članova Apostolata molitve sačinjavaju baš laici, dionici općeg kraljevskog svećeništva, onda bi Apostolat molitve morao u njima odgajati i razvijati njihovu doista veliku odgovornost kako za Crkvu tako i za svijet i za vlastitu domovinu. Biti »apostol molitve« znači prije svega bi-

ti svjestan općeg apostolskog poslanja Crkve, poslanja koje je zajedničko svim kršćanskim vjernicima, a to opet znači biti svjestan presudne važnosti molitve u svakome apostolskom poslaju.

Pa budući da molitva ne izriče i ne znači samo prošnju, nego i intiman razgovor s Bogom, razmatranje Božje riječi, onda kršćanski laik, kao član Apostolata molitve nastoji duhovnim sredstvima oživjeti i provoditi sve svoje apostolsko djelovanje.

U duhu ove nakane valja moliti i nastojati kako bi se pokrenule velike apostolske sile svih vjernika na Izgradivanje Božje Crkve i oствarivanje civilizacije ljubavi.

Nakana naših biskupa:

DA REDOVNICE NA ŽUPAMA
PRIDONOSE SVOJIM
ŽIVOTOM I RADOM
IZGRADNJI ŽUPNIH
ZAJEDNICA.

Što da molimo u duhu te nakane? Prije svega, da poraste broj dobrih i prikladnih redovnica, koje će biti sposobne za život i rad na župama. Valja, dakle, moliti za dobra redovnička zvanja. Potrebne su nam duhovno i moralno izgradene redovnice, prožete apostolskim žarom, požrtvovne, raspoložive za svako mjesto, za svaku službu, poučljive i poslušne u prvom redu poticajima i nadahnucima Gospodinovim, a onda i onima koji nose odgovornost bilo u pojedinim redovničkim zajednicama, bilo u biskupiji, odnosno župi. Bez tih vrlina ne izgraduju se župske zajednice.

Josip ANTOLOVIC

Krunica

KRUNICA JE MOJA NAJDRAZA MOLITVA,
DIVNA U SVOJOJ JEDNOSTAVNOSTI
I U SVOJOJ DUBINI.

Krunica je naša radost,
Krunica je naša velika nada,
Krunica je naše pouzdanje.
Sve povjeravamo Krunici!
S Kunicom dolazimo,
i svaki dan s Kunicom dalje idemo.
S Kunicom se budimo,
S Kunicom nas san zahvaća.
S Kunicom u džepu koracamo ulicama grada,
žurimo u ured, hitamo na posao.
Krunica nam nikad nije teška.
U Krunici razmišljamo o velikim tajnama,
jer to su tajne Evandelja.
U Krunici* je sadržano cijelokupno Evandelje:
Život Isusa Krista i Njegove Majke.
Zato toliko ljubimo Kunicu.

IVAN PAVAO II.

Preveo: Srećko Bošnjak

Vjerno srce

Piše: prof. Radovan GRGEC

Kad je neki novinar na pitanje poznatom nogometušu hoće li za vrijeme »prelaznog roka« ostati vjeran stariom klubu dobio potvrđan odgovor, zapitao ga je ponovo: »A koliko će ta vjernost stajati?« »Ništa, prava je vjernost besplatna«, odgovorio je nogometuš. Novinar se grohotom nasmijao. Danas, kada sve mjerimo i vrednujemo novcem i osobnim probitkom, ova nam »priča« izgleda smiješna i nevjerojatna. Prava vjernost, međutim, kao i prava ljubav, besplatna je i ne može se »izmjeriti« nikakvim novcem. Vjerno srce najveća je vrijednost.

Pred očima su mi dvije slike vjernosti Bogu i ljudima: Gospa u bjelini s krunicom u rukama i jedna majka u crnini, također s krunicom u rukama. Gospa u bijelom ne prestaje moliti za nas grešnike, a žena u crnom ne prestaje moliti za pokojnog muža i za sina u tudini. Sjetimo se u listopadu, mjesecu Gospe od Ružarija, krunice vjernosti, krunice naše Gospe, naših majki i baka! Govoreći o nekakvoj »dinamičnoj« vjernosti samom sebi, često zaboravljamo da je prava vjernost

prvenstveno vjernost drugome, vjernost nekome ili nečemu, drugo ime za ljubav!

Za nas je krunica svojevrsni znak vjernosti i povezanosti Isusa i njegove Majke s ljudskom poviješću, znak pobjede vjernih, siromašnih i poniženih nad moćnicima ovoga svijeta. Na to nas je upozorio i Papa na svom nedavnom putovanju po Kolumbiji. U Chinquinquiri je rekao: »Gospa nam, pokazujući na krunicu, navještata Krista, otkriva nam tajne njegova čovještva i milost Otkupljenja, pobjedu nad smrću i tajnu Crkve koja se rada na Duhove, nadu u Uskršnje i budući život u otajstvu njezina Uznesenja«. Otajstva krunice su najljepša marijanska molitva i, prema Papinim riječima, »sinteză Evangeliјa«. Moljenje Gospine krunice izraz je naše vjernosti Isusu Kristu i njegovoj Majci, koja je vjernošću svojega srca natkrilila sve smrtnike. Bilo je to i ostalo srce koje se daje drugima.

»Srce se nema da se ima — Srce se ima da se da svima«, pjevalo je nedavno preminuli Miroslav Antić. Takvo je srce imala Gospa. Krunica je i usmena molitva i razmatranje otajstava ko-

ja nam govore o povezanosti Majke sa Sinom i o ljubavi Gospina vjernog srca.

Molimo krunicu misleći na vjernost i nježnost Božjega i Gospina Srca, molimo je kao znak naše iskrene pobožnosti koja nije nipošto u suprotnosti s liturgijskom molitvom, molimo je prije svega i nadasve kao obiteljsku molitvu! Moleći krunicu, molimo za vjernost srca, za vjernost koja toliko nedostaje ovom »vjeročlonom i preljubničkom naraštaju!«

Hrabrost i čestitost vjernoga srca izazov je vremenu i civilizaciji u kojoj nedostaje vjernosti. Mislimo na vjernost onih koji ustajno mole, na vjernost onih koji ne krše zadane riječi, na vjernost onih koji čekaju i ljube, na vjernost onih koji su znali ostati na svom mjestu i onih koji su krenuli u Nepoznato ne zaboravljajući na svoje ishodište, na vjernost onih koji nisu izdali Zastavu ne znam kako bila stara ili poderana, na vjernost supruga, zaručnika, roditelja, djece ...

Krunica će uvijek ostati i znak vjernosti Isusa i Marije, podsjetnik i poticaj da damo vjernost za vjerost, srce za srce.

Prvi petak

Isus ne riše svijet drukčijim nego što on jest

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

Isus je bio pravi čovjek, zdravog osjećaja i zdravog prosuđivanja. Zdravim je očima gledao i na prirodu. Nije ju opjevao kao neki sveci niti ju je uvijao u tajanstvenost kao neki učenjaci. Proživljavao ju je kao čovjek koji živi u prirodi i s prirodom, koji se susreće sa svime što se u njoj dešava.

On govori o oblaku sa zapada i o oblacima na jugu prema kojima je zaključivala na skori dolazak kiše ili sparine (Lk 12, 54-55); govori o munji što sijevne na istoku i rasvijetli sve, a pri tom pomišlja na svoj drugi dolazak (Mt 24,27). Isus promatra ptice koje niti siju, niti žanju, niti skupljaju u hambare, a ipak nadu dosta hrane u poljima (Mt 6,26). Divi se ljepoti ljljana i trave, ali zna da će sutra biti pokošena a cvijeće u vatru bačeno (Mt 6,30). U mladu smokvinu listu čita skori dolazak ljeta (Mt 13,28) i sabiljanje plodova (Mk 4,3). Zapažao je kako moljac izgriža haljine, a rda kovinu (Mt

6,19), kako psi ližu rane (Lk 16,21) i kako se orlovi skupljaju oko strvina (Mt 24,48). Pozna drač i trnje kao nepogadan okoliš za rast iskljanih sjemena, raduje se plodnoj zemlji (Lk 12,16-21).

Isus dobro poznaje i ljudski život koji se odvija na zemlji. Zna kako se gradi kuća, kako joj se postavljaju temelji (Mt 7,24-27); zna kako žena peče kruh (Mt 13, 33); zna za tjeskobu pastira kad mu se izgubi ovca (Lk 15,4-7). Dobro mu je poznato kako radi seljak (Mk 4,3), kako se u podne odmara i kako spava (Mk 4,26). Pripustovao je zgodama u kojima gospodar traži račun od slугu (Mt 25,14), zna da gospodari tuku svoje služe (Lk 12,44-48). Gleda besposlene kako sjede na trgu čekajući da ih tko unajmi (Mt 20,1). Primjećuje kako se djeca igraju svadbe i kako se sva djeca ne žele uključiti u tu igru kao ni u igru pogreba (Mt 11,16-18). Nosi u sebi radost majke koja radi dijete (Iv 16,21). Promatra kako zemaljski mogućni-

ci drže druge u ropstvu (Mt 20,25). Zapaža poslušnost i disciplinu koja vlada u vojsci (Mt 8,9).

Služi se čvrstim primjerima. Nepravedan upravitelj gospodarevih dobara stvarno je nepravedan, ali je ipak mudar i lukav. Mudrost je poželjna u Božjem kraljevstvu (Mt 16,1-12). Gleda kako kralj, kad se spremi na rat protiv drugog kralja, najprije sjeda i provjerava svoju ratnu snagu u ljudstvu i oružju (Lk 14,31-33). Treba uz strategiju u Božjem kraljevstvu misliti i razmišljati i o svojim mogućnostima. Preuzetno srljanje u pogibao ne prati jamstvo za dobar ishod. Oslikava, kako zavist u ljudskim srcima sprečava ispravan uvid u otajstva Očevih nakana s nama (Lk 15, 28). Sebe prispolabija s provalnikom u kuću i pljačkašem gospodareva pokućstva (Mk 3,27).

Kakav smisao za stvarnost, kakvo mudro gledanje Božanskog Srca Isusova na sve oko sebe!

Papina poruka za 60. misijski dan

I ove godine, na blagdan Duhova, Sveti Otac obratio se svemu Božjem narodu prigodom porukom za Svjetski misijski dan koji se slavi u nedjelju 19. listopada. Evo dijela te poruke:

Poštovana braćo i predragi sinovi i kćeri!

Svečani blagdan Duhova kojemu je u okviru liturgijskih slavlja zadatak da oživljava u svim vjernicima svijest obvezе da Crkva mora navješćivati u cijelom svijetu Isusovu Poruku, posebno privlači našu pozornost ove godine kada pada šezdesetgodišnjica Svjetskog misijskog dana. (...)

U današnje vrijeme kad se obuhvaćaju bolje nego ikad jednim sveopćim pogledom potrebe svih Crkvi i svake pojedine od njih, ostaje tim hitnije zaduženje da se otkrije osnovno zvanje navješćivanja, svjedočenja i služenja Evangeliju; još se više osjeća prijeko potrebnim pomanjanje misionara, bili oni svećenici ili redovnici ili redovnice, bili oni mlađi koji su prihvatali Bogu posvećen život u svijetu ili svjetovnjaci dobrotoljci koji pridonose rastu mlađih Crkvi. Sviima njima, gdje god se oni nalazili da navješćuju otajstvo Krista, jedinog i pravog Ot-

kupitelja čovječanstva, nek se prenese moj pozdrav i moje zahvalno poštovanje.

MISIJSKI NADAHNUTA KATEHEZA

O čemu nam govori šezdeset godina povijesti Svjetskog misijskog dana?

Na početku te povijesti čujemo izvoran glas malenog dijela Božjega naroda koji je svojim pristajanjem uz papinsko Djelo za širenje vjere znao tumačiti sveopću misiju Katoličke Crkve, da se ona po svojoj vlastitoj naravi upućuje u različite mjesne kulture, a da nikada ne izgubi svoju osnovnu vlastitost, to jest da bude »sveopći sakrament spasenja« (LG 48; AG 1). A kada stiže prijedlog Petrovoj stolici da se ustvari taj Dan, promicatelj toga Dana Pio XI. blažena uspomene spremno ga primi uskliknuvši: »Ta zamisao dolazi upravo s Neba.«

Ta je inicijativa, povjerena Papinskim djelima, osobito Djelu za širenje vjere, trajno imala ovaj cilj: buđenje svijesti Božjega naroda o potrebi da izmoli i podržava misionarska zvanja, te o dužnosti da duhovno i materijalno surađuje u misijskom

djelovanju Crkve. Treba doista zahvaliti Gospodinu što su toliki njegovi sinovi i kćeri, tolike kršćanske obitelji odgojene u nesebičnoj evanđeoskoj ljubavi, odgovarale svrsi Misijskog dana divnim primjerima »sveopće ljubavi« koja se dokazivala tolikim žrtvama i molitvama prikazivanim za misionare, a ta je ljubav često bila potvrđena izravnim sudioništvom u njihovim apostolskim naporima.

To nas navodi na pomisao da Svjetski misijski dan može i mora postati, u životu svake pojedinačne Crkve, prigoda za provođenje programa trajne kateheze sa širokim misionarskim nadahnućem, tako da mogne pokazati svakom kršteniku, kao i svakoj zajednici kršćanske vjere, uzor života »koji je evangeliiran i koji evangelizira«.

Ono trajno suvremeno pitanje u Crkvi o širenju Kraljevstva Božjega među nekršćanskim narodima, predstavljalo mi se od nastupa u mojoj apostolskoj službi Sveopćeg Pastira Crkve što se podudarilo — rekao bih, providencijalno — na onu nedjelju 22. listopada 1978., sa slavljenjem Svjetskog misijskog dana. Stoga sam ja, kao što sam imao mnogo prigoda na to podsjetiti, iz godine u godinu sve više postajao »putujući katehist« da uspostavim vezu s brojnim narodima koji još ne poznaju Krista; da podijelim duhovna bogatstva mlađih Crkvi, kao i njihove potrebe i patnje, te njihova nastojanja da se kršćanska vjera sve više ukorjenjuje u njihovim kulturama; da ohrabrim sve one koji se nalaze na čelnim položajima toga neizmjernog blagovjesničkog djelovanja,

da bi uvijek bili, svojim životom, vjerodostojni svjedoci, osobito za mlade, one evandeoske poruke koju nažešćujemo.

SLUŽBA PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA

Uzevši sve spomenuto u obzir pokazuje se koliko je dragocjena služba što se odvija u okvirima Papinskih misijskih djela. Ta je služba ustanova sveopće Crkve i svake pojedinačne Crkve, jer su — Papinska misijska djela — »povlaštena sredstva Biskupskog zbora ujedinjenog s Petrovim Nasljednikom i zajedno s njim odgovornog za Božji narod koji je potpuno misionarski«. Papinska misijska djela su ona djela koja je Duh Gospodnji, već više od stoljeća i pô postepeno budio u krilu svojeg naroda, da svijetu učini vidljivom onu posebnu zauzetost ljubavi što prihvata uzajamnu odgovornost za cijelokupno blagovjesničko djelovanje u svijetu.

Doista, ta se Djela pokazuju »povlaštenim sredstvom povezivanja pojedinačnih Crkvi među njima samima i među svakom od njih i s Papom koji, u ime Kristovo, predsjeda sveopćem zajedništvu ljubavi«.

U povijesti misijske suradnje papinska su misijska djela izgradila »mostove uzajamnosti« koji sigurno neće pasti, jer su ukorijenjeni na vjeri u Kristovo uskrsnuće, a ta se vjera hrani Euharistijom.

Na toj čvrstoj i golemoj gradevinji katoličko je svjetovnaštvo uspjelo ispisati najljepše stranice svoje misionarske životne snage. Trajno se pokazuje uzornim lik

Pauline Jaricot nadahniteljice Djela za širenje vjere. Slijedeće godine sjetit ćemo se stotvadesetpete godišnjice završetka njezina misionarskog putovanja. Bit će to ista godina u kojoj će se proslaviti Opća biskupska Sinoda s ovom znakovitom temom za tu istu godišnjicu: »Zvanje i poslanje svjetovnjaka u Crkvi i u svijetu«.

ČEKIVANJA I ŽELJE

Dvadeset godina nakon Drugog vatikanskog sabora Crkva se osjeća pozvanom da preispita svoju vjernost velikoj predaji koju joj je ostavilo ono ekumencko zasjedanje, kad je ustvrdilo da je poticanje zvanja dužnost »svih kršćanskih zajednica« (OT 2).

S obzirom na to, utješno je utvrditi porast smisla za odgovornost unutar raznih zajednica. Svakako, mnogo je učinjeno, ali još ostaje mnogo što treba učiniti, jer Drugi vatikanski sabor očekuje od sviju, a posebno od kršćanskih obitelji i od župnih zajednica, »najveći doprinos« za porast zvanja.

Ovom prigodom izražavam želju da katoličko svjetovnaštvo — promatrano samo za se i u djelotvornom zajedništvu s predvodnicima Božjeg naroda — pronade u službi Papinskih misionarskih djela one predivne vrednote koje proizlaze iz te prave spasonosne »škole sveopće ljubavi«.

Blažena Djevica Marija, vjerna misionarka svih vremena, pomogla vam svima, poštovana braćo i predragi sinovi i kćeri, da shvatite ovu poruku pa da na nju odgovorite jasnom sviješću, blistrrom pameću i duhom zajedništva i uzajamnosti.

Ponavljajući izraz svoje zahvalnosti svima onima koji su u Crkvi obdareni posebnim zvanjem da služe evangelizaciji »Ad gentes«, osobito onima koji se nalaze u teškim prilikama zbog načešćivanja Kraljevstva Božjeg, podjavljujem od srca svoj blagoslov.

U Vatikanu, na blagdan Duhova, 18. svibnja 1986. godine, osme moga pontifikata.

Ivan Pavao II

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Sv. Marija na Mljetu

Piše: Ante KATALINIĆ

Na jednom od najjužnijih hrvatskih otoka, na Mljetu, okupana žarkim zrakama južnog sunca, zapljenjena o pojnim mirisima mediteranskog bilja, diže se ponosno prastara benediktinska opatija sv. Marije. Mljetsko jezero, otočić na jezeru, samostan i crkva na otočiću, Gospina slika koja se nalazi u crkvi, a pobožni narod nazvao ju je Gospom od jezera, sve nam je to poznato pod jednim starijem nazivom: Sv. Marija na Mljetu.

Opatija sv. Marije na Mljetu osnovana je davno, u 12. stoljeću, dakle prije 800 godina. Crkva je posvećena Gospilj, njezinu Uznesenju na nebo. Stoljećima se u toj crkvi častila slika Majke Božje, Gospe od jezera. K toj su slici hodočastili Marijinštovatelji ne samo s otoka Mljeta, nego i s drugih otoka, iz dubrovačkog primorja, pa čak i iz Bosne i Hercegovine.

Malo poslije dolaska u svoju novu domovinu, Hrvati naseljavaju Mljet, a već u 9. stoljeću na otoku su svoju vlast učvrstili Neretljani. Već tamo od 14. stoljeća, točno od god. 1345. Mljet se nalazi u sastavu Dubrovačke republike, i u toj re-

publici ostaje sve do njenog pada god. 1808.

Mljet možemo nazvati Gospinim otokom ne samo zbog toga što je opatija sv. Marije najveća povjesna i umjetnička vrijednost otoka, ne samo zbog toga što se na njemu nalazilo glasovito Gospino proštenište, nego i zbog toga što s tom Gospinom crkvom i samostanom na Mljetskom jezeru otok Mljet ulazi zapravo u puno svjetlo povijesti. Evo kako se to dogodilo.

VELIKO JEZERO NA OTOKU MLJETU, NA JEZERU OTOCIC, NA OTOCICU SAMOSTAN

Dukljanski, travunjski i zahumski knez Desa, za pokoru svojih grijeha, darovao je godine 1151. čitav otok Mljet u isključivi posjed benediktincima pulsanske congregacije, tj. samostanu sv. Marije u Pulsanu, na podnožju brda Monte Gargano, u susjednoj prekomorskoj talijanskoj pokrajini Apuliji. U

to su vrijeme pulsanski redovnici bili razvili veliku duhovnu djelatnost pustinjskog smjera. Na Desin poziv došla su tri prva monaha, Viliim, Marin i Šimun, i naselili se na najljepšem položaju Mljeta, na južnoj strani okruglog otočića u Velikom jezeru koje je tjesnim kanalom spojeno s otvorenim morem. Da li je Desina isprava autentična, to bi još trebalo ispitati, ali je posve sigurno da su redovnici iz pulsanskog samostana već u 12. stoljeću podigli na otočiću u Velikom jezeru samostan i crkvu posvećenu Uznesenju Marijinu. Ta crkva, jednobrodna bazilika, sa svojom apsidom i eliptičnim kubetom, posve odgovara sličnim gradevinama apuliske romantičke iz prve polovice 12. stoljeća. U slijedećim stoljećima ona prvotna jednostavna samostanska zданja bila su srušena i namjesto njih, uglavnom u doba renesanse, podignute su velike umjetnički ukrašene zgrade. One prve pulsanske redovnike brzo su zamjenili domaći sinovi. Inače je opatija sv. Marije vršila na otoku takoder civilnu i sudačku vlast sve dok Mljet nije definitivno pripojen Dubrovačkoj republici.

Premda Mljetska opatija sv. Marije i takozvana Mljetska benediktinska kongregacija nisu nikad imale veći broj redovnika, ipak su mnogo značile za hrvatsku kulturu, jer su dale dosta vrijednih ljudi i pisaca, među njima nekoliko biskupa, savjetnika Dubrovačke republike, bogoslova, povjesničara, matematičara, biografa i pjesnika. Spomenimo samo neke. Mavro Vetranović Čavčić, mljetski opat, bio je jedan od najplodnijih dubrovačkih pjesnika 16. stoljeća. Djeluje na svim područjima kulturnog i religioznog života. U pjesmi »Pjesanca slavi carovo« želi osokoliti svoj narod u borbi protiv Turaka, pa kliče: »O slavni Hrvati!« Vetranović pomaže reformirati mljetski samostan i organizirati jedinstveni savez benediktinskih samostana na čitavom dubrovačkom području pod imenom Mljetske kongregacije. Njegov suverenik benediktinac Bazilije Gradić, kasnije biskup u Stonu, pisao je i originalna duhovna djela i prevodio. Jedno njegovo djelo prevedeno je i na poljski jezik. Za dubrovačke redovnice piše »Liberace od dievstva« (god. 1567), pa im kao uzor djevičanstva pred oči stavlja Mariju: »Parva ka dievstvo Bogu prikaza i zavjetom potvrdi, bi prislavna Dievica.« Širili su benediktinci Mljetske kongregacije Gospin kult. Redovnici mljetskog samostana bili su: Euzebije Kaboga i Mavro Orbini, opat, te mnogi drugi poznati dubrovački kulturni radnici, a među najpoznatijim svakao su: veliki pjesnik Ignjat Durđević te Anselmo Banduri, povjesničar i numizmatičar, je-

dan od najvećih europskih učenjaka svoga vremena.

Mljetski je samostan kroz stoljeća doista u svojim zidinama krio mnoge učene i slavne ljude, ali ono osnovno što je ovoj opatiji davalo pravi sadržaj i život, izrazili su stari benediktinci u malo riječi koje su uklesali na nadvratnik širokog crvenog portala: AVE MARIA GRATIA PLENA DOMINUS TECUM — Zdravo Marijo milosti puna, Gospodin s Tobom.

Čudotvorna slika Gospe od Jezera privlačila je kroz stoljeća mnoštvo hodočasnika. Bila je to prekrasna ikona koja je svojom produhovljenošću, ljestvom i izrazom majčinske dobrote osvajala svačje srce. Slika je bila prekrivena reljefnom oplatom ili oklopom skovanim u pozlaćenom srebru. Bio je taj oklop remek-djelo dubrovačke zlatarske umjetnosti 15. stoljeća. Na žalost, ona prva prekrasna ikona tijekom vremena je nestala, izgubila se, pa je zamijenjena nekom dcista lošom kopijom, ali srebrni umjetnički oklop sačuvao se do danas.

Dubrovački povjesničar Lukari (18. stol.) spominje da je mljetska crkva bila poznata kao proštenište Bosanaca. Dolazili su Gospoj na proštenje. Neki drže da ih je u tu crkvu privlačila i predaja da je u noj pokopan sin nesretnog i posljednjeg bosanskog kralja Tomaševića. O tome govori i neki nadgrobni natpis, ali sve to skupa nije autentično, jer se zna da su kraljevi sinovi drugdje završili život.

Veličanstvenih proštenja Gospoj od Jezera danas nema, ali crkva mljetske opatije i danas nosi naslov Uznesenja Marijina, a dobra Maj-

ka sa svoje slike pogledom punim milosrda i ljubavi prati život svojih Mlječana, spremna da im u svakoj nevolji pomogne. Nekadašnji samostan preuređen je u hotel.

BISER HRVATSKE MARIJANSKE POVIJESTI — SVETA MARIJA NA MLJETU. SAMOSTAN JE PRETVOREN U HOTEL. SAMO CRKVA JE OSTALA KAO MJESTO MOLITVE

ISPRAVAK

U Glasniku br. 9/86 u članku GOSPA STOMORIJA U KAŠTEL NOVOM potkrale su se neke pogreške. Na str. 302 u drugom stupcu (u citatu spisa iz 1189. g.) umjesto »nevidiljivo Trojstvo« treba biti »nedjeljivo Trojstvo«, umjesto »Stance Orbina« treba »Stance Orebina«, umjesto »Draženka« mora biti »Dražekna«.

Sav Tvoj, Marijo!

»Pogledamo li prilike u svijetu, vidimo da su potrebne najviše moralne i umne sile da bi spasile opstanak svekolikog čovječanstva.« Ta misao jednog bologa nipošto nije pretjerana, ako se uzmu u obzir velike opasnosti koje prijete čovječanstvu od atomskog rata, od zaganjanja prirode, od gladi i slično. Učenjaci pomicaju na »stvaranje« čovjeka po svojoj volji utjecajem na gene kojima se prenose naslijedna svojstva. No, kad čovjek jednom otkrije tajne nastajanja života, u velikom je iskušenju da ih počne zlorabit. Zar nije otišao tako daleko da nerođenu djecu vaditi iz majčina organizma da bi proizveo sredstva za svoje uljepšavanje? Dolsta, potrebne su najveće umske i moralne sile da čovjek ostane gospodar budućnosti, a ne zatornik samoga sebe i prirode. Posveta Mariji, posveća kojom ćemo svoj život svaki dan suobličavati njezinoj, pomoći će nam da se izgradimo u ljudi koji su kadri puno pridonijeti da bi postali gospodari budućnosti u kojoj ćemo biti sretni, a ne predani smrti ili iznakaženim strahotama. Kako, osvjetlit ćemo u slijedećem razmišljanju.

VJERA KOJA POBJEDUJE SVIJET

»Dosta smo dugo govorili o čovjeku. Vrijeme je da progovorimo o Bogu!« Ta izreka jednog mладог Rusa očituje čežnju za Bogom, koja u mnogim ljudima današnjice izbjiga svom snagom. Stoga je jedna od bitnih zadaća kršćanina u ovom vremenu da zrači vjerom u živoga i osobnoga Boga. Kako se to može ostvariti? »Bez molitve nema prave vjere, kao što bez vode nema pravog plivanja.« Moramo dakle intenzivnije moliti negoli do sada. Ako li je naše uvjerenje u Božju opstojanost uzdrmano sumnjama ili bezbožnom propagandom, ako nas sablažnjava loš primjer kojeg kršćanina te smo posumnjali u Boga, potrebno je da se u svojoj vjeri najprije učvrstimo, jer za ljudi koja same tone nitko se ne hvata da bi se spasio! Naša molitva ne smije biti neosobna. Zato moramo o njoj svaki dan razmišljati i uvijek je iznova vrednovati. Moramo i razumjeti ono što molimo. Počnimo s onom temeljnom molitvom — Očenašem. Ne bismo, nadalje, smjeli započinjati nikiju molitvu, a da prije ne osjetimo prisutnost O-

noga kome se u molitvi obraćamo. Samo tako može naša molitva postati razgovor s Bogom, s Isusom, s Majkom Božjom ili s kojim svecem. To je prvi korak do življe vjere, a onda slijedi ostvarivanje u vlastitom životu onoga što molimo.

Vjera znači povjerenje u Boga. Nije li naše povjerenje prilično neuvjerljivo, beskrvno? Može li se naš strah od budućnosti spojiti s povjerenjem u Boga? A naše svagdašnje poteškoće? Očituju li našu povezanost s Bogom? I baš u svagdašnjosti moralni bismo iz svoje vjere crpsti snagu za ostvarivanje Božjeg poretku: više pravednosti, više poštovanja među ljudima, više bračne vjernosti, odupiranje alkoholu, drogi, seksualnim grijesima, psovki itd. Kao vjernici moralni bismo biti i strpljiviji i hrabriji u bolestima, vedriji kad opazimo da starimo, da nam snage malakšu. Boriti nam se, nalog je iz Objave, iako osjećamo odvratnost; prinositi žrtve bez bijega u sanjarenje o svijetu koji je tobože dobar. Borba je zakon prirode i uvjet svakog napretka. Ne borba protiv drugoga, nego protiv svakog zla u sebi i u drugome, borba za pobjedu dobra u sebi i u drugome. U tu borbu kršćanin je uključen po svojem pozivu. Borba je to za istinu, pravednost i mir.

Posvetimo li se Mariji, onda naš život postaje usrdna molitva da nas Ona kao Majka vjere i Posrednica svih milosti dovede do jačeg povjerenja u Boga. Mariju zbog njezine vjere nazivamo blaženom, kako ju je napunjenu Duhom Svetim nazvala i Elizabeta. Ona će i nas

edgnjiti za istu vjeru, za vjeru koja pobjeđuje svijet.

UZALUDNO TRAŽENJE

Prestajte jednom dnevne novine. Hoćete li tamo naći riječ poniznost? Jedva! Poniznost kao vrlina nije u modi, a riječ nije u uporabi.

Recimo odmah što podrazumijevamo pod pojmom poniznost. To je u biti unutarne raspoloženje onoga koji služi, kao i sama djela služenja. Ponizan čovjek želi služiti Bogu i ljudima, jer takvo služenje Bog želi. Poniznost nipošto nije nekakvo zanesenjaštvo, niti fanično predanje, ili neka pučavost, nego je to upravo herojska poslušnost Božjim odredbama. To je stvarna borba za ono što je bolje; to je put žrtve, spremnost da se ostvare Božji zahtjevi. Poniznost iziskuje veliku snagu karaktera.

Bog je gospodar, i jedini koji to zavrjeđuje. Zato je poniznost jedino ispravno držanje pred Bogom. Bog također želi da i ljudima služimo. On želi da ljudima pomaže, a to izvodi prije svega po nama. Naravno je da mi uvijek nešto činimo za ljudi, zauzimamo se za njih i za njih se zanimamo. Ne tražimo li mi, međutim, u tome samo uspjeh, priznanje, samopotpričivanje, čašćenje? Ne dolaze li mnoga ogorčenja, razočaranja upravo odatle što smo pre malo radili iz ljubavi prema Bogu, pa nas je teško pogadalo kad su nas ljudi razočarali svojim nerazumijevanjem, hladnoćom, nezahvalnošću? Poniznost je veoma rijetka vrlina čak i među kršćanima. Sve su to uzaludna traženja i tapkanja na krivom putu.

Bog hoće da naša djela imaju trajnu vrijednost, a imat će je samo ako ih činimo iz ljubavi prema Njemu, kad ih činimo na korist ljudima.

SLIJPENZA STVARNOST

Moramo istaknuti još jedan važan zahtjev poniznosti. Ako želim služiti ljudima, moram poznavati stvari. Ličenik može biti od pomoći samo onda ako poznaje bolesti i lijekove kojima ih se suszbija, ako stalno povećava svoje znanje. To vrijedi i za sva druga područja. Ne manjka li nam tu nešto? Kako samonastrane poglede nalazimo i među kršćanima! Kolika je samo otuđenost od svijeta! Za mnoge kršćane vrijedi pogrdna uzrečica: »Što pobožniji, to gluplji!« Nisu li takvu sliku o kršćanima stvorili baš nadkršćani slijepi za stvarnost? Ako neprestano ne rastemo u znanju na svim područjima, naši nas sugovornici neće uzimati ozbiljno, a tada im ne možemo niči služiti. Najjače oružje kršćana je njihova otvorenost prema svijetu koji dobro poznaju, pravilno tumače i razvijaju, a opet ostaju jednostavni kao ljudi pružajući svima svoje vjerničko uvjerenje proizlošlo iz njihova prisnog odnosa s Bogom.

Ponizan čovjek poštuje tudu osobnost i ni na koga ne pravi pritisak. Poniznost među ostalim traži samodisciplinu i na seksualnom području. Tko se ne zna svladavati, zlorabi drugoga za svoje niske užitke, jer u njima ne gleda osobu nego stvar i uvijek ima samo sebe pred očima.

Ako moramo prihvati od-

govornost za tešku i neizvjesnu budućnost, moramo biti snalažljivi, i iz svoje ušidrenosti u Bogu crpti snagu da svojim znanjem i vještinom služimo ljudima — da sami budemo ponizni ljudi. Najveći uzor takvog držanja je sam Krist koji nije došao da Mu služe nego da služi, a onda Njegova Majka koja je na početku svog poziva rekla: »Evo službenice Gospodinove, i neka mi bude po tvojoj riječi!« Time je Bogu rekla: »Sva sam Tvoja«, a mi ćemo to isto naučiti ako svaki dan rekнемo i životom zasvjedočimo Mariji: »Sav sam Tvoj!«

LJUBLJENA MAJKA

»Katolička Crkva, vuce na Duhom Svetim, štuje Mariju djetinjom ljubavlju kao ljubljenu Majku«, govorili drugi Vatikanski sabor. Tko se pak Mariji posveti, taj njezino materinstvo užima ozbiljno. On se Mariji predaje da ga Ona odgaja. Osobito to čini u onim temeljnim stvarima koje su Nju prožimali, a to je vjera i poniznost. Tako posveta Mariji želi pomoći da se izgrade ljudi koji su pred Bogom i svijetom dorasli za svoju zadaču i odgovornost. Neka nas Majka Božja izgradi u takve ljudi!

Priredio: GAL

SVJETLO

Sarajevska rimokatolička župa Stup veoma je prostrana, i vjernicima brojna. Središte sa župskom crkvom nalazi se, doduše, na gradskom području, ali se župa odatile stere i daleko preko šuma crnog Igmana i hladne Bjelašnice. Glavna naselja položena su u Sarajevskom (nekoć Vrhbosanskom!) polju gdje su ljudi živjeli i prije negoli su naučili upotrebljavati željezo. Nekako u rano Isusovo vrijeme živjeli su ondje ilirski Dezijati koje su rimske legije pokorile prolivši rijeke krvi. Svjetlo Kristova evangelija obasjalo ih je iz stare Salone. I tek kada je ta sunčana kraljica Dalmacije pala u susama, nad Bosnu se spustio stoljetni mrak, a bazilike je prekrio korov i zaborav.

Pokrštenjem Hrvata vraća se i Bosni stari sjaj, ljepotica se probudila oda sna. Dizu se novi dvori, nove crkve i katedrale. Kraljevi kuju svoj novac, redovnici prepisuju misale, a onda — Bosna

šaptom pade. Sarajevsko polje čuva mnoge tajne, ognjem, mačem, krvlju i prijetvornošću zapretane. Ne očituje ih, kao ni Bosanac svoje srce, pa ne znaš je li ti prijatelj ili neprijatelj, dok ne vidi jesи li ti njemu prijatelj ili neprijatelj. On će tebi biti ono što si ti nju mu.

U Vrhbosanskom polju nema više stupa na kojem bi stajao plemenski starješina i sazivao nas reskom jekom svoga roga. Sada je tamo prijestolje naše Majke i Kraljice koja nas privlači svojim milim likom Bogorodice. Svi putevi onamo vode i odande odvode, kao što i sva krv iz srca izlazi i u srce se opet vraća. Stup je srce i svjetionik!

Sarajevska župa Stup, u današnjem Sarajevskom polju slična je po svom unutarnjem životu svim župama evropskih gradova. Slojevita u shvaćanju i doživljavanju vjere, načeta vjerskim nehajem,

SLIKA MARIJE POMOCNICE KRSCANA NOVIJEG JE DATUMA, ALI JU JE NAROD ZAVOLIO KAO SLIKU SVOJE MAJKE. ISPOD NJE SU LIKOVI POZNATIH DOMACIH VJERNIKA U NARODNOJ NOSNI ONOG KRAJA (Ijevo gore)

MLADICI I DJEVOJKO U NARODNOJ NOSNI NOSE STARIJU I VREDNUJU SLIKU POD NAZIVOM MARIJE MAJKE DOBROG SAVJETA PREMA OLTARU U PERIVOJU GDJE CE BITI MISA (Ijevo u sredini) NAROD POZORNO SLUSA PROPOVIJED BANJALUCKOG BISKUPA DR. KOMARICE. (Ijevo dolje)

N A S T U P U

zahvaćena trkom za materijalnim boljtkom; vremenito postaje preće od vjećnog, ijudsko od božanskog. Bog i pak djeluje. Ljudi se i kaju i obraćaju. Jedni traže istinu, drugi joj okreću leda. Na Stupu kao i svugdje, samo ovdje još prožeto bosanskim tradicionalizmom, seoskim mentalitetom na asfaltu, išarano utjecajem balkanskog istoka i islama — pravo kršćanstvo je u dijaspori. Vanjskog lica nema, vjera je potisnuta u privatnu sferu. Evangelije koje snažno ističe savjest i uči praštati, nije svima životna norma ponašanja. Iako suživot briše mosaik dnevnih predrasuda, na katolicima se osjeća pritjen teret straha. Osim domaćih starosjedilaca, ima tu i katolika doseljenih iz ostalih dijelova Sarajeva, zatim onih španjolskog, talijanskog, češkog, poljskog i njemačkog porijekla. Valja priznati da i muslimani doživljavaju katoličku crkvu kao pravi bogoštovni prostor u ko-

jem i oni povremeno očituju svoju prirodnu religioznost. Na Veliku Gospu kad je glavno proštenje, prije podne su na Misi isključivo katolici. Oni su ove godine s velikim zanimanjem pratili propovijed banjalučkog biskupa dra Franje Komarice. Poslije podne imaju svoj program muslimanski Romi. Oni Gospu nikad ne okrenu leda. U znak poštovanja iz crkve izlaze hodajući natraške sve do vrata. Predvečer, na »teferiću«, ne zna se ni vjera ni nacija. Potreba za druženjem, igrom i radošću zajednička je svima. Muzika više pogoduje mlađim i poskočnim nogama, ali se i oni stariji i tustiji hvataju u kolo pa se dobro uznoje, nek se pamti da je dobro bilo.

Marija na Stupu u Sarajevu postaje svjetlo, i oko Nje se jednako rado okupljaju katolici koji je štuju kao Bogorodicu, i muslimani koji je štuju kao Hazreti-Mejrimu, majku proroka Ise.

TINO

BOROVI I JELE NADRASLI SU TORANJ, KAO STO JE I VJERA TAMOSNJEG NARODA NADRASLA SVE NEDACE PROSLOSTI I VODI PREMA BOGU (desno gore)

POSLJE PODNE OPET SMO KRENULI ZA KRIZEM, A POD GOSPINOM ZASTAVOM KOJU NOSI MUŽ U PRATNJI SVOJE ŽENE, U NARODNOJ NOSNJI (desno u sredini) GOSPA STUPSKA OMILJENO JE PROSTENISTE I MUSLIMANSKIH ROMA NAKON OBAVLJENA ZAVJETA U CRKVI, CIJELA JE OBITELJ SJELA U HLAD DA SE OD MORTI (desno dolje)

Brak nam je postao uzajamno mučilište. Pokušavam drukčije, ali ne ide. Ponekad se i molim, ali me ovakvog Bog ne može prihvati. On me ne može voljeti jer sam se natovario gomilom grijeha. I dalje čnim iste uhodane slabosti. Nemam ni mrve slobode. Osjećam se sputan, skučen, jednostavno »određen« za zlo djelovanje. Sjećam se sa studija da filozofi govore o neslobodi, o »determinizmu«: čovjek je naprosto natjeran da djeluje tako a ne drukčije.

Sjećam se, s druge strane, da ste govorili i pisali da je čovjek »autonoman«. Ne shvaćam ja to, a pogotovo ne doživljavam. Strašno sam vezan, a ne da bih sam sebe odredio: sve me naprosto određuje, pa »činim ono što neću«, kako i sv. Pavao priznaje.

Vaš...

u susjedstvu, nego su u tebi i tvojem vlastitom srcu. Uostalom ti priznaješ:

— Pokušavam drukčije, ali ne ide.

— Nije dosta pokušati pa ostaviti. Trajna vježba i ustajna volja donosi pobjedu. Jedna usporedba. Nakon što je mladi njemački tenisač Boris Becker pobijedio u Wimbledonu (7. srpnja 1986.), jedne novine su uz njegovu sliku donijele ovaj tekst: »Trud ima uvijek budućnost. Mladi danas žele mnogo toga postići. Ipak za uspjeh ne traži se samo sposobnost nego i radost i ustrajnost, a prije svega postojana volja. To su dobri preduvjeti za budućnost koja se sama oblikuje.«

Ali vratimo se još malo na pitanje »problema« u bračnom životu. Izgleda da se tu silno pretjeruje, jer nismo sposobni suočiti se s pravim problemima. »Uvjeren sam da se 80% problema rješava samo od sebe. Od ostalih 20% imam ih 12% koji su nerješivi. S njima moramo živjeti, su-bivstvovati. Ostaje ih još samo 8%. Veoma je važno da ih se stavi na pravo mjesto. Što je bilo jučer, više ne mogu promjeniti. Što će biti sutra, još ne znam.« (Josef Venetz).

— Pokušavam se moliti...

— Trajno moliti? Molitva prožeta vjerom premješta brda, tako Isus. On ne pretjeruje, nego mi pretjerujemo jer smo nestreljivi, jer ne znamo ništa podnijeti, jer nam je molitva često puko blebetanje. Ne znamo osvježiti molitvu promjenama: od usmene molitve (Očenaš, Zdravomarija) ne znamo prići na dvije minute razmat-

Ti bi htio bez Boga...

Piše: Ivan FUČEK

Rado prihvatom taj dijalog. Imam jak dojam da bi htio uraditi zaista sve sam, bez Boga. Buniš se protiv ispravne »autonomije«, a sam provodiš neispravnu autonomiju. Takva je autonomija bezbožna. Ali podimo tvorim rasporedom.

— Brak nam je postao uzajamno mučilište.

— Ne kažeš zašto, ni ot-kada. Postali smo tajanstveni, neprozirni, zapleteni. Upali smo u modu i pomodarstvo: »biti u problemima«, biti u nerješivim problemima . . .

Stvorio se mentalitet privremenosti, rastave. Kad sve zemlje u Evropi (osim Irske i Malte) dopuštaju rastavu, taj civilni zakon kao da je i katolicima zavratio glavom: rastavite se, to je bolje. Nitko ne misli o tom da se civilni državni zakon time potpuno protivi crkvenom ženidbenom zakonu koji ne može dopustiti rastavu, niti tko misli na prijevaru koja se tu krije, hoće reći: varać se ako misliš da ćeš raskidom braka riješiti probleme. Problemi nisu u zraku, ni negdje

ranja nad nekom rečenicom iz Biblije, ne znamo stati i razgovarati s Bogom pomoću neke slike, ne umijemo govoriti pred raspelom s umirućim Isusom; roditelji nisu sposobni organizirati obiteljsku molitvu, pogotovo ne na račun nekog — makar i posve nevažnog — večernjeg programa... Zaključak: ne znamo moliti kako treba, nismo se ozbiljno potrudili. Zato nema ni plodova.

— Ovakvog me Bog ne može voljeti jer sam se natoario gomilom grijeha.

— Varaš se. Čitava Objava svjedoči da je upravo Bog taj koji spasava grešnike. Koja je zadaća Utjelovljene Riječi? Nije li postao tvoj i moj Spasitelj? A nije li nam dao i mogućnost pomirenja s Bogom? Čemu služi pokajanje? Kada ga upotrebljavaš? A čemu služi sakramenat pokore? Kad si bio zadnji put na ispovijedi? Na taj način postajemo bolji, pomalo izlazimo iz naše divljine. Ipak dakle, nešto valja činiti! •Trud ima uvijek budućnost.▪

— Činim iste uhodane slabosti.

— Jasno, jer ne nastojиш raditi na sebi. Bog je spremjan, nazočan, blizak, dobar. Ovo »Bog je dobar« želim povezati s onim tvnjim da te Bog ne može takvog »voljeti«. Bog, naprotiv, voli bez uvjeta. Pročitaj iz knjige proroka Hošea poglavljie 11. Toliču ljubav Boga prema čovjeku rijetko susrećemo u Starom zavjetu. Govor je o Izraelu, a to primjenjeno znači da je govor o tebi i o meni — o svakome od nas. Bog je otac koji uči dijete hodati da ga napokon digne u naručaj. Bog je kao mati koja mlijekom hrani svoje čedo. Tim slikama služi se Ho-

šea da dočara milosrdnu Božju ljubav. A kad Židovi predikat »milosrdan« (hebrejski »rachum«) tada je to uvijek u smislu majčine ljubavi, jer korijen te riječi (»r-ch-m«) u semitskom označuje majčino krilo. Za Izraelce, dakle, Bog ima i očinske i majčinske crte, a to je od velikog značenja za odnos čovjeka s Bogom. (Alfonss Deissler).

Uostalom, svu povijest Izraela možemo sažeti u ovu sliku: Izrael u mladosti — znači u Pustinji — bio je s Bogom. Kad je odrastao — u obećanoj zemlji — pobjegao je od Boga. Bog ga uza sve to ne napušta; dakle: izabranje i poziv, otpad i osuda, pomirenje i spasenje. Ali spasenje mu ne dolazi jer se je obratio. Nažalost, on je za to nesposoban. Spašenje mu dolazi jer mu se Bog obraća u milosrdnoj ljubavi oca i majke. I to je bitno! Ne vidiš li u tome i svoju povijest? Mi zakazujemo, bježimo od Boga, skrivamo se pred Njim kao praroditelji nakon pada. Da bi Božja milosrdna ljubav mogla u nama ipak pobijediti, moramo mi to htjeti i s naše strane nešto činiti.

— Nemam ni mrve slobode...

— Nemaš li zaista? Na temelju »uhodanih slabosti« skloni smo stvoriti svoju filozofiju i vlastite principe. Čitava je Objava protiv takve filozofije, a da ne govorim i o zdravom razumu.

Ti si ušao u brak, izabrao si taj poziv, izabrao si tu i takvu suprugu, a ne drugu, a bio si slobodan. Sad si se našao u problemima, i sam bi htio sve riješiti. Zaboravio si da je Gospodin rekao: •Bez мене не можете niš-

ta učiniti...« Ta Isusova riječ govori da je Bog središte svega, a ne čovjek. On je olij svih čovjekovih težnji i opredjeljenja. S jedne strane, čovjek je dužan da se u slobodi sam opredijeli, a tako si postupio i ti stupači slobodno u brak; s druge strane, čovjek sam po sebi, bez Božje pomoći, ne može izvesti svoju odluku. Tako je u našem životu Bog »sve u svemu«. To znači teocentrički shvatiti sebe i svoj život: Bog je središte, ne čovjek!

— Vi ste govorili i pisali da je čovjek autonoman...

— »Autos-nomos« — biti kormilar svoje sudbine pred Bogom i društvom. Točno. Ali se ne opredjeljuješ kao da Boga nema. Naprotiv, opredjeljuješ se u Bogu, tj. »teonomno«: Bog je vrhovni Zakon, Središte, zadnja čovjekova Svrha. Ali ti nisi na svijetu otok. »Nitko nije otok« (Thomas Merton), nego si bačen među ljudi i tvoja se autonomija vrši u tim međuljudskim odnosima. Ovisan si o tim odnosima, ali nisi njima izručen na milost i nemilost. Ti samoga sebe u punoj odgovornosti određuješ, ali si u isto vrijeme ukorijenjen u društvo i životom potpuno ukorijenjen u Boga.

Nismo, prema tome, igračke slučaja. Sudbina je u našoj ruci. Istina, naše dugogodišnje zle navike mogu nam veoma otežavati upotrebu slobode i autonomno odlučivanje. Zato je prijeko potrebno da se na vrijeme borimo protiv zlih navika ili »uhodanih slabosti«, kako kažeš, i s velikim povjerenjem trajno moliti da nas Bog spasi, jer se sami nismo kadri spasiti.

Posljedice majčinog prokletstva

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Starija žena (rođena 1907. godine), bila je već nekoliko puta na duhovnim vježbama s odraslim osobama, a i druge potiče da obave duhovne vježbe, smatrajući ih velikim duhovnim bogatstvom i potrebom svakog čovjeka koji u današnjem svijetu i vremenu želi ostati pravi i potpuni vjernik. Na razgovor je pristala, ali želi ostati nepoznata. Iz opisa njezinu životnog puta lako ćemo je razumjeti.

Pred sam porod njena je majka nespretno pala i ugroznim mukama ju je rodila, u bijesu i ljutnji je prokleta, tako da je ona, po svom dubokom uvjerenju, zbog toga bila čitav život nesretna. Ipak, kako ćemo vidjeti, nakon muževljeve smrti stvari su krenule drugačije.

Udala se u dobi od 29 godina, a u braku je strašno trpjela od ljubomore. Imala je tri teška poroda. Prvo dijete rodila je mrtvo, i to je za nju bio težak udarac. Podnijela je tri teške operacije, i tri puta bila je istjerana iz kuće. Sve je to ostavilo trag na njoj, ali se ipak nije dala slomiti.

Bila je zaposlena kao bankovna činovnica. U uredu su je svi voljeli i poštivali. Idu-

ći u ured, uvijek je rado svraćala u crkvu, makar na kratko, pa joj je i šef zbog toga prigovarao, ali se ona na to nije puno obazirala. Znala bi odgovoriti: »Mogli biste mi prigovarati kad što u mom poslu ne bi išlo kako treba, ali što se tiče moje osobe i mojeg osobnog uvjerenja, to na vas ne spada!«

Usprkos svih tih teških iskušenja, nikada nije gubila pouzdanja u Boga. Čekala je bolje dane, i oni su došli. Posebno zahvaljuje Bogu što je od svoje 40. godine mogla biti svaki dan na svestoj Misiji i Prijestvu. Već je 14 godina udovica, i to su njezine najljepše godine, tako da se ne bi ni s jednom penzionerkom mijenjala. Mirovina koju prima u njenoj se ruci »ne ugrije«. Najprije kupi što joj treba za čitav mjesec, ostavi novca samo za kruh i mlijeko, a sve ostalo daje u dobrovorne svrhe: Caritas, misije, napose za o. Gabrića i brata Dilbera. Ne želi o tom govoriti, držeći se onog zlatnog pravila: »Neka ti ne zna ljevica, što čini desnica!«

Invalid je. Dosta teško hodati, ali do crkve uvijek radi ide, makar ponekad mora stati i do trideset puta da se malo odmori. Zanimljivo je vidjeti kako prolazi je-

dan njezin dan. Dnevno posveti molitvi otprilike pet sati, isto koliko i spavanju. Svako jutro izmoli krunicu Kraljici mira za mir u svijetu, jutarnju molitvu, razne litanijske, devet krunica za svećenike i svećenički podmladak, zatim se mnogo moliti za duše u čistilištu, za uzoritog kardinala Franju Kuharića, za o. Gabrića i ostale misionare. Moli se i kad priprema ručak. Posebno se u molitvama sjeti Majke Terezije i njenih sestara Misionarki Ljubavi. U njezinu široku srcu ima mjesta za duše u čistilištu, za sve vjernike mrtve, za sve potrebne. Obavlja i razmatranja prema komentarima benediktinca O. Martina Kirigina. »Dva stola«. Prima i rado čita sav vjerski katolički tisak. Članici u pojedinim časopisima prava su hrana njezine duše. Večernja molitva joj je također bogata i sadržajna. Ono što joj je u večernjoj molitvi najvažnije, mogla bi biti poruka čitateljima. Svi mi tako često molimo za razne milosti, preporučujemo se Bogu u tolikim potrebljama, a rijetko zahvalimo na primljenim milostima i dobročinstvima. Ona pak svaku večer najprije od srca zahvaljuje dobrom Bogu za milosti koje je tog dana od Njega primila.

Može se nekome sve to činiti previše. No, ona kao penzionerka, bez nekih većih obveza, na taj način najbolje upotrijebi svoje vrijeme. Uostalom, mora se netko moliti i umjesto onih koji »nestignu« ili »nemaju vremena« za molitvu, ističe ona.

Joga – droga

Između istočnjačke joge i zapadnjačke droge smrtna je razlika.

Prije grijeha bilo je mnogo više dobrih prijatelja.

Nisu za primjer oni koji bi lijevom krali, a desnom se križali.

Pod hitno treba rasprodati mnogo lažnih vrednota.

Između poraza i uspona usidri strpljivost.

Kada ti se pesimizam udvara, liši ga slobode.

Velika je samo ona nuda koja se nikada ne predaje.

Nevjerojatno je kako se i malim koracima može prevaliti dug put.

Ako smo puni sebe — u nama nema mjestra za drugoga.

Tko živi s osmijehom i umirat će s osmijehom.

Ako vječno lažeš, neće ti vjerovati ni kada istinu zboriš.

Zbog zemaljske podmitljivosti u nebu nema novaca.

Na prastaroj prošlosti Crkve sigurnosni je pečat i za njezinu budućnost.

Kada čovjek grijesi — teško se smiješi.

Dosadan čovjek lako se pretvorí u šašavog.

Površno znanje namiguje katastrofi.

Djetinjstvo je igralište za svestrane prvtimce.

Još nema hladnjaka u kojima bismo mogli zalediti ljudske zloče.

Poštuj sebe jer tvojega duplikata nigdje nema.

Tko prirodu vara — priroda ga kara.

Zbog slabog duha tijelo se u ludnici kuha.

Sve ima svoj kraj — ne traži ljestve bez kraja.

* * *

Tko kupuje drogu — prodaje svoj JA.

U borbi s drogom svi gube osim prodavača.

Narkomani rado nose duge kose da sakriju svoje pravo lice.

Ovisnici neprestano vise između života i smrti.

Prokleta je sreća mladića koji traže dragu a nađu drogu.

Kada drogirana djeca zaspju — roditelji se bude.

Hašiš je otrovna strelica živcima, sreći, sebi, obitelji i državi.

Nije narkoman jedino zlo, on je zbroj mnogih zala.

Tko drogu grabi — završava u grabi.

Pijanstvo, tupost, seks, nerad i glad zakonita su djeca drogirane djece.

Kada te droga uhvati — draga ti pobegne.

Zanimljivo je da heroin ne stvara heroje nego samoubojice.

Godine ovisnosti slaba su garancija za bolje dane.

Što duši treba, u ljekarnama nema.

Iz roda kukavica ne ćemo dočekati junake.

Koji noću pijuckaju — danju nokte grickaju.

Mnogi su zaronili, ali nisu izronili.

Pesimizam je privatno vješalo.

O gluposti, kolike sam noći spavao s tobom!

Zašto je život jadan i tako bijedan kad je samo jedan.

AFORIST

Povijesni dani bačkih Hrvata

Dani od 11 — 17. kolovoza 1986. uči će u povijest Hrvata u Bačkoj. I pravo je tako, i treba ih pamtit! Tih je dana u Subotici proslavljena jubilarna 300. obljetnica obnovljenog crkvenog života među vjernicima Hrvatima u Bačkoj. Obnova tog života stvarno je započela doseljenjem jedne veće skupine Bunjevaca i Šokaca u te krajeve nakon što su iz njih bili potisnuti Turci. Svaki dan proslave bio je bogat sadržajem i kulturnim dogadjanjem.

RADOST I PONOS NAD STVARALAŠTVOM

U ponedjeljak (11. kolovoza) subotički je biskup Matija Zvekanović otvorio prigodnu izložbu u biskupijskom sjemeništu »Paulinum«. Tom prilikom izведен je i bogat kulturni program. Nastupili su vršni recitatori i katedralni pjevački zbor »Albe Vidačić« pod ravnateljem s. Mirjam Pandžić.

Na izložbenom prostoru prikazani su veoma lijepi plovodi uma, srca i ruku, kao što su vezovi i tkanje, te razne vrste narodne nošnje Bunjevaca i Šokaca, kako nazivaju tamošnje Hrvate. Prikazana je također svećana i radna soba bunjevačka i šokačka. Dijecezanski muzej iz Subotice izložio je mnogo slika i predmeta izrađenih od slame, a izradile su ih umjetnice slamarke najčešće za proslavu Dužnjance tijekom više minulih godina.

Pored zbirke slika pojedi-

nih hrvatskih slikara iz Bačke, izložena je bila i bogata zbirka knjiga iz baštine bačke hrvatske književnosti počevši od starih djela pa do naših dana. Zbog skučena prostora izložba nije mogla obuhvatiti sve, ali je ipak bila veoma bogata. Svojim sadržajem i ljepotom postave budila je u posjetiocima radost i ponos nad velikim bogatstvom narodnog stvaračstva i odluku da se sve stvoreno čuva i dalje obogačuje.

POD OKRILJEM RADOSENE GOSPE

Istog dana navečer, u katedrali je bilo i liturgijsko slavlje. Na početku je pokrovitelj proslave biskup Matija Zvekanović pozdravio vjernike i pročitao im prigodnu poruku pape Ivana Pavla II. Papa pozdravlja i potiče da naslijedujemo primjere slavnih predaka u njihovoј vjeri i pobožnosti. Otvaranje liturgijskog slavlja u katedrali imalo je nekoliko veoma slikovitih prizora: zapaljena je uskrsna svijeća kao simbol neugrašenog i neugasivog plamena vjere koju su naši preci kroz stoljeća čuvali i sačuvali, makar bili progoljeni, iseljavani i preseljani. Zatim je u katedralu svećano unesena slika Radosne Gospe koju su franjevcii donijeli dolazeći s narodom prije 300 godina, i stalno se čuva i štuje u franjevačkom samostanu u Baču. Sva je ova jubilarna proslava bila u znaku i pod o-

kriljem Radosne Gospe. Potom je bila unesena i zanosno pozdravljena slika sadašnjeg Pape. Ona želi izraziti stalnu vjernost Hrvata katolička Petru i njegovim nasljednicima rimskim prvosvećenicima.

ZNANSTVENI SADRŽAJI SLAVLJA

Od 12 — 14. kolovoza održan je znanstveni skup u sjemeništu pod lozinkom »Crkva dvori svoj narod«. Poslije uvodnog predavanja predsjednika organizacionog odbora Lazara Ivana Krmptića koji je sudionicima objasnio ciljeve i karakter ove jubilarne proslave, pokrovitelj je pozdravio predavače i sve prisutne.

Prva grupa predavanja imala je zajednički naslov: »Na raskrsnicama povijesti«. U nekoliko predavanja ocrteane su opće i crkvene prilike u drugoj polovini 17. stoljeća u našim krajevima, s posebnim osvrtom na Hercegovinu i Bosnu pod turskom vlašću prije 300 godina, kada su se veće grupe Bunjevaca i Šokaca doselile u Bačku. Zatim su prikazane crkvene prilike u samoj Bačkoj koja je tada oslobođena od turske vlasti. Za Bačku u to vrijeme veoma je značajno pastoralno djelovanje franjevaca, ali su odmah osnivane i nove župe koje su vodili biskupijski svećenici.

Druga grupa predavanja bila je pod zajedničkim naslovom: »Pisana riječ«. Po red preporoditeljskog rada biskupa Ivana Antunovića, prikazana je i stara bunjevačko-šokačka književnost do 1918. godine, i duhovna lirika u hrvatskoj književnosti u Bačkoj počev od Ante Eve-

tovića Miroljuba (1862—1921) pa do naših dana. Prikazana je također izdavačka djelatnost Crkve među Hrvatima u Bačkoj.

Treća grupa predavanja stajala je pod zajedničkim naslovom: »Duhovna baština«. Predavači su prikazali glavne oznake duhovnosti bunjevačko-šokačkih vjernika Hrvata u Bačkoj s posebnim osvrtom na psihološki profil vjernika Bunjevaca salašara. Dva zasebna predavanja posvećena su crkvenoj glazbi i slikarstvu. Sva su predavanja bila informativna i znanstvena. Sudionici su iz njih mogli upoznati neke dijelove povijesti našeg naroda, naših narodnih vrednota i kulturne baštine.

DUŽIJANCA — 75. PO REDU

U vrijeme proslave 300. obljetnice obnovljenog crkvenog života među vjernicima Hrvatima u Bačkoj, slavila se i Dužjanca, 75. po redu, na blagdan Velike Gospe kao i svake godine. Prvu dužnjancu priredio je 6. ko-

CASNA SESTRA KATEHISTICA S MLADIM HRVATIMA IZ BACKE KOJI SE PONOSE SVOJOM BOGATOM NARODNOM NOŠNJOM

lovoza 1911. župnik Blaško Rajić u crkvi sv. Roka u Subotici u suradnji s tadašnjim Katoličkim djevojačkim društvom. Taj narodni običaj slavljenja završetka žetve prešao je tako s bunjevačkih salasa u crkvu i spojen je s Misom zahvalnicom za uspješnu žetvu i novi kruh. Ove je godine Euharistijsko slavlje predvodio subotički biskup Matija Zvekanović. Sudjelovala je bunjevačka mlađež u narodnim nošnjama i veliki broj vjernika. U subotu navečer (16. kolovoza) bila je u katedrali priredena i meditativna večer koja se također već nekoliko godina održava prigodom proslave Dužljance.

U SUŽIVOTU S DRUGIM NARODIMA SAČUVALI SVOJE KORIJENE

U nedjelju navečer (17. kolovoza) bila je u dvorištu sjemeništa svećana Misa zahvalnica kako za uspjelu proslavu, tako i za sva tri minula stoljeća. Misu je predvodio sarajevski nadbiskup i metropolita dr. Marko Jozinović uz koncelebraciju mostarskog biskupa mons. Pavla Žančića, dakovačkog biskupa mons. Cirila Kosa, domaćeg biskupa Matiju Zvekanovića i više svećenika. Propovijedao je mostarski biskup, donoseći pozdrave s kršne Hercegovine i rijeke Bune, odakle su naši predci prije 300 godina doselili u novu domovinu. Uz subotičke vjernike bio je lijep broj gostiju iz ostalih mesta Bačke, zatim iz Zagreba i Hercegovine. Da bi se naglasilo kako su vjerni katolici Hrvati stoljećima živjeli u zajedništvu s katolicima drugih naroda koji žive u Bačkoj,

PRIGODOM SOLINSKOG SLAVLJA 1976. UMJETNICE SLAMARKE NAPRAVILE SU IZ SLAME VISESLAVOVU KRSTIONICU — SIMBOL POKRSTENJA HRVATA

pa i s vjernicima drugih vjeroispovijesti, na ovu su svečanost bili pozvani i njihovi predstavnici. Svi su bili pozdravljeni i pred svima je pročitano pozdravno pismo pape Ivana Pavla II. kao i pismo zagrebačkog nadbiskupa kardinala Kuharića koji zbog bolesti nije mogao sudjelovati u ovom slavlju. Predstavnici katolika drugih nacionalnosti, kao i predstavnici drugih vjeroispovijesti uzvratili su pozdravima ovom svečanom skupu. Tako su Hrvati katolici u Bačkoj, sjeđinjeni s drugim narodima u vjeri i ljubavi, zahvalili za tisućljetni dar vjere koju su donijeli iz stare domovine, za sve primljene milosti na bačkim ravnima, moleći za budućnost, za miran život u vjeri i ljubavi zajedno sa svima koji žive na istom bogatom prostoru boreći se za kruh svakidašnji i bolju budućnost.

Bela GABRIĆ

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Misionarska odgovornost laika

Za slijedeću sinodu biskupa (god. 1987.) papa Ivan Pavao II. izabrao je temu o ulozi laika u životu Crkve. Reče (19. 5. 1984.): »Medu naznačenim temama posebno se ističe ona o poslanju laika u Crkvi i u svijetu. Doista, poslanje laika — kao sastavni dio poslanja svega Božjeg naroda — ima temeljnu važnost za život Crkve.«

Sv. Otac iz bogate baštine Koncila navodi razne tekstove o naravi, dostojaštvu, poslanju i odgovornosti laika u Crkvi i u svijetu. Evo samo nekih misli iz koncilskih dokumenata: »Oni (laici) su od Boga pozvani da vršeći vlastitu dužnost, vodenii evanđeoskim duhom, poput kvasca iznutra pridonese posvećenju svijeta, i tako drugima očitaju Krista svijetleći u prvom redu svjedočanstvom svoga života.« (LG 31).

O odgovornosti laika mnogo govori dekret o misijskoj djelatnosti Crkve: »Svi si novi Crkve neka imaju živu svijest odgovornosti prema svijetu. Neka gaje u sebi pravi katolički duh i neka ulazu svoje sile u djelo evangelizacije.« Pitajmo se odmah: imamo li mi živu svijest da smo svi odgovorni za širenje Evandelja i spasenja svijeta, veli nam Koncil dalje: »Neka svi znaju da je njihova prva i najveća dužnost gledje širenja vjere to da duboko žive kršćanskim životom.« (AG 36).

Isti dekret dalje nam daje neke konkretnе poruke kako će laici izvršavati svoju misionarsku dužnost. Npr. »tako da razvijaju u sebi i u drugima poznavanje misija«; u tom nam pomaže i naš Glasnik i drugi vjerski listovi. »Da pobudu zvanja u vlastitoj obitelji«; hvala Bogu, i naša je domovina dala nešto laičkih misionarki, ali pre malo. Da pomažu ekonomski, i drugo (AG 41).

Tu »temeljnu dužnost Božjega naroda širi vjeru (AG 35) ističe Papa u raznim zgodama. Tako u jednoj propovijedi (god. 1980.): »Dobro znajte: iako ne idemo u misijske krajeve, svi mi imamo, uvijek i na svakome mjestu, mogućnost i obvezu da suradujemo u djelu evangelizacije.« Shvatimo i nastojmo usvojiti: svi, uvijek, svagdje — možemo i moramo — suradivati u širenju Evandelja!

O misionarskoj dužnosti laika govori Papa često i na svojim apostolskim putovanjima. Također u pobudnicu za obitelj — govor o evangelizatorskom pozivu kršćanske obitelji (FM 54): »Domaća Crkva (tj. obitelj), nadahnuta misionarskim duhom u sebi, pozvana je da bude svjetao znak prisutnosti Kristove i njegove ljubavi — Jednako za one koji su vani, za obitelji koje još ne vjeruju, kao i za kršćanske obitelji koje više ne žive u skladu s primljenom vjerom.« I tu se možemo pitati: koliko naša obitelj, koliko ja osobno, svojom vjerom drugima očitujem ljepotu i veličinu duha Kristova?

Molimo — prema Papinim riječima tajništu sinode — da laici »prihvate svoju odgovornost te budu vjerni ulozi koju im je Isus Krist povjerio — da budu sol zemlje i kvasac svijeta.« Da to budu posebno primjerom svog života, molitvom, davanjem misijskih zvanja i materijalnom pomoći.

Mato RUSAN

Vijenac za Papu

Na svom putu u Sjedinjene Američke Države i Kanadu, kamo je bio pozvan da pohodi hrvatske župe, otac Ante Gabrić zaustavio se nekoliko dana u Rimu. Želio je pozdraviti Svetog Oca i u ime svojih malih sirotana i sestara Majke Terezije okititi ga vijencem što su ga oni za tu zgodu izradili od voska.

Bengalski vijenac za Svetog Oca, i to vijenac iz Maria Pollia. Malo su me plašili da se takve stvari ne smiju nositi u Vatikan. A onda — kako ćeš ti doći do Svetog Oca? Nabrajali su mi i tolike druge poteškoće. No naši mali sirotani i sestre Majke Terezije svakako su željeli da izrade lijepi voštani vijenac i onda da ja taj vijenac na prolazu kroz Rim predam njemu na dar kao znak njihove ljubavi i zahvalnosti što nas je ove godine pohodio u Bengaliji.

Vijenac je — kako sam rekao — od voska. A izrađuje se ovako: upaljena voštana svijeća drži se nad tanjurom s vodom, kapljice voska padaju u vodu i tu se stvrdnu. Zatim se iglom i koncem nižu u vijenac. Za taj posao potrebno je sate i sate. Stoga je to uistinu dar strpljivosti i ljubavi.

Takvi se vijenci upotrebljavaju u raznim prilikama, kao što su: rodendan, imendan, pa kod pohoda dragih prijatelja. A kud cete većeg prijatelja nego što je Sveti Otac?! Pa su, evo, ti naši mali, najmladi i najdraži, pripravili prekrasni vijenac. Samo da zname da kamo sam na putu brižno pazio da mi se u mojoj maloj torbici ne slomi.

Do Rima sam stigao sretno, no kako ću sad uspijeti u Vatikan do Svetog Oca? I to su uradile dobre duše. U ponedjeljak, 2. lipnja, imat ću svetu Misu sa Svetim Ocem u njegovoj privatnoj kapeli.

Koja li sreća i radost, koja li čast! Možete si lako zamisliti za koga sam se tom zgodom molio. I Maria Pollia, i Bengalija, i draga hrvatska domovina, i svi dragi prijatelji i dobročinitelji i suradnici — sve je to bilo na onoj pateni, koju je pred mnom držao Sveti Otac. Pa ostanimo i nadalje tako ujedinjeni u ovom divnom radu spasavanja duša.

Nakon svete Mise slijedio je susret sa Svetim Ocem. Da ste vidjeli Svetog Oca kako je bio radostan kad je video vijenac.

SVETI OTAC OVJENČAN BENGALSKIM VIJENCEM
BLAGOSLIVLJE OCA ANTU I CIJELU NJEGOVU ŽUPU

SVETI OTAC DARUJE OCU ANTI KRUNICU

Podsjetio ga je na nedavni posjet Indiji. Kad ga je objesio oko vrata, pitao me kako je Majka Terezija, kako su njezine sestre i kako su naši vjernici. Govorili smo hrvatski.

Podijelio je poseban blagoslov svima u Bengaliji, a i vama, dragim našim prijateljima i suradnicima. Poklonio mi je na kraju i lijepu krunicu.

Okrijepljeni tim blagoslovom Svetog Oca, svi ćemo mi junački naprijed u radu za Isusa i za duše.

Isuse, dodi Kraljevstvo Tvoje!

O. Ante GABRIĆ

Otac Lievens, apostol Chota Nagpura

U svom zadnjem pismu pisala nam je sestra Silvina Mužić kako su ove godine proslavili stotu godišnjicu početka misionarskog djelovanja belgijskog Isusovca oca Konstantina Lievensa u indijskoj pokrajini Chota Nagpur, u današnjim saveznim državama Bihar i Orissi. Stoga ćemo ovdje u nekoliko redaka prikazati tko je bio otac Lievens i što je on učinio za misije, da ga i nakon stotinu godina slave kao velikog misionara.

Otac Konstantin Lievens, po narodnosti Flamanac, rođio se 11. travnja 1856. u mjestu Moorslede. Nakon svršene osnovne škole stupio je u Malo sjemenište u gradu Roulersu, a zatim u Veliko sjemenište u gradu Brüggeu. U Družbu Isusova stupio je 22. listopada 1878. u Tronchiennesu. Odmah nakon svršenog novicijata 1880. godine poglavari su ga poslali u Indiju, i to u bengalsku misiju. Tu je nastavio svoje studije. Za svećenika je bio zareden 14. siječnja 1883. Svoje misionarsko djelovanje započeo je 1885. u pokrajini Chota Nagpur. Ta je, naime, pokrajina bila dodijeljena belgijskim Isusovcima kao njihovo misijsko područje. A započeli su u njoj djelovati 1868. godine.

Kad je tu započeo djelovati otac Lievens, u cijeloj toj pokrajini bilo je svega 2.600 katolika. Njegovo prvo misijsko polje rada je bila misijska postaja u Jamgainu, gdje uz učenje domorodačkog jezika pomaže tamošnjem misionaru. No već u to vrijeme nastoji omasoviti pokret tamošnjih stanovnika prema kršćanstvu.

Već u kolovozu te iste 1885. godine osnovao je novu misijsku postaju u mjestu Torpa. Tu je zatekao svega 50 katolika. Početak je bio uistinu veoma težak. Nije imao nikakvih naravnih pomagala za početak svog rada, nedostajalo mu je novca, a nije imao ni stana. No to ga nije ni najmanje uplašilo. Bacio se svom dušom na svoj apostolski posao. Domalo mu je uspjelo pronaći nekakvu gospodarsku zgradu u kojoj je uređio kakav-takav stan i kapelicu.

Početkom 1886. godine njegova je •žu-

pa• brojila već oko 300 vjernika. U isto su se vrijeme brojni katekumeni pripravljali za krštenje. Na kraju te godine broj vjernika povisio se na 2.700 i brojne katekume ne u 86 sela. U to vrijeme počela su se za kršćanstvo javljati cijela sela.

1887. godine broj novoobraćenika dostigao je 10.000, dok se u 400 naselja za krštenje pripravljalo još 15.000 katekumena.

Broj iz mjeseca u mjesec nezaustavno neglo raste te 1888. godine doseže već 45 tisuća, da im se tijekom te godine pridruži još 15.000 novokrštenika, a njegovi su katehisti pripravljali na krštenje još 40.000 novih katekumena.

Zbog tolikog broja vjernika otac Lievens bio je prisiljen da provede nutarnju organizaciju misije. Trebalо se pobrinuti da misija dobije jedno veće središte s višim poglavarom. Za to je odredio glavni grad pokrajine Ranchi. Ujedno je povećao broj misijskih postaja na četiri. Iz tih središta polazit će misionari u okolna sela da evangeliziraju tamošnje stanovništvo.

Osniva brojne škole i podiže brojne kapelice po selima. On se daje i na posao da na domorodačkom jeziku napiše i izda katekizam, pa onda molitvenik, te knjižicu za pripravne na krštenje pod naslovom »Asnan Puthi«, molitvenik s posebnim molitvama za pripravu i zahvalu za pričest, kojoj je dao naslov »Kommunio Puthi«, nije zaboravio i zdati ni crkvenu pjesmaricu, pa onda životopise svetaca, a preveo je na domorodački jezik i Biblijsku povijest. Uz to je vodio bri gu da se tiskaju i razna druga djela za koja je smatrao da će biti od duhovne koristi njegovim novoobraćenicima.

Njegovi novoobraćenici neograničeno su ljubili svoga »Bara Saheba«.

Otac Lievens nije se zadovoljio dodatašnjim uspjesima, nego je sve više proširivao polje svog apostolskog djelovanja pa tako 1889. godine prodire u brdovit kraj Barwai. Tu je u svega mjesec dana priveo kršćanstvu cijelu tu pokrajinu. Pokrstio je oko 12.000 katekumena.

Medutim, 1889. godine digla se na njega prava oluja sa strane engleskih vlasti, što ga je dovelo i na sud. Tad mu je zaprijetila opasnost da strada njegov dobar glas i bude stavljeno u pitanje njegovo poštenje. No on je tu kriju uspio prebroditi.

U srpnju 1891. godine slomilo se zdravlje neumornog apostola Chota Nagpura. Uza-

lud je tražio zdravlje u Indiji. Morao se vratiti u svoju Flandriju 1892. godine. Međutim, ni tu nije našao poboljšanje zdravlja. Umro je u gradu Löwenu (Louvain) 7. studenog 1893. Tek mu je bilo 37 godina.

Prema njegovu vlastitu priznanju, on je tijekom svog misionarskog djelovanja pokrstio svojom rukom oko 25.000 duša.

Mogao bi se tkogod zapitati da li je to djelovanje oca Lievensa ostavilo trajne tragove. Na to pitanje dosta je reći da je do 1909. godine, dakle, kroz 16 godina nakon njegove smrti broj katolika u Chota Nagpuru porastao na 150.000, da su na tom području tada djelovala 42 misionara u 19 misijskih postaja. Od tada se Chota Nagpur smatrao kao najbujnije misijsko područje u cijeloj Indiji.

Pa u čemu je tajna uspjeha tog misionara? To je bio čovjek prožet jakom vjerom i velikim pouzdanjem u Božju providnost i znao je slušati i vjerno slijediti Božja nadahnuća. On je bio uvjeren da je taj masovni pokret prema kršćanstvu bilo djelo Božje, a ne plod njegove sposobnosti. A da je tako, potvrđuje trajnost Crkve u tim krajevima i zadivljujuća vjernost tih novovođenika.

Zanimljiva je i jedna crtica iz zadnjih dana života oca Lievensa. Kad je bolestan došao u svoju domovinu, jednog je dana pošodio svoju sestru. Kad ga je sestra vidjela onako iscrpljena od bolesti, zaplakala je. No on ju je tješio. Dok su razgovarali, sestra je u naručju držala svog sinčića. Otac Lievens se zagleda u mališana, a onda se obrati sestri riječima: »Ako te jednog dana ovaj dječak zamoli da pode u misije i nastavi tamo gdje sam ja stao, hoćeš li ga pustiti?« Sestra mu je kroz suze obećala da će ispuniti tu njegovu želju. Kad je to dijete odraslo, uistinu je jednog dana zamolilo majku da ga pusti da pode u misije te djeluje kao misionar na istom području na kojem je nekoć djelovao njegov ujak otac Konstantin Lievens.

Nadam se da će sad biti mnogo jasnije prijateljima misija zašto je tako važna stota godišnjica koju su slavili vjernici u Gailbirji i okolnim župama. Samo, Bože, daj da se po njoj obnovi revnost tamošnjih kršćana, potomaka onih kršćana koje je Kristu priveo taj veliki misionar.

Juraj GUSIĆ

Katolička Crkva u Zambiji u brojkama

Ovog ljeta došao je na odmor u domovinu naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber. Tom zgodom dao nam je službene podatke o Katoličkoj Crkvi u Zambiji što su bili objavljeni za 1984. godinu. Evo tih podataka!

Te godine bilo je u cijeloj Zambiji 1.617.950 katolika. Najviše ih je bilo u biskupiji Ndoli — 570.400, zatim u nadbiskupiji Lusaka — 340.500. Najmanje ih je bilo u biskupiji Solwezi — svega 20.590. To je najmlada biskupija, osnovana tek 1977. godine. Prostorno je najveća biskupija Livingstone, koja ima 194.000 km², a najmanja je biskupija Ndola sa 5.500 km².

Svih katekumena bilo je te godine 65.107. Najviše ih je imala biskupija Chipata — 12.082, a najmanje biskupija Livingstone — svega 2.932.

Na cijelom teritoriju Zambije djelovala su 503 svećenika. Od toga je bilo 75 domaćih svećenika. Najviše domaćih svećenika imala je biskupija Kasama — njih 18, a za njom dolazi biskupija Ndola sa svojih 16 svećenika. Biskupija Solwezi imala je svega 2 domaća svećenika.

Od devet biskupija u sedam njih su domaći biskupi, dok su u dvije još misionari biskupi.

CRKVA KRISTA KRALJA U PREDGRADU LUSAKE, JEDNA OD ONIH STO IH JE BRAT ILIJA DILBER IZGRADIO TIJEKOM SVOG MISIONARSKOG DJELOVANJA U ZAMBIJI

Misionara časne braće pomoćnika djelovalo je svega 140, dok je uz njih djelovalo i 17 domaće braće.

Časnih sestara misionarki bilo je u cijeloj Zambiji 502, a uz njih su djelovale i domaće sestre, njih 279. Priličan broj ih prati raznim domaćim družbama, koje su u svojim biskupijama osnovali domaći biskupi.

U svih devet biskupija ima 220 župa. Najviše župa ima biskupija Ndola, njih 60, zatim nadbiskupija Lusaka, njih 45, dok ih najmanje ima biskupija Solwezi, svega 11.

Na teritoriju svih devet biskupija nalazi se 1.935 podružnica, koje misionari povremeno pohadaju. Najviše takvih podružnica ima biskupija Kasama — njih čak 345, dok odmah za njom dolazi biskupija Mbala sa svojih 338 podružnica. Najmanje podružnica ima biskupija Solwezi, svega 132.

I naših dvanaest misionara i misionarki pridonjelo je svoj dio za rast Crkve u Zambiji.

No koliko god brzo napredovala brojem novooobraćenika, treba znati da se Crkva tu susreće s mnogim poteškoćama. Napose se mora odupirati utjecaju tamošnjih vračeva, koji tako lako ne odustaju od svog negativnog utjecaja ne samo na poganske duše nego i na kršćane. Osim toga, u dušama tih novoobraćenika ostale su još ukorijenjene razne predrasude i razna poganska vjerovanja u moć duhova njihovih preda te raznim drugim praznovjerjima.

Velik su problem i domaća duhovna zvana, napose ona među muškom mlađeži. Iština, bogoslovsko sjemenište je puno bogoslova, ali do redenja ih malo stigne. Stoga će trebati te nove kršćane još dugo odgajati da postanu uistinu potpuni kršćani.

19. listopada

slavi se

M I S I J S K A N E D J E L J A

Crkva nas poziva da se tog dana posebno molimo za misije, misionare, misionarke i nova misionarska zvanja, kao i da prema svojim mogućnostima pomognemo misije i materijalnim prilozima.

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Kad su Komanča Indijanci ubili dvoje doseljenih Francuza, njihovi su poglavice posvojili dvoje djece svojih žrtava. Poglavica glavnog naselja posvojio je djevojčicu i odgojio je u indijanskem duhu. Kad je ona pođoraslila, udao ju je za mlađog poglavicu plemena Delavar. Ona mu je rodila dva sina. Jednom od njih dali su ime Vatomika. Kad je taj mlađi poglavica poginuo u jednom ratnom pohodu, Delavari su izabrali za poglavicu dječaka Vatomiku. No k tom plemenu naišao je neki protestantski misionar. On je nagovorio Vatomikinu majku da svog sina pošalje u njihovu školu. Tu se susreo s kršćanstvom, ali čitajući Evangelje, upoznao je da se protestanti udaljili od Isusove nauke. Stoga traži pravu Isusovu nauku. I nakon dugih traženja nađe je u jednoj katoličkoj crkvi...

Po noći pak, kad bi se učenici razišili svojim kućama, Vatomika bi cijele sate prosvjedio u svojoj sobici i učio bogoslovске predmete. Poniznom molitvom popratio bi proučavanje dubokih vjerskih istina. Bile su to teške, ali lijepo godine priprave za veliki cilj — za svećeničko ređenje.

U to vrijeme ispunila se Vatomiki još jedna želja: njegovi su Delavari s veseljem primili misionara, koji im je donio pravu vjeru. Spremno su primili kršćansku vjeru i doskora je cijelo pleme postalo katoličko. S njima je i Bijela Gazela primila prvu svetu pričest. Dok je još bila malena roditelji su je krstili i, koliko je mogla razumjeti, poučili su je u vjeri, a sad je eto dobila potpuniju pouku, pa i ona može sad živjeti po vjeri, koja je tako dugo drijemala u dubini njezina srca.

+ + +

Godine 1856. zaredio je biskup iz St. Louisa Vatomiku za svećenika. Na tu svećenost došla je izdaleka mladomisnikova majka s posebnim izaslanstvom njegovih Delavar. Hrabri ratnici morali su se mnogo svladavati da suzdrže suze kad su ugledali svoga dragog poglavicu na oltaru kako po prvi put prikazuje veliku žrtvu Velikom Duhu. Sa svojom majkom i s tim dobrim ljudima proživio je mladomisnik nekoliko nezaboravnih dana. Iz njegove su ruke primili svetu pričest i mladomisnički blagoslov. Kad im je Vato-

mika položio ruke na glavu da ih blagoslovi, ti tvrdi i hrabri ratnici nisu se mogli više suzdržati: blistave suze potekle su niz njihova ispaljena lica i jecajući od ganguća ljubili su posvećenu ruku svoga dragog poglavice.

To je bilo zadnji put što se Vatomika video sa svojim Delavarima.

+ + +

Kratko vrijeme nakon što je bio zareden za svećenika poglavari su oca Boucharda poslali u Cincinnati u zavod svetog Franje Ksaversa za profesora engleskog i za upravitelja zavoda. Pod njegovom upravom škola se lijepo podigla uspjehom i ugledom. A Vatomika je baš u Cincinnati morao podnijeti jednu od najgorčih žrtava. Nenadano mu je stigla vijest da mu je uništeno cijelo njegovo pleme. Odred američkih vojnika bez ikakvog posebnog razloga navalio je iznenada na Delavare, koji nisu slutili ništa zla, i tražio da napuste kraj koji je Delavarima pripadao, i to po pravu i po ugovoru. Veliki broj ratnika kukavički su pobili napadnuvši ih iza leđa prije nego što su se mogli braniti. Preostali su morali napustiti sve što su imali i pobjeći u šume. Vojnici su pošli za njima. Danima su progonili bijegunce, dok ih nisu posve raspršili. Jedni su poginuli od njihovih pušaka, druge su poubijala neprijateljska indijanska pleme. Tko je izmakao smrti, ostao je osamljen usred divljih šuma. Opustošene, popaljene i razrušene kolibe Delavara ležale su u tihoj dolini, a bijeli vojnici promatrali su s krvoločnim veseljem grozno djelo, koje su izvršili u ime Sjedinjenih Američkih Država.

Zalost, koju je osjetio Vatomika, kad je primio tu vijest, ponovila bi mu se uvijek kad god bi kasnije čuo za sličnu nesreću kojeg indijanskog plemena. Umjesto da se zaузmu za Indijance, bijelci su obično s njima vodili tobožne pregovore, a onda, kad su ovi najmanje očekivali, napali bi na njih i rastjerali ih na sve strane. Nije onda čudo da se protiv Amerikanaca podiglo sve što je bilo indijansko. I kad su napokon ustali protiv njih i Siuksi, proširila se pobuna od

sjevernih gora sve do Meksika i započeo je očajnički rat protiv bijelaca. Indijanci su na sve strane napadali američku vojsku, nemilosrdno se osvećivali i odbijali svaki pokušaj pregovora. Uopće se nije smio ni približiti bilo kakav posrednik. Tisuće je bijelaca poginulo od tomahavka rasrđenih Indijanaca.

U toj teškoj nevolji i strašnom sukobu nije američkoj vlasti preostalo drugo nego da se lati sredstva koje tim protestantima u Washintonu nije bilo baš ugodno. Odlučili su da zamole katoličkog misionara, glasovitu »Dugu Crnu Haljinu«, oca De Smetu, da bi on posredovao. On je bio jedini čovjek koji je, prema bijelac, mogao doći k crvenokošcima. Ministar za unutrašnje poslove ponudi ocu De Smetu veliku nagradu, ako pristane da bude posrednik za mir. Misionar je otklonio svaku nagradu, no ako može za dobro stvar nešto učiniti, da će rado pokušati.

Bez vojnika, bez pratinje, misicnar je posao sam nenaoružan u naselje okrutnih Siuksa. Ratni poglavica dočekao ga je riječima: »Crna Haljina! Dobro nam došao u naš tabor! No znaj da ni jedan drugi bijelac ne bi izašao živ odavle gdje ti sada stojiš!«

Nakon dugih razgovora misionaru je uspjelo umiriti opravdano rasrdene Indijance i sklopiti častan mir. Na oproštaju rekao je poglavica glasovite riječi: »Kad bi svi bijelci tako govorili i radili kao ti, ne bi sunce mira nikada zašlo u ovoj zemlji!«

APOSTOL NA DJELU

Divni su i nedokučivi putovi Božje pravidnosti! Velik je Bog u nagrađivanju žrtava koje mu čovjek prinese na putu svog zemaljskog života, kad se prepusti vodstvu te divne Božje providnosti.

Vatomika je to predobro iskusio u svoje životu. Za njega je bila najveća žrtva kad ga je Gospodin zvao da raširi svoje srce i kao svećenik zahvati cijeli svijet. Žrtva je bila da ostavi svoje kod kuće, da se cijreće časti poglavice kod hrabrih Delavara i svega što sa sobom donosi život poglavice jednog indijanskog poglavice: slobode, divne prirode, časti i slave...

(Nastavlja se)

Grlio je gubavce

Piše: Marijan STEINER

Raoul Follereau (1903 — 1977) bio je po duši pjesnik i ostao je to cijelog života. U svojim pjesmama, romanima i kazališnim komadima očitovao se borcem protiv svake bijede, braniteljem siromašnih i kritičarom društvenih nepravdil.

SRCE ZA SIROMAHE

Uvjek se obarao na sebičnost bogatih i moćnih. Čuvene su njegove izreke: »Nikto nema prava da bude sretan sam za sebe« i »civilizacija je u tome da se medusobno ljubimo«.

Već u dobi od 17 godina izdaje prvo djelo »Knjiga ljubavi« u kojem na početku citamo: »Ljubiti znači živjeti; izdati ljubav znači biti mrtav.« U istoj knjizi zanosno je napisao: »Svi vi zapostavljeni, beznačajni, vi bez imetka, bez krova, bez nadе, vi od sviju prezreni i odbačeni, dodite k meni, ja vas ljubim!« To je postao program njegova života.

U svom radu za druge Raoul nije bio sam. Njegova supruga Madeleine odušev-

ljeno mu je pomagala. Svako je zvanje jedan izbor. Njih dvoje izabrali su život u predanju najsiromašnjima. Obilazili su svijetom tražeći bijedne, napuštene, bolesne. Kod njih se najbolje ostvarilo ono što reče jedan francuski pjesnik: »Ljubav se ne sastoji u promatrivanju jedno drugoga, nego u gledanju u istom pravcu.«

VELIKI POTHVATI

»Ura siromaha« — to je pothvat u kojem je Follereau tražio da se godišnje žrtvuje od plaće jednosatna zarađa. »Pokloniti godišnje sat-dva siromašnima, znači prije svega žrtvovati im taj čas svoga života, misliti na njih, posvetiti im svoj rad. To je čin ljubavi. 'Ura siromaha' nije milostinja nego bratski čin u kojem se bogati ni po čemu ne razlikuju od siromašnih, osim po tome što mogu više darovati.

»Dan rata za mir« — nastojanje u kojem je Follereau pozvao sve članice Ujedinjenih nacija da svake godine prigodom »Svjetskog dana mira« izdvoje iz svog budžeta onoliko novca koliko potroše za jedan dan naoružanja. Novac bi se stavljao u zajednički fond za borbu protiv gladi. »Dan rata za mir... Možda će tko pomisliti da ne tražim mnogo. Ali to prvo pretvaranje oružja smrti u djela života bit će zadivljujući gest, kadar da pokrene spasavanje čovječanstva, koje — vezanih ruku i začepljenih usta — bespomoćno prisustvuje vlastitom samoubojstvu.«

»Božić oca de Foucaulda« — Follereauov poziv roditeljima i djeci da odvoje nešto sredstava za najsiromašniju djecu. Roditeljima poručuje: »Kada spremate za Božić — i s kakvom ljubavlju — ono što će na veliki blagdan biti radost vašoj djeci, sjetite se malih siromaha koji neće dobiti ništa, za koje će Božić biti dan kao i drugi, dan na koji će gladovati, drhati od zime, kada će biti sami.« A djeci: »Vi maleni, koji ste sretni u blaženoj topolini svojih obitelji i koji dobivate darove od roditelja koji vas ljube, trebate misliti kako u svijetu ima na tisuće male djece koja bi se željela smijati i biti vesela kao i vi, ali koja toga dana neće dobiti ništa, koja će biti sama i koja će roniti gorke suze. Kad je mali Isus došao na svijet bio je siromašan. Zar vi ne biste s njim podijelili svoje slatkiše i svoje igračke?«

»Red ljubavi« — prema Follereauovoj zamisli sačinjavaju ga ljudi koji se slobodno sami pred sobom obvezuju da će se u mislima, riječima i djelima bratski odnositi prema drugima. Traži se jednostavno nastojanje da budu dobri i da sreću koju dožive radosno prenose drugima.

»Borba protiv gube« — to je najveće Follereauovo djelo. U tom životnom pothvatu zauzeo se svim sredstvima za liječenje i pomoć obolelijima od gube po čitavom svijetu. Može se reći da nema na svijetu čovjeka koji se toliko približio gubavcima, doticao ih i grlio.

RAOUL KAD MU JE BILO 17 GODINA

»Guba me je poštano uhvatila. Ne da sam od nje obolio, nego sam postao njezinim dragovoljnim zarobljenikom. Vlido sam previše bijede, previše boli, previše od bolesti i poruge izjedennih lica, previše pogleda bez nad... Hoće li se već jednom naći netko tko bi sretnim ljudima govorio o groznoj sudbini ovih milijuna blća oboljelih od gube?« Ustanovio je i »Svjetski dan gubavaca« nastojeci da se pri lječenju s gubavcima postupa kao sa svim drugim bolesnicima, poštivajući njihovo ljudsko dostojanstvo. Nazivao ih je često »najbolnjom manjinom potlačenih na svijetu.«

BORBA PROTIV SVAKE GUBE

Raoul Follereau je postigao velike uspjehe u borbi protiv bolesti gube skupljući sredstva za liječenje gubavaca. Kad je jednom zgodom podnio izvještaj o svom pothvatu, napisao je: »No bitka protiv gube samo je isječak, prvi isječak one

velike borbe koju moramo voditi svi, tko god mi bili, odakle god dolazili, protiv onih pravih vrsta gube koje su nažalost mnogo zaraznije od gube, a to su: bijeda, glad, sebičnost, fanatizam i pokvarenost... Protiv svake gube, za sve ljudi. Jednim jedinim oružjem: ljubavlju. Ne treba nam diktatorske tehnike ni jalovog iskorištanja tašnih rekorda ako u njima nema mesta srcu. Kultura bez ljubavi je termitska država... Jedina je istina da ljubimo jedni druge.«

Na pitanje zašto ima toliko zla u svijetu odgovara: »Zašto tolike nesreće, toliko krvi prolivenе nizašće? Zašto mržnja, nasilje, očaj? Zašto? Reći ću vam: zato jer je za više od milijardu ljudi Bog mrtav. Bog više za njih ne znači ništa...«

Follereauova baština su razna društva koja žele nastaviti njegovo djelo. Mnoge boćnice u različitim zemljama nose ime ovog velikog Francuza. Uspio je zapaliti srca koja su velikodušno davala za ostvarenje njegovih pothvata. Evo nekih odlomaka iz pisama onih koji su mu slali pomoć: »Sama sam i hroma, živim od starosne mirovine. Mogu Vam poslati samo 150 franaka.« »Da Vam mogu poslati nešto novca, već tri mjeseca nitko u mojoj kući ne piće vina.« »Moj suprug je bolestan već šest mjeseci i možda više neće moći raditi, ali ovaj mali dar šaljem Vam od srca.«

Raoul je u životu cijelo svoje srce i snagu darivao najbjednjima, stoga je i mogao izjaviti: »Cijeli sem život bio savršeno sretan... Samo ćemo ljubeći spasiti čovječanstvo!«

Pjesma misionaru

Pošao si, svećeniče,
dragi brate,
među »crnu«,
nepoznatu braću,
među one koji puno pate,
nastaviti Kristovu zadaću.
Tamo bolest ljudi kosi,
sav dan i noć bijeda traje,
tamo tebe vjera nosi,
snagu ti za žrtvu daje.
Pošao si, dragi brate,
olakšati bol pretešku,
bezbrojnima koji pate,
u veselju i u smiješku.
Znaš kako se kod nas živi:
kruh bacamo čak u smeće,
zato su nam dani sivi,
rijetki su trenuci
istinite sreće.

Bogaćenje preotelo maha,
za prestiž se živi i umire;
u toj trci nestaje nam daha,
sebičnost i zavist nas razdire.
Znam da bijeda
svoj ubire danak,
i već mnoge podnjo si jade,
umoran je i tvoj korak,
al' uz ljubav uvijek ima nade.

Stipe SUČIĆ

Oglas

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U drugoj polovici 1986. godine u Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu održat će se još dva tečaja duhovnih vježbi za odrasle i to:

od 14. do 16. studenog 1986.
od 12. do 14. prosinca 1986.

Svaki tečaj duhovnih vježbi počinje u petak u 17 sati, a završava u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pansiona po osobi iznosi 4.500 dinara. Za sudjelovanje potrebno je pretvodno se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 ZAGREB
(tel. 041/222-363)

K N J I G E

Upravo je izšlo iz tiska treće izdanje knjige Jurja Gusića »MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?«. Ta knjiga je napisana da mladićima pomogne kako da što bogatije i što čistije provedu svoju mladost i tako se priprave za svoj veliki korak u životu — osnivanje bračne i obiteljske zajednice. Cijena joj je 1200 (tisuću dvije stotine dinara + poštarnina. Narudžbe prima: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, Palmotićeva 31.

Za djevojke je od istog pisca izšla knjiga — četvrto izdanje — »DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?« U njoj se obrađuje isti predmet. Stoga bi bilo veoma korisno kad bi

djevojke odmah nabavile i knjigu za mladiće, kao i obratno — mladići za svoje djevojke. I knjiga za djevojke naručuje se na istu adresu. Cijena joj je 1000 (tisuću) dinara + poštarnina.

Te dvije knjige pomogle su već mnogim mladima, pa će sigurno i vama.

ZAUSTAVLJENE MISLI, napisao Ivo Gugić. Misli o Bogu, čovjeku, društvu... Cijena 600 d. Narudžbe: Biskupski ordinarijat, 85330 KOTOR, Dobrota 90

20 GODINA MISIONAR, filija Dilber. Cijena 400 d. (narudžbe od 10 i više primjera — imaju 10% popusta) — Narudžbe: Stjepan Dilber,

Makedonska 23 — 11000 BEOGRAD.

Na adresi FTI — Obnovljeni život, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. možete naručiti:

OBNOVLJENI ŽIVOT, br. 5/86 između ostaloga donosi: »Filozofsko razmišljanje o miru«, »Pesimizam — seksualna revolucija — mir«, »Katarza psihe univerzalnog molitlj«, »Meditacije pred slikom«, kritiku knjige Vuka Draškovića **Molitva prva**. Cijena 200 d

OBNOVLJENI ŽIVOT, br. 6/86 donosi radove s XV. obiteljske ljetne škole održane u Zagrebu pod naslovom »Obitelj — kolijevka mira«. Cijena 200 d

VAZNA OBAVIJEST PRETPLATNICIMA

Svake godine u prosinackom broju objavljujemo cijenu Glasnika za iduću godinu, i od te cijene do sada nismo odstupali, makar ne stvorili nikakvu novčanu zalihu. Osim toga, početkom svake nove godine pošaljemo preplatnicima i poštansku uputnicu kojom će nam dostaviti novac. Idemo na ruku koliko samo možemo. Mnogi to ispravno shvaćaju i na vrijeme pošalju preplatu. Zahvaljujući njima, Glasnik je ujvijek izlazio bez zakašnjavanja. Ima, međutim, i takvih pojedinaca i povjerenika koji ostaju dužni godinu, dvije, pa i više. Koliko je novac kroz to vrijeme čekanja izgubio na vrijednosti, to svi dobro znamo, a takvi povjerenici još zadržavaju i 10% rabata, na koji bi imali pravo samo onda kad bi preplatu poslali na vrijeme, a ne s tolikim zakašnjenjima. Opetovano molimo sve dužnike da svoj dug za 1986. kao i za prijašnje godine, hitno podmire, kako ne bismo bili prisiljeni da im obustavimo Glasnik. Mi smo zalihe iscrpili, a u prošincu moramo platiti i broj za siječanj 1987. koji će sigurno biti skuplji negoli je bio u 1986. Napose molimo svećenike povjerenike da isplatu duga ne odgađaju za svećenički tečaj 1987, nego da to učine što prije. Bez velike potrebe ne bismo vam tako ni pisali, pa molimo za razumijevanje i solidarnost.

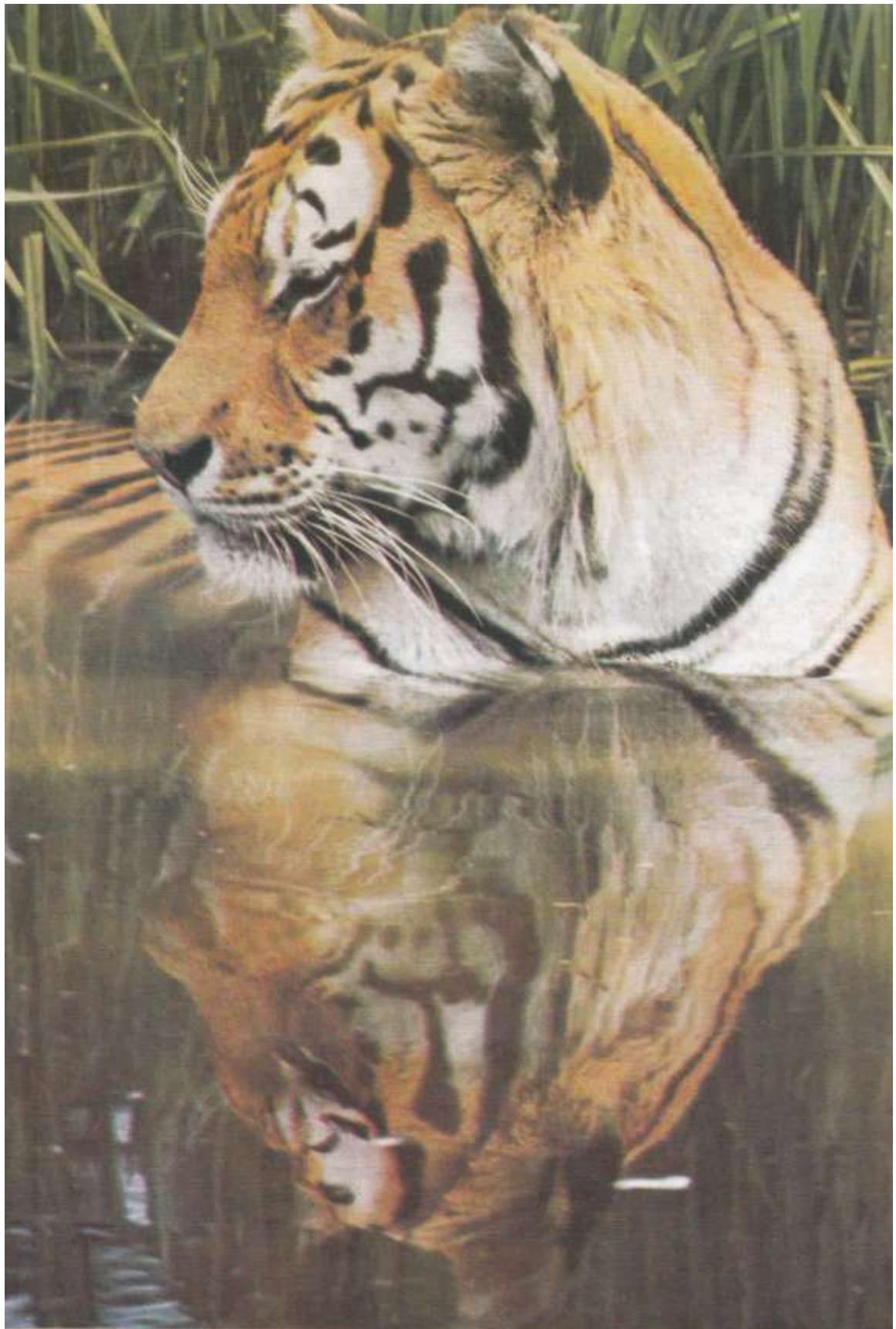
Uprava Glasnika

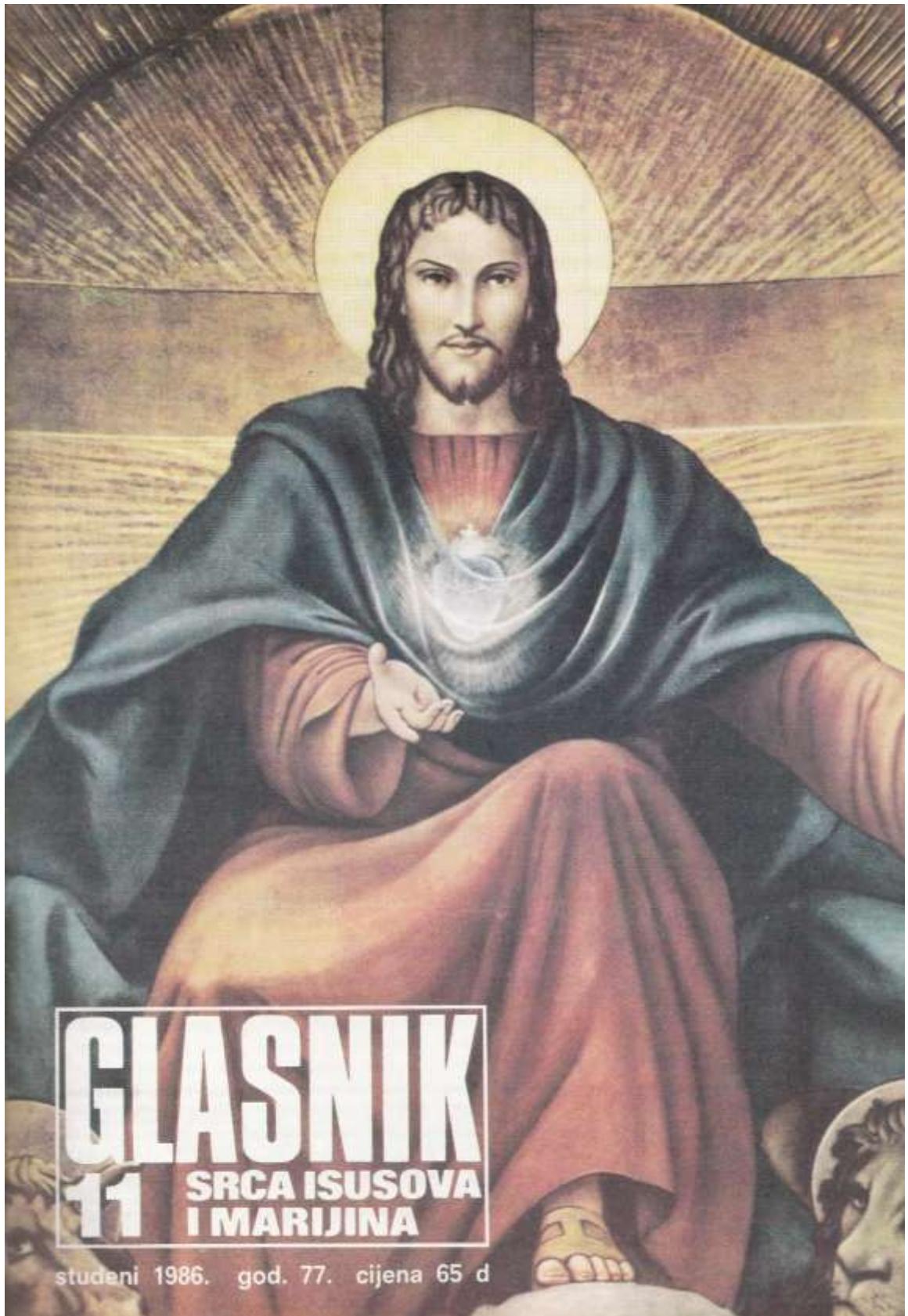
Zahvalnice

ZAHVALUJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- ... sv. Josipu, svima svetima i dušama u čistilištu za primljene milosti. — Jedna majka iz Medimurja
- ... sv. Obitelji, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za primljene milosti. — Marija Belinić, Donja Gračenica
- ... Gospod od brze pomoći i sv. Tereziji od malog Isusa na uslišanim molitvama. — Vjernica Ana, Slav. Brod
- ... za ozdravljenje. — A. Č., Zaprešić
- ... sv. Alojziju i sv. Antunu za sve primljene milosti. — Obitelj iz Slav. Šamca
- ... sv. Josipu i sv. Leopoldu na uslišanoj molbi. — P. J., Donja Stubica
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Leopoldu i sv. Antunu za primljene milosti. — Stovateljica s obitelji
- ... Gospod od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Marija Magdalenić, Trnovec
- ... sv. Leopoldu i našem Kardinalu na pomoći za sina. — Stanislava F.
- ... i svetom Antunu na primljenoj milosti. — Čitateljica iz Ludbrega
- ... i sv. Leopoldu što mi je sin dobio posao. — Zahvalna majka
- ... za ozdravljenje. — Katica Tomašić Suhopolje
- ... i Gospod od brze pomoći za zdravlje. — N. N., Rijeka
- ... sv. Josipu i sv. Antunu za uspjeh u školi i za bratov sretan upis u srednju školu. — D. I., Lipovljani
- ... Presv. Trojstvu i Gospod Lurdskoj za sretno podnesenu operaciju. — Eva Starčić, Kaniška Iva
- ... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu na uslišanim molitvama, a napose za jednu posebnu milost. — N. N., Subotica
- ... Gospod od brze pomoći i svima svetima za sve milosti. — Baka, Donja Vrba
- ... za kćerkino zdravlje. — M. A., Zagreb
- ... i sv. Antunu na primljenim milostima, uz preporuku za obitelj. — Čitateljica iz Jajčeta
- ... i m. Klaudiji za sretno putovanje do Kameruna usprkos teškim okolnostima putovanja avionom. — Mirjam Šurjan, misionarka
- ... Gospod od brze pomoći i sv. Antu za sinovljevu položenu maturu, kao i za druge primljene milosti. — R. B., Valpovo
- ... i m. Klaudiji koja mi uvijek i u svemu pomaže. — Andela Orlando, Zagreb
- ... sv. Josipu, sv. Ani i sv. Antunu na svim primljenim milostima, a napose za sretan porod kćerke. — Lucija Franjić, Jalžabet
- ... i sv. Nikoli Taveliću za dobivenu milost. — Zdenko Malnar, Kruševica
- ... i sv. Josipu za sve milosti a napose za sretnu operaciju moje snaje. — Stjepan Štrk, G. Viduševac
- ... i sv. Josipu za primljene milosti. — Majnarić, Zagreb
- ... za uslišane molitve. — Katarina Kopričanec, Molve
- ... i Majci Božjoj od sedam žalosti što mi je sin uspješno diplomirao. — Anka Starčević, Mrkopalj
- ... i Gospod od brze pomoći za tri uslišane molitve. — K. K., Slav. Brod
- ... za sve primljene milosti. — Marija Draganić, Zagreb
- ... i m. Klaudiji za zdravlje iza operacije kičme. Sada mogu hodati bez ikakvih pomagala, bez štaka i bez kolica. Preporučujem bolesnu majku i cijelu svoju obitelj
- ... sv. Tereziji od malog Isusa i Andelu Čuvaru na uslišanim molitvama. — Ana Crnjen, Šumeće
- ... i sv. Antunu za zdravlje moga muža, uz preporuku za sretan porod i za zdravlje djeteta. — Ankica, Osijek
- ... i m. Klaudiji za pomoći pri rješenju hitne stambene poteškoće. — A. H., Zagreb
- ... sv. Judi Tadeju, sv. Leopoldu i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima
- ... i sv. Antunu za uslišanu molitvu. — Anka Dvanajščak, Stuttgart
- ... sv. Obitelji i sv. Antunu za zdravlje cijele obitelji kao i za sve ostale primljene milosti. — M. T., Tršće
- ... i m. Klaudiji što mi je mnogo pomogla. — Ines Thanoffer, Zagreb

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

**11 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

studeni 1986. god. 77. cijena 65 d

TI KRISTE, KRALJ SI
VJEKOVA, GOSPODAR SVIJU
SRDACI!

LIUDSKO SRCE NA ZEMLJI
ODSJAJE JE BOŽJEG SRCA
NA NEBU — PO CRKVI

Srce moje, otvorena rano!

Kristovo Srce, otvorena Rano,
blaženstva goro sviju što se bore,
Ti Emaus sviju koje sumnje more
i iz Božje ruke jabuko i grano!

Rajsko mlijeko Djvice i Majke,
vatro živa Božjih svećenika,
kuću sviju svetih beskućnika
u ljepoti istinite bajke.

Nebo Ti si u sobnome kutu,
pred kim često moje oči snaatre,
nakon mnoge donkihotske vatre
utjehu traže u tvojem skutu.

Nema za me materinog diana,
da upije suzu osamljene tuge,
ja se uzdam u Te poput Božjeg sluge
i u Tebi gledam svjetlo svoga dana.

A Ti, lane, što si zato zdano
da dovodiš ljude do posljedne mete,
Ti si čaša moje zaboravi svete,
Srce moje, otvorena Rano!

Jeronim KORNER

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik:
Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero
Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuznić, Valentin Miklobušec, Mato
Rusan i Marijan Steiner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. -
Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon:
(041) 434-710, (433-362). Tiskar: »Plamen«, Slavonski Brod. - Čijena pojedinih
broja 65 d. Godišnja preplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka
naviše dobivaju 10 posto popusta. - Preplatu šaljite poštanskom uputnicom
na adresu uprave. - Poštarnina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne
vracamo.

Urednikova riječ

Cijeli je svijet zadivljen djelom ljubavi što ga je pokrenula jedna jednostavna redovnica, svima poznata pod imenom Majka Terezija. Ako njezin primjer nije samo za divljenje nego i za naslijedovanje, nužno se pitamo odakle joj takva snaga? Odgovor ćemo naći u njezinom razgovoru s pariškim kardinalom Lustigerom. Donosimo ga pod naslovom: Svet bez srca treba Srce Isusovo. Isusovo Srce trebalo bi prožimati srca svih roditelja. Roditelji koji svoje dijete nazivaju ružnim imenima, kako to čitamo u Hvala na pismu, sigurno nemaju nimalo osjećaja Srca Isusova. Isus je u svome srcu nosio sve plemenite ljudske osjećaje, pa smo i mi dužni usvajati Njegove božanske osjećaje.

Ovaj Glasnik teško ćete čitati bez atlasa. Ne samo da nemamo jasnu predodžbu o položaju Filipina na koje nas vodi mjeseca nakana AM, nego možda ne znamo ni gdje je Illok, grad u kojem je 1456. umro sv. Ivan Kapistran. Illok je na desnoj obali Dunava, na krajnjim sjevernim brežuljcima Fruške Gore, najistočniji grad današnje Hrvatske, u Srijemu! A gdje je Vižinada? Sasvim suprotno od Illoka, na zapadu drage Istre, na brežuljcima iznad rijeke Mirne, u kraju vina i maslina, sunca — i vjere! A Banneux, odakle je stigla repotaža? To je Gospino proštenište u prekrasnim šumovitim Ardenima nedaleko od Liège-a u Belgiji. A o misijama da i ne govorimo. Ipak, za ovaj put bit će dosta karta Indije.

Svi ostali članci vode nas uglavnom u krajolik vlastite duše. Bog je na mojoj strani, za one koji osjećaju da će uskoro pasti kao jesenski list. Alkoholizam i droga, kao i sve druge ovisnosti o raznim štetnim užicima, prava su bolest duha koja se liječi samo molitvom i snažnom voljom. Pitanje čednosti, oblaćenja u privatnom i javnom životu, nije samo stvar ukusa, kulture ili nekulture, nego i mora. I na kraju, dva života kao dvije priče: Baka koja u staračkom domu plače za onim što joj je život ispunjalo, i uzoran život Bliserke Grabar — bisera iz naše sredine, koja ostaje trajno kao svijetao lik.

GLASNIK

Srca Isusova
i Marijina

GOD. 77. STUDENI 1986. BR. 11

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	364
SVIJET BEZ SRCA TREBA SRCE ISUSOVO, F. Višnjić	366
CRKVA NA FILIPINIMA, J. Ante Iović	368
OBITELJI, LJUBIM VASI, R. Grgec	370
SVI SU LJUDSKI OSJEĆAJI I U SRCU ISUSOVU, R. Brajićić	371
SV. IVAN KAPISTRAN, M. Batrović	372
SV. MARIJA OD BOZJEG POLJA	374
KOD VIŽINADE, A. Katalinić	374
BOG JE NA MOJOJ STRANI, Ivna	375
PIJANICA U DVJIVE RIJEĆI, AFORIST	377
DROGA, BOLEST DUHA, F. Višnjić	377
RAZMIŠLJAO, MOLIO, ODLUČIO, S. M.	377
KOD DJEVICE SIROMAHA, TINO	378
GOLIŠAVCI NA PLAŽI I U KUCI, I. Fuček	380
DUHOVNE VJEŽBE POTREBNE SU SVAKOM KRŠĆANINU, S. Kuzmić	382
KUKURUZ PRED BALKONOM, A. Vidovečki	384
PAPINA APOSTOLSKA PUTOVANA, M. Rusan	386
OPET U SVOME MARIA POLLIU, A. Gabrić	387
DOŠLA U HAMIRPUR, S. Mužić	388
NAKON 13 GODINA, J. Gusić	390
VATOMIKA, F. Weiser	390
BISER IZ NAŠE SREDINE, M. Steiner	392
OGLASI	394
ZAHVALNICE	395

Hvala na pismu

NESRETNA POPUT PEPELJUGE

Meni je 14 godina, ali takav život teško da je iskusila bilo koja moja vršnjakinja. Lako su moji roditelji bogati, život mi se sastoji od svakodnevnog plača i gorke tuge jer rastem bez roditeljske ljubavi. Za baku, mamu i tatu ja sam dubre, gadina, vrag i ne znam što sve još! Mislim da ćete shvatiti kakvi su bili moji osjećaji

kad sam spoznala da me moći uopće ne vole. Iz dana u dan sve je gore. Plijuju po meni i tjeraju me da radim najteže poslove poput Pepljuge. U društvo izlazim redovito i prijatelji su mi jedina utjeha. Imam mlađu sestruru. Za razliku od mene, ona je imala i ima svu roditeljsku ljubav. Kad kažem: imala je, mislim na vrijeme dok je bila zdrava. Razumijem da uživa veću ljubav sada kad je bolesna, ali

moji bi roditelji ipak morali i za mene imati bar pokoju lijepu riječ. U školi sam od I. do VIII. razreda bila odlična učenica i sada ču nastaviti školovanje u Zagrebu. Međutim, onog dana kada sam se upisala u zagrebačku školu, moj se život pretvorio u pravi košmar. Sada su me počeli i tući. Molim vas, uredniče, pomožite mi, jer ja ovo više ne mogu podnosići.

NESRETNICA

Za cjevovitu i nepristranu prosudbu tvoga slučaja, trebalo bi poslušati i tvoje roditelje. Ti si njih teško optužila, a možda bi i oni tebe. Jedva da bi do takvog stanja došlo da im nisi davaš povoda. No, sada ču odgovoriti tebi prema tvojem pismu, po kojem si ti posve nevin, a baka i roditelji su jako zločesti.

Bez okolišanja se mora reći da za tebe upotrebljavaju nekulturne i ponižavajuće izraze koji zadaju bol svakome čovjeku, a pogotovo djetetu. Takvi izrazi otkrivaju grubu dušu. Za uzvrat ne mogu u starosti očekivati ništa drugo nego grubost, a možda ćeš im tada baš biti jedina nada. Ipak se ti već sada spremaj da im nikad ne uzvratiš njihovom mjerom. Zlo pobijeđuje samo onaj koji na nj uzvratiš dobrim. Sve je drugo začaranji krug zarobljenosti u zlu.

To što moraš raditi najteže poslove, nije tako tragično. Mnogo je tvojih vršnjaka u svijetu koji su silom prilika i silom nepravde osuđeni na najteže poslo-

ve. Time to ne odobravamo nego samo želimo reći da ih se ne treba previše bojati dokle god ti ne ugrožavaju život ili zdravlje.

Svako dijete najteže je pogodeno sponzajnom da ga ne vole oni koji su mu dali život. No, ti bi to morala jače dokazati, jer vladanje i postupci tvojih roditelja možda su samo odraz njihove grubosti i nekulture. Zato sam uvjeren da ćeš izdržati, a i roditelji će se s vremenom mijenjati kad ti budeš veća i jača, zrelija. Nemoj nipošto bježati od kuće ili zanemariti školu. Time bi njima samo odobrila ružne izraze. Izdrži, pa ćeš se jednog dana iz peljuge pretvoriti u kraljevnu zrele, iskusne i samostalne osobe, koja će biti toliko pametna i kulturna da ne ponavlja nastranosti svojih roditelja. Dakako da bi ovaj odgovor moral i čitati i tvoji roditelji.

UREDNIK

POŠTOVANI UREDNIČEI

Bilo je to davno, još 10. 12. 1971. godine kada smo krenuli u tudi svijet. Naš sinčić imao je tada samo dvadeset mjeseci. Teško nam je bilo ostaviti svoje najdraže i svoju lijepu domovinu. Ali opet, hvala Bogu, dijete je s nama pa što nam bude. Ovdje smo se lijepo snašli i dobili smo još dvoje djece. Sada su već veliki i idu u školu, a mi radimo dan i noć. Nije nam lako, ali dok smo zdravi, sve nekako ide. Mislili smo se već davno vratiti kući, ali uviјek ispadne drugačije tako da smo već 15 godina ovdje u Beču. Sada moramo ostati dok nam djeca ne završe školu.

Hvala Bogu, ako tako mora biti.

Ja imam jednu veliku molbu koju upućujem vama, uredniče. Moja mama već je godinama preplatnica Glasnika Srca Isusova i Marijina. Ona ga i nama pošalje. Toliko sam zavoljela ovaj list koji mi daje snage za život i da zaboravim sve svoje poteškoće da bih ga željela redovito dobivati. Molim vas, ako je ikako moguće, šaljite mi ga u Beč da budem redovita preplatnica tako lijepog lista. Unaprijed vam se zahvaljujem uz kršćanski pozdrav!

A. Z.

Veseli nas kad čitatelji nađu u Glasniku ono što upravo njima treba. U našem gradu knjiga nije u osobitoj cijeni i ne čita se puno, a pogotovo časopisi ozbiljnijeg sadržaja. A ipak, upravo vjerski tisak neophodno je potreban za duhovnu izgradnju, za podizanje duhovne kulture i produbljivanje vjerskog života. Zato ga i preporučujemo, a osobito Glasnik Srca Isusova i Marijina kao jednostavan, praktičan, vjerski sadržajan i jeftin list. Čitatelji, nadite nove preplatnike, budete apostoli vjerskog tiska!

UREDNIK

Poštovano uredništvo!

Stalan sam čitalac Glasnika. Javljam se ne da iznemam neki problem, već da pružim svjedočanstvo i zahvalim se onoj čitateljici koja je u Glasniku br. 2/86. pisala o moći molitve u njezinim školskim brigama — da završi razred.

Od tada i ja molim krunicu i mogu reći da mi je

ona pomogla da položim ispit koji u nekoliko navrata prije toga nisam uspio poloziti. Zahvalan sam Majci Božjoj za zagovor, a i vašem listu za poticaj na molitvu.

Zahvalan učenik

Već smo daleko odmakli od početka školske godine. Neki daci i studenti shvatili su svoj posao ozbiljno i rade savjesno, a neki će se knjige latiti tek kad ono prigusti, kako kažu sami daci. Kršćanin shvaća svoje vrijeme kao Božji dar pa se nije tako i služi. Za učenika i studenta to znači da savjesno uči i priprema se za život. Ipak, ni najsavjesniji rad nije dovoljan. Valja moliti i za Božji blagoslov. O tome govori i tvoje svjedočanstvo. Svima koji ne znaju moliti svojim riječima, neka posluži ova molitva:

DJELA NAŠA, MOLIMO,
GOSPODINE, MILOŠĆU SVOJOM
PRETECI I POMOCU
PRATI, DA SVAKA NAŠA
MOLITVA I RADNJA S TOBOM
VAZDA POČINJE, I KAO ŠTO
JE S TOBOM POČETA, TAKO
DA SE S TOBOM I DOVRŠI.
AMEN.

UREDNIK

Svijet bez srca treba Srce Isusovo

Pariški kardinal Lustiger i indijska misionarka Majka Terezija sudjelovali su na međunarodnom pastoralnom sastanku obitelji koji se održao u gradu Paray-le-Monial u Francuskoj. Donosimo tekst njihova razgovora koji je prenijeo Radio Notre-Dame u Parizu.

Kardinal Lustiger — Mi smo ovdje u Paray-le-Monialu, u gradu Srca Isusova. Mnoge su obitelji ovdje okupljene. Kakvo je, po vašem mišljenju, značenje Srca Isusova za obitelji.

Majka Terezija — Srce Isusovo izvor je ljubavi, posebno za obitelji. Ljubav počinje u kući, i Srce Isusovo mora biti središte te ljubavi. Sjećam se Male Terezije koja je govorila da će ona biti srce u Crkvi, da će biti ljubav, da će biti u središtu Crkve. Činjenica je da vidimo ove obitelji ovdje okupljene da zajedno mole. Njihovo zajedništvo je pravi znak da je Kristova poruka potresla životom svih prisutnih. Možemo promatrati ljubav koju iskazuju prema drugima, kako mole jedni za druge i za svoju djecu.

Mislim da danas mnogi ne znaju više ljubiti. U našim velikim gradovima na Zapadu, a možda je tako i u Aziji, mnogo je onih koji su izgubljeni, koje nitko ne ljubi jer čovjek i žena ne tvore više obitelj. Mislim da je ovdje potrebno objasniti kršćanima da se oslane na ljubav Kristovu i da je sam Krist njihova ljubav. Krist,

koji je oproštenje i milosrde, koji objavljuje božansko Očinstvo i daje snagu Duha Svetoga. To je za naš svijet, koji je ranjen i često poganski, velika milost koja nam je upravo ovdje na osobit način darovana prije 300 godina, i još danas je suvremena. Vrijeme bez srca, to je naše vrijeme, naše stoljeće, stoljeće bez srca, i na nama je da u središtu toga svijeta koji je bez srca postavimo Srce Isusovo.

Ja mislim da je posveta Srcu Isusovu divan Božji dar baš za obitelji. Mi sestre već smo posvetile Srcu Isusovu na tisuće obitelji, i plod toga vidi se na njima, pa su i mnogi hindusi k meni došli i molili me govoreci: »Možete li i našu obitelj posvetiti Srcu Isusovu?« U našoj družbi gajimo veliku pobožnost prema Srcu Isusovu! Posveta Srcu Isusovu divan je dar Božji, koji donosi mir i jedinstvo u razdjeljene obitelji, a to se postiže nakon isповijedi i molitve. Posveta dovodi Isusa u središte obitelji, ujedinjuje obitelj. Srce Isusovo uvijek je otvoreno za nas kako bismo mogli u Njega uči neposredno. Zato nam je potrebna Euharistija. Krist je Kruh života, koji nam se daje da se napunimo Njegovom prisutnošću kako bismo bili ispunjeni Njegovim životom. Mislim da nema pravog života bez Srca Isusova u Euharistiji.

U adoraciji, u klanjanju, priznajemo Srce Isusovo kao

Središte svega. Otkad se kod nas uobičajilo svagdanje klanjanje, naša je ljubav prema Isusu postala intimnijom, a naša medusobna ljubav postala je milosrdnjom. Kod sestara misionarki ljubavi, imamo posebnu pobožnost Srcu Isusovu. Svakog mjeseca obavljamo devetnicu na čast Presvetog Srca s posebnom molitvom uoči prvog petka u mjesecu, kad obavljamo noćnu adoraciju. I naš post razlikuje se mnogo od drugih postova, jer ne kuhamo ništa i ne jedemo ništa, a uštedeni novac dajemo za popravak nastambi siromaha. Tako su stanovnici u predgradima, siromasi, preko nas povezani sa Srcem Isusovim.

Jesu li obitelji pozvane na svetost i kako?

Svakako da su pozvane. Posvećuju se ukoliko su vjerne molitvi, jer plod je molitve produbljenje vjere, a plod vjere je ljubav, a plod ljubavi je služba, a plod službe je mir! Ta ljubav i taj mir počinju u kući, u obitelji. Posvećuju se ako članovi obitelji zajedno mole, ostaju zajedno, ljube se medusobno kao što ih Bog ljubi. To je mir! Zato je važno da obitelji uče djecu moliti i da mole roditelji s djecom. Mislim da je to dobra škola da se nauči ljubiti, jer naše stoljeće govori mnogo o ljubavi, ali ne zna što je ljubav. Muževi i žene upotrijebi većinu vremena za ono što se njima sviđa, a Krist nas uči drugačije: darivati sebe i svoje vrijeme... To je vrlo lijepo.

Evo veoma lijepa primjera dvoje mladih. Donijeli su mi mnogo novaca za hranu

siromaha. Mi u Kalkuti svaki dan pripremamo hranu za 9.000 osoba. Ja sam ih upitala: »Gdje ste našli toliki novac?« Odgovorili su: »Prije dva dana smo vjenčani, a prije vjenčanja odlučili smo da ne kupujemo vjenčano odjelo. Tako smo uštedjeli i mogli vam donijeti toliko novca.«

Jesu li to bili kršćanski mladenci?

— To su bili hindusi. — Hindusi? — Da, hindusi! Upitala sam ih nakon toga: »Zašto ste to učinili?« Odgovorili su: »Mi se međusobno ljubimo toliko nježno da smo htjeli radost ljubavi podijeliti s osobama, kojima Vi služite!«

To je važno pitanje: Jeste li iskusili takvu radost da ljubite druge nanoseći sebi bol, muku? Isus je prihvatio muku iz ljubavi prema nama, dajući svoj život za nas. Bog je tako pokazao svoju ljubav. Tako nas je ljubio, da nam je darovao Isusa!

Dakle, prava je ljubav darivanje! Ne radi se o količini onoga što dajem, nego o količini ljubavi koju stavljamo u to darivanje. Zato je Srce Isusovo otvoreno za nas da nas ljubi, a ta ljubav zadala mu je muku, žrtvu! Ljubav takve vrste počinje u kući.

Ono, na što stalno mislim, to su riječi proraka, govori o našem kamenom srcu, a Srce Isusovo nije od kameна. Sigurno da nije! On ima patničko Srce! To je živo Srce, ranjeno Srce. Srce, što ga je navijestio prorok. Srce, koje zna slušati i koje, ispunjeno duhom, dovodi Sina Božjega da to Srce bude potpuno podložno volji Očevoj i ono nam daje bratsku ljubav kojom ljubimo. Srce Kri-

stovo ranjeno je Srce. I naše srce treba biti ranjeno istom Ljubavlju, da se žalosti zbog grijeha i raduje darivanjem. Dar života došao nam je po tom Srcu. To je nježnost ljubavi Božje, jer Bog govori: »Nazvao sam te tvojim imenom, ti meni pripadaš. Ako bi majka zaboravila svoje dijete, ja tebe neću zaboraviti. Upisao sam te u dlanove svojih ruku. Ti si dragocjen u mojim očima. To je nježnost ljubavi Božje, koju nam Isus daje. Kad gledamo križ, spoznajemo koliko nas je Isus ljubio. A kad gledamo na oltar, na tabernakul, spoznajemo koliko nas sada ljubi. Uvijek je ta ljubav nježnost i saamilost. Dopustio je da Njegovo Srce bude otvoreno, kako bismo mi mogli postati maleni, i kako bismo mogli ući u to Njegovo Srce.«

Kakva bi bila vaša počinka za mladež današnjice? Čuvajte svoje srce čisto jer samo čisto srce može vladjeti Bogu. Plod molitve je

čisto srce. A čisto srce glede Boga. Vrlo je lijepo kad djevojka voli mladića i kad mladić voli djevojku, ali najveći dar, koji oni jedno drugom mogu darovati na vjenčani dan, jest čisto srce. Zato im moramo pomoći da žive u Božjoj prisutnosti, da Bog u njima živi i da čuva njihovu djevičansku čistoću. Oni mogu to ostvariti produbljujući svoju ljubav prema Djevici Mariji, koja bi jaše sama čistoća dušom i tijelom. Zato neka mole Djevicu Mariju: Marijo, Majko Kristova, daj nam svoje tako lijepo i tako čisto Srce, tako puno ljubavi i poniznosti, da uzmognemo ljubiti Isusa kako si Ga Ti ljubila, i da se mognemo međusobno ljubiti; čistim, plemenitim i poniznim srcem!

Hvala na svemu, Majko Terzijo! Neka Vas Bog štit. Molite za mene, a ja ću moliti za Vas i za Vaše sestre!

Felix VIŠNIĆ

MAJKA TEREZIJA RAZGOVARA S PARISKIM KARDINALOM LUSTIGEROM

Nakana Apostolata molitve

ZA CRKVU NA FILIPINIMA

Crkva na Filipinima

Filipini su jedina zemlja u Aziji s većinom katoličkog stanovništva. Godine 1946. postali su nezavisna republika sastavljena od 7.700 otoka i otočića raspšrenih po golemom prostoru Pacifika, ukupne površine 300.000 km². Danas imaju 51 milijun stanovnika. Prosječan je godišnji prirodni prirast 30,2% a smrtnost 7%. Osim dvaju službenih jezika: filipinski (tagalo) i engleski, u upotrebi je također više od 70 narječja. Glavni ekonomski prihodi dolaze od poljodjelstva, no zemlja posjeduje i rudo bogatstvo: zlato, srebro, željezo i druge rudače. To bi bio ovozemski izgled te velike zemlje na Dalekom istoku.

CRKVA NA FILIPINIMA

Kršćanstvo je na Filipine počelo prodirati g. 1521. s moreplovcem Magellanom. Ipak je evangelizacija otočja u pravom smislu započela tek g. 1565, a kao misionari djelovali su ondje augustinci, dominikanci, franjevci i isusovci. Crkvena hjerarhija uspostavljena je već g. 1578. Filipini su za misionare postali odskočna daska za velike azijske zemlje: Kinu, Japan, Indokinu, Koreju.

Početkom ovog stoljeća, nakon duboke krize, došlo

je na Filipinima do preustrojstva crkvene hjerarhije. Godine 1907. održan je prvi crkveni nacionalni sabor. Malo zatim počeli su dolaziti na Filipine misionari s drugih kontinenata, a osobito razni redovi i kongregacije. Danas 90% stanovništva na Filipinima isповijeda katoličku vjeru.

Ostali dio pučanstva pripada: Nezavisnoj filipinskoj crkvi, koju je g. 1906. osnovao Gregorio Aglipay, zatim muslimanima i raznim protestantskim zajednicama. Svaka od tih skupina ima približno oko dva milijuna pripadnika.

Katolička crkva na Filipinima danas je prilično dobro organizirana u 67 crkvenih područja: nadbiskupija, biskupija, vikarijata i prefektura. U svemu ima 110 nadbiskupa i biskupa, od toga su dvojica kardinali, 4.978 biskupijskih i redovničkih svećenika, 7.130 redovnica te 4.863 sjemeništarca.

Unatoč tolikom broju klera i pastoralnih radnika i radnica Filipini ipak boluju od nestašice klera prema broju katolika. U Sjedinjenim Američkim Državama na jednog svećenika otpada 856 vjernika: u Evropi 1.136; u Aziji 2.347; u Africi 3.444; u Latinskoj Americi 6.506, dok na

Filipinima na jednog svećenika dolazi čak 10.392 katolika.

Crkva na Filipinima prisutna je također na 205 sveučilišta i visokih škola, koje broje 320.000 studenata, dok u 938 srednjih škola ima na brizi 412.563 učenika, a u 1.562 osnovne škole poučava 327.847 djece.

PAPIN PUT NA FILIPINE G. 1981.

Prvi papa koji je posjetio Filipine bio je Pavao VI. Biće je to g. 1970. Sadašnji Papa poduzeo je apostolsko putovanje na Filipine od 16. do 22. veljače 1981. Taj posjet za Crkvu na Filipinima bila je povijesni događaj, koji joj je utisnuo snažan pečat.

U govoru od 17. veljače 1981. tadašnjem filipinskom predsjedniku Marcosu Ivan Pavao II. između ostalog rekao je i ovo: »Filipini su zemlja koja je sačuvala katoličku vjeru s toliko žara i životnosti kroz sve promjene svoje povijesti, da su u Aziji jedina nacija s katoličkim pučanstvom od 90% stanovništva. Time su preuzeli i obvezu ne samo da očuvaju svoju kršćansku baštinu nego i da pred čitavim svijetom svjedoče za vrednote kršćanske kulture.«

Osvrnući se na teške društvene probleme zemlje, Ivan Pavao II. rekao je radnicima na plantažama šećerne trske, na otoku Negrosu, ovo: »Da, Crkva izriče svoje opredjeljenje za siromahe u cijelovitosti svojeg providnosnog poslanja, koje se proteže na sve ljude.«

Papa je za svojeg apostolskog putovanja na Filipinima naglasio i misijsku obvezu te zemlje. Učinio je to u Baguio Cityju ovim riječima: »Znajući kako ste svim srcem odgovarali na Evangelje koje vam je bilo navješteno prvi put, htio bih vam izreći jednu posebnu želju, a ta je da bi Filipinci postali glavni misionari Crkve u Aziji.«

ZA ŠTO ĆEMO MOLITI SKUPA S PAPOM?

Da bi Crkva na Filipinima imala što više dobrih i vrijednih svećenika, pastoralnih radnika uopće, kako bi razvila i usavršila tradicionalnu vjeru tamošnjeg naroda;

— da bi se na Filipinima i katolički laici znali zalagati za obranu pravde, naročito prava onih naјsiromašnijih u teškoj i složenoj društvenoj situaciji;

— da bi se kršćani zajedno sa svim ljudima dobre volje što više upoznali sa socijalnom naukom Crkve bez sumnjivih primjesa;

— da bi sama Crkva na Filipinima znala utjeloviti svoju molitvu i bogoslužje u kulturnu sredinu filipinskog naroda, čuvajući ipak dužno jedinstvo s cijelom Crkvom;

— napokon, da bi na Filipinima sve više i više rastao broj misionara i misionarki, koji će širiti Kristovu poruku i izvan svoje ze-

U 2.705 SKOLSKIH USTANOVA CRKVA NA FILIPINIMA ODGAJA 1.060.010 DJECE I MLADIH

mlje, te koji će znati uspostaviti dijalog s pripadnicima islama i drugih religija na Dalekom istoku. Budući da su Filipini jedina zemlja u Aziji, koja je u većini prihvatile kršćanstvo, imaju stoga na tom kontinentu i posebno poslanje — da budu kvasac i za druge zemlje.

Nakana naših biskupa:

DA BI KATOLIČKI
VJERNICI KOJI ŽIVE
S LJUDIMA DRUGIH
VJEROISPOVIJESTI
USTRAJNO I POUZDANO
ŽIVJELI PREMA SVOJOJ
VJERI

Lakše je biti katolički vjernik u jednom posve katoličkom kraju nego u dijaspori, gdje su katolici manjina među inovjercima. Ipak katolički će vjernik, ko-

ji je doista prihvatio svoju vjeru, nastojati prema njoj dosljedno živjeti i onda kad se nalazi okružen pripadnicima drugih vjera ili čak onih koji ne vjeruju.

Kad promatramo katoličku Crkvu u našoj domovini, vidimo da je izložena mnogim napadima i kušnjama Izvana. K tome mogu nadoci kušnje i iznutra. Izdržati u njima nije lako, ali je potrebno, jer se radi o istini koju smo prihvatali od Krista, o baštini koju smo zadobili uz najveće žrtve predaka, koji su je za nas sačuvali čak i uz cijenu golog života. Danas je na nama da tu baštinu ljudomorno čuvamo i prenosimo je na buduća pokoljenja. Zato ćemo skupa s našim biskupima ovaj mjesec na tu nakazu moliti i žrtve prinositi.

Josip ANTOLOVIĆ

Obitelji, Ijubim vas!

Piše: prof. Radovan GRGEC

Poznati francuski književnik André Gide napisao je, žečeći time izraziti svoju odbojnost prema obiteljskoj zatvorenosti i sebičnosti, koja za njega nije bila manje ružna od individualnog egoizma: »Obitelji, mrzim vas!«

»Obitelji, Ijubim vas!«, treba da bude ljudski i kršćanski odgovor na taj usklik. Iako i u najsložnijim i najkršćanskijim obiteljima nije uvijek sve ružičasto i sveto, iako je svagdanji obiteljski život pun ne samo radošte nego i suprotivština, iako je obiteljska zajednica kao sakramenat i kao društvena ustanova ugroženja nego ikada prije, obitelj je bila i ostaje žarište života i ljubavi, osnovna stanica i luka sigurnosti, povlašteno mjesto odgoja zdravih i cijelovitih ličnosti. I danas svi kompetentni stručnjaci smatraju da će dijetet, ako se razvija u povoljnoj atmosferi obiteljskog ognjišta, ponijeti sa sobom u život veliko blago koje ništa ne može nadomjestiti.

Čovjek je stvoren na sliku i priliku Božju da kao razumno, slobodno i društveno biće spozna i ljubi svojega Stvoritelja. Bez obzira na kritičke primjedbe nekih suvremenih katehetičara, taj odgovor naši stariji katekiza-

ma uvijek je aktualan, kako je to nedavno posvjedočio Ivan Pavao II. na jednoj od generalnih audiencija srijedom. Spoznavši i ljubeći Boga, čovjek postiže svoju vremenitu i vječnu sreću tako da ljubi bližnjega, da živi zajedno s drugima i za druge. Stoga se on u pravilu, po zamisli Stvoriteljevoj, rada i razvija u zajedništvu obitelji, živi i radi u većim i manjim zajednicama. Kao i njegov Stvoritelj, koji nije sam nego živi u zajednici obitelji Presvetog Trojstva, i čovjek je član obiteljske zajednice, dijete svoje domovine koja mu je kao prošrena obitelj i član velike zajednice ljudskoga roda. Isto tako, kao kršćanin, on ne smije zaboraviti da pripada zajednici Božjega naroda i tajanstvenog tijela Kristova, tj. Crkve, kao i zajedništvu općinstva svetih, kojeg se posebno sjećamo na blagdan Sviju svetih, 1. studenoga.

Usprkos krizi kroz koju prolazi suvremena obitelj, usprkos strahovito poraznim rezultatima raznih statistika o sve brojnijim raspadima obitelji, obiteljska zajednica je i danas nuda čovječanstvu. I životinje, da bi se održale, žive u zajednicama. Čak i za dinosaure, za koje se donedavna mislilo da su živ-

jeli i umirali sami, u najnovije vrijeme većina učenjaka misli da su živjeli u zajednicama.

Ni oni koji se odrekoše vlastite obitelji radi viših idea ne mogu biti samoživi, bez veze s bližnjim, s domom i domovinom, jer samoživost, u krajnjoj liniji, tek je drugo ime za sebičnost i zatvorenost.

Ako kršćanska obitelj nije otvorena životu i ljubavi, ona nije prava kršćanska obitelj. Za kršćanske laike (svjetovnjake) obitelj je pravo mjesto njihova apostolata, evangelizacije i katehizacije jer obitelj je, prema Papinim riječima, kućna Crkva, Crkva u malom. U takvoj obitelji nalaze svoje mjesto i djeca i starci, i zdravi i bolesni. Ona je škola čovječnosti i društvenosti, trpljenja i radošti.

Pišući ove retke, mislim na obitelj iz koje sam potekao, na obitelj koju sam osnovao i na tolike obitelji diljem domovine i svijeta, kojima zahvaljujemo život, vjeru, nadu, svjetlo i toplinu od kolijevke do groba, i u najmraćnjim trenucima egzistencije. Misleći na sve to, ne mogu a da ne uskljknem: »Obitelji, Ijubim vas!«

Svi su ljudski osjećaji i u Isusovu Srcu

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

Ne bi valjalo Isusa zamišljati tako uzvišenim, tako veličanstvenim i tako nadljudskim likom, da u toj našoj predodžbi o Njemu ne bi bilo mesta za izvorni ljudski osjećajni život. Općenito govoreci, najčešće ćemo se prevariti ako o Njemu stvaramo svoju sliku neovisno o Eванđelju.

Evanđelja nam Ga ovako opisuju: Imao je duboke ljudske osjećaje. Posjedovao je naravni osjećaj sklonosti prema djeci: grli ih (Mt 9, 36), stavlja na njih ruke i blagoslovila ih (Mk 10,13-16). Njega privlači njihova ljestva i nevinost. Isto tako srce Mu je zaigralo nad velikodušnošću mladića: »Nato ga Isus pogleda i zavoli ga.« (Mk 10, 21).

Svojim osjećajima prilagođuje se duševnim stanjima drugih. Oduševljen je živom vjerom onog paganina (Lk 7,9). Razdražan je pametnim razlaganjima i odgovorima jednog književnika (Mk 12,34)

Čudi se nevjeri svojih susedana, Nazarećana (Mk 6, 6). Dira Ga sprovod sina jedinca udovice iz Nalna; zahvaćen suošjećajem bliži joj se i govori joj: »Nemoj plakati!« (Lk 7,13). Suošjeća s narodom koji pred njim stoji kao ovce bez pastira (Mk 6,34).

Veseli se kad otkrije kako su maleni prihvatali Božja otajstva i potresen zahvaljuje Ocu za njih srcem punim ushićenja (Mt 11,25-26). Radostan je skupa s radosnim apostolima kad su se vratili s puta na koji ih je bio poslao. A dok su svoje poslanje obavljali, mislio je u svom srcu da li će imati sve potrebno za život: »Kad vas poslah bez kese, bez torbe i obuće, je li vam što nedostajalo? Ništa — odgovoriše.« (Lk 22,35).

I crni su ljudski osjećaji mučili Njegovo srce. Srdi se zbog nedostatka vjere u narodu (Mk 9,18). Žali se zbog nezahvalnosti devetorice oz-

dravljenih od gube (7,44-46). Uzbuden prijeti Korožinu, Betsaidi i Kafarnaumu, jer nisu prihvatali poziv na obraćenje i pokoru (Mt 11,20-24). Farizeje je podnosio teška srca: »Tada ih srdito sve naokolo pogleda te ožalošćen zbog tvrdoće njihova srca rekne čovjeku: »Ispruži ruku!« (Mk 3,5). Fizički obraćunava s oskvrniteljima hrama (Iv 7,18).

Teško podnosi duhovnu tupošt učenika (Mk 7,18). Filipu prigovara s bolju u srcu: »Toliko sam vremena s vama i još me ne poznajete?« (Iv 14,9). Kadkad mu se osjećaji počnu pretvarati u tvrdoču: »Uzdahnu iz dna duše te reče: Zašto ovaj naraštaj traži znak?« (Mk 8,12). Zgraže se nad osvetničkim osjećajem apostola: »Gospodine, hoćeš li da zapovjedimo ognju da siđe i da ih uništi? Isus se okrenu pa ih ukori.« (Lk 9,55).

Srce Isusovo živjelo je sa svim ljudskim osjećajima.

Sv. Ivan Kapistran

Vjerojatno se slučajno po-
klapa Medunarodna godina
mira i 600. obljetnica rođe-
nja sv. Ivana Kapistrana ve-
likog revnitelja mira. Ipak nas-
to potiče da nešto kažemo
o svećevom djelovanju za
mir među pojedincima, gra-
dovima i narodima.

SOLIDAN U SVIJETU SVET U HABITU

Sv. Ivan Kapistran rođen je
24. lipnja 1386. u gradiću
Capestrano, pokrajina Abruz-
zi u Italiji. Završi pravne na-
uke, stupa u službu napulj-

skoga kralja, te postaje su-
dac i upravitelj grada Peru-
gie. Kao sudac nastojao je
biti što pravedniji, a kao upra-
vitelj što vjerniji u upravlja-
nju gradom, za dobro i mir
stanovništva.

Lijepo se snašao u poslo-
vima i u svijetu. Stekao je
ugled i bogatstvo te se već
trebao oženiti, kadli Bog za-
hvati u njegov život i pokazuje
mu drugi životni put. Pokazu-
je mu da je potrebniji kao
služitelj većem broju ljudi
nego je dvor napuljskog kralja,
pa ga poziva u franjevački red.
Morao je zasvje-
dočiti poniznošću svoje zva-
nje. Postao je svećenik, a
pročuo se kao dobar govor-
nik i propovjednik. Premda je
napustio svijet, pozivaju
ga i dalje da rješava množe
pravne teškoće. Cijene ga
pape, vladari, biskupi i obič-
ni ljudi.

Pape mu povjeravaju pro-
povijedanje protiv krvovjerja.
Šalju ga da sreduje odnose
među zavađenim gradovima i
vladarima. Povjeravaju mu
obnovu franjevačkog reda u
duhu Evandelja i sv. Franje.
U tim djelatnostima obišao
je veliki dio Evrope, išao je
u Svetu Zen. Ju, a na kraju
je i kosti ostavio u stranom
svijetu. Jedan od najvećih za-
adataka bilo mu je propovije-
danje o potrebi vojne proti-
v neprijatelja kršćanstva —
Turaka. Tada predvodil Križare
do Beograda i »u ime Bo-
žje« obraniše Beograd i Evro-
pu 1456. od velike turske
opasnosti. Shrwan starošću i

bolešću dolazi u Ilok, gdje
23. listopada 1456. u samo-
stanu završava svoj zemalj-
ski život.

SVETAC I APOSTOL EVROPE ŠTOVAN I U HRVATA

Ilokom, a i cijelim kršćan-
skim svijetom prošao je
glas: »Umro je Svetac«.
Stalne opasnosti od Turaka,
zaustavile su njegovu kanoni-
zaciju, iako su mnogi vla-
dari i velikaši, biskupi i crkveni
ljudi, gradovi i obični ljudi
tražili od pape da Ivan Ka-
pistran bude službeno uvr-
ten u popis svetaca. Svoje
zahtjeve i molbe potkrepli-
vali su čudesima koja su se
događala na zagovor sv. Iva-
na već za života, a osobito
poslije smrti na njegovu gro-
bu u Iloku. Zapisano je pre-
ko 200 čudesa.

Konačno je papa Alekse-
dar VIII. godine 1690. u jeku
borbi za oslobođenje Evro-
pe od Turaka, Ivana Kapistrana
i službeno proglašio Sve-
cem, a papa Benedikt XIII.
proglašio ga je 1724. i »Apo-
stolom Evrope«.

Naš narod štuje ovog
velikog sveca pisanim ri-
ječju, mnogim slikama i ki-
povima u našim crkvama, a
njemu su posvećene crkve
u Iloku, Deletovcima (ž. Ni-
jemci), Ivanovcima (ž. Har-
kanovci), franjevačka crkva
i samostan u Novom Sadu,
te župa u Novom Beogradu.

SVETOM MIROTVORCU NA SPOMEN

Poznato nam je da su sre-
dnjovjekovni gradovi, koji su
bili i samostalne državice,
često zapadali u razne razmi-
rice koje su prerastale u pra-
ve ratove među feudalnim
gospodarima, a sve zbog trgo-

SV. IVAN KAPISTRAN POD BEOGRADOM (interior slika u Iloku)

vine ili natjecanja u bogaćenju. Znamo također da je sv. Ivan Kapistran 1427. uspio pomiriti smrtnе neprijatelje Lanciano i Ortonu, pa su građani Lanciana izgradili samostan i crkvu kojoj su dali ime »Sveti andeo mira«, na spomen pomirenja. Upravo Lanciano je ove godine svečano proslavio i 600. obljetnicu rođenja sv. Ivana Kapistrana, sve u duhu njegova djela na širenju i utvrđivanju mira.

U samostanskom vrtu postoje dvije pinije koje je po predaji posadio sv. Ivan, a rastu i danas na spomen toga sporazuma o miru. Slikar Pavao Riveta 1979. sliku veliku sliku u crkvi koja podsjeća na ovaj događaj.

U Sulmoni je izgrađen 1443. samostan i crkva na spomen uspostavljenog mira među velikaškim obiteljima Quartari i Merlini.

MIR JE DJELO BOŽJE, RAT DAVOLSKO

Među najpoznatije događaje u kojima je sv. Ivan uspio posredovati za mir, bila je zavada između građana Rieti-ja i Cantelice. U tim međusobnim sukobima bilo je već oko 400 mrtvih. Sv. Stolica naredi sv. Ivanu da izviđi stvar i riješi spor. Kada je stigao u Rieti, zatekao je razjarene ljudi u osvetničkom poslu, te ih je jedva toliko primirio da im mogne reći nekoliko riječi. U vatrenom govoru uspio je prisutne uvjeriti da je rat davolsko djelo, a mir da je Božji dar i služba Bogu. Uspio je da zavadeni gradovi sklope trajan mir, a građani da se kaju za svoje grijeha. Pobožna preda je kaže da je tada sv. Ivan Kapistran među ostalim re-

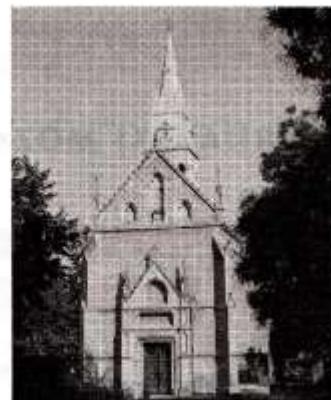
kao: »Znajte dobro svil; gdje je mir, ondje je i Bog; a gdje je rat, ondje je davao!« — Zatim još snažno viknu: »Dodi, davle! Neka vide ovi nesretni ljudi, tko i kakav gospodar vlada nad njima!« Pre-daja dalje veli da on to još i ne doreće, kad li se do-puštenjem Božjim a na poziv sveca ukaza strašno ružan, neprijatelj kršćanske ljubavi i rušilac mira među narodima. Na pogled te od-vratne i ogavne prikaze svil uzdrhtaše i vikahu: »Milosrde, Milosrdet!« — Nato Kapistran otjera davla.

Možda je ovo samo pobojna legenda, ali raditi na mili-ru sigurno je Bogu ugodno djelo, a rušiti mir u srcima, među ljudima i narodima je davolska rabota.

JE LI IPAK BIO NEDOSLJEDAN?

U prvi mah može naht se učiniti da je sv. Ivan Kapistran nedosljedan kad propovijeda križarsku vojnu protiv Turaka. No, to je samo na prvi pogled. Sv. Ivan nije propovijedao rat da bi uništio čovjeka, nego da bi sačuvao mir i kršćansku vjeru. Da je postojao neki bolji način da se odvrti sultana i Turke od porobljavanja kršćanske Europe, sv. Ivan Kapistran ne bi nikada dospio u Beograd. On je pozivao na obranu, a to je u skladu s moralnim zakonom te može biti i dužnost. Ipak je pazio da u tim krvavim sukobima ne sudjeluju oni koji možda nisu nužni.

Zato je braći svećenicima govorio: »Ispovijedajte, mirlite nesložne, liječite bolesne i slabe, zakapajte mrtvace, propovijedajte otpor. Vi ipak svećenici, čuvajte se da ne

SVETIŠTE SV. IVANA KAPISTRA-NA U ILOKU

ubijete nijednog Turčina i ne poslužujte borcima nijkakvim oružjem ili streljivom. Ni kamenja ni strelice ne do-davajte niti pripremajte. Vaše oružje protiv neprijatelja Kristova križa neka su molitve i dijeljenje sakramenata...« To je njihov način sudjelovanja u obrani.

Ovih nekoliko redaka neka nam bude poticaj i primjer da i mi u malim stvari-ma naslijedujemo velike lju-de u ljubavi prema Bogu i bližnjemu možemo činiti na stvaranju mira u sredini u kojoj živimo. Iz čista i plemenita srca zrači mir na okolinu. Ako imamo mir u srcu, bit će mira i u našoj okolini. I što više bude takvih srdaca to trajniji mir vladat će među pojedincima i narodima.

Covjeku je najlakše uzroke nemira tražiti izvan sebe, a najteže mu je zaviriti u svoje srce, iako bi možda baš tamo našao pravi uzrok nemira i nespokoja.

Sv. Ivan Kapistran neka nam pomogne uspostaviti mir u našem srcu, da postane-mo pravi mironosci i u svojoj okolini.

Mato BATOROVIC

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Sv. Marija od Božjeg polja ked Vižinade

Ovo prastaro hrvatsko Gospino svetište potječe iz 12. stoljeća. Posve sigurno znamo da se tu Majka Božja štuje već više od 800 godina. Sačuvala se darovnica pape Aleksandra III. napisana god. 1178. U tom spisu papa porečkom biskupu daje vlast nad samostanima i župnim crkvama u njegovoj biskupiji. Među njima spominje i crkvu Sv. Marije u Božjem polju (Ecclesiam S. Mariae de campo). Međutim znamo da je crkva starija od godine u kojoj je izdana darovnica i da je podignuta već godine 1155. Taj datum, naime, čitamo na cisterni koja je sastavni dio crkve.

U prvoj polovici 14. stoljeća crkva je predana Iavanaughcima (Malteški vitezovi), koji su uz crkvu sagradili samostan. Današnja crkva sv.

Marije, sagrađena u 15. stoljeću, u gotičkom stilu, vrlo je lijepa, duga je 26 metara a široka 8. Od one prastare crkve nije se sačuvalo gotovo ništa, ostali su jedino ulomci pluteja koji se sada nalaze užidani visoko na pročelju crkve kao obični ukras.

Vižinada se nalazi u Po-reštini, zapadno od grada Po-reća, a dva kilometra zapadno od Vižinade nalazi se svetište Sv. Marije od Božjeg polja. O tome Gospino svetištu posve sigurno znamo još jednu veoma važnu stvar. Bilo je to, naime, baš hrvatsko Gospino svetište. O tome nam govori podatak da su bratovštine, ustanovljene u toj crkvi, godine 1536. izrazile svoju žarku želju da bi tu crkvu, samostan i župu preuzeli redovnici Trećoreci sv. Franje, koji su bili

vjernici u re-dovnike glagoljaši. Vjernici su redovnike glagoljaše tražili radi toga, da crkveno bogoslužje mogu slušati na svom materinskom, hrvatskom jeziku. Jerolim Grimanji, gospodar vižinadskog okružja, s dopuštenjem mletačke vlasti, toj je molbi udovoljio. Od toga vremena nalazimo uz crkvu Gospe od Božjeg polja redovnike Trećorece glagoljaše.

U samostanu su se odgajali mladi glagoljaški nar-aštaji. Bilo je to glagoljaško žarište Poreštine, u kojoj se u većini župa glagoljalo. Od pradavnih vremena pa sve do novijeg doba, kroz duga stoljeća, odvanzala je pod gotičkim svodovima stare Gospine crkve hrvatska molitva i hrvatska pjesma, Gospa je tu pjesmu i tu riječ čuvala i sačuvala.

Na glavnom oltaru nalazi se starinski kip sv. Marije od Božjeg polja. Gospa sjedi i drži u krilu malog Isusa. Ovaj kip je zanimljiv rad pučkog drvorezbara.

Biskup Tomasini, sredinom 17. stoljeća, u svom opisivanju Istre, kaže i ovo: »U Vižinadi postoji lijepi samostan franjevačkih otaca Trećeg reda, u kojem stanuje 6 svećenika i nekoliko braće pomoćnika. Posjeduju crkvu bl. Gospe od Božjeg polja, gdje

KAMENI PIUTEJ IZ PRASTARE CRKVE, UGRADEN U PROCELJE DANAŠNJE CRKVE

CRKVA SV. MARIJE OD BOŽJEG
POLJA KOD VIZINADE U ISTRI

Gospa čini mnoga čudesa, a narod je veoma štuje, osobito u petke mjeseca ožujka." Spominje nadalje kako se tu održavaju četiri sajma: na Blagovijest, na Veliku i Malu Gospu, i na dan sv. Lucije.

Trećoreci su često bili proganjeni zbog toga što su slavili Boga na narodnom jeziku i služili se glagoljicom, ali su se usprkos svih teškoča ipak u svojem samostanu uspjeli održati sve do početka prošlog stoljeća. Kad je Istra god. 1805. pripala Francuskoj, Francuzi su ukinuli samostan, pa se Trećoreci iselili. Tijekom vremena od samostanske zgrade ostale su samo ruševine.

Sv. Marija od Božjeg polja, kao u prošlim stoljećima, tako i danas, iz svoje crkve i sa svojeg starinskog klipa blagim pogledom prati zemaljski život svog vjernog istarskog hrvatskog naroda, spremna da mu u svim teškoćama, duhovnim i vremenitim, svojim majčinskim srcem priteče u pomoć.

Ante KATALINIĆ

Bog je na mojoj strani

Doći ćeš u tišini ili buci nekog trenutka,
i kao prstom brata sna — uspavati me.

Jutro, rana mladost dana, i dalje će razvijati krila,
večeri se zanosno odmarati na nebu;
 proljeće će dalje prerastati u ljeto ...

A kad izdahne jesen, zima će hladna procuriti niz prirodu.

Svijet će i dalje biti kao i uvijek — zabavljen svim i svačim:
da porumeniš od muke gledajući ga,
ili da se pretvorиш u vihor smijeha i sreće.

Sve će biti kao uvijek, ali ne i ja.

Za mene će prestati monolog suza,
i nikada me više neće prekriti prašina tuge.
Neću više osjećati lažni krvotok ulice,
niti ću pred kasnim kašljem stare ure
prekidati tišinu neke stranice
i skrivati se u stihove, u klupko pjesme.

Ali s druge strane života, na pravoj obali,
u žarkome cvjetu mira, u trouglom pogledu,
u disanju radosti, u srcu proljeća,
uvijena u krilo vječnosti,
pozdravljat ću uspomenu na život.

Od sveg ču se srca smješkati
pogaženoj sotonskoj dozi besmisla,
njegovim očima s primjesom vatre,
njegovu tintanom sumraku i kiselom hihotu ludaka

Otkad znam za sebe,
suncem — tom kazaljkom nebeskog sata,
talasanjem tišine i svjetlucanjem života,
veselim se, smrti, tvome padu,
i gledam te zgaženu Ljubavlju.
I znaj da nisam od onih kojima pomisao na tebe
muze iz očiju teške, debele suze,
i otvara im u srcu registre beskrajnih tužaljki.

Ne, ne bojim se tebe,
jer u meni je davno procvjetao
cvijet s dubokim korijenom vjere u Boga,
bojom nade, mirisom radosti i svježinom ljudavi.
Cvijet koji nikad ne vene!

Smrti, ja zavaravam sve završetke
jer Vječnome sam poklonila prijateljstvo,
i zato me neće pregaziti stopala besmisla,
niti će me prevariti vrijeme, niti iznenaditi smrt.

Smrti, Bog je na mojoj strani!

IVNA

Pijanica u dvije riječi

Potrošač otrova
kartaš sudbine
biološka trulež
papučar čaše
drhtavi patnik
izdajica zajedništva
odbačeno dostojanstvo
manjak staloženosti
obiteljski bog
tiranin ljubavi
ponižena osobnost
egoista života
cestovni ubojica
mutikaša odnosa
mucavac dijaloga
okati zelenič
krvava glava
podstanar graba
ranjena šaka

crveni nos
razbijen ponos
ogavni hvalisavac
žrtva štučavice
trn porodice
pospani slinavac
nesvjesni zločinac
prevarant bližnjega
obiteljski kradljivac
budilica pijetlova
nakaza vrste
korisnik plotova
vikendica krčmara
preziratelj vrednota
magareće tvrdoglav
dvonožno njihalo
mravinjak glave
nedovršena kuća
vinska mušica

uživalac smoga
žalostan hranitelj
hajdučka narav
podrumski heroj
sustanar gostoničara
besmisleno pričalo
illegalni bunkeraš
smežuranost obraza
narodna uzbuna
kolera društva
neozbiljan čovjek
nesiguran konak
kriza depresije
rasklimani model
propalica samotnjak
obiteljski parazit
praskav karakter
originalan tupoglavac
oduševljeni besposličar
tjelesna tromost
kukavica života
nesvjesni otac
opasan pješak
dirligent čaša
povećana pohota
žalosna istina
promašena energija
prijatelj barbarstva
duševni kržljavac
bolesna mašta
umno poremećen
drhtavi delirij
opojni narkotik
jutarnji rakijaš
pasje čudi
maliganska narkoza
očajna depresija
hvatanje zraka
odvratna simpatija
vinski prognanik
raskalašen veseljak
trijezan siromah
otrovni mamac
jetrena smrt
promašen život
raspršena obitelj
uništena žena
izgubljeno dijete
rasplakana majka
prerana smrt
radostan sprovod
zaboravljen grob
osobni grobar

AFORIST

Droga - bolest duha

Poznato je da je svijet otrovan i da se i dalje truje svakojakim otrovima. Sve je već zatrovano i po gradovima i po selima, pa čak i po nenaseljenim prostranstvima. Otrov je uz ceste i puteljke, svuda. Hrana i piće su otrovani... Ali, svijet se posebno truje s tri grozna otrova: seksualnim izlivanjem, alkoholom i drogom svih vrsta i podvrsta. Što dalje, sve gore... Ne samo po širokom svijetu, nego i kod nas... Sve redom dalo se na pušenje i to već od ranog djetinjstva. Ne puši se samo duhan, nego još žešće biljke služe za omamljivanje uživača. Droga je zagospodarila i tko se oda uživanju različitih vrsta droge, srila u sigurnu i brzu smrt. Uživaoci droge ne padaju samo tjelesno, nego još više duševno i duhovno.

I Papa se često osvrće na ta mnogovrsna zla. Tako je nedavno prigodom otvaranja Centra solidarnosti pod imenom »Pavao VI«, centra koji je utemeljio svećenik Don Ma-

rio Picchi za narkomane, toksične i slične ovisnike ustvrdio: »Toksičomanija je više bolest duha nego bolest tijela!« Dodao je da se tom modernom zlu nije moguće uspješno suprotstaviti samo farmaceutskim sredstvima. Ne radi se o tome, da se jednom opasnom otrovu suprotstavi drugi, nego se mora promijeniti način života. Naša je dužnost, rekao je Ivan Pavao II, da pojačamo objašnjavanje, pouku o toj tragediji koja se nemilo širi u današnjem društvu. Toksičoman se ne može spasiti, ne može se izlijечiti bilo kakvim lijekovima, ako nije svjestan svoje osobne odgovornosti. »On mora donijeti odluku da se zaustavi na putu samouništenja prihvatajući pomoć drugih da bi pronašao sam sebe...«

Felix VIŠNJIĆ

Razmišljač, molio, odlučio

U mome selu živi čovjek koji je promijenio tri načina života. Najprije je bio pošten i vrijedan, pa teški pijanac, a sada obraćenik. Pitala sam ga kako se mogao odreći pijanstva, i evo što mi je ispričao:

Sada se toga ne smijem ni sjetiti. Stidim se sebe pred svijetom. O tome ne želim razgovarati, ali kad si me već upitala, reći će ti. Kao što znaš ti, tako zna i cijelo selo, bio sam strašan

u pijanstvu. Grdio sam ženu, djecu i stare roditelje. Više puta sam ih i tukao, i svi su bježali od kuće kad sam bio pijan. Kad nisam više imao vina kod kuće, pošao sam u gostionicu, tražio sam kod susjeda, po selu. Jao njima kad mi ne bi dali. Moja je žena uvijek plakala i molila, ali ja sam za svoje stanje krivio sve samo ne sebe. Jednog sam dana počeo razmišljati dokle će to tako idti. Bio sam svjestan da sam odgojen od kršćanskih roditelja, i da sam živio kao kršćanin sve dok se nisam propio. Tada sam sve to napustio i svaki je dan bivalo sve gore. Razmišljao sam i o tome kako sam lijepo živio sa ženom i djecom i s roditeljima. Zajedno smo molili i zajedno išli u crkvu. Krist nam je uvijek pomagao i u Njega smo se uvijek pouzдавali. Nakon takvog razmišljanja počeo sam opet moliti. Molio sam Krista da mi pomogne da se riješim strašnog zla u koje sam upao, najvećeg na svijetu. Teško i preteško je bilo moje svladavanje, ali sam ustrajao pouzdano moleći pomoći od Gospodina. I on mi je pomogao. Sada sam opet dobro. Sretna je žena, sretna su djeca, a ja sam od svih najsrcevniji.

Najveći je junak koji može samog sebe svladati! Kad bi se počeli svladavati veoma brojni prijatelji kapljice u našim gradovima i selima, postali bismo društvo junaka, zajednica sretnika. Da, all pijanci misle da su upravo onda junaci kad više ne mogu stajati na vlastitim nogama, kad im jezik ne zna što govori jer mozak ništa ne misli.

S. M.

IZVOR DO KOJEG JE GOSPA DOVELA MALU MARIETTU BECO 18. I. 1933.
I REKLA: »URONI RUKE SVOJE U VODU! OVAJ IZVOR REZERVIRAN JE
ZA MENE!« DANAS JE OGRADEN I UKRASEN, A IZNAD NJEGA JE KIP
DJEVICE SIROMAHA

Ima tome već deset godina. Došao sam u Bruxelles na studij pastoralne. Bi-lo nas je sa svih kontinenata, osim iz Australije. Prema programu, razgovarali smo i o mukama preseljenih, rase-ljenih, pregnanih, iskorijenjenih, neukorijenjenih; o mu-kama bjegunaca, latalica, tu-dinaca — kako već gdje zo-vu one koji u tudini traže dom, jer ga nemaju u domo-vini. Govorio sam i ja o ta-

kvima iz svoga naroda. Ko-lege crne ili žute boje kože bolje su me razumjeli nego oni bijeli. Pretusti od obilna maslaca, bijeli su razvijali svoju filozofiju o odlijevanju viška života iz nekog naroda kao o sasvim normalnoj poja-vi. Međutim, »tragedija je moga naroda u tome što se iz domovine ne odlijeva ni-kakav višak života, nego se gnjeći i cijedi samo deblo kako mu se mladice ne bi

MLADI HRVATI I HRVATICE U NARODNIM NOŠNJAMA PONOSNO NOSE SLIKU KRALJICE HRVATA PREMA OLTARU PROSTRANE I MODERNE KAPELE ZA 5.000 LJUDI

KOD SIRO

obnovile i ojačale, već da se i ono samo osuši i uruši. Iz naših brazda čupa se naš prirod da bi drugi posijali svoje sjeme i kruh života že-li ondje gdje ga nema za dje-cu moga naroda. Odavna je to počelo i predugo potra-jalo - zato moga naroda nes-tajel!«

Nedavno sam opet imao prilike gledati iseljene Hrvate. Bilo je to kod Djevice i Majke siromaha u Banneux-u u Belgiji. Došli su na svoje redovno godišnje hodočašće iz zemalja Beneluxa i susjed-nih krajeva Njemačke. Skupi-lo ih se oko 1.000 osoba svih životnih dobi.

Hrvati su počeli masovni-je odlaziti u Belgiju još prije rata na rad u rudnike i u željezare. Bio je to veoma težak život i rad. Pod utje-cajem protuvjerske propagan-de mnogi su tamo izgubili i vjeru, a ne samo život i zdrav-lige.

Nakon rata, osobito od pe-desetih godina našavamo, pri-stizavale su sve novije i no-vije skupine u potrazi za pos-lom. Oni najstariji odavna su već djedovi i bake. Njihovi su sinovi stručni radnici, a unuci jedva i govore hrvatski. Idu na visoke škole i postizavaju akademске na-slove. Čast takvima, ali nisu svi takvi, kao što ni stariji nisu svi bili ni štediše ni radiše. Pametniji i snalažljiji

DJEVICE NAHA

viji posagradili su kuće. Kuća je trajan kapital. Dobro će je unovčiti ako se odluče vratiti u domovinu. Međutim, na povratak malo tko misli. U domovini nema zaposlenja. To ih sili da ostanu u svijetu, da svoju krv poklone drugima, da se pretope i stope s drugim narodom. Starij domovini bit će na čast ako budu čestiti ljudi, vrijedni građani koji izgraduju svoju novu domovinu. Ipak, taj proces nije bezbolan. Crkva to naročito dobro zna, jer čovjek je najteže razoren ako je razorena njegova duhovna dimenzija. To je razlog zašto ih domovinska Crkva prati, posjećuje, okuplja i povezuje - da bi sačuvali svoj duhovni identitet! Iskorijenjeni iz svoje domovine, odijeljeni od sunarodnjaka, ljudi su uvijek u opasnosti da i duhovno usahnu, jer na njima je pečat stranca, a to rada osjećajem manje vrijednosti, zapuštenosti, suvišnosti. Takvi pak osjećaji nikad i nigdje ne pogoduju razvoju zdrave osobnosti. Da bi se razvio i dao od sebe sve dobro što ga nosi u svojoj naravi i prima po milosti, čovjek se mora osjećati slobodan, prihvatan, vrijedan. Mora s domaćim sinovima živjeti i stvarati kao jedan od njih. Ako već mora ostati u tuđini. Crkva mu želi pomoći da to urastanje bude što uspješ-

UREDNIK GLASNIKA O. VALENTIN MIKLOBUSEC PREDVODIO JE MISNO SLAVLJE I PROPOVIJEDAO NA GODIŠNjem HRVATSKOM HODOČAŠCU 21. IX. 1986.

nije. Budući da su naši ljudi odlazili van gotovo bez iznimke sa željom da se vrate, u tuđoj zemlji osjećaju se stranci čak i onda kad dobro zaraduju, a i domaći ih tako gledaju. Zato im je okupljanje na hrvatsku Misu uvijek dragoo - ako su vjernici, jer u društvu sunarodnjaka nalaze ozračje domovine. Misionar za Liège ima na popisu oko 800 adresa, što obitelji što samaca. To, dakako, nisu svi. O. Drago Rogina ih posjećuje

i pomaže koliko može, osobito mladima. Daleko više je onih koje vihor života raznosi kao jesensko lišće. Niti znaju gdje će pasti, ni čije će cvijeće na njima cvasti. Stariji pomalo misle na smrt i htjeli bi se u domovini barem ukopati kad već u njoj nisu mogli živjeti. To je znak da im je tudina bila tako teška, da je ne žele prihvatiti ni kao mrtvi. »Domovina kakva bila, rođenom je sinku mila!« TINO

OKO 1.000 VJERNIKA SVIH DOBI, MUSKIH I ŽENSKIH, MIRNO I DOSTOJANSTVENO SUDJELUJE NA SV. MISI I MOLI ZA CRKVU U DOMOVINI, ZA ISELJENE HRVATE, ZA MIR U SVIJETU

Obraćam se s nekim nejasnoćama:

1. Upoznala sam djevojku iz jedne strane zemlje koja prakticira »topless«, tj. boravak na javnoj plaži golih grudiju. Ona tvrdi da je vjernica i da se katolički moral tome ne protivi. Po njezinu mišljenju, žena i nije razodjevena sve dok ima »donju krplicu«. Uvjerenja je da nema razloga skrivati svoje tijelo jer je današnjim ljudima, više nego ikada, sve to poznato i sve shvaćaju kao nešto posve naravno, čak lijepo, a ne kao objekt besramnog uživanja. Nadalje, vremena se mijenjaju i moderno doba ruši tabue. Danas je zdravlje ispred stida.

Govorila mi je o krštenicima u prvo kršćansko doba koji su se goli krstili uranjanjem u vodu, iako su bili odrasli ljudi.

O toj djevojci mislim da je jedna od ugodnih, dobrih i uravnoteženih osoba, ali ne mogu povjerovati u ispravnost njezina stava, unatoč svim tim dokazima. Što misle teolozi?

2. Je li u redu nudizam unutar obitelji (roditelja s djeecom) ako nitko strani nema pristupa? Kako se to odražava na formiranje dječje osobnosti?

Studentica J. — Zagreb

one majušne »krplice«. Ali ovdje nije pitanje o nudizmu kao takvom ni o naturnizu kao njegovoj ideološkoj podlozi, nego o »toplesu« i o »nudizmu unutar obitelji« koji spadaju u problem o nudizmu kao dio u cjelinu. Čak i među vjernicima čuju se sloganii: — katolički moral nema ništa protiv toga, — ljudi ionako sve znaju što se tiče tijela, — svi shvaćaju to naravnim, — golo tijelo je lijepo, — moderna vremena ruše sve tabue, — zdravlje je danas ispred stida, — Bog je stvorio gola čovjeka, — čovjek se rada gol, — prva Crkva je krštalala gole ljudi, — umjetnost odvajkada voli golo tijelo, — među golišavcima nema klasičnih razlika, — tako se rada zdrava prirodna seksualnost itd.

Ipak kod toga nedostaju neka osnovna razlikovanja. Pogledajmo ih unutar dva temeljna etička načela.

Prvo načelo: sve ono što potiče na seksualnu neurednost treba izbjegavati. Istina, golotinja kao takva, tj. po samoj sebi, ne potiče na neurednu seksualnost, ali može; zavisi od osobnog raspoloženja, izgrađenosti, zrelosti onoga koji gleda, te o okolnostima u kojima se ona predstavlja. Kako je golo tijelo uvijek vezano sa seksualnim instinktom, to i najneviničija umjetnina nekome može biti napast, mada umjetnine po sebi ne potiču na negativna uzbudjenja. Drugo je nešto pornografsko razgolicičavanje tijela s namjerom da izaziva. Ono je opasno

Golišavci na plaži i u kući

Piše: Ivan FUČEK

Iz cjeline današnjeg vrucćeg problema nudizma izdvajili ste dva delikatna konkretna pitanja: jedno se odnosi na otvorenu plažu, a drugo na boravak u obiteljskom domu. — Oba pitanja spadaju u poglavlje skupnog nudizma i imaju dosta dodirnih točaka.

Činjenica je da našu jadransku kao i svjetske obale preplavljaju »legalni« i »divlji« nudisti. Vode se naturnističkom (prirodnjačkom) ideologijom koju svode na dva osnovna načela: — odjeljeno je nehigijensko, — odjeljeno je nemoralno. Stoga odbacuju svaku odjeću, čak i

za mlade u razvoju jer ometa ili čak blokira normalno sazrijevanje u seksualnosti i u ljubavi. U tom smislu postoje i građanske zabrane za neke programe maloljetnicima do četrnaeste ili osmačete godine. Ali ono može biti opasno i za starije, pa i za one zrelih godina. Jačina uzbudljivosti i zavodljivosti ovisi o mnogim unutrašnjim i vanjskim čimbenicima koji u konkretnoj situaciji ulaze u igru. Zašto tolki odrasli lijepe na sve strane slike golih tjelesa i žele vladjeti programe te vrste? Zanemaruje se kod toga važno pitanje sablazni, tj. ukoliko golotinja zavodnički djeluje, pa onaj koji je izlaže moralno je odgovoran za negativne posljedice koje mogu nastati. U ovom mentalitetu današnjeg općeg erotiziranja čovjekova ponašanja sve više se gubi smisao za ono što je seksualno uredno, čisto, što izgraduje i ospobljuje za ljubav, pa se zamjenjuje sa seksualno neurednim, bestidnim, što koči napredak rasta u ljubavi ili ga posve blokira. Gubi se smisao što je dopušteno a što nije, što je grijeh a što nije.

Uzvši u obzir gornje načelo, tj. »sve ono što potiče na seksualnu neurednost treba izbjegavati«, dosta lako razlikujemo što je umjetnost, pa makar likovi i bili goli, a što je pornografija; što je nužno i dužno svlačenje ili presvlačenje, a što je razgoličavanje; što je slučajno zateći gola čovjeka ili roditelja, recimo, prije ili neposredno nakon kupanja, a što je zateći ga u erotikom ekshibicionizmu ili seksualnim činima. Tako i »toples« vaše kolege ne mo-

ra, ali može uzbudljivati. A jer se takve opasnosti povećavaju u grupi, recimo, na plaži gdje ima ljudi svih dobi i uzrasta, vaše kolege se mora odreći takva razgoličavanja. Ona sama nije kada ni dokučiti ni prosuditi koliko može nekoga stimulirati na seksualnu neurednost.

Drugo načelo: sve ono što na seksualnom području ometa harmonično sazrijevanje osobe treba izbjegavati. U smislu dvije bitne zadaće zdravog odgoja: izgraditi svoju intimnu sferu, te izgraditi pravilne odnose.

Na intimnu sferu spada da se mlado biće upozna kakvo jest, da se takvo prihvati, da izgradi svoj razum, volju i osjećajni svijet, na koji napose silno utječe ambijent. Mlad čovjek treba sve te dimenzije u sebi srediti i staviti pod zdravu kontrolu i u zdrave granice, ne vodeći se kod toga instinktom, osjećajima, erotizmom ili bilo čim neurednim, nego razumom i čvrstom voljom. Dapače, sve te svoje sposobnosti treba da razvija prema smislu dobrostanstva čovjeka i kršćanina; njegova osoba treba postati osobnost ili ličnost zrela, zaokružena, zdrava, cjelevita. Na pravilne pak odnose spada: sebe ispravno postaviti prema svijetu i njegovim dobrima, prema društvu i svim njegovim tekućinama (kulturni, umjetnost...), prema jednoj određenoj osobi koja će biti životni pratilac (partner). Ako se radi o pozivu na brak, onda je to izabrana ljudska osoba za koju se treba izgraditi do potpune ljubavi; ako se radi o duhovnom pozivu, onda

je to Božja osoba, za koju se valja izgraditi sve do zrelog određujuća svih seksualnih aktivnosti. Ali da jedan kršćanski mlađi ili djevojka uzmogne pravilno uzrasti u svojoj osobnosti, treba upoznati Boga, treba s Njim uči u dijalog, da u Njemu osjeti poziv i da svoje životno opredjeljenje u Bogu izvrši, odazvavši se tom životnom pozivu. Kod svega toga igra veoma važnu ulogu vedar i zdrav uzrast u seksualnosti kao i organičko sazrijevanje u pravoj ljubavi.

Da se sve to postigne, nije potrebno da se roditelji svuku pred djecom pa da s njima zajedno žive goli u domaćem ambijentu. Naprotiv, opasnost je da se dječa tim načinom usredotoče samo na tijelo i tjelesno, na genitalnost izdvojenu iz celine dostojanstva ljudske osobe. Za malu djecu golotinja roditelja i ne mora predstavljati problem, osim što može djelovati inhibitorno, stvarajući smetnje, ali za djecu u razvoju sasvim je drukčije. Mnogi psiholozi i dubinski psiholozi zabranjuju roditeljima da u kući budu goli sa svojom djecom, da se s njima kupaju goli, da se zajedno goli tuširaju i slično, a sve to ne iz religioznih pobuda. Nudizam roditelja ne čini djecu otpornom prema spolnoj neurednosti, niti uravnoveže seksualnost u njihovu razvoju, ne razvija čednost i zdrav stid, pogotovo ne odgaja u zreli ljubav koja osim tjelesnih ima i bogate duhovne aspekte, a čini se čak da ni ne osloboda od seksualnih nastranosti, nego naprotiv, da ih stvara.

Duhovne vježbe potrebne su svakom kršćaninu

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Već nekoliko godina poznam obitelj Šarić, koja je porijeklom dunavčaka, a sada živi na periferiji Zagreba, u naselju Trnovčica. Od prvog susreta s tom obitelji, u kojoj je Bog na prvom mjestu, te u kojoj i tata i mama ulazu velike napore da svoju djecu odgoje i sačuvaju u vjeri, mada to, posebno u zagrebačkim uvjetima, nije nimalo lako. I Jozo i Jela rođeni su 1946. pa su prema tome mladi bračni par, a dosad su našoj Crkvi i narodu darovali petero djece, s kojom mogu biti ponosni. To mogu reći, jer i djecu jako dobro poznam.

NA DOBRU STABLJU DOBAR PLOD

Zanimalo me iz kakvih su obitelji njih dvoje potekli. Jela je iz Bukovice, a Jozo iz Omolja, oboje iz dobrih kršćanskih obitelji s brojnom djecom. Ona ima petero braće odnosno sestara, a on šestero. Njezini su svi živi, a u Jozinoj obitelji uz sedmoro živih rođeno je još petero, koji su već u vječnosti. Uvečer se u obje obi-

telji zajednički molilo, a kod Jele se posebno strogo na to pazilo. Živjeli su u velikoj obitelji zajedno s rodbinom, a stric je bio »starješina«, koji je bio vrlo strog. Ako je, na primjer, tko za vrijeme molitve pogriješio, svi su tada ostali bez večere. Jozo ističe kako se kod njih posebno molilo za zimskih dana, jer je tada bilo i više vremena. Ni kod Jele ni kod Jozu nije vladala glad u obitelji ni prevelika oskudica, no nisu bili ni odveć bogati. Bili su srednjeg imovnog stanja. Poznavali su se pet-šest godina prije braka, a to znači da se nisu brzopleto odlučili na taj korak, te ističu da im je brak sretan i od Boga blagoslovjen. Posebno osjećaju Božji blagoslov u djeци koju im je Bog darovao, a oboje se zalažu da ih odgoje u vjeri i poštenu.

Godine 1968. Jozo je, putem tolikih naših ljudi, otišao na rad u Njemačku, jer je trebalo graditi kuću. U Zagrebu su od 1983. Jozo i dale radi u Njemačkoj, no sada sve češće dolazi kući, u topolo gniazdo svoje obitelji. Znade doći i dvaput mje-

sečno, dok su prije njegovi dolasci bili znatno rijedi.

ZAHVALNI ZA DOBAR ODGOJ, PRENOSE GA DALJE

Zahvalni su svojim roditeljima za pravi odgoj, pa na isti način žele i oni svoju djecu odgojiti. Premda danas u mnogim našim krajevima zajednička obiteljska molitva, na žalost, odumire, a jedan od glavnih razloga je večernji televizijski program, oni su tu praksu sačuvali i žele je pod svaku ciljenu zadržati. U odgoju nema većih problema, premda se djeci ponekad čini da su roditelji prestrogi, te da previše od njih traže. »Ipak nas slušaju, makar i preko volje... Još uvijek su pod nekom kontrolom«, uvjeravaju me Jozo i Jela. Uostalom, djeca su uglavnom još mala, pa se i ne može drukčije.

VJERA IH DRŽI, ALI JE I PRODUBLJUJU

Vjera ih drži i nosi, no nisu poštedeni ni od drugih utjecaja. Mnoga zla vrebaju na njih i na njihovu obitelj, postoje opasnosti za njih i za njihovu djecu. Treba bdjeti, biti na oprezu.

Saznali su za duhovne vježbe koje se drže na Fratrovcu za odrasle. Razmislili su, odlučili i došli. Zanimalo me kako su ih doživjeli, što imaju od tih duhovnih vježbi. Drago mi je bilo slušati njihove dojmove. A taj izvještaj će i čitateljima biti poticaj da pokušaju slično doživjeti.

DUHOVNE VJEŽBE COVJEKA TIJESNO POVEZUJU S KRISTOM

Jela u svojoj jednostavnosti, a pomalo i uzbudjena, prijavljava: »Rado smo se odlučili na duhovne vježbe u želji da osjetimo Boga, da dobijemo snagu za životne napore. Sve što smo doživjeli samo me oduševilo, ali je prebrzo prošlo. Trebalо je dulje potrajati. Cijelo to vrijeme nisam uopće mislila na kuću. Posve sam se smirila. Duhovne vježbe za mene su poseban doživljaj, koji je teško opisati. Rado bi preporučujem i drugima i govorim im o njima, ali se nikako ne daju. Trebalо bi da bar jednom odu, i to ne samo mi odrasli, nego i mlađi, i djeca, čak i osnovolo. Božidar je bio oduševljen kad se vratio s duhovnih vježbi. Sad je završio osmoletku. Svi bi ih trebali obaviti.«

JOZO POSAO IZ ZNATIŽELJE, A NAŠAO OZBILJNOST

Ako se nekome čini da su žene posebno osjećajne, pa se takvoj Jelinoj izjaviti ne bi trebalo čuditi, neka posluša što o duhovnim vježbama govori suprug Jozo: »Za-

ista nisam zamišljao nešto takvo. Ja sam pošao više iz znatiželje, ali sve je bilo dirljivo. Posebno kada su drugi iznosili svoja zapažanja. Svake godine bi trebalo obaviti duhovne vježbe. Isus kaže da i pravednik pada sedam puta na dan, a što je onda s nama grešnicima? Potrebna nam je takva duhovna obnova. Prije sam mislio da su duhovne vježbe samo za neke, za one koji žele provoditi dublji duhovni život, a da običnom vjerniku nisu potrebne. Sada sam uvjeren da mu i te kako trebaju. Za vrijeme duhovnih vježbi primijetio sam na sudionicima da su svi ozbiljno i duboko razmišljali.«

DUHOVNE VJEŽBE I DUHOVNA ZVANJA

Na duhovnim vježbama govori se o potrebi molitve i žrtve za duhovna zvanja: svećenike, redovnike i redovnice. U obitelji Šarić toga su svi posebno svjesni, jer u svojoj rodbini imaju svećenike: fra Mirko Bagarić sin je Jozine tetke, fra Jozo Ču-

ić, misionar za naše radnike u Detroitu Jelin je brat, a fra Petar Čuić, misionar u Zairu sin je Jelinog strica. Njime se osobito ponose: »...kuha sebi hranu, pere svoje rublje, previja gubavce, a jede i hranu koju su mu predili gubavci. Nije mu bilo lako, ali nadvladao je strah, a gubavci su presretni, jer to je znak da ih neće ostaviti», prijavljava Jela.

Što biste preporučili roditeljima, a što djeci i mladima? — pitam ih na kraju.

»Roditeljima — da se može za svoju djecu, da prožeti život vjerom u Boga, nastoje i djecu k Bogu voditi, a nipošto ih prisiljavati. Posebno bi roditelji morali paziti na svoje ponašanje. Morali bi svojoj djeci biti živi primjer vjere, pa će djeca lakše prihvatići njihove savjete. Djeci i mladima preporučujemo da otvore oči i da gledaju kamo idu; da poštaju svoje roditelje i slušaju ih imajući na umu da oni sami još nemaju dovoljno životnog iskustva, pa im roditeljski savjet može biti od velike koristi.«

OAZA MIRA POGODUJE SABRANOSTI I UZDIZE DUSU K BOGU

Kukuruz pred balkonom

Piše: Aco VIDOVEČKI

Imao sam priliike razgovarati s jednom znanicom penzionerkom, koja je 16 godina dragovoljno radila u društvu penzionera, 10 godina obilazila te ljudi koji su se osjećali odbačeni, da im u razgovorima podari dio svog vremena, sluša njihove ponekad žučne jadikovke, te na koncu ostavi dio sebe kao utjehu za njihovu bolnu usamljenost.

Nije stoga nimalo čudno, što je jednog dana, šetajući s prijateljicom i najšavši na takve dvije usamljenice kako sjede na klupi pred staračkim domom, pristupila im i zamolivši pristanak sjela k njima da malo počavrljaju. Pogledavši zgradu doma, primjeti krasne balkone i na njima od betona napravljene kutije za sadnju cvijeće. U svakoj od njih krasno cvijeće posadeno rukama starica i odnjegovanano kao malena djeca. No na svoje iznenade pred jednim prozorom ugleda primjetno upadljiv, već porastao kukuruz mjesto cvijeća. Ljudska znatiželja natjera je te upita:

— Molim vas, kako to, da pred svakim balkonom, pred

svakom sobicom cvate divno cvijeće, a eno onđe pred najvišim kukuruz? Zar ga neko posijao?

— E, moja draga gospodo, to je priča za sebe. Vrijedno ju je čuti, da se znadete ravnati ako još niste u penziji ni u staračkom domu. Ispričat ću vam što se sve dogada i kod nas, a ne samo u stranom svijetu, kako to čujemo, reče jedna od starica.

Kad je moja znanica potvrdila, da je i ona u penziji, ali u svojem stanu osamljena, starica nastavi:

— Jednog dana u naš dragi Zagreb, u ovaj starački dom dovedoše i u tu sobu smjeliše gospodu iz naše zagorske Krapine. Svi smo mi pratili dolazak novog stanara i sjećam se kako je bila tužna, satrvena kad ju smjeliše u sobu, a ona se oprštala od djece. Slušala je što joj rekoše kao preporuku, ali gdje su bile njezine misli, ne znam. Odavalo je to njezino shrzano držanje. Ustajala je redovito, možda još ranije no mi starosjedoci. Dolazila je jesti u blagovaonicu, ali prva se dizala i odlazila u svoju sobicu. Na šetnju nije izlazila niti se s kim družila. I jedno poslije podne podoh, pokucata na vrata sobice i otvorivši ih nadah se licem u lice s njom

Dobar dan, gospodo, pozdravih je! Ne srdite se, ali eto, nikad ne dolazite u naše društvo, pa ja dođoh k vama, da počavrljam. Vrijeme u domu je nekako dulje, pa hajde da ga skratimo... Kako se osjećate? Sviđa li vam

se? Treba li vam možda nešto? Mi smo već starosjedoci, pomoći ćemo vam!... Nikad neću zaboraviti ono lagano podizanje nepovjerljivih očiju, ledenog lica koje se okrenulo k meni i kao da je pogledom nešto povlačila iz daljine, nešto što ju je prisililo da otvari usta i započne priču svog života.

— Ja nisam ono što ste vi. Vi ste jamačno rođeni u gradu, tu odrasli, tu živjeli radeći svoj životni posao. Opipajte kako su još uvijek tvrde moje ruke. Pritom se pokrenu, prihvati moje mekane ruke i držeći ih među svojima nastavi... Rođena sam na tvrdoj seljačkoj zemlji, onđe odrasla, udala se i s mužem, hvala Bogu, rodila više djece. Bilo je teško, a život nesmiljen. Počesto ot-kidasmo od svojih usta, da djeca imaju što im treba, no pritom osjetismo, da nam Bog pomaže. Čujte, vjerujete li vi u Boga? Izgovorila je tako iznenada da joj ništa ne odgovorih. Bilo me nekako stid, da tu jadnicu razočaram i sreća što je sama prekinula šutnju i nastavila priču dalje rekavši kako su osjetili oboje u duši, da djeci treba dati drukčiji kruh u ruke. Borili smo se, znojili, žuljeve uljem podmazivali radeći na polju i gospodarstvu.

A djeca su rasla, polazila u školu i dobro napredovala. Kao da su pročitala našu potajnu želju. A kad je došlo vrijeme odluke, sa svakim pojedinim razgovaramo u četiri oka predočujući im naš seljački život, iznoseći im naše muke, više neuspje-

ha nego uspjeha, da svršimo s neke vrsti molbom: Izaberi nešto drugo, da ti bude lakše. Uspjeli smo, dječica nas poslušaše i danas imaju drugo zanimanje, ne muče se na polju i ne žive pod upitnicima. Odahnu, pogleda na prozor i nastavi.

Poženiše se i poudaše. Kavkog li veselja za mene. Zašto za mene? Muž mi je, siromah, umro i zato sam samo ja doživjela tu radost. Tako da se ne radujem. Niknut će nova pokoljenja u našem domu i našoj obiteljskoj lozi. Radovala sam se što će postati baka oko koje će se vrtjeti i skakutati brojna dječica, milujući moje smeđurano lice... Ali, ali! Snahe ni muževi nisu bili onakvi kakve sam ja sebi zamišljala. Neću reći da su me mrzili. Ali ni voljeli me Bog zna kako nisu. Ponekad je bilo prigovora da dosta ne pazim na djecu, da se previše umažu, da ne pazim na čistoču u kući, da ne pazim kakvim ih rukama dodirujem, prihvaćam na svoje krilo. Nađoše priliku i jednog dana sa svojom dječicom odseliše u Zagreb.

Možete li shvatiti što je to za mene značilo? U kući je zavladaла tišina, nepodnosiivi mir, šutnja mjesto dječje krike i vesele igre. Nitko me više nije dozivao, nitko rukama dodirivao. Nestale su one tople riječi... »mama... baka!« — Prolazili su dani a da nisam ništa radila. Lutala sam od sobe do sobe, po dvorištu, dobacujući po koje zrno kokošima i patkama. Lutala i čekala. I dočekala, kad je jednog dana pred kućom zaustavio auto jedan, drugi i iz njih izadose sin sa snahom, zet sa kćerkom i djecom. Čudeći se,

stajala sam na kućnom pragu, dok me ne zgrabiše male ručice njihove djece i povikaše... »baka... baka... evo nas kod tebe!« Trgnuh se na njihov dodir, zgrabih jednog, drugog i sagibajući se poput mlade žene izljubih, a suze su natapale ta nježna lišca.

Svi uđoše u kuću. Prinešoh što sam imala za jelo, ali i vrč dobrog zagorskog vina. Pripovijedanju nije bilo kraja, dok se nije iznenada oglasio sin i pozorno me gledajući rekao:

— Mama, znaš zašto mi dodosmo? Mi kupujemo veći stan, jer je za naše obitelji sadašnji premalen. Nema smisla da ti ovdje samotuješ, tuguješ, a u polju ionako ne možeš raditi. Mi ćemo prodati što posjedujemo, kupiti stan u Zagrebu, a tebe smjestiti u prekrasan starački dom gdje ćeš u miru proživjeti dane koji ti još predstoje. Nećeš biti time odijeljena. Mi ćemo biti s tobom, posjećivati te često i tako biti povezani. A što da se mučiš.

Pogledi svih bili su uprti u mene, a ja nijema. Ja u Zagreb? Ništa ne raditi? — Ali ne ćeš biti sama, preleti misao. Djeca će biti bližu, živjet ćeš zapravo s njima iako ne ćeš biti s njima. Tko zna kako bi dugo mislila, da nisam začula glas onih malih ptića... »Baka, podi s nama! Hoćeš li...?« — Bez razmišljanja odvratih: »Pa, hoću, dječice!« — Sve je bilo uređeno: ondje prodano, u Zagrebu kupljeno za njih, mogu djecu, a mene smjestiše tu gdje sam sada. Odahnuila je i pogledala kroz prozor.

Tek kad sam se snašla u ovoj sobici, osjetih što se

ulistinu sa mnom dogodilo. Mogu reći, da sam bila prevaraena. Jest, oni plačaju za mene, ali pohodi su tako rijetki, da ih nije vrijedno ni spominjati. Pa i onda kad dođu, kao da ne znaju drugo... »mama, kako si... Je li da ti je tu dobro... lijepo! Svega imaš, ni za što se ne moraš brinuti, u miru provodiš svoju starost!« — Ne znaju, jadnici, koliko moja duša plače, srce čezne za našim zagorskim bregima, za onim zelenim i mirisnim sjenokosama, šuštanjem kukuruza, naročito kad dođe jesen i on požuti.

Dalje nije izdržala. Dvije debele suze spustiše se niz nježno lice, a za njima druge. Čvršće je stisla moje ruke, naslonila glavu na njih i zaplakala. U zburjenosti nisam znala što bih učinila, te nesuvjiso izbacih iz ustiju pitanje koje nije odgovaralo položaju u kojem smo se obje našle:

— Čujte, a zašto si niste posadili ispred prozora cvijeće? Ta ono bi vas vesišlo svojim bojama, budilo svojim mirisima volju za životom! Mjesto njih posadiste kukuruz!

Podigla je glavu ne obravši suze i odvratila:

— Draga susjeda, vi to ne razumijete! Taj kukuruz za mene više znači no sve cvijeće koje bi cvalo mjesto njega. On me podsjeća na moj rođni kraj, na moje drage njive, na one divne bregove kojima sam se penjala idući u vinograd, na moj proživljeni život koji, iako bijaše težak, ipak je bio lijep.

Ustala sam bez riječi, metnuvši njezine ruke u njezino krilo i otišla bez pozdrava, do dna duše potresena.

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Papina apostolska putovanja

Netko je prozvao sadašnjeg papu, Ivana Pavla II., »najpokretnijim papom crkvene povijesti«. Znamo da je obišao, po svim kontinentima, preko 60 raznih zemalja. Sad u studenom bit će njegovo 32. putovanje izvan Italije, i to najdalje od Rima — u Australiju i Novi Zeland.

Ta su putovanja duboko apostolska i misionarska. Istočiće to i sam Sv. Otac (1980.): »Papa putuje, podržavan kao i Petar molitvom čitave Crkve, da naviješta Evanelje, da braću utvrđuje u vjeri, da učvršćuje Crkvu.

To su putovanja ljubavi, mira, sveopćeg bratstva... U tim susretima s ljudima — podrazumijevamo tu golemo mnoštvo — prepoznaje se karizma (milosni dar) sadašnjeg služenja Petra na putovima svijeta.«

Istina je da su to veliki troškovi — što vole neki isticati. Ali je daleko veće dobro što se postiže. Za širenje Evanelja, za učvršćenje Crkve spasenja, ne može se nikada previše potrošiti ni previše žrtvovati. »Stajao Bog ne znam koliko, on nikada nije preskup«, veli sv. Alfonz Liguori. A tim putovanjima Kristov Namjesnik donosi svijetu Boga!

Evo nekih nakana i potreba za koje prikazujemo svoje molitve i djela.

1. Za mjesne Crkve koje Papa posjećuje. Važan je plod naše molitve: da vrhovni predvodnik Kristova stada po Isusovim riječima »učvršćuje svoju braću« (Lk 22,32) osobito u krajevima gdje su katolici manjina.

2. Posebno gdje su sukobi, bilo unutar Crkve, bilo između Crkve i države (a obojega ima na raznim stranama). Treba svjetla i snage Duha Svetoga, i da Papa otvoreno iznosi duh Evangelja, i da biskupi budu jači, uvijek na strani istine i pravde.

3. Odličan je motiv molitve prigodom Papinih putovanja, da milost Božja djeluje na nekršćane onih zemalja koje posjećuje. Posve jasno iznošenje evandeoske nauke i duha ima veliko značenje, kako se to očitovalo npr. ove godine za Papina posjeta Indiji, a prije Koreji.

4. Važna je molitva za osobnu sigurnost Pape. Razumijemo to kad se sjetimo npr. teškog atentata na njega na trgu sv. Petra u Rimu ili izvikivanja i smetanja od zanesenjaka i zavedenih, i to pod samom sv. misionom, za posjeda Nikaragvi.

5. Molimo i da Papa mogne fizički i psihički izdržati. Nije malenkost kad npr. u 10 dana održi i 40 značajnijih govora.

Sv. Otac računa na našu molitvu. Npr. prije puta u Koreju reče: »Molite i potičite vjernike vaših zemalja na molitvu, da moje skoro putovanje bude također jedna nova prigoda te svaki kršćanin više doživi misionarski poziv. Po tom pozivu moramo svi biti prožeti zadatkom da prenosimo neizmjerljiva dobročinstva Otkupljenja našoj braći koja su još bez njih.«

O. Matija RUSAN

Opet u svome Maria Polliu

Otat Ante Gabrić proboravio je skoro tri mjeseca u Sjedinjenim Državama, u Kanadi i u domovini. Nakon što je sudjelovao u proslavi svetkovine Velike Gospe u Sinju, vratio se u svoj Maria Polli. Tamo su ga s oduševljenjem dočekali i vjernici i sestre Majke Terezije i bolesnici i djeca. Nakon svog povratka javio se pismom od 25. kolovoza.

Sve je sretno svršilo. U Rimu je valjalo trkati amo i tamo da si osiguram mjesto u avionu kompanije »Alitalia«. Do zadnjeg časa morao sam čekati. Mnogo mi je pomogao monsinjor Veraja, moj Metkovčanin.

U Delhiju je bilo lakše dobiti rezervaciju za Kalkutu. A dakako, još lakše za Maria Polli. Došli su oni po mene u Kalkutu. E, bilo je, lipi moj, radosti, a i suzica... Neka mene opet kod kuće! No, bit će od velikog veselja, uhvatila me opet ona nevolja kao ono i u Zagrebu: nisam mogao disati, iako je ovdje čist zrak skoro kao uz moju lipu Neretvu. O spavanju nije bilo ni govor. Sestre su se malo i prepale. Sad je, međutim, puno bolje, a uz vaše molitve bit će još i bolje.

Stol mi je prepun pisama, ali nema mira, jer mi neprestano dolaze posjeti. Evo, i one su me dočekale! Kad sam se upravo vraćao se zadnjeg pohoda Presvetom u cr-

IA NISAM KRIV STO ME MOJ FOTOGRAF U KALKUTI NIJE MALO RETUSIRAO, KAO STO JE TO UCINIO FOTO-LEOS U ZAGREBU

kvi, našao sam na zmiju otrovnici. Našla mi se upravo pred nogama. Na vrijeme ju je opazio moj pomoćnik otac Montu. Skinuo sam jednu papuču i njom sam zatukao tu nesreću.

Moram se svima vama zahvaliti za sve ono što ste učinili za mene za mog boravka u domovini. No ne znam s koje blih se strane počeo zahvaljivati. I kako da vam opišem sreću kad sam iz aviona ugledao drage mlade palme uz rijeku Ganges, te kako sam malo poklisaо na tropskoj kiši. Da, kolika li je sreća kad sam opet ugledao tu drugu svoju dragu domovinu!

Hvala dragom Isusu, hvala nebeskoj Majci, hvala vama na vašim molitvama, na vašoj ljubavi i dobroti kojom ste me pratili na ovom mojoj putu! I sastanci i rastanci s vama, često popraćeni i suzama. Neka vam tu vašu ljubav naplate dragi Isus i draga Gospa. Zahvaljujem dragoj braći svećenicima, i časnim sestrama, što su sve tako lijepo uređili! Zahvaljujem dragim očevima i majkama, zatim našim mladima, te posebno još starcima i staricama te našim bolesnicima koji se svaki dan mole za nas i prinose žrtve Hvala na tolikim darovima! Nastavimo i nadalje zajednički raditi i žrtvovati se za spasenje besmrtnih duša?

Svako dobro želim svima vama! Zahvalni vam u Srcu Isusovu.

o. Ante GABRIĆ

DNI SU S VELIKIM VESELJEM I ODUSEVLJENJEM POZDRAVILI OCA ANTU KAD IM SE VRATIO S DALEKOG PUTOA

Došla u Hamirpur

U svojim uspomenama piše sestra Silvina Mužić između ostalog i o tome kako je nakon gotovo 18 godina provedenih u Bošontiju bila premještena u susjednu saveznu indijsku državu Orissu, i to u mjesto Hamirpur.

U travnju 1951. godine bila sam iz Bošontija premještena u mjesto Hamirpur u susjednoj Orissi. Koje li razlike među ljudima koje sam ostavila u Bošontiju i ovih koje sam zatekla ovdje u Hamirpuru! Tu sam se odmah od prvog dana osjećala kod kuće. Radila sam isti posao u ambulantni kao i u Bošontiju i posjećivala sam bolesnike po selima. No ovdje ima puno više školske djece. U nižoj i višoj školi ima preko 500 daka u dobi od šest pa do dvadeset godina. A u našoj sestarskoj školi bilo je preko 300 učenica. Za sve njih ja sam se morala brinuti. Što se ono kaže, morala sam biti dan i noć na nogama. To sam morala osobito biti spremna od mjeseca ožujka kad ovdje pada lišće, pa ima mnogo škorpliona. Budući da su djeca bila bosa, to su ih škorplioni često uboli. A od škorpcionova uboda boli su veoma jake i traju oko 24 sata. Boli su tako jake da se od njih ubodenim znoje. No zadivilo me kako oni te boli strpljivo podnose.

U Orissi klima je veoma vruća i suha. Osjećate se kao da se nalazite u užarenoj peći. A mi u to vrijeme obično idemo po selima da poučavamo ljudi. To su naime mjeseci od ožujka do polovice lipnja kad su ljudi manje zaposleni u polju pa ih lakše namemo kod kuće. U pojedino selo idu po dvije ili tri sestre, po dvije učiteljice i katehista, i tu ostanu po tri do četiri tjedna. Obično se po više obitelji, pa čak i cijela sela pripravljaju za krštenje, i to i staro i mlado. Pouke započinju ujutro u šest sati i traju do 11 sati prije podne, da onda opet nastavimo od 3 sata po podne i traje do navečer. Posebno je teško poučavati stare osobe. Kad ti sutradan dodu, otvoreno ti kažu: »Kćerko, ja sam sve zaboravila...»

Dok smo u selu, ljudi nam obično sagrade male kolibe od granja. No nakon dva do tri dana lišće se osuši i otpadne, pa onda imamo prozore na sve strane. Jedne noći

moja sestra Ksaverija Klara čula je mumljanje oko kolibe pa povrće: »Sestro, sestro, evo medvjeda!« Vani je bila mjesecina, pa smo ga mogle lijepo vidjeti... Obilazio je oko naše kolibe. Sestra je od straha sva drhtala. No učiteljica joj je rekla: »Ne bojte se, sestro, neće on unutra, jer se boji da možda nije to kakva zamka namještena za njega da ga uhatimo.« I doista, zamalo se medvjed okrenuo i otišao. A mi smo nastavile spavati.

Jedne nedjelje ja sam ustala rano ujutro pa sam otišla do šume da tamu mogu u miru obaviti svoje jutarnje razmatranje. I tu sam se polako šetala, kad mi se odjednom približi jedan veliki pas. Barem sam ja tako mislila. Ja sam ga počela dozivati k sebi na domaćem jeziku: »Gutu, gutu! dodi, dodi!« On stane pa me pogleda, a i ja stamam pa njega pogledam. Taj moj »pas« se okrene pa ode preda mnom lijepo po stazi, a ja za njim. Odjednom začujem kako netko više: »Vuk, vuk!« Ljudi su s druge strane dolazili na svetu misu, pa kad su ugledali tu životinju preda mnom, silno su se uplašili. I »moj pas« se silno preplašio te silne vike i pobegao je. Jedan čovjek mi je pristupio i rekao mi: »Sestro, što vas nosi ovamo tako rano? Zahvalite Bogu što vas ovaj vuk nije ovdje zaklao. Već je napao više ljudi i odnio nam mnogo koza i zaklao više kralja.« Odgovorila sam mu: »E, moj brate, ja imam dobrog Andela čuvara, a i moje vrijeme još nije došlo.«

Uistinu moram priznati da me je Gospodin čuao tijekom mog života od mnogih opasnosti i na tome mu obilno zahvaljujem.

S. SILVINA MUŽIĆ

Nakon 13 godina

Naša zambijska misionarka Monika O-krujić od kraja svibnja ove godine ne nalazi se više u Zambiji. Poglavarci su je pozvali da se vratи u svoj Institut Oblatkinja Bezgrješne i da se tu kroz godinu dana duhovno i tjelesno osvježi i obnovi. Nakon toga ozbiljno se namjerava vratiti da nastavi svoj misionarski rad.

U travanjskom broju Glasnika Srca Isusova i Marijina 1975. godine opisala je ona ukratko svoj život, gdje govori i o tome kako je željela postati misionarka. Tu želju u njoj je probudilo čitanje »Katoličkih misija« koje su izlazile prije prošlog rata, a onda i pisma oca Gabrića koja su objavljivali austrijski Glasnik Srca Isusova i Marijina za naše ljudi u inozemstvu i Glasnik što su ga izdavali oci franjevcu u Chicagu. Kad je 1960. godine dospjela u Kanadu k svojoj sestri, tamo je saznala za laički Institut Oblatkinja Bezgrješne, koje su stale svoje članice u misije. Zamolila je da je prime. Molba joj je uslišana. Nakon nekoliko godina zamolila je da je pošalju u misiju u Indiju gdje je već djelovalo oko 30 članica toga Instituta. Međutim, u to vrijeme indijske vlasti više nisu puštale u zemlju nove strane misionare. Stoga su je poglavari uputili u Zambiju. To ju je razveselilo, jer je saznala da tamo već djeluje naš misionar časni brat Ilija Dilber. U Zambiju je stigla na blagdan svete Male Terezije, zaštitnice misija, 1. listopada 1973. Kao polje njezina misionarskog djelovanja dodijeljena joj je biskupija Mansa.

Kad je stigla u Mansu, najprije su je poslali na tečaj bembu jezika, koji je trajao oko šest mjeseci. Kad se vratila u Mansu, biskup joj je povjerio da drži tečajeve krojenja i šivanja za domaće žene i djevojke, a uz to da ih upućuje i u vodenje domaćinstva. Na raspolaganje je dobila neki polovni auto da mogne obilaziti okolna sela i održavati tamo spomenute tečajeve. No nije joj to bio jedini posao. Ona je okupljala oko sebe djece mušku i žensku, okupila lijep broj malih ministranata i sve ih nastojala što više oduševiti za revno pohadanje vjerske pouke i nedjeljne svete mise. Male katekumene poticale je da ustraju u pripravi za krštenje. A nije zaboravila ni starce i starice, napose one osamljene.

MONIKA JE USRECILA JEDNOG OD OVIH MALISANA POKLONIVSI MU NOVU KOSULJU

Videći biskup njezine organizatorske sposobnosti, povjeravao joj je i razne druge službe, napose kad je vidio koliko se ona trudi da među djecom budi duhovna zvana. Tako joj je povjerio da vodi brigu za osnivanje biskupijske ženske redovničke družbe. Ona se brinula i za nekoliko mladića koji su na njezin poticaj otišli u bogosloviju. Pomačala ih je ne samo molitvom i dobrim savjetima, nego i materijalno. A kad su napokon bili zaredeni za svećenike, pobrinula se da za svakoga od njih nabavi kalež kao mlađinski dar.

Biskup joj je povjerio da nekoliko godina vodi župu Chimese, koja nije imala svog svećenika. Tu je ona organizirala i razne pobožnosti i razne aktivnosti. Posebnu je brigu posvetila odgoju muške i ženske djece. I tu organizira Ilijepu skupinu ministranata za koje se posebno brine i koje vodi na izlete da ih tako što više oduševi za crkvu.

Župa Chimese nije imala svoju crkvu. I dok je Monika vodila brigu za tu župu, vjernici su se oduševili da izgrade crkvu. To im je uspjelo, pa je Monika nekoliko mjeseci prije svog odlaska iz Zambije još mogla prisustvovati svečanom otvorenju te crkve.

Videći biskup koliko ona voli mlade i rad među njima, povjerio joj je zadaću da bude pomoćnica jednom svećeniku kojem je bila posebno povjerena briga za odrasliju mladež, napose onu iz srednjih škola i sveučilišta. No kad je preuzeila tu novu dužnost, obolio je iznenada svećenik koji je bio određen za vodstvo mladeži. Ipak je ona na-

stojala da — koliko joj to bude moguće — organizira duhovne vježbe za mlade u kući koju je biskup odredio da bude ujedno i kao dom mlađih i kao dom duhovnih vježbi.

A kad su se u biskupiji pojavile skupine tako zvanih »karizmatika«, koji su pokušavali da se oslobođe nadzora biskupa i svećenika, biskup im kao voditeljicu i nadzorniku određuje Moniku. Ona se otimala od te službe, jer da joj je taj pokret tuđ, ali napokon je prihvatala da im pomogne kako ne bi skretali na krivi put. Uspjela je dapače prirediti za njih i jedne duhovne vježbe koje im je davao jedan od mlađih domaćih svećenika, njezinih šticenika.

Budući da je po svojoj naravi veoma vedra i spremna da sve uzme s bolje strane, to su je svagdje ljudi veoma zavoljeli. Teško bi bilo reći jesu li je više voljela djeca ili mlađe majke ili starice i starci koje je redovito obilazila i donosila im svetu pričest.

Kad, dakle, pogledamo unatrag kroz tih 13 godina Monikina misionarskog rada, onda vidimo da je taj njezin misionarski život uistinu bio veoma plodan i da su ga i Spasitelj i Gospa obilno blagoslovili. Stoga joj želimo da se nakon te godine dana duhovne i tjelesne okrepe ponovo vrati u misije i još mnogo učini na Božju slavu i za spas besmrtnih duša.

Juraj GUSIĆ

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Komanča Indijanci ubili su dvoje Francuza i njihovo dvoje djece posvojili su dva poglavice. Poglavica glavnog naselja posvojio je djevojčicu. Kod je ona poobrasla, udao ju je za mlađog poglavicu plemena Delavara. Ona mu je rodila dva sina. Jednom od njih dali su ime Vatomika. Nakon smrti svog oca dječak je dospio u jednu protestantsku školu. No kad je upoznao da to nije prava Kristova vjera, tražio je i našao ju je u Katoličkoj Crkvi. Stupio je u Isusovce, postao svećenik i apostol grada San Francisca.

To odricanje stajalo je Vatomiku žrtve, i to herojske žrtve, no što zato?! Vatomika se prepusta Providnosti da ga poнутarnjem glasu vodi, i sve žrtvuje. Raširuje svoje srce da kao Kristov apostol obuhvati tisuće, sve s kojima se od sada susretnе u svom svećeničkom životu.

A Bog?

Žalostan svršetak plemena Delavara pokazao je Vatomiki kako ga je Bog divno vudio. Da je ostao u divljoj prašumi, bio bi on, doduše sigurno kao junak, svršio, ali konično što bi imao od toga junaštva za svoje bližnje i za svoju vječnost?! Jadno bi završio svoj život negdje u šumi, bez velikih djela, koja prate čovjeka u vječnost. Ostao bi čovjek malenog srca koji bi sam sebi morao predbacivati cijelu vječnost veliku svoju sebičnost radi koje je više volio svoje vlastito zadovoljstvo — koje se je uostalom na tako jadan način završilo — nego one tisuće koje će dovesti k vječnoj sreći po Božjoj odredbi i koji možda nikad ne bi postigli vječnog spasenja, da nije mlađi indijanski poglavica Vatomika prinio žrtvu i postao njihovim duhovnim ocem.

Vatomika je bio svjestan te velike istine. Zato se u dubokoj zahvalnosti Božjoj providnosti dao na rad oko spasavanja svom snagom svojih umnih sposobnosti i sa svim žarom pravog apostolata.

Ocu De Smetu izjadao je svoje srce, koje je krvarilo zbog tragičnog svršetka njezina plemena: »Mogu samo plakati i gorko tugovati što su uništili moj rod. Ti dobri crvenokošći zasluzili su uistinu bolju sudbinu. No što drugo da očekuje čovjek od vlaste koja ne pozna poštovanja, kojoj je jedini bog svemoćuci dolar, i koja otima nenaoružanim i miroljubivim Indijancima zemlju?! Srce mi krvari, kad pomislim na svoj rod:

porobljen, rastjeran i uništen od krvavih ruku tako zvane slobodoljubive vlade.«

Lišen domovine i svega što mu je srce vezalo uz nju, sloboden od svih zemaljskih veza, bio je potpuno Isusov, njemu na raspolaganje, spremam za njegovo spasiteljsko i otkupiteljsko djelo.

Sredinom prošlog stoljeća radi naglog porasta doseljenika otvorilo se Katoličkoj Crkvi široko polje rada u sunčanoj Kaliforniji. Zetva je bila velika, a poslenika malo. Biskupi su imali jedva dosta svećenika za ostale dijelove Sjedinjenih Država. Zato je revni upravitelj kalifornijske misije zamolio američke Isusovce da bi mu oni po mogućnosti poslali pomočnika za brojne tisuće njegovih katolika, koji su bili bez duhovne pastve. Ni Isusovci nisu imali dosta ljudi, ali za tako važnu stvar ipak su priskočili u pomoć. Javilo se više svećenika koji su bili spremni da podu u Kaliforniju. Među njima je bio Vatomika.

I opet je Vatomika ostavio svoje znanje s kojima se bio već tako tijesno sprijateljio, te poput svetog Franje Ksaverskog pošao u lov za dušama.

U to vrijeme putovati u Kaliforniju znalo je prihvati se opasnog posla. Preko kopna kroz visoko gorje i neprohodne prašume, bilo je previše opasno radi divljih indijanskih plemena. Trebalo je putovati morem. No i ova je vožnja bila teška. Morali su na dugom, dosadnom putu na žarkom suncu i kroz divlje oluje oploviti cijelu Južnu Ameriku.

22. srpnja 1861. Vatomika se ukrcao u New Orleansu na lađu. U svoj dnevnik je zapisao da mu je duša puna žalosti i gorčine i kobne slutnje za budućnost. I zaista, kakvih naravnih razloga ili veselja da ide u Kaliforniju, nije imao. Srce ga je, naprotiv, vuklo da ostane. Bilješke u dnevniku završio je ovim riječima: »Tebi, draga domovino, u Kamenitom gorju, prijateljima i svemu što mi je milo i drago, kličem zadnji put — zbogom!«

Svome najboljem prijatelju ocu De Smetu napisao je za oproštaj srdačno pismo u stihovima, u kojem izražava koliko mu je s naravnog gledišta teško pri srcu što ostavlja

poznati kraj i ide u daleki, nepoznati.

Putovanje u Kaliforniju bilo je za Vatomiku prva vožnja po širokom oceanu. Prvi tjedni, dok je lađa plovila uzduž brazilske obale prema jugu donijeli su sa sobom svakojakih zanimljivosti. No još mu je u duši teško, a katkad ga je zahvaćala i malodušnost. Sam piše u svom dnevniku da je često puta u noći stajao na palubi i s čežnjom gledao prema sjeveru. Srce ga je vuklo da se vrati na domaću obalu k drugim prijateljima koje je ostavio. »S kolikim bih se veseljcem bio vratio, i ako bi trebalo, bio bih pošao i pješice u Kansas!« No to je bila zadnja kušnja, ili bolje, zadnji trzaj naravi koja se plašila pred neizvjesnom i nepoznatom budućnošću. A nije ni slutio kako ga divno polje apostolskog rada čeka u Kaliforniji, koliko će duhovnih i tjelesnih djela milosrđa učiniti u svom novom poslu.

Napokon je lađa »Champion« 16. kolovoza 1861. uplovila kroz »Zlatna vrata« u zaljev San Francisca. Zahvaljujući Bogu za sretnu vožnju, Vatomika je napustio lađu i pošao u grad. U maloj siromašnoj kući sv. Ignacija na trgu radosno su ga dočekali Isusovci i obasuli ga tolikom ljubavlju da je bio duboko dirnut i sasvim iznenaden nad tolikom susretljivošću. Revni otac rektor plakao je od veselja kad je zagrio novog oca kojega su svi tako željno čekali. Poveli su ga u njegovu malu, ali čistu i priyatnu sobu, koja je već odavna bila pripravljena za njega.

Tog prvog dana Vatomika je dugo klečao u maloj crkvi sv. Ignacija u San Franciscu. Radost i sreća posve su mu ispunile srce. Velika ljubav i susretljivost redovničke subraće odagnale su zadnje ostatke žalosti. Sad je na svome mjestu. Sad će svom revnošću započeti apostolski djelovati za svoga Spasitelja i za duše. Kroz kolike je žrtve morao proći dok nije konačno stigao na mjesto i djelo koje mu je Bog u svojoj providnosti odredio. No baš te žrtve bile su temelj za obilati blagoslov u radu za duše, koji to bolje uspijeva što je više žrtava bilo primeseno za vrijeme priprave na nj.

(Nastavlja se)

Biser iz naše sredine

Piše: Marijan STEINER

Prošlog ljeta umrla je u Zagrebu dr. Biserka Grabar (1932-1986), svjetski poznati paleoslavist i stručnjak za hrvatsku glagoljašku baštinu. Bila je uzorna vjernica koja je cijeli svoj život i rad temeljila na Evangelju.

PRI KONCU ŽIVOTA

Posjetio sam je s provincijalom o. Markom Matićem u njezinu stanu nekoliko dana prije smrti. Ležala je ispaćena od zločudne bolesti. Više nije gotovo ništa mogla jesti, samo je povremeno vlažila vodom osušena usta. Obradovala se našem dolsku. Bila je svjesna stanja u kojem se nalazi, ali nije se mnogo žalila da ne shrva staricu majku. Potpuno se predala u ruke Božje. Vidjelo se da ide kraju njezina dvo-godišnja borba s opakom bolešću. Radovala se životu, no nije postavljala pitanje Bogu: »Zašto baš ja?« Kroz trpljenje čeličio se njezin duh.

Nakon dva dana prevezli su je u bolnicu, gdje je sve privlačila svojom strpljivošću i hrabrošću. Bila je neprekidno u svjesnom stanju i još nekoliko minuta prije smrti rekla je medicinskoj sestri: »Hvala vam svima za sve što ste za mene učinili.«

NESEBIĆNA I SKROMNA

Kad sam je prije nekoliko mjeseci zamolio da bogoslovima na Jordanovcu održi predavanje o hrvatskoj glagoljaškoj baštini, rado se odazvala. Ponijela je sa sobom veći broj glagoljskih izdanja, među njima i kritičko izdanie čuvenog »Hrvojeva misala« s početka 15 stoljeća (za to djelo zajedno sa suradnicima dobila je republičku nagradu). Govorila je jednostavno i sračno.

Jednom mi je kazala da ju je u liturgiju i liturgijsko shvaćanje izvrsno uveo dugogodišnji duhovnik kardinal Franjo Seper (studirala je i godinu dana teologiju u Rimu). Osim toga Biserka je svakodnevno živjela liturgijskim životom: redovito je sudjelovala u euharistijskom slavlju i molila Časoslov narođa Božjega (tu knjigu stavila joj je majka u ruke kad je bila položena u lijes). Hranila je svoju dušu i čestim čitanjem Svetog pisma. Bila je župljanka župe sv. Jeronima u Maksimiru tako daleko od hrvatskoga glagoljaškog tla, kao da se upravo preko sv. Jeronima, »sv. Dalmatinca«, uspjela čvrsto vezati uz naš glagoljaški jug. Zaista, »u svojim je žilama nosila

strasnu glagoljašku krv, kojom je ispisala svoje vrijedno djelo.«

Biserka je bila uslužna i rado je drugima pomagala. S velikom ljubavlju okupljala mlade znanstvenike i upućivala ih u rad svojim bogatim znanjem. Resila ju je nesebićnost, skromnost i samozataja. Jedan znanac mi je rekao nakon sprovoda i govora koji su tom prilikom održani: »Moja obitelj i ja bili smo jako povezani s Biserkom, ali nismo ni izdaleka znali tko je ona. Nikad nije govorila o sebi i svojim značajnim znanstvenim rado-vima. Bila je obična i jednostavna.«

ZNANSTVENI RAD

Biserka Grabar diplomirala je latinski i grčki jezik, ali se nakon toga počela zanimati za slavensku filologiju. Od 1959. radila je u Staroslavenskom institutu u Zagrebu. Doktorirala je iz književnosti 1965. god, na temelju radnje »Apokrif u hrvatsko-glagoljaškoj književnosti do 16. stoljeća s osobitim obzirom na apokrifna djela apostolska«. God. 1978. postaje znanstveni savjetnik i direktor Staroslavenskog zavoda.

Kao tekstolog, leksikograf, liturgičar i književni povjesničar dala je golem doprinos proučavanju staroslavenske kulturne baštine. Kritička izdaja glagoljskih tekstova uvrštavaju Biserku Grabar među nekolicinu najvećih tekstologa što ih je hrvatska glagoljaška znanost ikad imala. Godine 1977. postala je

DR BISERKA GRABAR

glavni redaktor Rječnika crkvenoslavenskog jezika hrvatske redakcije i u taj je posao uložila mnogo sila i znanja. Bila je odličan poznavalac ne samo klasičnih nego i mnogih živih svjetskih jezika. Tako je na brojnim evropskim simpozijima, kongresima i sveučilištima, te studijama i člancima na njemačkom, francuskom, talijanskom i engleskom jeziku upoznavala međunarodnu javnost s hrvatskom srednjovjekovnom kulturom.

SVEĆANI SPROVOD

Biserkin sprovod na Mirogoju obilježavalo je posebno religiozno ozračje. Prisustvovao je velik broj znanstvenika, prijatelja i znanaca. Sprovod je vodio biskup Mijo Škvorc s još nekoliko svećenika. Uz lijes su stajala dječa obučena u duge bijele haljine, a među cvijećem isticao se vijenac u kojem je od bijelih cvjetova bilo ispisano glagoljicom slovo »B« (Biserka). Većina prisutnih složno je odgovarala na biskupove molitve. Nakon evan-

delja o blaženstvima, izrekao je propovijed O. Rudolf Brajičić, koji je posljednjih tjedana nekoliko puta posjetio Biserku kod kuće i podijelio joj sakramente. Iz govora dr. Ivanke Petrović zaobljala je veličina pokojničina rada. Nakon toga opera pjevačica Blaženka Milić nadahnuto je otpjevala skladbu Vlka Glasnovića »Pri Kamenitih vrati« prema tekstu Dragutina Domjanića.

Nad grobom je govorio poznati slavist prof. dr. František V. Mareš iz Beča. Nагласio je da je »Biserka Grabar bila znanstveni istraživač u punom smislu riječi svjetskog formata. Njezin je rad poznat svim slavistima na svih pet kontinenata...« Nakon posljednjih molitava grobljem su se počeli razlijegati zvuci Marijinog hvalospjeva »Veliča duša moja Gospodina«, koju je otpjevao velik broj sestara.

Poslije sprovoda bila je sv. Misa u mirogojskoj kapeli Krista Kralja. Biskup Škvorc održao je prigodnu propovijed: »Iz oblaka Providnosti jedna je kapljica pala u ocean svijeta. Upitala se: Što ću ja u beskraju? Čime ću i kako izvršiti svoj zadatak? i reče Bog: Biserka, postat ćeš biser — u školjki svoje mame, svoje domovine, svoje Crkve, svoje zajednice.« Zbor je na koncu otpjevao Händelov »Amen«, kompoziciju koju je Biserka osobito voljela.

Tako su u uskrsnom raspoloženju završile sprovodne svećanosti. Vjerujemo da je Biserka poput mudrih djevica o kojima govori Isus u Evanelju, sa zapaljenom svjetiljkom pošla ususret svom Zaručniku i ušla s Njim u vječnu slavu.

Nikad protiv čovjeka

Ujutro 20. rujna, prije svog povratka u Rim iz Castel Gandolfa (gdje je proveo ljetne mjeseca u relativnom odmoru), Papa je u Castel Gandolu primio sudionike 23. međunarodnog kongresa fizičara, koji je tih dana upriličila u Rimu fizičarska »Grupa Ampere«. U svom govoru Papa je izrazio želju da golema moć suvremene znanosti ne bude nikad više uporabljena protiv čovjeka, nego za čovjeka, za sve ljude. Poslije eksplozije atomske bombe nad Hirošimom, rekao je, atomska opasnost prijeti čovječanstvu, tim više što su poglavarji naroda nastavili umnažati naoružanje. »A nakon nedavne katastrofe u Černobylu« nastavio je, »morali smo priznati da ni mirnodobska potraza atoma nije bez rizika opasnosti: stoga je, upozorio je Papa, prijeko potrebna veća bistrovidnost i savjesnost među znanstvenicima.

(Preuzeto iz Glasa koncila, 5. listopada 1986. str. 3)

Oglas

DUHOVNE VJEŽBE U OSIJEKU

U isusovačkoj kući u Osijeku, Beogradska ul. 27. održat će se ovi tečajevi duhovnih vježbi:

U studenom, od 14. do 16. ZA SVE VJERNIKE. Mogućnost boravka u kući od 8,30 do 20 sati.

U prosincu (priprava za Božić):

— ZA MLADE od 13. do 14. prosinca. Boravak u kući od 8,30 do 20 sati.

— ZA SVE VJERNIKE od 18. do 21. prosinca, samo poslije podne (od 16 do 20 sati).

Za sudjelovanje se treba unaprijed prijaviti. Sve obavijesti tražite na adresi:

Slavko Pavlin
Beogradska 27.
54000 OSIJEK
tel. 054/26-381

K N J I G E

Na adresi: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb, telefon (041) 440-697 možete naručiti:

DANICA 1987. Hrvatski katolički kalendar — knjiga. Cijena 800 d. Među mnogobrojnim poučnim, književnim, duhovnim, povijesnim prilozima donosi i dva članka o Apostolatu Molitve s papinskim nakanama za 1987. DANICU preporučujemo članovima AM. DŽEPNI KALENDAR DANICA 1987. — Cijena 100 d.

ZIDNI KALENDAR DANICA 1987. — Cijena 30 d.

TEBE SRCE ISČE, pjesme. Napisao Ivo Sokač.

Mladi, želite li bolje upoznati što za vaš život znači Isus Krist i njegov primjer i nauka, pročitajte knjigu Jurja Gusića »MLADI NA KRISTOVU PUTU«. Oni koji su je dosad pročitali izjavili su da su je čitali s velikim užitkom i s velikom korišću. Knjiga ima 400 stranica, a cijena joj je 800 din. Naručuje se na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palмотičeva 31. Tko naručuje preko pošte treba uz cijenu knjige dodati i novac za poštarnicu.

Izašlo je četvrti izdanje knjige »DJEOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?« i cijena joj je 1.000 (tisuću) dinara + poštarnica. Ujedno je tiskano i treće izdanje knjige »MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?« i cijena joj je 1.200 din + poštarnica. Narudžbe se šalju na istu adresu kao i za gornju knjigu.

PORODAJ POBAČAJ PILULA, napisao Željko R. Pavličić. Knjiga obiluje svjedočanstvima liječnika i znanstvenika te primjerima iz života. Može poslužiti i svećenicima za propovijedi i pouke. Cijena 600 d. Naručbe: ŽELJKO PAVLICIĆ, Strossmayerov trg 5, 54400 ĐAKOVO

SVETIŠTE GOSPE ILAČKE, napisao Antun Dević. Cijena: 300 d. Naručbe: ZUPNI URED — 56248 ILAČA

NAŠA GOSPA VOĆINSKA, napisao Andrija Lukinović. Cijena: 1.200 d. Naručbe: ZUPNI URED — 54522 VOĆIN

KRŠĆANSKO SAVRSENSTVO, IV. prošireno izdanje. Napisao Živan Bezić. Učebnik ascetike za svećenički i redovnički podmladak. — Cijena: 2300 d. Naručbe: CRKVA NA KAMENU, Šetalište JNA 18 — 88000 MOSTAR

Na adresi: Knjižnica U PRAVI TRENTAK — 54400 ĐAKOVO pp. 62 možete naručiti slijedeće knjige:

DJECI S PROBLEMIMA TREBA POMOĆI, napisala Christa Meves. Naslovna strana u boji. Obraduje smetnje u ponašanju djece i daje dragocjene savjete roditeljima i odgajateljima. Cijena 700 d. BRACNA ABECEDA, napisala Christa Meves. Spisateljica, majka i psihoterapeut upućuje svoju riječ mladima u odnosu na brak. — Cijena 600 din.

PA DA MI JE I DOLINOM SMRTI PROCI, napisala Gertraud Lamla. Omot u boji. Majka opisuje bolest i umiranje svoga sedamnaestgodишnjaka od leukemije. Pri svemu tome ne pada u očajanje, jer je krijeći svjetlo vjere. Čita se u jednom dahu. Cijena 600 d.

NOVI RELIGIOZNI POKRETI, napisao Otto Bischofberger. Transcendentalna meditacija, Božja djeca i druge tako zvanе »Religije mladih«. Izazov za Crkvu i društvo. Cijena 500 d.

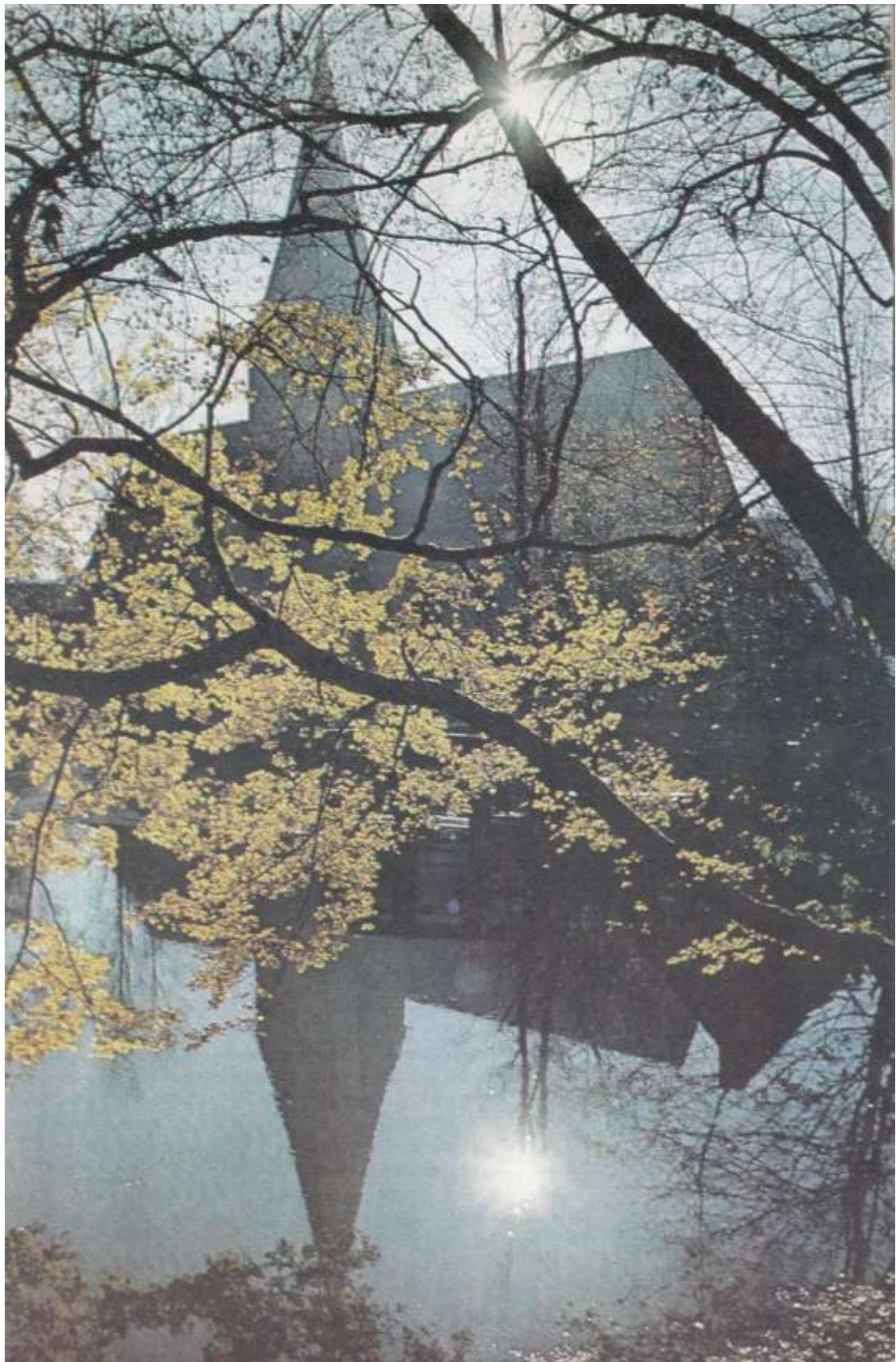
SVETI ŽUPNIK ARŠKI, napisao Jean-Marie de Reville. Naslovna strana u boji. Životopis jedinstvenog župnika, sveca, napisan prigodom dvjestogodišnjice njegova rođenja. Cijena 1300 d, tvrdo uvezano 1800 d.

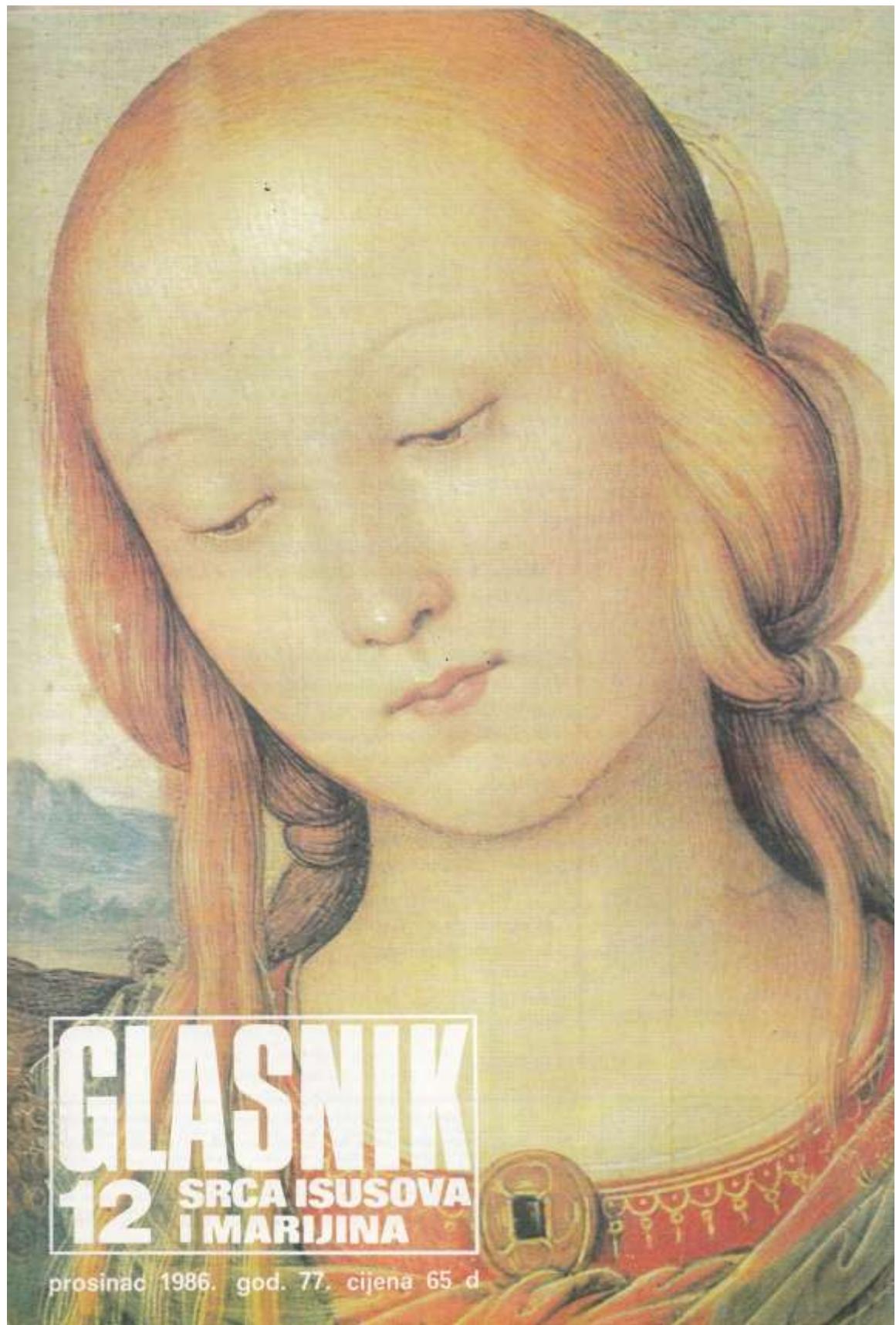
Zahvalnice

ZAHVALUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- . Gospri Lurdskoj i sv. Alojziju za mnoge milosti, a napose za uspješan završetak školske godine. — Maja K., Vareš
- . sv. Anti i sv. Leopoldu što su mi pomogli u mojoj bolesti. — K. L., Dubrovnik
- . Svetoj obitelji i Gospri od brze pomoći za obraćenje i slagu jedne obitelji. — V. I., Zelina
- . i sv. Leopoldu što mi je pomogao u obiteljskim poteškoćama, kao i za uspjeh u školi moje unuke.
- . i Gospri od brze pomoći što su mome sinu spasili život u prometnoj nesreći, za povoljno rješenje jednog problema kao i za ostale primljene milosti. — N. N., Echingen (Njemačka)
- . i sv. Ignaciju Lojolskom za sve primljene milosti, uz preporuku za svu moju obitelj. — Š. R., Zagreb
- . i svima svetima za sretnu operaciju. — Zdenka Malnar, Bosanski Šamac
- . za uspješnu operaciju sina, uz preporuku i za ostalu djecu. — Ana M., Vijaka
- . sv. Tereziji od Maloga Isusa i Andelu Čuvaru na uslišanim molitvama. — Ana Crljen, Šumeće
- . za ozdravljenje unuke Nikoline, uz preporuku za zdravlje unuka Tomislava. — Zahvalna baka Kata
- . sv. Antunu, sv. Leopoldu i o. Vadelinu Vošnjaku za sretno preseljenje. — Katica Šalamon, Županja
- . za sve milosti. — Katica Šenjug, Zagreb
- . Gospri od brze pomoći, Maloj sv. Tereziji i svim zaštitnicima za sretno položen ispit i za zdravlje mojega unuka. — Baka, Vinogradci
- . Gospri Sinjskoj i sv. Leopoldu za uslišanu molitvu. — A. B., Dubrava
- . i svima svetima na primljenim milostima, a napose za zdravlje svih mojih u kući. — Vladka Janeš, Gerovo
- . Gospri od brze pomoći, sv. Josipu i svim nebeskim zaštitnicima na mnogim primljenim milostima. — Filomena Kovačić, Radnovac
- . i sv. Josipu za primljene milosti, uz preporuku za obitelj. — Zdravko V.,
- . Presv. Trojstvu, Majci Božjoj Bistričkoj i svima svetima za zdravlje bez operacije. — M. V., Obrovnica
- . Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i sv. Leopoldu za ozdravljenje kćerke. — Majka i unuka, Bački Monoštor
- . Gospri od brze pomoći i ostalim mojim zaštitnicima za poboljšanje zdravlja i za druge primljene milosti. — B. M., Bački Monoštor
- . što smo u prometnoj nezgodi ostali živi i zdravi, a napose za zdravlje i sreću u obitelji. — Mara Vuletić, Kazaginac (kod Duvna)
- . za milost primljenu na blagdan Presv. Srca. — C. R., Rijeka
- . Gospri od zdravlja, sv. Josipu i ostalim zagovornicima za ozdravljenje unukinog muža. — Slavka Kursar, Šibenik
- . Gospri od brze pomoći i sv. Leopoldu na uslišanoj molbi. — Matilda Hamunaječ, Slakovci
- . Majci Božjoj Biškupečkoj i sv. Leopoldu za pomoći u mojoj teškoj bolesti. — Zahvalna baka K. K., Biškupec
- . i sv. Antunu za ozdravljenje sina i jedne mlađe majke. — N. N., Šljivoševci
- . što mi po zagovoru našega Kardinala pomaže u mojim poteškoćama. — Paula Grigić, Gašinci
- . i sv. Antunu za pronađeni novac i za uspješno položenu maturu. — Anda
- . Predr. Krvi Isusovoj i Majci Božjoj Bistričkoj za primljene milosti. — K. A., Lonjica
- . i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Jela Jerković, Rogotin
- . Gospri od brze pomoći i m. Klaudiji za sretan porod prvog djeteta, sinčića. — M. N., Varaždin
- . Gospri od brze pomoći, sv. Josipu i m. Klaudiji što su za sada riješeni stambeni problemi moje nećakinje. — Teta iz Varaždina

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJIHOVOJ ZASTITI

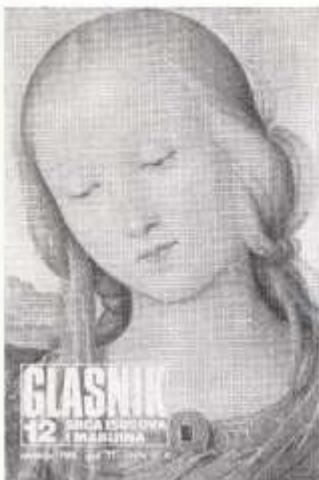

GLASNIK

**12 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA**

prosinac 1986. god. 77. cijena 65 d

SVA SI LIJEGA, O MARIJO!
(Detalj iz kompozicije: Gospa s Djetetom Isusom i sv. Ivanom. Naslikao: PERUGINO)

SMRTI, GDJE JE TVOJA
POBJEDA? SUNCE ŽIVOTA
SE RADA!

Zdravo Marijo!

Svaki dan svog života pozdravljamo Te pozdravom
Andela: »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin je s To-
bom, blagoslovljena Ti među ženama, i blagoslovljen plod
utrobe Tvoje — Isus!«

Svaki dan svog života vajimo k Tebi kao Majci:
»Sveta Marija Majko Božja, moli za nas grešnike sada
i na času smrti naše. Amen!«

Mi vjerujemo u milosti koje Ti je Bog iskazao, vje-
rujemo u snagu Tvoga zagovora, jer nam Te sam Bog dao
za Majku. Pozdravljamo Tebe, blagoslovljena i puna mi-
losti. Tim pozdravom koji Ti je samo Nebo uputilo, poz-
dravljala su Te sva pokoljenja Božjeg naroda koji već
gotovo dvije tisuće godina hodočasti prema svetištu Two-
ga Srca, ispunjenog Srcem Kristovim. Kao Tvoja djeca,
sretni smo zbog neizrecivog obilja milosti koja Te ispu-
nja od Tvoj postanka, tako da s pravom nosiš ime Bez-
grešno Začeće.

Majko Bezgrešna, ispunjavaj nas uvijek radosnom si-
gurnošću da si Ti s nama, jer onda ćemo biti sigurni da
je i Gospodin s nama.

V. MIKLOBUŠEC

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajinska Družba Isusova. - Glavni i odgovorni urednik:
Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antoković, Ignac Belak, Pero
Bušat, Juraj Gusić, Miro Jurčić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato
Rusan i Marijan Steiner. - Tehnički urednik: Ignac Belak i Miro Jurčić. -
Adresa uredništva i uprave: Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp 699. Telefon:
(041) 434-710, (433-362). Tisk: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinačnog
broja 65 d. Godišnja pretplata 780 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka
navješte dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom
na adresu uprave. - Poštarnina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne
vraćamo.

Stigao je, evo, dvanaesti i posljednji broj Glasnika ove godine. Stigli smo kraju. Nakon svakog važnijeg obavljenog posla čovjek se na kraju pita: Je li upravo to ono što sam htio na početku? Mi, dragi čitaoci, na to pitanje ne možemo odgovoriti bez vas. Mi smo na početku, kao i tijekom cijele godine, htjeli biti u službi vaše vjere, vašeg duhovnog napretka. Glasnik nam je bio samo sredstvo i posrednik. No, dok vama služimo, mi smo zapravo u službi Krista Gospodina. Zato za svaku ostvareno dobro zahvaljujemo ponajprije Njemu, što se uopće htio nama pošlužiti za vaše dobro. Zato i vi, ako imate duhovne koristi od Glasnika, zahvalite to Srcu Isusovu, a nas Mu toplo preporučite da mogu nemoj nastaviti dok nas On hoće i treba.

Znamo da nijedno ljudsko djelo nije savršeno, pa tako ni ovaj Glasnik, ni misli s njegovih stranica. Neka ih zato Gospodin dovrši u vašim dušama. Nije lako naći odgovor na pitanje o braku s inovjercem. Nije lako stvarati mir u srcima, akamoli u gradu trajnih sukoba kao što je Jeruzalem. Isus hoće da Ga svi zovemo prijateljem, jer On to uistinu i jest. Zato nas i okuplja oko svoga Srca, daruje nam svoje božanske darove. Ali mi znamo da je i Gospa nedjeljiva od života Crkve, od vjere i od povijesti jednog naroda, kao što je hrvatski vjernički narod. Neka Njezina stara i nova svetišta budu rasadišta vjere, nade i ljubavi, povjerenja u Boga, i radi Boga u čovjeka dobre volje.

Primjeri iz života, kako oni stariji tako i noviji, uvijek privlače. U ovom broju donosimo primjer Isusovca o. Friedericha von Speea i primjer karmelićanina o. Gerarda Tome Stančića. Znamo da svjetlo ljubavi uvijek prati sjena križa. Bez tog svjetla križ bi prerasao u noć, a po tom svjetlu postaje znak nade i spasenja.

Listajte i čitajte Glasnik od početka do kraja! Razmišljajte, molite, spremajte se — Gospodin je blizu!

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — —	400
OD ZORE NADE DO SUNCA	— — —	402
VJERE, A. Schneider	— — —	404
GRAD MIRA, J. Antolović	—	404
TROJE IZ NAZARETA, R. Grgec	—	406
ISUS HOĆE DA GA ZOVEMO	— — —	407
PRIJATELJEM, R. Brajčić	— — —	407
OPET KOD SRCA ISUSOVA, S.	— — — —	408
Bošnjak	— — — —	409
DAROVI BOŽANSKOG SRCA, S.	— — — —	409
Bošnjak	— — — —	409
OBITELJSKA MOLITVA, F. Višnjić	— — — —	409
MAJKA BOŽJA VOLAVSKA KOD JASTREBARSKOG, A. Katalinić	—	410
ISUSOVAC FRIEDRICH VON SPEE DAO ŽIVOT ZA BLIŽNJE-GA, S. A. Lončarević	— —	412
KRUH I POMIRENJE, S. Bošnjak	—	413
BOG — COVJEK, AFORIST	—	414
KRIST DAJE SMISAO NAŠEM ŽIVOTU, S. Bošnjak	— — —	416
IZ TAME K SVJETLU, F. Višnjić	—	417
SJENA KRIŽA, SVJETLO LJUBAVI, S. Kuzmić	— — —	418
SMRT NA PLOČNIKU, A. Vidovečki	— — — —	420
KINA I SVEOPĆA CRKVA, M. Rusan	— — — —	422
GROM UDARIO U RABONOVU KOLIBU, A. Gabrić	— — —	423
SUSRET S CRnim MAJMUNIMA, S. Mužić	— — — —	424
VATOMIKA, F. Weiser	— — —	425
KARMELIĆANIN IZ BAČKE, M. Steiner	— — — —	428
OGLASI	— — — —	430
ZAHVALNICE	— — — —	431

Hvala na pismu

ON JE MUSLIMAN, A JA KATOLIKINA

Poštovani uredniče! Imam 21 godinu. Želim se udati, ali upravo u tome nalazim na problem. On je musliman, a ja katolikinja. Volim svoju vjeru i ne želim je zanemariti ni za što na svijetu. Volim tog čovjeka i on voli mene. Kako da se uzmemo kad smo razdvojeni vjerom. A kad bismo se uzeli bez crkvenog vjenčanja, ja bih počinila težak grijeh, a to nipošto ne želim.

Razgovarali smo o tom i vidjela sam da on do svoje vjere i ne drži mnogo. No, pridržava se nekih pojedinsti, kao na primjer da nikad ne jede svinjsko meso, a prema učenju svoje vjere nastoji biti blizak bratu čovjeku. Sve u svemu on je primjeran mladić. Najteže mi je to što on ne vjeruje da Bog postoji, i što govori da čovjek može biti čovjek i ako ne ide u crkvu. Po tome sam se uvjerala da on nimalo ne shvaća što znači biti vjernik, i što mu donosi život po vjeri i ljubavi.

Što da radim? Da li bi vrijedilo da se prekrsti na katoličku vjeru, i kako će ja znati da je on to učinio radi svoga spasenja, a ne samo da mene dobije? Možda bih se morala pomiriti sama sa sobom i shvatiti da ne mogu dobiti uvijek ono što volim? Da prekinem sve veze s njime i da mu reknem da je to radi vjere? Neće li on tada zamrziti sve što je Božje i meni sveto?

Osim svega ovoga, mogu vam reći i to da moji rodi-

telji ne bi mogli podnijeti da samo tako, bez vjenčanja, odem za muslimana! Kad bolje promislim, ne bih to učinila, ma koliko rastanak s njim bio težak. Ali ja se još uvijek nadam da postoji neka šansa za nas. Molim vas, odgovorite mi!

VANESA

Vanesa, sasvim ispravno slutiš da se nalaziš pred veoma ozbilnjim pitanjem svoga života. Ipak, prije negoli ti pokušam išta odgovoriti, evo jedne napomene:

Bude li moj odgovor čitao netko neupućen u probleme ljudske savjesti, a možda je sumnjičav i zlonamjeran, netko tko ne prizna ni Boga, ni dušu, ni savjest, netko komu je brak samo mogućnost zakonitog tjelesnog združivanja zaljubljenih, mogao bi me optužiti da sijem medunarodnu i međuvjersku netrpeljivost, jer pravim razliku tamo gdje je on ili ne vidi ili ne prizna. A ipak, ti mi postavljaš pitanje upravo zbog razlike koja postoji. Postavljaš mi ga kao sveće-

niku, jer je na muci tvoja savjest. Smijem li ti uskratiti odgovor? Ne! Dužan sam ti pomoći da sama zrelje odgovoriš na pitanje koje meni postavljaš. Zato će ti pružiti samo neke elemente, a odgovor i odluku o svojoj budućnosti moraš donijeti sama. Ja će te samo podsjetiti na neka iskustva iz života.

Ulagati u brak s mladićem druge vjere, ili možda bez vjere, s osobom drugačijeg nazora na život, drugačije ljestvice vrednota, s osobom za koju brak nije onako velika svetinja kao što je za tebe pa ga lako i raskine, doista je velik riziko. Morat ćeš činiti veoma mnogo, a podnijeti još više, da se brak ne slomi. Mogu ti reći da je čak i sporazumijevanje s takvom osobom veoma teško. Služimo se, doduše, istim riječima, ali im ne predajemo isto značenje. Riječi su simboli sporazumijevanja, a simbolima svatko daje onaj smisao koji sam u sebi nosi; ono značenje koje im daje sredina u kojoj je netko odgajan. A kršćanin, ukoliko je odgojen po načelima Evanđelja, upravo po odgoju temeljito se razlikuje od svih drugih.

Ti odlučno tvrdiš: »Volim svoju vjeru i ne želim je zanemariti ni za što na svijetu.« To je jedini pravilan stav. Imale su ga mnoge djevojke, ali ipak nisu ustrajale. Nadošle su poteškoće u kojima nisu bile dovoljno jakе. A hoćeš li ti biti dovoljno jaka?

Ti također veliš: »Volim tog čavjeka, i on voli me-

ne.« Nalaziš se, dakle, u muci. Slutiš opasnost upravo sa strane onoga koga voliš. Što da činiš? Zbog stava prema vjeri, a i zbog uzajamne ljubavi s mladićem druge vjere, vi imate šansu za brak, ali morate prije dobro provjeriti, kako svatko kod sebe, tako i kod voljenog srca:

— Da li je naša ljubav uistinu zrela, ili je to tek ona vatra u srcu koja u glavi stvara dim?

— Da li drugoga uistinu toliko volim, da mu ni u čemu ne želim nanijeti nepravdu, nasilje, ničim okrnjiti njegova prava?

Iskustvo nas, naime, uči da takvo bračno zajedništvo nikad nije lako, jer predstavlja zajedništvo svim različitim svjetovima. Katolička strana u tom obično puno trpi i najčešće gubi, jer na bezobzirne zahtjeve nije kadra odgovoriti jednako mjerom pa se povlači za volju mira i zbog interesa obitelji, a takvo povlačenje najčešće svršava zatajenjem vjere; onim dakle, što ti sada ni za što na svjetu ne bi htjela. Da si ti prva koja to tvrdiš, ja bih ti vjerovao. Međutim, prije tebe bilo je bezbroj takvih i sve su se prevarile, a posljede je kasno plakati.

Stupiti u brak bez kršćanskog vjenčanja, za tebe je uistinu višestruko težak grijeh, a samim time pokazala bi da ti je više do dotičnog mladića negoli do Boga, vjere, savjesti, duše itd. A kad bi se jednom tako ponijela, otvorila bi vrata svim kasnijim zahtjevima protiv svoje vjere i savjesti. Tolerancija, razumijevanje, sklad i poštovanje mogući su samo me-

du osobama zamjetne kulture duha i visoke prirodne etičnosti. I toga je u povijesti bilo, ali ne baš previše. Ima, naime, slučajeva da suprug-musliman veoma korakno postupa sa svojom suprugom-katolikinjom sve do njezina sprovoda ako ona umre prije njega, ali će djecu učiniti muslimanima, jer mu to nalaže njegova vjerska svijest, njegov identitet koji ne želi zatajiti.

Imao sam prilike razgovarati s nekim poštenim muslimanima i saznao sam slijedeće: Oni shvaćaju da je za čovjeka najveća čast biti musliman. Sve je drugo, pa i kršćanstvo, daleko niže. Zato ne vide nikakav grijeh u tome da nekoga navedu, ili čak prisile, da prigrli Islam. A kad je netko uvjeren da je on ono najbolje što se može biti, ne voli se »spuštatи niže«. To je razlog zašto su obraćenja sa islamom veoma rijetka. Zato se ti s pravom pribrojavaš da bi tvoj mladić mogao prihvati kršćanstvo samo da tebe zadobije, a ne da zadobije Boga i spasenje. A obraćenje je upravo odricanje sebe i prihvatanje Boga, a tvoj mladić možda želi upravo sebe potvrditi time što bi dobio tebe. To bi bilo samo prividno obraćenje. U biti bi čovjek ostao što je i bio!

Nemoj se zavaravati da tvoj mladić do svoje vjere puno ne drži. Drži onoliko koliko je pozna, makar to bilo samo uzdržavanje od svjetline. A vidiš, njemu je to uzdržavanje važnije nego tvoje pohadanje crkve (slavljenje otajstva muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova, što su bitni čini našeg spaseњa!), i tebi sugerira da možeš biti čovjek i bez »crk-

ve«, dok se on ne bi određao svoga zakona vjere i jeo svinjetinu. Možeš li nakon toga još misliti da ste jedno drugome jako blizu, i da se ti ne moraš ničega bitnog odreći? On jest pošten na onom stupnju poštenja kako ga on shvaća. A je li to i tvoje shvaćanje? Doista on zaslužuje poštovanje kad se drži zakona svoje vjere! A je li spremam isto tako poštivati i tvoje zakone? Ako nije, u čemu to on tebe poštuje? Zar time što ti sugerira »tihi otpad«? I tu on može biti dobromjeran jer ne pozna tvoju vjeru, ali je zato poznaš ti! Imaju li pojmovi kao vjera, ljubav, vjernost, grijeh, preljub za njega isto značenje kao i za tebe? Za tebe kao kršćanku brak s muslimanom valjan je jedino »pred oltarom« kao i s katolikom, i jednakerozrešiv. A je li tako i za njega? O svemu moraš, dakle, dobro promisliti i slobodno donijeti odluku. Pod kojim uvjetima Crkva dopušta takav brak, poučit će te tvoj župnik, pa mu se što prije obrati!

Bojiš se da bi taj mladić mogao zamrziti Boga i sve tvoje svetinje, ako ga odbiješ zbog vjere? Da, to je moguće ako je tako nerazuman, ali ti ni pod takvom prisilom ili ucjenom ne možeš s njim u brak, jer pristanak mora biti posve slobodan od bilo kakve fizičke ili moralne prisile. Samo tada je brak valjan i odsjaj Kristove ljubavi prema Crkvi. Sumunjava bi bila ljubav prema tebi, ako ne bi poštovao sve ono iz čega si ponikla i postala vrijedna njegove ljubavi. Ta ne ljubi se samo tijelo!

UREDNIK

Od zore nade do sunca vjere

Bezgrešna Djevica Marija najljepša je slika koju je Bog stavio pred ljudske oči. Gledajmo je! Promatramo je onako kao što su je promatrала stoljeća i tisućljeća: očima iznenadenog djeteta i tihog pokornika. Dok je tako gledamo, dogadaju se čudesne stvari. Bog pred nama obnavlja povijest ove slike, potez za potezom. Utiskuje ju nanovo u našu dušu. Otkrivamo kako raste njezin sjaj i napunja zemlju.

ISKRA SVJETLA U TAMI PALOG SRCA

Prvi potez bila je riječ što ju je ljudski rod čuo u pras-kozorije svoje povijesti, na početku svojih stradanja i padova. Riječ je bila upravljen-a začetniku grijeha i svih nesreća: »Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i Žene, između roda tvojega i roda njezina: on će ti glavu satrti, a ti ćeš mu vrebati petu« (Post 3,15). Ovaj prvi Božji potez zapalio je iskru svjetla u srcu prevarenog čovjeka. On još nije znao kako će slika izgledati, ali je u njegovom srcu zatinjala nada. Čovjek nije imao ništa osim svoga poraza, bio je nadu beznadu. Zato je mogao primiti nadu iz Božje ruke, po Božjoj riječi. Mogao je

podići oči prema najljepšoj slici, koja se pred njim javlja u obliku daleke slutnje. Tako se to događa i danas. Bezgrešnu Djevicu promatraj i njezinim sjajem se napajati, to može samo onaj koji je spremjan ništa ne imati, da bi mogao sve primiti od Boga; onaj koji je sposoban nadati se protiv svake ljudske nade. To je prvi korak. Sve ostalo dolazi kasnije. Sva naša pitanja i odgovori, sve kateheze i teologije, sva tumačenja i propovijedi ništa su bez ove prve nade, bez osnovnog povjerenja u božanskog umjetnika. To nas uči njegov potez.

NEBO SE RADUJE PRED NAJLJEPŠOM

Drugi potez zabilježio je sveti Luka, a Izgovorio ga je andeo Gabrijel, predstavnik nevidljivog svijeta: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom.« (LK1,28). U tom su času Djevicu već vidjele ljudske oči, ali je njezin skriveni sjaj bio poznat samo Bogu. Ovaj potez izvire iz radosti i poziva na radost. »Zdravo« znači »Raduj se«. Raduj se, Mario, jer Ti čitavno nebo kliče. Gabrijel se raduje, što Te smije pozdraviti. Bog se raduje svome

najljepšem djelu. A iz Marijina odgovora zrači radost Pune milosti. Liturgija Bezgrešnog Začeća stavlja joj u usta riječi proroka Izaije: »Radošću silnom u Gospodinu se radujem, duša moja kliče u Bogu mojem, jer me odjenu haljinom spasenja, zaogrnu me plaštem pravednosti.« (Iz 61,10).

Radost je zakon za one koji stoje pred slikom Bezgrešne. Tko se u vjeri umije radovati onome što ljudske oči ne vide, jer se oslobodio robovanja površnjim radostima, taj će razumjeti ovu sliku i od nje živjeti. Taj neka uživa neprolaznu radost. »Radujte se uvijek u Gospodinu.« (Fil 4,4). Nada i radost otkrivaju tajnu najljepše Božje slike. Radosna nada! Otkrivajmo u njoj sami sebe, svoju istinu, svoju budućnost, svoje vječno određenje. Neka nas pri tom vodi Božji Duh, kao što je vodio Njezine štovatelje kroz sva stoljeća.

SRCE SLUTI BEZGREŠNU PRIJE NEGOLI JE RAZUM SPOZNAJE

Prvi Isusovi učenici promatrali su je, dok je sjedila među njima u dvorani Posljednje večere i zazivala dolazak obećanog Tješitelja. Ni su još poznavali svu Njezinu ljestvu. Znali su da je Isusova Majka, da je Gospodin s Njome. Osjećali su da ih Njezina blizina čisti i ispunja radosnom nadom. A kad je Marija nestala ispred njihovih tjelesnih očiju, sve je sigurnija bivala nada koju ižaruje Njezin lik. Iz te je nade negdje tijekom četvrtog stoljeća, ili još prije, provrila prva molitva upućena Mari-

ji: »Pod Tvoju se obranu u tječemo, sveta Bogorodice...»

Stoljeća su nastavila otkrivati Marijinu ljepotu. Ljudi su sve dublje razumijevali da su sve njihove muke, sve borbe i stradanja u Mariji okrunjene pobjedom. Ništa u Njoj nema što ne bi bilo čisto, milosno, Bogom ispunjeno. Srcem su to shvaćali. Zato su joj pjevali. Marijom su se nadahnjivali u svim oblicima života. Ljudski je um pri tome bio u nekom čudnom zaostatku. Teolozi su pobožno, a opet bojažljivo i suzdržljivo pristupali tajni Marijina Bezgrešnog Začeća. Vrata istine nisu otvorila sna-ga uma nego duh molitve i djetinjeg poklona.

OD ZORE NADE DO PUNOG SVANUCA VJERE

A kad je dozrela svijest da sav kršćanski svijet vjeruje u istinu Bezgrešnog Začeća Blažene Djevice Marije i da tu istinu shvati koliko je to ovdje na zemlji moguće, tada je papa Pijo IX javno i svečano ovu istinu proglašio zajedničkim blagom čitave Crkve. To se dogodilo 1854. godine. Što je on time učinio? Zapravo ništa novo. Izvadio je istinu iz skrovitosti i postavio je pred oči svega svijeta. Ovakav svečani proglašenje zove se dogmatska definicija. Rijetko su pape u povijesti sami ovako proglašavali neku vjersku istinu. Češće su to činili opći sabori na čelu s papom. Svaki put ih je na to poticao važan pastoralni razlog, kriza u Crkvi i svijetu, nade u obnovu. Kod dogmatičke definicije Crkveno učiteljstvo crpi svijetlo iz pologa Božje objave, iz Svetog pisma i kršćanske predaje te-

njime obasjava život i nje- gove probleme, pokazuje pravce rješenja, poziva na obnovu.

Što se moglo očekivati od proglašenja ove vjerske istine? Što ona danas obećava?

BEZGREŠNA PO OTKUPITELJSKOJ ZRTVI SVOGA SINA

Istina Bezgrešnog Začeća Blažene Djevice Marije znači ovo: Isusova Majka ni u kom času svoga postojanja nije bila taknuta grijehom, ni osobnim ni istočnim.

Što je to »istočni grijeh«? Grijeh je prekid s Bogom. Čovjek se na početku svoje povijesti odvratio od Bo- ga. Time je ljudska narav ranjena negdje u svojim temeljima, a sva ostala zla, svi osobni posrtaji i zastra-

njenja, svi društveni neredi i katastrofe proističu iz tog izvora. Čovjek ga naslijeduje od svojih roditelja samim time što se začinje i rađa kao član ljudskog roda. Nitko, ni pojedinac ni zajednica, ne može se sam oslobođiti grijeha. Nikakav napredak ni društva ni znanosti tu ne pomaže. Samo Bog može čovjeka oslobođiti od grijeha. Mariju je sačuvao u času Njezinog začeća pod srcem majke Ane. Unaprijed je na Nju primijenio plodove Isusove otkupiteljske smrti. Pri tom joj je dao punu svoga prijateljstva, punu posvetne milosti. Nas oslobada i posvećuje kad po krštenju uranjamo u Kristovu smrt, kako nam svjedoči Sveti Pismo.

UZOR ZDRAVOG ŽIVOTA, ZALOG SRETNE BUDUĆNOSTI

Marija je prva u nizu otkupljenih. Ne tek vremenski prva, nego prva kao znak za druge. Dok je vjerom gledamo, istina ulazi u nas i spašava nas. Istina o nama samima. Istina o izvorima našeg zla i o putevima dobra. To je uvijek bilo spasonosno, a pogotovo danas, jer danas je čovjek s jedne strane opojen vlastitim uspjesima, a s druge strane ovlađan katastrofama kao nikad prije, pa je sklon ili se prepustiti očaju i rezignaciji, ili da vlastitim silama, bez Bo- ga, potraži spas. Bog mu pruža ruku. Poziva ga da digne pogled i da u Mariji, bez grijeha začetoj, prepozna uzor zdravog čovještva i zalog Bogom ispunjene i od Boga darovane budućnosti.

Alfred SCHNEIDER

DA JERUZALEM POSTANE UISTINU GRAD MIRA

Grad mira

Jedna od velikih briga sašnjega kao i prošlih papa jest Jeruzalem, sveti grad ne samo židovske nego i kršćanske i muslimanske religije.

SVETI GRAD TRIJU RELIGIJA

Židovi naročito smatraju Jeruzalem svojim svetim gradom, jer u njemu gledaju svog najslavnijega kralja Davida, hram svojeg najmudrije kralja Salomona, metu svojih čežnja za vrijeme boravka u progonstvu, simbol svoje hrabrosti jer su taj grad 17 puta obnavljali, jedanput iz ruševina; taj grad bijaše meta njihovih hodočašća, duhovna prijestolnica kad su se našli raspršeni po cijelome svijetu.

»Tko će mi dati orlova krila da prodrem onamo (u Jeruzalem!) te suzama nakvassim tvoj prah«, pjeva u XII. stoljeću Jehouda Halevi, židovski pečalbar u Cordovi.

Svi se ti osjećaji mogu razumjeti, a ne može se ipak razumjeti da na ovom našem planetu i drugi narodi imaju svoje Sione, ali im se oспорava pravo da čeznu za njima, štoviše, ako se ipak usude čeznuti, da čitava jed-

na propagandna mašinerija stupa odmah u akciju te takve težnje naziva ratnim zločinima.

Jeruzalem je sveti grad i za nas kršćane. Svet je, jer je neizbrisivo vezan s našim Spasiteljem, Gospodinom Iisusom Kristom, koji je u nj hodočastio kao dvanaestgodишnjak i u njemu proveo dio svog javnog života, koji je u njemu podnio muku i smrt te slavno uskrsnuo, na nebo uzašao i odande poslao Duha Svetoga. Za kršćansko srce velike su svetinje: Maslinska gora, Kalvarija, Križni put, Sion s dvostrukom zadnje večere. Jeruzalemsko kamenje i danas glasno govoriti o našem Spasitelju, Otkupitelju i Mironoscu, Učitelju praštanja i pomirenja, koji svoje mučitelje nije proklinja, nije težio da im se osveti, već je molio za njih i plakao nad njihovom tvrdokornošću. »Jeruzaleme, Jeruzaleme, što ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko puta htjedoh skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje pilice, ali vi ne htjedoste.« (Mt 23,37)

I muslimani smatraju Jeruzalem svetim gradom. I za njih je on cilj hodočašća, središte ne samo starozavjet-

nih i novozavjetnih uspomena, nego i grad njihove 14-stoljetne prisutnosti, koja je obogatila uspomenu njihova proroka Muhameda. To je grad koji se diči moćnjama neprocjenjive vrijednosti, grad koji im je na ljestvici svetih gradova odmah poslije Meke i Medine.

TEZAK SUŽIVOT U JERUZALEMU

U jeruzalemskim zidinama već 14 stoljeća uz muslimane žive i Židovi i kršćani. Njihov suživot nikad nije bio lak. Poteškoće su se kojiput izrodile u isključljivost, u krvava progonstva i razorne ratove. U Jeruzalemu je poginuo i prvi hrvatski kanonizirani svetac Nikola Tavelić.

»Na žalost — kaže sadašnji Papa — moramo priznati da je Jeruzalem uvijek motiv stalnih suparništava, nasilja i isključivih zahtjeva. Možemo dodati i jednostranih zahtjeva, jer neki misle da samo oni imaju pravo na taj grad, kao da i ne postoji gotovo dvotisučljeta povijest. Kad ne bi bilo te jednostranosti, te isključivosti, u Jeruzalemu bi mogao svatko mirno prebivati, svatko bi mogao onamo s radošću hodočastiti. Jeruzalem bi po-

stao zajednički duhovni dom miliardama ljudskih bića, koja sva imaju svoje dostojanstvo, svoja prava.

Smješten na raskršcu triju tzv. starih kontinenata, u samome središtu Srednjeg istoka, umjesto da ljudi zbijava i povezuje, Jeruzalem je postao stalna prijetnja svećem miru. Kakvog li protuslovija! Jeruzalem, po svom korijenskom značenju »grad mira«, ljudskom je nesnošljivošću i zadrtošću postao prijetnja miru. I nije to samo protuslovje već i uvera Boga, koji taj grad izabrao da bude sveti grad i grad mira.

Sadašnji Papa, kao i njegov predstnik Pavao VI. htio je poći u Jeruzalem, ali zbog tamošnjeg stanja i priroda nije mogao ostvariti svoju želju. Kad bi je ostvario, sigurno je da bi onamo posao kao hodočasnik mira, kao namjesnik Kralja mira Isusa Krista, koji bi onđe ponovio svoju i svojih pred-

šasnika želju, da se »ustanovi međunarodno zajamčeni status Jeruzalema«, status koji bi jamčio mir za sve.

Molimo s Papom, da bi se Izraelci, kršćani i muslimani jednog dana u Jeruzalemu mogli pozdravljati pozdavom, koji je Isus uputio svojim učenicima: »Mir bio je vama!« Molimo da bi urodila plodom nastojanja Katoličke Crkve i nekih drugih međunarodnih ustanova, nastojanja koja idu za ostvarenjem pravog i trajnog mira u Jeruzalemu. Molimo da bi se našlo pravedno rješenje palestinskog problema, jer Palestinci, kao i svaki drugi narod, imaju pravo na svoju domovinu.

»Kad se Isus radio u Betlehemu judejskom« (Mt 2,1), koji nije daleko od Jeruzalema, mogla se i u njemu čuti pjesma »mnoštva nebeske vojske koja je hvalila Boga: »Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima koje ljubi.« (Lk 13,14) Bila je to

pjesma mira što dolazi od Boga i daje se ljudima dobre volje. Molimo s Papom da bude danas što više dobre volje među ljudima, kako bi sveti grad Jeruzalem mogao postati uistinu gradom mira.

Nakana naših biskupa:

DA NĀSI RADNICI
U INOZEMSTVU
OSTANU VJERNI
SVOJIM OBITELJIMA

Za božićne blagdane, iako se u državnim sredstvima priopćavanja taj naziv ustrajno izbjegava, naši radnici dolaze svojim kućama, svojim obiteljima, da s njima proslave najdraži obiteljski blagdan, blagdan rođenja našeg Spasitelja Isusa Krista. Blagdan je to što kao malo koji svojim sadržajem i porukom može ojačati obiteljsko jedinstvo, povezanost muža i žene, roditelja i djece.

Ekonomski i razni drugi problemi prisiliše veliko mnoštvo naših ljudi da idu na rad u inozemstvo, a zbog toga stradaše mnoge obitelji, te osnovne stanice svake nacionalne zajednice. Obitelj je po svojoj naravi tako udešena da prebiva pod zajedničkim krovom. Djeci su potrebna oba roditelja i otac i majka. Starcima su potrebni mlađi članovi obitelji. Zato u božićne dane, kad nam se toliki, bar privremeno, vrati iz tudine, molimo s našim biskupima da naši radnici u inozemstvu ostanu vjerni svojim obiteljima, pa će preko njih ostati vjerni i svojoj domovini Hrvatskoj, jer samo jedna je majka domovina.

Josip ANTOLOVIĆ

POGLED NA STARIJI DIO JERUZALEMA PREKO PRASTARE BAZILIKE BOŽJEG GROBA

Troje iz Nazareta

Piše: prof. Radovan GRGEC

U prvom Adventu, iščekujući Trećega, bili su dvoje: Marija i Josip. Treći, Isus, trebao je da se po Božjem narušu rodi izvan Nazareta. No oni su već tada u svom zajedništvu bili troje, troje iz Nazareta. Već tada su oni, u svojim prvim krizama i磨tivama, žalostima i radostima, bili obitelj, prava mala domaća Crkva.

Razmišljanje u prošlom broju Glasnika stavili smo pod naslov »Obitelji, ljubim vas!«, davši Gideovu poznatom uskliku suprotno značenje. Nismo tada znali da će se riječima »Obitelji, ljubim vas!« poslužiti kao nekom vrstom »geslu« oni koji žele povratak i obnovu pravog obiteljskog života. Međutim, nekako u isto vrijeme javili su se i oni koji, uzimajući u obzir velike promjene u životu suvremene obitelji, na to »geslo« gledaju prilično skeptički. Pri tom ističu kako naziv »domaća ili kućna Crkva« nije prikladan za oznaku obitelji, pogotovo ako je ona malobrojna.

Mi, pak, mislimo da je mala nazaretska »trojka«, i dok je još treće bilo pod majčinim srcem, zaista bila prva i prava domaća i kućna Crkva, povezana zajedniš-

tvom Duha i krvi, i da su to sve velike i male obitelji koje naslijeduju njezin primjer. Po svojem zajedništvu, međusobnoj ljubavi i povezanosti s Duhom Svetim nazaretska »trojka« bila je i ostala uzor svim kršćanskim obiteljima svijetu vremena.

Dolazi mi na pamet jedno drugo »geslo«, koje sam pročitao na plakatima izlijepljenima po zagrebačkim ulicama: »Neka svako srce kuca za krvotok solidarnosti!« U nazaretskoj obitelji i u drugim kršćanskim obiteljima srca pojedinih članova bila su i jesu uključena u krvotok zajedništva i solidarnosti po planu Onoga koji nas je stvorio na svoju sliku i priliku, koji nam je posao i svojega Sina da bude jedan od nas.

Stvorivši nas na svoju sliku i priliku, htio je da ljubav prostruji našim srcem i žilama u obiteljima i narodima, u manjim i većim zajednicama. Iako nas neki uvjerravaju da je doba obiteljskih i nacionalnih zajednica i zajedništava otišlo unepovrat, jer se ljudi danas više brinu za osobnu afirmaciju i vlastito zadovoljstvo nego za sreću djece i opće dobro, mi kršćani čvrsto vjerujemo da

ideal nazaretske obitelji neće nikada izbljedjeti.

I srce malog djeteta koje kuca u tijelu majke pod njezinim srcem dio je zajedničkog krvotoka, i tko taj život nasilno prekida, ubija na neki način i sebe, ubija u stonovitom smislu i malog Isusa, koji je, začevši se i rođivši se prije dva tisućljeća, došao da nas oslobodi i spasi, da ljudi imaju puninu života, da se međusobno poštuju i ljube, kao što su to činili i članovi njegove nazaretske obitelji i kao što to čine članovi obitelji Presvetog Trojstva.

Troje iz Nazareta ostat će pred očima svih kršćana i svih ljudi dobre volje kao primjer pravog obiteljskog života i kao poticaj na nasjeđovanje. Taj primjer neka lebdi pred očima naročito katoličkim laicima (svjetovnjacima), o čijem ćemo zvanju i poslanju u Crkvu i svjetu još govoriti u 1987. godini, kada se u Rimu održava redovita Bliskupska sinoda s tom tematikom.

S imenom Isusa, Marije i Josipa u srcu i na ustima ćemo božićne blagdane. S njima ćemo, nadamo se, dočekati i čas smrti.

Isus hoće da Ga zovemo prijateljem

Priredio: Rudolf BRAJČIĆ

Isusovo srce puno je ljudskih osjećaja, ali jedan je osjećaj glavni, i to onaj oko kojeg su okupljeni i u čijoj su službi svi ostali njegovi osjećaji. To je osjećaj prijateljstva prema nama.

Isus svoje apostole izričito naziva svojim prijateljima: »Kažem vam, svojim prijateljima, ne bojte se!« (Lk 12, 4–7) On daje svoj život za nas iz prijateljskih pobuda (Iv 15,13–15). Isusova ljubav je prijateljska, vjerna i požrtvovna i On ljubi sve do kraja. Sve što je Njegovo, pripada i nama: i nebeski Otac, i Duh Sveti, i Marija i Josip. Svi su oni ne samo Njegovi nego i naši: naš je Otac nebeski, naš je Duh Sveti, naša je majka Marija, naš je duhovni otac Njegov poočim, sv. Josip. Ovo je pak Njegova vrhunska prijateljska molitva: »Oče, htio bih da oni koje si mi dao budu gdje sam ja, zajedno sa mnom, da promatraju slavu, koju si mi dao, jer si me ljubio prije postanka svije-

ta.« (Iv 17,24) I uslišan je!

Nikakve tajne nije pridržavao za sebe. Sve nam je otkrio. Otkrio nam je svoje srce do dna: »Nazvao sam vas prijateljima, jer vam saopćih sve što sam čuo od Oca.« (Iv 15,15) Zna da se prijatelji sastaju na zajedničke gozbe (Lk 14, 12–16), pa i On čini tako sa svojim prijateljima. Dapače, obećaje im svečanu gozbu u vječnosti (Lk 12,16). Zna da se prijatelj utječe prijatelju i u nezgodno vrijeme. Ali On i od nas očekuje slično ponašanje (Lk 11,5–8). Zna On da prijatelji mogu postati i nepouzdani, pa Ga Petrovo zatajenje ne iznenaduje (Lk 22,34).

Njegova veza s Lazarom i Lazarovom kućom je prijateljska: »I sestre poslaše k Isusu glasnika da mu rekne: Gospodine, bolestan je onaj koga ljubiš.« (Iv 11,3) Isus ga doista smatra prijateljem: »Naš prijatelj Lazar spava (mrtav je!), ali ja idem da ga probudim!« (Iv 11,12) A

kada je nad Lazarovim grobom zaplakao, jednodušni je komentar bio: »Gledaj kako ga je ljubio!« (Iv 11,25) U Betaniji kod Marte i Marije osjećao se kao doma (Mt 21, 17). Drago Mu je bilo k njima se navratiti (Lk 11,38,42; Iv 11,17).

Za mnoge od nas prijateljevanje sa ženama kao da je nešto zabranjeno. U Isusovo vrijeme takvo je osjećanje bilo još dublje uvrijezeno. Žena nije s mužem javno izlazila, a još manje bila je u društvu kojeg putujućeg učitelja. A ipak znamo da su žene pratile Isusa na apostolskim putovanjima, brinule se za Nj i za apostole (Lk 8,3). Znamo im i imena: Marija Magdalena, Ivana, Suzana i druge. I pod križem je uz Mariju još jedna žena, Zene ga pokapaju i oplakuju kod groba (Mk 16, 1–4). Njima se prvima i ukazao nakon uskrsnuća.

Srce Isusovo je naš najvjerniji prijatelj.

Opet kod Srca Isusova

Prošlog ljeta, veliko mnoštvo okupilo se u francuskom gradu Paray-le-Monial-u, u kojem se prije 300 godina objavio Isus s plamenim Srcem svetoj Margareti Alacoque. Tijekom tog razdoblja nijedan mudrac nije zadovoljio ljudsko srce, nego su ga svi samo zavodili, trovali ga lažima, vukli ga u nevjeru i svaki nemoral. Posebno je stradalo mlađe ljudsko srce. Ipak smo svjedoci da se mlađe nije mogla smiriti ni u alkoholu, ni u drogi ni u seksualnim uživanjima, pa teško prevarena sve više srće u samoubjstvo, jer ne vidi smisla ljudskom životu. A već su i prije mnogi iskusili, da je ljudsko srce nemirno, dok se ne smiri u Bogu!

Punih pet dana u svetištu Srca Isusova okupljale su se tisuće djece, mlađica i djevojaka, bračnih drugova, mlađih obitelji i starijih osoba. Svi se okupljaju oko Srca Isusova, koji je jedini pravi Učitelj (Mt 23,8); Učitelj istine, koji odbacuje laž i svako zlo, Učitelj ljubavi, koji je protiv svake mržnje, Učitelj milosrda, koji daje snagu za oprštanje te liječi rane grijehom zadane, Učitelj koji na zlo odgovara dobrim, Učitelj blaga i ponizna Srca pred koga smiju doći svi nevoljnici, svi grešnici slobodno poput male djece, da se smire, da se s Njim pomire u iskrenoj ispovijedi, da Ga prime u

očišćenu dušu, da Mu se poklone kao svome Bogu i jedinom Spasitelju, jedinom Utješitelju.

Narod Božji, zalutali i izmučeni pojedinci iz svih naroda, svih rasa, svih staleža i svake dobi našli su se uz Srce Isusovo i pet dana provedli u ozračju Njegove ljubavi i milosrda. Mnogo, mnogo mlađeži pristupalo je sakramentu ispovijedi, pomirilo se s Bogom, s bližnjim i sa svojom savješću. Pred izloženim Presvetim Sakramentom mnoštvo se danju i noću okupljalo na tihu klanjanje, na tihu molitvu, hvalbenu, prosnu, zahvaljuju. Bijaše i ganutljivih pomirenja kroz suze. Mnoštvo je bilo potreseno Isusovim riječima iz Evandelja, iz misne Žrtve, iz Hostije, u kojoj su primili Isusa, živog Boga. Alkoholičari, bludnici, drogaši, skitnice pomiješani s onim vjernicima koji nisu teško izdali Srce Isusovo, svi do nogu Učitelju. Tijekom triju stoljeća mnogi su lažni proroci zavodili svijet, pa kao plodovi zavodenja dodoše toliki ratovi, tolike brutalne mržnje, osvete, mučenja, patnje, krv i suze. Pa toliko takvih i javnih grijeha, bračnih rastava, kontracepcije, pobačaja, očaja. Nijedan mudrac nije mogao donijeti sreću ljudima. Opet je Krist počeo privlačiti zalutale, koji su kao ovce bez pastira u pustinji ovog svijeta. On ne diže šaku da uđa-

ri, nego miluje svojom milosrdnom rukom sve koji mu se priključe. Ne lomi šata pa ni nad kim. Sve prima, svima oprašta koji iskrena srca dođaze k Njemu. Sve tješi, sve hrani svojim Srcem, svojom Krvlju.

Dobro bi bilo, da se i mi u našim prilikama sjetimo tristote obljetnice, velike objave ljubavi, da se zamislimo, da se skrušimo, da se svi vratimo sa stranputica da se vratimo na pravi put koji vodi k Srcu Isusovu. Da svi ojačamo svoju vjeru, da ispravimo sve što nije bilo u redu, da se prihvativimo kršćanskog života svi redom: djeca i mlađež, mlađi bračni drugovi, mlađe obitelji, da svi postanu Božja rasadišta života, a pogotovo duhovne osobe da budu vjernije Isusu, da savjesnije pružaju dobar primjer svima oko sebe. Srce Isusovo, spasenje svima koji se u Te uzdaju, smiluj nam se!

Srećko BOŠNJAK

PARAY LE MONIAL, BAZILIKA PRE SVETOG SRCA ISUSOVA

Darovi božanskog Srca

Isus nam je iz svog srca darovao božansku Euharistiju, sakramenat u kojem sa-ma sebe daje ljudima i kao trajnu žrtvu za sve nas od istoka sunčanoga do zapada, i kao novo svećeništvo. Darovao nam je veoma dragocjen dar, svoju Majku Mariju, da bude i naša Majka. Darovao nam je Crkvu-djeliteljicu plodova Otkupljenja, rođenu iz Njegova ranjenog Srca. Darovao nam je i Duh Svetog. Taj Duh izraz je Božje ljubavi.

Ostanimo u tom razmatra-nju uz riječi isusovca Jean-Marie Galot-a, profesora teologije na papinskom sve-učilištu Gregorijani u Rimu: »Isuse, Ti si došao na zemlju po Duhu Svetom. Duh Sveti oblikovao je Tvoje tijelo pod srcem Djevice. Duh Sveti dao Ti je Srce da nas mog-neš ljubiti. Duh Sveti ravnao je Tvojim rastom. Po Duhu Svetom Ti si prihvatio svoje poslanje. Duh Sveti sišao je nade Te u novom krštenju, učinio Te je navjestiteljem Evandelja siromasima, te no-siocem zdravlja i spasenja nevoljnima. Po Duhu Svetom dovršio si svoje poslanje. Poslao si nam Duha Svetoga na prve Duhove da od nas stvori veliku zajednicu, u kojoj će svaki biti Tvoj svjedok. Po Duhu Svetom Ti i danas dolaziš u svijet. Ti nas vodiš naprijed, da odu-ševljeno širimo Tvoju poruku i Tvoj život.«

Srećko BOŠNJAK

Obiteljska molitva

MAJKA S DJETETOM U MOLITVI.
FRESKU IZRADIO J. KLIJAKOVIC

Gospodine Isuse, Ti ljubiš svoju Crkvu savršenom ljubavlju. Dao si svoj život, Život Sina Božjega, da Tvoja Crkva bude sveta i bez mane pod Tvojim okom, da živi u ljubavi. Zagovorom Djevice Marije, Tvoje i naše Majke, koja je utočište grešnika i Kraljica obitelji sa sv. Josipom, njezinim svetim zaručnikom i Tvojim hraniteljem, molimo Te da blagoslovиш sve kršćanske obitelji.

Obnavljaj trajno u njima izvor blagoslova po sakramentu Ženidbe. Pomaži mu-zeve da budu, poput sv. Josipa, ponižni i pouzdani po-moćnici ženama i djeci.

Pomaži po Djevici Mariji sve žene da sačuvaju trajnu ljubav i strpljivost prema mu-ževima i prema djeci.

Pomaži djeci da budu poslušni roditeljima, da se daju voditi od svojih roditelja u ljubavi, da im budu poslušni, kao što si Ti, Isuse, bio poslušan Majci Mariji i hranitelju Josipu u Nazaretu, i kao što si uvijek bio u sve-mu poslušan svom nebeskom Ocu.

Neka sve obitelji budu uvi-jek sve više složne i ujedi-

njene, kao što je Crkva uje-dinjena s Tobom u ljubavi Oca nebeskoga i u zajedniš-tvu Duha Svetoga.

Molimo Te, Isuse, za obi-teљi koje su zavađene, podi-jeljene ili rastavljene. Molimo Te za djecu ranjenu u srcu i duši, i za djecu ozlojedenu. Daj im svoj mir! To Te molimo po zagovoru Tvoje Maj-ke Marije.

Neka njihov križ bude plo-dan! Pomoži im da svoje ne-volje sjedine s Tvojom mu-kom, s Tvojom smrću i s Tvojim uskrsnućem.

Tješi ih sve u njihovim kuš-jama. Izlijeci sve rane njihovih srdaca i njihovih du-ša.

Svojom ljubavlju budi pri-sutan svima! Onima, koji su primili sakramenat Ženidbe, podaj milost da iz tog sa-kramenta crpe snagu za život i da budu vjerni za spas svoje obitelji.

Gospodine Bože, preljubljeni Oče, koji si bogat milo-srdjem, po svom Duhu ujedini u Isusu i Mariji sve obi-teљi da jednog dana dode-mo svi u Tvoju vječnu radost. Amen!

Preveo: Felix VIŠNJIĆ

MARIJANSKI MOZAIK HRVATSKE POVIJESTI

Majka Božja Volavska kod Jastrebarskog

Piše: Ante KATALINIĆ

Početke ovog prastarog Marijina svetišta možemo tražiti već tamo u dalekom 12. stoljeću, prije 800 godina.

Potpuno točni podaci o ovoj Gospinoj crkvi dolaze nam iz prve polovice 14. stoljeća. Naime, u popisu župa zagrebačke biskupije, od godine 1334., čitamo: Item sanctae Mariae de Volaula. Radi se o Gospinoj crkvi u Volavlju. Međutim, prije toga, već godine 1261. u jednoj ispravi zagrebačkog kaptola spominje se Martin, svećenik crkve sv. Marije od Podgorja. Onaj čitav kraj zove se Podgorje, jer mu se na zapadu dižu planine, a u tom Podgorju, u onim davnim vremenima, postojala je samo jedna crkva sv. Marije, ona u Volavlju. Prema tome, ta vijest iz godine 1261. odnosi se na Volavsko svetište. Dapače, možemo poći još dublje u prošlost. Godine 1201. hrvatsko-ugarski kralj Emerik izdaje ispravu o međama kaptolskih posjeda. U toj ispravi nalazimo i ove riječi: Item in villa Podgoria prima meta iuxta fluvium Volaula...; dakle, govoreći o međama, spominje: »Prvi biljeg u naselju Podgorje uz rijeku Volavčicu«. Naselje

nije moglo biti bez crkvice, a tu druga crkvica ne dolazi u obzir osim Marijine. Isprava je pisana god. 1201. Znači da početke Gospina svetišta u Volavlju moramo prebaciti barem nešto prije te godine, t.j. u 12. stoljeće.

SLIKA MAJKE BOŽJE S DJETETOM ISUSOM NA VELIKOM OLTARU GOSPINA SVETIŠTA U VOLAVLJU, POTJECE IZ PRVE POLOVINE 12. STOLJEĆA

Poslije one prastare zagrebačke (Vicus Latinorum) crkve sv. Marije, koja je nastala u 9. ili 10. stoljeću, još u vrijeme narodnih vladara, a koja se nalazila na mjestu današnje zagrebačke katedrale, dakle, poslije te

crkve ovo svetište Majke Božje Volavske bila bi najstarija nama poznata Marijina crkva u sjevernoj Hrvatskoj. Razumlje se, prvotna zgrada bila je više puta ili iznova građena, ili nadograđivana i popravljana.

Da su stari Hrvati izabrali baš ovo mjesto da tu sagrade crkvu Majci Božjoj i da tu crkvu tijekom stoljeća pretvore u Marijino svetište, neće nam biti čudno, ako samo jednom posjetimo Volavljie i Gospinu crkvu. U sred ravnicu, uvijek plodne i uvijek zelene, na mjestu gdje rijeka Volavčica svojim bistrim vodama vijuga između lipa, akacija i vrba sad lijevo sad desno, u susjedstvu seoskih kuća i mlinova nalazi se Marijin hram, Marijino prebivalište među vjernim i odanim narodom. Da su tu kroz duga stoljeća u toplim mjesecima dolazili proštenjari sa svih strana, lako je shvatljivo, jer je mjesto posve pristupačno, vode za osvještenje u Izobilju, a krošnjati stabala za odmor napretek.

Na početku je tu bila mala srednjovjekovna zavjetna kapela, ali kasnije, kad je došla pod patronat glasovite obitelji Erdedi, kojih je sjedište bilo u nedalekom Jastre-

barskom, kapela je pomašla prerasla u prilično veliku crkvu. Prva crkva sagradena je u gotskom stilu, a poslije, kako je nadogradljivana i pravljana, prevladao je renesansni stil, nadalje barok. Obnovljenu crkvu posvetio je zagrebački prepozit, beogradsko-smederevski naslovni biskup Stjepan Puc, dana 20. srpnja, 1759., na čest Gospoj Snježnoj. Prije te posvete crkva je nosila naslov Velike Gospe. Pobočno u crkvenoj ladi su oltari sv. Stjepana i sv. Triju kraljeva, iz 17. stoljeća. Monumentalni glavni oltar iz početka 18. stoljeća darovao je grof Mirko Erdedi. Stari Gospin kip iz 16. stoljeća bio je premalen za onako veliki novi glavni oltar, pa su na nj stavili lijevu veliku Gospinu sliku koja potječe također iz prve polovice 18. stoljeća. U davanju crkve odlikovali su se grofovi Mirko, Aleksandar i Juraj Erdedi, a čuvanje i upravljanje crkvom bilo je kroz duže razdoblje povjereno franjevcima jastrebarskog samostana. U posljednje vrijeme otkrivene su na nutarnjim i vanjskim zidovima srednjovjekovne kapele veoma lijepo freske, koje se spominju u izvještajima iz godine 1668., kad je srednjovjekovna kapela bila još netaknuta. Danas svetište Majke Božje Volavske spada pod župu Petrovinu.

U prvoj polovici 18. stoljeća uz južni zid crkve sa građen je veliki otvoreni trijem, čije kroviste počiva na masivnim kamenim stupovima. Početkom našeg stoljeća trijem je zatvoren zidovima i spojen s crkvom.

Proštenja se u crkvi održavaju na Veliku i Malu Gospu, na dan Gospe Snježne,

ali su najveća ona na uskršnji ponedjeljak, te na prvi i drugi dan Duhova. U prošlim stoljećima svetište Majke Božje Volavske bilo je veoma glasovito, dolazio se tamo na proštenje iz dalekih krajeva. Još godine 1866. posvjedočuje tadašnji župnik da svake godine u Volavlje dolazi do 30.000 proštenjara, i to iz 8 biskupija: zagrebačke, đakovačke, srijemske, senjske, modruške, zadarske, lavantske (mariborske) i križevačke. Osobito su rado Gospo dolazili njezini štovatelji iz Generalskog Stola, Tounja i drugih mesta senjske biskupije. Redovito su dolazili također katolici istočnog obreda, valjda iz susjednog Žumberka. Zabilježeno je da su u Volavlje radio hodočastile žene nerotkinje, da od Majke Božje isprose dar majčinstva. O tome nam se diskretno govori i u ovoj prekrasnoj narodnoj proštenjarskoj pjesmi iz Biće Krajine, koju ovde donosimo (priopćio dr Krešimir Mlačić):

Šetala se lepa Ana
K Majki Božji na Volavlje,
Na Volavlje na prošćenje.
V rokah nosi dva duplera,
Sastanu ju dva angela.
Pitaju ju dva angela:
»Kamo ideš lepa Ane?«
Govorila lepa Ana:
»Ja si idem k Majki Božji
Na Volavlje na prošćenje.«
Govorila dva angela:
»Ne hodi tam, lepa Ane!
Jer su tamo hudi ljudi,
Hudi ljudi, bistre vode,
Bistre vode, hudi bregi.«
Govorila lepa Ana:
»Vere idem dva angela!
Brege ču ja prehoditi,
Vodu ču ja pregaziti,
Ljudem ču se ukloniti,
Prošćenje ču zadobiti.«
Kada ona na Volavlje,
Crkva joj se otvorila,
V oltar metni dva duplera.
Govorila Majka Božja:
»Kaj ćeš imet, lepa Ane?«
»Ja te prosim za prošćenje,
Ja si prosim dva sinova.«
Govorila je Marija:
»Z Bogom, z Bogom, lepa

Ane!

Prošćenje si zadobila
Zadobila dva sinova!«

POGLED NA GOSPINO SVETIŠTE U VOLAVLJU PREKO SPOREDNOG ULA
ZA SA JUGOZAPADA

Isusovac Friedrich von Spee dao život za bližnjega

O. FRIEDRICH VON SPEE

Prošle godine (1985) njemački su katolici govorili i pisali u počast isusovca Friedricha von Spee, a pri-godom 350-godišnjice njegove smrti. Kronika za njega piše da je bio sveta života. Spomenimo se njegovog velikog primjera i mi Hrvati-katolici, spomenimo ga se tim više što, po milosti Božjoj. Družba Isusova i u Hrvatskoj veoma zasluzno djeluje, i jer su njemački katolici veliki dobročinitelji mnogih u svijetu, pa i Crkve u Hrvata. Pater von Spee, osim toga, daje svojim primjerom odgovor na pitanje sve većih zahtjevnosti koje baš današnje vrijeme stavlja na svećenika.

Bilo je to u vrijeme tridesetogodišnjeg rata. Novine »Trierer Chronik« su zabilježile: »Nigdje nije bilo vjernosti ni vjere. Sve je obuzeo strah. Nestalo je strahopostovanja prema naslijedenoj religiji. Nestalo je obzirnosti prema prijateljstvu, vjernosti sklopljenim ugovorima.« Zar sve to bar donekle ne podsjeća i na današnja vremena? U to i takvo vrijeme ro-

dio se Friedrich von Spee, 1591. u Kaiserswerthu. Kao svećenik, isusovac, bio je profinjena pjesnička duša. Izvanrednim jezikom pretakao je svoje osjećaje i misli u stihove. Kazalo bi se pjesnik rođen za mir. Njegovi stihovi još su i danas najpoznatije i najomiljenije crkvene pjesme u Njemačkoj. Međutim, njegovo vrijeme nije bilo mirno. Bilo je to vrijeme otpada od Crkve, vjerskih ratova, tridesetogodišnjeg rata, kuge itd. Premda pjesnička duša, profesor filozofije i moralne teologije u Kölnu, Paderbornu i Trieru, pater von Spee odlazi u zatvore kao isповjednik zatočenih i proganjениh, obilazi bolnice. Sam previja ranjenike iz bojeva između njemačkih i francuskih trupa, bez obzira da li se radi o Nijemcu ili Francuzu. Za neprijateljske francuske zarobljenike skuplja odjeću i zauzima se da budu pušteni na slobodu. Zalaže medu bolesne i dvori ih, osobito one zaražene nekom vrstom kuge. Medu njima se i sam zarazio te kao žrtva

ljubavi prema Bogu i bližnjemu umire 1635.

U našim vremenima kada su napose potrebni veliki primjeri, zamislimo se i nad primjerom Friedricha von Spee. Razmislimo o tome koliko smo mi pripravni dragovoljno se žrtvovati i izvan naših dnevnih obveza i naših staleških dužnosti. Staro je pravilo duhovnog života, da ćemo samo onda sigurno napredovati ako kreнемo korak naprijed iz prosječnosti.

Kad sam prošlog ljeta boravila u Saveznoj Republici Njemačkoj, kazala sam jednom njemačkom svećeniku da ću u katoličkoj štampi u Hrvatskoj napisati nešto u čast isusovca von Spee i da to bude duhovno cvijeće za uređeni grob patra von Spee u isusovačkoj crkvi u Trieru. Njemački svećenik odgovorio mi je kratko ali veoma duboko: »Da, Pater von Spee je znao da se svaki čovjek mora bar truditi da postane svet!«

Slava Ana LONČAREVIĆ

Kruh i pomirenje

Euharistijska Pričest posebna je hrana krštenih i krizmanih. Nema ozbiljna kršćanskog života bez česte Pričesti. Kao što svaki dan hranimo svoje tijelo tjelesnom hranom, tako moramo hraniti i svoju dušu Sakramentom, u kojem se sam Bog daruje duši. Za božanski život potrebna je božanska hrana. U crkvenoj povijesti bilo je razdoblja, kad se Pričest rijetko primala. Poznato je, kako je sveta Terezija od Djeteta Isusa u Lisieux-u živo željela da se što češće pričešće jer je shvatila, da Isus u svetim hostijama nije stavljen u ciborij da ostane zatvoren u tabernakulu. Znala je, kako je kruh života hrana za kršćansku dušu. Euharistija nije nagrada za svetost, nego je hrana za raskajane grešnike, božanska snaga koja nas ima pomagati da nadvladamo zle sklonosti, da ne posnemo ponovno u grijehu. Nije potrebno čekati da postanemo savršeni da bismo se smjeli približiti sv. stolu i blagovati božansku hrani.

Papa sveti Pijo X. preporučio je da djeca što prije

pristupe Pričesti, a odrasli da se što češće pričešće. Od tada se vjernici odgajaju, da što češće blaguju posvećenu hostiju u kojoj se nalazi živi Krist, kako bi uspešnije nadvladavali napasti svih vrsta, koje navode kršćansku dušu na grijehu. U naše vrijeme Crkva je čak ublažila euharistijski post, tako da se samo jedan sat prije Pričesti ne smije ništa jesti ni pitи, osim naravne vode. Ali Pričest ne smije nipošto postati prazan običaj, niti je se smije primati da se nekome dopadeš, ili da glumiš pravednika, a u duši nosiš težak grijeh.

Ne smiju se, naime, zabraniti ozbiljne riječi sv. Pavla, što ih je u svoje vrijeme uputio kršćanima u Korint: »TKO GOD JEDE KRUH ILI PIJE IZ KALEŽA GOSPOD NJEGA NEDOSTOJNO, BIT ĆE KRIVAC TIJELA I KRVI GOSPODNE. NEKA SE, DAKLE, SVATKO ISPITA, PA TADA NEKA OD KRUHA JEDE I IZ KALEŽA PIJE. JER TKO JEDE I PIJE, AKO NE RAZLIKUJE TIJELA, OSUDU SEBI JEDE I PIJE.« (1 Kor 11,27-29)

Da se kršćanin mogne pričešćivati, mora biti duhovno živ, živ božanskim životom krštenika, koji se hrane Kruhom života. Klica božanskog života primljena u krštenju može se razvijati, ali može i zakržljati, može uvenuti, može i umrijeti u nama. Svaki smrtni, teški grijeh svjesno i s pristankom volje učinjen protiv Božjih zapovijedi, ubija božanski život u krštenim dušama. »Vi ste moji prijatelji, ako činite, što sam vam zapovjedio», rekao je Isus svojim apostolima na Zadnjoj večeri (Iv 15,14).

Dakle, svaki smrtni grijeh prekida prijateljstvo s Bogom i takav grješnik postaje Božji neprijatelj te ne smije pristupiti Sakramantu ljubavi. Kad je božanski život u duši ugašen, nije više moguće primiti božansku hranu spasenja. Tjelesni mrtvac ne jede i ne piye! Duhovni mrtvac se ne pričešće. Ne smije se pričešćivati dok je Božji neprijatelj.

U svojoj dobroti Isus je ustanovio sakramenat Pokore, koji je u stanju vratiti božanski život u mrtvu dušu, koja se iznevjerila Bogu. Taj sakramenat Pokore, Pomirenja, Ispovijedi Isus je ustanovio za oproštenje grijeha, za uskrsnuće duše na božanski život. Taj sakramenat opravlja ne samo smrtnе grijehе, nego i sve ostale luke grijeha i slabosti koje doduše ne uništavaju božanski život kao što to čine smrtni grijesi, ali ipak oslabljuju taj život, koji Bog daje u svom smilovanju, u svojoj ljubavi. Dakle, s čistom dušom pristupajmo k pričesti, a nečistu dušu operimo u Ispovijedi, kad je to potrebno. I zahvalujmo Isusu što nam je ostavio ta dva velika dara za našu dušu, za naše spasenje.

Srećko BOŠNJAK

BOG - ČOVJEK

Bog je neizreciva tajna i nema smisla očekivati od ljudske riječi da je izreče.
Na raskršću putova prema Bogu sotona postavlja svoje semafore, a čovjek svoju oholost.
Boga treba vječno otkrivati — nikad bezrazložno odbaciti. Poštenije je priznati nepoznavanje Boga, nego jednostavno, bez znoja, izreći »ne vjerujem«.
Bog ti lako uzme pamet, čovjek novac, a vrag poštenje.
U zaglušnoj buci ljudske galame ne čuje se šapat Boga — a to je kobno za milijune i milijarde.
Tko Bogu krade, okrast će Državu i Crkvu.
Na šahovskoj ploči života Bog čovjeka drži u mat položaju — ali mu je uvijek spremam ponuditi remi.
Bezbrojni su bogovići kojima otac nije BOG.
Bog je nepodmitljiv — bojim se za one koji su navikli na vječno podmićivanje.
Siledžije i Bog žive odvojeno.
Ako nisi kadar očima gledati u sunce, kako bi mogao istim očima gledati Boga — Sunce nad svim suncima?
S vragom u koštač — s Bogom u zagrljaj, vjernički je posao.
Dobro je da se Boga ne može potkupiti novcem — tješi se sirotinja.
Nakon devetnaest stoljeća i danas neodređeni zatvaraju Bogu vrata i prozore.
Budi dobar s nebesima kad ti je dobro, da ti bude Bog dobar kad nadode zlo.
Ako na ovom svijetu posjeduješ sve — što ti onda smeta Bog na drugome svijetu?

* * *

Čovjek je zemaljsko dijete nebeske domovine. Plemenit čovjek nikada nije bremenit.
Ako je čovjek sam sebi svrha, divan je to humanizam u kaosu modernih zabluda.
Maloga čovjeka redovito nagrađujemo lupanjem po ledima.
Neki su podigli čovjeka tako visoko da iznad njega nema više mjesta za Boga.
More skriva svoje tajne — čovjek svoje grijeha.
Ako se neki čovjek hvali da je svestran, onda pametni znaju da je površan. Čovjek bez savjesti nalikuje noćnoj aveti.
Dug je put od kriminalca do čovjeka. Što čovjek manje zna — lakše ga se kupi i proda.
Propalica uvijek propada — pošten čovjek samo jednom.
Čovjek naliči morskom valu: nastaje — udari — nestaje.
Kada se čovjek gasi — počinje da se plavi.
Najljepši čovjek ostaje najljepši kada sve prašta.
Čovjek s kojim ne možeš radosno sjesti za pun stol nije za tebe ni čovjek, a kamoli tvoj bližnji.
Mali čovjek i nema neprijatelja. Danas pogotovo treba čovjeka hranići vječnim istinama, a ne pilulama.
Što vrijede sve novčane revalvacije ako čovjek stalno devalvira?
Dobri živci, dobar san i dobar tek — tri su uvjeta za razvitak dobrog čovjeka.
Čovjek je sve grbaviji — društvo mu na leđa tovari svoje dugove.
Ljepote vješamo na čovjeka — čovjeka na uže. Često čovjek progleda u trenutku kada mora zadnji put zaklopiti oči. Čovjek je tako velika nepoznanica da u njemu i oko njega ima posla za Državu i Crkvu.

AFORIST

Krist daje smisao našem životu

Veliki prijatelj mlađeži, Ivan Pavao II. govorio je u rujnu 1985. godine u najmanjoj državi Evrope, u Liechtensteinu pred mnoštvom okupljene mlađeži. Naglasio im je da Krist daje smisao našem životu. Iz tog Papina govora donosimo veći dio, jer je vrlo poučan i koristan za sve, a osobito za našu mlađež.

„...Veliča duša moja Gospodina! Djevica Marija tako započinje svoj hvalospjev Božjoj veličini. Bog je velik kao Stvoritelj jer je stvorio svemir. Ljepota svemira očarava i pokazuje nešto od veličine samoga Boga Stvoritelja.

Bog je velik u povijesti čovječanstva. On čini da se narodi pojavljuju i prolaze. Izabrani narod iz ropstva uvođi u obećanu zemlju.

Bog je velik u životu pojedinih osoba, velik je u životu same Djevice Marije i velikog mnoštva svetaca i svetica koji uđe u povijest kao uzori koji rasvjetljaju naš put.

Bog je velik u svom bivstvu i u bivstvu svakoga od nas. Pozvao nas je na život i svakog časa daje nam sve što jesmo i što imamo i pozivlje nas da živimo u vječnom zajedništvu s Njim.

Vaš predstavnik reče, kako je vama teško vjerovati u Božju prisutnost u vašem životu. Osobito ako vas pogodi neko zlo ili ako izgubite dragu biće. Istina, teško je

pitanje: ako je Bog tako velik i moćan, pun ljubavi prema nama, gdje je On kad se muke i patnje sruče na nas?

Uzdisali su s takvim pitanjima u Auschwitzu, u Hiroshima, u Nagasakiju. — Gdje je Bog, kad djeca gladuju, kad se ljudi i žene muče, kad mlađe puna nade, iznemogla i klonula, mora podleći? Dok stvaranje otvara naše oči o postojanju Boga, o Njegovoj mudrosti, o Njegovoj moći i o Njegovoj dobroti, zlo i trpljenje kao da zamračuju Njegovu sliku. Posebno u svagdanjoj drami trpljenja nevinih.

Kako je na to pitanje teško odgovoriti, dolazi u kušnju naša vjera, osobito kad se radi o trpljenju koje se ne može do kraja rasvjetliti i razumjeti, osim po vjeri. Prve strane Biblije uče nas da Bog bijaše sve stvorio i da sve bijaše dobro. Zlo i sve nevolje dodoše na svijet po izvornom grijehu.

Prvi čovjek zloupotrijebio je svoju slobodu i udaljio se od Boga! Htio je biti kao Bog, ali bez Boga! Sve patnje na svijetu vuku korijen iz ovog nereda, koji je sam čovjek prouzrokovao.

Bog dopušta zlo u čovjeku i među ljudima, jer poštuje čovjekovu slobodu. Ali Bog znaće i zlo okrenuti na dobro.

To ljudi mogu uvidjeti uvek kada su u nevolji. Bog nije samo velik kao Stvoritelj, Bog je velik i kao Ot-

kupitelj. Bog je velik u svoje milosrdju. On se posebno brine za ponižene i potlačene.

Ali, kako nas Bog spašava od zla? Otkupljenjem koje poduzima Isus Krist. Po svojoj nedokučivoj ljubavi Bog postaje „Bog s nama“. Preuzima na sebe našu sudbinu. Svojom pokornošću liječi našu nepokornost, svojom ljubavlju ispravlja manjak naše ljubavi. Svojom mukom i svojim križem briše našu krivicu, naš grijeh. Svojom smrću zasluguje nam novi život, vječni život.

Na pitanje o smislu trpljenja i o smrti u našem životu, Isus Krist daje nam najbolji odgovor što ga čovjek sam ne može pronaći.

Kristov križ odgovara na pitanje o smislu trpljenja, a Njegovo uskrsnuće na pitanje o smislu smrti. Gledano izvana, smrt nevinog Isusa potpuno je besmislena. Gledajući, naprotiv, očima vjere, shvaćamo da Njegovo trpljenje ima otkupiteljsku moć i smisao.

Gledajući površno, i samo na prvi pogled, smrt je jača od života. Ali budući da je Isus uskrsnuo, shvaćamo očima vjere, da postoji Život jači od smrti. Po križu i uskrsnuću, Krist je postao za nas Onaj koji nas spašava od moći grijeha i smrti.

Tako trpljenje ne treba zasjeniti naš pogled na Boga, nego naprotiv, patnja može postati znak posebne Božje prisutnosti u našem životu i poziv da slijedimo Krista na prisniji način.

Bog je velik kao Stvoritelj i kao Spasitelj, ali Bog je još velik po Isusu Kristu u Njegovoj Crkvi. Krist jest i ostaje uvek prisutan u Crkvi. Unatoč svim njezinim manj-

kavostima, Crkva vam sa si gurnošću navješće Božju ri-ječ. Crkva vam daje da se po sakramentima najtješnje susrećete s Kristom. Crkva vam pomaže u kušnjama da izgrađujete svoj život na ljudski i kršćanski način.

Ne samo nedjeljom, nego i u druge dane, ljudi moraju nešto osjetiti iz svoje vjere. U društvu, koje često ne misli i ne radi kršćanski, potrebna je hrabrost da čovjek ostane kršćanin. Imajte tu hrabrost! Možda ti se rugaju što ideš u crkvu i što otvoreno ispovijedaš ono što se u crkvi naučava. Ne smeta! Za društvo tražite one koji misle kao i vi! Stvarajte zajednice, da biste mogli jačati svoju vjeru!

Pitali ste me o smislu života: Taj smisao nije neka ideja, neka misao, nije neka stvar. To je OSOBA! Zove se ISUS KRIST!

Ako želite ući u život, treba ići za Isusom Kristom! Krist daje smisao vašem životu u dobrom i zlim danima. Sigurno čete naći Isusa, ako dopustite da vas vodi Kristova Majka Marija*.

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Iz tame k svjetlu

Cesto nam se dogodi da se nademo pred nevoljom i patnjom, bilo svojom, bilo tuđom. Pa i sam Gospodin Isus za svoga zemaljskog života susretao se s različitim vrstama nevolja i trpljenja. Tako u evanđelju sv. Luke čitamo kako se susreo s teškom patnjom jedne žene, udovice, koja je u društvu drugih ljudi pratila na groblje svoga sina jedinca, Isusa je potresao taj prizor. Sažali se nad rastuženom majkom, zastavili pogrebnu povorku, pristupili nosilima na kojima je ležao mrtvac te dozove mlađica ponovo u život i vratile ga njegovoj majci. Sretne li majke!

Kad se mi nademo u sličnim prilikama, a nemoćni smo da za ucviljene bilo što učinimo, zamišljeni se pitanje: Zašto je Bog to učinio? Zašto je to dopustio? Bog koji nas ljubi, koji je naš O-tac te ima više srca za nas negoli majka za svoje dijete, a k tome je svemoguć, zašto ne sprječiti takve patnje? Ako je dobar, zašto dopušta da nevini trpe, a zlikovci bahato uživaju, služeći se na siljem, lažima, nepravdama, a do Boga i bližnjega ništa ne drže?

Ta velika i strašna pitanja ne postavlja si samo čovjek danas. Postavljao ih je uvek, koliko nam je poznato iz njegove mukotrpne povijesti, a o tome nam svjedoči i Biblija na bezbroj mjesta. Najizrazitije je valjda ono o pravednom Jobu — patniku. Taj veliki zašto?

postavljamo i mi kad vidimo djecu koja su ostala bez oca i majke, roditelji bez sina jedinca, muž bez žene, žena bez muža, zaručnik bez zaručnice itd. Moramo priznati da se nalazimo pred velikom tajnom, i sva mudrost svijeta nije nam kadra dati zadovoljavajući odgovor, isto kao što ga ne rješava bunt i psovka protiv Boga.

Kršćani imaju samo jedan odgovor, a to je Isus Krist, svjedok istiniti i vjerni. On je prihvatio patnju, tako tešku da mu se činilo kao da je i od Oca napušten, jer je vjerovao u rješenje. I našao ga je! Otac Ga je uskrisio od mrtvih. Nije mogao ostati pod grozotom smrti. Onaj koji je svima došao dati život. Ako je odgovor imao za sebe, ima ga i za nas, jer se s nama poistovjetio u sve-mu osim u grijehu, da nas oslobodi od svih posljedica grijeha, od svih tragedija. A što nam On nude? Da li samo život koji smo imali? Zdravlje koje smo narušili, svoje najdraže koje smo izgubili? Nuđa nam i daje mnogo više — samoga sebe i sve dobro u sebi, izvoru svakoga dobra. Taj Isusov odgovor nadilazi naše iskustvo. Mi ne možemo već sada u potpunosti doživjeti i osjetiti sve ono što nam je pravilo, ali nam daje znak da Mu možemo vjerovati, da Mu se možemo povjeriti. Vraćanjem u život sina jedinca u majke, učinio je nešto što nitko od ljudi ne može učiniti. Tako je pred očima našeg duha upalo svjetlo da bismo vidjeli izaci iz tame. On je Put kojim se ide, Istina za koju se živi, Život koji nas čeka.

Priredio: Felix VIŠNJIC

Sjena križa, svjetlo ljubavi

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Gospoda Elizabeta Kuželka koju svi zovu jednostavno tetu Beta, privlači svojom dobrotom svakoga tko je susretne. Kod svakog mog posjeta teti Beti udarao mi je u oči svečano uokvireni natpis na zidu u kuhinji: »BOŽJI BLAGOSLOV U KUĆI: Gdje vjera tu ljubav, Gdje ljubav tu mir, A gdje mir tu je vladar Bog, Otac doma svog!« Sve sam uvjereniji da je u tom kratkom tekstu sadržan sav njezin bogat duhovni život, te da taj natpis ne stoji na zidu samo kao ukras, već je tu zato da podsjeti svakog gosta da je Bog njegov gospodar i Otac, te da će imati mir u srcu i u obitelji samo ako Ga takvim priznaje.

BROJNA OBTELJ, A MAMA KATEHISTICA

Teta Beta češkog je porijekla, ali je rođena u Kruščici kod Bele Crkve 31. svibnja 1929. godine. Obitelj je brojila osmoro djece. Žive su još četiri sestre i jedan brat. Jedan joj je brat umro kad su mu bile tek dvije godine, drugi je poginuo u drugom svjetskom ratu, a treći je brat umro u pedesetoj godini života od srčanog udara 1984. godine. Samo dva mjeseca nakon njegove smr-

ti preminula joj je i dobra mama Antonija. Otac joj je umro već 1978. godine.

Budući da je njezina majka Antonija nekoć željela poći u samostan, lako je razumjeti da je teta Beta u svojoj obitelji primila dobar vjerski odgoj. No, kako u Beloj Crkvi nisu imali stalnog župnika, nije bilo ni redovitih svetih Misa. Svećenik je dolazio samo povremeno iz Beograda, sakramenat potvrde dijelio se tek svake sedme godine. Zato je svu vjersku pouku dobila samo od svoje pobožne mame.

ZIVOT KROZ MOLITVU I RAD

Kao djevojka, Elizabeta se zaposila kod jednog privatnog liječnika. Vršila je službu spremičice. Kad su se šezdesetih godina ona, mama, brat i jedna sestra preselili na Rijeku, zaposila se u riječkoj bolnici kao slastičarka. Na tom je poslu ostala sve do odlaska u penziju 1980. godine.

Najprije je s mamom i bakom bila u podstanarstvu na Trsatu, a onda su se preselili na Zamet, gdje su sagradili kuću. Brat se bio oženio, sestra se udala, i bili su zauzeti svaki svojom

obitelju. Elizabeta međutim nije se udavala, nego je bila desna ruka mami i baki, pogotovo kad su obje bile bolesne i stare. Mama i kći Beta bile su »jedno srce i jedna duša«, pa ni sad kad mi priča o pokojnoj mami ne može zaustaviti suza. Imao sam prilike upoznati i njezinu pokojnu mamu, i od nje sam saznao nešto više i o samoj teti Beti. Ta dobra mama nije ni u svojoj bolesti ispuštala molitvenik, odnosno krunicu, iz ruku. Njezin primjer slijedi sada tetu Beta kad je bolesna, kad ne može ništa raditi ni ikamo ići.

U SJENI KRIŽA, U SVJETLU LJUBAVI

Posljednjih godina Gospodin je pohađa i teškim križevima. Smrt bake, mame, brata — sve u relativno kratkom vremenskom razmaku, za nju je težak životni udarac, ali ona nipošto ne očajava. I sama dosta često poboljšava, čak i ozbiljnije. Prošle godine, uoči blagdana Velike Gospe, još je prihvatala svečanoj Misi zavjeta kod sestara Presvetog Srca na Drenovi, kad li noću pred sâm blagdan, krv joj poče šikljati iz nogu. Da bi zaustavila daljnje krvarenje, noge je vezala maramicama. No, najteže joj je bilo što za taj lijepi Gospin blagdan, i nekoliko nedjelja kasnije, nije mogla ići na svetu Misu. »Daj, Bože, zdravlja! Kad mogu idem, kad ne mogu ne idem, ali se onda molim kod kuće«, govori ona u svojoj jednostavnosti.

Još veća nevolja zadesila ju je na Spasovo ove godine. Već je bila izgubila prično krvi, noge su joj oticale, stanje je postajalo sve kritičnije, ali nije joj se dalo u bolnicu. Pristala je tek kad je osjetila jače šumove srca, a pojavila se i voda na plućima i oko srca. Tada više nije bilo odgadavanja. U bolnici je provela sve dane od Spasova do Tijelova. Na blagdan Gospodnjeg Uzašašća, čuvši da mora u bolnicu, molila je: »Isuse, Tvoj je dan danas, ako umrem, umrem...« Stanje je bilo jako kritično. Nije smjela ni s kreveta silaziti. U minuti 180 otkucaja srca. Kad je izašla iz bolnice 84 otkucaja.

»KAKO DRAGI BOG DAI!«

U bolnici na Sušaku puno su je posjećivali i donosili joj hrane, ali nije htjela ništa jesti. Morala je uzimati strogo dijetalnu hranu, posve neslanu. Ispriča joj je to bilo teško. Poslije se navikla. I dan-danas jede sve neslano. Čak i kruh. U bolnici se pridržavala tog propisa kako bi je što prije pustili kući. Kad je liječnicima govorila da bi lšla kući, oni su se šalili pa bi joj rekli: »Ići ćete još ove godine!« — »Ali, ja bih već danas. I danas je ove godine!« I eto je već na Tijelovo u crkvi. Uvjerenja je da svoje ozdravljenje ima zahvaliti Presvetom Srcu Isusovu.

Jesu li vam teške sve te patnje? — pitam je. »Te patnje, kako dragi Bog da. Ako treba u bolnicu, u bolnicu. Bolje kod kuće nego tamu. No, ako treba, treba!« Kad priča, plače. Suze same naviru na oči.

OSOBA VEOMA ZIVE VJERE I MOLITVE

Iz dosadašnjih češćih razgovora s tetom Betom uvjerio sam se da je ona osoba veoma žive i djelotvorne vjere. Sâm susret s njom, pa i kraći razgovor, snažno djeluje na sugovornika. Ona ne govori neku naučenu mudrost, već prenosi svoje životno iskustvo, svoje radosno življenje po vjeri, strpljivo i ponosno nošenje križa s Isusom Patnikom. Zanimalo me, ima li ona neke naročite nakane na koje prikazuje svoje patnje? Za koga se osobito moli? Iznenadio sam se. Ona ne isključuje nikoga. Počela mi je nabrajati: Najviše se moli i žrtvuje za svećenički podmladak, za nova svećenička i redovnička zvanja. Na tu nakanu daje i Mise služiti, najviše u Marijinu mjesecu svibnju, kada daje služiti slete Mise i za svoje pokojnike i za razne druge potrebe. Moli često za mir u čitavom svijetu, koji je danas tako ugrožen. Za one koji ne vje-

ruju, za bezbrojne grešnike da se obrate, da se ne u-propaste, da se okrenu Bogu makar u posljednjem času svog života, da se spase. Moli jednostavno za sve žive i mrtve, a nadahnjuje se na molitvama iz molitvenika. »Tu ima sve», uvjerava me teta Beta. Jako su joj na srcu naše obitelji u kojima danas vlada nesloga, često i razdor, te rastava brakova. Moli za njih da bi poštivali svetost braka i obitelji, da ne bude pobačaja itd. Svakog petka posti. Nakon što je malo prizdravila, odlučila je postiti i svaku prvu subotu u mjesecu. Taj post namjenjuje za svećenički podmladak i za svećenike.

Što biste poručili mladim čitateljima Glasnika? — upitam je na kraju.

»Da ne izgube vjeru, da bdiju nad sobom kako ih ne bi nitko okrenuo, odvratio od pravoga puta; da ostanu vjerni Isusu, jer bez Njega će im život biti jako težak. Na tu nakanu često molim i krunicu...«

VRAĆAJUCI LJUBAV ZA LJUBAV, »TETA BETA« BRINULA SE ZA SVOJU NEMOCNU MAMU ANTONIJU

Glasnikova priča

Smrt na pločniku

Piše: Aco VIDOVEČKI

Nakon razgovora sa staricom koja je pred svojim balonom u staračkom domu u mjesto cvijeća posadila kukuruz, nisam mogla zaspati cijelu noć. Razmišljala sam o onome što mi je ispričala i kako je dovedena sa sela u grad, u starački dom. Strašno su mi u ušima brujale riječi: »Na prijevaru sam dovedena iz svoje kuće.« Vratim se u svoju sobu i gledam svoju prošlost. Bilo mi je lakše kad sam vidjela da ja nisam u dom dovedena na prijevaru, jer sam bila sama ostala na svijetu.

Muž i sin poginuše u prošlom ratu i nije mi drugo preostalo već u dom kao tolići drugi i druge. I još jedno što me uznemirilo: ono njezino pitanje... »Vjerujete li vi u Boga...?« — Davno sam ja na to zaboravila, ali od onda, ne znam zašto, to pitanje neprestano traži odgovor u mojoj duši, nastojim ga potisnuti, no ono samo ulazi u moju savjest i neprestano nešto traži.

Sugovornica je napadno pogleda kao da je želi nešto pitati ili joj odgovoriti, ali nije dospjela, jer je slijedilo pitanje njoj: »Čujte, rekoste, da ste i vi u penziji, ali sama u svom stanu. Imate li djece? Ako da, zašto niste s njima? Ipak, ako je udvoje ljepše, onda je još

ljepše gdje ih je više.« Izvana pitanjima, njezina sugovornica otvorila je dušu i započeo: »Udala sam se mlada prije rata. Ja činovnica, muž činovnik. Uzesmo se iz čiste ljubavi, što se ono kaže, i bijasmo radosni i zadovoljni. Kao plod te naše ljubavi rodila nam se prva kćerka. Ali kakav užas za mene mladu majku. Dijete, željeno kao sunce i plod ljubavi, no, kad ga primih od sestre prvi puta da ga nahranim svojim mlijekom, doznah od uzbudene, da je djetetu jedna nožica kraća. Možete li zamisliti moju bol, koja sam bila još posve mlađa? Zahvatio me takav očaj, da nisam izgovorila ni jedne riječi, već pustih suze, da teku, teku. A one potekoše kao iz slavine. Padahu na lice tog jadnog, malog stvorenja i tek tada se trgnuh, kad primijetih, da moja mala djevojčica usnicama liže te slane suze što padahu na njezina lišca i usne. Pribrah se, privinuh je na grudi i nahranih mlijekom što je poteklo iz moje nutritine. A budući da nismo bili u mogućnosti sami se brinuti o njoj, nakon nekoliko mjeseci dadoh je baki, mojoj mami na selo i ondje je odrasla i svršila niže razrede škole. Nakon toga uzesmo je k sebi u Zagreb.

Poslije nam se rodila i druga kćerka. S koliko li strepnje očekivah njezin porod. Kako li mi je srce udaralo u prsima očekujući, da mi je sestra bolničarka donese i reče istinu o njezinu stanju. I kad je stigla s kćer-

kicom na rukama, kad ugledah njezino nasmijano lice i riječi:... Gospodo, mala je zdrava, normalna i tako dražesna...», mišljah, da će od veselja ponoriti. I sve je bilo lijepo, ali muž je morao u rat, živ se vratilo, no tada se propio. Dan na dan, noć na noć bilo je sve gore. Svada na svadu, ja sam ga preklinjala da se opameti, ostavi alkohol. On se na sve smijao, vrijedao me, pa čak i izudarao. Kad sam bila gotovo pri slomu živaca, tražila sam rastavu, jer on za nas uopće nije mario. I dobila sam je. Curice ostadoše kod mene, sva briga pada je na mene. Tako ostasmo same. Možete zamisliti: poratno vrijeme, nestasica živežnih namirnica, nema materijala za odijela, a plaće ne bogzna kakve. Slušateljica se opet trgla na riječ »Bog«, no sugovornica nastavlja ni ne primijetivši trzaj. »Koliko muka dok sam ih podigla na noge, davši im kruh u ruke. Srećom, od pođuća dobih dvosobni stan na otplatu, lijep, krasan. Tu, odmah preko Save. A vrijeme je teklo, za mene nesmiljeno, dok su curice rasle i narasle za udaju. Starija je dobila odmah nov stan, a sa mnom ostane mlađa sa zetom u stanu. Bilo nam je lijepo, pogotovo kad im se radio sinčić. Koliko sam ga voljela i tetosila. Bio je sva moja briga, jer sam u međuvremenu došla u penziju. S radošću sam kuhala, prala, peglala, brinula se za sve, a naročito za maloga, koji je napredovao, rastao i pošao u školu.

Jednog dana, a mali je već bio u višim razredima, predložio mi za vrijeme večere, da će mi kupiti jednosobni stan, uvjeravajući me, da će on meni biti dovoljan, a da će njima, poveća li se obitelj, biti taj dvosobni, komforni i te kako potreban. Onu sirotu prevarila, a me ne je ovdje prevarila majčina ljubav. Mislih u prvi trenutak kao i oni: njima treba, pa neka im bude, meni dosta, pa će biti dobro.

»A je li dobro, gospodo«, upita stanovnica doma, na-mještajući se na klupi. »Kad me se riješiše, a oni 'useliš' više im nisam bila potrebna. O većem broju djece ni govora, nekoliko putabili su kod mene, ali, kad mi se jednom zgodom narugaše i kćerka na jednu primjedbu odbrusila... 'a šta si utvaraš, stara'..., posvadali smo se i u svadi rastali. Otada me više ni ne posjećuju niti ja idem k njima, jer mi je srce ranjeno do dna. Mogu vam reći, da sam im oprostila, jer to od nas traži dobri Bog.«

I opet taj Bog... gotovo nečujno izgovori stara pensionerka vrpoljeći se na klupi, ali i odmah doda... »samo nastavite...« što je sugovornica i učinila.

»Kad sam lanske zime ležala bolesna, nije me nijedna došla posjetiti, iako starija kćerka stanuje kojih 500 metara od mene i koja je na žalost pošla u nezahvalnosti za mlađom. Jedva sam se izvukla. Eto, kako se i majčina ljubav može prevrati.«

»Kamo to vodi?« upita potresena slušateljka. »Kamo vodi ta nezahvalnost?« »No

kad već o tom razgovaramo, ispričat ću vam još jedan, ali ovaj put krvav događaj.«

Obitelj živi ovdje u Zagrebu, otac, majka i sin jedinac. Imali su kuću na kat. Ali dogodi se, otac naglo umre i ostadoše njih dvoje, majka i sin sami. Otac je bio u penziji, a sin je već polazio fakultet, napredovao i završio. Tko radosniji od majke, koja je, samo za nj živjela, za nj se brinula da mu budućnost bude što ljestva. Ako bude njemu, bit će i njoj, mislila je jedna majka koju je ljubav često tjerala na nemoguća odricanja. Ta nikoga više nije imala, ostao je samo on, njezin voljeni sin.

Upoznao je lijepu, zgodnu djevojku isto tako visoko obrazovanu, što se ono kaže. Dolazila ona u kuću i unošila svojim smijehom i mladenačkom prpošnošću radost među tako inače tihe zidove. I oženiše se jednog ljeta u ljetnog dana. Majka je sva cvala gledajući sreću svog voljenog sina.

Rodilo im se s vremenom dvoje djece, njezine unučadi. Sreća ostarjele majke još se uvećala. Uživala je gledajući one sitne očice i milujući nježna lišca. Prala ih je, kupala, hranila, milovala, mazila. Uzdignute glave vozikala ih je u kolicima na šetnju, pa kad bi koji od prolaznika krišom pogledao u kolica, htjela je svakome reći:... »Lijepo, zar ne? To je mog sin!« — I djeca nastoše, te podoše u školu. Dok su bili u nižim razredima dodjeliše im posebnu sobu, da mogu mirno učiti, a kasnije svako dobije svoju sobu. Ponekad bijaše joj samo dosadno i jednog dana zaviru u sobu »mališana« kako ih je nazivala. Kako li

se stresla, kad joj stariji vikne iz sobe... »Bako, ne smetaj me...!« — Potiho zatvorili vrata i suznih očiju povuče se u pustinju svoje sobe. A navečer još teži udarac, jer joj poslikje jela sin reče:

Mama, mama treba životni prostor. Meni radna soba, dečci također da ne spavaju gdje uče. Ti ćeš u dom. Sve je već sredeno. Rečeno, učinjeno i za nekoliko dana starija je smještena u sobicu doma s još jednom staricom, jer drugog izlaza nije bilo. Kako mirovina njezina bijaše premalena, sin nadoplaćuje 100 tisuća starih dinara. Nakon kratkog vremena, baki se pružila mogućnost, da bude sama u sobici i još preostali dio života proživi u miru, jer dvoje starih ljudi teško se prilagode jedno drugome.

Majka pozove sina i sva sretna govori kako će joj biti lijepo u svojoj sobi, ali da treba doplatiti ne 100 nego 300 tisuća starih dinara. Čuvši to, sin je planuo i s krikom dobaci, da on to ne može, jer su djeca narasla, treba se za njih brinuti i osigurati im budućnost. Možete li, gospodo, to zamisliti? Dvoje visoko školovanih ljudi! — Zalupio je vratima sobice, ostavivši razočaranu i do dna duše potresenu — svoju majkul Trčao je kao bez pameti s drugog kata i kad je stigao na ulicu do auta, najednom začuje krik, baci pogled prema domu i opazi: neko žensko bice leti točno na mjesto gdje je bio parkiran njegov auto.

Nekoliko sekundi leta, mukli udarac u pločnik i pred njim ležaše njegova majka sva u krvi. Mrtva. Topla majčina krv orosila je prašinu gradskog pločnika.

Ureduje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Kina i sveopća Crkva

Od rata dalje možemo razlikovati više razdoblja odnosa prema Crkvi i vjeri u Kini. U prvom razdoblju (do 1956.) katolici su proglašivani reakcionarima, neprijateljima Kine. Svi strani misionari su protjerani.

Godine 1957. država osniva tzv. Patriotsku Crkvu, odvajajući katolike od zajedništva Crkve, od Rima. Vatikan je nazvan politička moć koja radi protiv probitaka kineskog naroda. Zato su u ime rodoljublja katolici prisiljeni prekinuti vezu sa Sv. Stolicom i ući u Patriotsku Crkvu. Mnogi vjernici, svećenici i biskupi pozatvarani su tobože kao veleizdajnici i slično. Zaredeno je mnogo biskupa bez odobrenja Sv. Stolice.

Od godine 1966. do 1976., u doba kulturne revolucije, proganjeni su svi vjernici, bilo koje vjere. I to ne pod izlikom političkih razloga, nego otvoreno zbog vjere. Mnogi su kršćani završili kao mučenici za vjeru.

Od 1976. do 1984. opet se vjeri daje nešto slobode. Veza katolika s Rimom je protuzakonita, ali se uspostavljaju prijateljske veze s mjesnim crkvama drugih naroda.

Napokon od 1984. godine dalje uz progone daje se Crkvi sve više slobode. Vijesti su češće protuslovne. Ipak pušteni su iz zatvora mnogi svećenici i biskupi. Ponovo je otvoreno za bogoslužje već više stotina crkava. Također se otvaraju sjemeništa. Duhovna zvana su sve brojnija. Dok su crkve bile zatvorene, naučili su vjernici okupljati se na molitvu po kućama, pa to i sada nastavljuju. Osobito se mlađi, i nekršćani, zanimaju za vjeru. Šangajski pomoćni biskup Jin (koji je također proveo u zatvoru 15 godina) veli, da je za prošli Božić došlo na ponoćku oko 10.000 studenata. Mlađi su, veli on, razočarani nad kulturnom revolucijom. Osjećaju prazninu u duši i traže u vjeri istinu.

Vlast sve više uvida da vjera nije opasnost za državu. Uz izjave »vjera je praznovjerje, i nestat će kad narod bude mudriji«, »vjera je opijum za narod«, ima i drukčijih. Npr. partijski list »Narodni dnevnik« veli, protivno Marxu, »vjera nije opijum za narod«, a religiju označuje kao »kulturnu baštinu nacije«. Drugi put, kao i drugdje, opet protivno. Poneko i javno prizna da su katolici među najboljim građanima.

Prošle godine (17. 6. 1985.) potpisana je sporazum o znanstvenoj suradnji između Kine i Sv. Stolice. Po tom sporazumu će veliki teleskop iz vatikanske zvjezdarnice u Castel Gandolfo biti premješten u Kinu, gdje je bolja vidljivost nebeskih prostranstava. Pre 1949. godine bilo je u Kini oko 4 i po milijuna katolika. Sada se računa da ima oko 3 milijuna vjernih Rimu i oko 3 milijuna pripadnika Patriotske Crkve. Neki od tih su protivni jedinstvu s Rimom. A kod mnogih se nazire želja za jedinstvom, samo je to opasno javno očitovati.

Pred biskupima Tajvana Papa izražava nadu (1984.) da će uskoro i na svakom mjestu biti moguće uspostaviti također i vidljivo jedinstvo i zajedništvo — što je bitno za narav katolika. U Koreji poziva na molitvu za Kinu: »Molimo da mogu ostati čvrsti u svjedočenju vjere.« Iz svega je posve jasno da je potrebna žarka molitva sviju za taj najveći narod.

Mato RUSAN

Grom udario u Rabonovu kolibu

Za vrijeme ciklonskih oluja nad deltom rijeke Gangesa ljudima prijeti opasnost i od orkanskog vjetra, koji ruši kolibe, a na Gangesu prijeti ljudima da ih potopi. No prijeti im i gromovi. O takvom jednom slučaju prijavljuje nam otac Gabrić u ovom svom članku.

U Rabonovu kolibu udario je grom, no nikome se ništa nije dogodilo. Samo je bio razbijen križ, ali je ostao visjeti na zidu.

«Crni nas je htio prestrašiti i istjerati iz kolibe!» — tumačio mi je Rabon kad me je pozvao da mu ponovo blagoslovim kolibu.

«Ne bojimo se mi crnoga. Križ je napukao, no Isus nije. On je s nama i uvijek će biti s nama. Dajte vi, oče, dobro poškropite svetom vodom, osobito onaj kut kroz koji je grom ušao!»

Meni je sve izgledalo kao priča, no sve je to prava pravcata zbilja. I Rabon i njegova mlada žena — tek su tri ili četiri godine u braku — i njihova mala djevojčica, pričaju bez ikakvog straha, sa smiješkom na licu.

Udarila je nenadana popodnevna tropská oluja. Na sve strane udaraju gromovi kao topovi. Odjednom se oko njih sve potreslo, munja je zasjala i grom je udario nad njihovom kolibom i kao plameni rep uđe kroz slammati krov sa sjeverne strane kolibe niz zemljani zid ode do malog kućnog oltara i uz novi prasak slomi se križ i munja izleti kroz mali prozorčić, dok su oni sklopjenih ruku molili: «Isuse, mi smo Tvoji!» — I vama se ništa nije dogodilo? — upitah ja.

«A zašto bi se dogodilo? Ta mi smo Isusovi!» — bio je njihov odgovor pun divne priproste vjere.

Pa tako i jest. Mi smo Isusovi, pa ako to vjerujemo, grom može slomiti križ na zidu, mogu ga slomiti nevolje i pogibelji života, no Isusa može od nas udaljiti samo grijeh. Grom u Rabonovoj kolibi nije zapalio ni slammati krov.

Uistinu Božje čudo, ako se o čudesima u ljubavi i dobroti Božjoj uopće može govoriti. Za nas je to čudo, no za Njega je to znak Njegove očinske ljubavi i dobrote.

I o svemu tome smo dugo, dugo pričali. Još bismo i dalje pričali da nije mala Miriam povikala: «Ma khide lagche! — Mama, ja sam gladna!»

Ručak je bio pripravljen: riža i nekoliko račića. Rabon ih je uhvatio. Nas četvero sjeli smo na hasuru i u zahvalu Bogu za sve milosti zajedno smo založili. A sigurno ćete pogoditi kome smo ostavili pržene račice...

O. Ante GABRIĆ

JEDNA MALO BOLJA SEOSKA KOLIBA

NASTOJE UHVATITI KOJU RIBICU DA IM RUCAK BUDE SLASNIJI I OBILNIJI

DOBAR TEK, OCE ANTE!

Susret s crnim majmunima

Znajući da je sestra Silvina Mužić tijekom tolikih godina u misijama doživjela mnogo toga o čemu nije nigdje još ništa napisala, zamolili smo je da nam, prema sjećanju, napiše i opiše te tolike zgodbe i nezgode, jer bi bila šteta da to ostane nepoznato prijateljima misija. Ovako će dobiti prilično vjeru sliku kakvi su bili ti naši misionari i misionarke starije generacije. U ovom članku sestra Silvina nam pripovijeda o jednoj opasnosti koja joj je prijetila od tako zvanih crnih majmuna.

Već sam pripovijedala kako smo u skupinama po tri sestre, po dvije učiteljice i po jedan katehista pohadali udaljena sela iz naše postaje u Hamirpuru. Ti naši pohodi selima završavali bi tako da bi na kraju bio ispit katekumena. Tad bi oni koji su prošli na tom ispit u bili kršteni. Nakon krštenja i svete mise redovito je bio svečani ručak, a bilo je i plesa i pjesme i bubnjeva.

Kad je sve to svršilo, u jednom selu mi smo se oprostili od tih ljudi i krenuli smo kući. No put do naše misijske postaje u Hamirpuru bio je veoma dug i naporan, a trebalo ga je dobar dio prevaliti pješke kroz opasne predjele. Morali smo se probijati kroz šume i kamenita brda. Ja sam od tog puta bila tako umorna da već nisam mogla hodati. Baš nešto malo prije nego što je sunce zašlo stigle smo do glavne ceste. Tu, ako čovjek ima sreću, može se povesti dalje nekim kamionom koji slučajno naide. No mi nismo bile takve sreće. A do vlaka nam je trebalo još nekih 25 kilometara. Međutim, po noći ovdje je veoma opasno putovati kroz ove šume koje su pune raznih zvijeri. Ljudi su nam rekli da divlje zvijeri znađu kraj puta čekati u zasjedi svoje žrtve da utaže glad. Stoga smo prenoćile u jednom selu, a onda ujutro rano nastavile smo put. Još smo se nadale da ćemo naći na koji kamion, ali uzalud. Nakon tog mučnog puta napokon smo stigle kući gladne i žedne i umorne, ali bile smo sretne što nam se nije ništa zla dogodilo. Zahvalile smo Bogu što nas je čuvao od svih opasnosti.

No ako je ovaj put sve prošlo bez opasnosti, nije tako bilo jednom drugom zgodom. Morala sam poći nekom teškom bolesniku u jedno veoma udaljeno selo. Sa mnom je pošla na put moja pomoćnica Monika. Put do tog sela vodio je između dva brda i kroz šume. Da stignemo u to selo za dana, krenule smo na put odmah rano popodne, premda je bilo strašno vruće. Bile smo uvjereni da na putu u to doba nećeemo naći ni na kakve divlje životinje. No kad smo stigle do ona dva brda, ugledale smo šest velikih crnih majmuna, po tri sa sveke strane puta. Sjeli su i kao da su upravo nas čekali. Moja pratilica Monika silno se je uplašila i počela je plakati. Ona je, naime, znala bolje nego ja koliko su te životinje opasne. Nastojala sam je smiriti, premda sam se i sama uplašila. Pitala sam se što da sad radimo. Ako se okrenemo da se vratimo, oni će poći za nama, a krenemo li naprijed, zar da se s njima upustimo u borbu? Ta to je nemoguće, jer bi nas oni mogli rastrgati na komadiće. I tad sam zazvala u pomoć Blaženu Djevicu i svetog Josipa i naše andele čuvare. I izvadila sam krunicu te sam s Monikom počela glasno moliti. Moniki sam rekla da se ne okreće ni lijevo ni desno. I tako smo prošle između majmuna. Oni su nam se rugali, no mi smo se pravile kao da ih uopće ne vidimo i ne čujemo, ali kosa nam se na glavi dizala i koža nam se ježila od straha. Kad smo prošle mimo njih, tad su oni krenuli za nama, popeli se na drveće i objesili se naglavce te se činilo kao da nas žele uhvatiti za glavu i iščupati nam kosu. A mi smo sve glasnije molile krunicu vapeći Gospu da nas spasi iz te opasnosti.

Kad su vidjeli da se na njih ne obaziremo, počeli su se grohotom smijati i urlikati da je od toga odjekivala cijela šuma.

Možete lako shvatiti s kakvim smo se žarom zahvaljivale dragom Bogu i dragoj nebeskoj Majci Mariji i svetom Josipu i svojim andelima čuvarima što smo sretno prošle kroz tu tako očitu opasnost i napokon sretno stigle u selo k onom bolesniku i pružile mu medicinsku pomoć. Na povratku kući nismo imale nikakvih poteškoća.

Eto, to je tek jedan mali isječak iz moga misionarskog života, ali i tu se očito vidjela Božja ruka koja me je štitila. Hvala joj!

S. Silvina MUŽIĆ

Kratki sadržaj dosadašnjeg dijela: Kad su Komanča Indijanci ubili dvoje Francuza, njihovi poglavice posvojili su dvoje djece tih nesretnika. Poglavica glavnog naselja posvojio je djevojčicu. Kad je ona pođoraslala, udao ju je za mlađog poglavicu plemena Delavar. Ona mu je rodila dva sina. Jednom od njih dali su ime Vatomika. Dječak, koji je nakon smrti svog oca bio izabran za novog poglavicu, nakon mnogih peripetija došao je u jednu protestantsku školu i tu se upoznao s kršćanstvom. No kad je upoznao da to nije prava Kristova vjera, tražio ju je i našao je u Katoličkoj Crkvi. Kao katolik stupio je u Družbu Isusovu i postao svećenik. Poglavar su ga poslali kao misionara u Kaliforniju u grad San Francisco, gdje je razvio svoje apostolsko djelovanje...

Vatomika je započeo svoje apostolsko djelovanje propovijedanjem u crkvi svetog Ignacija u San Francisku. Doskora kuća Božja nije više mogla primiti sve slušatelje koji su hrili sa svih strana da čuju novog propovjednika. I ovdje je izvanredno lijepi zvonki glas odmah osvojio slušatelje. Uistinu je moralo biti užitak slušati Vatomikinu propovijed. Njegovu glasu, koji je odjekivao kao da sviraju orgulje ili kao da zvone zvona, pridružila se i prirodna indijanska sposobnost, koja je pomogla da njegovi govoru budu prava umjetnina. Ta indijanci su bili poznati kao govornici.

Kad se otac Bouchard popeo na propovjedaonicu, video je pred sobom dupkom punu crkvu. Video je Božji narod koji je bio željan Božje riječi, pripravan da sluša njegove savjete, njegove opomene, očekujući od njega riječi vječnog života, utjehu u žalosti i okrepnu u poteškoćama. Zvonkim i snažnim glasom drmao je srcima stotina muškaraca, koji su dolazili da ga slušaju. Kad bi ih duboko potresao, glas bi mu odjednom zazvučao milo i blago pozivajući sve prisutne sa svom dobrotom i ljubavlju da žive svetim Božjim životom. Ljudi su s propovijedi odlazili šutljivi i zamišljeni, a po-

pravak života bio je dokaz, da su propovijedi uistinu donosile plod.

Osim propovijedanja Vatomika se prihvatio uskoro još jednog apostolskog posla. Utemeljio je veliko djelo katoličke obnove, koje bi već samo bilo dovoljno da se radi njega nazove apostolom San Franciska... Osnovao je Marijinu kongregaciju (Marijino društvo). Htio je da iskrenim i nježnim štovanjem Majke Božje nadomjesti ljubav koje se morala odreći njegova mladost.

Počeo je s mladićima i naskoro se oko njega okupila četa učenika i drugih mladića, s kojima je osnovao prvu omladinsku Kongregaciju u San Francisku. S tankočutnim razumijevanjem usadio je »svojim fakinima« pravi kongreganistički duh i odgojio ih je za prave zborниke. Međutim, malu crkvu sv. Ignacija zamijenila je lijepa, velika, prostrana crkva. U toj novoj crkvi predobio je Vatomika svoje kongreganiste za to da u njoj lijepo i pobožno ministriraju. To je bio lijep apostolski primjer za vjernike San Francisca. O njima se nadaleko pročulo i ljudi su dolazili izdaleka da vide ministrante koji tako lijepi i pobožno ministriraju kod službe Božje. Cijeli je grad hvalio »dečke oca Boucharda«. A i Vatomika je sam doživio radost da su mnogi od njegovih ministranata kasnije postali svećenici, službenici Božjega olatra.

Vatomika je osnovao još jednu Marijinu kongregaciju, Kongregaciju muževa. I ta se Kongregacija divno razvila i obuhvatila na stotine katolika raznih staleža. Za nekoliko godina ta je Kongregacija postala jako središte iz kojega se širio na sve strane pravi kršćanski život. Svojim apostolatom i djelima kršćanske ljubavi učinila je neizrecivo mnogo dobra u cijelom gradu. Među članovima nije bilo staleške razlike: milioner i pometač ulica klečali su jedan pokraj drugoga i u Kongregaciji su se osjećali kao braća. Pomagali su jedni druge, a svi skupa bili su složni u zajedničkim djelima

apostolata. Duša svega rada bio je otac upravitelj, s kojim su članovi bili tijesno povezani čvrstom vezom ljubavi i povjerenja.

Vatomika je osnovao i Kongregaciju za žene. Njezinim tihim, ali ustrajnim utjecajem htio je on obnoviti obitelji u katoličkom duhu, a posebno pomoći katolički odgoj djece.

Nakon nekoliko godina, kad su se sve tri kongregacije lijepo razvile, a u San Franciscu se broj isusovaca povećao, otac Bouchard je predao Kongregaciju žena i mlađića drugima, a za sebe je zadržao Kongregaciju muževa. Ovi se nisu nikako dali otrgnuti od njega.

Vatomika je imao još jedno veliko polje rada: pučke misije. Glas o njegovoj izvanrednoj govorničkoj sposobnosti pronio se po cijeloj zemlji pa su sa svih strana stizale molbe da bi on kod njih održao pučke misije. Iako je bio preopterećen poslom, Vatomika je ipak rado polazio na »bojne pohode« i velikom mnoštvu propovijedao u pučkim misijama o vječnim istinama. Ne znamo koliko je on održao pučkih misija, jer u Kaliforniji nije više dospio pisati dnevnik. No zadnjih 12 godina svog apostolskog rada većim dijelom je proveo vani na misijama, dok je rad u gradu prepustio držima. Kad je osjetio jači umor, skočio bi na kratko vrijeme u San Francisco da malo obodri svoje muževe i spremi se za nove misije. Područje njegova misionarskog djelovanja protezalo se sve do istočne Amerike: kroz države Gornju i Donju Kaliforniju, Idaho, Montanu, Nevadu, Oregon, Britsku Kolumbiju — sve je te krajeve prošao propovijedajući riječ Božju. Još dugo je ostala uspomena na velikog i svetog propovjednika u svim okolnim zemljama i u samoj Kaliforniji. Sjećali su ga se ljudi kao onoga koji je svojim sjajnim propovijedima tolikim ljudima donio mir i sreću. Koliko je protestanta tim prigodama priveo u krilo Katoličke Crkve, nije nam poznato, no sigurno je to da je njihov broj veoma velik.

Ne smijemo zabavljati ni veliko Vatomikino karitatljivo djelovanje u službi ljubavi prema bližnjemu. Siromašni redovnik nije mogao dijeliti iz svog džepa. No znao si

je pomoći. Njega su svi tako rado slušali. Držao bi predavanja pred dupkom punim dvoranama. Takvim zgodama dao bi skupljati za siromahe, pa je tako dobio mnogo novaca. Na taj način sazidao je lijepi broj crkava, škola i sirotišta. Često bi preporučio ovaj ili onaj zavod za siročad, za starce ili bolesnike. I kad bi se u kojem mjestu dogodila velika nesreća, materijalna šteta, ljudi bi se obraćali na oca Boucharda za pomoć. Nije onda čudo da su ga radi te njegove djelotvorne ljubavi veoma cijenili ne samo katolici, nego i inovjerци.

Konačno ćemo spomenuti još jedno izvanredno djelo Vatomikovo: njegov utjecaj na duše u njegovu osobnom kontaktu. Morao je imati poseban dar kojim je predobivao srca i vodio ih k Bogu. Naravna tankočutnost koja je Indijancima prirođena, pomagala mu je da uspješno izvrši i dopuni djelo Božje u dušama. Stotine ljudi iz svih staleža, katolici i protestanti, imali su ga za osobnog prijatelja i duhovnog vodu. Od njega su tražili rješenje svojih poteškoća, kao i savjeta u svojim nutarnjim stvarima, predavajući se potpuno njegovu vodstvu da ih vodi putem kršćanske savršenosti.

PRIJELAZ U VJEĆNI ŽIVOT

Vatomika je u Kaliforniji djelovao preko 20 godina radeći, moleći i žrtvujući se za Boga i za duše. To je bio obilan plod onih žrtava koje je u mladosti prikazao Bogu sve dok nije stigao na cilj svoga zvanja. Čvrsto zdravlje, očeličeno zdravim životom u mlađosti, nije ga nikad ostavilo. Tijekom svoga rada nije nikad bio bolestan. Do zadnjeg je časa radio, dok nije naglo obolio da se više ne pridigne.

U prosincu 1888. godine iznenada se pojavilo prvi znaci blize smrti. Osjetio je veliku slabost, a onda i da je bolestan. Lječnik mu je obećavao još nekoliko godina života, ako se bude pomno čuvao. No Vatomika je tu bolest primio kao Božjega glasnika koji mu naviješta smrt. Pobožno i skrušeno, poput dječaka, obavio je veliku ispunjenost o cijelom životu. Idućih nekoliko dana, što ih je proživio, molio je po cijel dan. Koliko je puta za vrijeme pučkih misija propovijedao slušateljima o smrti, o njezinoj potresnoj stvarnosti i ozbiljnosti! Koliko je

puta sam molio Boga da mu dade sretnu smrt! A sada, kad mu je srce osjetilo da se približava veliki čas, nije osjećao ni groze ni straha. Potpuno miran u duši čekao je dolazak Spasitelja, kojemu je posvetio sav svoj život od mladih dana.

8. prosinca, na blagdan Bezgrješnog Gos-pina Začeća, čitao je Vatomika zadnji put svetu misu. Nakon toga je legao u krevet. No ipak mu je zdravljie toliko krenulo nabolje da mu je liječnik dopustio 26. prosinca da smije idući dan opet služiti svetu misu. Brata bolničara, koji je htio kod njega bdjeti u noći, poslao je na počinak. Ali kad ga je ujutro brat došao probuditi i da ga pozove za svetu misu, iznenadio ga je ganutljiv prizor. Vatomika je po noći ustao i potpuno se obukao da bude ujutro spremjan za službu Božju. Sjedio je i čekao jutro. I tako ga je iznenadila smrt — kao savjesnog vojnika na straži. Brat ga je našao gdje sjedi u naslonjaču potpuno obučen u redovničko odijelo, s krunicom oko ruku, s lakin blaženim smješkom na usnama — ali bio je mrtav! Mlorno i nečujno prešao je iz ovog vremenitog u vječni život.

Vijest da je umro otac Bouhrad, veoma se brzo raširila cijelim gradom. Ne treba posebno ni spominjati da je ta vijest ispunila žalošću mnoga srca. Izložili su ga u kongregacijskoj kapeli. Članovi svih triju kongregacija držali su počasnu stražu uz pokojnikov odar. Kroz tri dana neprestano je dolazio svijet da ga još jednom vidi i pomoli se za njegovu dušu. Protestantni i Židovi zajedno s katolicima odavali su počast mrtvome apostolu. Zadnji dan — bila je nedjelja — toliko se svijeta natiskivalo u kapelu k mrtvome ocu, da je na trgu zapeo promet, pa je policija morala praviti red. A u ponedjeljak, premda je padala jaka kiša, prisustvovalo je uz dva biskupa na zadušnicama tisuće vjernika.

Još jednom je Vatomika morao ostaviti kraj, na koji se posve navikao, no ovaj rasstanak mu nije nanosio bol ni žalost, premda su je stanovnici San Francisca duboko osjećali. Tijelo su mu, naime, prenijeli iz San Francisca u Los Angeles.

Članovi muške Kongregacije iznajmili su poseban vagon, lijepo ga okitili, na oba ul-

za stavili su slike Srca Isusova i Srca Marijina. Lijes su stavili usred vagona i upravo ga zatrptali cvijećem. A u klupama je sjedio je 70 muževa, članova Kongregacije, koji su pratili svoga mrtvog upravitelja.

Brzi je vlak jurio kroz divne kalifornijske predjele. Praćen molitvama svojih vjernih muževa kongreganista vozio se Vatomika na posljednjem putu u tihu novu domovinu — u grob. Bilo je to veličanstveno i sjajno putovanje na kakvo nije još niti jedan od delevarskih poglavica odlazio na vječni počinak.

Kroz prozor vagona pozdravljalo je po-kojnika zadnji put jasno nebo, krasno cvijeće šarenih livada, svijetlo, zlatno sunce, sva priroda, koju je on toliko volio.

Daleko od rodnoga kraja i njegovih koliba počiva umorno tijelo hrabroga sina Delevara i njihovog posljednjeg poglavice, koji je postao poslanikom Velikoga Duha. Velik je bio u životu, još je veći preko groba u vječnom životu prema kojemu svi putujemo. A velik je zato što je bio velikoga srca. Stigavši na cilj, postavši velik za svu vječnost, poziva sve nas da ga slijedimo. Nas, koji smo još na putu prema našoj osobnoj vrijednosti i veličini. Koji ćemo stupanj te vrijednosti i veličine postići ovisi o tome — govori nam to svojim primjerom hrabi poglavica Delevara — kako će biti veliko naše srce: koliko će ljubiti Boga i bližnjega, kad Bog zatraži od tog našeg srca žrtvu za sebe i za našeg bližnjega.

Žrtva je teška, ali njezin plod je vječan! O, kad bi i za tebe i za mene pod konač našeg zemaljskog putovanja mogle vrijediti riječi Vatomike, kojima se on oprostio cd svojih Delevara:

•Radujte se tada što umirem kao vječnje sunce — i divljih mi ruža zasadite na grob! Hvalite Velikoga Duha i služite mu vjerno! U nebeskim domovima čekat ću na vas!•

— Svršetak —

Karmeličanin iz Bačke

Piše: Marijan STEINER

Kad sam prošlog ljeta bio u Subotici na proslavi 300. obljetnice obnovljene crkvenosti Hrvata u Bačkoj, upoznao sam u glavnim crtama lik karmeličanina o. Gerarda Tome Stantića (1876—1956). Pohodio sam i njegov grob u Somboru u karmeličanskoj crkvi. Prošle je godine započeo biskupijski proces za proglašenje o. Gerarda blaženim.

PREMA SVEĆENIŠTVU

O. Gerard rođao se na sašu u Durđinu kraj Subotice u bunjevačkoj obitelji. Na krštenju je dobio ime Tomo. Već kao dječak bio je tih, miran i povučen. Živio je u toploj obiteljskoj sredini, okružen brojnim članovima obitelji koji su bili vjerni katolici. Pohađao je osnovnu školu u Durđinu, a nakon toga upisao se u subotičku gimnaziju. Svakodnevno je išao u crkvu, živio u odricanju te postio svakodnevno i subotom.

U šestom razredu gimnazije odlučio je poći u Kaloču u isusovačku gimnaziju. Bio je uzorna vladanja, vrlo pobožan i marljiv. Tu je donio odluku da postane karmeličanin, član reda koji se posni sv. Ivanom od Križa, sv. Terezijom Avilskom i sv. Terezijom od Djeteta Isusa.

Jevio se karmeličanima u Dur (Madžarska), jer tada Hrvati još nisu imali svog karmelskog samostana. Poglavar ga šalju u novicijat u Graz (1896) i tamo dobiva ime Gerard od sv. Stjepana kralja. Kasnije će ga naš puk zvati jednostavno »otac Grago«.

Studirao je teologiju u Grazu i Đuru. God. 1900. položio je vječne zavjete, a 1902. primio je u Đuru svećenički red.

Nakon svećeničkog redenja počinje raditi u Budimpešti kao isповjednik i propovjednik. Kad je god. 1904. osnovan karmelski samostan u Somboru, poglavari šalju u novu zajednicu Hrvata o. Gerarda. I tako je u Somboru o. Gerard proživio cijeli svoj redovnički život: od 1904. do 1956. »Rodjen na bačkim ravnicama, prvi karmeličanin iz bunjevačkog puka vratio se kao svećenik da bude sluđa svima koji zajednički žive na ovom tlu.« Radovao se »što je rođen kao Bunjevac, pa je bio Bunjevcem, radovao se madžarskoj izobrazbi, jer je tako mogao razumjeti i voljeti svoje sugrađane, radovao se što je naučio njemački, pa je s Nijemcima mogao biti Nijemac.« U pedeset godina rada u Somboru o. Gererd je nosio veliki teret samostanske zajednice većim dijelom na

svojim ramenima. Uz to je mnogo pridonio za osnivanje Karmela u Remetama kraj Zagreba (to se ostvarilo nakon njegove smrti). Bio je zašut i izdavanjem knjiga: molitvenika »Radost duše« i cko prvih prijevoda klasičnih djela sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa. Trudio se oko širenja pobožnosti prema Djetetu Isusu preko knjižica, sličica i ostalih pobožnih pomagala.

DUHOVNA VELIČINA

U »Duhovnim bilješkama« o. Gerarda čitamo: »Samota, razmatranje i post za karmeličanina su velika dužnost.« Nastojao je provoditi krepaston život a znao je da se u krepostima ne raste bez odricanja i mrtvenja. Morao je bdjeti nad svojim koleričnim temperamentom.

Glavni ukras njegove samostanske sobice bio je veliki drveni križ bez korpusa u koji je često upirao svoj pogled, napose u teškim časovima bolesti pred kraj života. Teologija križa zauzimala je značajno mjesto u njegovu životu, želio je biti suočljen raspetom Kristu.

O. Gerard bio je povezan s Gospodincm osobito u kontemplativnoj molitvi. Jednom je zapisao: »Srce ispraznit, sve zaboravit, pa će se moći moliti, otpočinut... u samoj jutarnjoj odluci mjesto pripraviti, njom cio dan osmislit; a danas Tvoj bićevanja rane liječit.«

Odlikovao se uslužnošću i prijaznošću prema braći u samostanu i prema vjernicima u crkvi. Prema bolesnoj

braći u vlastitoj zajednici bio je posebno pažljiv i ljubazan. Nastojao je držati se riječi sv. Terezije Avilske da bolesnicima valja dati sve da im se olakša bolest. I kao poglavac znao je bdjeti uz bolesnika, osobito nakon ponoci. O. Gerard suosjećao je s drugima i žrtvovao se za njih: »Žalit će svakoga pa će ljubiti Tebe lijepoga. Kad osjećam zimu neka budem vruć drugom; kad sam gladan neka budem drugom milostivan.« Život mu je jednostavno bio ispunjen pokorom i odricanjem. Možda je to nama danas prilično teško shvatiti, ali o. Gerard je bio uvjeren da tako daje zadovoljštinu Bogu za grijehu i zla koja ljudi čine.

NEUMORAN ISPOVJEDNIK I POHODITELJ BOLESNIKA

O. Gerard se osobito brinuo oko pomirenja ljudi s Bogom u isповjedaonici. Vjernici Sombora i okolice rado su ga tražili, zeleći se kod njega isповjetiti. Imao je poseban milosni dar da prima pokornike. Isповjedaonica mu je zapravo bila druga samo-

O. GERARD TOMO STANTIC, KARMELICANIN

stanska ćelija. Dok je čekao pokornike rado je provodio vrijeme pred svetohraništem. I druge je upućivao: »Idite pred presveti Oltarski Sakramenat i sve recite Isusu.« U isповijedi je hrabrio, tješio i davao kratke, poticajne pouke. Privlačio je ljudi svojom razboritošću i jednostavnosću. Svi su osjećali da se isповijedaju kod vrlo duhovnog i pobožnog redovnika.

Gotovo svaki dan viđalo ga se na somborskim ulicama kad je odlazio u pohod bolesnicima. Poticao je vjernike: »Dodite po danu i po noći! Uvijek sam spremjan doći bolesniku samo da niko ne umre bez sakramenta.« Za 50 godina boravka u Somboru bio je gotovo u svakoj katoličkoj obitelji.

Sâm je o. Gerard trpio cijelog života od raznih bolesti, ali nikada se nije žalio. Nastojao je sve strpljivo podnosići. U bolesti pred konac života znao je govoriti: »Isuse, kako Ti hoćeš, neka se vrši Tvoja volja.« Ili: »Sin sam sv. Majke Terezije, a ona kaže, da se bolje osjećala, kada se za sebe manje brinula. Teko i ja moram.«

O. Gerard je živio u dubokoj povezanosti s Bogom, izvanredno svjestan onih riječi što ih je zapisala sv. Terezija Avilska: »Tko ima Bošu, ničim ne oskudjeva. Bog jedini dostaje.«

Na dan sprovoda o. Gerarda Stantića okupilo se na somborskim ulicama preko deset tisuća ljudi. Bili su uvjereni da prate na vječni počinak prvoga sveca.

OBAVIJEŠT PRETPLATNICIMA

Cijena Glasnika za 1987. bit će objavljena u siječanskom broju koji vam dolazi prije Božića.

Uredništvo i Uprava

Oglas

POMOĆNICE ZA KARITASOV DOM INVALIDA U OBOROVU

U Oborovu kraj Zagreba imamo dom u kojem se nalaze mlađi invalidi. U domu glavnu brigu i njegu obavljaju sestre Usmiljenke. Tražimo dve pomoćnice, sa starošću oko 40 godina, koje su bez obveza i koje su spremne posvetiti se njezi bolesnika i invalida. Ne moraju imati nikakvo stručno znanje, sestre će ih u svemu poučiti. U domu bi stanovale, hranile se, bile bi prijavljene u radni odnos, a plaću bi primale prema dogovoru. Molimo da se što prije javite, uz pismenu preporuku župnika, na našu adresu: CARITAS, Kaptol 31 — 41000 ZAGREB — Tel: (041) 277-314.

K N J I G E

Na adresi Franjo EREIZ, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699 možete naručiti sljedeće knjige:

ISUS — OBJAVITELJ BOGA LJUBAVI, Mato Zovković — 1000 d.

SRCE ISUSOV SPASENJE SVIJETA, Bernhard Häring — 1000 d.

Molitvenici:

SRCE ISUSOV SPASENJE NASE — 1200 d.

SRCE ISUSOV UFANJE NASE — 1000 d.

CRKVENI HIMNI — 300 d.

Od Josipa Antolovića može se naručiti:

DUHOVNI VELIKANI, životopisi svetaca za sve mjesecе osim siječnja i prosin-

ca. Cijena za pojedini mjesec: 1000 d.

PROPOVIJEDAJTE RADOSNU VIJEST — 500 d.

SVJEDOCANSTVO RIJEČI — 500 d.

SVEĆENIK VJERNIKU NA RAZMIŠLJANJE — 250 d.

OMNIS SPIRITUS LAUDET DOMINUM, propovijedi — 240 din.

LIPANSKA RAZMIŠLJANJA — 240 d.

SVEĆENIK VJERNIKU U ADVENTSKIE DANE — 240 d.

NA PUTEVIMA GOSPOD NJIM — 240 d.

SVEĆENICKI SVIBANJ — 240 d.

U ŠKOLI DUHA — 200 d.

OD PAZA DO MUČENIKA — 200 d.

PORUKA SVETIH MJESTA I DOGADAJA — 400 d.

RAZMIŠLJANJA O ISUSU I S ISUSOM — 500 d.

Od Jurja Gusića mogu se nabaviti sljedeće knjige:

MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI — 1200 d.

DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI — 1200 d.

DJEVOJKA I LJUBAV — 200 d.

MLADIĆ I LJUBAV — 200 d.

MLADI NA KRISTOVU PUTU — 1000 d.

OD KOVACA DO MISIONARA — 400 d.

S ISUSOM NA GOLGOTU, zbirka križnih puteva — 1000 d.

Od Pere Bulata mogu se nabaviti sljedeće knjige:

SRCE ISUSOV I SUVREMENI APOSTOLAT — 820 d.

SRCE ISUSOV U SUVREMENOM SVIJETU — 500 d.

OBITELJ MEDU KAMERAMA — 500 d.

PO EUHARISTII SE VJEĆNO ZIVI — 200 d.

SREĆA JE U OBITELJI — 200 d.

Od Josipa Weissgerbera mogu se nabaviti sljedeće knjige:

LJUBAV U OBITELJI — ZADATAK I RADOST — 1000 d.

NAČINIMO ČOVJEKA — 1000 d.

SIR THOMAS MORE — ENGLESKI SOKRAT — 1000 d.

STUDIJE O OBITELJI — 500 d.

UPRAVLJANJE PLODNOŠĆU — 400 d.

Od Rudolfa Brajičića možete nabaviti sljedeće knjige:

BIT I SUVREMENOST CRKVE — Putovi vjerničke svjetlosti danas. Cijena 3000 d.

TEMELJI BOŽJE KUĆE U SRCU — 200 d.

VIDLJIVI I NEVIDLJIVI SVIJET — 200 d.

TROOSOBNI BOG — 200 d.

Na adresi KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR, Vlaška 36, 41000 ZAGREB — možete naručiti sljedeće:

SALEZIJANSKI DUH, napisao Joseph Aubry. Ova knjiga odgovara na pitanja: Što znači biti salezijanac? Kako danas živjeti u duhu osnivača, don Bosca? — Cijena: 1000 d.

VJERA — IZAZOV MLADIĆIMA, pripremio Ante Stojić. Ova knjižica potiče mlade da utvrde svoju vjeru da bi njihovo kršćansko opredjeljenje postalo osobno. Cijena 250 d.

Zahvalnice

ZAHVALUJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

- .. sv. Josipu i svim svetim zagovornicima za sretnu operaciju, uz preporuku za zdravlje sviju mojih. — Lucija D. S., Slovenija
- .. Duhu Svetome i ostalim zaštitnicima što mi je kćerka sretno završila školsku godinu i na svim ostalim milostima i pomoći. — Zahvalna majka, Hvar
- .. Gospi od Kamenitih vrata i sv. Leopoldu na uslišanoj molbi
- .. za zdravlje i za povratak izgubljene kćeri. — B. M., Mače
- .. Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za sretnu operaciju. — Marica Flanek
- .. za uslišane molbe. — M. K., Opuzen
- .. sv. Josipu, b. Langu i ostalim Božjim ugodnicima koji su me uslišali u mojim prošnjama. — F. Pavunić, Zagreb
- .. Gospi od brze pomoći i sv. Antunu za sretno položen ispit unuka. — Marija Drenjančević, Đakovačka Satnica
- .. i sv. Judi Tadeju što mi je sin položio ispit i za druge primljene milosti. — Majka iz Bukovija
- .. Predr. Krvi Isusovoj i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Ankica iz Pleternice
- .. i Gospi od brze pomoći za sretno rođeno dijete nakon osam godina čekanja. — Zahvalna majka iz Divoševaca
- .. Gospi Čudotvornoj, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima za pomoći i za primljene milosti. — Danica Šolić, Senj
- .. sv. Leopoldu, sv. Anti i dušama u čistilištu za pomoći u neprilici. — D. S., Zagreb
- .. Kraljici Mira i sv. Leopoldu za ozdravljenje sina i za položeni ispit unuka. — Mama (sada već pokojna) i baka, Podravski Podgajci
- .. sv. Josipu i sv. Ani na pomoći i za ozdravljenje od teške bolesti. — Katica Jakupec, Mosti
- .. i ostalim zaštitnicima za primljene milosti, za nađeni posao, za utjehu u teškim trenucima, uz preporuku za duhovno i tjelesno zdravlje.
- .. sv. Josipu i sv. Leopoldu na pomoći i na uslišanoj molitvi. — Majka iz Baške.
- .. za sretran porod unuke Ramone —
- .. sv. Josipu i dušama u čistilištu za uspjeh u školi. — Baka, Pučišća
- .. Gospi od Kamenitih vrata i sv. Antunu za zdravlje, što sam pod svoje stare dane preživjela veliku prometnu nesreću.
- .. Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sve milosti kroz 71 godinu života, a napose za uslišanu molitvu. — Mara Štimac, Bapska
- .. i sv. Leopoldu na sretno položenom ispitu moje unuke. — G. M., Ivanić Kloštar
- .. Gospi od brze pomoći i svima svetima za primljene milosti, a napose za zdravlje očiju, uz preporuku za mir obitelji. — Viktorija Franjković, Vareš
- .. i Gospi od brze pomoći na primjenim milostima, a napose što mi je kćer u roku diplomirala. — M. K., Komletinci
- .. Majci Božjoj na Dobriču i sv. Leopoldu na primjenim milostima, a napose za zdravlje. — Zorka Radetić, Split
- .. Presv. Trojstvu, Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu što je bez operacije spašeno oko moje unuke. — Baka, Donja Motičina
- .. za uslišane molitve. — Ljubica Matković
- .. i sv. Leopoldu za uspjeh u školi u dačkim danima i za posebnu primljenu milost. — Don Gracija Brajković, Perast
- .. i sv. Leopoldu za zdravlje, uz preporuku za napredak u obitelji. — Katica D., Slav. Požega
- .. Majci Božjoj Bitričkoj i svima svetima, što su nam spasili sina od velike nesreće. — Tata i mama iz Sunje
- .. na mnogim primjenim milostima, a osobito u 1986. godini. — Lj. B., Zagreb
- .. i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Obitelj Grgić, Zaprešić
- .. Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i svima svetima za sve milosti što sam ih s obitelju primila kroz čitav život. — Pretplatnica Glasnika iz Sunje
- .. Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molbe. — Lucija Novoselić, Bizovac

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZASTITI

